

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

L V C I A N I

SAMOSATENSIS

O P E R A

GRAECE LATINE

CVM NOTIS SELECTIS

T O M V S I V

C V R A V I T

IO. PETR. SCHMIDIUS

MITAVIAE

APVD IACOBVM FRIDER. HINZIVM

M D C C L X X V I I I .

THE NATIONAL

ARCHIVES

AMERICAN

RECORDS

OF THE UNITED STATES

—

VI 371127

1977

TO THE EDITOR

—

RECEIVED

1977

Ἀληθὺς ἱστορίας λόγος πρῶτος.

Ὡς περ τοῖς ἀθλητικοῖς καὶ περὶ τὴν τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἡσκημένοις, ἡ τῆς εὐεξίας 1) μόνον, εἰ δὲ τῶν γυμνασίων Φροντίς ἐστίν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνέσεως, μέρος γὰρ τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτὴν ὑπολαμβάνουσιν· ἔτι δὲ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπᾶσθαι ἡγᾶμαι προσήκειν μετὰ τὴν πολλὴν τῶν σπουδαιοτέρων ἀναγνώσιν, ἀνεῖναι τε τὴν διάνοιαν,

Verae historiae liber primus.

Quemadmodum athleticis, et his qui circa corporis curam exercentur, non habitus modo boni, neque exercitationum cura est, sed opportuna etiam remissionis, quippe quam partem exercitationis vel maximam arbitrentur: ita etiam his, qui studium in literis posuerunt, convenire arbitror, ut post multam severiorem lectione-

1. Εὐεξίας] Medicis εὐεξία est perfecta sanitas. Εὐεξία vero athletica aliquanto plus significat: est enim ea quidam excessus sanitatis, id est corpus musculosum, torosum pleniusque nutritum exhibens. *Rritz.*

νοϊαν, καὶ πρὸς τὴν ἑπείτα κάματον ἀκμαϊό-
τέραν παρασκευάζειν.

Γένοιτο δ' αὖ ἐμμελής ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς,
εἰ τοῖς τοιαύτοις τῶν ἀναγνωσμάτων ὀμιλοῖεν,
ἅ μὴ μόνον ἐκ τῆς ἀφείας τε καὶ χαρίεντος ψυχῆς
παρέξει τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλὰ τινὰ καὶ θεω-
ρίαν ἐκ ἀμυστῶν ἐπιδείξεται, οἷόν τι καὶ περὶ
τῶνδε τῶν συγγραμμάτων Φρονήσιν ὑπολαμ-
βάνω. εἰ γὰρ μόνον τὸ ξένον τῆς ὑπερθέσεως,
ἔδδ' τὸ χαρὲν τῆς προαιρέσεως ἐπαγωγὸν ἔσαι
αὐτοῖς, ἔδδ' ὅτι ψεύσματα ποικίλα, πιθανῶς
τε καὶ ἐναλήθως ἐξηγητόχαται, ἀλλ' ὅτι καὶ
τῶν ἰσορραμμένων ἕκαστον ἐκ ἀκωμωδότητος πρὸς
τινάς

ationem remittant cogitationem, et ad futuros la-
bores alacriorem reddant.

2. Conueniens autem illis requies contingat,
siñ iis legendis versentur, quae non nudam mo-
do ex urbanitate et venustate delectationem praec-
beant, sed cognitionem etiam non ineruditam
suppedient, quale quid etiam de hisce libellis ut
sentiant *lectores*, futurum existimo. Neque enim
sola argumenti peregrinitas, neque quod in ipso
consilio venustum est, ipsos alliciet, neque quod
mendacia varia probabili et verisimili oratione
protulimus, sed etiam quod eorum, quae nar-
rantur, unumquodque non sine comica quadam
hilaritate respectum occultum habent ad quosdam

τινας ἦνικται τῶν παλαιῶν ποιητῶν τε, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων, πολλὰ τεράσια καὶ μεθώδη συγγεγραφότας· ἔς καὶ ὀνομαστὶ ἀνέγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως φαίνεσθαι ἔμελλε.

Κτησίας ὁ Κτησιόχης, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἃ μὴτε αὐτὸς εἶδε, μὴτε ἄλλος εἰπόντας ἤκουσεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβέλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πολλὰ παράδοξα· γνώριμον μὲν ἅπασιν τὸ ψεῦδος πλασάμενος, ἐκ ἀτερπῆ δὲ ὁμῶς συνθεῖς τὴν ὑπόθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ τάτοις 2) προσελόμενοι, συνέγραψαν,

veterum poetarum, et historicorum et philosophorum, qui portentosa multa et fabulosa conscripserunt, quos nominatim scripsissem, nisi futurum esset, ut tibi ipsi inter legendum appareant.

3. Scripsit Ctesias Ctesiochi P. Cnidius de Indorum regione, et his quae ibi sunt, quae neque vidit ipse, neque alio dicente audiuit. Scripsit autem Iambulus etiam de magni maris rebus multa admirabilia, manifestum quidem omnibus mendacium fingens, non indelectabile tamen componens argumentum. Multi vero alii etiam eodem instituto scripsere velut suos quosdam errores,

2. Τα αὐτὰ γὰρ αὖς] Eadem atque illi. Sic
mox

ψαν, ὡς δὴ τινες ἐαυτῶν πλάνας τε, καὶ ἀπο-
δημίας, θηρίων τε μεγέθη ἰσορῶντες, καὶ ἀν-
θρώπων εὐωπότητας, καὶ βίων καινότητάς. ἄρ-
χηγὸς δὲ αὐτοῖς καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης
βωμολοχίας, ὁ τῶν Ὀμήρου Ὀδυσσεύς, τοῖς
περὶ τὸν Ἀλκίνοον διηγόμενος, ἀνέμων τε δε-
λείαν, καὶ μόνεφθάλμους, καὶ ὠμοφάγους, καὶ
ἀγρίους τινὰς ἀνθρώπους. ἐτι δὲ πολυκέφαλα
ζῷα, καὶ τὰς ὑπὸ Φαρμάκων τῶν ἐταίρων με-
ταβολὰς, οἷα πολλὰ ἐκείνος πρὸς ἰδιώτας τὰς
Φαίακας ἐστερεύσατο.

Τούτοις οὖν ἐντυχὼν ἅπασι τοῦ ψεύσασθαι
μέλ, οὐ σφέδρα τοὺς ἀνδρας ἐμεμφάμην,
οἷων

res, et peregrinationes, vbi bestiarum magnitu-
dines enarrant, et hominum crudelitates, et no-
uas victus rationes. Dux autem illis et magister
eius scurrilitatis, Homericus ille Vlysses, enar-
rans Alcinoos, ventorum servitia, et cœclites,
crudiuorosque, et siluestres quosdam homines;
ad hæc multorum capitum animalia, et versos
in animalia medicamentis quibusdam sobrios, quod
genus multa ille ad imperitos Phaeaces prodigiose
enarravit.

4. In hos igitur cum incidissem, omnes, men-
daciolorum causa non valde reprehendi homines;
qui

mox §. 5. τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχον-
τας. Quem Græcissimum et Latini amant,
dicentes, idem facit illi, pro idem quod
ille. Reitz.

ἐρεῶν ἤδη σύνηδες ὃν τῆτο καὶ τῆς Φιλοσοφείῃ
 ὑπισχυμένοις. ἐκείνο δ' αὐτῶν ἐθαύμασα, εἰ
 ἐνόμισαν λήσεν καὶ ἀληθῆ συγγράφοντες. διό-
 περ καὶ αὐτὸς ὑπὸ κενοδοξίας ἀπαλιπεῖν τι
 σπράσσας τοῖς μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἄμοι-
 ρος ὦ τῆς ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας, ἐπεὶ
 μηδὲν ἀληθές ἰσορεῖν εἶχον. (ἔδεν γὰρ ἐπεπύ-
 ρθεν ἀξιόλογον) ἐπὶ τὸ ψεῦδος στραπέμην, πολ-
 λῷ τῶν ἄλλων εὐγνωμονέστερον. καὶ ἐν γὰρ δὴ τῆ-
 το ἀληθεύων λέγω, ὅτι ψεύδομαι, ἔτω δ' ἄν μοι
 δοκῶ καὶ τὴν παρὰ τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυ-
 γεῖν, αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθές λέγειν. γρά-
 φω τοίνυν περὶ ὧν μὴτ' εἶδον, μὴτ' ἔπαθον, μὴ-
 τε

qui viderem, olim solenne hoc esse his etiam,
 qui philosophiam promitterent; at illud miratus
 sum, si putarunt, fieri posse vt lateat, se non
 vera scripsisse. Quare et ego, cum gloriolae quo-
 dam studio impulsus ipse quoque relinquere ali-
 quid vellem posteris, ne solus expers essem illius
 fingendi libertatis, quando veri nihil narrare pot-
 eram, cui nihil dignum dictu usu venerit, ad
 mendacium conuersus sum multo aliorum men-
 daciis rationabilius: quandoquidem vel vnum hoc
 certe verum dico, me inentiri. Ita autem mihi
 videor etiam crimen circa reliqua effugere, qui
 ipse veri nihil me dicere fatear. Scribo igitur,
 de quibus neque vidi, neque expertus sum, ne-

τε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην· ἔτι δὲ μηδὲ ὅλως
 ὄντων, μηδὲ τὴν ἀρχὴν γενέσθαι δυναμένων.
 διὸ δεῖ τὰς ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς πιεῦσιν
 αὐτοῖς.

Ὁρμηθεὶς γάρ ποτε ἀπὸ Ἡρακλείων σῆλῶν,
 καὶ ἀφείς ἐς τὸν ἐσπέριον Ὠκεανὸν, ἐρίῳ ἀνέμιᾳ
 τὸν πλῆν ἐποιέμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδη-
 μίας, καὶ ὑπόθεσις, ἡ τῆς διανοίας περιεργία,
 καὶ πρᾶγμα τῶν καινῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βέλε-
 σθαι μάθεῖν ὅ, τι τὸ τέλος ἐστὶ τῷ Ὠκεανῷ, καὶ
 τίνες οἱ πέραν κατεικᾶντες ἄνθρωποι. τὰτα
 γέ τοι ἕνεκα, πᾶμπολλα σιτίξιν ἐνεβλάμην,
 ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνεθέμην, παντήκοντα δὲ τῶν
 ἡλικιωτῶν προσεποιήσάμην, τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνῶ-
 μην

que audiui ab aliis; adhaec, quae neque sunt,
 neque fieri omnino possunt. Nullo modo igitur
 fidem adhibere illis par est, si qui lectores mihi
 contigerint.

5. Iam soluens aliquando de columnis Hercu-
 lis, et in Occidentalem Oceanum delatus, secun-
 do vento nauigabam. Causa mihi peregrinatio-
 nis et institutum mentis quaedam inanis seduli-
 tas, nouarumque rerum cupido, et quod discere
 vellem; quis finis esset Oceani, quique in diuer-
 so illius litore habitarent homines. Huius igitur
 rei causa, magnam vim ciborum, et aquae quod
 satis esset imposueram. Porro aequalium quin-
 quaginta mihi adiunxeram, qui consilium idem
 habe-

μην ἔχοντας· ἔτι δὲ καὶ ὀπλῶν ποικύ τι πλῆθος παρεσκευασάμεν, καὶ κυβερνήτην τὸν αἰρι-
στον μισθῷ μεγάλῳ πείσας, παρέλαβον, καὶ τὴν
ναῦν, (ἄκατος δὲ ἦν) ὡς πρὸς μέγαν καὶ βίαιον
πλῆθ' ἐκρατυνάμεν.

Ἡμέραν μὲν ἦν καὶ νύκτα ἄριον ἀνέμῳ πλέον-
τες, ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, ἐ σφόδρα
βιαιῶς ἀνηγόμεθα· τῇ ἐπίσῃ δὲ ἅμα ἡλίῳ ἀ-
νίσχοντι, ὃ, τε ἄνεμος ἐπεδίδα, καὶ τὸ κύμα
ἠΰξανετο, καὶ ζόφος ἐπαγίγνετο, καὶ ἂν ἔτ'
ἔδὲ σῆλαι τὴν ὁδὸν δύνατὸν ἦν. ἐπιτρέψαν-
τες ἦν τῷ πνεύματι, καὶ παραδόντες αὐτοὺς,
ἐχεμαζόμεθα ἡμέρας ἐννέα, καὶ ἐβδομήκοντα,
τῇ ὀγδοηκοστῇ δὲ, ἄφνω ἐκλάμψαντας ἡλίου,
καθο-

haberent: adhaec armorum magnam vim para-
ueram, gubernatoreinque optimum magna mer-
cede induitum adsciueram: ac nauim, erat autem
acatium, vt ad magnam violentamque nauigatio-
nem, firmaueram.

6. Igitur diem quidem vnum ac noctem secun-
do vento nauigantes, adhuc apparente aliquan-
tum tellure, non admodum violenter prouecti
sumus. Ast postridie eius diei, cum sole oriente,
et ventus increbuit, et fluctus auctus est, et cali-
go ingruit, et neque velum iam contrahi potuit.
Vento igitur cum concessissemus, nosque tradi-
dissemus, tempestate vnde octoginta dies iactati
sumus: octogesimo vero subito cum sol illucesce-
ret,

καθορῶμεν ἔ πόρρω νῆσον ὑψηλὴν, καὶ δασεῖσιν,
 ἔ τραχεῖ περιηχέμεν τῷ κύματι· καὶ γὰρ ἤ-
 δη τὸ πολὺ τῆς ζάλης κατεκαύετο. προσχόν-
 τες ἔν, καὶ ἀποβάντες, ὡς ἂν ἐν μακρᾷ τα-
 λαιπωρίας πολὺν μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐκεί-
 μεθα. διανασάντες δὲ ὁμῶς, ἀπεκρίναμεν ἡμῶν
 αὐτῶν τριάκοντα μὲν Φύλακας τῆς νεῶς παρα-
 μένειν, εἴκοσι δὲ σὺν ἐμοὶ ἀναλθεῖν ἐπὶ κατ-
 σκοπῇ τῶν ἐν τῇ νήσῳ.

Προελθόντες δὲ ὅσον σαδίξας τρεῖς ἀπὸ τῆς
 θαλάττης δι' ὕλης, ὁρῶμέν τινα σῆλην χαλκῆ 3)

πεποιη-

ret, videmus non procul insulam eminentem at-
 que siluestrem, non alpero fluctu circumflonan-
 tem. Etenim maior tempestatis pars refederat.
 Appulsi igitur et egressi, vt a longa aerumna,
 longo quidem tempore humi iacuimus. Sed sur-
 gentes tamen, delegimus e nobis ipsis triginta,
 qui custodes navis manerent, viginti autem, qui
 mecum interiora, ad explorandum insulae sta-
 tum, peterent.

7. Progressi vero per siluam stadia ciciter a
 mari tria, videmus columnam ex aere factam
 Grae-

3. Χαλκῆ] Genitiuus materiae, vt Gramma-
 tici aiunt, vt mox 2. *Ver. Hist.* c. 33. κα-
 ράμῃ πεποιημένη. Vere autem est ellipsis
 praeposit. ἀπὸ, quam Noster alibi addit,
 vt in *Asino*, c. 53. κλίνη ἣν μεγάλη ἀπὸ χε-
 λωνης

πεποιημένην, Ἑλληνικοῖς γράμμασι καταγε-
 γραμμένην, ἀμυδροῖς δὲ, καὶ ἐκτετριμμένοις,
 λέγασαν· Ἄχρη τῶν Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος
 ἀφίκοντο. ἦν δὲ καὶ ἰχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέ-
 τρας, τὸ μὲν, πλεθριαῖόν, τὸ δ' ἑλάττον, ἐμοὶ
 δοκεῖν τὸ μὲν, τῷ Διονύσῳ τὸ μικρότερον,
 θάτερον δὲ, Ἡρακλέας. προσωνήσαντες οὖν,
 προήειμεν. ἔγω δὲ πολὺ παρήειμεν, καὶ ἐφι-
 σάμεθα ποταμῷ αἶνον ῥέοντι ὁμοιωτάτῳ μάλο-
 λισα αἶος ὁ Χιὸς ἔστιν. ἀφθονον δὲ ἦν ῥεῦμα,
 καὶ πολὺ, ὥς ἐνίαχ' καὶ ναυσίπορον εἶναι δύ-
 νασθαι. ἐπῆει οὖν ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πιστεῦειν
 τῷ

Graecis inscriptam literis, obscuris autem et ex-
 esis, in hanc sententiam: *Huc usque Hercules et
 Bacchus pervenere.* Erant autem vestigia duo pro-
 pe in petra, alterum iugeri magnitudine, alte-
 rum vero minus. Vt mihi videbatur, Bacchi
 erat minus illud, alterum vero Herculis. Adora-
 tis igitur *Diis*, progredimur. Nondum autem
 multum progressi eramus, cum adstamus fluvio,
 qui simillimus omnino esset vinum fluenti, ma-
 xime quale Chium est. Flumen erat copiosum
 et multum, ut quibusdam locis etiam posset na-
 uigari. Subiit ergo tanto magis credere inscri-

A 5

ptioni,

λῶνης Ἰνδικῆς πεποιημένη. Vel potius et-
 lipf. τῷ ἐκ. Reitz.

τῷ ἐπὶ τῆς σήλης ἐπιγράμματι, ὁρῶσι τὰ ση-
μεῖα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας. δάξαν δέ μοι καὶ
ὅθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς καταμαθεῖν, ἀνέειπεν
παρὰ τὸ ῥεῦμα· καὶ πηγὴν μὲν εὐδαμίαν εὗρον
αὐτῆ, πολλὰς δὲ καὶ μεγάλας ἀμπέλους, πλη-
ρεις βοτρυῶν· παρὰ δὲ τὴν ῥίζαν ἐκαστης, ἀνέ-
ρει σταγὼν οἶνον διαφυγῆς, ἀφ' ὧν ἐγένετο ὁ πο-
ταμὸς. ἦν δὲ καὶ ἰχθυὺς ἐν αὐτῷ πολλὰς ἰδεῖν,
οἶνω μάλιστα καὶ τὴν χροῖαν καὶ τὴν γεῦσιν προ-
σοικότεας. ἡμεῖς γοῦν ἀχρεύσαντες αὐτῶν τινὰς,
καὶ ἐμφαγόντες, ἐμεθύσθημεν ἀμέλει, καὶ ἀ-
νατεμόντες αὐτοὺς, εὕρισκαμεν τρυγὸς μεσοῦς.
ὕστερον μὲντοι ἐπινοήσαντες τὰς ἄλλους ἰχθυὺς,
τὰς

ptioni columnarum, cum signa praesentiae Bacchi
videremus. Cum autem mihi placeret discere,
vnde oriretur fluuius, aduerso itinere iuxta pro-
fluentem perrexi. Ac fontem quidem illius nul-
lum reperi, sed multas et magnas vites, vuarum
plenas. Ad radicem vero vniuscuiusque gutta-
tim fluebat vinum liquidum, vnde colligebatur
fluuius. Erat autem pisces quoque in eo videre
multos, vino, quantum ad colorem et gustum,
similes. Nos enim captos eorum aliquot cum
deuorasset, inebriati sumus: quin et relictos
inuenimus faece ac vinaceis plenos. Deinde ve-
ro illud commentati sumus, vt aliis de aqua pi-
scibus

τὰς ἀπὸ τῆς ὕδατος, παραμιγνύντες, ἐπερύννυμεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἴνοφαγίας.

Τότε δὲ τὸν ποταμὸν περάσαντες, ἡ διαβατὸς ἦν, εὐρόμεν ἀμπέλων χρῆμα τεράσιον· τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ ξέσυχος αὐτὸς εὐερνῆς καὶ παχύς· τὸ δ' ἄνω, γυνῶκες ἦσαν, ὅσον ἐκ τῶν λαγόνων, ἅπαντ' ἔχουσαι τέλει. ταιαύτην παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν ἄρτι τῆ Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος, ἀποδενδρεμένη. ἀπὸ δὲ τῶν δακτύλων ἄκρων ἐξεφύοντο αὐταῖς εἰ κλάδοι, καὶ μεσὴ ἦσαν βοτρυῶν. καὶ μὴν καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκόμων ἐλίζι τε, καὶ φύλλοις, καὶ βότρυσι. προσελθόντας δὲ ἡμῶς ἡσπάζοντο καὶ ἐδεξιοῦντο, αἱ μὲν Λύδιον, αἱ δὲ Ἰνδικήν,

scibus admistis temperaremus, quod in vinoso cibo nimium erat.

8. Tum traiecto flumine, vbi vadofum est, prodigiosum vitium genus inuenimus. Quod enim terrae continens est, truncus ipse viridis et crassius: superius autem mulieres erant, ab ilibus inde membra omnia perfecta habentes: talem apud nos Daphnen pingunt, Apolline iam iam comprehendente in arborem mutatam. Summis autem digitis enascebantur illis palmites pleni vuarum. Verum capita etiam pro coma clauiculas habebant, et folia et vuas. Caeterum accedentes nos salutabant et prensabant, vocem! partium Lydiam,

κὴν, αἱ πλεῖσαι δὲ τὴν Ἑλλάδα Φωνὴν προΐ-
 μεναι. καὶ ἐφίλυν δὲ ἡμᾶς τοῖς σόμασιν· ὁ δὲ
 φιληθεὶς, αὐτίκα ἐμέθυς, καὶ παράφορος ἦν.
 θρέπεσθαι μέντοι ἔπαρτιχον τῷ καρπῷ, ἀλλὰ
 ἤλθεν, καὶ ἐβόων, ἀποσπώμενα· αἱ δὲ καὶ μί-
 γνυσθαι ἡμῖν ἐποθύμεν. καὶ ὅσοι τινὲς τῶν ἐ-
 ταίρων πλησιάζαντες αὐταῖς, ἐκ ἐτ' ἀπελύον-
 το, ἀλλ' ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδυντο· συνεφύοντο
 γὰρ, καὶ συνερρίζουντο. καὶ ἤδη αὐταῖς κλάδοι
 ἦσαν οἱ δάκτυλοι, καὶ ταῖς ἐλάξι περιπλεκόμε-
 νοι, ὅσον οὐδέπω καὶ αὐτοὶ καρποφορήσειν
 ἔμελλον.

Καταλιπόντες δ' αὐτὰς, ἐπὶ ναῦν ἐφεύγομεν,
 καὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσι διηγόμεθα ἐλθόντες,
 τὰ

Lydiam, partim Indicam, Graecam vero plerae-
 que emittentes. Sed nos etiam osculabantur:
 at is quem osculo contigissent, inebriatus statim
 incerto vestigio oberrabat. Vindeiniae tamen
 de fructu suo non praebebant, sed prae dolore
 exclamabant eo detracto. Quaedam etiam mi-
 sceri nobis cupiebant: ac duo quidam sociorum
 congressi illis, dissolui non amplius potuere de-
 uincti genitalibus. Coaluerunt nempe illis, et
 ipsis radicibus permisti sunt: iamque palmites qui
 modo digiti fuerant, et clauiculis implexi, iam
 iam fructum et ipsi laturi videbantur.

9. Nos autem relictis illis ad nauim fugere, et
 his qui remanserant, narrare tum reliqua, tum
 illam

τά τε ἄλλα, καὶ τῶν ἐταίρων τὴν συμπλοκὴν
καὶ τὴν ἀμπελοποισίαν. καὶ λαβόντες ἀμφορέας
τινάς, καὶ ὑδρευσάμενοί τε ἅμα, καὶ ἐκ τῆ πο-
ταμῷ οἰνισάμενοι 4), καὶ αὐτῷ πλησίον αὐλισά-
μενοι, ἔωθεν ἀνήχθημεν ἐ σφοδρῶς βραχὺ πνεύ-
ματι. περὶ μεσημβρίαν δέ, ἐκ ἔτι τῆς νησος
φαινομένης, ἄφνω τυφῶν ἐπιγεγρόμενος, καὶ
περὶ

illam sociorum complexionem et commissionem
cum vitibus. Tum sumtis aliquot amphoris aqua-
ti cum essemus, vinumque petissemus de fluvio,
atque in ipsa illa vicinia pernoctassemus; mane
vento non nimis vehementi soluiimus. Circa me-
ridiem, cum iam disparuisset insula, subito in-
gruens

4. Οἰνισάμενοι] Minus etiam quam in aliis
adsequemur in hisce libris Luciani suavitatem:
quod mollis et in partes omnes sequax
lingua liberrimam illi fingendi voces pote-
statem tribuit, quam Romana refugit mode-
stia. Quis enim ferat nos, si hic presse se-
cūti verba Graeca poneremus, *aquati simul*
et ex fluvio vinati? Atqui a ligno lignari est,
quidni vinari a vino? Simili de causa *Hippo-*
gypos, Hippomyrmeces, et id genus composita,
semel quidem in parenthesi interpretamur
equiuultures, et *equiformicas*: caeterum ut
propriorum formam retineant, et illam pe-
regrinitatis commendationem, Graecis ordi-
narie utimur. Gesner.

περιδιήσας τὴν ναὺν, καὶ μετεωρίσας, εἶον ἐπὶ
 ῥαδίᾳ τρισχιλίους, ἐν ἑτὶ καθῆκεν εἰς τὸ πέλα-
 γος, ἀλλ' ἄνω μετῴρεν ἐξηρημένην ἀνεμοεμ-
 πτωπὴν τοῖς ἰσίοις, ἔφερε καὶ πᾶσας τὴν ὁδόν.

Ἑπτὰ δὲ ἡμέρας, καὶ τὰς ἰσας νύκτας ἀερο-
 δρομήσαντες, ὁ γόοι καθορῶμεν γῆν τινα μεγά-
 λην ἐν τῷ ἁέρι, καθάπερ νῆσον λαμπράν, καὶ
 σφαίροειδῆ, καὶ φωτὶ μεγάλῳ καταλαμπομέ-
 νην· προσερχθέντες δ' αὐτῇ, καὶ ὁρυσάμενοι,
 ἀπέβημεν. ἐπισκοπῶντες δὲ τὴν χώραν, εὐρί-
 σκομεν οἰκημένην τε, καὶ γεωργαμένην· ἡμέρας
 μὲν ἔν, ἔδὲν αὐτόθεν καθορῶμεν· νυκτὸς δ'
 ἐπιγενομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλαι νῆσοι πλη-
 σίον, αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ, μικρότεροι, περὶ
 τὴν

gruens turbo circumactam vertigine nauim ad
 tria millia stadiorum sustulit, nec demisit iterum
 in mare, sed supra in aëre suspensam ventus in
 vela irruens, eaque sinuans, abstulit.

10. Septem dies et noctes totidem per aëra ve-
 cti, octauo terram videmus magnam in aëre, in-
 sulae instar, splendidam, globosam, et multa
 luce illustratam. Delati ad illam atque appulsi
 exscendimus, explorataque regione habitari eam
 colique inuenimus. Ac interdiu quidem nihil
 inde videmus: superueniente vero nocte, aliae
 in conspectum nobis veniunt in propinquo insu-
 lae, maiores, minores, colore igneo: aliae au-
 tem

τὴν χεῖραν προσεικυῖαι· καὶ ἄλλη δὲ τις γῆ κά-
τω, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμὸς ἔχουσα,
καὶ πελάγη, καὶ ὕλας, καὶ ὄρη. ταύτην ἐν τὴν
καθ' ἡμᾶς οὐκ ἐμνήνη εἰκάζομεν.

Δέξαν 5) δὲ ἡμῖν καὶ ἐτι προῤῥωτέρω προελ-
θεῖν, ξυνελήφθημεν τοῖς Ἱππογύποις παρ' αὐ-
τοῖς καλεσμένοις, ἀπαντήσαντες. οἱ δ' Ἱππό-
γυποι ἑτοί, εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων
ἔχοντες, καὶ καθάπερ ἵπποις τοῖς ὀρεόις χρώ-
μενοι· μεγάλοι γάρ οἱ γῦπες, καὶ ὡς ἐπίπταν
τρικέφαλοι. μάθοι δ' ἂν τις τὸ μέγεθος αὐ-
τῶν ἐντεῦθεν· νεῶς γὰρ μεγάλης φορτίδας ἰσᾷ,
ἐκα-

tem infra terra, et vrbes in se fluminaque habens,
et maria, et silvas, et montes. Hanc igitur no-
stram esse coniecimus.

II. Cum vero placuisset nobis ultra progredi,
comprehenſi ſumus ab his, qui Hippogypi (*Equi-
vultures*) apud illos vocantur, in quos incidera-
mus. Sunt autem Hippogypi viri magnis vultu-
ribus vecti, iisque auibus vtentes velut equis.
Magni enim illi vultures, et vt plurimum trici-
pites: magnitudinem eorum inde diſcat aliquis,
quod pernam vnamquamque onerariae magnae
navis

5. Δόξαν] Sic absolute, pro, cum placuisset,
cum decretum esset, supra Harmon. c. 4. et
hac Hist. c. 7. Reist.

ἐκασὸν πῶν πτερῶν μακρότερον καὶ παχύτερον
 φέρονσι. ταῖτοις ἔν τοις Ἴππογύπσις προστέ-
 ρανται περιπτομένοις τὴν γῆν, εἴ τις εὖρε-
 θεῖη ξένος, ἄγειν ὡς τὸν βασιλέα· καὶ δὴ καὶ
 ἡμᾶς ξυλλαβόντες, ἄγασιν ὡς αὐτόν· ὁ δὲ θα-
 σάμενος, καὶ ἀπὸ τῆς σολῆς εἰκάσας, Ἕλληνας
 ἄρα, ἔφη, ὑμεῖς, ὦ ξένοι· συμΦησάντων δέ,
 πῶς ἔν ἀΦίκεσθε, ἔφη, τοσῶτον ἄρα διελ-
 θόντες, καὶ ἡμεῖς τὸ πᾶν αὐτῷ διηγούμεθα·
 καὶ ὅς ἀρξάμενος τὸ καθ' ἑαυτὸν, ἡμῖν διεξήει,
 ὡς καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὢν, τῆνομα Ἐδυμίων,
 ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθεύδων, ἀναρπασθεῖη
 ποτὲ, καὶ ἀΦικόμενος, βασιλεύσειε τῆς χώ-
 ρας. εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε, τὴν ἡμῖν
 κατω

navis malo maiorem crassiolemque habent. His
 igitur Hippogypis iniunctum est, ut circumvo-
 lantes terram, si quis peregrinus inveniatur, de-
 ducant ad regem. Itaque nos quoque compre-
 hensos ad eum deducunt. Ille vero, conspectis
 nobis coniectura ex habitu ducta, Graeci ergo,
 inquit, vos estis, hospites? Fatentibus nobis,
 Quomodo, inquit, huc venitis tanto supe-
 rato aere? Et nos, quidquid erat, illi narramus.
 Atque ille exorsus suas nobis res enarrat, ut ipse
 quoque, homo qui esset, Endymion nomine, de no-
 stra terra inter ipsum somnium sursum quondam ab-
 ruptus esset, et huc delatus regioni imperitet. Esse
 autem terram illam dicebat eam, quae infra nobis
 luna

κάτω Φαινομένην Σελήνην. ἀλλὰ θαρρῆεν τε παρεκελεύετο, καὶ μηδένα κίνδυνον ὑφορᾶσθαι· πάντα γὰρ ἡμῖν παρῆσσεσθαι ὧν δεόμεθα.

Ἦν δὲ καὶ κατορθώσω, ἔφη, τὸν πόλεμον, ὃν ἐκφέρω νῦν πρὸς τὰς τὸν ἥλιον κατοικῆντας, ἀπάντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσεται· καὶ ἡμεῖς ἡρόμεθα τίνες τε εἶεν οἱ πολέμιοι, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς· ὁ δὲ, Φαέθων, Φησὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικῆντων βασιλεὺς, (οἰκεῖται γὰρ δὴ καὶ κείνος ὥσπερ καὶ ἡ Σελήνη) πολὺν ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δὲ ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἐμῇ ποτε τὰς ἀπορωτάτας συναγαγὼν, ἐβελήθην ἀποικίαν εἰς τὸν ἑωσφόρον στείλαι, ὄντα ἔρημον, καὶ ὑπὸ μηδενὸς κατοικῶμενον· ὁ τοίνυν

luna videatur. Sed bono nos animo esse iussit, et periculum suspicari nullum: praesto quippe nobis futura, quibus opus esset, omnia.

12. Si vero, inquit, bellum feliciter confecero, quod iam Solis incolis infero, felicissimam apud me vitam viueris. Interrogantibus nobis, quinam hostes essent, et quae diffidorum causa? ille Phaëthon, inquit, Rex eorum, qui Solem incolunt (habitatur enim ille quoque non minus quam Luna) diu iam bellum aduersus nos gerit. Coepit autem ex causa tali. Collectis aliquando tenuissimis imperii mei, coloniam mittere in Luciferum statui, desertum, et inhabitatum a nemine. At Phaëthon

τοῖνυ Φαέθων Φθονήσας, ἐκώλυσε τὴν ἀποικίαν, κατὰ μέσον τὸν πόρον ὑπαντήσας ἐπὶ τῶν Ἱππομυρμηκῶν. τότε μὲν ἔν νικηθέντες (ὃ γὰρ ἡμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασιευῇ) ἀνεχώρησαμεν. νῦν δέ, βάλομαι αὐτῆς ἐξευεγκεῖν τὸν πόλεμον, καὶ παραγγεῖλαι 6) τὴν ἀποικίαν. ἣν ἔν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τῷ ζόλῃ, γῦπας δέ ὑμῖν ἐγὼ παρῆξω τῶν βασιλικῶν ἓνα ἐκάσῳ, καὶ

prae invidia prohibuit coloniam, in media se via obiciens nobis in Hippomyrmecibus (Equiformicis.) Igitur tum quidem superati discessimus; neque enim apparatu pares eramus. Iam vero denuo inferre bellum volo, et coloniam deducere. Quodsi ergo volueritis, in partem expeditionis meae venite. Vultures autem vobis ego praebebo de regis singulos, et

6. Παραγγεῖλαι] Aldina lectio παραστῆλαι, licet verbum satis infrequens sit, si fides Lexicis; tamen multo nobis ad seriem orationis videbatur commodius accidere, cum non de imperanda scribendaque colonia, quod est παραγγεῖλαι, sermo sit, sed de deducenda et firmanda, misso exercitu, cui rei παραστῆλαι aptissimum esse, si minus aliorum inductione locorum probari potest, tamen ex usu verbi simplicis, et ratione qua duplicatum est verbum, satis apparet. Idque in interpretatione nostra secuti sumus. Gesner.

καὶ τὴν ἄλλην ὄπλῃσιν. αὐριον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἐξοδον. ἔτως, ἔφην ἐγὼ, γιγνέσθω, ἐπειδὴ σοι δοκεῖ.

Τότε μὲν ἔν παρ' αὐτῷ ἐσιαθέντες, ἐμείναμεν· ἔωθεν δὲ διανκυσίντες, ἐτασσόμεθα· καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶναι ἐσήμαινον τὰς πολεμίας. τὸ μὲν ἔν πληθος τῆς στρατιᾶς, δέκα μυριάδες ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ τῶν μηχανοποιῶν, καὶ τῶν πεζῶν, καὶ τῶν ξένων συμμάχων. τῶν δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ ἱππόγυποι, δισμύριοι δὲ, οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέρων. ὄρνεον δὲ καὶ τῆτό ἐσι μέγισον, ἀντὶ τῶν πτερῶν λαχάνοις πάντη λάσιον· τὰ δ' ὠκύπτερα ἔχει, θριδακίνοις φύλλοις μά-
λιστα

et armaturam reliquam. Caeterum crastino die egrediemur. Ita fiat, inquam ego, quandoquidem tibi sic videtur.

13. Ac tum quidem in conuiuio ipsius mansimus. Postridie eius diei vero mane surgentes, in aciem processimus, cum prope esse hostem significarent speculatores. Numerus exercitus fuere centum millia, praeter calones et machinarios, et pedites, et auxilia peregrina, nempe octuaginta millia Hippogyporum, et viginti millia qui Lachanopteris (*oleripennis*) vehuntur. Est illa avis maxima, pro pennis vndique hirsuta oleribus, alas habens lactucae foliis maxime similes.

λιστα προσεικότα. ἐπὶ δὲ τέτων, οἱ Κεγχροβόλοι τετάχατο γ), καὶ οἱ Σκροδομάχοι. ἦλθον δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἄρκτε σύμμαχοι, τρισμύριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύριοι δὲ Ἀνεμοδρόμοι. τέτων δὲ, οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται, ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱππάζονταί, ὅθεν καὶ τὴν προσηγορίαν ἔχουσι· μέγεθος τῶν ψυλλῶν, ὅσων δώδεκα ἐλέφαντες. οἱ δ' Ἀνεμοδρόμοι, πεζοὶ μὲν

Iuxta hos collocati in acie erant Cenchroboli (*iaculatores milii*) et Scorodomachi (*alliis pugnantes*). Venerant etiam de septentrione auxiliares, trigesies mille Pphyllotoxotae (*pulicisagittarii*) quinquagies mille autem Anemodromi (*venticurfiores*). Horum autem isti magnis in pulicibus equitant, unde etiam nomen habent: magnitudo singulorum pulicum, quanta duodecim elephantorum: Anemodro-

7. Τετάχατο] Velut τετάχεται, pro τεταγμένοι εἰσὶ, et ita τετάχατο pro τεταγμένοι ἦσαν Iones dicunt. Verum et Atticos interdum iisdem vti, ex Thucyd. aliisque probat Cl. *Maittaire* de Dialect. p. 354. Edit. *Haganae*. Nec mireris augmentum abesse; neque credas ἐτετάχατο scribendum; in huiusmodi enim temporibus, per se satis polysyllabis ita frequens est abiectio augmenti, etiam in soluta oratione, vt mirer qui de eo dubitari queat. *Reiss.*

μέν εἰσι, Φέρονται δ' ἐν τῷ αἰέρι ἀνέυ τῶν πτε-
ρῶν· ὁ δὲ τρόπος τῆς Φορᾶς τοῖος δε. χιτῶ-
νας ποδήρεις ὑπεζωσμένοι, κολπώσαντες αὐτὰς
τῷ ἀνέμῳ, καθάπερ ἰσία, Φέρονται ὥσπερ
τὰ σκιάφη· τὰ πολλὰ δ' οἱ ταιῖτοι ἐν ταῖς
μάχαις πελτασαί εἰσιν· ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ
τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἀσέρων ἤξειν, Στρα-
θοβάλανοι μὲν ἑπτακισμύριοι, Ἱππογέρανοι δὲ
πεντακισχίλιοι. τέτρες ἐγὼ ἐκ ἐθεασάμην, ἃ
γὰρ ἀφίκοντο. διόπερ ἐδὲ γράψαι αὐτῶν τὰς
Φύσεις ἐτόλμησα· τεράστια γὰρ καὶ ἄπιστα πε-
ρὶ αὐτῶν ἐλέγετο.

Αὕτη μὲν τῶν Ἐνδυμίωνος ἡ δύναμις. σκευὴ
δὲ πάντων ἡ αὐτὴ· κράνη μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων·
μεγά-

modromi pedites illi quidem, sed sine alis in aëre
feruntur. Ratio progressionis talis. Togas tala-
res substringunt, easque vento velorum instar
sinuandas cum permiscere nauigiorum more ferun-
tur. Plerumque hi in praeliis peltastae sunt. Di-
cebantur vero etiam de stellis Cappadociae immi-
nentibus venturi, Struthobalanorum (*passeriglan-
dium*) septuaginta millia, Hippogeranorumque
(*equigrumum*) millia quinque. Hos ego non vi-
di, neque enim viderunt. Ideo neque naturas
illorum ausus sum scribere, prodigiosa enim et
incredibilia de illis dicebantur.

14. Atque hae Endymionis copiae. Caeterum
arma omnium eadem. Galeae de fabis: magnae

μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι καὶ καρτε-
ροί. θώρακες δὲ Φολιδωτοὶ πάντες θέρμιοι·
τὰ γὰρ λέπη τῶν θέρμιων συρρέπτοντες, ποι-
ῶνται θώρακας. ἄρρηκτον δ' ἐκεῖ γίνεται τῷ
θήρμι τοῦ λέπος, ὥσπερ κέρας· ἀσπίδες δὲ καὶ
ξίφη, οἷα τὰ Ἑλληνικά.

Ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε· τὸ μὲν δε-
ξιὸν κέρας εἶχον οἱ Ἰππόγυποι, καὶ ὁ βασιλεὺς
τὰς ἀρίστους περὶ αὐτὸν ἔχων· καὶ ἡμεῖς ἐν τέ-
τοις ἤμεν· τὸ δ' εὐώνυμον οἱ Λαχανόπτεροι,
τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἑκαστοί, τὸ δὲ
πεζόν, ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἐξοχισχιλίας μυριά-
δας· ἐτάχθησαν δὲ ἔτως· ἀρχῆσαι παρ' αὐ-
τοῖς πολλοὶ καὶ μεγάλοι γίνονται, πολὺ τῶν

Κυκλά-

enim apud illos fabae ac robustae. Loricae squa-
matae omnes de lupinis: lupinorum nempe pel-
liculis confutis loricas sibi faciunt. Impenetrabi-
lis enim ibi nascitur lupini pellicula, cornu instar.
Clypei et gladii Graecis similes.

15. Cum vero opportunum iam esset, aciem
formabant eiusmodi: Dextrum cornu Hippogypī
tenebant, et ipse Rex qui circa se habebat quos-
que fortissimos; in his nos quoque: finistrum
Lachanopteri: mediam aciem auxiliares, suum
sibi agmen quique implentes. Peditum ad sexa-
gies millē millenos ita collocari. Araneae apud
eos multae magnaeque nascuntur; Cycladum in-
sula-

Κυκλάδων νήσων ἑκάστος μείζων. τὰτοις προσ-
έταξε διυφῆναι τὸν μεταξύ τῆς Σελήνης καὶ τῆς
Ἑωσφόρου αἵρα. ὡς δὲ τάχιστα ἐξεργάσαντα,
καὶ πεδίον δ' ἐποίησαν, ἐπὶ τὰτα παρέταξε τὸ
πρῶτον. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Νυκτερίων ὁ Εὐδιάν-
ακτος, τρίτος αὐτός.

Τῶν δὲ πολυμύων τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχον αἱ
Ἱππομύρμηκες, καὶ ἐν αὐτοῖς, ὁ Φαέθων· θη-
ρία δὲ ἐσι μέγιστα, ὑπόπτερα, τοῖς παρ' ἡμῖν
μύρμηξι προσοικότα, πλην τῆς μεγέθους. ὁ γὰρ
μέγιστος αὐτῶν, καὶ δίπλεθρος ἦν. ἐμάχοντο
δὲ, ἢ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μά-
λισα τοῖς κέρασιν· ἐλέγοντο δὲ ἄτοι εἶναι ἀμφὶ
τὰς πέντε μυριάδας· ἐπὶ δὲ τῆς δεξιᾶς αὐτῶν
ἐτάχ-

fularum singulis singulae multo maiores. His
obtexere imperavit interiectum Lunam inter et
Phosphorum aëra. Hoc celeriter perfecto, para-
toque sic campo, in eo instruxit pedestrem aciem,
quam ducebat Nycterion Eudianactis (*Nocturnus
Sereni regis*) filius, cum tertio collega.

16. At hostium sinistrum cornu tenebant Hip-
pomyrmece, atque in illis Phaëthon. Animalia
autem sunt maxima, volucra, formicis nostris
similia a magnitudine si discesseris: maximum
enim illorum vel duorum iugerum erat. Pugna-
bant autem non sēiores modo, sed et ipsa maxi-
me, cornibus: dicebanturque esse quinquaginta
circiter millia. In dextro cornu collocati erant

ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκώωνες, ὄντες καὶ οὗτοι
 ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κώ-
 νωψι μεγάλοις ἐποχήμενοι· μετὰ δὲ τέτρες, οἱ
 Ἀεροκόρακες, ψιλοί τε ὄντες καὶ πεζοί, πλὴν
 μάχιμοί γε καὶ ἄλλοι· πόρρωθεν γὰρ ἐσφενδό-
 νων ῥαφανίδας ὑπερμεγέθεις· καὶ ὁ βληθεὶς εἰς
 ἐπ' ὀλίγον ἀντέχειν ἐδύνατο· ἀπέθνησκε δέ,
 δυσοσμίας τινὸς αὐτίκα τῷ τραύματι ἐπιγενο-
 μένης· ἐλέγοντο δὲ χρίειν τὰ βέλη μαλάχης ἰῶ.
 ἐχόμενοι δ' αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Καυλομύκη-
 τες, ὅπλίται ὄντες, καὶ ἀγχεμάχοι, τὸ πλῆ-
 θος μύριοι· ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι
 ἀσπίσι μὲν μυκητινοῖς ἐχρῶντο, δόρασι δὲ καυ-
 λίνοις, τοῖς ἀπὸ τῶν ἀσπαράγων· πλησίον δὲ
 αὐτῶν,

Aëroconopes, quinquies mille circiter et ipsi, sa-
 gittarii omnes magnis culicibus inequitantes.
 Post hos vero Aërocoraces, levis armaturae pe-
 dites, sed pugnaces ipsi quoque . . . E longin-
 quo enim fundis iaculabantur raphanos supra
 modum magnos, quibus percussus ne paulum
 quidem durare poterat, moriebaturque foedo sta-
 tim odore superueniente vulneri: dicebantur au-
 tem ungere tela veneno maluae. Continuo post
 illos stare iussi Caulomycetes (*Caulifungi*) grauis
 armaturae milites cominus pugnantes, decies
 mille, appellationem inde nacti, quod scutis qui-
 dem e fungis, hastis autem vterentur e caulibus
 asparagorum. Prope hos collocati Cynobalani
 (Cani-

αὐτῶν, οἱ Κυνοβάλανοι ἔφησαν, ἔς ἔπεμψαν αὐτῷ οἱ τὸν Σείριον κατοικῆντες, πεντακισχίλιοι, καὶ ἄνθρωποι κυνοπρόσωποι, ἐπὶ βαλάνων πτερωτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δὲ καὶ κείνων ὑπερίξιν τῶν συμμάχων, ἔς τε ἀπὸ τοῦ Γαλαξίᾳ μετεπέμπετο σΦενδονήτας, καὶ οἱ ΝεΦελοκένταυροι· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, τῆς μάχης ἤδη κεκριμένης, ἀφίκοντο, ὡς μὴ πρὶν ὥφελον. οἱ σΦενδονήται δὲ, ἔδ' ὅπως παρεγένοντο. διόπερ Φασὶν αὐτοῖς ὑπερον ὀργισθέντα τὸν Φαέθοντα, πυρπολήσασθαι τὴν χώραν· τοιαύτη μὲν καὶ Φαέθων ἐπήγει παρασκευή.

Συμμιξάντες δὲ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη, καὶ ὠγκήσαντο ἑκατέρων οἱ ὄνοι, (τῆτοις γὰρ ἀντί

(*Caniglandarii*) quos submiserant, qui habitant Sirium, quinquies mille. Hi caninis capitibus viri, in alatis glandibus pugnantes. Dicebantur autem de illorum quoque auxiliis quidam abesse, tum quos de Lactea via arcessiuerat funditores, tum Nephelocentauri (*Nubicentauri*). Verum illi acie iam inclinata venerunt, et utinam nunquam venissent! funditores autem plane non venerunt, propterea aiunt, iratum deinde illis Phaëthonem, regionem illorum igni vastasse. Hoc quidem apparatu Phaëthon inibat praelium.

17. Cum vero commissa esset pugna, sublati signis, rudituque ab asinis vtrinque edito, his enim

τί σαλπισῶν χερῶντα) ἐμάχοντο· καὶ τὸ μὲν
 εὐώνυμον τῶν Ἡλιωτῶν αὐτίκα ἔφυγεν, ἔδ' ἐς
 χεῖρας δεξάμενον τὰς Ἱππογύπας, καὶ ἡμεῖς
 εἰπόμεθα κτείνοντες· τὸ δεξιὸν δ' αὐτῶν ἐκρά-
 τει τῷ ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ εὐωνύμῳ· καὶ ἐπεξηλ-
 θον οἱ Ἀεροκόνωπες διώκοντες, ἄχρι πρὸς τὰς
 περὶ· ἐνταῦθα δὲ καλκείων ἐπιβοηθοῦντων,
 ἔφυγον ἐπικλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ἦσθον-
 το τοὺς ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ σφῶν νενικημένους.
 τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γενομένης, πολλοὶ μὲν
 ζῶντες ἠλίσκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνῆρθοντο, καὶ
 τὸ αἷμα ἔρρει πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥς
 αὐτὰ βάπτεσθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα
 παρ' ἡμῖν δυσμένου τοῦ ἡλίου φαίνοντα, πα-
 λυ

enim vtuntur loco tubicinum, certabant. Ac
 sinistrum Heliotarum cornu statim fugere, cum
 nec ad manus admisisset Hippogypus, et nos in-
 sequi caedibus: dextrum vero illorum cornu si-
 nistram nostram aciem superauit, impetuque fa-
 cto persecuti Aëroconopes ad pedites vsque per-
 uenerunt. Hic vero et illis subsidio venientibus,
 inclinata acie fugerunt, et maxime cum sentirent,
 suos in sinistro cornu victos. Cum effuse iam fu-
 gerent, multi quidem viui capti sunt, multi ve-
 ro etiam interfecti, copiosusque tum per nubes
 sanguis fluxit, vt tinctae illo, rubicundae viderentur,
 quales apud nos occidente sole apparent;
 tum

λὺ δὲ καὶ εἰς τὴν γῆν κατέσφαζεν, ὥς τε με εἰκά-
ζειν, μὴ ἄρα τοιᾶντα τινὸς καὶ πάλαι ἄνω γενο-
μένε, "Ομηρος ὑπέλαβεν αἵματι ὕσαι τὸν Δία
ἐπὶ τῷ τῷ Σαρπηδόνοιο θανάτῳ.

Ἀναστρέψαντες δὲ ἀπὸ τῆς διώξεως, δύο τρό-
παια ἐσήσαμεν, τὸ μὲν ἐπὶ τῶν ἀραχνίων τῆς
πεζομαχίας· τὸ δὲ τῆς ἀερομαχίας, ἐπὶ τῶν
νεφῶν. ἄρτι δὲ τῶν γιγνομένων, ἡγγέλλον-
το ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι προσ-
ελαύνοντες, ἃς εἶδει πρὸ τῆς μάχης ἐλθεῖν τῷ
Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφαίνοντο προσιόντες, θέα-
μα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πτερωτῶν καὶ
ἀνθρώπων συγκείμενοι· μέγεθος δὲ, τῶν μὲν
ἀνθρώπων, ὅσον τῷ Ῥωδίῳ κολοσσῷ ἐξ ἡμι-
σεΐας

tum stillavit in terram, adeo quidem ut conijce-
rem ego, numquid forte tale quid olim apud su-
peros factum cum esset, Homerus putaverit, san-
guine pluuisse Iovem ob mortem Sarpedonis.

18. A persecendis hostibus reuerſi tropaea
duo statuimus, alterum de pedestri praelio, in
aranearum tela; alterum vero pugnae in aëre
commisſae, in nubibus. Commodum ista gere-
bantur, cum nuntiantur a speculatoribus aduen-
tare Nephelocentauri, quos ante pugnam venire
Phaëthonti oportebat. Et sane apparebat cum
accederent admirabile in primis spectaculum, ex
alatis equis et hominibus compositi: hominum
magnitudo, quanta est qua superiorem partem
dimi-

σειάς ἐς τὸ ἄνω, τῶν δ' ἵππων, ὅσον νεῶς μεγάλης Φορτίδος. τὸ μέντοι πλήθος αὐτῶν ἐκ ἀνέγκριψα, μὴ τὸ καὶ ἄπιστον δόξῃ, τοσούτον ἦν. ἤγειτο δὲ αὐτῶν ὁ ἐκ τῆ Ζωδιακῆ τοξότης. ἐπεὶ δὲ ἤσθοντο τὰς Φίλας νενικημένους, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα ἔπεμπον ἀγγελίαν, αὐθις ἐπισύνα· αὐτοὶ δὲ διαταζόμενοι, τεταραγμένοις ἐμπίπτουσι τοῖς Σεληνίταις, ἀτάκτοις περὶ τὴν διώξιν, καὶ τὰ λάφυρα δισκοπασμένοις· καὶ πάντας μὲν τρέπουσιν, αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκουσι πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων αὐτῇ κτείνουσιν· ἀνέσπασαν δὲ καὶ τὰ τρόπαια, καὶ κατέδραμον ἅπαν τὸ ὑπὸ τῶν ἀραχνῶν πεδίον ὑφασμένον, ἐμὲ δὲ, καὶ δύο τινάς

dimidium Colossi Rhodiorum; equorum, quanta magnae navis onerariae. Numerum eorum non adscripsi, ne cui incredibilis videretur, adeo ingens erat. Dux illorum ille de Zodiaco Sagittarius. Cum vero victos amicos suos esse sensissent, Phaëthontem misso nuncio in praelium reuocaverunt: ipsi vero instructa acie in Selenitas irruunt perturbatos, palantes, et in persequendis hostibus, praedaeque legenda dispersos. In fugam vertunt omnes, ipsumque regem ad urbem vique persequuntur, plerisque volucrum ipsius interfectis: tropaea reuellunt, totumque campum ab araneis textum percurrunt: me vero et lociorum duos

τινάς τῶν ἐταίρων, ἐζώγρησαν. ἤδη δὲ παρῆν
καὶ ὁ Φαέθων, καὶ αὐθις ἄλλα τρόπαια ὑπ' ἐκεί-
νων ἴσατο. ἡμεῖς μὲν ἔν ἀπηγόμεθα ἐς τὸν ἥ-
λιον αὐθημερόν, τῷ χεῖρε ὀπίσω δεθέντες ἀρα-
χνίᾳ ἀποκόμματα.

Οἱ δὲ πολιορκεῖν μὲν ἔκ ἐγνωσαν τὴν πόλιν·
ἀναστρέψαντες δὲ, τὸ μεταξὺ τῆ ἀέρος ἀπετεί-
χιζον, ὥς μὴκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τῆ γλίσ πρὸς
τὴν σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τεῖχος ἦν διπλὸν,
νεφελωτέν· ὥς σαφὴς ἐκλειψις τῆς Σελήνης
ἐγεγόνει· καὶ νυκτὶ διενεκεῖ πᾶσα κατείχετο.
πιεζόμενος δὲ τῶ τοις ὁ Ἐνδυμίων, πέμψας ἐκέ-
τευ καθαιεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς
περιορᾶν ἐν σκοτῶ βιοτεύοντας· ὑπισχνεῖτο δὲ
καὶ

duos viuos capiunt. Iamque Phaëthon adest, et
rursus alia ab illis tropaea statuuntur. Nos qui-
dem igitur eodem adhuc die ad Solem abducimur,
manibus ad terga reuinctis filo de araneae tela
abscisso.

19. Atque oppugnare quidem urbem non sta-
tuunt, reuersi autem quod interiectum est aëris
muro interposito absciderunt, vt splendor a sole
non iam peruenire ad Lunam posset, iam murus
ille duplex erat nubibus constans. Itaque aperta
Lunae eclipsis efficiebatur, vt perpetua nocte
vniuersa tegetetur. His cum vrgeretur malis En-
dymion, legatione missa supplicauit vt demolire-
tur illam munitionem, nec reuiceret se degentes
in te-

καὶ Φόρους τελέσειν, καὶ σύμμαχος ἔσεσθαι,
καὶ μηκέτι πολεμήσειν· καὶ ὁμήρεος ἐπὶ τῆτοις
δῶναι ἤθελεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα, γενο-
μένης δις ἐκκλησίας, τῇ προτεραία μὲν, οὐδὲν
παρέλυσαν τῆς ὀργῆς, τῇ ὑστεραία δὲ, μετέγνω-
σαν. καὶ ἐγένετο ἡ εἰρήνη ἐπὶ τῆτοις κ).

Κατὰ

in tenebris: promisitque tributa pendere, ac mit-
tere auxilia nec amplius rebellare, obsidesque
harum rerum causa obtulit. Phaëthon autem
cum suis, concilio bis habito, priori quidem
irarum nihil remifere, sed posteriore sententiam
mutarunt. Convenit autem pax his legibus:

20. In

8. Ἐπὶ τῆτοις]. Ἐπὶ de conditione in quam
aliquid paciscimur, frequens. In primis
vero solemne historicis ἐπὶ τῆτοις et ἐπὶ
τοῖσδε dicere, in describendis foederis con-
ditionibus. At iam videndum, an igitur
ὁμήρεος ἐπὶ τῆτοις δῶναι, quod modo prae-
cessit, non simili fere modo reddendum,
obsides dare in has conditiones, i. e. se in fi-
dem promissorum obsides daturus. Potest
sic intelligi, ac tamen *super* verti, non *insu-
per*; nam obsidum traditio non adeo est nova
actio; sed continuatio et confirmatio prioris.
Etsi non adeo multum interfit, si quis no-
vam actionem statuatur, et *insuper* vertat,
quum distinctio paullo maior quam sim-
plex comina praecedat, quam distinctio-
nem servandum duxi, quia novum verbum
ἡθε-

Κατὰ τὰδε συνθήκας ἐποιήσαντο οἱ Ἡλιῶται καὶ οἱ σύμμαχοι πρὸς Σεληνίτας καὶ τὰς συμμάχους, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τὰς Ἡλιώτας τὸ διχτεῖχισμα, καὶ μηκέτι εἰς τὴν Σελήνην ἐσβάλλειν, ἀποδῆναι δὲ καὶ τὰς αἰχμαλώτους, ῥητῶν ἕκασον χρημάτων· τὰς δὲ Σεληνίτας, ἀφείναι μὲν αὐτονόμους τὰς γε ἄλλας ἀσέρας, ὅπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἡλιώταις, συμμαχεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων ἢν τις ἐπὶ· Φόρον δὲ ὑποτελεῖν ἕκαστος ἕκαστος τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν, δρόσου ἀμφορέας μυρίας. καὶ ὁμῆρες δὲ σφῶν αὐτῶν δῶναι μυρίας, τὴν

20. In hac conditione foedus fecere Heliothae ipsorumque socii, cum Selenitis ac sociis illorum, ut Heliothae quidem decoliantur munitionem interpositam, nec amplius irruptionem in Lunam faciant, reddantque captivos pretio, de quo inter singulos convenierit. Selenitae autem uti liberas et sui iuris esse patiantur stellas reliquas; neque bellum inferant Heliothis, sed auxilia potius mittant inuicem, si quis illos inuadat, tributumque pendat quotannis Heliotharum regi rex Selenitarum, roris amphoras decies mille eiusque rei obsides decies mille; colo-

ἢ θελεν sequitur, quod posteriorem sensum aliquantum dirimit a prioribus, quae ab alio verbo pendent, nimirum ab ὑπισχνεῖτο. Reitz.

τὴν δ' ἀποικίαν τὴν εἰς τὸν ἑωσφέρον, κοινὴν ποιῆσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βελομένον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας σῆλη ἡλεκτρίνη, καὶ ἀνασῆσαι ἐν μέσῳ τῷ ἀέρι ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὤμωσαν δὲ Ἡλιωτῶν μὲν, Πυρωνίδης καὶ Θερίτης, καὶ Φλόγιος· Σεληνιτῶν δὲ, Νύκτωρ, καὶ Μήνιος, καὶ Πολυλαμπής.

Τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο· εὐθύς δὲ τὸ τεῖχος καθερεῖτο, καὶ ἡμᾶς τὰς αἰχμαλώτας ἀπέδωκαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα εἰς τὴν Σελήνην, ὑπνιτίζον ἡμῖν, καὶ ἀσπάζοντο μετὰ δακρύων, οἳ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ὁ μὲν, ἡξίε μείναι τε παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν
τῆς

coloniam autem in Luciferum communiter mittant, et in partem eius veniat aliorum etiam quisquis voluerit; inscribantque foedus hoc columnae ex electro, eamque statuant in medio aëre, ipsisque in finibus. Iurarunt in hoc foedus Heliotarum Pyronides (Igneus) et Therites (Aestivus) et Phlogius; (Flammeus) Selenitarum vero Nyctor (Nocturnus) et Menius (Menstruus) et Polylampes (Multilucius).

21. Haec talis igitur pax facta est. Statimque munitio deiecta, nosque captivos reddiderunt. Cum autem rediissemus in Lunam, occurrerunt nobis et cum lacrumis complexi sunt tum socii, tum ipse Endymion. Et hic quidem rogabas, maneremus apud se, et coloniae nos adscribi patere-
mur,

τῆς ἀπομίας, ὑπισχνέμενος δώσειν πρὸς γάμον
τὸν αὐτῆ παῖδα· γυναῖκες γὰρ ἔν εἰσί παρ' αὐ-
τοῖς· ἐγὼ δὲ πῶδαμῶς ἐπειθέρμην, ἀλλ' ἡξίου
ἀποπεμφθῆναι κάτω εἰς τὴν θάλατταν. ὥς δὲ
ἔγνων ἀδύνατον ὄν περθεῖν, ἀποπέμπει ἡμᾶς,
ἐξιάσας ἑπτὰ ἡμέρας.

· Ἀ δ' ἐν τῷ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ Σελή-
νῃ, κατένοησα καινὰ, καὶ παραδοξα, ταῦτα
βέλομαι εἰπεῖν. Πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναι-
κῶν γεννᾶσθαι αὐτὰς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρρένων·
γάμοις γὰρ τοῖς ἀρρέσι χρῶνται, καὶ ἔδ' ὄνο-
μα γυναικὸς ὁλῶς ἴσασι. μέχρι μὲν ἔν πέντε
καὶ εἴκοσιν ἐτῶν, γαμεῖται ἕκαστος, ἀπὸ δὲ τέ-
των, γαμεῖ αὐτός· κῶσι δὲ ἐκ ἐν τῇ νηδυί,
ἀλλ'

mur, pollicitus se nuptui daturum mihi puerum
suum: mulieres enim apud illos non sunt. At
ego nullo modo persuaderi mihi passus sum, sed
demitti in mare petii. Cum vero videret, per-
suaderi mihi non posse, post septem nos dierum
epulas dimittit.

22. Quae autem toto hoc, quo in Luna com-
moratus sum tempore nota atque admiranda anim-
aduerterim, ea dicere iam volo: ac primum il-
lud, non nasci illos ex mulieribus, sed e viris.
Masculis enim nuptiis utuntur, mulierisque plane
nomen ignorant. Ad quinque igitur et viginti
annos nubit eorum unusquisque, ab eo inde
tempore alium ipse ducit. Foetum gerunt non
· Luc. Op. T. IV. C in

ἄλλ' ἐν ταῖς γαστροκημίαις· ἐπειδὴν γὰρ συλλα-
 βῇ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη, καὶ χρό-
 νῳ ὕπερον ἀνατεμόντες, ἐξάγει νεκρά· ἐκθέν-
 τες δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν ἀνεμὸν κεχρηότα, ζῶον
 ποιοῦσι, δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς τὰς Ἑλλήνας ἐκθέν-
 θεν ἦκειν τῆς γαστροκημίας τ᾽ ἄνεμα, ὅτι παρ'
 ἐκείνοις ἀκτὶ γαστρὸς κροφορεῖ. μᾶλλον δὲ τῆτα
 ἄλλο διηγέσσομαι. Γένος ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἀνθρώ-
 πων, οἱ καλούμενοι Δενδρεῖται· γίγνεται δὲ τὸν
 τρόπον τῆτον· ὄρχιν ἀνθρώπου τὸν δεξιὸν ἀπο-
 τεμόντες, ἐν γῇ φυτεύουσιν, ἐκ δ' αὐτᾶ δέν-
 δρον ἀναφύεται μέγιστον, σάρκηον, οἷον Φαλ-
 λός· ἔχει δὲ καὶ κλάδους, καὶ φύλλα, ὁ δὲ
 καρπὸς ἐστὶ βάλανοι πηχυαῖοι τὸ μέγεθος. ἐπει-
 δὴν

in utero, sed in furis: cum enim conceptus est
 embryo, crassescit fura: atque aliquando post
 educunt mortuos, expositisque hianti ore ad
 ventum vitam conciliant. Videtur autem inde
 ad Graccos descendisse furæ nomen, quam *furæ*
ventrem appellant, quod ea apud illos pro ventre
 grauida est. Sed hoc maius etiam aliud enarrabo.
 Genus est apud illos hominum Dendritæ, (*Ar-
 borei*) quod hunc in modum nascitur. Testicu-
 lum hominis dextrum resectum in terra depo-
 nunt. Ex illo deinde arbor enascitur maxima,
 carnea, phalli instar. Habet vero etiam ramos
 et folia. Fructus illius glandes cubitales. Has,

δὲν ἂν πεπανθῶσι, τρυγῆσαντες αὐτὰς ἐκκο-
λάπτουσι τὰς ἀνθρώπους. αἰδοῖα μέντοι προσ-
θετὰ ἔχουσιν, οἱ μὲν ἐλεφάντινα, οἱ δὲ πένη-
τες αὐτῶν, ξύλινα, καὶ διὰ τέτων ὀχεύουσι,
καὶ πλησιάζουσι ταῖς γαμεταῖς αὐτῶν.

Ἐπειδὴν δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐκ ἀπο-
θνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς διαλυόμενος, ἀήρ
γίνεται. τροφή δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή· ἐπειδὴν γὰρ
πῦρ ἀνακαύσῃσι, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν
ἀνθρώπων, πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσὶν ἐν τῇ
αἰρὶ πετόμενοι· ὀπτωμένων δὲ, περικαθεσθέν-
τες, ὥσπερ δὴ περὶ τράπεζαν, λάπτουσι τὸν
ἀναθυμιώμενον καπνὸν, καὶ εὐωχέονται. σίτω
μὲν δὴ τρέφονται τοιάτῃ· ποτὸν δὲ αὐταῖς ἐστὶν
ὁ ἄρ' ἀποθλιβόμενος εἰς κύλικα, καὶ ὑγρὸν ἀνιείς
ὥσπερ

vbi maturuere, decerpunt, hominesque inde ex-
cadunt. Pudenda habent adsciticia, eburnea alii,
lignea vero pauperes, iisque coeunt, suosque
nuptos subigunt.

23. Cum consenuit homo, non moritur, sed
fumi instar in aërem dissoluitur. Cibus omnibus
vnus est. Accenso enim igne ranas in prunis
assant: sunt autem apud ipsos multae volantes in
aëre. Assidentes vero circa eum in quo assantur
focum, surgentemque inde nictorem ore captan-
tes, epulantur. Ac cibo quidem nutriuntur
eiusmodi. Potus vero illis est expressus aër in
calicem, vbi liquidum quiddam roris instar di-
mittit.

ὥσπερ δρόσον· ἂ μὴν ἀπὸ κερᾶς γέ, καὶ ἀφοδεύ-
 σιν, ἀλλ' ἔδὲ τέτρηνται, ἥ περ ἡμεῖς· ἀλλ' ἔδὲ
 τὴν συνκσίαν· οἱ παῦδες ἐν ταῖς πυγαῖς παρέχε-
 σιν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἰγνύσιν, ὑπὲρ τὴν γαστρικη-
 μίαν· ἐκεῖ γάρ εἰσι τετρημένοι. καλὰς δὲ νο-
 μίζεται παρ' αὐτοῖς, ἢν περ τις Φαλακρὸς καὶ
 ἄκρος ἦ, τὰς δὲ κομήτας καὶ μυσάττονται.
 ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀσέρων, τέναντίον, τοὺς
 κομήτας καλὰς νομίζουσιν· ἐπεδήμην γάρ τινες,
 οἱ καὶ περὶ ἐκείνων διηγῶντο. καὶ μὴν καὶ γέ-
 νεια Φύσσι, μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ἐνυ-
 χας ἐν τοῖς ποσὶν ἔκ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ
 μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς πυγὰς ἐκάστω αὐ-
 τῶν κράμβη ἐκπέφυκε μακρὰ, ὥσπερ οὐρὰ,
 θάλα-

mittit. Verumtamen neque urinam emittunt,
 neque alterius rei causa lecedunt: quin neque
 iisdem quibus nos locis perforati sunt. Sed ne-
 que praebent quod pueri nostri amatoribus, sed
 supra furam poplites, ibi enim perforati sunt.
 Pulcher autem apud illos habetur, si quis caluus
 et sine comis sit: comatos vero etiam abominan-
 tur. Contra ea in Cometis (*stellis comatis*) co-
 matos pro pulchris habent: peregrini enim inde
 quidam aderant, qui de illis etiam narrarent.
 Barbas tamen habent paulum supra genua. Un-
 gues in pedibus non habent, sed vnum modo
 omnes ibi digitum. Supra podicem brassica uni-
 cuique enata est magna, caudae instar, *viv-*
 rens

θάλασσαν εἰς αἰεῖ, καὶ ὑπὲρ ἀναπίπτοντος, οὐ κατακλωμένη.

Ἀπομύττονται δὲ μέλι δριμύτατον· καὶ περὶ δὲν ἢ πονῶσιν, ἢ γυμνάζονται, γάλακτι πᾶν τὸ σῶμα ἰδρᾶσιν, ὥστε καὶ τυρεὶς ἀπ' αὐτῆς πηγνύσθαι, ὀλίγον τῆς μέλιτος ἐπιστάξαντες· ἑλαιον δὲ ποιῶνται ἀπὸ τῶν κρομμύων πάνυ λιπαρὸν τε, καὶ εὐώδες, ὥσπερ μύρον. ἀμπέλεις δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὕδροφόρους· αἱ γὰρ ῥῆγες τῶν βοτρυῶν εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα. καὶ μοι δοκεῖ, ἐπειδὴν ἐμπεσὼν ἄνεμος διασεῖσθαι τὰς ἀμπέλεις ἐκείνας, τότε πρὸς ἡμᾶς καταπίπτει ἡ χάλαζα, διαρρέχγόντων τῶν βοτρυῶν. τῇ μέντοι γαστρὶ, ὅσα πῆρα χρεῶνται, τιθέντες ἐν αὐτῇ ὄσων δέονται· ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη, καὶ πα-

λιν

tens semper, quae nec frangitur, si quis supinus cadat.

24. Emungunt mel acerrimum, et cum aut laborant aut exercentur, lacte totum corpus diffluunt, adeo ut caseos etiam inde, exiguo instillato melle, efficiant. Oleum sibi parant de cepis pingue admodum et vnguenti instar fragrans. Vites habent multas aquae feraces, acinis vuarum grandini similibus: et, ut mihi videtur, cum ventus ingruens illas vites commouet, tum ruptis vis decidit apud nos grando. Ventre vtuntur pro pera, in qua reponant, quibus opus est, aperiri enim ille potest et rursus claudi. Intesti-

λιν κλεισὴ ἐστίν. ἔντερον δὲ ἐν αὐτῇ ἐδὲ ἥπαρ φαίνεται, ἢ τῷτο μόνον, ὅτι δασεῖα ἐντὸςθε, καὶ λασιύς ἐστιν, ὥς τε καὶ τὰ νεογνά, ἐπειδὴν ῥιγῶσιν, ἐς ταύτην ὑποδύεται.

Ἐσθῆς δὲ τοῖς μὲν πλασίοις, ὑαλίνῃ, μαλθακῇ· τοῖς πένησι δὲ, χαλκῇ ὑφαντῇ· πολυχαλκα γὰρ τὰ ἐκτὶ χωρία, καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ὑποβρέξαντες, ὥσπερ τὰ ἔριχ. περὶ μέντοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἷος ἔχουσιν, ὁκνῶ μὲν εἰπεῖν, μὴ τις με νομίσει ψεύδεσθαι διὰ τὸ ἄπιστον τῷ λόγῳ, ἕμῳς δὲ καὶ τῷτο ἐξῶ· τὰς ὀφθαλμῶν περιαιρετὲς ἔχουσι· καὶ ὁ βεβλόμενος, ἐξελὼν τὰς αὐτὰς, φυλάττει ἕξ' αὐν δεηθῇ ἰδεῖν. ἔτω δὲ ἐνθρόνιστος, ὁρᾷ· καὶ πολλοὶ τὰς σφε-
τέρας

num autem in eo *nullum* neque hepar apparet, nisi hoc solum, quod hirsutus intus et villosus est, adeo ut etiam recens nati, cum frigent, in eum irrepant.

25. Vestis diuitibus ex vitro mollis; pauperibus textilis ex aere: aeris enim feraces illae regiones, tractantque illud, affusa paucula aqua, tanquam lanam. Verum de oculis, quales habeant, piget dicere, ne quis mentiri ine putet, adeo a fide abhorret oratio. Tamen hoc etiam dicam. Habent igitur oculos exemtiles, et qui vult exemptos suos seruat, dum opus sit videre aliquid, ubi imposito sibi oculo videt: ac multi
cum

τέρεις ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων χρησάμενοι ὁ-
ρῶσιν· εἰσὶ δ' οἱ καὶ πολλὰς ἀποθέτας ἔχουσιν,
οἱ πλείοσι. τὰ ὦτα δὲ, πλατάνων φύλλα ἐστὶν
αὐτοῖς, πλὴν γὰρ τοῖς ἀπὸ τῶν βαλάνων· ἐκεῖ-
νοι γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσι.

Καὶ μὲν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις
ἐθεασάμην· κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ
Φρέατος, ὃ πάνυ βαθέος· αὖ μὲν οὖν εἰς τὸ
Φρεὰρ καταβῆ τις, ἀκύνει πάντων τῶν παρ' ἡμῖν
ἐν τῇ γῇ λεγομένων· ἐὰν δὲ εἰς τὸ κάτοπτρον
ἀπεβλέψῃ, πάσας μὲν πόλεις, πάντα δὲ ἔθνη
ὁρᾷ, ὥσπερ ἐφεσὼς ἐκείσοις· τότε καὶ τὰς οἰ-
κειὰς ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα·
εἰ δὲ καὶ κείνοί με ἐώρων, ἃ καὶ ἔτι ἔχω τὸ ἀσφαλές
εἰπεῖν·

cum suos perdidere, commodato acceptis alio-
rum oculis cernunt. Sunt autem diuites, qui res
positos feruent plures. Aures ipsis sunt folia pla-
tanorum, praeterquam his, quos e glandibus na-
sci diximus: ligneas enim soli habent.

26. Vidi etiam aliud in regia miraculum; spe-
culum impositum est maximum puteo non adeo
profundo. Si quis igitur descendat in puteum,
audit, quae in terra nostra dicuntur, omnia: si
vero in speculum inspiciat, urbes omnes atque
gentes non minus videt, quam si adstaret singu-
lis. Tum familiares ego quoque vidi, vniuer-
samque patriam. Vtrum vero illi me quoque
viderint, nondum habeo certo dicere. Quisquis

εἰπεῖν· ὅσις δὲ μὴ πιστεύει ταῦτα ἄτοις ἔχειν,
 ἂν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκείας ἀφίκηται, εἴσεται ὡς
 ἀληθῆ λέγω.

Τότε δ' ἔν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ
 τὰς ἀμφ' αὐτὸν, ἐμβάντες ἀνήχθημεν· ἐμοὶ δὲ
 καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ἐνδυμίων, δύο μὲν τῶν ὑα-
 λίνων χιτῶνων, πέντε δὲ χαλιᾶς, καὶ πανο-
 πλίαν θερμίνην· ἃ πάντα ἐν τῷ κῆτει κατέλι-
 πον. συνέπαμπε δὲ ἡμῖν καὶ Ἴππογύπες χιλίαι,
 παραπέμφοντας ἄχρι Σαδίων πεντακοσίων.

Ἐν δὲ τῷ παράπλῳ, πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας
 χώρας περημεΐψαμεν, προσέσχομεν δὲ καὶ τῷ
 ἑωσφύρῳ ἄρτι συνοικιζομένῳ, καὶ ἀποβάντες,
 ὑδρευσάμεθα. ἐμβάντες δὲ εἰς τὸν Ζωδιακόν,
 ἐν ἄριστερᾷ περιήειμεν τὸν ἥλιον, ἐν δεξιᾷ τὴν
 γῆν

vero non credit ita rem habere, si quando et ipse
 eo delatus fuerit, vera a me dici intelliget.

27. Tum igitur salutato Rege et ipsius amicis,
 conscensa naui solvimus. Dedit mihi etiam dona
 Endymion, duas quidem togas vitreas, aeneas
 autem quinque, et de lupinis armaturam inte-
 gram, quae in ceto reliqui omnia. Misit etiam
 nobiscum Hippogypos mille, qui ad quingenta
 nos stadia deducerent.

28. Inter nauigandum multas alias praeteruecti
 terras, appulimus etiam Luciferae colonis nuper
 auctae, egressique aequatum sumus. Inuecti deinde
 in Zodiacum, sinistrum solem praeteriimus, pro-
 xune

γῆν παραπλέοντες· ἔ γὰρ ἀπέβημεν, καίτοι πολλὰ τῶν ἐταίρων ἐπιθυμούντων, ἀλλ' ὁ ἀνεμος ἐκ ἀφῆκεν. ἐθώμεθα μέντοι τὴν χώραν εὐθαλίῃ τε, καὶ πίδα, καὶ εὐδρον, καὶ πολλῶν ἀγαθῶν μεσῇν. ἰδόντες δὲ ἡμεῖς οἱ Νεφελαιένταιροι, μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ Φαέθοντι, ἐπέπτησαν ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ μαθόντες ἐνσπόνδες, ἀπεχώρησαν.

Ἦδη δὲ καὶ οἱ Ἱππόγυποι ἀπαηλύθεισαν· πλεύσαντες δὲ τὴν ἐπιῆσαν νύκτα, καὶ ἡμέραν, περὶ ἐσπέραν ἀφικόμεθα εἰς τὴν Λυχνόπολιν καλεμένην, ἥδη τὸν κάτω πλὴν δώκοντες· ἡ δὲ πόλις αὕτη κεῖται μεταξὺ τῶ Πλειάδων, καὶ τῶ Ταύρων ἀέρος, ταπεινότερα μέντοι τῶ Ζωδιακῷ.

ἀπο-

xime terram illam praeternavigantes: neque enim exscendimus, multum licet cupientibus lociis; sed non sinebat ventus. Vidimus tamen regionem virentem, pinguem, irriguam, et bonis multis plenam. Sed cum viderent nos Nephelocentauri, qui mercede apud Phaëthontem militant, inuolarunt in nauim, cognitoque, foedere nos comprehendi, recellerunt.

29. Iamque Hippogypi etiam discefferant. Nauigaueramus noctem proximam et diem, cursum deorsum persequuti, cum versus vesperam delati sumus in eam quae Lychnopolis vocatur. Iacet vrbs inter aërem qui Pleiades ambit, et qui Hyades, humilior tamen Zodiaco.

ἀποβαίντες δὲ, ἀνθρώπον οὐδένα μὲν εὖρομεν;
 λυχνὸς δὲ πολλὰς περιθρόντας, καὶ ἐν τῇ ἀγο-
 ρᾷ, καὶ περὶ τὸν λιμένα διατρίβοντας, τὰς μὲν
 μικρὰς, καὶ ὥσπερ εἰπεῖν, πένητας· ὀλίγους
 δὲ, τῶν μεγάλων καὶ δυνατῶν, πάντω λαμπρὰς
 καὶ περιφανεῖς. οἰκήσεις δ' αὐτοῖς καὶ λυχνεῶ-
 νες ἰδίᾳ ἐκάστω πεποιήντο, καὶ αὐτοὶ ἐνόματα
 εἶχον, ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι, καὶ Φωνὴν προέ-
 μένων ἤκούμεν, καὶ ἔδὲν ἡμᾶς ἠδίκην, ἀλλὰ καὶ
 ἐπὶ ξενίᾳ ἐκάλεν· ἡμεῖς δὲ, ὅμως ἐφοβήμεθα·
 καὶ ἔτε δειπνήσαι, ἔτε ὑπνῶσαι τις ἡμῶν ἐτόλ-
 μησεν. ἀρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πε-
 ποίηται, ἐνθα ὁ ἄρχων αὐτῶν, δι' ὅλης νυκτὸς
 καίθηται, ὀνομασί καλῶν ἐκασον. ὅς δ' ἂν μὴ
 ὑπακ-

fione facta hominem vidimus neminem; lychnos
 vero multos circumcurrentes, et in foro atque
 circa portum versantes, paruos alios et, ut ita
 loquar, pauperes; paucos vero de magnorum et
 potentium numero, claros omnino atque illu-
 stres. Habitationes illis et lucernaria suum uni-
 cuique facta erant: ac nomina habebant velut
 homines. Audiuius etiam voces emittere; ne-
 que vlla nos affecerunt iniuria, sed ad hospi-
 tium nos inuitarunt. Nos vero nihilo secius ti-
 mere, neque cibum capere, neque somnum
 quisquam nostrum audere. Principis aula in me-
 dia vrbe exstructa est. Hic princeps illorum to-
 ta nocte sedet, nominatim vnumquemque vo-
 cans:

ὑπακῶσιν, καταδικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λιπὼν
τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός ἐστι βεβηθῆναι. παρ-
εστῶτες δὲ καὶ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν τὰ γιγνόμενα, καὶ
ἠκόομεν ἅμα τῶν λύχνων ἀπολογαμένων, καὶ
τὰς αἰτίκας λεγόντων, δι' ἃς ἐβράβυνον. ἐνθα
καὶ τὴν ἡμέτερον λύχνον ἐγνώρισα, καὶ προσει-
πὼν αὐτὸν, περὶ τῶν κατ' αἶκον ἐπυνθανόμεν
ὅπως ἔχοιεν; ὁ δὲ μοι πάντα διηγῆσατο. τὴν
μὲν ἔν νύκτα ἐκείνην, αὐτῷ ἐμείναμεν· τῇ ἐπι-
μέσῃ δὲ, ἄραντες, ἐπλῆρομεν πλυσίον τῶν νεφῶν.
ἐνθα δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν πτόλιν ἰδόντες,
ἐθαυμάσαμεν, ἃ μέντοι ἐπέβημεν αὐτῆς· ἃ γὰρ
εἶα τὸ πνεῦμα. βασιλεύει μέντοι αὐτῶν Κορω-
νὸς ὁ Κοττυφίωνος. καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Ἀριστο-
φάνους

cans: qui non obedierit, morte damnatur, ut
stationis suae defertor. Mors autem est exstingui.
Adstantes nos etiam simul audiuimus causas ly-
chnorum, quas tarditatis suae dicerent. Hic no-
strum etiam lychnum agnoui, eumque allo-
cutus, quomodo domi se res haberent, interro-
gavi: isque enarrauit mihi omnia. Noctem igi-
tur illam ibi mansimus; sed postridie soluentes
prope nubes nauigauimus: ibi etiam Nephelo-
cocrygia (*Nabicuculia*) vrbe conspecta admirati
sumus. Nec tamen in illam egressi sumus, vento
non permittente. Caeterum regnat apud illos
Cōronus Cottyphionis F. (*Cornix Merulae*). Ac
recor-

Φάνες τῷ ποιητῷ, ἀνδρὸς σοφῷ, καὶ ἀληθῆς, καὶ μάτην ἐφ' οἷς ἔγραφεν ἀπισμέναι. τρίτη δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρας, καὶ τὸν Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἐωρῶμεν· γῆ δὲ ἔδαμῃ, πλὴν γε τῶν ἐν τῷ αἰθέρι. καὶ αὐτὰ δὲ, πυρρῶν ἤδη, καὶ ὑπεραυγῆς ἐφ' ἑαυτὰς ἐφαντάζοντο. τῇ τετάρτῃ δὲ περὶ μεσημβρίαν, μαλακῶς ἐνδίδοντας τῷ πνεύματι, καὶ συνιζάνοντας, ἐπὶ τὴν θάλατταν κατετάθημεν.

Ὡς δὲ τῷ ὕδατος ἐφαύσαμεν, θαυμάσιον ὡς ὑπερηδόμεθα, καὶ ὑπερσχαίρομεν, καὶ δεῖπνον πᾶσιν ἐκ τῶν παρόντων ἐποιέμεθα, καὶ ἀπορρίψαντες 9), ἐνηχόμεθα· καὶ γὰρ ἔτυχεν γαλήνη.

recordatus sum Aristophanis poetae, viri sapientis ac veracis, cuius scriptis fidem frustra negant. Tertio inde die Oceanum satis iam clare videbamus. Terra vero nusquam, praeter eas, quae in aëre *pendent*, atque ipsae quoque iam igneae et supra modum fulgentes nobis videbantur. Quarto die circa meridiem, molliter cedente vento, subsidenteque in mare depositi sumus.

30. Cum vero tangeremus iam aquam, mirum quam supra modum delectati et gauisi simus: coenamque omnibus pro praesenti copia praebuimus, et *in mare* nos abiicientes natauimus, forte enim

9. Ἀπορρίψαντες, ἐνηχόμεθα] Elliptice pro ἀπορρίψαντες ἐαυτὰς ἐκ τῆς νεῶς, ἐνηχόμεθα. *Βοι.*

λήνῃ ἄσπ, καὶ εὐχαθῆν τὸ πέλαγος. Ἔοικε δὲ ἀρχὴ κακῶν μεζόνων γίνεσθαι πολλάκις ἢ πρὸς τὸ βέλτιον μεταβολή· καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μόνως ἡμέρας ἐν ὕδατι πλεύσαντες, τῆς τρίτης ὑποφαινάσης, πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἄφνω ὤρῳμεν θηρία καὶ κήτη, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἐν δὲ μέγιστον ἀπάντων, ὅσον σαδείων χιλίων καὶ πεντακοσίων τὸ μέγεθος· ἐπήει δὲ κεχηνές, καὶ πρὸ πολλῆς ταράττον τὴν θάλατταν, ἀφρῶ τε περικλυζόμενον, καὶ τὰς ὀδόντας ἐκφαῖνον, πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλλῶν ὑψηλοτέρως, ὅξεῖς δὲ πάντας ὥσπερ σκύλοπας, καὶ λευκὰς ὥσπερ ἐλεφαντίνας. ἡμεῖς μὲν ἐν τῷ ὕδατι ἀλλήλας προσεπτόντες καὶ περιβάλλοντες, ἐμένουμεν· τὰ δὲ

enim serenitas erat, et tranquillum mare. Videtur vero maiorum saepe malorum initium esse mutatio in melius. Etenim nos solos dūo dies in mari cum nauigassemus, illucescente tertio, ad orientem solem subito videmus belluas ac cetos, multos quidem etiam alios, vnum vero omnium maximum mille et quingentorum stadiorum magnitudine, contra nos autem veniebat hians et longe ante se mare perturbans, spuma undique alludente, dentes exferens, multum phallis apud nos excelsiores, palorum instar omnes acutos, et eboris in modum candidos. Nos igitur ultimum allocuti et complexi nos inuicem, expectare: at ille

δὲ ἤδη παρῆν, καὶ ἀναρρόφῃσαν ἡμᾶς, αὐτῇ νηὶ κατέπιεν. ἔ μὲντοι ἔφθη συναρράξαι τοῖς ὀδῶσιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀρακμάτων ἡ ναῦς εἰς τὸ εἶσω διεξέπεσεν.

Ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν πρῶτον, σκότος ἦν, καὶ ἔδὲν ἐωρῶμεν· ὕστερον δὲ αὐτῇ ἀναχαγόντες, εἶδομεν κῦτος 10) μέγα, καὶ πάντῃ πλατὺ,

ille iam adest, et resorbens ipsa nos cum naui haurit. Neque tamen dentibus nos statim comminuit, sed per interstitia eorum navis illapsa est.

31. Cum vero intus iam essemus, primo tenebrae, neque videbamus quidquam. Postea illo biante, videmus cetum magnum, (*specum alui*) et

10. Κῦτος] Lubens adripui scripturam Florentinae; nam vulgata κῆτος, *cete*, sensum exhibet satis absurdum. Nihil autem in sequentibus est, unde liqueat, homines in *Ceto* sedentes, alium *cetum* vidisse. Sed quid simplicius est, quam ut in eo latentes, partes eius internas perlustrarint? Quare κῦτος hic intelligo *tartareum capaxis alui specum*, ut Phaedr. loquitur IV. 5. quem tum perspicere dabatur cum bellua hiaret, lumenque ante negatum per os admitteret. Est vero κῦτος proprie alueus navis et *venter*. Versio Cl. Gesn. ad vulgatam est composita, ideo reliqui eam, sed mutatae lectionis versionem ei

πλατὺν, καὶ ὑψηλόν, ἱκανὸν μυριάνδρῳ πόλει
ἐνοικεῖν. ἔκειντο δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες,
καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία συγκεκομμένα, καὶ πλοί-
ων ἰσία καὶ ἄγκυραι, καὶ ἀνθρώπων ὄσσεα, καὶ
φορτία· κατὰ μέσον δέ, καὶ γῆ, καὶ λόφοι ἦ-
σαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ τῆς ἰλῦς, ἣν κατέπινε
συνιζάνεσσα. ὕλη ἔν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ δένδρα παν-
τοῖα ἐπεφύκει, καὶ λάχανα ἐβεβλαστήκει, καὶ
ἔφκει πάντα ἐξεργασμένοις· περίμετρος δέ τῆς
γῆς σάδιοι διακόσιοι καὶ τεσσαράκοντα. ἦν δέ
ἰδεῖν καὶ ὄρνεα τὰ θαλάττια, λάρες, καὶ Ἀλ-
κυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων νέοττεύοντα.

Τότε

et latum vndique et altum, satis capacem, vt de-
cies mille hominum in eo vrbs habitaretur. Pro-
iecti in medio et pisces minores, et animalia múl-
ta alia confisa, et nauigiörüm véla atque ancörae,
et hominum ossa et sarcinae. In medio et terræ
et colles erant, vt mihi videbatur, de limo quem
glutiebat confidentes. Igitur silua in illis et o-
minigenae arbores nascebantur, et olera germi-
nauerant, cultisque omnia similia. Ambitus ter-
rae illius stadia ducenta quadraginta. Videre au-
tem erat marinas aues, laros, Halcyones, quae
pulos in arboribus educerent.

32. Tunc

ei adiiciens, ne mihi nimis sumfisse dicar.

Reitz.

Τότε μὲν ἔν ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν· ὕστερον δὲ ἀναστήσας τὰς ἑταίρας, τὴν μὲν ναῦν ὑπεσηρίξαμεν· αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα συντρίψαντες, καὶ ἀνακαύσαντες, δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποιήμεθα. παρέκειτο δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων, καὶ ὕδωρ· ἔτι τὸ ἐκ τῆς ἑωσφόρος εἶχομεν. τῇ ἐπίσει δὲ διανασάντες εἴ ποτε ἀναχάνοι τὸ κῆτος, ἐσιρῶμεν ἄλλοτε μὲν ὄρη, ἄλλοτε δὲ μόνον τὸν ἕρανόν, πολλάκις δὲ καὶ νῆσους. καὶ γὰρ ἡσθάνομεθα, Φερόμενον αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπειδὴ δὲ ἐθάδες τῇ διατριβῇ ἐγιγνόμεθα, λαβὼν ἑπτὰ τῶν ἑταίρων, ἐβάδιζον ἐς τὴν ὕλην, περισκεψασθαι τὰ πάντα βουλόμενος.

ἔπω

32. Tunc quidem igitur abunde plorauimus. Deinde vero, excitatis a me sociis, nauem firmauimus, atque igni filicibus excusso, coenam de his, quae ad manum essent, parauimus: iacebant autem copiosae et omnis generis carnes piscium; aquam vero de Lucifera adhuc habebamus. Postridie cum surrexissemus, quoties haret cetus, vidimus alias quidem montes, alias caelum solum, saepe etiam insulas; sensimusque adeo, ferri illum celeriter in omnes maris partes. Cum iam huius commorationis consuetudinem quandam contraxissemus, assumtis septem sociis, in siluam ingressus sum, perispecturus omnia.

Quin-

ἔπω δὲ ὅλῃς πέντε διελθὼν σαδίους, εὖρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλῃ ἢ ἐπιγραφῇ, καὶ μετ' ἐ πολὺ, καὶ τάφους πολλὰς, καὶ σήλας ἐπ' αὐτῶν, πλησίον τε πηγὴν ὕδατος διαυγῆς, ἔτι δὲ καὶ κυνὸς ὑλακὴν ἡμέομεν, καὶ καπνὸς ἐφαίνετο πόρρωθεν, καὶ τινα καὶ ἑπαυλὴν εἰκάζομεν.

Σπᾶδῃ ἔν βαδίζοντες, ἐφιστάμεθα πρεσβύτη καὶ νεανίσκῳ, μάλα προθύμῳς πρασίαν τινα ἐργαζομένοις, καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὴν διοχετεύουσιν· ἡσθέντες ἔν ἅμα, καὶ φοβηθέντες, ἔσημεν· κακῆνοι δὲ ταυτὸν ἡμῖν ὡς τὸ εἶδος παθόντες, ἀναυδοὶ παρεξηκίσαν· χρώνῳ δὲ ὁ πρεσβύτερος ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἄρα ἐστέ ὧ ξένοι;

Quinque nondum integra stadia progressus, Neptuni templum inueni, vt indicabat inscriptio: neque multo post sepulcra etiam multa, et in iis columellas, atque in proximo fontem aquae pellicidae. Adhaec canis latratum audiuius, et fumus apparuit e longinquo. Habitationem etiam conicere, quandam potuimus.

33. Diligenter igitur progressi, seniori cuidam et iuueni adstitimus, studiose exercentibus hortum olitorium, atque de fonte aquam in eum deriuantibus. Delectati simul et territi constitimus: et illi quoque eadem qua nos ratione, vt facile est ad existimandum, affecti, voce interclusa stabant. Post moram aliquam senex, *Qui vos igitur*
Luc. Op. T. IV. D iur

ξένους; πότερον, ἔφη, τῶν ἐναλίων δαιμόνων,
ἢ ἀνθρώποι δυσυχεῖς, ὑμῖν παραπλήσιοι; καὶ
γὰρ ἡμεῖς ἀνθρώποι ὄντες, καὶ ἐν γῇ τραφέν-
τες, νῦν θαλάττιοι γεγόναμεν, καὶ συνηχμέ-
θα τῷ περιέχοντι τᾷτῳ θηρίῳ, ἐδ' ὃ πάσχο-
μεν ἀκριβῶς εἰδότες. τεθνάναι μὲν γὰρ εἰκά-
ζομεν, ζῆν δὲ πισεύομεν. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἶ-
πον, καὶ ἡμεῖς τοὶ ἀνθρώποι νεήλυδες, ὦ πᾶ-
τερ, ἐσμέν, αὐτῷ σκάφῃ πρώην καταποδεί-
τες. προήλθομεν δὲ νῦν, βεβλόμενοι μαθεῖν τὰ
ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἔχει. πολλὴ γὰρ τις καὶ λάσιος
ἐφαίνεται. δαίμων δὲ τις ὡς εἴκειν ἡμᾶς ἡγα-
γε, σέ τε ὀψομένους, καὶ εἰσομένους ὅτι μὴ μό-
ναι ἐν τῷδε καθεύδμεθα τῷ θηρίῳ· ἀλλὰ φρά-
σον

tur estis, inquit, hospites? Verum marini quidam
daemones, an homines infelices, nobis similes? Et
enim nos quoque homines nati et in terra nutriti
marini iam facti sumus, et cum bellua hac, quae
nos continet, natamus, nec ascurate, quid de nobis
fiat, scientes: mortuos enim nos esse conicimus,
vivere tamen credimus. Ad haec ego, Et nos sa-
ne, inquam, homines novi advenae sumus, pater,
ipsa cum navi nudius tertius hausti. Modo vero
progressi sumus, exploraturi haec se silva quomodo
habeat: multa enim et prolixa videbatur. Duxit
autem nos genius aliquis, te ut videremus, disce-
remusque, non solos nos in hac includi bellua. Sed
enarra

σον ἡμῖν τὴν σεχυτοῦ τύχην, ὅσις ὢν, καὶ ὅπως
 δεῦρο εἰσῆλθες· ὁ δὲ, ἔ πρότερον, ἔφη, ἔρεῖν
 ἐδὲ πεύσεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίων τῶν
 παρόντων μεταδῆναι· καὶ λαβὼν ἡμᾶς ἤγεν ἐπὶ
 τὴν οἰκίαν, ἐπεσείητο δὲ αὐτάρκη, καὶ σιβά-
 δας ἐνωκοδόμητο, καὶ τὰλλα ἐξήρτισο· παρα-
 θεῖς δὲ ἡμῖν λάχανά τε, καὶ ἀκρόδρυα, καὶ
 ἰχθυῖς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐγχέας, ἐπειδὴ ἱκανῶς
 ἐκορέσθημεν, ἐπυνθάνετο ἃ ἐπεπόνθειμεν· καί-
 γω πάντα ἐξῆς διηγησάμην, τὸν τε χειμῶνα,
 καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὸν ἐν τῷ ἄερί πλοῦν,
 καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τὰλλα, μέχρι τῆς ἐς τὸ
 κῆτος καταδύσεως.

Ο

*enarra tuam nobis fortunam, qui sis, et qua ra-
 tione huc intraveris? Ille vero negavit, se prius
 vel dicturum nobis, vel quidquam a nobis quae-
 siturum, quam hospitali nos munere, prout co-
 pia iam esset, impertiisset, assumptosque nos in
 domum deduxit, quam sibi fecerat vñibus satis
 commodam, et lectos in ea struxerat, parauerat-
 que reliqua. Hic cum apposuisset nobis olera et
 arboreos fructus, et pisces, vinumque ministras-
 set, satiatos interrogavit, quid nobis accidisset?
 Hic ego ordine enarraui omnia, tempestatem,
 et quae in insula contigerant, et navigationem
 per aëra, et bellum, et reliqua ad descensum vs-
 que in piscem.*

Ὁ δ' ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ
καθ' αὐτὸν διεξήκει, λέγων, Τὸ μὲν γένος εἰμὶ,
ὦ ξένοι, Κύπριος· ὁρμηθεὶς δὲ κατ' ἐμπορίαν
ἀπὸ τῆς πατρίδος μετὰ παιδὺς, ἐν ἑρέτε, καὶ
ἄλλων πολλῶν οἰκετῶν, ἐπλεονεῖς Ἰταλίαν, ποι-
κίλον φορτίον κομίζων ἐπὶ νεώς μεγάλης, ἣν
ἐπὶ σκάματι τῇ κήτης διαλασκυμένην ἴσως ἐώρα-
κατε· μέχρι μὲν οὖν Σικελίας, εὐτυχῶς διε-
πλεύσαμεν· ἐκεῖθεν δὲ ἀρπασθέντες ἀνέμῳ
σφοδρῷ, τριτῶσι ἐς τὸν Ὠκεανὸν ἀπὸχθήμεν,
ἐνθα τῷ κῆτει περιτυχόντες, καὶ αἰτανδροὶ
καταποθέντες, δύο ἡμεῖς, τῶν ἄλλων ἀποθα-
νόντων, ἐσώθημεν· θάψαντες δὲ τὰς εἰσόδους,
καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι δειμάμενοι, τετονὶ τὸν
βίον ζῶμεν, λάχανα μὲν κηπεύοντες, ἰχθυὺς δὲ
σιτῶ-

34. Ille vero admiratus supra modum, vicissim
ipse suas res enarrauit, sic exortus: Genere, Ho-
spites, sum Cyprius. Mercaturae causa patria
egressus cum filio, quem videtis, et servis multis
aliis, in Italiam nauigavi, onera varia magna naui
rebus, quam in ore ceti solutam forte vidistis. Ac
ad Siciliam usque feliciter nauigauimus. Inde vero
valido vento abrepti, tertio die in Oceanum delati
sumus. Hic incidentes in petum et viri cum naue
glutiti, duo nos, mortuis reliquis, seruati sumus.
Sepultis vero sociis, atque aede Neptuno aedificata,
banc vitam viuimus, olera in horto colentes, in
reliquo

ἄιτάμενοι καὶ ἀκρόδρυα. πολλὴ δὲ ὡς ὄρατε ἡ ὕλη, καὶ μὴν καὶ ἀμπέλαι ἔχει παλλὰς, ἀφ' ὧν ἡδίστος οἶνος γίγνεται· καὶ τὴν πηγὴν δὲ ἴσως εἶδετε καλλιῆ καὶ ψυχροτάτῃ ὕδατος. εὐνὴν δὲ ἀπὸ τῶν φύλλων ποιούμεθα, καὶ πῦρ ἀφ' ὅθον κκούμεν, καὶ ὄρεα δὲ θηρεύομεν τὰ εἰσπετόμενα, καὶ ζῶντας ἰχθῦς ἀγρεύομεν ἐξιόντες ἐπὶ τὰ βραγχία τῶν θηρίων, ἐνθα καὶ λαλούμεθα, ὁπότεν ἐπιθυμήσωμεν· καὶ μὴν καὶ λίμνη οὐ πόρρω ἐστὶν ἀλμυρὰ, σαδίων εἴκοσι τὴν περίμετρον, ἰχθῦς ἔχουσα παντοδαπὰς. ἐν ἧ καὶ νηχόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκαφούς μικρὰς, ὃ ἐγὼ ἐναυπηγησάμην· ἔτη δὲ ἡμῖν ἐστὶ τῆς κατὰ πόσεως ταῦτα ἑπτὰ καὶ εἴκοσι.

Καὶ

reliquo cibo piscibus venientes et arborum fructibus. Silua autem, ut videris, proluxa, vites etiam habet multas, de quibus vinum fit suauissimum. Et fontem forte vidistis pulcherrimae aquae et frigidissimae. Cubilia facimus de foliis, et igne vivimus copioso, et aves aucupio capimus inuolantes, et vinos piscamur pisces; exeuntes in branchia beluae, ibi etiam ubi volumus lauamus: nam et lacus non porro est salus, viginti stadiorum ambitu, pisces alens omnigenos, in quo natamus etiam, et in parua scapha navigamus, quam ego fabricatus sum. Anni nobis procefferunt, a quo hausti sumus, septem et viginti.

Καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἴσως Φέρειν δυνάμεθα· οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν, καὶ πάρεικοί, σφόδρὰ χαλεποὶ, καὶ βρυσῖς εἰσιν, αἰμικτοὶ τε ὄντες, καὶ ἄγριοι. ἢ γὰρ, ἔφην ἐγὼ, καὶ ἄλλοι τινὲς εἰσιν ἐν τῷ κήτει; πολλοὶ μὲν ἔν, ἔφη, καὶ ἄξενοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλόκοτοι. τὰ μὲν γὰρ ἐσπέρια καὶ ἔραια τῆς ὕλης, Ταριχᾶνες οἰκᾶσιν, ἔθνος ἐγγελυωπὲν, καὶ καρζοπροσώπων, μάχιμον, καὶ θρασὺ, καὶ ὠμοφάγον. τὰ δὲ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς, κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, Τριτωνομένδητες, τὰ μὲν ἄνω, ἀνθρώποις ἐοικότες, τὰ δὲ κάτω, τοῖς γαλεώταις· ἔττον μὲν τοι ἄδικοί εἰσι τῶν ἄλλων. τὰ λοιπὰ δὲ, Καρκινόχειρες, καὶ Θυννοκέφαλοι, συμμαχίαν τε καὶ

35. *Ac reliqua ferre forte possumus: ast vicini nostri, qui iuxta habitant, difficiles admodum et graues sunt, infociabiles atque feri. Ecquid enim, inquam, alii quoque sunt in ceto? Multi vero, inquit, iique inhospitales, et figura horribili. Occidentales enim partes siluæ et versus caudam sitas, Tarichaneæ (Salsamentarii) habitant, gens anguillinis oculis, et vultu cancrino, pugnax, audax, crudiuora. Alterum vero latus, ad parietem dextrum, Tritonomendetes tenent, superiori parte hominibus similes, inferiore autem mustelis. Minus tamen hi iniusti sunt reliquis. Sinistra vero Carcinochires, (cancrimani) et Thynnocephali (canicipites) qui belli*

καὶ Φιλίαν πρὸς ἑαυτὰς πεποιημένοι. τὴν δὲ μεσόγαιαν νέμονται Παγυράδα, καὶ Ψιττόποδες, γένος μάχιμον, καὶ δρομικώτατον. τὰ εὖα δὲ πρὸς αὐτῷ τῷ σώματι, τὰ πολλὰ μὲν, ἔρημα ἐστὶ, προσκλυζόμενα τῇ θαλάττῃ. ὁμῶς δὲ ταῦτα ἐγὼ ἔχω, Φόρον Ψιττόποσιν ὑποτελῶν ἑκάστῃ ἔτας, ὅσους πεντακόσια.

Τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν· ἡμᾶς δὲ χρὴ ὁρᾶν ὅπως δυνήσώμεθα τοσάτοις ἔθνεσι μάχεσθαι, καὶ ὅπως βιοτεύσωμεν. πόσοι δ', ἔφη ἐγὼ, ἔσσι πάντες εἰσὶ; πλείους, ἔφη, τῶν χιλίων. ὅπλα δὲ τίνα εἰσὶν αὐτοῖς; ἄδεν, ἔφη, πλην ἑσῶ τῶν ἰχθύων. ἄκῃ, ἔφη ἐγὼ, ἄρισ' αὖ ἔχοι διὰ μάχης ἐλθεῖν αὐτοῖς, ἅτε ἔσιν ἀνό-

πλοις,

belli societatem atque amicitiam inter se fecere. Mediterranea habitant Paguradae et Psittopodes, bellicosum genus et cursu valens maxime. Orientales vero et vicinae ori partes, desertae sunt maiorem partem, quod mari alluuntur. Tamen haec ego habeo Psittopodibus vectigal pendens quingenta quotannis ostrea.

36. Ac talis quidem est regio. Nobis vero videndum est quomodo possimus tot contra gentes pugnare, et victum quomodo quaeramus. Quot vero, inquam, hi omnes sunt? Mille, inquit, amplius. Quae sunt illis arma? Nulla, inquit, praeter spinas piscium. Igitur optimum, inquam, fuerit pugna cum illis congregi, inermibus nempe, nos qui

πλοῖς, αὐτὰς γὰρ ὠπλισμένους. εἰ γὰρ κρατή-
σομεν αὐτῶν, ἀδεῶς τοιοῦτον οἰκήσομεν. ἔδο-
ξε ταῦτα. καὶ ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν παρεσκευα-
ζόμεθα. αἰτία δὲ τῷ πολέμῳ ἔμελλεν εἶσεσθαι,
τῷ Φόρῳ ἢ ἐκ ἀπόδοσις, ἥδη τῆς προθεσμίας
ἐνεσώσης. καὶ δὴ οἱ μὲν ἐπεμπον, τὸν δασμὸν
ἀπαιτῶντες· ὁ δὲ, ὑπεροπτικῶς ἀποκρινόμε-
νος, ἀπεδίωξε τὰς ἀγγέλους. πρῶτον οὖν οἱ
Ψιττόποδες, καὶ οἱ Παγυράδαι, χαλσπαίνον-
τες τῷ Σκινθάρῳ (τῷτο γὰρ ἐκαλεῖτο) μετὰ
πολλῶν θορύβου ἐπήεισαν.

Ἡμεῖς δὲ, τὴν ἔφοδον ὑποπτεύοντες, ἐξαυ-
λιστάμενοι, ἀνεμένομεν, λόχον τινὰ προτάξαν-
τες ἀνδρῶν. πάντες καὶ εἴκοσιν. εἴρητο δὲ αὐτοῖς
ἐν τῇ ἐνέδρῳ, ἐπειδὴν ἴδωσι παρεληλυθότας τὰς

πολε-

*arma habemus. Illos enim si vicerimus, sine metu
deinde vivemus. Sic placuit digressique ad naucem,
nos parauimus. Causa belli futuri erat, vectigal
non solum, cuius iam dies instaret. Atque
illi quidem misere tributum poscentes. Ille vero
superbo cum responso nuntios repulit. Primum
ergo Psittopodes et Paguradae irati, Scintharum
(hoc enim nomen viro) magno tumultu inua-
serunt.*

37. Nos vero suspicati invasionem, egressi do-
mo expectamus, agmine praeinisso virorum quin-
que et viginti, quibus praeceptum erat, ex in-
fidiis, cum praetergressos viderent hostes, insur-
gerent.

πολεμίαις, ἐπαγίσασθαι* καὶ οὕτως ἐποίησαν. ἐπανασάντες γάρ, κατόπιν ἐλοπτον αὐτάς, καὶ ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοί, πέντε καὶ εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ἄντες, καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθαρος, καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ, συνεστρατεύοντο, ἠντιάζομεν, καὶ συμμίζαντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ, διεκινδυνεύομεν. τέλος δὲ, τροπὴν αὐτῶν ποιησάμενοι, κατεδιώξαμεν, ἄχρι πρὸς τὰς Φωλεάς. ἀπέθανον δὲ τῶν μὲν πολεμίων, ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἡμῶν δὲ, εἰς, καὶ ὁ κυβερνήτης τριγλῆς πλευρῇ διαπαρεῖς τὸ μετὰφρενον.

Ἐκείνην μὲν ἐν τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν νύκτα, ἐπηυλισάμεθα τῇ μάχῃ, καὶ τριπαιον ἐσήσαμεν, ῥάχιν ξηρὰν δελφίνος ἀναπῆξαντες. τῇ ὑπεραία δὲ καὶ οἱ ἄλλοι αἰσθόμενοι παρῆσαν,

τὸ

gerent. Et sic fecere. Insurgentes enim a tergo illos ceciderunt. Nos verò quinque et viginti numero et ipsi, cum Scintharus ipsiusque filius vna pugnarent, occurrimus, animoseque et fortiter confligentes non sine periculo pugnavimus. Tandem vero in fugam versos persecuti sumus ad foueas suas vsque. Ceciderunt hostium quidem centum et septuaginta: de nostris vero vnus gubernator, costa triglae traiectus a tergo.

38. Illo igitur die ac nocte in pugnae loco mansimus, tropaeumque statuimus, spina dorsi arida delphini erecta. Postridie vero etiam alii,

τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταριχᾶνες, ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Πήλαμος, τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ Θυννοκέφαλοι, τὸ μέσον δὲ, οἱ Καρκινόχηρες. οἱ γὰρ Τριτωνομένδητες τὴν ἡσυχίαν ἤγον, οὐδετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ προαπαντήσαντες αὐτοῖς περὶ τὸ Ποσειδώνιον, προσεμίξαμεν, πολλῇ βῶῃ χρώμενοι. ἀντήχει δὲ τὸ κῆτος ὥσπερ τὰ σπήλαια. τρεψάμενοι δὲ αὐτὰς, ἅτε γυμνῆτας, καὶ καταδιώξαντες ἐς τὴν ὕλην, τοιοιπὸν ἐπεκρατῆμεν τῆς γῆς.

Καὶ μετ' ἃ πολὺ κήρυκας ἀποσεύλαντες, νεκρὰς τε ἀνῆρξαντο, καὶ περὶ Φιλίας διελέγοντο. ἡμῖν δὲ ἐκ ἐδόκει σπένδεσθαι. ἀλλὰ τῇ ὕσειράᾳ χωρήσαντες ἐπ' αὐτὰς, πάντας ἄρδην ἐξεκόψα-

cognita re adsunt; dextrum cornu tenentes Tarichanes duce Pelamo, sinistrum vero Thytnocephali, medium Carcinochires. Tritonomendetes enim quiescebant, neutris auxiliari volentes. Nos vero occurrentes illis circa Neptuni aedem, ad manus venimus, clamore vtentes multo, resonuit autem speluncarum instar cetus. Illos autem in fugam versos vtpote nudos persecuti in siluam, campum obtinuimus.

39. Neque multo post caduceatoribus missis et mortuos tollunt et agunt de amicitia. Sed nobis non placuit fedus: quin postridie eius diei contra illos profecti confertim omnes deleuimus, praeter

κόψαμεν, πλὴν τῶν Τριτωνομενδῆτων. ἔτοι-
 δέ ὡς εἶδον τὰ γιγνόμενα, διχοδραμέντες ἐκ τῶν
 βραγχίων, ἀφῆκαν αὐτὰς εἰς τὴν θάλατταν.
 ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπελθόντες, ἔρημον ἤδη ἔ-
 σταν τῶν πολεμίων, τὸ λοιπὸν ἀδελῶς κατωκῆ-
 μεν, τὰ πολλὰ γυμνασίαις τε καὶ κυνηγεσίαις
 χρώμενοι, καὶ ἀμπέλαιον καὶ κτήνη καὶ τὸν καρπὸν
 συγκομιζόμενοι τὸν ἐκ τῶν δένδρων. καὶ ὅλως,
 εὖκειμεν τοῖς ἐν δεσποτηρίῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύ-
 κτω τρυφῶσι, καὶ λαλυμένοις. ἐνικυτὸν μὲν ἐν,
 καὶ μῆνας ἐκτὼ τέττον διήγομεν τὸν τρέπον.

Τῷ δ' ἐνάτῳ μηνί, πέμπτῃ ἡμέρᾳ, περὶ
 τὴν δευτέραν τῆς πόλεως ἀνοίξιν (ἅπαρ γὰρ δὴ
 τέττο κατὰ τὴν ὥραν ἐκίχην ἐποίησεν τὸ κῆτος,
 ὥς

ter Tritonomendetas. Hi enim quid fieret anim-
 aduerso, cursu petitis branchiis in mare inde
 defilierunt. Nos vero tota lustrata regione, quae
 iam vacua esset hostibus, reliquo tempore metus
 expertes habitabamus, exercitationibus multum
 utentes et venatu, vincasque colentes, et fru-
 ctum comportantes ex arboribus; et in vniuer-
 sum similes videbamus hominibus in magno quo-
 dam carcere, unde fuga non est, delicate viu-
 entibus ac solutis. Annum igitur et menses octo
 ad hunc modum vixeramus.

40. Sed noni mensis die quinto decimo, circa
 secundam oris apertionem (semel enim in singu-
 las horas hoc faciebat cetus, ut illis hiatibus si-
 gnare

ὥς τε ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀνοιξεις τεκμαίρεσθαι τὰς
 ὥρας) περὶ ἔν τήν δευτέραν, αἷς ἔφην, ἀνοιξίν,
 ἄφνω βοή τε πολλή, καὶ θόρυβος ἠκέτο, ὥς-
 περ κελεύσματα, καὶ εἰρεσία. ταρχχθέντες
 ἔν, ἀνερπύσαμεν ἐπ' αὐτὸ τὸ σῶμα τῆ θηρίχ,
 καὶ πάντες ἐντὸς τῶν ὀδόντων καθεωρῶμεν ἀ-
 πάντων ὧν ἐγὼ εἶδον θαυμάτων παραδοξότα-
 τον, ἄνδρας μεγάλους ὅσον ἡμισαδιαίχς, τὰς ἡλι-
 κίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων προσπλέοντας, ὥσπερ
 ἐπὶ τριηρῶν. οἶδα μὲν ἀπίστοις εἰκότα ἰσορή-
 σων, λέξω δ' ὁμῶς. Νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μὲν,
 ἔ. πάνυ δὲ ὑψηλαί, ὅσον ἑκατὸν σταδίῳ ἐκάστη
 τὴν περίμετρον. ἐπὶ δ' αὐτῶν ἔπλεον τῶν ἀν-
 δρῶν ἐκείνων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ ὀκτώ. τε-
 των

gnare horas possemus) circa secundum ergo, vt
 dicebam, hiatum multus subito clamor, tumul-
 tusque exauditur, qualis celeusmatum atque re-
 morum. Perturbati ergo erepsimus in ipsum os
 bestiae, stantesque intra dentes spectamus omnia:
 spectaculum nempe omnium, quae vidi ego,
 maxime admirabile, homines magnos quantum
 est dimidium stadium, magnis in insulis tanquam
 triremibus adnauigantes. (Noui me incredibi-
 libus similia referre, dicam tamen). Insulae
 erant longae, illae quidem, sed non vehementer
 altae, stadiorum circiter centum ambitu. In his
 nauigabant virorum illorum ad duodetriginta.
 Horum

των δὲ οἱ μὲν παρ' ἐκάτερα τῆς νῆσος καθήμε-
νοι, ἐφεξῆς ἐκωπηλάτην, κυπαρίσσοις αὐτο-
κλάδοις μεγάλαις, καὶ αὐτοκόμοις, ὥσπερεὶ
ἐρετμοῖς. κατόπιν δὲ ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐδό-
κει, κυβερνήτης ἐπὶ λόφῳ ὑψηλῷ εἰσῆκει, χαλ-
κῶν ἔχων πηδάλιον, σαδισχὸν τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ
τῆς πρῶρας, ὅσον τεσσαράκοντα ὠπλισμένοι αὐ-
τῶν ἐμάχοντο, πάντα ἐοικότες ἀνδράποισι, πλὴν
τῆς κῆμης. αὕτη δὲ πῦρ ἦν, καὶ ἐκαίετο, ὥς
ἐδὲ κορυφῶν ἐδέοντο. ἀντὶ δὲ ἰσίων, ἄνεμος
ἐμπίπτων τῇ ὕλῃ, πολλῇ ἐνέσση ἐν ἐκάσῃ, ἐκόλ-
που τε αὐτὴν, καὶ ἔφερε τὴν νῆσον, ἣ ἐθέλει
ὁ κυβερνήτης. κελευσῆς δ' ἐφεισῆκει αὐτοῖς,
καὶ

Horum porro alii ad vtrumque insulae latus deinceps affidentes: ut remos trahebant cupressos magnas ipsis cum ramis atque foliis. In posteriori vero parte, in puppi, ut videbatur, gubernator excelsio in colle stabat, aeneum tractans gubernaculum stadii longitudine. In prora autem eorum quadraginta circiter armati pugnabant, similes vsquequaque hominibus praeterquam comis, pro his enim ignis erat, isque ardens. Itaque galeis opus non habebant. Pro velis vero irruens in siluam, quae multa in vnaquaque erat, ventus, sinuabat illam, impellebatque quo vellet gubernator, insulam. Hortator autem illis sta-
bat,

καὶ πρὸς τὴν εἰρεσίαν ὁξέως ἐκινῶντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων.

Τὸ μὲν ἔν πρῶτον δύο ἢ τρεῖς ἐωρῶμεν. ὕστερον δ' ἐφάνησαν ὅσον ἐξακέσιοι. καὶ διαστάντες, ἐπολέμεν, καὶ ἐναυμάχων. πολλὰ μὲν ἔν ἀντίπρωροι συνηράσσοντο ἀλλήλαις, πολλὰ δὲ καὶ ἐκβληθεῖσαι II) κατεδύοντο. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, καρτερώς διηγωνίζοντο, καὶ ἃ ῥαδίως ἀπελύοντο. οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρώτης τεταγμένοι, πᾶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν, ἐπεμβαίνοντες, καὶ ἀναιροῦντες. ἐζώγει δὲ ἑδείς ἀντί

bat, atque insulae velut naues longae, ad remigum celeriter mouebantur.

41. Ac primo duas aut tres videbamus, dein de apparuere vel sexcentae, quae intervallo capto praelium committerent, et pugnarent classibus. Multae igitur aduersis proris concurrebant, multae ab impulsu vehementi submergebantur: aliae sibi implicitae pugnant fortiter, nec facile exsoluebantur. Constituti enim in prora alacritatem ostendebant maximam, transilientes in naues alias, et caedem ibi edentes, captivum qui-

II. *Ἐκβληθεῖσαι*] Fateor, me non habere, qui *ἐκβληθῆναι* hoc sensu dixerit, quo hic opus est. Itaque analogiam, et vim τῆς ἐκ, quam habet etiam intendendi atque augendi, secutus sum. *Gesner.*

αντί δὲ χειρῶν σιδηρῶν, πολύποδας μεγάλους ἐκδεδεμένους ἀλλήλοις ἐπερρίπταν. οἱ δὲ περιπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατεῖχον τὴν νῆσον. ἔβαλλον μέντοι καὶ ἐτίτρωσκον ἑστέοις τε ἀμαξοπληθέσι, καὶ σπόγγοις πλεθρυσιαίοις.

Ἦγεῖτο δὲ τῶν μὲν, Αἰολοκένταυρος, τῶν δὲ, Θαλασσοπότης· καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγεγένητο, ὡς ἐδόκει, λείας ἔνεκα· ἐλέγετο γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τῷ Αἰολοκένταυρῳ ἐμηλακέναι, ὡς ἦν ἀκχεῖν ἐπικαλόντων ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασιλέων ἐπιβωμείων. τέλος δὲ, νικῶσιν οἱ τῷ Αἰολοκένταυρῳ. καὶ νήσος τε τῶν πολεμίων καταδύσκειν

quidem duxit nemo. Pro ferreis manibus poly-
podas magnos, reuinctos sibi inuicem iniicie-
bant, qui filusam complexi retinerent insulam.
Iactabant vero ostrea quae singula plaustrum im-
plerent, et iugeri magnitudine spongas, iisque
se inuicem vulnerabant.

42. Dux erat alterius classis Aeolocentaurus,
alterius Thalassopotes (*Maris potior*); pugna inter
illos exorta, ut videtur, fuerat de praeda. Di-
cebatur enim Thalassopotes greges multos delphi-
norum Aeolocentauri abegisse, quantum audire
dabatur cum inclamarent sibi inuicem, et regum
nomina appellarent. Tandem vincunt Aeolocen-
tauri *milites*, atque insulas hostium demergunt
centum

δύοσιν ἀμφὶ τὰς πεντήκοντα, καὶ ἑκατόν· καὶ
 ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν. αἱ δὲ
 λοιπαὶ, πρύμναν κρησάμεναι, ἔΦευγον. οἱ δὲ,
 μέχρι τινὸς διώξαντες, ἐπειδὴ ἐσπέρα ἦν, τρα-
 πόμενοι πρὸς τὰ ναυάγια, τῶν πλείστων ἐπε-
 κράτησάν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνείλοντο. καὶ γὰρ
 ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι ἔκ ἐλάττερος τῶν ὀγδοή-
 κοντα. ἐσησαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς νησομα-
 χίας, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τῆς κήτης μίαν τῶν πο-
 λεμίων νῆσον ἀνexasυρώσαντες. ἐκείνην μὲν οὖν
 τὴν νύκτα περὶ τὸ θηρίον ἠυλίσαντο, ἐξάψαν-
 τες αὐτὴ τὰ ἀπόγαια, καὶ ἐπ' ἀγκυρῶν πλη-
 σίον ὀρμίσσάμενοι. καὶ γὰρ ἀγκυραῖς ἐχεῶντο
 μεγάλαις, ὑαλίναῖς, καρτεραῖς. τῇ ὑσέραϊα δὲ
 θύσαντες ἐπὶ τῇ κήτης, καὶ τὰς οἰκείας θάψαν-
 τες

centum circiter et quinquaginta, tres alias cum
 ipsis viris capiunt: reliquae remis inhibentes fu-
 giunt. Hi vero aliquo usque eos persecuti, sub
 vesperam conuersi ad naufragia, pleraque in suam
 potestatem redegerunt, et receperunt sua, nam
 ipsorum quoque insulae octoginta non minus sub-
 mersae fuerant. Statuerunt vero tropaeum pu-
 gnae insularis, vna insularum hostilium in capite
 ceti suspensa. Illam igitur noctem circa beluam,
 reuinctis ab ea retinaculis, et iactis circa ancoris,
 transgere: nam ancoris quoque utebantur ma-
 gnis, vitreis, validis. Postridie vero re sacra in
 ceto peracta, sepultisque in eo suis, soluerunt
 laeti,

τες ἐπ' αὐτῷ, ἀπέπλεον ἠδόμενοι, καὶ ὥσπερ
Παιᾶνας ᾄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νη-
σόμαχίαν γιγνόμενα.

lacti, et velut pæanas canentes. Ista sunt circa
insularem pugnam gesta.

Ἀληθὺς ἱστορίας λόγος δεύτερος.

Τὸ δ' ἀπὸ τῆς μηχανῆς Φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ
κῆτει δίκαιταν, ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ, μη-
χανὴν τινα ἐζήτην, δι' ἧς ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο.
καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἔδοξεν ἡμῖν διορύξασθαι κατὰ
τὸν δεξιὸν τοῖχον, ἀποδράναι· καὶ ἀρξάμενοι
διεκρίπτομεν. ἐπειδὴ δὲ προσελθόντες ὅσον πέν-
τε σταδίαις, εἰδέν ἡνύομεν, τῷ ὀρύγματος ἐπαυ-
σάμεθα.

Verae historiae liber secundus.

Ab hoc inde tempore cum non amplius ferrem
illam in ceto viuendi rationem, et commo-
ratione illa grauarer, exeundi aliquam rationem
machinabar. Ac primo quidem placuit dextro
pariete perfosso aufugere, iamque excidere illud
coeperamus. Cum vero ad quinque stadia pro-
gressi nihil efficeremus, fodiendi consilio abiectō,
Luc. Op. T. IV. E incen-

σάμεθα. τὴν δὲ ὕλην καῦσαι διέγνωμεν. ἔγω-
 γὰρ ἂν τὸ κῆτος ἀποθανεῖν. εἰ δὲ τὺτο γένοι-
 το, ῥαδίᾳ ἔμελλεν ἡμῖν ἔσεσθαι ἡ ἔξοδος. ἄρ-
 ξάμενοι ἂν ἀπὸ τῶν ἑρᾶϊων, ἐκαίμεν· καὶ ἑ-
 ρέρας μὲν ἑπτὰ καὶ νύκτας ἰσᾶς ἀναισθητῶς
 εἶχε τῷ καύματος· ὀγδοὴ δὲ καὶ ἐννιάτῃ συνίε-
 μεν αὐτῷ νοσῆντος· ἀργότερον γέν' ἀνέχασκε·
 καὶ εἴποτε ἀναχάνοι, ταχὺ συνέμυε. δεκάτῃ
 δὲ καὶ ἐνδεκάτῃ τέλεον ἀπενεκρῆτο, καὶ δυσώ-
 δες ἦν. τῇ δωδεκάτῃ δὲ μόγις ἐνόησαμεν ὥς,
 εἰ μὴ τις χανόντος αὐτῷ ὑποσηρίξῃε τὰς γομ-
 Φίας, ὥς τε μηκέτι συγκλεῖσθαι, κινδυνεύσομεν
 κατακλεισθέντες ἐν νεκρῷ αὐτῷ ἀποκείσθαι·
 ἔγω δὲ τὸ σῶμα μεγάλαις δακρύσι διερεΐσαντες,
 τὴν

incendere siluam statuiamus, ita quippe moritu-
 ram beluam, quo facto facilem nobis futurum
 exitum. A caudinis igitur partibus initio facto
 eam incendimus: ac septem dies totidemque no-
 ctes non sepsit ardorem, octauo autem non quoque
 aegrotare eum intelleximus: hiabat enim tardius,
 et si hiaeret, statim os clauderat. Decimo vnde-
 cimoque plane iam ad mortem spectabat, atque
 solebat male. Duodecimo vix tandem animad-
 uertimus, nisi quis illo hiantem discunearet ma-
 xillares, quominus claudere illos posset, pericu-
 lum esse, ne inclusi in cadauere vna perirentus.
 Itaque ore illius magnis trabibus discuneato, na-
 uem

τὴν ναῦν ἐπεσκευάζομεν, ὕδωρ τε ὡς ὅτι πλεῖ-
 ζον εὐβαλλόμενοι, καὶ τὰλλα ἐπιτήδεια. κυ-
 βερνήσειν δ' ἔμελλεν ὁ Σκίνθαρος· τῇ δ' ἐπὶ-
 στή, τὸ μὲν ἤδη τεθνήκει.

Ἡμεῖς δ' ἀνελκύσαντες τὸ πλοῖον, καὶ δια-
 τῶν ἀραιωμάτων διαγαγόντες, ἐκ τῶν ὀδόντων
 ἐξάρσαντες, ἡρέμα καθήκαμεν ἐς τὴν θάλατταν·
 ἐπιβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ θύσαντες τῷ
 Ποσειδῶνι, αὐτᾷ παρὰ τὸ τροπαῖον, ἡμέρας
 πρὶς ἐπαυλισάμενοι, (νηνεμία γὰρ ἦν) τῇ τε-
 τάρτῃ ἀπεπλεύσαμεν· ἔνθα δὴ πολλοὺς τῶν ἐκ
 τῆς ναυμικχίας νεκροὺς ἀπηντῶμεν, καὶ προσω-
 κέλομεν· καὶ τὰ σώματα καταμετροῦντες,
 ἐθαυμάζομεν· καὶ ἡμέρας μὲν τινὰς ἐπλέομεν,
 εὐκρά-

uem parauimus, et aqua quam plurima imposita,
 et necessariis reliquis: gubernaturus autem erat
 Scintharus. Proxima luce cetus quidem iam erat
 inortuus.

2. Nos vero extractum nauigium, et per den-
 tium interstitia traductum, suspensumque e den-
 tibus placide in mare demisimus. Tum tergo
 conscensio, sacraque re Neptuno facta, ibidem
 prope tropaeum commorati triduo, quod mala-
 cia esset, quarto soluiimus. Hic in multos de
 nautali illo praelio mortuos incidimus offendimus-
 que, ac dimensi corpora cum admiratione sumus.
 Ac dies quidem aliquot nauigauimus aëre tempe-

εὐκράτω ἀέρι χρώμενοι· ἔπειτα βορέα σφοδρῶ
 πνεύσαντος, μέγα κρύος ἐγένετο, καὶ ὑπ' αὐτῆ
 πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος, καὶ ἐξεπιπολῆς μόνον,
 ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ὅσον ἐς τετρακοσίας ὀργυίας
 ὥς τε καὶ ἀποβάντας διαθεῖν ἐπὶ τῇ κρυάλλῃ.
 ἐπιμένοντος ἂν τῷ πνεύματος φέρειν καὶ διναμέ-
 ναι, τοιοῦν δέ τι ἐπενόησαμεν (ὁ δὲ τὴν γνῶ-
 μὴν ἀποφηνάμενος, ἦν ὁ Σκίνθαρος)· σκαψάμε-
 ντες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον, ἐν τῷ
 τῷ ἐμείναμεν ἡμέρας τριακόσια, πῦρ ἀνακαίον-
 τες, καὶ σιτήμενοι τὰς ἰχθύας· εὐρίσκομεν δὲ
 ἀνορύττοντες· ὅτε δὲ ἤδη ἐπέλιπε τὰ ἐπιτη-
 δεῖα, προσελθόντες, καὶ τὴν ναῦν πεπηγυῖαν
 ἀνασπάσαντες, καὶ πετάσαντες τὴν ἀδράνην
 εὐερόμεθα ὥσπερ πλέοντες λείως καὶ προσηνῶς,

ἐπὶ
 rato, vii: deinde borea flante vehementi, frigus
 magnū oritur, a quo totum mare congelatur,
 non in extremitate modo, sed in profundum et-
 iam ad trecentos circiter passus: ita ut egressi
 per glaciem discurremus. Durante autem ven-
 to, cum ferre non possemus, tale quid excogi-
 tamus, consilii auctore Scintharo. Effosso intra
 aquam spēcū maximo, triginta in hoc dies man-
 simus, accenso igni, in cibo vrentes piscibus,
 quos inter fodiendum inueniebamus. Deficien-
 tibus vero iam necessariis, aggressi nauem gelu
 firmatam extrahimus, passoque velo, vehimur
 quasi nauigantes leui blandoque motu labentes
 per

ἐπὶ τῇ πάγῃ διολισθαίνοντες. ἡμέρᾳ δὲ πέμ-
πτῃ ἀλέα τὴν ἦν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο, καὶ ὕδωρ
πάντα αὐθις ἐγίγνετο.

Πλεύσαντες δὲ ὅσον τριακοσίκας σταδίους, νῆσόν
μικρὴν καὶ ἐρημὴν προσήνέχθημεν, ἀφ' ἧς ὕδωρ
λαβίντες (ἐπελελοίπει γὰρ ἡδὴ) καὶ δύο ταύ-
ρους ἀγρίους κατὰτοξεύσαντες, ἀπεπλεύσαμεν.
οἱ δὲ ταῦροι ἔτοι, τὰ κέρατά· ἐν ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς εἶχον, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσ-
περ ὁ Μῶμος ἤξιε. μετ' ἐ πολὺ δὲ εἰς πέλα-
γος ἐμβαινόμεν, ἔχ' ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος.
καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκὴ, πλήρης ἀμ-
πέλων. ἦν δὲ ἡ νῆσος, τυρὸς μέγιστος, πάνυ
συμπεπηγώς, ὡς ὕσσρον ἐμφαγόντες ἐμάθομεν.
σα-

per glaciem. Quinto inde die aestus fit, soluitur
glacies, in aquam redeunt omnia.

3. Trecenta ferme stadia nauigaueramus cum
delati sumus ad insulam paruan ac desertam.
Hic aqua hausta, iam enim defecerat, confectis-
que sagittarum ope filuestribus duobus bubus,
rursam nauigauimus. Hi vero tauri non in ca-
pite habebant cornua, sed, quod Momus cense-
bat, sub oculis. Non ita multo post in pelagus
intramus non aquae illud, sed lactis. Insula in
eo conspiciebatur, plena vitibus. Erat autem
haec insula, caseus maximus plane compactus,
vti postea edendo experti sumus, stadiorum quin-

σαδίων εἰκοσιπέντε τὸ μέγεθος· αἱ δ' ἄμπελοι,
βοτρυῶν πλήρεις· ἔ μέντοι οἶνον, ἀλλὰ γάλα
ἐξ αὐτῶν ἀπεθλιβομέν· ἰσρὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ
νῆσῳ ἀνωκαδόμητο, Γαλατείας τῆς Νηρηίδος,
ὡς ἐδήλα τὸ ἐπίγραμμα. ὅσων ἔν χρέον ἐκεῖ
ἐμείναμεν, ὄψον τὲ ἡμῖν καὶ σιτίον ἡ γῆ παρεί-
χε, ποτὸν δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρυῶν γάλα. βα-
σιλεύειν δὲ τῶν τῶν χωρίων ἐλάτετο Τυρῶ
ἡ Σαλμωνέως, μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν,
ταύτην παρὰ τῷ Ποσειδῶνι λαβῶσα τὴν τιμὴν.

Μεῖναντες δ' ἡμέρας ἐν τῇ νῆσῳ πέντε, τῇ
ἑκτῇ ἐξωρμίσσαμεν, αὔρας μὲν τινος παραπεμ-
πάσης, λειοκύμονος δὲ ἄσης τῆς θαλάττης. ἰτῇ
ὀγδόῃ δὲ ἡμέρᾳ πλέοντες, ἔκ ἐτι διὰ τῷ γα-
λακτος,

que et viginti magnitudine: vites porro vuis in-
dutae. verum non vinum inde, sed lac expressi-
mus. Aedes in media insula exstructa erat Gala-
teae (*Lactae*) Nereidis, quod indicabat inscri-
ptio. Quamdiu igitur ibi mansimus, cibum pa-
riter atque opsonia terra nobis praebeuit, potum
vero lac de vuis. Regnare his regionibus diceba-
tur Tyro (*Casaea*) Salmonéi filia, hunc sibi ho-
norem, postquam hinc discessit, nacta.

4. Morati in insula dies quinque, sexto solui-
mus, aura quidem nos quadam prosequente, non
nisi leuibus tamen fluctibus moto mari. Octauo
die, non iam lacteo nauigantes, sed salso mari
et

λακτος, ἀλλ' ἔδη ἐν ἀλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι,
καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλὰς, ἐπὶ τῇ πελάγῃ
διαθέοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσεσιμότας, καὶ τὰ
σώματα, καὶ τὰ μετέθνη, πλὴν μόνων τῶν πο-
δῶν· ταῦτα γὰρ Φέλλινα εἶχον· ἀφ' ἧς δὴ, οἶ-
μαι, καὶ ἐκάλετο Φελλόποδες. θαυμάζομεν
ἔν ιδόντες ἔ βαπτιζομένους, ἀλλ' ὑπερέχοντες
τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ὁδοιποροῦντας· οἱ δὲ
καὶ προσήεσαν, καὶ ἡσπάζοντο ἡμᾶς Ἑλληνικῇ
Φωνῇ, ἔλεγόν τε εἰς Φελλῶ τὴν αὐτῶν πατρί-
δα ἐπείγεσθαι· μέχρι μὲν δὴ τινος συνωδοιπό-
ρον ἡμῖν παραθέοντες· εἴτα ἀποτραπόμενοι τῆς
ὁδοῦ, ἐβάδιζον, εὐπλοῖαν ἡμῖν ἐπευξάμενοι. μετ'
ἀλίγον δέ, πολλὰ καὶ νῆσοι ἐφαίνοντο· πλησίον
μὲν

et caeruleo, videmus homines multos per mare
currentes, omni ex parte nobis similes, corpori-
bus et statura, pedibus solum exceptis; hos enim
habent ex subere, a quo nempe etiam appellan-
tur puto Phellopodes (*suberipedes*). Miramur
igitur cum videmus, illos non mergi, sed emi-
nentes super fluctus, ac sine metu viam facientes.
Atque adeunt nos et Graeca lingua salu-
tant, dicuntque, in suam se patriam Phello (*su-
beriam*) contendere. Et aliquousque iuxta cur-
rentes nobiscum iter faciunt: deinde diuersi ab-
eunt felicem nobis nauigationem precati. Post
paullo insulae apparent multae: in proximo ad

μὲν ἔξ ἀριστερῶν ἢ Φελλῶ, ἐς ἣν ἐκεῖνοι ἔσπευ-
δον, πόλις ἐπὶ μεγάλα καὶ τρογγύλα Φελλᾶ κα-
τοικημένη. πύργῳθεν δέ, καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ
πέντε μέγισται καὶ ὑψηλόταται, καὶ πῦρ πολὺ
ἀνεκαίετο.

Κατὰ δὲ τὴν πρῶραν, μία πλατεῖα, καὶ τα-
πεινὴ, σαδίας ἀπέχεσσα ἐκ ἐλάττης πεντακο-
σίων, ἤδη δὲ πλησίον τε ἦμεν, καὶ θαυμαστή-
τις αἶψα περισπνευσεν ἡμᾶς, ἡδεῖα, καὶ εὐώδης,
οἴαν Φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος, ἀπόζειν
τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἶον γὰρ ἀπὸ ῥόδου,
καὶ ναρκίσσης, καὶ ὑακίνθου, καὶ κρίνων, καὶ ἰσών,
ἔτι δὲ μυρσίνης, καὶ δάφνης, καὶ ἀμπελάνθης,
τοιαύτον ἡμῖν τὸ ἡδὺ προσέβαλλεν· ἡσθέντες δὲ
τῇ ὁσμῇ, καὶ χρησά ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίσαν-

τες,

finistram Phello, in quam illi festinabant; urbs
in magno et rotundo subere aedificata: at e lon-
ginquo et dextrorsum magis quinque maximae
atque altissimae, in quibus ignis ardebat multus.

5. Versus proram lata vna et humilis, stadiis
distans non minus quingentis. Iam vero prope
eramur, et aura circa nos spirabat admirabilis,
suavis, et odora, qualem Herodotus historicus
spirare ait a felici Arabia. Quale enim a rosa, et
nareisso, et hyacintho, et liliis, et violis, myrto
praeterea et lauro, atque vitis flore, tam suave
quiddam ad naves nobis accidit. Delectati odo-
re et optima quaeque post longos labores dum
spira-

τες, κατ' ὀλίγον ἤδη πλησίον τῆς νήσε ἐγγιγνό-
μεθα. ἐνθα δὴ καὶ καθεωρώμεν λιμένας τε πολ-
λὰς περὶ πᾶσαν ἀκλῆδας καὶ μεγάλας, ποτα-
μὸς τε διαυγεῖς ἐξίοντας ἡρέμα ἐς τὴν θάλατ-
ταν· ἐτι δὲ λειμῶνας, καὶ ὕλας, καὶ ὄρεα με-
σικὰ, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἡϊόνων ἄδοντα, πολλὰ
δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων. αἷρ δὲ κῆφος καὶ εὐ-
πνὺς περιεκέχυτο τὴν χώραν· καὶ αὖραι δέ τι-
νες ἡδεῖαν διαπνέεσθαι, ἡρέμα τὴν ὕλην διεσά-
λευον· ὥς τε καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κινεμένων, τερ-
πνὰ καὶ σύνεχῃ μέλη ἀπέσυριζετο, ὅμοιότα τοῖς
ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τῶν πλαγίων αὐλῶν I).

καὶ

speramus, brevissimo iam intervallo absumus ab
insula. Hic et portus videmus multos circum-
circa tutos a fluctibus et spatiosos, fluminaque
pellucida placide exeuntia in mare: ad haec prata,
et silvas, et cantrices aues, tum in litoribus ca-
nentes, tum multas in ramis. Aër porro levis
et molliter spirans circumfusus regioni erat, at-
que aurae quaedam suaves leni flatu siluam mo-
tabant. Itaque et a ramis motis, iucunda per-
petuaque cantica sibilabant, similia cantibus qui
ab obliquis fistulis in loco deserto redduntur. Sed

Ε 5

clamor

I. Πλαγίων αὐλῶν] Dum quis meliora me
doceat, intelligo fistulas obliquas *Querpfef-
fen* suspensas voti causa a pastoribus in locis
desertis, specubus, arboribus, quas sonum
aura spirante edere, nihil impedit. *Gesner.*

καὶ μὴν καὶ βοή σύμμικτος ἤκαστο, ἔθρουβαι-
 δης, ἀλλ' οἷα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν
 αὐλόντων, ἄλλων δὲ ἐπαινόντων, ἐνίων δὲ κρο-
 τόντων πρὸς αὐλόν, ἢ κιθάραν.

Τέτοις ἅπασι κηλέμενοι, κατήχθημεν. ὁρ-
 μίσαντες δὲ τὴν ναῦν ἀπεβαινομεν, τὸν Σκύν-
 θαρρον ἐν αὐτῇ, καὶ δύο τῶν ἐταίρων ἀπολυπόν-
 τες. προϊόντες δὲ διὰ λειμῶνος εὐανθοῦντος,
 ἐντυγχάνομεν τοῖς Φρερεῖς καὶ περιπέλοις· αἱ
 δὲ δῆσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις σεφάνοις, ἕτος γὰρ
 μύγισος παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν, ἀνῆγον ὡς τὸν
 ἄρχοντα· παρ' ὧν δὴ κατ' ὁδὸν ἠκῆσαμεν, ὡς
 ἡ μὲν νῆσος εἴη τῶν Μακάρων προσαγορευομέ-
 νων, ἄρχοι δὲ ὁ Κρητὴς Ῥαδάμανθυς. καὶ δὴ αἰ-
 ναχθέν-

clamor etiam mistus exaudiebatur, non ille tu-
 multuosus; sed qualis oriatur in conuiuio, in-
 flantibus aliis tibias, aliis laudantibus, plauden-
 tibus ad tibiam citharamue aliis.

6. Hisce omnibus dum demulcemur allabimur,
 firmataque in portu naui, exscendimus relictis
 in ea Scintharo cum duobus sociis. Progressi per
 pratum floridum, in praefidiarios litorisque cu-
 stodes incidimus, qui roseis nos coronis vinctos,
 durissimum hoc apud illos vinculum est, ad prin-
 cipem abduxere, a quibus in via audiuiamus, hanc
 esse beatorum qui vocantur insulam, imperi-
 tare in ea Rhadamanthum. Iam deducti ad
 illum,

ναχθέντες ὡς αὐτὸν, ἐν τάξει τῶν δικαζομένων
ἔστημεν τέταρτοι.

Ἦν δὲ ἡ μὲν πρώτη δίκη, περὶ Αἰλντος τῷ
Τελαμῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν συνεῖναι τοῖς ἥρω-
σιν, εἴτε καὶ μὴ· κητηγορεῖτο δὲ αὐτῷ, ὅτι
μεμῆνοι, καὶ ἑαυτὸν ἀπειτόνοι· τέλος δὲ, πολ-
λῶν ῥηθέντων, ὁ Ῥαδάμανθους ἀπεφαίνετο, νῦν
μὲν αὐτὸν πτόμενον τῷ ἑλβεύρῃ, παραδοθῆναι
Ἰπποκράτει τῷ Κῳ ἰατρῷ, ὕστερον δὲ σωφρο-
νήσαντα, μετέχειν τῷ συμπεσσίῃ.

Δευτέρα δὲ ἦν κρίσις ἐρωτική, Θησέως καὶ
Μενελάου περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνιζομένων, προ-
τέρῳ αὐτὴν χρὴ συνοικεῖν. καὶ ὁ Ῥαδάμανθους
ἐδίκασε Μενελάῳ συνεῖναι αὐτήν, ἅτε καὶ τοιαῦ-
τα

illum, quarti stetit in serie eorum qui iudi-
candi erant.

7. Primum iudicium erat, de Telamonio Aia-
ce, utrum par sit eum versari cum Heroibus nec
ne? Accusabatur autem hoc nomine, quod fu-
riosus fuisset, atque ipse manus sibi intulisset.
Tandem cum multa utrinque dicta essent, pro-
nunciavit Rhadamanthus, *Iam quidem belleboro
poio traderetur Hippocrati. Coa Medico, in poste-
rius ubi respuisset, convivio adhiberetur.*

8. Alterum erat amatorium iudicium, Theseo
et Menelao de Helena contententibus, cum utro
ea habitare deberet? iudicavitque Rhadamanthus,
*Illam esse cum Menelao, qui nuptiarum illius cau-
sa*

τα ποτήσαντι, καὶ κινδυνεύσαντι τῷ γάμῳ ἐνε-
κεν· καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεΐ καὶ ἄλλας εἰνὼν θυ-
ραῖνας, τὴν τε Ἀμαζόνα, καὶ τὰς τῷ Μίνωος
θυγατέρας.

Τρίτη δ' ἐδικάσθη περὶ προεδρίας, Ἀλεξάν-
δρῳ τε τῷ Φιλίππῳ, καὶ Ἀννίβῳ τῷ Καρχη-
δονίῳ. καὶ ἔδοξε προέχειν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ
θρόνος αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κυρον τὸν Πέρσην,
τὸν πρότερον.

Τέταρτοι δ' ἡμεῖς προσηνέχθημεν. καὶ ὁ μὲν
ἥρετό, τί παθόντες, ἔτι ζῶντες ἱερὰ χωρίου
ἐπιβαίημεν· ἡμεῖς δὲ πάντα ἐξῆς διηγησάμεθα.
ἄτω δὲ μετασησάμενος ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον
ἐσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοίνετο περὶ
ἡμῶν.

*sa tot labores, pericula tot, subiisset. Etenim
Theseo alias esse mulieres, Amazonem illam, et Mi-
nois filias.*

9. Tertia causa iudicata est de loco antiquiore
inter Alexandrum Philippi et Hannibalem Cartha-
giniensem, et primas deberi, visum est, Ale-
xandro, ac sella ei posita iuxta Cyrum maiorem
Persam.

10. Quartum nos admoti sumus. Atque ille qui-
dem interrogat, *Qua re impulsus, viui adhuc fa-
ctam regionem ingressi essemus?* Nos vero omnia
deinceps enarramus. Sic vero nobis scedere ali-
quantum iussis, diu considerat, suisque cum
assessoribus de nobis communicat. Aderant au-
tem

ἡμῶν. συνήδρεον δὲ ἄλλοι τὲ πολλοί, καὶ Ἀ-
ρισείδης ὁ δίκαιος, ὁ Ἀθηναῖος. ὡς δ' ἑώραξεν
αὐτῷ, ἀπεφώνηκε, τῆς μὲν πολυπραγμοσύνης
καὶ τῆς ἀποδημίας, ἐπειδὴν ἀπαθάνωμεν, δὲ
καὶ τὰς εὐθύνας, τὸ δὲ πυνί, ῥητὸν χρόνον μεί-
ναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδαιτηθέντας τοῖς
ἡρώσιν, ἀπελθεῖν. ἔταξε δὲ καὶ τὴν προδα-
ψμίαν τῆς ἐπιδημίας, καὶ πλεῖον μηνῶν ἑπτὰ,

Τὰν τεῦθεν αὐτομάτην ἡμῖν τῶν σεφένων πε-
ρίρρυέντων, ἐλευμέδα, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἡγού-
μεδα, εἰς τὸ τῶν Μακάρων συμπόσιον. αὕτη
μὲν ἐν ἡ πόλιν πᾶσα χρυσή, τὸ δὲ τεῖχος πε-
ρίκειται σμαρὰ γδινον. πύλαι δὲ εἰσιν ἑπτὰ πᾶ-
σαι μονόφυλοι κινναμώμινοι. τὸ μέντοι ἑδάφος
τῆς

tem illi in consilio tum alii plures, tum Aristides
iustus Atheniensis. Cum vero visum ipsi esset,
pronunciauit, *Curiositatis quidem et profectiois*
pœnas nos, ubi mortui fuissetus, daturos: iam
vero dicto tempore in insula morati, et conuictu He-
raum cœsi, abiremus. Constituit autem etiam diem
commorationis, ne plus septem mensibus mane-
remus.

II. Hinc sua sponte defluentibus coronis libe-
rati in urbem introducti sumus, ad beatorum con-
uiuium. Haec urbs tota aurea: moenia circum-
posita Smaragdina: portae septem ex vno singu-
lae trunco elaboratae cinnamominae: solum ur-
bis,

τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὸς τῆς τειχέως γῆ, ἐλά-
 Φαντίνη. ναοὶ δὲ πάντων θεῶν βερύλλῳ λίθου
 ὑποδομημένοι, καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι,
 μονόλιθοι, ἀμεθύσινοι, ἐφ' ὧν ποιῶσι τὰς ἐ-
 κατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν, ῥεῖ ποταμὸς
 μύρεα τῆς καλλίστης, τὸ πλάτος πήχεων ἑκατὸν
 βασιλικῶν, βάθος δὲ, ὥς ἐν εὐμαρῶς. λου-
 τρὰ δὲ ἐσὶν αὐτοῖς, οἶκοι μεγάλοι, ὑάλινοι, τῷ
 κινναμώμῳ ἐγκαϊόμενοι. ἀντὶ μέντοι τῆς ὕδα-
 τος, ἐν ταῖς πύελοις δρόσος θερμὴ ἐσὶν.

Ἐσθῆτι δὲ χρωῶνται, ἀραχνίοις λεπτοῖς,
 πορφύροις. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν ἐκ ἔχουσιν,
 ἀλλ' ἀναφεῖς καὶ ἀσαρκοὶ εἰσι, μορφὴν δὲ καὶ
 ἰδῶν μόνον ἐμφαίνεσι. καὶ ἀσώματοι ὄντες,
 ὁμῶς

bis, quodque intra muros terrae est, eburneum;
 templa omnium deorum e beryllo gemma aedifi-
 cata, et altaria in iis maxima, ex una gemma
 amethystina, in quibus hecatombas faciunt. Cir-
 cum urbem fluit amnis vnguenti pulcherrimi, cu-
 ius latitudo centum cubitorum Regionum; pro-
 funditas ea, ut facile sit natare. Balnea sunt illis
 aedes magnae, vitreae: cinnamomo vaporatae.
 Verum pro aqua in foliis ros calidus.

12. In vestitu utuntur aranearum telis tenui-
 bus, purpureis. Corpora ipsi non habent, sed
 tactum effugiunt, carnis expertes, figuram solam
 et speciem ostendunt, ac licet corpora non ha-
 beant,

ὁμοίως ἔν ἐξῆσι, καὶ κινῶνται, καὶ Φρονέσι, καὶ
 Φωτὴν ἀΦιάσι. καὶ ὅλως ἔοικε θυμὴ τις ἡ
 ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν, τὴν τῷ σώματος ὁμοι-
 ότητα περικειμένη. εἰ γὰρ μὴ ἀψαίτο τις, ἐκ
 αὐτῶν ἐλάξειε μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὁρώμενον. εἰσὶ
 γὰρ ὡς περ σκιαὶ ὁρῶναι 2), ἡ μέλαινα γῆρά-
 σκει δὲ ἔδειξ, ἀλλ' ἐφ' ἧς αὐτὴν ἡλικίας ἔλθῃ, πα-
 ραμένει· ἡ μὲν ἔδὲ νύξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται,
 ἡ δὲ ἡμέρα πάντοτε λαμπρά· ἀλλὰ καθάπερ τὸ λυκαυ-
 γὲς ἤδη πρὸς ἑώ, μηδέπω ἀνατείλαντος ἡλίου, τοι-
 ῶτον

beant, tamen stant, mouentur, sapiunt, vocem
 emittunt. Et omnino videtur nuda quodammodo
 anima illorum obuersari, similitudinem quan-
 dam induta corporis. Nisi enim tetigerit aliquis,
 non conuincatur, corpus non esse id quod videt:
 sunt enim quasi umbrae euectae non nigrae. Se-
 nescit nemo, sed qua aetate huc venerit, ea ma-
 net. Verum neque nox apud illos est, neque
 dies plane clara. Sed quae est mane diluculum
 sole nondum exorto, talis lux terram obtinet.

Vnam

2. Σκιαὶ ὁρῶναι] Vmbrae aliae in libero loco
 stantis hominis humi iacere ac trahi viden-
 tur: hae, instar hominis ipsius, erectae.
 Aliae defectu lucis, h. e. natura sua nigrae;
 hae coloratae tum carnis colore tum vestium.
 Caeterum ita recte me interpretatum post
 alios hunc locum arbitror, licet aliter summo
 viro videatur. Gesner,

ἄτον Φῶς ἐπέχει τὴν γῆν. καὶ μέντοι καὶ ὠρῶν
μῖαν ἴσασι τῷ ἔτε· αἰεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἑαρ
εῖσι, καὶ εἰς ἄνεμος πνεῖ ὁ Ζέφυρος.

Ἡ δὲ χώρα, πᾶσι μὲν ἄνθρωποι, πᾶσι δὲ φυ
τοῖς ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς τέθηλεν· αἱ μὲν γὰρ
ἀμπέλοι δωδεκάφοροί εἰσι, καὶ κατὰ μῆνα ἑκα
σον καρποφοροῦσι· τὰς δὲ ροιάς, καὶ τὰς μη
λέας, καὶ τὴν ἄλλην ὀπώραν, ἑλσιγόν μὲν εἶναι
τρισκαίδεκάφορον· ἑνὸς γὰρ μηνὸς τῷ παρ' αὐ
τοῖς Μινῶι, δις καρποφορεῖν. ἀντὶ δὲ πυρᾶς
αἱ εἰσὶ χυεαὶ ἄρτας ἐτοίμας ἐπ' ἀνθρώπων φύσει, ὡς
περ μύκητας. πηγαὶ δὲ περὶ τὴν πόλιν ὕδατος
μὲν πέντε καὶ ἑξήκοντα, καὶ τριακόσιοι, μέλι
τος δὲ ἄλλα τοσαῦτα, μύρκα δὲ πεντακόσια,
μικροί-

Vnam etiam modo anni tempestatem norunt.
Semper enim apud illos ver est, et vnus flat ven
tus, Zephyrus.

13. Regio floribus omnibus, plantisque tum
mansuetis tum vmbrosis viret. Vites quidem duo
decies feraces, mensibus singulis fructum ferunt.
Punicas vero arbores, et inalos, et reliquas au
tumni copias, dicebant etiam ter et decies ferre,
his nempe vno mense, qui Minous apud illos
est. Pro tritico spicae panes iam paratos in sum
mo producant, velut fungos. Fontes circa vr
bem aquae quinque et sexaginta supra trecentos,
pellis totidem alii, vnguenti autem quingenti,
hi

μικρότεραι μέντοι αὐταί· καὶ ποταμοὶ γάλακτος ἑπτὰ, καὶ οἷνς ὀκτώ.

Τὸ δὲ συμπόσιον, ἔξω τῆς πόλεως πεποιήται, ἐν τῷ Ἠλυσίῳ καλῶμένῳ πεδίῳ· λειμῶν δέ ἐσι κάλλις, καὶ περὶ αὐτὸν ὕλη παντοία, πυκνὴ, ἐπισκιάζουσα τὰς κατακειμένους, καὶ σφαιρμὴν μὲν ἐκ τῶν ἀνθέων ὑποβέβληνται. διακονῶνται δὲ καὶ διαφύρασιν ἕκαστα οἱ ἀνεμοί, πλήν γε τῶ οἰνοχοεῖν. τέτα γὰρ ἐδὲν δέονται, ἀλλ' ἐσι δένδρα περὶ τὸ συμπόσιον ὑάλινα, μεγάλα, τῆς διαυγεστάτης ὑάλης· ὁ καρπὸς δ' ἐσι τέτων τῶν δένδρων, ποτήρια παντοῖα καὶ τὰς κατασκευὰς, καὶ τὰ μεγέθη. ἐπειδὴν ἐν παρίῃ τις εἰς τὸ συμπόσιον, τρυγῆσας ἐν ἡ καὶ δύο τῶν

ἐκπω-

hi tamen minores; fluvii lactis septem, et octo vini.

14. Coenatio extra urbem structa est; in eo qui vocatur campus Elysius. Est autem pratum pulcherrimum, et circa illud silva varia, densa, ac cumbentibus umbram faciens: stragula de floribus subiecta habent: ministrant omnia, et huc illuc ferunt venti, praeterquam quod vinum non infundunt: hoc enim nihil opus est; sed sunt arbores circa coenationem vitreae, magnae, de vitro pellucidissimo. Porro fructus harum arborum sunt pocula varia figuris et magnitudinibus. Cum igitur aduenit aliquis in coenationem, decerptum

Luc. Op. T. IV.

F

vnum

ἐκ τῶν αὐτῶν παρατίθεται, τὰ δὲ αὐτὰ οἶνον
 πλήρη γίγνεται· ἔτω μὲν πίψσιν. ἀντί δὲ τῶν
 σεφάνων, αἱ ἀηδόνες, καὶ τὰλλα τὰ μεσικὰ
 ἄρνεα, ἐκ τῶν πλησίον λειμῶνων τοῖς σεμάσι
 ἀνδαλογέοντα, κατανίθει αὐτὰς μετ' ὠδῆς ὑπερ-
 πετόμενα, καὶ μὲν καὶ μυρίζονται ὡδί· νεφέ-
 λαι πυκναὶ ἀνασπάσασθαι μῦρον ἐκ τῶν πηγῶν,
 καὶ τὰ ποταμῶν, καὶ ἐπισῆσθαι ὑπὲρ τὸ συμπό-
 σιον, ἡρέμα τῶν ἀνέμων ἀποδιδόντων, ὕψι
 λεπτὸν, ὥσπερ δρόσον.

Ἐπὶ δὲ τῷ δεῖπνῳ, μεσικῇ τε καὶ ὠδῶσχο-
 λαΐσιν· ἄδεται δὲ αὐτοῖς τὰ Ὅμηρον· ἔπη μά-
 λιστα, καὶ αὐτὸς δὲ πάρεσι, καὶ συνευωχεῖται
 αὐτοῖς, ὑπὲρ τὸν Ὀδυσσεῖα κατακείμενος. οἱ
 μὲν οὖν χοροὶ ἐκ παίδων εἰσὶ, καὶ παρθένων·

ἐξάρ-

vinum alterumque poculum sibi apponit: at illa
 statim vini plena fiunt, et sic bibunt. Pro cōro-
 nis, lusciniæ et aves aliæ cantrices, ex vicinis
 pratis flores rostris lectos, instar niuis in eos spar-
 gunt cum cantu superuolantes. Vnguentis per-
 funduntur hunc in modum. Densæ nubqs bi-
 bunt· e fontibus ac fluuiio vnguentum, deinde im-
 minentes coenationi placide vrgentibus ventis tan-
 quam tenuem rorem demittunt.

15. In coena musicae vacant et cantibus. Ca-
 nuntur ipsis Homeri maxime carmina. Et adest
 ipse quoque et cum illis epulatur, accumbens su-
 pra Vlyssē, Chori puerorum sunt et virginum.

Du-

ἐξέρχεται δὲ, καὶ συναΐδασιν, Εὐνομός τε ὁ Λοκρός, καὶ Ἀρίων ὁ Λέσβιος, καὶ Ἀνακρέων, καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ καὶ τέτον παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἥδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης· ἐπειδὴν δὲ ἔτοι παύσωνται ἄδαντες, δεύτερος χορός παρέρχεται ἐκ κύκνων, καὶ χελιδόνων, καὶ ἀηδόνων· ἐπειδὴν δὲ καὶ ἔτοι ἄσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐπαυλεῖ, τῶν ἀνέμων καταρχομένων.

Μέγιστον δὲ δὴ πρὸς εὐφροσύνην ἐκείνο ἔχεται· πηγὰί εἰσι δύο παρὰ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν, γελῶτος, ἡ δὲ, ἡδονῆς· ἐκ τέτων ἐκατέρας, πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνουσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἡδόμενοι, καὶ γελῶντες διάγασθαι.

Βέλλε

Ducunt eum concinuntque Eunomus Locrus, et Lesbius Arion, et Anacreon, et Stesichorus. Et enim hunc quoque apud illos vidi, iam reconciliata illi Helena. Hi vero cum canere desierunt, alter chorus procedit cycnorum, hirundinum, ac lusciniarum: et ubi hi quoque cecinerunt, tum sane filua tota fistulis quasi succinit, ventis du-cibus.

16. Maximum et illud ad hilaritatem adiuturum habent, quod fontes sunt duo, circa coenationem, risus alter, alter vero voluptatis, e quorum altero in ipso conuiuii principio bibunt, et quod superest iucunde et cum risu agunt.

Βάλομαι δὲ εἰπεῖν καὶ τῶν ἐπισήμων ἕς τινὰς
 παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην. πάντας μὲν τὰς ἡμι-
 θεάς, καὶ τὰς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντας, πλήν
 γε δὴ τῆς Λοκρῆς Αἴαντος. ἐκείνεν δὲ μόνον Ἐφα-
 πιον ἐν τῷ τῶν ἀσεβῶν χώρῳ κολάζεσθαι·
 βαρβάρων δὲ, Κύρου τε ἀμφοτέρως, καὶ τὸν
 Σκύθην Ἀνάχαρσιν, καὶ τὸν Θρᾷκα Ζάμολξιν,
 καὶ Νεμῶν τὸν Ἰταλιώτην, καὶ μὴν καὶ Λυκᾶρ-
 γον τὸν Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίωνα, καὶ Τέλ-
 λον, τὰς Ἀθηναίους, καὶ τὰς σοφάς, ἀνευ Πε-
 ριάνδρου· εἶδον δὲ καὶ Σωκράτην τὸν Σωφρονί-
 σκε ἀδολεσχῆντα μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμή-
 δους· περὶ δὲ αὐτὸν ἦσαν Τάκινθος τε ὁ Λακε-
 δαιμόνιος, καὶ ὁ Θεσπιεὺς Νάρκισσος, καὶ Ἰλ-
 λας, καὶ ἄλλοι καλοί. καὶ μοι ἐδόκει εἶναι τῆς
 Τα-

17. Dicere iam volo, nobilium hominum quos
 apud illos viderim. Semideos quidem omnes,
 et qui ad Ilium pugnarunt, praeter Locrum Aia-
 cem: illum solum dicebant in loco impiorum
 dare poenas. Barbarorum vero Cyrum vtrumque,
 et Scytham Anacharsin, et Zamolxin Thracem,
 et Numam Italum: ac praeter hos Lycurgum La-
 cedaeonium, et Phocionem ac Tellum Athe-
 nienfes, et Sapientes, Periandro excepto. Vidi
 etiam Socratem Sophronisci F. sermones caeden-
 tem cum Nestore et Palamede. Circa illum erant
 Hyacinthus Lacedaemonius, et Thespiensis Nar-
 cissus, et Hylas, et pulchri alii. Et videbatur
 mihi

Ῥαδάμανθ· τὰ πολλὰ δ' ἐν ἐκεῖνον διήλεγχεν· ἐλέγετο δὲ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ῥαδάμανθος, καὶ ἠπειλησέναι πολλὰκις ἐμβαλεῖν αὐτὸν ἐν τῆς νῆσς, ἣν Φλυαρεῖ, καὶ μὴ θέλῃ ἀΦεῖς τὴν εἰρω- νεῖαν, εὐωχέσθαι· Πλάτων δὲ μόνος ἔπαρῃν, ἀλλ' ἐλέγετο καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ὑπ' αὐτῷ ἀναπλα- σθείσῃ πόλει οἰκεῖν, χρώμενος τῇ πολιτείᾳ, καὶ τοῖς νόμοις οἷς συνέγραψε, πολιτεύεσθαι.

Οἱ μέντοι ἀμφ' Ἀρίστιππόν τε καὶ Ἐπίκρου- τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἡδέεις τε ὄν- τες, καὶ κεχαρισμένοι, καὶ συμποσικώτατοι. παρῇν δὲ καὶ Αἰσώπος ὁ Φρύξ. τάτῳ δὲ ὅσα καὶ γελωτοποιῶ χρώνται. Διογένης μὲν γὰρ ὁ Σινωπεὺς, τοσῷτον μετέβαλε τῷ τρόπῳ, ὥς θ
γῆμαι.

mihi amare Hyacinthum: multa sane illum red- arguebant. Dicebatur autem iratus illi Rhada- manthus, et saepe minatus esse, de insula se il- lum eiecturum, si nugas agere pergeret, et nol- let dissimulatione omissa conuiuari. Plato solus non aderat, sed dicebatur ipse quoque ciuitatem habitare a se confictam, eaque forma reipubli- cae, eisque, quas scripsisset, legibus uti.

18. Aristippus quidem et Epicurus, primas hic ferebant, suauēs homines, et gratiosi, et con- uiuae commodi. Aderat etiam Aesopus Phryx, quo ut scurra ridiculario utuntur. Verum Sino- pensis Diogenes ita mutauit mores, ut Laida du-

γῆμαι Λαΐδα τὴν ἑταίραν, ἐρχεῖσθαι τε ὑπὸ
 μέθης πολλάκις ἀνσιάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν
 δὲ Στωϊκῶν, ἰδεῖς παρῆν· ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀ-
 ναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὀρθιον λόφον. ἡκού-
 μεν δὲ καὶ περὶ Χρυσίππου, ὅτι ἔ πρότερον αὐ-
 τῷ ἐπιβῆναι τῆς νήσῃ Θέμης, πρὶν τὸ τέταρ-
 τον ἑαυτὸν ἐλεβορίσῃ· τὰς δὲ Ἀκαδημαῖαδας
 ἔλεγον ἐθέλειν μὲν ἐλθεῖν, ἐπέχουν δ' ἔτι, καὶ
 διασκέπτεσθαι· μηδὲ γὰρ αὐτὸ τέττο πῶς κα-
 ταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοιαύτη ἐστίν.
 ἄλλως τε, καὶ τὴν ἐπὶ τῇ Ῥαδαμάνθυος, οἶμαι,
 κρίσιν ἐδεδοίκεσαν, ὥτε καὶ τὸ κριτήριον αὐτοὶ
 ἀνηγκότες. πολλὰς δὲ αὐτῶν ἔφασκον ὁρμη-
 θέντας ἀκολουθεῖν τοῖς ἀφικνεμένοις, ὑπὸ νω-
 θείας

xerit meretricem, ebriusque saepe ad saltandum
 confurgat, et vinolentas nugas agat. Stoicorum
 aderat nemo: dicebantur enim adhuc adscendere
 arduum illum virtutis collem. Audiebamus et-
 iam de Chrysippe, non prius illi fas esse insulam
 ingredi, quam elleboro quartum usus esset. Aca-
 demicos vero dicebant velle quidem venire, sed
 sustinere se adhuc, et considerare: neque enim
 hoc ipsum illos percipere, an insula talis sit.
 Alioquin etiam Rhadamanthi, puto, iudicium
 metuunt, qui ipsum iudicandi instrumentum su-
 stulerint. Multos vero illorum, narrabant, im-
 petu capto sequi eos qui veniant *in insulam*, sed igna-

Σείας δὲ ἀπολείπεσθαι, μὴ καταλαμβάνοντας 3);
καὶ ἀναστρέφειν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ.

Οὗτοι μὲν ἐν ἡσυχίᾳ ἀξιολογώτατοι τῶν παρ-
όντων τιμῶσι δὲ μάλιστα τὸν Ἀχιλλεῦα, καὶ
μετὰ τῶτον, Θησέα. περὶ δὲ συνουσίας καὶ ἀ-
φροδισίων ἄτω φρονῶσι· μίσγονται μὲν ἀνα-
φρονδόν, πάντων ὁρώντων, καὶ γυναιξί, καὶ ἄρ-
σεσι, καὶ αὐδαμῶς τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ·
μόνος

ignavia quadam deficere ante quam assequantur,
et de media via reuerti.

19. Hi quidem igitur eorum qui aderant ma-
xime memorabiles. Maximo autem in ho-
nore habent Achillem, et post hunc, Theseum.
De coitu et rebus venereis ita sentiunt. Miscent
corpora publice, et in conspectu omnium, cum
mulieribus pariter et cum maribus, et nequa-
quam malum hoc illis videtur. Solus Socrates

F 4

deie-

3. Καταλαμβάνοντ.] Καταλαμβάνοντας il-
lud pertinet ad ἀκαταληψίαν Academicor-
um; itaque comprehendendi verbo usus essem:
si illud de eo quoque dici scivissem, qui se-
cutus alterum, tandem assequitur. Neque
enim hic de fure, aut seruo fugitivo sermo
est, sed de viatoribus vel currentibus in sta-
dio: ubi assequendi verbum quasi domici-
lium habet, quod tamen ipsum etiam ad il-
lam mentis facultatem transfertur, qua com-
prehendere dicimur, quae plane intelligi-
mus. Gesner.

μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἥ μὴν καθαρεῖς
 πλησιάζειν τοῖς νέοις· καὶ μέντοι πάντες αὐτᾶ
 ἐπιорκεῖν καταγίγνωσκον. πολλάκις γὰρ ὁ μὲν
 Ἰάκινθος, ἡ δὲ Νάρκισσος, ὡμολόγαν, ἐκείνος
 δὲ ἡρνεῖτο· αἱ δὲ γυναῖκες εἰσὶ πᾶσαι κοιναί,
 καὶ ἔδεις Φθονοῖ τῷ πλησίον, ἀλλ' εἰσὶ τῷτο
 μάλιστα Πλατωνικώτατοι· καὶ οἱ παῖδες δὲ παρ-
 ἔχουσι τοῖς βελομένοις, ἔδεν ἀντιλέγοντες.

Οὕτω δὲ δύο ἢ τρεῖς ἡμέραι διεληλύθεισαν,
 καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὀμήρῳ τῷ ποιητῇ, σχο-
 λῆς ἔσης ἀμφοῖν, τάτε ἄλλα ἐπυνθανόμην, καὶ
 ὅθεν εἴη, λέγων τῷτο μάλιστα παρ' ἡμῖν εἰσέτι
 νῦν ζητεῖσθαι· ὁ δὲ αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖν ἔφασκεν·
 οἱ μὲν γὰρ, Χῖον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, πολλοὶ δὲ Κο-
 λοφώ-

deierabat, se caste accedere ad iuvenes: sed omnes
 peierare illum iudicabant. Saepe enim Hyacin-
 thus aut Narcissus fatebantur; at ipse negabat.
 Mulieres vero communes omnes, neque invidet
 quisquam viro alteri, sed hac in re maxime sunt
 Platonici. Praebent etiam pueri volentibus nihil
 repugnantes.

20. Duo nondum aut tres dies praeterierant,
 et accedens ad Homerum poetam cum ambobus
 esset otium, tum reliqua ex eo quaesivi, tum
 vnde esset? dicens illud maxime apud nos in
 hunc diem disputari. At ille aiebat, *illos igno-
 rare, cum bi Cbium, Smyrnaeum alii, multi Colo-
 phonium*

λοφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν. εἶναι μὲντοι ἔλεγε
 Βαβυλωνίος, καὶ παρὰ γε τοῖς πολίταις, ἔχ
 "Ὅμηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι· ὕστερον δὲ
 ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλάξαι τὴν προσ-
 ηγορίαν. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀδεταμένων σί-
 χων ἐπηρώτων, εἰ ὑπ' ἐκείνῃ εἰσὶ γεγραμμένοι·
 καὶ ὃς ἔφασκε πάντας αὐτὰ εἶναι. κατεγίνω-
 σκον ἔν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρ-
 χον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν·
 ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἱκανῶς ἀπεκέκρητο, πάλιν αὐτὸν
 ἐρώτων, τί δὴποτε ἀπὸ τῆς μνηίδος τὴν ἀρχὴν
 ἐποίησατο, καὶ εἶπεν ὃς, ἔτως ἐπελθεῖν αὐτῷ
 μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι. καὶ μὲν κῆκεῖνο ἐπεθύ-
 μην εἰδέναι, εἰ προτέραν ἔγραψε τὴν Ὀδύσσειαν
 τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοὶ φασιν· ὁ δὲ ἠρνεῖτο· ὅτι
 μὲν

*phonium putent: se vero, dicebat, Babylonium esse,
 et apud ciues non Homerum vocari, sed Tigranem:
 deinde cum obses (Homerus) apud Graecos esset,
 nomen mutasse. Ad haec de versibus illius reie-
 ctis interrogabam, num scripti ab ipso essent?
 atque ille suos esse omnes confirmavit. Damna-
 bam itaque Zenodoti et Aristarchi Grammatico-
 rum frigiditas disputationes. Ad haec cum satis
 respondisset, rursus interrogaui, cur tandem ab
 ira Achillis iniuriam carminis fecisset? Et ille, ita
 sibi temere in mentem venisse. Etiam illud scire
 volebam, prioreinne scripsisset Vlysseam Iliade,
 vt multi referunt? negabat. Caecum enim non
 fuisse,*

μὲν γὰρ ἔδδ' τυφλὸς ἦν, ὃ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτῆς
λέγουσιν, αὐτίκα ἠπιστάμην, ἑώρα γὰρ, ὥς ἔδδ'
πυνθανέσθαι ἑδδόμην· πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε
εἴτε ἐποίεν, εἴ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα
ἑώραν. προσίων γὰρ ἄν τι ἐπυνθανόμην αὐτῆς,
καὶ ὃς προθύμως πάντα ἀπεκρίνετο, καὶ μάλι-
σα κατὰ τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐκράτησεν· ἦν γὰρ
τις γραφὴ κατ' αὐτῆς ἀπηνεγμένη ὕβρεως ὑπὸ
Θερσίτῃ, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἐσκώψε,
καὶ ἐνίκησεν Ὀμηρος, Ὀδυσσεύς συναγορᾶντος.

Κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς χρόνας τέτρες ἀφίκετο καὶ
Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἐπτάκις ἀλλαγείς, καὶ
ἐν τοσάτοις ζώοις βιοτεύσας, καὶ ἐκτελέσας
τῆς ψυχῆς τὰς περιόδους· ἦν δὲ χρυσεὺς ὅλον
τὸ

fuisse, quod ipsum quoque de illo narrant, sta-
tim sciebam. Vtebatur enim oculis: ut nec in-
terrogatione opus esset. Saepe etiam alias hoc
faciebam, si quando otiosum illum viderem, ut
accedens ipsum interrogarem aliquid: atque ipse
promte ad omnia respondebat, in primis secun-
dum iudicium cum vicisset. Erat enim dica illi
scripta iniuriae, a Therсите, quod contumeliose
in ipsum lusisset in carmine: vicitque Homerus,
causam illius una agente Vlysse.

21. Iisdem temporibus Pythagoras etiam Sa-
mius aduenit, septies mutatus, vita in totidem
acta animalibus, perfectisque tot animae circuiti-
bus. Erat vero dextro toto latere aureus. Il-
lud

τὸ δεξιὸν ἡμίτομον. καὶ ἐκρίθη- μὲν συμπολι-
τεύεσθαι αὐτοῖς, ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι, πότερον
Πυθαγόραν ἢ Εὐφορβὸν αὐτὸν ὀνομάζειν χρή.
ὁ μὲντοι Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ ἔτος πε-
ρίεφθος, καὶ τὸ σῶμα ὅλον ὠπτημένος· ἔ μὴν
παρεδέχθη ἕ, καίτοι πολλὰ ἰκτεύων.

Προϊόντος δὲ τῷ χρόνῳ, ἐνέστη ὁ ἀγὼν, τὰ
παρ' αὐτοῖς Θανατεύσια. ἡγωνιάσεται δὲ Ἀχιλ-
λεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὰ ἑβδομον. τὰ
μὲν ἄν' ἄλλα, μικρὸν ἂν εἴη λέγειν· τὰ δὲ κατ'
Φάλαια τῶν πραχθέντων δηγήσομαι. πάλιν
μὲν ἐνίκησε Κῶρος ὁ ἀφ' Ἡρακλέας, Ὀδυσσεὺς
περὶ τῷ ρεφάνῳ καταγωνισάμενος. πυγμὴ δὲ
Ἰση ἐγένετο Ἀρεῖα τε τῷ Αἰγυπτίῳ, ἔς ἐν Κο-
ρίνθῳ

lud quidem iudicatum est, eum versari secum:
hoc verò dubitabatur, vtrum Pythagoræm vocare
an Euphorbum oporteret. Venit et Empedocles,
circum vstulatus, et toto affatus corpore. Neque
tamen, quantumvis multis verbis supplicaret,
receptus est.

22. Procedente tempore certamen instabat, quæ
Thanatusia (*Mortalia*) apud illos vocantur. Præ-
fidebant Achilles quintum, Theseus septimum. Re-
liqua longum fuerit dicere: summa capita rerum
enarrabo. Lucta vicit Carus Heraclides, victo in
certamine de hac corona Vlysse. Pugilatus æ-
qua laus fuit Arei Aegyptii, qui Corinthi sepultus
est,

ρίνθω τέθικται, καὶ Ἐπειᾶ, ἀλλήλοισι συναλ-
θόντων· παγκρατίε δὲ ἂ τίθεται ἄθλα παρ'
αὐτοῖς. τὸν μὲντοι δρόμον, ἐκ ἔτι μέμνημαι
τίς ἐνίκησε. ποιητῶν δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, πα-
ραπολὺ ἐκράτει Ὅμηρος, ἐνίκησε δὲ ὅμως Ἡσί-
οδος. τὰ δ' ἄθλα ἦν ἅπασι ζέφανος, πλακεῖς
ἐκ πτερῶν ταωνίων.

Ἄρτι δὲ τῷ ἀγῶνος συντετελεσμένα ἡγγέλ-
λοντο οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τῶν ἀσεβῶν κολαζόμενοι,
ἀπορρήξαντες τὰ δεσμά, καὶ τῆς Φρεφᾶς ἐπι-
κρατήσαντες, ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν νῆσον. ἡγεῖσθαι
δὲ αὐτῶν, Φάλαριν τε τὸν Ἀκραγαντῖνον, καὶ
Βάσιριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδην τὸν Θρᾷ-
κα, καὶ τὸς περὶ Σκυρίωνα, καὶ Πιτυοκάμπτην.
ὥς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐκτάσ-
σει

est, et Epei, inter se congressorum. Pancratii
praemia apud illos non proponuntur. Cursu quis
vicerit, non amplius recorder. Inter poëtas re
quidem vera multum Homerus praestabat, vince-
bat tamen Hesiodus. Praemia omnibus plexa e
pauoninis pennis corona.

23. Iam consummato autem certamine nun-
ciantur ii, qui in loco impiorum puniuntur, ru-
ptis vinculis superataque custodia, pergere ad in-
fulam, ducibus Phalari Agrigentino, et Aegy-
ptio Busride, et Diomede Thrace, Scirone item
atque Pityocampe. His auditis Rhadamanthus
emit-

σοι τὰς ἥρωας ἐπὶ τῆς ἡΐνος· ἡγεῖτο δὲ Θε-
σεύς τε καὶ Ἀχιλλεύς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος,
ἤδη σωφρονῶν. καὶ συμμίζαντες ἐμάχοντο,
καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλεύς τὰ πλείους
κατορθώσαντος. κρείσσειε δὲ καὶ Σωκράτης ἐπὶ
τῷ δεξιῷ ταχθεὶς πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ
Δηλίῳ ἐμάχετο. προσιόντων γὰρ τῶν πολε-
μίων, ἔκφυγε, καὶ τὸ πρόσωπον ἄτρεπτος
ἦν· ὃς καὶ ὕψερν ἐξηρέθη αὐτῷ ἀριστεῖον,
καλὸς τε καὶ μέγας παράδεισος ἐν τῷ προαεῖω.
ἔνθα συγκαλῶν τὰς ἐταίρας, διελέγετο, Να-
κρακαδημίαν τὸν τόπον προσαγορεύσας.

Συλλαβόντες ἔν τὰς νενικημένους, καὶ δῆσαν-
τες, αὐτοὶς ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον κολασθησομέ-
νης.

emittit ad litora Heroas, quos ducunt Theseus
et Achilles, et, qui iam resipuerat, Ajax Tela-
monius. Hi commisso praelio pugnant: vincunt
Heroës, egregia praefertim Achillis opera. Multo
etiam melius Socrates in dextro cornu collocatus
hic rem gerit, quam cum viuis ad Delium pu-
gnaret. Accedentibus enim hostibus non fugit,
nec auertit faciem. Ea propter deinde virtutis
ipsi praemium eximium decretum est, pulcher
magnusque hortus suburbanus. Hic *postea* con-
uocatis sodalibus disputabat, mortuorumque Aca-
demiae loco nomen faciebat.

24. Victos itaque comprehensos victosque ite-
ram remisserunt, magis iam puniendos. Scripsit
hanc

νας. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην. Ὀμηρος,
καὶ ἀπιδόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζεν τοῖς
παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις· ἀλλ' ὕστερον καὶ ταῦτα
μετὰ τῶν ἄλλων ἀπωλόσαμεν. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ
τῆς ποιήματος αὕτη, Νῦν δέ μοι ἔννεπε μῦσα
μάχην νεκύων ἡρώων. τότε δ' ἔν κινάμενος ἐψή-
σαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἐπεσδὼν πρό-
λεμον καπορθώσωσαν, εἰσιῶντό τε ἐπινίκια, καὶ
ἐορτὴν μεγίστην ἤγον· μόνος δὲ ταύτης ἔμεττει-
χε Πυθαγόρας, ἀλλ' ἄσιτος πρόρρῳ ἐκαθέζετο,
μυσαττόμενος τὴν κυανοφαγίαν.

Ἦδη δὲ μηνῶν ἕξ διεληλυθῶτων, περὶ μεσῶν-
τα τὸν ἑβδομον, νεώτερα συνέστατο πράγματα.
Κίνυρος γάρ ὁ τῷ Σκινθάρῃ παῖς, μέγας τε ὢν,
καὶ

hanc quoque pugnam Homertis, ac discedenti
mihi dedit libros nostratibus hominibus adferen-
dos. Verum postea hos non minus quam alia
perdidimus. Initium poematis hoc fuerat: *Musa,*
mibi Heroum dic praelia defunctorum. Tum fabis
coctis, qui apud illos mos est, bello feliciter ad-
ministrato, epulas victoriae causa instituunt, ce-
lebritatemque agunt maximam. Solus in par-
tem illius non venit Pythagoras, sed cibo absti-
nens procul sedat, abominatus illam fabas edendi
consuetudinem.

25. Iam sex menses peracti fuerant, cum circa
medium septimum, noui quid actum est. Ciny-
rus Scinthari filius, magnus et pulcher qui esset,
diu

καὶ καλὸς, ἦρα πολὺν ἤδη χρόνον τῆς Ἑλένης,
καὶ αὕτη δὲ ἐν ἀφανίῃ ἦν, ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα
τὸν νεανίσκον. πολλὰ μὲν γὰρ καὶ διένευρον ἀλ-
λήλοις ἐν τῷ συμπόσιῳ, καὶ πρᾶπτον, καὶ μόν-
ροι ἐξανιστάμενοι, ἐπλανῶντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ
δὴ ὑπ' ἔρωτος καὶ ἀμηχανίας ἐβλεύσατο ὁ Κί-
νυρος ἀρπάσαι τὴν Ἑλένην. ἐδόκει δὲ καμείνη
ταῦτα, οἷχεσθαι ἀπίνοντας ἐς τινὰ τῶν ἐπικρι-
μένων νήσων, ἦτοι ἐς τὴν Φελλῶ, ἢ ἐς τὴν Τυ-
ρόεσσαν. συνωμότας δὲ πάλαμ προσεῖληφεν
τρεῖς τῶν ἐταίρων τῶν ἐμῶν, τὲς θρασυτάτας
τῷ μέντοι πατρί, ἐκ ἐμήνυσε ταῦτα. ἠπίεστο
γὰρ ὑπ' αὐτῷ κωλυθασόμενος. ὡς δ' ἐδόκει
αὐτοῖς, ἐτέλεον τὴν ἐπιβελήν. καὶ ἐπεὶ νύξ ἐγε-
νετα

diu iam amabat Helenam, et ipsum iuvenem ap-
parebat ad furorem ab illa amari: saepe enim et
innuebant sibi inuicem in conuiuiο, et propina-
bant, et soli surgentes oberrabant per filuam.
Atque adeo prae amore et consilii alterius inopia
consilia agitabat Cinyrus rapiendae Helenae. Pla-
cuit autem mulieri quoque aufugere in quandam
adiacentium insularum, siue in Phello, siue in
Tyroëssam. Coniuratos autem olim adsumferant
tres sociorum meorum audacissimos. Patri tamen
haec non indicauerat, qui nosset ab eo se prohi-
bitum iri. Cum vero visum esset, cogitata per-
fecerunt: obortaque nocte, me non praesente;
forte

νετο (ἐγὼ μὲν ἐ παρῇν, ἐτύγχανον γὰρ ἐν τῷ
 συμποσίῳ κεκοιμημένος·) οἱ δὲ λαθόντες τὰς
 ἄλλας, ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην, ὑπὸ σπερδῆς
 ἀνήχθησαν.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνεγρόμενος ὁ Μενέ-
 λαος, ἐπεὶ ἔμαθε τὴν εὐνὴν κενὴν τῆς γυναικός,
 βοήν τε ἴση, καὶ τὸν ἀδελφὸν παραλαβὼν, ἦε
 πρὸς τὰ βασίλεια τῷ Ῥαδαμάνθυος. ἡμέρας δ'
 ὑποφαινέσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τὴν
 ναῦν πολὺ ἀπέχεσθαι· ἔτω δὴ ἐμβιβάσας ὁ
 Ῥαδάμανθους πεντήκοντα τῶν ἡρώων εἰς ναῦν
 μονόξυλον, ἀσφοδελίνην, παρήγγειλε διώκειν·
 οἱ δὲ, ὑπὸ προθυμίας ἐλαύνοντες περὶ μεσημ-
 βρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτὰς, ἄρτι ἐς τὸν γα-
 λακτώδη Ὠκεανὸν ἐμβαίνοντες, πλησίον τῆς
 Τυροῦσ-

forte enim in coenatione obdormiueram, clam
 reliquos adsumpta Helena, festinanter auccti sunt.

26. Circa mediam vero noctem euigilans Me-
 nelaus, cum vacuum vxore torum sensisset, cla-
 morem sustulit, assumptoque fratre ad regiam
 Rhadamanthi perrexit. Die exorto, videre se na-
 uim, dicebant speculatores, quae multum iam
 abesset. Itaque impositos Heroum quinquaginta
 in nauim, vno ex ligno cauatam, alphodelinam,
 iussit *fugitiuos* persequi. Hi studiole nauigantes
 circa medium illos diem assequuntur, iam intran-
 tes in lactens mare prope Tyroëssim; tantillum
 aberat,

Τυροέσσης, παρὰ τσᾶτον ἦλθον διαδράναι· καὶ ἀναδησάμενοι τὴν ναῦν ἀλύσει ῥοδίνῃ, κατέπλεον. ἡ μὲν ἔν Ἑλένῃ, ἐδάκρυέ τε, καὶ ἡσχύνετο, καὶ ἐνεκαλύπτετο. τὰς δ' ἀμφὶ τὸν Κίνυρον ἀνακρίνας πρότερον ὁ Ῥαδάμανθους, εἴτινες καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν, ὡς εἰδέναι εἶπον, ἐκ τῶν αἰδοίων δῆσας, ἀπέπεμψεν ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, μαλαχῇ πρότερον μασιγωθέντας.

Ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμεῖς ἐμπροθέσμους ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσε, τὴν ἐπιᾶσαν ἡμέραν μόνην ἐπιμείναντας. ἔνθα δὴ ἐγὼ ἡνιώμην τε καὶ ἐδάκρυον, οἷα ἔμελον ἀγαθὰ καταλιπὼν, αὐτῆς πλανηθῆσεσθαι. οὗτοί μέντοι παρεμυθῶντο λέγον-

aberat, quin aufugissent! reuinctaque naui catena rosacea, in portum redeunt. Helena igitur lacrumari, pudorem prae se ferre, caput obuolueret. Cinyrum vero cum sociis, cum interrogasset ante Rhadamanthus, si qui alii quoque illorum essent conscii? negantes, in impiorum locum relegauit, pudendis reuinctos, et malua verberatos antea.

27. Decreuerunt autem etiam nos intra diem statutum insula emittere, solo die proximo manendi facultate concessa. Ibi ego quidem in ste ferre et lacrimari, quibus relictis bonis iterum oberraturus essem. Ipsi tamen consolari me ac
Luc. Op. T. IV. G dice-

λέγοντες, ἔ πολλαὶν ἐτῶν ἀφίξεσθαι πάλιν πρὸς αὐτάς· καὶ μοι ἤδη θρῆνον τε καὶ κλισίαν ἐς τῆς πύον παρεδείκυσαν, πλησίον τῶν ἀρίστων. ἐγὼ δὲ προσελθὼν τῷ Ῥαδαμάνθυϊ, πολλὰ ἰκέτευσαι εἰπεῖν τὰ μέλλοντα, καὶ ὑποδείξαι μοι τὸν πλῆν. ὁ δὲ ἔφασκεν ἀφίξεσθαι μὲν ἐς τὴν πατρίδα, πολλὰ δὲ πρότερον πλανηθέντα, καὶ κινδυνεύσαντα· τὸν δὲ χρόνον ἔτι τῆς ἐπαυροῦς προσθεῖναι ἠθέλησεν, ἀλλὰ δὴ καὶ δεινὸς τὰς πλησίον νήσους (ἐφαίνοντο δὲ πέγτε τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἄλλη ἕκτη πρόρρωθεν) ταύτας μὲν εἶμαι ἔφασκε τὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλησίον, ἀφ' ὧν δὴ, ἔφη, ὄρεῖς τὸ πολὺ πῦρ καίόμενον. ἕκτη δὲ ἐκείνη τῶν ἐνείρων ἡ πόλις· μετ' αὐτὴν δὲ, ἥ
τῆς

dicere, post annos non ita multos fore, ut ad se redeam, iamque mihi sellam, et accubitus in posterum adsignandum ostendebant, propter optimos. Ego vero ad Rhadamanthum adiens suppliciter petii, ut futura mihi diceret, et navigationem praemonstraret: Respondit, venturum me post errores multos atque pericula in patriam. Tempus autem reditus non iam volebat adicere: sed ostensis insulis propinquis, apparebant autem numero quinque et sexta alia e longinquo, has quidem proximas dicebat esse impiorum, e quibus, inquit, ignem multum vides ardentem. Sexta vero illa somniorum ciuitas; post illam Calypsus insu-

τῆς Καλυψῆς νῆσος, ἀλλ' ἐδέπω σοι φαίνεται.
ἐπειδὴν δὲ ταύτας παραπλεύσης, τότε δὴ ἀφί-
ξι ἐς τὴν μεγάλην ἡπειρον τὴν ἐναντίαν τῇ ὑφ'
ὑμῶν κατοικημένη. ἐνταῦθα δὲ πολλὰ παθῶν,
καὶ ποικίλα ἔθνη διελθὼν, καὶ ἀνθρώποις ἀμί-
κτοις ἐπιδημήσας, χρόνῳ ποτὲ ἤξεις εἰς τὴν
ἐτέραν ἡπειρον. τοσαῦτ' εἶπε.

Καὶ ἀνασπᾶσας ἀπὸ τῆς γῆς μαχάχης ῥίζαν,
ὠρεξέμαι ταύτην, κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις
κινδύνοις ταύτῃ προσεύχεσθαι· παρήνευσε δὲ καὶ
εἴποτε ἀφικοίμην ἐς τήνδε τὴν γῆν, μήτε πῦρ
μαχαίρα σκαλεύειν, μήτε θέρμεν ἐσθίειν, μή-
τε παιδί ὑπὲρ τὰ ἔκτωκαῖδεκα ἔτη πλησιάζειν.
τάτων γὰρ μεμνημένον, ἐλπίδας ἔχειν τῆς εἰς
τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε μὲν ἂν τὰ περὶ τοῦ
πλῆθ

*insula, sed nondum eam vides. Has vero cum prae-
ternavigaueris, tum peruenies in magnam continen-
tem, habitatae a vobis oppositam. Ibi vero multa
passus, gentibus paragratis multis, inter homines
versatus infociabiles, tandem aliquando in continen-
tem alteram peruenies.*

28. Haec dixit, extractamque e terra maluae
radicem mihi porrexit, iubens in maximis vt pe-
riculis hanc inuocarem, praecepitque, si quando
in hanc terram venissem, vt neque gladio ignem
foderem, neque lupinos ederem, neque puero duode-
uiginti annis maiore fruerer. Horum memor si
essem, spem haberem reditus in banc insulam. Tum
igitur

πλῆν παρεσκευαζομένην· καὶ ἐπεὶ καίρὸς ἦν, συν-
εσιδύμενη αὐτοῖς. τῇ ἐπιεύσει δ' ἐλθὼν πρὸς
"Ὅμηρον τὸν ποιητὴν, ἐδεδίδην αὐτῷ ποιῆσαι
μοι δίστιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε,
σῆλην βηρύλλα λίθον ἀναστήσας, ἐπέγραψα πρὸς
τῷ λικένι. τὸ δ' ἐπίγραμμα, ἦν τοῖόνδε·

Λουκιανὸς τὰδε πάντα Φίλος μακάρεσσι
θεοῖσιν

Εἶδέ τε, καὶ πάλιν ἦλθε Φίλην εἰς πατρί-
δα γαῖαν.

Μείνας δ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῆς ἐπιθύσης
ἀνηγμένην, τῶν ἡρώων παράπεμπόντων, ἐνθά-
μοι καὶ Ὀδυσσεὺς προσελθὼν, λάθρα τῆς Πη-
νελόπης δίδωσιν ἐπιστολὴν εἰς Ὠγυγίαν τὴν νῆ-
σον Καλυψοῖ κομίζειν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ
Ῥαδά-

igitur ad navigationem necessaria paravi, et cum
tempus esset, cum illis epulatus sum. Postridie
eius diei accedens ad Homerum poetam rogavi,
ut duorum mihi vericulorum inscriptionem face-
ret; et cum fecisset, columellae de beryllo gem-
ma erectae ad ipsum portum, inscripsi. Erat au-
tem epigramma hoc:

Lucianus diuis carus felicibus isthaec

Omnia contuitus, patrias remeavit ad vrbes.

29. Moratus hunc diem proximo solui, dedu-
centibus Heroibus. Hic accedens etiam Vlysses
clam Penelopen dat mihi epistolam in Ogygiam
insulam ferendam Calypso. Miserat mihi comi-
tem

Ῥαδάμανθους τὸν πορθεμένα Ναύπλιον, ἵν' εἰ κατ-
 αχθείμεν εἰς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλά-
 βοι, ἅτε κατ' ἄλλην ἐμπορίαν πλεόντας. ἐπεὶ
 δὲ τὸν εὐώδη αἶερα προϊόντες παρεληλύθειμεν
 αὐτίκα ἡμᾶς ὁδμὴ τε δεινὴ διεδέχετο, οἷον
 ἀσφάλτου, καὶ θείας, καὶ πίστεως, ἅμα καιομέ-
 νων. καὶ κνίσσα δὲ πονηρὰ, καὶ ἀφόρητος, ὥσ-
 περ ἀπ' ἀνθρώπων ὀπτωμένων. καὶ ὁ αἶη ζο-
 Φερός, καὶ ὀμιχλώδης, καὶ κατέσασεν ἐξ αὐτῆ
 δρόσος πιττίνη. καὶ μέντοι καὶ μακίστων ψόφος
 ἤκετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν.

- Ταῖς μὲν ἐν ἁλλαῖς ἔ' προσέσχομεν ἥς δ' ἐπέ-
 βημεν, τοιαύδε ἦν· κύκλω μὲν πᾶσα κρημνώδης,
 καὶ ἀπόξυρος, πέτραις καὶ τράχωσι κατεσκλη-
 κύια,

tem Rhadamanthus portitorem Nauplium, ut, si
 deferreimur in insulas, nemo nos comprehende-
 ret, qui alterius negotii causa nauigaremus. Cum
 vero bene olentem illum aërem prouecti existiis-
 imus, statim cum teter odor nos excepit, tan-
 quam asphalti et sulfuris picisque una ardentium,
 tum nidor malus atque intolerabilis, velut ab vstu-
 latis hominibus: aërque obscurus et caliginosus,
 a quo stillaret ros quidam piceus. Verum et ver-
 berum sonus exaudiri, et ploratus hominum
 multorum.

30. Ad reliquas non accessimus: in quam vero
 exscendimus, ea erat ejusmodi. Tota in circuitu
 praeceps et squalida, saxi et asperis locis rigida.

κυῖα, δένδρον δὲ ἔδδ' ὕδωρ ἐνῆν· ἀνερπύσαντες
 δὲ ὁμῶς κατὰ τὰς κρημνὰς, προΐμεν διὰ τινὸς
 ἀκνυθώδας, καὶ σκολόπων μεσῆς ἀτραπέ, πολ-
 λὴν ἀμορφίαν τῆς χώρας διελθόντες. ἐλθόν-
 τες δὲ ἐπὶ τὴν εἰρεκτὴν, καὶ τὸ κολασήριον, προ-
 ῶτα μὲν τὴν φύσιν ἔτόπε ἐθαυμάζομεν. τὸ
 μὲν γὰρ ἔδαφος αὐτὸ, μαχαίραις καὶ σκόλοψι
 πάντῃ ἐξηνθήκει, κύκλῳ δὲ πεπταμοὶ περιέτρεον,
 ὁ μὲν βορβόρος, ὁ δεύτερος δὲ αἵματος, ὁ δὲ ἐν-
 δοῖν, πυρὸς, πάνυ μέγας ἔτος καὶ ἀπέρατος· καὶ
 ἔρρει, ὥσπερ ὕδωρ, καὶ ἐκυματῆτο, ὥσπερ θά-
 λασσα· καὶ ἰχθῦς δὲ εἶχε πολλὰς, τὰς μὲν δα-
 λοῖς προσεοικότας, τὰς δὲ μικρὰς ἀνθραξι πε-
 πυρωμένοις, ἐκάλεν δὲ αὐτὰς λυχνίσκας.

Εἶσε-

Neque arbor, neque aqua inest. Enixi tamen
 rependo per praecipitia, progredimur per trami-
 tem spinis et aculeis obsitum, superataque regio-
 ne deformi admodum, ad carcerem delati ac sup-
 pliciorum locum, primo admiramur regionis in-
 genium. Solam enim ipsum gladiis et aculeis
 vndique effloruit, in circuitu amnes tres fluunt,
 coeni vnus, alter sanguinis, intimus autem ignis:
 ingens hic et insuperabilis: fluit enim instar a-
 quae, fluctus vt mare agit: piscesque habet mul-
 tos, torribus quosdam similes, minores vero pru-
 nis, lychniscos appellabant.

31. In-

Εἴσοδος δὲ μία, σενή διὰ πάντων· καὶ πυλῶρος ἐφεισῆται Τίμων ὁ Ἀθηναῖος, παρεκθόντες δὲ ὁμῶς, τῷ Ναυπλίᾳ κατηγεμένῃ, ἐσθρῶμεν κολαζομένῃς, πολλὰς μὲν βασιλέας, πολλὰς δὲ ἰδιώτας, ὧν ἑνίας καὶ ἐγνωρίζομεν· εἶδομεν δὲ καὶ τὸν Κίνυρον καπνῷ ὑποτυφόμενον, ἐκ τῶν αἰδοίων ἀπερητημένον. προσετίθεσαν δὲ οἱ περιγηταὶ καὶ τὰς ἐκάστων βίβας, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς κολάζοντο· καὶ μεγίστας ἀπασῶν τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψευδάμενός τι παρὰ τὸν βίον, καὶ οἱ μὴ τὰληθῆ συγγεγραφότες· ἐν οἷς καὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἦν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοὶ τέτταρ' ἐν ὁρῶν ἐγώ, χρηστὰς εἶχον εἰς τὰ πλεονεχέας ἐλπίδας· ἔδὲν γὰρ ἑμαυτῷ ψεῦδος εἰπόντι συνηπιζάμην.

Ταχέως

31. Ingressus vnus per vniuersos tres aīnes, isque angustus, cui ianitor adstat Timon Atheniensis. Ultra progressi tamen duce Nauplio, vidimus puniri reges quidem multos, multos vero etiam priuatos; quorum quosdam etiam agnouimus. Vidimus etiam Cinyrum pudendis iussum fumigari. Adiciebant monstratores nostri vitas singulorum, et causas, propter quas punirentur: maximas omnium poenas sustinebant, qui in vita mentiti essent aliquid, et qui vera non scripsissent, in quibus Ctesias etiam Cnidius erat, et Herodotus, et multi alii. Hos cum viderem, optimam de futuro spem concepi, qui nullius mihi mendacii essem conicius.

Ταχέως ἐν ἀνασρέφας ἐπὶ ναῦν, ἡ γὰρ ἐδυ-
νάμην φέρειν τὴν ὄψιν, ἀσπασάμενος τὸν Ναυ-
πλιον ἀπέπεμψα· καὶ μετ' ὀλίγον, ἐφάνετο
πλησίον ἡ τῶν ὀνείρων νῆσος, ἀμυδρά, καὶ ἀσα-
φὴς ἰδεῖν· ἔπασχε δὲ καὶ αὐτὴ τοῖς ὀνείροις τί
παραπλήσιον· ὑπεχώρει γὰρ προσιοῦσιν ἡμῖν,
καὶ ὑπέφευγε, καὶ πορρωτέρω ὑπέβαινε, κα-
ταλαβόντες δὲ ποτε αὐτήν, καὶ ἐσπλεύσαντες
ἐς τὸν Ὑπνον λιμένα προσαγορευόμενον πλησίον
τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ἥ τὸ τῷ Ἀλεκ-
τρυόνος ἱερὸν ἐστὶ, περὶ δειλὴν ὄψιν ἀπεβαίνο-
μεν· παρελθόντες δ' ἐς τὴν πύλην, πολλοὺς
ὀνείρους καὶ ποιμίλους ἐωρῶμεν. πρῶτον δὲ βέ-
λομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μὴδ' αἰδῶ τινα
γέγρα-

32. Celeriter igitur ad nauim reuerfus, neque
enim ferre spectaculum poteram, salutatum Nau-
plium dimisi. Neque ita multo post Somniorum
ex propinquo insula apparebat, obscura, et vix
distinguenda visu. Accidebat quiddam et ipsi
insulae, somniis simile. Recedebat enim acce-
dentibus nobis, et subterfugiebat, subducebat-
que se longius. Tandem vero cum illam tenere-
mus, inuecti in portum qui Hypnus (*Somnus*)
dicitur, prope portas eburneas, vbi Alectryonis
(*Galli Gallinacei*) sacrum est, sero crepusculo de-
scendimus, progressique intra portam somnia
multa variaque vidimus. Primo autem de vrbe
dicam, cum nemo quidquam de ea scripserit;
qui

γέγραπται περὶ αὐτῆς. ὅς δὲ καὶ μόνος ἐπέμνη-
σθῃ "Ομηρος, ἔ πάνυ ἀκριβῶς συνέγραψε.

Κύκλῳ μὲν περὶ πᾶσαν αὐτὴν ὕλη ἀνέσκησ-
τα δένδρα δ' ἐστὶ μήκωνες ὑψηλαί, καὶ μανδρα-
γόραι, καὶ ἐπ' αὐτῶν πολὺ τι πλῆθος νυκτερί-
δων· τῷτο γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίγνεται ὄρεον.
ποταμὸς δὲ παραρρέει πλησίον, ὑπ' αὐτῶν κα-
λόμενος Νυκτιπόρος, καὶ πηγὰς δύο παρὰ ταῖς
πύλαις· ὀνόματά καὶ ταύταις, τῇ μὲν Νήγρε-
τος, τῇ δὲ Παννυχία· ὁ δὲ περίβολος τῆς πό-
λεως, ὑψηλὸς τε καὶ ποικίλος, Ἰριδι τὴν χροί-
αν ὁμοιότατος· πύλαι μέντοι ἑκείσιν, ἔ δύο,
καθ' αἵ περ' Ὀμηρος εἴρηκεν, ἀλλὰ τέτταρες, δύο
μὲν πρὸς τὴν τῆς Βλακείας πεδίον ἀποβλέπου-
σαι, ἡ μὲν σιδηρᾷ, ἡ δὲ κεράμου πεποιημένη,
καθ'

qui autem solus mentionem illius fecit, Homerus,
non satis scripserit accurate.

33. In ambitu totius insulae stat filua: arbo-
res in ea sunt procera papauera, et mandragorae,
atque in illis magna vis vespertilionum: sola haec
in insula avis nascitur. Fluvius ex propinquo
alluit, Nyctiporus (*Noctiuagus*) ab illis dictus:
et fontes duo circa portas: nomina his quoque,
Negretos (*Inexperrectus*) et Pannychia (*Pernox*).
Vallum urbis altum atque diuersicolor, Iridi si-
millimum. Portae eius sunt non duae, ut Ho-
merus dixit, sed quatuor: quarum duae stuporis
campum respiciunt, ferrea altera, altera lateritia,

καθ' ὅς ἐλέγοντο ἀποδημεῖν αὐτῶν οἱ τε φοβε-
ροί, καὶ Φονικοί, καὶ ἀπηνεῖς· δύο δὲ πρὸς τὸν
λιμένα, καὶ τὴν θάλατταν· αἱ μὲν κεράτιναι,
αἱ δὲ, καθ' ὅς ἡμεῖς παρήλθομεν, ἐλεφάντιναι·
εἰσιόντων δ' ἐς τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μὲν ἐστὶ τὸ
Νυκτῶν. σέβουσι γὰρ θεῶν ταύτην μάχισα,
καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα· ἐκείνῳ δὲ πλησίον τῷ λι-
μένος τὸ ἱερὸν πεποίηται. ἐν ἀριστερᾷ δὲ, τὸ
τῷ Ἰππῷ βασίλει. ἔτος γὰρ δὴ ἄρχεται παρ'
αὐτοῖς, σατράπας δύο καὶ ὑπάρχοντες πεποιοημέ-
νος, Ταρχζίωνά τε τὸν Ματαιογένης, καὶ Πλα-
τοκλέα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγο-
ρᾷ, πηγὴ ἐστίν, ἣν καλεῖσι Καρεῶτιν· καὶ πλη-
σίον ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀληθείας· ἐνθα
καὶ

quibus commneare dicuntur *somnia* terribilia, cruen-
ta, crudelia: duae versus portum et mare, cornea
altera, altera qua nos transiuimus, eburnea: In-
gredientibus in urbem ad dextram est Noctis tem-
plum; hanc enim deorum maxime colunt, et
Alectryonem: illi vero prope portum aedes collo-
cata est: ad finistram Somni regia. Hic scilicet
apud illos imperat, facitque sibi Satrapas et im-
perii sui vicarios duo, Taraxionem Mataeogenis
F. (*Terriculum Vanipori*) et Plutoclen Phantasio-
nis, (*Diuviglorium Imaginarij*.) In medio foro
fons est, Careotin (*Gravisomnem*) appellant, et
templa prope duo, Deceptionis ac Veritatis. Ibi
ady-

καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεύειν, ὃ
πραεῖσιν κηρυττεύων Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ἐνεί-
ρων ὑποκριτὴς, ταύτης παρὰ τῷ Ἰππῶ λαχὼν
τῆς τιμῆς.

Αὐτῶν μέντοι τῶν ἐνείρων 4), ἕτε φῦσις, ἕτε
ἰδέα ἢ αὐτή. ἄλλ' οἱ μὲν μακροί τε ἦσαν, καὶ
καλοὶ καὶ ἡδεῖς, οἱ δὲ μικροὶ καὶ ἄμορφοι, καὶ
οἱ μὲν χρυσεοί, ὥς ἐδόκην, οἱ δὲ ταπεινοὶ τε
καὶ εὐτελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοὶ
τινες καὶ τερατώδεις, καὶ ἄλλοι καθ' ἕπερ ἐς
πομ-

adytum quoque illis est et oraculum, cuius an-
tistes propheta Antiphon (*Contradictor*) somnio-
rum coniecto, hunc a Somno honorem nactus.

34. Ipsorum autem somniorum neque natura
eadem, neque species: sed alia procera, et for-
mosa, atque iucunda, parua alia et informia, et
alia quidem aurea, ut videbantur, humilia alia
viliaque. Erant in illis et alata quaedam et pro-
digiosae figurae, alia tanquam ad pompam or-
nata,

4. Ὀνειρων] Difficultas hic Latino interpreti
oboritur non facile superabilis, quod perso-
nam adfingit Somniis Lucianus, et ciues
huius reipublicae facit, quod Graeco facile,
qui non neutro solum genere ἐνύπνιον dicere
possit, sed masculino etiam ὄνειρον; nega-
tum Latinis. *Gesner.*

πομπὴν διεσκευασμένοι· οἱ μὲν ἐς βασιλέας, οἱ δ' ἐς θεοὺς, οἷδ' ἐς ἄλλα τοιαῦτα διεσκευασμένοι. πολλὰς δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν, πάλαι παρ' ἡμῖν ἑωρακότες. οἱ δὲ καὶ προσήεσαν, καὶ ἡσπάζοντα, ὡς ἂν καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες. καὶ παραλαβόντες ἡμᾶς, καὶ κατακοιμίσαντες, πάνυ λαμπρῶς καὶ δεξιῶς ἐξένιζον, τὴν τε ἄλλην ὑποδοχὴν μεγαλοπρεπῇ παρασκευάσαντες, καὶ ὑπισχνέμενοι βασιλέας τε παῖσι καὶ σατραπῆσιν· ἐνίοι δὲ καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς ἐς τὰς πατρίδας, καὶ τὰς οἰκείας ἐπεδείκνυνον, καὶ αὐθημερόν ἐπανήγον.

Ἡμέρας μὲν ἔν τριακόντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, καθευδόντες, εὐωχέμενοι. ἔπειτα δὲ ἄφνω βροντῆς μεγάλης καταρράγ-
γείσης,

nata, in reges, in Deos, *inquam*, inque alia eiusdem modi ornata. Quaedam agnoscebamus olim domi nostrae visa. Quaedam adibant nos, et salutabant, tanquam familiaria: prehensoque nos et sopitos, splendide admodum et dextre accipiebant, tum reliquo paratu magnifico, tum quod reges nos Satrapasque se factura pollicebantur. Quaedam nos etiam in patriam quemque suam abducebant, et familiares nobis nostros ostendebant, eodemque die reducebant.

35. Dies igitur triginta noctesque totidem apud illa mansimus dormientes, coenantes. Deinde vero, tonitru subito erumpente maximo excitati
et

γείσης, ἐγρόμενοι, καὶ ἀναθορόντες, ἀνήχθη-
μεν ἐπιστίτισταίμενοι. τριταῖοι δ' ἐκείθεν τῇ Ὠ-
γυγίᾳ νήσω προσχόντες, ἀποβαίνομεν. πρί-
τερον δ' ἐγὼ λύσας τὴν ἐπιστολήν, ἀνσγίνωσκον
τὰ γεγραμμένα. ἦν δὲ τοιαύδε· ὈΔΥΣΣΕΥΣ
ΚΑΛΥΠΟΙ χαίρειν· Ἴσθι με, ὡς τὰ πρῶτα
ἐξέπλευσα παρὰ σῶ, τὴν σχεδίαν κατασκευα-
σάμενος, νευαγία χρησάμενον, καὶ μόλις ὑπὸ
Λευκοθέας διασωθέντα, εἰς τὴν τῶν Φαίακων
χώραν, ὑφ' ὧν ἐς τὴν οἰκίαν ἀποπεμφθεὶς,
κατέλαβον πολλὰς τῆς γυναικὸς μνηστῆρας, ἐν
τοῖς ἡμετέροις τρυφῶντας. ἀποκτείνας δ' ἅ-
παντας, ὕστρον ὑπὸ Τηλεγόνης τῆς ἐκ Κίρκης μοι
γενομένης, ἀνῆρέσθην. καὶ νῦν εἰμὶ ἐν τῇ Μακά-
ρων νήσῳ, πᾶν μετὰ νοῶν ἐπὶ τῷ καταλι-
πείν

et exsiliantes, cibariis naui impositis, soluimus.
Tertio inde die ad Ogygiam insulam appulsi ex-
scendimus. Prius autem ego soluta epistola, quae
scripta in ea fuerant, legi. Erant ista: *VLYS-
SES CALYPSO S.* Noueris, me cum primum abs
te nauicula constructa auctus essem, facto naufragio,
vix seruatum a Leucorthea in Phaeacum regio-
nem; a quibus domum dimissus, procos uxoris mul-
tos deprehendi, luxuriose nostris rebus fruantes:
interfectis vero omnibus, deinde a Telegono, qui ex
Circe mihi natus fuerat, interemptus sum, et nunc
in beatorum versor insula. Valde autem me poeni-

πεῖν τὴν παρὰ σοὶ δίαίταν, καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ
προτεινομένην ἀθανασίαν. ἣν ἂν καιρῷ λάβωμαι,
ἀποδρᾶς ἀφίξομαι πρὸς σέ. ταῦτα μὲν ἐδήλω
ἡ ἐπιστολή, καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενισθείημεν.

Ἐγὼ δὲ προελθὼν ὄλγον ἀπὸ θαλάττης, εὖ-
ρον τὸ σπήλαιον τοιοῦτον, οἷον Ὅμηρος εἶπε,
καὶ αὐτὴν ταλασιγυρῆσαν· ὡς δὲ τὴν ἐπιστολὴν
ἔλαβε, καὶ ὑπεδέξατο 5), πρῶτα μὲν ἐπιστολὴν
ἐδάκρυεν· ἔπειτα δὲ παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν,
καὶ εἰς ἰά λαμπρῶς, καὶ περὶ τῆ Ὀδυσσεύως ἐ-
πυνθάν-

rei reliquisse illam apud te commorationem, promissamque a te immortalitatem. Si igitur opportunitatem nactus fuero, fugam capessam atque ad te veniam. Haec significabat epistola, praetereaue de nobis aliquid, ut hospitaliter tractaremur.

36. Ego vero aliquantum progressus a mari, speluncam inueni, qualem Homerus dixerat, ipsamque intentam lanificio. Cum vero sumtam epistolam in sinum reposuisset, primo quidem inultum lacrumarum fudit; deinde in hospitium nos inuitauit, accepitque splendide, ac de Vlysse inter-

5. Ὑπεδέξατο] Quid sibi velit ὑπεδέξατο a vi verbi ἔλαβε diuersum, non comminifcebar aliud, quam quod in interpretatione expressi. Cogitabam etiam, an ὑπελέξατο vim legendi habere possit? quod nihil fere ab altero illo, ὑπεδέξατο distat in MSS. Gesner.

πυνθάνετο, καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης, ὅπως εἴη
τὴν ὄψιν, καὶ εἰ σωφρονοίη, κατὰπερ' Ὀδυσ-
σεὺς πάλαι περὶ αὐτῆς ἐκόμπασε· καὶ ἡμῶς τοι-
αῦτα ἀπεκρινόμεθα, ἐξ ὧν εἰκόζομεν εὐφρανεῖ-
σθαι αὐτήν. τότε μὲν ἂν ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν
πλησίον τῆς ἡϊόνος ἐκοιμήθημεν.

Ἔωθεν δὲ ἀνηγόμεθα, σφοδρότερον κατιόν-
τος τῆ πνεύματος. καὶ δὴ χειμασθέντες ἡμέ-
ρας δύο, τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκύν-
θοπειραταῖς· ἄνθρωποι δὲ εἰσιν ἔτοι ἀγριοί,
ἐκ τῶν πλησίον νήσων ληστύοντες τὰς περιπλέ-
οντας. πολλὰ δ' ἔχουσι μέγιστα κολοκύνθινά,
τὸ μῆκος πηχέων ἕξ. ἐπειδὴν γὰρ ξηρανθῶσι,
κολλάναντες αὐτήν, καὶ ἐξελόντες τὴν ἐντεριώννην,
ἐμπλέ-

interrogavit, et de Penelope, qualis esset facie,
adeone casta esset, prout Ulysses olim de illa sit
gloriat? Nos respondere ea, quibus delectari
illam coniceremus. Tum reuersi in nauim prope
litus dormiuimus.

37. Mane vero, vehementiori exorto vento,
soluimus. Biduo inde tempestatibus iactati die
tertio in Colocynthopiratas incidimus. Hi sunt
homines feri, de propinquis insulis latrocinia ex-
ercentes contra hos qui praeternauiant. Naues
habent maximas de colocynthide, longitudine
cubituum sex. Cum enim siccatae sunt, colo-
cynthides excauatas, demtis medullis, instruunt,
malis

ἐμπλέκον· ἰσοῖς μέντοι χρώμενοι καλαμίνοις, ἀντὶ δὲ τῆς ὀφόνης, τῷ Φύλλῳ τῆς κολοκύνθης προσβελόντες ἐν ἡμῖν, ἀπὸ δύο πληρωμάτων ἐμάχοντο, καὶ πολλὰς κατετραυμάτιζον, βάλλοντες ἀντὶ λίθων, τῷ σπέρματι τῶν κολοκύνθων. ἀγχωμάλως δ' ἐπιπολὺ ναυμαχοῦντες περὶ μεσημβρίαν, εἶδομεν κατόπιν τῶν Κολοκύνθοπειρατῶν, προσπλέοντας τὰς Καρυοναῦτας· πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὥς ἔδειξαν. ἐπειδὴ γὰρ καὶ κείνοι ἤσθοντο αὐτὰς ἐπιόντας, ἡμῶν μὲν ὠλιγώρησαν, τραπόμενοι δ' ἐπ' ἐκείνους ἐναυμάχουν.

Ἡμεῖς δ' ἐν τοσάτῳ ἐπάραντες τὴν ὀφόνην, ἐφεύγομεν, ἀπολιπόντες αὐτὰς μαχομένους, καὶ ὅλοι ἦσαν κρατήσαντες οἱ Καρυοναῦται, ἅτε καὶ
πλείους

malis vtentes arundineis, pro velo autem foliis colocynthidis. Hi igitur impetu in nos facto, quarum nauium focis pugnant, multosque vulnerant iaculantes lapidum loco cucurbitarum seminibus. Cum diu aequo Marte pugnassemus, circa meridiem videmus a tergo Colocynthopiratarum adnauigantes Caryonautas, (*nucinautas*) erant autem, vt demonstrarunt, inimici. Nam illi etiam cum aduentare hos sentirent, omissis nobis, conuersi ad ipsos pugnarunt de nauibus.

38. Nos interim velo sublato fugimus, pugnantisque eos reliquimus. Et apparebat victores futuros Caryonautas, vt plures; plenas enim focis

πλείεις (πέντε γὰρ εἶχον πληρώματα) καὶ ἀπὸ
 ἰσχυροτέρων νεῶν μαχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ἦν
 αὐτοῖς κελύφη, καρύων ἡμίτομα, κεκενωμένα,
 μέγεθος ἐκάστω ἡμιτόμῳ ἐς μῆκος, ὀργυιὰ πεν-
 τεκαίδεκα. ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτὰς, ἰώ-
 μεθα τε τὰς τραυματίας, καὶ τολοσπὸν ἐν τοῖς
 ὅπλοις ὡς ἐπίπαν ἤμεν, αἰεὶ τινὰς ἐπιβουλάς
 προσδεχόμενοι, ἔμῳ μάτην.

Οὕτω γοῦν δεδύκει ὁ ἥλιος, καὶ ἀπὸ τινὸς
 ἐρήμης νῆσξ προσήλαυνον ἡμῖν ὅσον εἴκοσιν ἄν-
 δρες, ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ἐχέμενοι· λησαὶ
 καὶ ἄτοι· καὶ οἱ δελφῖνες αὐτὰς ἔφερον ἀσφα-
 λῶς, καὶ ἀναπηδῶντες ἐχρεμέτιζον, ὥσπερ ἵπ-
 ποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν, διασάντες οἱ μὲν
 ἐνθεν,

fociis quinque naues habebant, pugnabantque de
 robustioribus nauigiis. Nempe naues ipsis erant
 de putaminibus, dimidiatae nuces et excauatae.
 Magnitudo vniuscuiusque nucis dimidia in lon-
 gum passus quindecim. E conspecta horum cum
 venissemus, curauimus faucios, atque ab eo tem-
 pore in armis plerumque fuimus, semper aliquas
 suspicati infidias. Neque frustra.

39. Nondum enim sol occiderat, cum a de-
 serta quadam insula versus nos perrexere viri cir-
 citer viginti, delphinis magnis vecti. Latrones
 hi quoque: quos delphini sui tuto ferebant, ex-
 sultantesque equorum instar hinniebant. Cum ve-
 ro prope essent, ex intervallo hinc illinc consisten-

ένθεν, οἱ δὲ ένθεν έβαλλον ήμᾶς σπητίαις ξεραῖς,
 και έφθαλμοῖς καρκίνων. τοξυόντων δὲ ήμῶν,
 και ακρυτιζόντων, εκέτι υπέμειναν; αλλά τρω-
 θέντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, πρὸς τήν νῆσον κατέ-
 φυγον.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον, γαλήνης εἴσης, ελά-
 θομεν προσωκείλαντες Ἀλκυόνος καλιᾶ παμμε-
 γέθει. σαδίων πε εξήκοντα ήν αὐτῇ τὸ παρί-
 μετρον· επέπλει δὲ ή Ἀλκυὼν, τὰ ὡς θάλπε-
 σα, κ̄ πολὺ μείων τῆς καλιᾶς· και δὴ ἀναπτα-
 μένη, μικρᾶ μὲν κατέδυσε τὴν ναῦν τῷ ἀνέμῳ.
 τῶν πτερῶν. ὥχετο γὰρ Φεύγασα, γοεράντι-
 να φωνήν προεμένη. ἐπιβάντες δὲ ήμεῖς, ήμέ-
 ρας ήδη υποφαινέσης, έθεώμεθα τὴν καλιάν,
 σχεδία μεγάλη προσεοικυῖαν, εκ δένδρων συμ-
 πεφο-

tes iaculati in nos sunt sepias siccitas et oculos
 cancerorum. Nobis vero sagittas et iacula mitten-
 tibus, non durarunt, sed vulnerati plerique con-
 fugerunt ad insulam.

40. Circa mediam noctem, tranquillo mari,
 imprudentes offendimus ad Alcionis nidum ma-
 ximum; stadiorum circiter sexaginta erat illi am-
 bitus. Imminebat autem Alcyon oua incubans,
 non multo minor nido suo. Atque illa euolans
 parum aberat quin mergeret nauim nostram vento
 alarum: aufugiebat enim lugubrem vocem edens.
 Descendimus cum iam illucesceret, nidumque
 inspeximus, magnae rati similem, constructae
 ex

πεφορημένῃ. ἐπὶν δὲ καὶ ὡς πενταπόσια, ἕκα-
σον αὐτῶν Χίε πίθε περιπληθέσεων. ἤδη μὲν-
τοι καὶ οἱ νεοττοὶ ἐνδοθεν ἐφαίνοντο, καὶ ἐκρω-
ζον. πελέκασι γοῦν διακόψαντες ἐν τῶν ὠν,
νεοττὸν ἄπτερον ἐξεκολάψαμεν, εἴκοσι γυπῶν
αἰδρότερον.

Ἐπεὶ δὲ πλέοντες ἀπέσχομεν τῆς καλλιᾶς ὅσον
σαδίας διακοσίας, τέρατα ἡμῖν μεγάλα καὶ θαυ-
μάσια ἐπεσήμαινεν· ὃ, τε γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ χη-
νίσκος ἄφνω ἐπτερεύατο, καὶ ἀνεβόησε· καὶ δ
κυβερνήτης Σκίνθαρος Φαλακρὸς ἤδη ὢν, ἀνε-
κόμησε· καὶ τὸ πάντων ἤδη παραδοξότατον, ὃ
γὰρ ἰσὸς τῆς νεῶς ἐξεβλάσησε, καὶ κλάδας ἀνέ-
φυσε, καὶ ἐπ' αἰρῶ ἐκαρποφόρησεν, ὃ δὲ καρ-
πὸς ἦν σῦκα καὶ σαφυλαὶ μεγάλαι, οὕτω πέ-
πειροι.

ex arboribus; inerant vero ova quingenta, Chio
dolio vnumquodque capacius. Iam quidem pulli
intus apparebant et crocitabant. Securibus igitur
ouo vno rescisso, pullum implumem excudimus,
vulturibus viginti ampliorem.

41. Cum vero nauigando discessissemus a nido
ad ducenta stadia, portenta nobis magna et mi-
rifica euenere. Nam cheniscus (*anserculus*) in
prora subito concussis alis exclamauit, et guber-
natori Scintharo caluo redire coeperunt comae;
quodque omnium iam admirabilissimum, malus
navis germinauit, et emisit ramos, et in summo
fructus tulit. Fructus erat ficus, et vuae ma-

πειροί. ταῦτ' ἰδόντες, ὡς τὸ εἶκος, ἐταράχθημεν, καὶ ἐυχόμεθα τοῖς θεοῖς ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τῆ φαντάσματος.

Οὕτω δὲ πεντακοσίαις σταδίαις διελθόντες, εἶδομεν ὕλην μεγίστην καὶ λάκιον, πιτῶν καὶ κυπαρίττων. καὶ ἡμεῖς μὲν εἰκάσαμεν ἥπειραν εἶναι καὶ τὸ δ' ἦν πέλαγος ἄβυσσον, ἀριζοῖς δένδροις καταφυτευόμενον· εἰσηκεῖ δὲ τὰ δένδρα ὅμως ἀκίνητα, ὅρθα, καθάπερ ἐπιπλέοντα. πλησιάσαντες δ' ἂν, καὶ τὸ πᾶν κατανοήσαντες, ἐν ἀπόρῳ εἰχόμεθα τί χρὴ δεῖν. ἔτε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν δυνατόν ἦν· πυκνὰ γὰρ καὶ προσεχῇ ὑπῆρχεν, ἔτ' ἀναστρέφειν ῥάδιον.

εἶδο-

gnae, nondum maturae. Haec videntes perturbati sumus, ut facile est ad existimandum, et deos rogauimus, ut auerterent, si quid mali visum hoc portenderet.

42. Nondum quingenta stadia prouecti eramus, cum siluam vidimus maximam et prolixam, pinuum atque cypressorum. Ac nos quidem putabamus continentem eam esse: at illud pelagus erat profundum, arboribus radice carentibus confitum. Stabant tamen arbores immotae, rectae, quasi innatantes. Appropinquantēs igitur, vniuersa re considerata, in dubio eramus quid agendum esset. Neque enim nauigari inter arbores poterat, quas densae essent et continuae: neque reuer-

εἶδομαι. ἐγὼ δ' ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον,
 ἀπεσκόπην τὰ ἐπόμενα ὅπως ἔχοι, καὶ εἰρων
 ἐπὶ σταδίους μὲν πεντήκοντα ἢ ὀλίγῃ πλείους; τῆς
 ὕλης ἔσαν· ἔπειτα δὲ αὐθις ἕτερον Ὠκεανὸν ἐκ-
 δεχόμενον· καὶ δὴ εἶδομαι ἡμῖν ἀναθεμένους τῆς
 γαῖης ἐπὶ τὴν κούην τῶν δένδρων, πυκνὴ γάρ ἦν,
 ὑπερβιβάσαι, εἰ δυνάμεθα, εἰς τὴν ἑτέραν θά-
 λατταν, καὶ ἄτως ἐποιῶμεν· ἐκδύσαντες γὰρ
 αὐτὴν κάλῃ μεγάλῃ, καὶ ἀνελθόντες ἐπὶ τὰ
 δένδρα, μόλις ἀνιμῆσάμεθα, καὶ θύντες ἐπὶ τῶν
 κλάδων, πετάσαντες τε τὰ ἱστία, καθάπερ ἐν
 θαλάττῃ ἐπλέομεν, τὲ ἀνέμῳ πρῶτονθεντος ἐπι-
 σφυρόμενοι· ἐνθα μὲ καὶ τὸ Ἀντιμάχῃ τῷ ποιη-
 τῷ ἔπος εἰσῆλθε· Φησὶ γὰρ πρὸς καμειῖνος·
 Τοῖσιν δ' ὕληντα διὰ πλῆθος ἐρχομένοισι.

Διελ-
 rouerti facile videbatur. Ego vero, conscensa
 arbore maxima, prospexi, quomodo vltiora
 se haberent, ac vidi ad stadia quinquaginta aut
 paullo plura, esse syluam: tum mare rursus exci-
 pere aliud. Itaque placuit nauem in comas ar-
 borum, densae enim erant, impositam traducere,
 si possemus, in mare alterum. Idque fecimus.
 Reinctam enim magno fune, arboribus conscen-
 sis, magno labore eo pertraximus, ramisque eam
 superimposuimus, vbi velis passis velut in mari
 nauigauimus, a vento impellente promoti. Hic
 mihi Antimachi poetae versus in mentem venit,
 qui ait alicubi;
 Per siluestre illis naui venientibus aequor.

Διαλθόντες δ' ὁμῶς τὴν ὕλην, ἀΦικόμεθα
 πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταθέντες
 τὴν ναῦν, ἐπλέομεν διὰ καθαρῆ καὶ διαυγῆς ὕ-
 δατος, ἄχρι δὴ ἐπέσημεν χάσματι μεγάλῳ ἐν
 τῇ ὕδατος διασῳτος γεγεννημένῳ, καθάπερ ἐν
 τῇ γῇ πολλαίαις ὀρῶμεν ὑπὸ σεισμῶν γιγνόμενα
 διαχωρήματα. ἡ μὲν ἔν ναῦς, καθελόντων
 ἡμῶν τὰ ἰσία, ῥαδίως ἔστη, παρ' ὀλίγον ἐλθῆ-
 σα κατενεχθῆναι. ὑπερκύψαντες δὲ ἡμεῖς, ἐω-
 ρῶμεν βάθος ὅσον σαδίων χιλίων, μάλα φοβα-
 ρὸν καὶ παράδοξον· εἰσῆκει γὰρ τὸ ὕδωρ ὥσπερ
 μεμερισμένον· περιβλέποντες δὲ κατὰ δεξιά,
 ὀρῶμεν πόρρωθεν γέφυραν ἐπαξυγμένην ὕδα-
 τος συνάπτοντος τὰ πελάγη κατὰ τὴν ἐπιΦά-
 νειαν,

43. Superata tamen filius, ad aquam perueni-
 mus, ubi similiter demissa naui per puram pellu-
 cidamque aquam nauigauimus, donec ad hiatum
 confisteremus inagnum ex aqua discedente ortum,
 vt in terra saepe videramus a motu illius factas
 discessiones. Nauis quidem nostra vela nobis
 contrahentibus facile stetit, cum parum abfuisset
 quin deferretur. Nos vero capitibus porrectis
 despicientes, profundum videbamus vel mille sta-
 diorum, terribile admodum atque admirandum.
 Stabat enim velut diuisa aqua. Circumspicien-
 tes ad dextram videmus e longinquo pontem in-
 iunctum ex aqua, quae iungeret vtriusque pelagi
 sum.

νεαν, καὶ τῆς ἐτέρας θαλάττης ἐς τὴν ἐτέραν διαρρέοντος. προσελθάντες οὖν ταῖς κώπαις, κατ' ἐκεῖνο παρεδράμομεν, καὶ μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεράσαμεν, ἔποτε προσδοκῆσαντες.

Τὸν τεῦθεν ἡμᾶς ὑπεδέχετο πέλαγός τε πρόσ-
 ηνές, καὶ νῆσος ἔμεγάλη, εὐπροσίτως συνοικι-
 μένη 6)· ἐνέμοντο δὲ αὐτῇ ἄνθρωποι ἄγριοι,
 Βουκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῖν
 τὸν Μινώταυρον ἀναπλάττεσιν. ἀποβάντες
 δὲ, προσήειμεν ὑδρευσόμενοι, καί τοι καὶ σιτίε
 ληψά-

summas oras, et ex uno mari in alterum trans-
 flueret. Huc igitur agitantes *navim* remis cur-
 sum fleximus, multoque labore traiecimus, quod
 nunquam speraueramus.

44. Hinc excepit nos mare placidum et insula
 non magna, accessu facilis, habitata. Habebant
 illam homines feri, Bucephali, (*Tauricipites*)
 cornua habentes, qualem apud nos fingunt Mi-
 notaurum. Cum exiscendissemus, aquatum per-
 reximus, etiam ciborum aliquid, si possemus,

H 4.

abla-

6. Εὐπροσ. συν.] Verti, ac si legeretur εὐπρό-
 σιτος, συνοικιμένη. Gratias agam, qui me
 docuerit, quae sit εὐπροσίτως συνοικιμένη.
 Ita mox pro προσήειμεν ὑδρευσόμενοι, de-
 disse arbitror Lucianum προήειμεν, et sic in-
 terpretatus sum. *Gasner.*

ληψόμενοι, εἶπαθ' ἐν δυνήθειμ'· καὶ ἔτι γὰρ
εἶχομεν· καὶ ὕδωρ μὲν αὐτῶν πλησίον εὗρομεν,
ἄλλο δὲ ἐδὲν ἐνεφάνετο, πλὴν μυκηθμός πολὺς
καὶ παρῥώθεν ἤκετο· δόξαντες ἂν ἀγέλην εἶναι
βοῶν, κατ' ὀλίγον προχωρᾶντες, ἐπέσημεν τοῖς
ἀνθρώποις· οἱ δὲ ἰδόντες ἡμᾶς, ἐδίωκον, καὶ
τρεῖς μὲν τῶν ἐταίρων λαμβάνουσιν· οἱ δὲ λοι-
ποὶ, πρὸς τὴν θάλατταν κατεφεύγομεν, εἴτα
μέντοι πάντες ὀπλισάμενοι (καὶ γὰρ εἶδοκε ἡμῖν
ἀτιμωρήτως περιιδεῖν τὰς Φίλας) ἐμπίπτομεν
τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ κρέα τῶν ἀνηρημένων
διαιρημένοις· Φοβήσαντες δὲ πάντας ἐδίωκα-
μεν, καὶ κτείνομεν γε ὅσων πειτήκοντα, καὶ
ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν, καὶ αὐθις ἐ-
πίσω

ablaturi; nihil enim amplius habebamus. Et
aquam quidem ibi in proximo inueniebamus,
aliud vero nihil apparebat, praeterquam quod
mugitus multus non ex longinquo audiebatur.
Cum igitur bouum gregem esse putaremus, paul-
lum progressi, stamus apud homines. At illi
conspectos nos persequuntur, ac tres quidem so-
ciorum nostrorum comprehendunt; reliqui vero
ad mare confugimus. Deinde vniuersi armis ca-
ptis, neque enim placebat inultos negligere ami-
cos, irruimus in Bucephalos, carnes interfecto-
rum diuidentes, atque in terrorem coniectos
vniuersos persequimur, eorumque circiter quin-
quaginta interficimus, duosque capimus viuos.
Sic

πίσω ἀνεστρέφομεν, τὰς αἰχμαλώτας ἔχοντες. σιτίου μέντοι οὐδὲν εὗρομεν· οἱ μὲν ἔν' ἄλλαι, παρήνευ ἀποσφάττειν τὰς παρειλημμένους. ἐγὼ δὲ ἐκ ἐδοκίμαζον, ἀλλ' αὖ δήσας, ἐφύλαττον αὐτὰς, ἄχρι δὴ ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βυκεφάλων πρεσβεῖς, ἀπαιτῶντες ἐπὶ λυτρίοις τὰς συνειλημμένους· συνίσμεν γὰρ αὐτῶν διανευόντων, καὶ ἡσρόν τι μυκωμένων, ὥσπερ ἰνστυέντων· τὰ λῦτρα δ' ἦν τυροὶ πολλοί, καὶ ἰχθῦς ξηροί, καὶ κρέμμυα, καὶ ἑλαφοὶ τέτταρες, τρεῖς ἐκάστη πόδας ἔχουσα, δύο μὲν τὰς ὀπισθεν, οἱ δὲ πρόσω ἕς ἓνα συμπεφύκεσαν. ἐπὶ τέτοις ἀποδόντες τὰς συνειλημμένους, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμείναντες, ἀνέχθημεν.

Ἦδη

Sic reuertimur cum captiuis: cibi vero nihil inueneramus. Reliqui igitur hortabatur, ut captos interficeremus; ego vero hoc non probaui, sed victos asseruari, dum venirent a Bucccephalis legati, qui pretio comprehensos repeterent. Intelligebamus quippe illos innuere, ac lugubre quiddam, suppliciter rogantium instar, mugire. Pretium vero redemptionis erant casei multi, et sicci pisces, et cepae, et cerui quatuor, trium singuli pedum, cum binos quidem posteriores haberent, priores autem in vnum coalitos. Pro his cum reddidissimus captiuos, et diem vnum morati essemus, soluimus.

Ἦδη δὲ ἰχθυεῖς τε ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρεα
 παρεπέτετο, καὶ ἄλλα ὁπόσα γῆς πλησίον ἔσης
 σημεῖα πρὸφαίνετο. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἄνδρας
 εἶδομεν καινῷ τρόπῳ ναυτηλίας χρωμένους· αὐ-
 τοὶ γὰρ καὶ ναῦται καὶ νῆες ἦσαν. λεῖψα δὲ τῷ
 πλῆ τὸν τρόπον· ὑπτιοὶ κείμενοι ἐπὶ τῷ ὕδα-
 τος, ὀρθώσαντες τὰ αἰδοῖα, μεγάλα δὲ φέρε-
 σιν, ἐξ αὐτῶν ὁθόνην πετάσαντες, καὶ ταῖς
 χερσὶ τὰς ποδῶνας κατέχοντες, ἐμπύπτοντες
 τῷ ἀνέμῳ, ἔπλεον, ἄλλοι δὲ μετὰ τέρας, ἐπὶ
 φελλῶν καθήμενοι, ζεύξαντες δύο δεσφῆνας ἡ-
 λαυνόν τε, καὶ ἠνόχευον· οἱ δὲ προϊόντες ἐπε-
 σύροντο τὰς φελλάς· οὗτοι ἡμᾶς ἔτε ἠδίκουν,
 ἔτε ἔφευγον, ἀλλ' ἡλαυνον ἀδεῶς τε καὶ εἰρη-
 νικῶς

45. Iamque pisces in conspectum venire, et
 circumuolare aues, aliaque, quotquot sunt ter-
 rae propinquae signa, apparere. Paullo post vi-
 demus viros nouo nauigandi genere vtentes. I-
 dem enim et nautae erant et naues. Dicam vero
 nauigationis rationem. Supini in aqua iacentes
 pudenda erigunt; habent autem luculenta. ex
 his porro velum pandentes, manibusque tenentes
 funes veli inferiores, vento implente nauigabant.
 Alii post hos insidentes in suberibus, duos del-
 phinos iunctos agebant regebantque habenis, qui
 progressi traherent post se subera. Hi neque in-
 iuria nos afficiebant, neque fugiebant, sed sine
 metu et pacate iuxta nos inequitabant, speciem
 nauigandi

εἰκότως, τὸ εἶδος τῆς ἡμετέρας πλοῖς θαυμάζοντες, καὶ πάντοτε περισκοπῶντες.

Ἐσπέρας δὲ ἤδη προσήχθημεν νήσῳ ἡ μεγάλῃ· κατωκίτο δὲ αὕτη ὑπὸ γυναικῶν ὡς ἐνομίζομεν, Ἑλλάδα Φωνήν προειμένων· προσήσαν γὰρ, καὶ ἐδεξάμεντο, καὶ ἡσπάζοντο πάντο ἁταιριαῶς κεκοσμημέναι, καλὰ παῖσαι, καὶ νεανίδες, παθήρεις τὰς χιτῶνας ἐπισυρόμεναι. ἡ μὲν ἔν νῆσος, ἐκαλεῖτο Καβαλῆσα γ)· ἡ δὲ πόλις

naugii nostri admirati, et perspicientes vndique.

46. Vespera iam ingruerat cum appulimus ad insulam non magnam. Habitat eam a mulieribus, ut putabamus, Graece loquentibus. Accedentes enim nos prensabant et complectebantur, ornatae more meretricio, formosae omnes et iuenculae, talaria vestimenta trahentes. Insula vocabatur Cabalusa (*Deiciens*) urbs autem Hydemardis.

7. Καβαλῆσα] Καβαλῆσα forte est καβαλῆσα id est καταβαλῆσα deiciens homines ad illa χαμαιτυπεία. Circa Ἰδαμας δῖαν res difficilior. Si euentum narrationis spectes, possis suspicari ὑδαμυρίαν dedisse Lucianum, διὰ τὸ εἰς ὕδωρ ἀμαυρεῖσθαι τὰς γυναῖκας ut nempe in aquam, in fumum, et, si quid his fugacius est, abeunt voluptates venereae, postquam deiecere ignavos, et similes libidinosi asinis homines. Gesner.

λης αὕτη, Ἰδαμαρδία. λαβῆσαι δ' ἐν ἡμᾶς
 αἱ γυναῖκες, ἐκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε, καὶ ξέ-
 νον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μικρὸν ὑποστὰς, ἔτι γὰρ χρε-
 σὰ ἐμικντούμεν, ἀκριβέστερον τε περιβλέπων,
 ὁρῶ πολλῶν ἀνθρώπων ὅς τε καὶ κρανία κείμενα·
 καὶ τὸ μὲν, βρῆν ἰσχύου, καὶ τὰς ἐταίρους συγ-
 καλεῖν, καὶ εἰς τὰ ὅπλα χωρεῖν, ἔτι ἐδοκίμαζον.
 προχειρισάμενος δὲ τὴν μαλάχην, πολλὰ ἠυχά-
 μην αὐτῇ διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων κακῶν.
 μετ' ὀλίγον δὲ, τῆς ξένης διακοναμένης, εἶδον
 τὰ σκέλη ἃ γυναικὸς, ἀλλ' ὄνκ' ὅπλας· καὶ δὴ
 σπασάμενος τὸ ξίφος, συλλαμβάνω τε αὐτήν,
 καὶ δήσας, περὶ τῶν ὅλων ἀνέκρινον· ἡ δὲ, ἀνα-
 στα μὲν, εἶπε δὲ ὁμῶς, αὐτὰς μὲν εἶναι θαλασ-
 σίας

dia. (*Aquiescentia*) Assumptos igitur nos mulieres
 suam quaeque domum deducere, suumque sibi
 facere hospitem. Ego autem cunctatus paullum,
 cui nihil boni praelagiret animus, et circumspi-
 ciens accuratius; video multorum hominum ossa
 iacere et crania. Et clamorem quidem tollere,
 et conuocare socios, atque ad arma ire, non pla-
 cuit. Maluam autem depromptam multis verbis
 obsecraui, vt. effugere liceret ex malis praesenti-
 bus. Non ita multo post autem ministrante ho-
 spite, video illius non mulieris crura, sed vngu-
 las armi. Hic stricto ense illam comprehendo,
 vinctamque de rebus omnibus interrogavi. Illa
 inuita quidem; sed dicit tamen, se marinas esse
 mulie-

αἷς γυναῖκας, Ὀνοσκελέας προσαγορευομένης, τροφὴν δὲ ποιῆσθαι τὰς ἐπιδημῶντας ξένους. ἐπειδὴν γὰρ, εἶφη, μεθύσωμεν αὐτὰς, συνευνηθεῖσαι, κοιμωμένοις ἐπιχειρῶμεν. αἰσας δὲ ταῦτα, ἐκείνην μὲν κατέλιπον αὐτᾷ δεδεμένην, αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ σφῆρος ἐβόων τε, καὶ τὰς ἐταῖρας συνεκάλεον. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμήνυσον αὐτοῖς, καὶ τὰ τε εἰς αὐτὰς ἐδέκνυσον, καὶ ἦγεν εἰς ὡ πρὸς τὴν δεδεμένην. ἡ δὲ αὐτίκα ὕδωρ ἐγένετο, καὶ ἀφανὴς ἦν. ὁμῶς δὲ τὸ ξίφος εἰς τὸ ὕδωρ καθῆκα πειρώμενος. τὸ δὲ αἷμα ἐγένετο.

Ταχέως ἔν ἐπὶ ναῦν κατελθόντες, ἀπεπλευ-
σαμεν· καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ὑπὴν γαζε, τὴν τε ἡπει-

ρον

mulieres, Onosceleas (*Afinicruras*) vocari: cibum sibi parare ex aduenientibus hospitibus: *in-*
ebriatos enim, inquit, sopirosque in lectum adsci-
tac inuadimus. His auditis, illam quidem vin-
ctam ibi relinquo: consensu autem tecto, cla-
more conuoco socios: congregatis indico omnia,
ossa ostendo, intra eos deduco ad vinciam. At
illa statim in aquam diffuens, conspectum no-
strum effugit. Tamen experimenti causa in
ipsam aquam demitto gladium: hic aqua in san-
guinem abiit.

47. Celeriter itaque ad nauem digressi solui-
mus. Cum illucesceret, continentem conspici-
mus,

ρον ἀποβλεπόμενοι, εικάζομεν εἶναι τὴν ἀντι-
 πέραν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκισμένην κειμένην. προσκυ-
 νήσαντες δὲ καὶ προσευξάμενοι, περὶ τῶν μελ-
 λόντων ἐσκοπᾶμεν, καὶ τοῖς μὲν ἐδόκει ἐπιβᾶσι
 μόνον, αὐθις ὀπίσω ἀναστρέφειν. τοῖς δὲ, τὸ
 μὲν πλοῖον αὐτᾷ καταλιπεῖν· ἀνελθόντας δὲ εἰς
 τὴν Μεσόγαιαν πειραθῆναι τῶν ἐνοικέντων. ἐν
 ὧσιν δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χειμῶν σφοδρὸς
 ἐπιπεσὼν, καὶ προσαράξας τὸ σκάφος τῷ αἰ-
 γιαλῷ, διέλυσεν· ἡμεῖς δὲ μόλις ἐξενηξάμεθα
 τὰ ὄπλα ἕκαστος, καὶ εἴ τι ἄλλο οἶός τε ἦν ἄρ-
 पासάμενοι. Ταῦτα μὲν τὰ μέχρι τῆς ἐτέρας
 γῆς συνενεχθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ πα-
 ρὰ τὸν πλῆν ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ἐν τῷ αἰέρι, καὶ
 μετα

mus, quam coniicimus eam esse, quae ex aduer-
 sum nostro orbi trans Oceanum, iacet. Adora-
 tione hic votisque peractis, quid deinde facto
 opus esset, deliberamus. Atque aliis videbatur,
 post breuem descensum, iterum nos retro redi-
 re; aliis autem, relicta ibi naue pergere versus
 mediterranea, atque tentare inhabitantes. Dum
 ista disputamus, tempestas valida ingruens, et
 litori allidens nauigium, illud dissoluit. Nos
 vix, arma quisque sua, et si quid forte aliud
 quis posset, eripientes, enatamus. Haec sunt,
 quae vsque ad aduentum in alteram illam tellu-
 rem contigere mihi in mari, et per nauigationem,
 in insulis, et in aëre, et post haec in ceto, et
 cum

μετὰ ταῦτα ἐν τῷ κήτει, καὶ ἐπεὶ ἐξήλθαμεν,
παρὰ τε τοῖς ἥρωσι, καὶ τοῖς ὄνειροις καὶ τὰ τε-
λευταῖα, παρὰ τοῖς Βυκεφάλοις, καὶ ταῖς Ὀ-
νοσκειαῖς· τὰ δ' ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ταῖς ἐξῆς βί-
βλοις διηγῆσομαι.

cum inde exiissemus, tum apud Heroas, tum
inter Somnia, itemque extrema illa apud Buce-
phalos et Onosceleas: quae vero in illa altera tel-
lure gesta sunt, ea proximis libris persequar.

Τυραννοκτόνος.

Ἀνῆλθέ τις εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ὡς ἀποκτενῶν
τὸν τύραννον· καὶ αὐτὸν μὲν ἔχ' εὔρε. τὸν δὲ
υἷόν αὐτῆ ἀποκτείνας, κατέλιπε τὸ ξίφος ἐν
τῷ σώματι. ἔλθων δὲ τύραννος, καὶ τὸν υἱὸν
ιδὼν ἤδη νεκρὸν, τῷ αὐτῷ ξίφει ἑαυτὸν ἀπέ-
κτεινεν.

Tyrannicida.

Argumentum.

Ascendit aliquis in arcem, tyrannium interfectorus.
Et ipsum quidem non inuenit. Sed in filii ipsius
a se occisi corpore reliquit gladium. Superue-
niens tyrannus, conspecto filio iam mortuo, eo-
dem se gladio ipse interemit. Petiit ille, qui
ascen-

κτεινεν. αὐτῇ δ' ἀνελθὼν, καὶ τὸν τῷ τυράν-
νυ υἱὸν ἀνελὼν, γέρας, ὡς τυραννοκτόνος.

Δύο τυράννεις ἀποκτείνας, ὧ ἄνδρες δικασαί,
μιάς ἡμέρας, τὸν μὲν ἤδη παρηβηκότα,
τὸν δὲ ἀκμαῖζοντα, καὶ πρὸς διαδοχὴν τῶν ἀδι-
κημάτων ἐτοιμότερον, ἥκω μίαν ὁμῶς ἐφ' ἀμ-
φοτέροις αἰτήσων δωρεάν, μόνος τῶν πώποτε
τυραννοκτόνων πληγῇ μιᾷ δύο πονηρὰς ἀποσχευ-
σάμενος, καὶ Φοκεύσας τὸν μὲν παῖδα τῷ ξίφει,
τὸν πατέρα δὲ, τῇ πρὸς τὸν υἱὸν Φιλοσεργίᾳ.
ὁ μὲν ἔνι τυράννος, ἀνθ' ὧν ἐποίησεν, ἱκανὴν ἡμῖν
δέδωκε τιμωρίαν, ζῶν μὲν, τὸν υἱὸν ἐπιδὼν
προανηρημένον παρὰ τὴν τελευτήν, τελευταῖον
δε

*ascenderat et filium tyranni interfecerat, prae-
mium, ut tyrannicida.*

Qui duos eodem die tyrannos interfeci, iudi-
ces, alterum vigoris annos iam egressum,
florentem alterum aetate, et ad iniuriarum suc-
cessionem paratiorem, venio, unum tamen duo-
rum causa petiturus praemium: vnus ego omnium,
qui vnquam fuere tyrannicidarum, ictu vno ma-
los amolitus duo, qui interfecerim gladio filium,
patrem naturali erga filium pietate. Ac tyran-
nus quidem dignas factis suis poenas nobis de-
dit, qui viuis adhuc, circa suae vitae finem, fi-
lium suum ante se interemtum viderit, tandem-
que

δὲ ἡναγμασμένος τὸ παραδοξότατον αὐτὸς αὐ-
τῷ γενέσθαι τυραννοκτόνος. ὁ παῖς δὲ ὁ ἐκείνῃ
τέθνηκε μὲν ὑπ' ἐμῆς, ὑπὴρέτησε δὲ μοι καὶ ἀ-
ποθανὼν πρὸς ἄλλον Φόνον, ζῶν ἔτι μὲν συνα-
δικῶν τῷ πατρὶ, μετὰ θάνατον δὲ πατροκτο-
νήσας, ὡς ἐδύνατο.

Τὴν μὲν ἔν τυραννίδα ὁ παύσας εἰμὶ ἐγὼ, καὶ
τὸ ξίφος, ὃ πάντα εἰργασαί, ἐμὸν· τὴν δὲ τά-
ξιν ἐνῆλλαξα τῶν Φόνων, καὶ τὸν τρόπον ἐκαينوτό-
μησα τῆς τῶν πονηρῶν τελευτῆς· τὸν μὲν ἰσχυ-
ρότερον, καὶ ἀμύνασθαι δυνάμενον, αὐτὸς ἀνελών·
τὸν γέροντα δὲ, μόνῳ παραχωρήσας τῷ ξίφει.

Ἐγὼ μὲν ἔν καὶ περιττότερον τι ἐπὶ τέτοις
ᾠμην γενήσεσθαι μοι παρ' ὑμῶν, καὶ δωρεὰς
λήψε-

que, quod maxime admirabile est, suus ipse fieri
tyrannicida coactus sit: filius autem illius mea
quidem manu periit, sed mortuus tamen alterius
mihi caedis fuit minister: qui vivus quidem in-
iuriarum patris socius, post mortem autem suam
parentis interfector, quatenus licuit, fuerit.

2. Tyrannidi ergo finem imposui ego, gladius
perfector omnium meus est. Ordinem vero cae-
dium immutavi, rationem interitus impiorum
excogitavi novam: robustiorem, qui propugnare
poterat, ipse confeci; senem soli delegavi gladio.

3. Ergo pro hisce *factis* etiam cumulatius quid-
dam a vobis mihi datum iri putabam, ac totidem

λήψεσθαι ἰσαριθμὰς τοῖς ἀνηρημένοις, ὡς ἂν ἔ-
 των παρόντων ἀπαλλάξας ὑμᾶς μόνον, ἀλλὰ
 καὶ τῆς τῶν μελλόντων κακῶν ἐλπίδος, καὶ τὴν
 ἐλευθερίαν βέβαιον παρὰσχῶν, ἔδοξεν παραλα-
 λημένῃ κληρονομῆ τῶν ἀδικημάτων· μετὰ δὲ
 κινδυνεύω, τὰς αὐτὰ καταρδύσας, ἀγέραςος
 ἀπελθεῖν παρ' ὑμῶν, καὶ μόνος εἴρεσθαι τῆς
 παρὰ τῶν νόμων ἀμειβῆς, ἔς διφυλάξαι. ὁ μὲν
 ἂν ἀντιλέγων ἔτοσι, δοκεῖ μὲν ἔκηδόμενος, ὡς
 Φησι, τῶν κοινῶν τέτο ποιεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς
 τετελευτηκόσι λυαυσημένος, καὶ ἀμυνόμενος τὸν
 ἐκείνοις τῷ θανάτῳ αἴτιον γεγενημένον.

Ἔμεις δὲ ἀνάσχεσθί με, ὦ ἄνδρες δμασά,·
 πρὸς ὀλίγον τὰ ἐν τῇ τυραννίδι, καίπερ εἰδόσιν
 ὑμῖν

me praemia accepturum, quot interfecti essent,
 quippe qui non praesentibus modo vos liberaue-
 rim, sed imminentium etiam spe malorum, liber-
 tatemque firmam praestiterim, nullo relicto in-
 iuriarum herede. Interim in periculum venio,
 ne post rem praeclare adeo gestam discedam a vo-
 bis sine praemio, solusque legum, quas *ab op-
 pressionem* servavi, compensatione caream. Ac vi-
 detur in eis iste aduersarius non publicae rei cura,
 ut videri vult, hoc facere, sed quod dolet inter-
 fectis, et viciis cupit eum, qui causa illis mor-
 tis fuit.

4. Vos autem, iudices, ferte me quaeso poul-
 lulum, dum vobis, accurate licet scientibus, ea
 quae

ὑμῖν ἀκριβῶς διηγεμένε· καὶ γὰρ τὸ μέγεθος ἔ-
γω μάθοιτ' ἂν τῆς εὐεργεσίας τῆς ἐμῆς, καὶ αὐ-
τοὶ μᾶλλον εὐφρανέσθαι, λογιζόμενοι ὢν ἀπλη-
ράγητε. ἔ γὰρ ὥσπερ ἄλλοις τισὶν ἤδη συνέβη
πυλάκας, ἀπλῆν καὶ ἡμεῖς τυραννίδα, καὶ μίαν
δεσλείαν ὑπαμείναμεν, εἰδ' ἐνὸς ὑπηνέγκαμεν ἐπι-
θυμίαν δεσπότη, ἀλλὰ μάνοι τῶν πάποτε τὰ
ἑμοῖα δυσυχησάντων, δύο ἀνθ' ἐνὸς τυράννης
εἴχομεν, καὶ πρὸς διττὰ οἱ δυσυχεῖς ἀδικήμα-
τα διηράμεθα. μετριώτερος δὲ ὁ πρεσβύτερος ἦν
παραπολὺ, καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ἡπιώτερος, καὶ
πρὸς τὰς κολάσεις ἀμβλύτερος, καὶ πρὸς τὰς
ἐπιθυμίας βραδύτερος, ὡς ἂν ἤδη τῆς ἡλικίας
τὸ μὲν σφοδρότερον τῆς ὀρμῆς ἐπεχέσσης, τὰς
δὲ

quae sunt in tyrannide enarro: sic enim et ma-
gnitudinem beneficii mei cognoscetis, et ipsi ma-
gis gaudebitis, cogitantes quibus *malis* liberati
sitis. Neque enim, ut aliis saepe contigit, sim-
plicem nos quoque tyrannidem, et servitutem
vnam sustinuimus, nec vnus cupiditatem do-
mini tolerauimus, sed soli omnium, qui vn-
quam in simili calamitate vixere, duos pro vno
habuimus tyrannos, inter duplices miseri iniu-
rias distracti fuimus. Moderatior autem multo
erat senex, placidiorque ad iras, et ad supplicia
hebetior, tardiorque ad cupiditates, cum vehe-
mentiores impetus cohiberet aetas, et volupta-

δὲ τῶν ἡδονῶν ὀρέξεις χαλινάγωγός τις· καὶ πρὸς γε τὴν ἀρχὴν τῶν ἀδικημάτων ὑπὸ τῆ παιδὸς αἰκῶν προσήχθαι ἐλέγετο, καὶ πάνυ τυραννικὸς αὐτὸς ὢν, ἀλλ' εἰκὼν ἐκείνῳ· Φιλότεκνος γὰρ ἐς ὑπερβολὴν ἐγένετο, ὥς ἔδειξε, καὶ πάντα ὁ παῖς ἦν αὐτῷ, καὶ ἐκείνῳ ἐπιτίθετο, καὶ ἡδίστα ὅσα κελύσει, καὶ ἐκόλαζεν ἐς προσάττοι, καὶ πάντα ὑπηρετεῖ, καὶ ὅλως ἐτυραννεῖτο ὑπ' αὐτῆ, καὶ δορυφόρος τῶν τῆ παιδὸς ἐπιθυμιῶν ἦν.

Ὁ νεανίας δὲ, τῆς μὲν τιμῆς παρεχώρει καὶ ἡλικίαν ἐκείνῳ, καὶ μόνον ἐξίστατο τῆ τῆς ἀρχῆς ὀνόματος· τὸ δ' ἔργον τῆς τυραννίδος καὶ τὸ κερφαλαῖον αὐτὸς ἦν. καὶ τὸ μὲν πιστὸν καὶ ἀσφαλές, ἀπ' αὐτῆ παρεῖχε τῇ δυναστείᾳ· τὴν δ'

tum appetitiones frenaret. Quin ad initia iniuriarum a filio praeter voluntatem dicebatur impulsus, qui non tyrannico ipse ingenio esset, sed illi concederet, vir supra modum amans liberorum, quod suo exitu comprobavit. Omnia ipsi filius, illi obsequi; quidquid ille imperaret, iniuste agere; quos iuberet ille, supplicio afficere; omnia illi ministrare. Tandem sub illius erat tyrannide, satelles erat cupiditatum filii.

5. At iuuenis aetatis respectu honore isti cessit, soloque imperii nomine abstinuit: res quidem ipsa tyrannidis et caput ipse fuit: ut fida esset et secura potentia a se praestitit. Fructum autem iniu-

δ' ἀπολαύειν μόνος ἐναρκᾶτα τῶν ἀδικημάτων·
ἐκεῖνος ἦν ὁ τὰς δόρυφόρας συνέχων, ὁ τὴν φρε-
ρὰν κρατύνων, ὁ τὰς τυραννιμῆνας ἐκκόπτων, ὁ
τὰς ἐπιβλεψάντας φοβῶν ἐκεῖνος, ὁ τὰς ἐφή-
βους ἀνασπών· I), ὁ ἐνυβρίζων τοῖς γάμοις· ἐ-
κείνους

iniuriarum solus ille percepit. Ille erat, qui fa-
tellites contineret, qui firmaret praesidia, qui
subiectos tyrannidi excideret, qui insidiantes ter-
reret, qui spadones faceret adolescentulos, qui
contumelia nuptias afficeret: ad hunc deduce-
ban-

I. Ὁ τὰς ἐφήβους ἀνασπών] Vix dubium est,
quin illud genus iniuriae notetur, quo ado-
lescentuli vel castrantur plane, vel nervis
certe *convulsis* aut contritis ad generandum
redduntur inhabiles: tyrannorum opus quod
ab Orientis regibus didicere. Huic res aptum
esse verbum *σπῶν*, faciunt *spadones*. Vid.
viri docti ad L. 128. de V. S. Sed est etiam
apud τὰς ὁ, *Leuis. XXII, 24. ἀποσπασμένον*,
respondens τῷ תיגר atque τῷ θλαδία, et
ἐκτεθλιμμένῳ et ἐκτομία. iunctam. Habet
ἀποσπάδας *Suidas*, τὰς ἀποσπασθέντας,
quibus iungit ἀποσπαστάς, τὰς ἀποκο-
πέντας. Quae cum ita sint, legendum pu-
to ὁ τὰς ἐφήβους ἀποσπών et vertendum,
vt posui. Quod si ἀνασπῶν eodem modo
accipi posse doceat aliquis, mutatione plane
opus non fuerit. Neque tamen, si cui ista
displiceant, vehementer repugnauerim, si
ἀνα-

κείνῳ αἱ παρθένοι ἀνήγοντο, καὶ εἴ τινες σφα-
γαί, καὶ εἴ τινες φυγαί, καὶ χρημάτων ἀφαι-
ρέσεις, καὶ βάσανοι, καὶ ὕβρεις, πάντα ταῦτα
τολμήματα ἦν νεανικά. ὁ γέρον δ' ἐκείνος ἠκο-
λᾷ, καὶ συνηδίκη, καὶ ἐπὶ ἡμῶν μόνον τὰ τῶν
παιδῶν ἀδικήματα, καὶ τὸ πρᾶγμα ἡμῖν ἀφό-
ρητον καθεισὶν. "Ὅταν γὰρ αἱ τῆς γνώμης
ἐπιθυμίαι τὴν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐκείνην προσλά-
βωσιν, ἔδνα ὅσον ποιεῖται τῶν ἀδικημάτων.

Μάλιστα δὲ ἐκείνο ἐλύπει, τὸ εἰδέναι μακρὰν,
μᾶλλον δὲ αἰδίων τὴν δαλείαν ἐσομένην, καὶ ἐκ
δια-

hantur virgines: et si quae caedes, si qua exilia,
et bonorum ereptiones, et tormenta, et con-
tumeliae, omnia haec ausa erant iuuentilia. Se-
nex autem ille obsequi, iniuriae socius esse, lau-
dare solum filii sui iniusta facinora. Intolerabi-
lem nobis hanc rem esse *inter omnes* constabat.
Cum enim cupiditates animi ab imperio nanci-
scuntur intemperantiam, modum nullum iniu-
riarum faciunt.

6. Maxime vero illud nos angebat, quod scire-
mus, longam, potius vero aeternam, futuram
servi-

ἀνασπᾶν retinere velit, et interpretari con-
trahere, sibi adiungere, quasi sursum in ar-
cem suam trahere. Gesner.

διαδοχῇ παραδοθησομένην τὴν πόλιν, ἄλλοτε
ἄλλω δεσπότῃ, καὶ πονηρῷ, κληρονόμῃ γε-
νησόμενον τὸν δῆμον, ὥς τοῖς γε ἄλλοις ἐμι-
κρῶν τις ἐλπίς αὐτῇ, τὸ λογίζεσθαι, καὶ πρὸς
αὐτὰς λέγειν, ἢ ἤδη παύσεται, ἢ ἤδη τε-
θνήσκειται, καὶ μετ' ὀλίγον ἐλευθερογενησέμε-
θα. ἐπ' ἐμείνων δὲ ἄδεν τοιαῦτον ἠλπίζετο, ἀλλ'
ἑωρῶμεν ἤδη ἑτοίμον τὸν τῆς ἀρχῆς διαδόχον,
τοιοῦτον ἄρ' ἐπιχειρεῖν τις ἐτόλμα τῶν γεννη-
κῶν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐμοὶ προαίρημένον, ἀλλ' ἀπ'-
ὧν ὅσοι πάντ' ἄφασιν ἢ ἐλευθερία, καὶ ἀμαχος
ἢ τυραννίς ἐδάκει, πρὸς τοσούτης ἐσομένης τῆς
ἐπιχειρήσεως.

Αλλ'

feruitatem, et successione quadam traditum iri
urbem; alii post alium domino, eique malefico,
obuenturum hereditate populum. Itaque cacteris
quidem non parua illa spes, cum sic ducunt ra-
tionem, et apud animum suum dicunt: *Verum-*
tamen iam desinet, verumtamen iam moratus erit,
et paullo post liberi nos erimus. In illis vero tale
nihil quidquam sperabatur, sed paratum iam vi-
debamus imperii successorem. Igitur nec manum
ad mouere operi quisquam ausus est generosorum
alioquin hominum, qui eadem quae ego cogita-
bant: sed spes omnis libertatis abiecta, inuicta
videbatur tyrannis, cum aduersus ita multos co-
nandum esset,

Ἄλλ' ἐκ ἐμῆ ταῦτ' ἐφόβησεν, ἀδὲ τὸ δυσχε-
 ρές τῆς πράξεως λαγισάμενος ἀπώκησα, ἀδὲ
 πρὸς τὸν κίνδυνον ἀπεδειλίασα. μόνος δὲ μένος
 πρὸς ἄνω ἰσχυρὰν καὶ πολλὴν τὴν τυραννίδα,
 μᾶλλον δὲ ἐδὲ μόνος, ἀλλὰ μετὰ τῷ ξίφει ἐνήσεν
 τῇ συμμαμαχημένῃ, καὶ τὸ μέρος συντετυραν-
 νοκτονημότος, πρὸ ὀφθαλμῶν μὲν τὴν τελευ-
 τὴν ἔχων, ἀλλαζόμενος δὲ ὁμῶς τὴν κοινὴν
 ἐλευθερίαν τῆς ἰσφαγῆς τῆς ἐμῆς. ἐντυχὼν δὲ
 τῇ πρώτῃ Φρεαῖ, καὶ τρεψάμενος ἃ ῥαδίως
 τὰς δορυφόρους, καὶ τὸν ἐντυγχάνοντα κτείνων,
 καὶ τὸ ἀνδισάμενον πᾶν διαφθείσων, ἐπὶ τῷ
 κεφάλαιον αὐτὸ τῶν ἔργων ἰάμην, ἐπὶ τὴν μόν-
 νην τῆς τυραννίδος ἰσχύν, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τῶν
 ἡμετέρων συμφορῶν. καὶ ἐπιστὰς τῷ τῆς ἀερο-
 πότῃ

7. Me vero ista non terruerunt, neque diffi-
 cultate operis perpensa conatum abieci, neque ad
 periculi conspectum metu resiliit: sed solus, solus
inquam ad validam adeo et multiplicem tyranni-
 dem; quin non solus, sed gladio meo comitatus
 escendi, qui auxilio mihi fuit, et pro sua parte
 tyrannum vna interfecit, mortem prae oculis cum
 haberem, caede tamen mea communem liberta-
 tem redempturus. Cum autem in primum praesi-
 dium incidissem, nec sine difficultate in fugam
 vertissem satellites, interfecto si quis occurreret,
 et quidquid obstaret trucidato, ad ipsum caput
 operum iui, ad solum robur tyrannidis, ad cala-
 mitatum nostrarum arguementum. Imminens igitur

πόλεως Φρουρίῳ, καὶ ἰδὼν γεννικῶς ἀμυνόμενον
καὶ ἀνθιστάμενον, πολλοῖς τραύμασιν, ὅμως ἐ-
πέτενα.

Καὶ ἡ μὲν τυραννὶς ἤδη καθήρητο, καὶ πέραν
ἔχέ μοι τὸ τόλμημα, καὶ τὸ ἀπ' ἐσίνε, πάν-
τες μὲν ἐλεύθεροι, ἐλείπετο δ' ὁ γέρον ἔτι μό-
νος, ἀνοπλος, ἀποβαθληκῶς τὰς Φύλακας, ἀ-
πολωλεκῶς τὸν μέγαν θεινόν αὐτῷ δορυφόρον,
ἔρημος, ἐδὲ γυναικας ἔτι χειρὸς ἄξιος. ἐνταῦ-
θα τοίνυν πρὸς ἑμαυτὸν, ὦ ἄνδρες δικασαί, τὰ
ποιαῦτα ἐλσυσάμην, πάντ' ἔχει μοι καλῶς,
πάντα πέπραχται, πάντα κατόρθωται, τίνα
ἂν ὁ περίλοιπος κολασθεῖν τρόπον; ἐμὲ μὲν γὰρ
ἀνάξιός ἐστι, καὶ τῆς ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ μάστιγος
ἐπ'

tur huic arcis ipsius praesidio, videns illum for-
titer pro se propugnantem et resistentem, multis
vulneribus, interfeci tamen.

8. Atque ipsa quidem tyrannis iam destructa
erat, finem *suum* habuit meus mihi conatus. Ab
eo inde tempore omnes *eram* liberi, supererat
senex solus, inerimis, amissis custodibus, amisso
magno illo suo satellite, desertus, fortè manu
iam non amplius dignus. Hic igitur talia, iudi-
ces, apud me agitabam. Bene iam habent *mihi*
omnia: perfecta sunt omnia: feliciter, ut oportebat,
omnia acta sunt. Quemadmodum vindicabitur ille relictus? Me quidem, et hac dextra in-
dignus est, maxime si post facinus ita clarum,

ἐπ' ἔργῳ λαμπρῷ, καὶ νεανικῷ, καὶ γενναίῳ
ἀνελθόμενος, κατὰ σφύρων καὶ κνήμην τὴν σφαγὴν
ἄξιον δὲ τινὰ δεῖ ζητῆσαι δῆμιον, ἀλλὰ μετὰ
τὴν συμφορὰν, μὴδὲ τὴν αὐτὴν κερδαίνειν· ἰδέ-
τω, κολασθῆτω, παρακείμενον ἔχτω τὸ ξί-
φος· τέτω τὰ λοιπὰ ἐντέλλομαι· ταῦτα βε-
βηκυσάμενος, αὐτὸς μὲν ἐκποδῶν ἀπεκρηλαττίσθη.
ὁ δὲ 2), ὅπερ ἐγὼ παρμαντεύσαμην, διεπρά-
ξατο, καὶ ἐτυραννοκτόνησε, καὶ τέλος ἐπέθηκε
τῷ ἐμῷ δράματι.

Πάρεμι ἐν κομίζων ὑμῖν τὴν δημοκρασίαν,
καὶ θάρσεν ἤδη προκηρύττων ἅπασιν, καὶ τὴν
ἐλευθερίαν εὐαγγελίζμενος. ἤδη οὖν ἀπολαύ-
τε

et iuvenile, et generosum interficiatur, et illam
quoque caedem delibet. Querendus autem
est dignus illo carnifex neque post calamitatem
aequum est, eam istum luerifacere. Videat: pu-
niatur: adiacentem habeat gladium; huic mando
reliqua. Hoc capto consilio, ipse e vestigio dis-
cessi. At ille, quod diuinaveram, perfecit, oc-
cidit tyrannum, finem meae actioni imposuit.

9. Adsum igitur, portans vobis populi impe-
rium, et bono animo esse iubens vniuersos, et
laetum de libertate nuntium adferens. Iam ergo
fru-

2 'Ο δὲ] De gladio tam forti, quasi vir esset,
loquitur. *du Soul.*

τε τῶν ἔργων τῶν ἐμῶν. κενὴ μὲν ὡς ὄρατε
πονηρῶν ἢ ἀνόπολις, ἐπιτάττει δὲ ἔδεις, ἀλ-
λὰ καὶ τιμᾶν ἔχει, καὶ διατάζειν, καὶ ἀντιτά-
γειν κατὰ τὰς νόμους, καὶ πάντα ταῦτα γεγέννη-
ται δι' ἐμέ ὑμῖν, καὶ διὰ τὴν τέλμαν τὴν ἐμὴν·
καὶ τῷ ἐνὸς ἐκείνου Φόνος, μεθ' ὃν ἐκ ἔτι βῆν
πατὴρ ἐδύνατο. ἀξιῶ δ' ἔν ἐπὶ τέτοις, τὴν
ὀφειλομένην δοθῆναί μοι παρ' ὑμῶν δωρεάν, ἢ
Φιλοκερδῆς, ἢ δὲ μικρολόγος τις ὢν, ἢ ἐπὶ
μισθῷ τὴν πατρίδα εὐεργετεῖν προσηρημένος, ἀλ-
λὰ βεβαιωθῆναί μοι βεβλόμενος τὰ καταρθεύ-
ματα τῇ δωρεᾷ, καὶ μὴ διαβληθῆναι, μηδ' α-
δοξον γενέσθαι τὴν ἐπιχείρησιν τὴν ἐμὴν, ὡς
ἀτελεῖ καὶ γέρωσ ἀνελπίαν κεκρυμένην.

Οὕτωςι

fructum percipitis meorum operum: vaeua, vt
videtis, malis ars est: imperat nemo; sed honore
afficere licet, et in ius ire, et contra dicere se-
cundum leges. Atque haec omnia mea vobis
opera contigerunt, perque meam audaciam, et
ex vna illa caede, post quam vivere pater non
amplius potuit. Peto igitur pro his debitum dari
mihi a vobis praemium, non lucri cupidus aut
sordidus, qui inopede inductus bene de patria
mereri voluerim; sed quod firmari mihi volo prae-
mio isto rem bene gestam, nec detrahi de illa,
aut ingloriam reddi susceptam a me actionem,
velut imperfectam indignamque iudicatam prae-
mio.

10. At

Οὗτοςί δὲ ἀντιλέγει, καὶ Φησὶν, ἐκ εὐλογον
 ποιεῖν με τιμᾶσθαι θελόντα, καὶ δωρεὰν λαμ-
 βάνειν. οὐ γὰρ εἶναι τυραννοκτόνον, ἀδὰ πε-
 πρᾶχθαι μοι τί κατὰ τὸν νόμον; ἀλλ' ἐνδεῖν τι
 τῷ ἔργῳ τῷ ἐμῷ, πρὸς ἀπαίτησιν τῆς δωρεᾶς.
 πυνθάνομαι τοίνυν αὐτῷ, τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς
 παρ' ἐμῶ; ἐκ ἐβλήθην; ἐκ ἀνῆλθον; ἐκ ἐφό-
 νευσα; ἐκ ἡλευθέρωσα; μή τις ἐπιτάττει; μή
 τις κελεύει; μή τις ἀπειλεῖ δεσπότης; μή τις
 με τῶν κακῆργῶν διέφυγεν; ἐκ ἂν εἴποις· ἀλλ'
 λὰ πάντα εἰρήνης μεσῶ, καὶ πάντες οἱ νόμοι,
 καὶ ἐλευθερία σαφής, καὶ δημοκρατία βέβαιος,
 καὶ γάμοι ἀνύβριστοι, καὶ παῖδες ἀδελεῖς, καὶ παρ-
 θένοσι

10. At iste contradicit, et praeter rationem fa-
 cere me ait, qui honorari postulem, et accipere
 praemium: neque enim esse me tyrannicidam,
 neque peractum a me quidquam secundum legem;
 sed deesse aliquid operi meo ad id, ut postulare
 praemium possim. Interrogo igitur illum, Quid
 reliquum a me poscis? non volui? non escendi?
 non interfeci? non liberavi? numquid imperat?
 numquid iubet? numquid Dominus minatur?
 numquid me maleficorum effugit? Non sane di-
 xeris. Sed pace omnia plena, et leges valent
 omnes, et libertas liquida, et firmum populi im-
 perium, et matrimonia contumeliis non obnoxia,
 et liberi metus expertes, et virgines securae; et

commu-

Θένοι ἀσφαλεῖς, καὶ ἐορτάζουσα τὴν κοινὴν εὐ-
τυχίαν ἢ πόλιν. τίς ἐν ὁ τέτων ἀπάντων αἰ-
τίος; τίς ὁ ἐκείνα μὲν παύσας, τὰδε παρεσχῆ-
μένος; εἰ γὰρ τις ἐστὶ τῶν 3) πρὸ ἐμῶ τιμᾶσθαι
δίκαιος, παραχωρῶ τοῦ γέροντος, ἐξίσταμαι τῆς
δωρεᾶς. εἰ δὲ μόνος ἐγὼ πάντα διεσπράξαμην,
τολμῶν, κινδυνεύων, ἀνιῶν, ἀναίρων, κολαζών,
δι' ἀλλήλων τιμωρῆμενος, τί με διαβάλλεις τὰ
κατορθώματα; τί δὲ ἀχάριστον πρὸς μέ τὸν δῆ-
μον ποιεῖς εἶναι.

Οὐ

communis felicitatis causa festos dies agit ciuitas.
Quis igitur auctor horum omnium? quis est qui
istis omnibus finem imposuit, haec praestitit? Si
quis enim est prae me dignus honore, cedo illi
praemio, renuntio muneri. Sin solus ego per-
feci omnia, audendo, periculum subeundo, ascen-
dendo, interficiendo, puniendo, alterum alterius
opera vlciscendo, quid calumniaris res praeclare
a me gestas? quid populum, ut ingratus aduer-
sum me sit, inducis?

II. Ne-

3. Τῶν] Illud τῶν officere videtur sententiae.
Nam si eius rationem habeas, ita vertendum
fuerit, *si quis est eorum, qui ante me fuere,*
praemio dignus: quod a nemine factum puto.
Et sane aut omittendum videtur, aut in πω,
aliamue particulam mutandum. Gesner.

Οὐ γὰρ αὐτὸν ἐφόνευσας τὸν τύραννον· ὁ δὲ νόμος, τυραννοκτόνῳ δίδωσι τὴν δαρεάν. διαφέρει δὲ εἶπέ μοι, τί, ἢ αὐτὸν ἀνθεῖν, ἢ τοῦ θανάτου παρασχεῖν τὴν αἰτίαν; ἐγὼ μὲν γὰρ, ἐδόν, οἶμαι· ἀλλὰ τῆτο μόνον ὁ νομοθέτης οἶδε, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν δημοκρατίαν, τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν· τῆτ' ἐτίμησε, τῆτ' ἄξιον ἀμοιβῆς ὑπέλαβεν, ὅπερ ἐκ ἂν εἴποις, μὴ δι' ἐμὲ γεγενῆσθαι. εἰ γὰρ ἐφόνευσας δι' ὃν ἐκεῖνος ζῆν ἐκ ἐδύνατο, αὐτὸς εἰργασμα τὴν σφαγὴν· ἐμὸς ὁ φόνος, ἡ χεὶρ ἐκείνη. μὴ τοίνυν ἀκριβολογᾷ ἐτι περὶ τῆς τρόπῃ τῆς τελευτῆς, μηδ' ἐξέταζε ὅπως ἀπέθανεν, ἀλλ' εἰ μὴκέτ' ἐστίν, εἰ δι' ἐμὲ τὸ μὴκέτ' εἶναι ἔχει, ἐπεὶ καὶ κείνῳ
 προσ-

II. *Neque enim inquit, tyrannum ipsam interemisti: at lex tyrannicidae decernit praemium. Interestne autem, dic mihi, vtrum quis ipsum interfecerit, an causam illi mortis praebuerit? Equidem nihil puto; sed hoc solum legislator spectavit, libertatem, potestatem populi, liberationem ab iniuriis. Hoc honoravit, hoc dignum iudicavit praemio, quod sane mea opera factum non negaveris. Si enim eum interfeci, propter quem interfectum iste vivere iam non potuit, caedem ipse patraui. Caedes mea est, illius manus. Noli igitur tenuiter porro disputare de genere mortis, neque exquire, quomodo perierit? sed vtrum esse desierit? vtrum a me illud habeat, quod desierit?*

Alio-

προσεξέτασεν μοι δοκεῖς, καὶ συκοφαντήσεν
τὰς εὐεργέτας, εἴ τις μὴ ξίφει, ἀλλὰ λίθῳ, ἢ
ξύλῳ, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ ἀπέκτεινε. τί δὲ εἰ
λιμῷ ἐξεπολιόρησα τὸν τύραννον, τὴν ἀνάγκη
τῆς τελευτῆς παρέχων, ἀπήγεις ἂν καὶ τότε
παρ' ἐμὲ αὐτόχειρα τὴν σφαγὴν; ἢ ἐνδεὶν ἔλε-
γες μοι τι πρὸς τὸν νόμον; καὶ ταῦτα, χαλε-
πώτερον τῷ κακῶν πεφονευμένῳ; ἐν μόνον
ἐξέταζε, τὴν ἀπάει, τὴν πολυπραγμόνεια,
τίς τῶν πονηρῶν λείπεται; ἢ τίς ἐλπίς τῷ Φό-
βῳ, ἢ τί ὑπόμνημα τῶν συμφορῶν; εἰ δὲ κα-
θαρά πάντα, καὶ εἰρηνικὰ, συκοφαντοῦντός
ἐς τὸν τρόπον τῶν πεπραγμένων χρωμένου 4).

ἀπο-

Alioquin illud etiam quaesiturus videris; et ca-
lumniaturus bene meritos, si quis non ferro, sed
lapide, aut fuste, aut alio modo interfecerit.
Quid vero si fame expugnasset tyrannum, ob-
iecta illi necessitate moriendi, numquid tum et-
iam a me reposceres eandem manu mea factam,
aut deesse aliquid mihi diceres ad legem? idque,
licet difficiliori mortis genere interfectus sit ma-
leficus? Quin tu vnum solum exquire; illud re-
posce; circa illud curiosus esto: quis impiorum
relictus sit? aut quae metus suspicio? aut quod
calamitatum monumentum? Si vero pura omnia,
et pacata; calumniatoris est, modo et ratione fa-
cinoris

4. Χρωμένῳ] Retulit librarius ad συκοφαντή-
τος.

ἀποσερεῖν ἐθέλων τὴν ἐπὶ τοῖς πεπονημένοις
διωρεάν.

Εγὼ δὲ καὶ τῷ μέμνημαι διηγορευμένον ἐν
ταῖς νόμοις, ἐκτὸς εἰ μὴ διὰ τὴν πολλὴν δακλείαν
ἐπιλέλυσμαι τῶν ἐν αὐτοῖς εἰρημένων, αἰτίας
θανάτου εἰναμιδιττάς, εἴ τις αὐτὸς ἀπέκτεινεν,
ἢ εἴ τις μὴ αὐτὸς μὲν ἀπέκτεινε, μηδὲ τῇ χειρὶ
ἔδρασε τὸ ἔργον, ἠνάγκασε δὲ, καὶ παρέσχεν
ἀφορμὴν τῷ Φόνει· τὰ ἴσα καὶ τῷτον ἀξιοῖ ὁ
νόμος αὐτὸν ἀντικολάζεσθαι μάλ᾽ αἰσιν δικαίως 5).
οὐ

cinoris ad hoc vti velle, vt intercīpiās praeium
laboribus propositum.

12. Quin ego hoc etiam diserte dictum in le-
gibus memini, nisi per longam seruitutem eo-
rum quae ibi dicuntur oblitus sum, causas mor-
tis esse duplices, si quis ipse interfecit; aut si ipse
quidem non interfecit, neque manu perpetravit
opus; coëgit autem, et causam caedis praebuit;
aequaliter hunc etiam ipsum lex censet vicissim
debere puniri: iuste sane. Non enim voluit ipso
facto

τος. Sed esse debet accusatiuus iunctus in-
finito ἀποσερεῖν. Quam pronom fuerit. v
mutare in v, apparet. Gesner.

5. Οὐ γὰρ ἐβέλετο τῷ πεπραγμένῳ ἴσον γί-
γνεσθαι τὸ τῆς ἀδείας] Sic vertere visum,
vt ipsa argumentandi ratio magis pateret.
Opponuntur, vt arbitror, τὸ πεπραγμένον,
(vt ποικιλεῖται, τῶν πεπραγμένων et alia)
id

ὃ γὰρ ἐβέλετο τῷ πεπραγμένῳ ἥσσον 6) γίνε-
σθαι

facto minorem esse *suppeditatam plenam faciendo*
facul-

id quod sua quis manu fecit τὸ τῆς ἀδείας.
"Αδείαν autem puto, quam modo ἀφορμὴν
τῷ φόνῳ dixit. Obuersantur mihi alia et-
iam loca, ubi ἀδεία et ἀδεῶς similiter po-
nuntur, et non tam ad metus absentiam et
impunitatem, quod ad plenam, cui nihil
deest, facultatem, opportunitatemque refe-
rantur. *Gesner.*

6. ἥσσον] Quia probis Codd. nititur, et bel-
lam argumentationem efficit, recepi, et pro
nonne . . . aequalem; non enim minorem, in
versione reposui, ut quam minime multa in
Cl. *Gesneri* interpretatione mutarem; quae
ad vulgatam ὃ γὰρ — ἥσσον composita, sic
habebat: nonne enim voluit ipsi facto aequa-
lem esse *suppeditatam plenam faciendo faculta-
tem*? Quam versionem ut non reiicio, sic
tamen illud ἥσσον eo planiorem sensum ex-
hibere existimo, quae ipse sic est simplicior,
si sine interrogatione procedat. Est enim
sensus: *Lex non minus respicit consilium, quam*
ipsum factum. "Αδεία enim temerariam at-
que audacem molitionem hic significare vi-
detur, quare, si liceret, omnia sic redderem:
Non enim voluit (lex) facto ipso leuius cen-
seri audax consilium, vel potius: conatum
istius, qui eo minore cum poenae metu
agit, quod tutius per alium, quam per se
Luc. Op. T. IV. K cae-

σθαι τὸ τῆς ἀδείας. καὶ περιττὴ λοιπὸν ἡ ἐξέτασις τῆς τρόπου τῆς σφαγῆς. εἴτα τὸν μὲν ἔτιωσ ἀποκτείνοντα, κολάζειν ὡς ἀνδροφόνον δικαιοῖς; καὶ ἑδαιμῶς ἀφείσθαι θέλεις; τὸν δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς τρόπου εὖ πεποιημένον τὴν πόλιν, ἢ τῶν ὁμοίων ἀξιώσεις τοῖς εὐεργέταις;

Οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνὸ ἀνέχοις λέγειν, ὡς ἐγὼ μὲν ἀπλῶς αὐτὸ ἐπραξα, ἠκολούθησε δὲ τι τέλος ἄλλως χρησὸν, ἢ μὴ θελήσαντος. τί γὰρ ἔτι
 ἐδε-

facultatem. Caeterum superuacuum est quaerere de modo caedis. Deinde eum, qui ita interfecit, punire ut homicidam iustum arbitraris, et nullo modo vis dimitti; eum vero, qui eadem plane qua hic ratione beneficio urbem affecit, non iisdem, quibus *aliis* bene meritos *praemiis* dignum censes?

13. Neque enim illud possis dicere, me simpliciter illud *ac temere* fecisse, consecutum autem aliunde finem bonum praeter meam voluntatem. Quid

caedem perficit. Verum et recte *licentiam*, siue *potestatem agendi*, quam alteri facio, veritas; ideoque hac in parte nihil quidem Cl. Gesnero aduersus, modo ea agendi facultas per *ἀδειαν* intelligatur, quae simul securitatem quandam aut impunitatem promittit. Reisz,

ἔδεδίειν, τοῦ ἰσχυροτέρου πεφονευμένῃ; τί δὲ κατέλιπεν τὸ ξίφος ἐν τῇ σφαγῇ, εἰ μὴ πάντως τὸ ἐσόμενον αὐτὸ προεμαντευόμεν; ἐκτὸς εἰ μὴ τῷτο Φῆς, ὡς ἔ τυραννος ὁ τεθικῶς ἦν, ἔδὲ ταύτην εἶχε τὴν προσηγορίαν, ἔδὲ δωρεὰς ἐπ' αὐτῷ πολλὰς, εἰ ἀποθάνοι, ἡδέως αὖν ὑμεῖς ἐδώκατε. ἀλλ' ἐκ αὖν εἴποις. εἴτα τῷ τυράννῃ πεφονευμένῃ, τῷ τὴν αἰτίαν παρασχόντι τῆς σφαγῆς, ἐκ ἀποδώσεις τὴν δωρεάν; ὦ τῆς πολυπραγμοσύνης. μέλει δέ σοι πῶς ἀπέθανεν, ἀπολαύοντι τῆς ἐλευθερίας, ἢ τὸν τὴν δημοκρατίαν ἀποδεδωκότα, περιττότερόν τι προσπαίτει; καίτοι ὁ γε νόμος, ὡς Φῆς, τὸ κεφάλαιον ἐξετάζει τῶν πεπραγμένων· τὰ διὰ μέσῃ δὲ

Quid enim amplius metuebam, interfecto, qui erat fortior? Quid vero gladium in iugulo reliqui, nisi omnino quod futurum erat diuinaui? Nisi forte hoc dicis, tyrannum non fuisse, qui periit, neque illam habuisse appellationem, neque ivo de ipso, si moreretur, praemia plura libenter fuisse daturos. Tum tu caeso tyranno, ei qui caussam illi caedis praebeuit, praemium non reddes? Vah curiositatem! Curas autem quomodo mortuus sit, cum libertate fruaris? an ab eo, qui populo restituit imperium, amplius quid postulas? Quamquam lex quidem, ut ais, caput factorum exquirat; quae vero in medio sunt, relinquit

δὲ πάντα ἔα, καὶ ἔκ' ἔτι πολυπραγμονεῖ. τί γὰρ; καὶ ἔχ' ἐξελάσας τίς τύραννον, ἤδη τιμὴν ἔλαβε τυραννοκτόνῃ; καὶ μάλ' αὖ δικαίως· ἐλευθερίαν γὰρ καὶ κείνος ἀντὶ δαλείας παρέσχηται. τὸ δ' ὑπ' ἐμῷ γεγενημένον, ἡ Φυγὴ, ἐδὲ δευτέρως ἐπαναστάσεως ἐλπίς, ἀλλὰ παντελὴς καθάρσις, καὶ πανωλεθρία παντὸς τῆς γένεως, καὶ εἰζότεν τὸ δεινὸν ἅπαν ἐκκεκομμένον.

Καὶ μοι πρὸς θεῶν ἤδη ἀπ' ἀρχῆς ἐς τέλος, εἴ δοκεῖ, πάντα ἐξετάσατε, εἴ τι τῶν πρὸς τὸν νόμον παραλείπεται, καὶ εἴ ἐνδεῖ τῶν προσεῖναι ὀφειλόντων τυραννοκτόνῃ. πρῶτα μὲν δὴ γνώμην πρὸςπαρχειν χρὴ γενναίαν, καὶ φιλόπο-

linquit omnia, nec amplius curiosa est. Quid enim? nonne etiam qui expulit tyrannum, iam praemium tyrannicidae accepit? Et iuste quidem. Libertatem enim et ipse pro servitute praestitit. At meum factum non exilium, non novae metus invasionis, sed perfecta vndique destructio, et plenus vniuersi generis interitus, radicitusque malum omne extirpatum.

14. Et iam mihi, obsecro, ab initio inde usque ad finem, exquirite, si videtur, omnia, si quid eorum, quae ad legem *implendam* pertinent, praetermissum sit: et si quid desit eorum, quae inesse in tyrannicida debent. Primo sane animum ante adesse oportet generosum, et amantem

λόπολιν, καὶ πρὸ τῶν κοινῶν κινδυνεύειν ἐθέλ-
σαν, καὶ τῷ οἰκείῳ θανάτῳ τὴν τῶν πολλῶν
σωτηρίαν ὠνησομένην· ἃρ' ἐν πρὸς τῷτο ἐνεδέη-
σα, ἐμαλακίσθην, ἢ προειδόμενός τινα τῶν διὰ
μέσας κινδύνων ἀπώκνησα; ἐκ ἂν εἴποις. μένε
τοίουν ἐπὶ τὰτα ἔτι μόνον, καὶ νόμιζε τῷ θελῶ-
σαι μόνον, καὶ τῷ βελεύσασθαι ταῦτα, εἰ καὶ
μὴ χρῆσθον ἀποβεβῆκει· ἐκ γε τῆς γνώμης αὐ-
τῆς κατασάντα 7) με, γέρας ἀξιῶν, ὡς εὐεργέ-
την λαμβάνειν. ἐμὲ μὲν ἂ δυνήθέντος ἄλλος δὲ
μετ' ἐμὲ τετυραννοκτονηκός, ἄλογον εἰπέ μοι,
ἢ ἄγνωμον ἦν παρασχεῖν; καὶ μάλιστα εἰ ἔλεγον,
ἄνδρες,

tem ciuitatis, et pro publica re periclitari volen-
tem, et sua morte salutem multitudinis emturum.
Num quid igitur ad hoc defeci, emollitus sum,
aut praeuiso aliquo eorum quae interuenire so-
lent, periculorum, conatum abieci? Non dixe-
ris. Mane vero in hoc iam solo, et puta me vo-
luntatis solius et consilii huius, etsi vtile patriae
non euenerit, et de solo ipso animo consistentem,
postulare praemium, vt bene meritum, accipere.
Si igitur non potuissem, alius autem post me in-
terfecisset tyrannum, absurdum, dic mihi, aut
irrationabile fuerit praestari *mibi praemium?* in
K 3 primis

7. Κατασάντα] Accipio κατασάντα iudiciali
significatione, vbi significat stare in iudicio.
Gefner.

ἄνδρες, ἐβελόμην, ἠθέλησα, ἐπεχείρησα, ἐπειράθην τῆς γνώμης, μόνος ἄξιός εἰμι τιμᾶσθαι, τί ἂν ἀπεκρίνω τότε;

Νῦν δὲ, ἔ τ᾽τό Φημι, ἀλλὰ καὶ ἀνῆλθον, καὶ ἐκινδύνευσα, καὶ μυρία πρὸ τῆς τοῦ νεανίσκου σφαγῆς ἐποίησα. μὴ γὰρ ἔτω ῥᾶσον, μηδ' εὐχερὲς ὑπολάβητε εἶναι τὸ πρᾶγμα, Φρεαὶν ὑπερβῆναι, καὶ δορυφόρων κρατῆσαι, καὶ τρέψασθαι τοσάυτας μόνον· ἀλλὰ σχεδὸν τὸ μέγιστον ἐν τῇ τυραννοκτονίᾳ, καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν ἔργων, τ᾽τό ἐστιν. ἔ γὰρ ὁ αὐτός γε ὁ τύραννος μέγα καὶ δυσάλωτον καὶ δυσκατέργασόν ἐστιν, ἀλλὰ τὰ Φρεαῖντα καὶ συνέχοντα τὴν τυραννίδα· ἃ τις ἂν νικήσῃ, πάντα ἔτος κατώρθωσε, καὶ

primis si dicam, Viri, cogitavi, volui, conatus sum, experimentum animi dedi: solus honore dignus sum: quid tum mihi respondeas?

15. Iam vero non hoc dico, sed etiam escendi, periclitatus sum, et sexcenta ante caedem iuuenis feci. Nolite enim putare facillimum adeo, et proclive esse negotium, praesidia superare, satellites vincere, tot homines in fugam coniicere vnum: sed maximum fere in tyrannicidio, et caput operum hoc est. Neque enim sane tyrannus ipse magnum quiddam est, captuque et confectu adeo difficile; sed ea quae custodiunt, continentque tyrannidem, quae si quis vicit, omnia ille praeclare confecit; paruum quiddam est,

καὶ τὸ λοιπὸν, ὀλίγον. τὸ δὲ δὴ ἄχρι τῶν τυ-
ραννῶν προσελθεῖν, ἐκ ὧν ὑπῆρξάν μοι, μὴ ἔχῃ
τῶν περὶ αὐτὰς Φυλάκων, καὶ δορυφόρων ἀ-
πάντων κερκητοῦ, καὶ κείνας ἀπαντας προνε-
μικότε. εἰδὲν ἐπὶ προσέθῃμι, ἀλλ' ἐπὶ τέτων
αὐθις μένω· Φυλακῆς ἐκράτησα, δορυφόρους ἐνί-
κησα, τὸν τύραννον, ἀφύλακτον, ἀνοπλον, γυ-
μνὸν ἀπέδωκα· τιμῆς ἄξιός ἐστι τέτοις εἶναι σοι
δοκῶ, ἢ ἐπὶ ἀπακτεῖς παρ' ἐμεῦ τὸν Φόνον;

Ἄλλ' εἰ καὶ Φόνον ζητεῖς, εἰδὲς τῆτο ἐνδοῖ, εἰδὲ
ἀνάνιατός εἰμι, ἀλλ' εἰσγασμαὶ μεγάλην καὶ
γενναῖαν σφαγὴν, νεκρίσκει ἀνιμάζοντος, καὶ πᾶ-
σι φοβερεῖ, δι' ὃν ἀνεπιβέλυστος καὶ κείνος ἦν,
ὃ μένω ἐθάξῃ, ὃς ἀντὶ πολλῶν ἤρκει δορυφό-
ρων.

est, quod superest. Accedere autem ad tyrannos
mihi non contigit, nisi superatis deuictisque prius,
quos circa se habebant, custodibus, satellitibus-
que uniuerfis. Nihil iam adlucio; sed in hoc
rursus maneo. Praesidium superavi, vici satelli-
tes: tyrannum custodibus exui, inermem, nu-
dum reddidi. Num propter haec honore dignus
tibi videor: an insuper caedem a me poscis?

16. Verum si caedem quoque poscis, neque
haec deest: neque incruentus sum, sed caedem
feci magnam et fortem, iuuenis in ipso vigore
constituti, et omnibus formidabilis, propter
quem iste quoque superior erat insidiis, in quo
solum habebat fiduciam, qui pro multis sufficebat

ρων. ἄρ' ἐν ἔκ ἄξιος, ὦ ἔτος, δωρεᾶς, ἀλλ' αἰτιμος ἐπὶ τηλικούτοις γένωμα; τί γὰρ εἰ δορυφόρον ἔνα, τί δὲ εἰ ὑπηρέτην τινὰ τῷ τυράννῃ ἀπέκτεινα; τί δ' εἰ οἰκέτην τίμιον; ἔ μέγα ἂν ἔδοξε καὶ τῷτο, ἀνελθόντα ἐν μέσῃ τῇ ἀκροπόλει, ἐν μέσοις τοῖς ὅπλοις, φόνον τινὸς ἐργάσασθαι τῶν τῷ τυράννῃ φίλων; νῦν δὲ καὶ τὸν πεφονευμένον αὐτὸν ἶδε. υἱὸς ἦν τυράννῃ, μᾶλλον δὲ τύραννος χαλεπώτερος, καὶ δεσπότης ἀπαραίτητος, καὶ κολασῆς ὠμότερος, καὶ ὕβρισῆς βιαιώτερος· τὸ δὲ μέγιστον, κληρονόμος τῶν ὅλων, καὶ διάδοχος, καὶ ἐπιπολὺ παρατεῖναι τὰς ἡμετέρας συμφορὰς δυνάμενος.

Βάλει

satellitibus. Numquid igitur, mi homo, non dignus praemio, sed inhorroratus post tot ac tanta ero? Quid enim si satellitem vnum, quid si ministrum tyranni vnum, interfecissem? Quid vero si seruum illi carum? nonne magnum videatur hoc quoque, ascendere aliquem, et in media arce, inter media arma, caedem facere alicuius amicorum tyranni? Iam vero interfectum vide ipsum. Filius erat tyranni: potius vero tyrannus asperior, et implacabilis dominus, et suppliciorum exactor crudelior, et in facienda iniuria violentior: quod vero maximum, heres vniuersorum et successor, quique multum extendere calamitates nostras posset.

17. Vis

Βέλει τῷτο μόνον πεπράχθαι μοι; ζῆν δ' ἐτι
 πόν τύραννον διαπεφευγῶτα; γέρας δὲ ἐπὶ τά-
 τοις αὐτῷ· τί Φατέ; εἰ δώσετε; εἴχῃ κακείνον
 ὑφωρᾶσθε; εἰ δεσπότης; εἰ βαρὺς; ἐκ ἀφόρη-
 τος ἦν; νῦν δὲ καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἐννοήσα-
 τε· ὁ γὰρ ἔτος ἀπαιτεῖ παρ' ἐμῶ, τῷτο ὡς ἐνῆν,
 ἄριστα διεπραξάμην, καὶ τὸν τύραννον ἀπέκτει-
 να ἐτέρῳ Φόνῳ, εἴχ' ἀπλῶς, εἰδὲ πληγῇ μιᾷ,
 ὅπερ εὐκταϊότατον ἦν αὐτῷ, ἐπὶ τηλικούτοις
 ἀδικήμασιν, ἀλλὰ λύπη προβασανίσας πολλῇ,
 καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς δείξας τὰ φίλτατα οἰκτρῶς
 προκείμενα, υἱὸν ἐν ἡλικίᾳ 8), εἰ καὶ πονηρὸν,
 ἀλλ'

17. Vis hoc solum a me perfectum? vivere au-
 tem et effugisse tyrannum? Praemium equidem
 et ob haec peto. Quid dicitis? non dabitis?
 nonne illum quoque suspectum habebatis? non
 dominus? non grauis? non intolerabilis erat?
 Iam vero caput ipsum rei cogitate. Quod enim
 iste a me poscit, hoc ipsum, quam poteram pul-
 cherrime perfecti, et alia tyrannum caede inter-
 emi, non simpliciter, nec vna plaga, quod opta-
 bile illi quam maxime fuerat, in tot tantisque
 maleficiis: sed postquam illum dolore multo ante
 excruciaui, et ante oculos ei ostendi, quod ca-
 rissimum habebat, misere proiectum, filium ad-

K 5

ultum,

8. 'Τὸν ἐν ἡλικίᾳ] 'Ηλικία, κατ' ἐξοχὴν de
 adolescentia dicitur, et illi qui in ἀκμῇ, in
 flore aetatis sunt, dicuntur εἶναι ἐν ἡλικίᾳ,
 Vlpian.

ἀλλ' ἐν καὶ ἀμύζοντα, καὶ ὅμοιον τῷ πατρί,
αἵματος καὶ λυθρὰ ἐμπεπλησμένον. ταῦτ' ἔστ'
πατέρων τὰ τραύματα, ταῦτα ξίφει δικαίων
τυραννοκτόνων, ἕτας θάνατος ἄξιος ὤμων τυ-
ράννων, αὕτη τιμωρία πρέπασα τοσέτοις ἀδι-
κήμασι· τὸ δ' εὐθύς ἀποθανεῖν, τὸ δ' εὐθύς
ἀγνοῆσαι, τὸ δὲ μηδὲν τοιαῦτο θάμα ἰδεῖν, ἔδεν
ἔχει τυραννικῆς κολάσεως ἄξιον.

Οὐ γὰρ ἠγνόεν, ὥ ἔτος 9), ἐν ἠγνόεν, ἔδὲ
τῶν ἄλλων ἔδεις, ὅσῃν ἐκείνος εὖνοιαν πρὸς τὸν
υἱὸν

ultum, etsi malum, at in ipso constitutum vigo-
re, et patri similem, sanguine et tabo oppletum.
Haec sunt patrum vulnera, hi gladii iustorum
tyrannicidarum, haec mors digna crudelissimis
tyrannis, hoc conueniens tot iniuriis supplicium.
Statim mori, statim *sensu et cognitione* priuari,
nullum tale spectaculum videre, nihil habet ty-
ranni vindicta dignum.

18. Neque enim ignorabam, mi homo, non
ignorabam, neque aliorum quisquam, quantam
ille

Vlpien. ad Olynth. I. *Demosth.* ἡλικία ἐξαι-
ρετος ἐπὶ τῶν νεωτέρων. In Philipp. III.
Demosth. ὁ ἐν ἡλικίᾳ ὀπποῖται πρεσβυτέ-
ροις. *Bos.*

9. Ω ἔτος] Frequens compellandi formula,
non tamen nimis honorifica, sed plerum-
que aliquid reprehensionis habens. *Reitz.*

υἱὸν εἶχε, καὶ ὥς ἐκ ἂν ἡξίωσεν ἐπιβιώσασθαι εἰς
 ὀλίγον αὐτῷ χρέονεν. πάντες μὲν γὰρ πατέρες
 ἴσως πρὸς τὰς παῖδας τοιαῦτοι· ὁ δὲ, καὶ περὶ-
 τότερόν τι τῶν ἄλλων εἶχεν, εἰκότως, ὁρῶν μό-
 νον ἐκείνον κηδεμόνα, καὶ φύλακα τῆς τυραννί-
 δος, καὶ μόνον προκινδυνεύοντα τῷ πατρὸς, καὶ
 τὴν ἀσφάλειαν τῇ ἀρχῇ παρεχόμενον. ὥς ἐι
 καὶ μὴ διὰ τὴν εὐνοίαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόγνω-
 σιν, εὐθύς ἠπιστάμεν τεθνηξόμενον αὐτὸν, καὶ
 λογιζόμενον ὡς εἰδέν ἔτι τῷ ζῆν ὄφελος τῆς ἐκ τῷ
 παιδὸς ἀσφαλείας καθηρημένης. ἅπαντα τοί-
 νυν αὐτῷ ἀνέστα περιέσσησα, τὴν φύσιν, τὴν
 λύπην, τὴν ἀπόγνωσιν, τὸν φόβον, τὰς ἐπὶ
 τῶν μελλόντων ἐλπίδας χρέων ἐπ' αὐτὸν ἐ-
 χρησά-

ille aduersus filium beneuolentiam haberet, et
 quam nollet vel pauxillo ei tempore superstes esse.
 Nam omnes quidem patres ita forte affecti erga
 filios. At hic etiam amplius quiddam praeter
 caeteros habuit merito, videns solum illum stu-
 diosum et custodem tyrannidis, solum pericula
 pro patre subeuntem, solum securitatem praesta-
 re imperio. Itaque sciebam, etsi minus propter
 beneuolentiam, at certe propter desperationem
 mox illum periturum esse, cum ita rationes sub-
 ducturus esset, nihil sibi prodesse vitam, sublata
 quam a filio habuisset securitate. Omnia igitur
 illi confertim obieci, naturam, dolorem, despe-
 rationem, terrorem, futuri metum temporis.

His

χρησάμην τοῖς συμμάχοις, καὶ πρὸς τὴν τελευ-
ταίαν ἐκείνην σκέψιν κατηνάγκασα· ἀπέθανεν
ὕμῖν ἄτεκνος, λελυπημένος, ὀδυρόμενος, δακρύ-
ων, πεπενθηκῶς πένθος ἀλγοχρόνιον μὲν, ἀλλ'
ἱκανὸν πατρί· καὶ τὸ δεινότατον, αὐτὸς ὑπ'
αὐτῷ, ὅσπερ θανάτων οἰκτιςος, καὶ πολλῷ χα-
λεπώτερος, ἢ εἰ ὑπ' ἄλλῃ γίγνοιτο.

Πᾶ μοι τὸ ξίφος; μή τις ἄλλος τῷτο γνωρί-
ζει; μή τινος ἄλλῃ ὄπλον τῷτο ἦν; τίς αὐτὸ ἐς
τὴν ἀκρόπολιν ἀνεκόμισε; πρὸ τῷ τυράννῃ τίς
ἐχρήσατο; τίς αὐτὸ ἐπ' ἐκείνον ἀπέστειλεν; ὦ
ξίφος κοινωνὸν καὶ διάδοχον τῶν ἐμῶν κατορ-
θωμάτων, μετὰ τοσάτῃς κινδύνῃς, μετὰ το-
σάτῃς φόνῃς ἀμελέμεθα, καὶ ἀνάξιοι δοκῶμεν
δωρεᾶς.

*His contra illum auxiliis usus sum, et ad ultimam
illam deliberationem eum adegi. Interiit vobis
orbus, plorans, lacrumans, luctum lugens bre-
uem illum quidem, sed patri conficiendo qui suffi-
ceret: et quod grauissimum est, interiit sua ipsius
manu, quae miserrima omnium mors est, mul-
tumque, quam si ab alio inferretur, difficilior.*

19. Vbi est gladius meus? Num eum agno-
scit alius? Numquid alterius cuiusquam telum
illud fuit? quis illum in arcem detulit? ante ty-
rannum quis eo usus est? quis eum isti immisit?
o gladii particeps et successor praeclare a me fa-
ctorum, post tot pericula, post tot caedes ne-
gligimur: et indigni videmur praemio. Si enim
pro

δωρεᾶς. εἰ γὰρ ὑπὲρ μίνα τέτατην τιμὴν ἦ-
ταν παρ' ὑμῶν, εἰ γὰρ ἔλεγον, ἄνδρες, ἀποθα-
νεῖν ἐθέλησαντι τῷ τυράννῳ, καὶ ἀνόπλῳ ἐπὶ
τῷ καιρῷ κατελημμένῳ, ξίφος τέτο ἐμὸν ὑπη-
ρέτησε, καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς ἐλευθερίας συν-
ήγγησε παντὶ, τέτο τιμῆς τε καὶ δωρεᾶς ἄξιον
νομίσατε, δεσπότην ἔτω δημῳτικῷ κτήματος
ἐκ ἂν ἡμεῖψασθε; ἐκ ἂν ἐν τοῖς εὐεργέταις ἀνε-
γράψατε; ἐκ ἂν τὸ ξίφος ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθῇ-
κατειο); ἐκ ἂν μετὰ τῶν θεῶν ἐκείνο προσε-
κυνήσατε;

Νῦν

pro hoc solo honorem a vobis peterem; si enim
dicerem, Viri, tyranno mori volenti, cum in-
erinis a tempore deprehensus esset, gladius hic
meus ministravit, et ad finem libertatis restituenda
vnicuique adiutor fuit; hunc honore et prae-
mio dignum iudicate! dominum rei ita popula-
ris nonne remuneraremini? non in bene meri-
tis illum scriberetis? non ipsum ensen in tem-
pli donariis reponeretis? non cum diis illum ad-
oraretis?

20. Iam

10. Ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθ.] Non ut ipse quoque
inter Deos referatur gladius; quamquam
apud Scythas cultum acinacem legimus: sed
quoniam ad donaria in templis suspenſa pars
etiam cultus et religionis illius peruenire vi-
detur. *Gesner.*

Νῦν μοι ἐννοήσατε, οἷα πεποιηκέναι εἰκὸς τὸν τύραννον, οἷα δὲ εἰρηκέναι πρὸ τῆς τελευτῆς. ἐπεὶ γὰρ ὑπ' ἐμῷ Φονευόμενος, καὶ τιτρωσκόμενος πολλοῖς τρεχύμασιν ἐς τὰ Φανερά τ' ὥμακτος, ὡς ἂν μάλιστα λυπήσεν ἐμεῖλλον τὸν γεγεννηκότα, ὡς ἂν ἐκ τῆς πρώτης θέας διαταράξῃ, ὁ μὲν ἀναβόησεν οἰκτρὸν, ἐπιβώμενος τὸν γεγεννηκότα, ἔβοηθόν, ἔδὲ σύμμαχον, ἥδει γὰρ πρεσβύτην ὄντα καὶ ἀσθενῆ, ἀλλὰ θεατὴν τῶν οἰκείων κακῶν. ἐγὼ γὰρ ἀπηλλοττόμην, ποιητῆς μὲν τῆς ὅλης τραγωδίας γεγεννημένος, καταλιπὼν δὲ τῷ ὑπόκριτῇ τὸν νεκρὸν, καὶ τὴν σκηνὴν, καὶ τὸ ξίφος, καὶ τὰ λοιπὰ τ' ἔδραματος· ἐπιστὰς δ' ἐκείνος, καὶ ἰδὼν υἱὸν,
 ὄν

20. Iam mihi animum aduortite quid tyrannum fecisse probabile fuerat, et quid dixisse ante obitum? Cum enim trucidatus a me, et vulneratus multis vulneribus in apertas partes corporis *infiectis*, (ut nempe maximum dolorem patri obliicerem, ut primo illum spectaculo perturbarem) ipse quidem miserabile quiddam exclamaret, parentem aduocans, non adiutorem neque auxilium, (norat enim senem esse et imbecillum) sed spectatorem malorum domesticorum. Ego nempe abieram, auctor quidem totius tragoediae, sed reliqueram huic actori mortuum, scenam, gladium, et reliqua fabulae *peragenda*) superueniens autem ille, vidensque filium, quem solum

ὃν εἶχε μόνον ὀλίγον ἐμπνέοντα, ἡμαγμένον, ἐμπεπλησμένον τῷ Φόνῳ, καὶ τὰ τραύματα συν-
εχῇ, καὶ πολλὰ, καὶ καίρια, ἀνεβόησε τῷτο,
Τέκνον, ἀνηρέμεθα, πεφονεύμεθα, τετυραν-
νοκτονήμεθα, πᾶς ὁ σφαγεύς; τίني με τηρεῖ;
τίني με φυλάττει; διὰ σὲ, τέκνον, προαιρη-
μένον, ἢ μήτι ὡς γέροντος ὑπερφρονεῖ; καὶ τῇ
βραδύτητι κολάζειν δέον, καὶ παρατείνει μοι
τὸν Φόνον, καὶ μακροτέραν μοι τὴν σφαγὴν
ποιεῖ;

Καὶ ταῦτα λέγων, ἐζητεῖ τὸ ξίφος· αὐτὸς
γὰρ ἄνοπλος ἦν, διὰ τὸ πάντα τῷ παιδὶ θαρ-
ρεῖν. ἀλλ' ἔδὲ τῷτο ἐνεδέσσε, πάλας δ' ἦν ὑπ'
ἐμῷ καὶ τῷτο προπαρασκευασμένον, καὶ πρὸς τὸ
μέλλον τέλοςμα καταλελειμμένον· ἀποσπᾶσας
δὴ

solum habebat, vix spirantem, cruentatum, op-
pletum caede, vulneraque eius continua, et mul-
ta, et letalia: haec exclamavit, Filii, periiimus,
crucidari sumus, pro tyrannis caesi sumus. Vbi
est interfector? cui rei me servat? cui me custodit?
per te, fili, iam ante caesum? aut numquid senem
contemnit; et ipsa tarditate ut puniat, extendis
mortem meam, et longiorem mihi caedem efficit?

21. Et haec dicens quaerit ensen, inermis
ipse, cum filio in omnibus consideret. Sed ne
hic quidem illi defuit: olim autem erat a me ille
praeparatus, et ad facinus futurum relictus. Ex-
trahens

δὴ τῆς σφαγῆς, καὶ τὸ τραύματος ἐξελὼν τὸ
 ξίφος, φησί, Πρὸ μικρῶ μὲν με ἀπέκτεινας,
 νῦν δ' ἀνάπαυσον ξίφος, πατρὶ πενθεῖντι πα-
 ραμύθιον ἐλθέ, καὶ πρεσβυτικῇ χειρὶ δυστυχέ-
 σῃ συναγώνισαι, ἀπόσφαξεν, τυραννοκτόνησον,
 καὶ τὸ πενθεῖν ἀπάλλαξον, εἶθε πρῶτως σοι
 ἐνέτυχον, εἶθε τὴν τάξιν πρῆλαβον τὸ φόνον.
 ἀπέθανον ἄν, ἀλλ' ἢ II) ὡς τύραννος μόνον,
 ἀλλ' ἔτι νομίζων ἔχειν ἔκδικον. νῦν δ' ὡς ἄτε-
 κνος, νῦν δ' ὡς ἔδὲ φονέως εὐπορῶν καὶ ταῦθ'
 ἅμα

trahens nempe de caede et vulnere gladium, *Paul-
 lo aute, inquit, me interfecisti, nunc vero recrea,
 gladię; veni lugenti patri solatium, et infelicem
 manum senilem adiuua: macta, tyrannum interfice,
 luctu libera; utinam prius in te incidissem! utinam
 ordinem caedis praecepissem! mortuus essem, sed so-
 lum ut tyrannus, sed putans habiturum me vindi-
 cem: nunc vero ut orbus, nunc ut is cui ne interfe-
 ctoris quidem sit copia. Dum haec dicit, viget*
 cae-

II. 'Αλλ' ἢ] *Solanus* particulum ἢ deletam cu-
 pit; Nec ego desiderarem, si abesset; Ve-
 rum, etsi ἀλλ' ἢ etiam pro ἀλλὰ μόνον acci-
 piatur, vt *Viger.* de partic. docet, quid pro-
 hibet μόνον vel ἢ per pleonasmum addi. Nam
 et alibi abundat ἢ. Sed ἢ μὲν in iurandi for-
 mulis vsitatum circumflecti solet, quare et
 forsā hic scribendum ἀλλ' ἢ, vt significet
 certe quidem. *Reitz.*

αἷμα λέγων, ἐπῆγε τὴν σφαγὴν, τρέμων, οὐ
δυνάμενος, ἐπιθυμῶν μὲν, ἀσθενῶν δὲ πρὸς τὴν
ὑπηρεσίαν τῷ τολμήματι.

Πόσαι κολάσεις ταῦτα; πόσα τραύματα;
πόσοι θάνατοι; πόσα τυραννοκτονία; πόσα
δωρεαί; καὶ τέλος, ἐώρακατε πάντες τὸν μὲν
νεανίαν προκείμενον, καὶ μικρὸν, καὶ εὐκατα-
γώνισον ἔργον. τὸν πρεσβύτερον δὲ αὐτῷ περι-
κεχυμένον, καὶ τὸ αἷμα ἀμφοῖν ἀνακεκραμέ-
νον, τὴν ἐλευθέρειον ἐκείνην, καὶ ἐπινίκιον σπον-
δὴν, καὶ τὰ ἔργα τῷ ξίφει τῷ ἐμῷ· αὐτὸ δὲ τὸ
ξίφος ἐν μέσῳ ἀμφοτέρων ἐπιδεικνύμενον, ὥς
ἐκ ἀνάξιον γεγέννηται τῷ δεσπότῃ, καὶ μαρτυ-
ρόμενον ὅτι μοι πῖσῳς διηκονήσατο, τῷτο ὑπ'
ἐμῷ

caedem, tremens, perficere nequiens, cum cu-
peret ille quidem, sed viribus ad ministerium co-
natus deficeretur.

22. Quot hae sunt poenae? quot vulnera?
quot mortes? quot tyrannicidia? quot praemia?
Denique vidistis omnes iuuenem quidem iacen-
tem in conspectu, opus neque paruum, neque
superatu ita facile; senem autem illi circumfu-
sum; permixtum vtriusque sanguinem, libatio-
nem Liberatori Ioui sacram pro victoria; eaque
gladii mei opera, ipsumque adeo gladium in me-
dio vtriusque ostentantem se, quam non indignus
fuerit domino, testantemque, fideliter se mihi
Luc. Op. T. IV. L mini-

ἑμὲ γενόμενον, μικρότερον ἦρ. νῦν δὲ λαμπρό-
τερόν ἐστι τῇ κακότητι. καὶ ὁ μὲν καθελὼν τὴν
τυραννίδα πᾶσαν, εἰμὶ ἐγώ· μεμέρισται δ' ἐς
πολλὰς τὸ ἔργον, ὥσπερ ἐν δράματι. καὶ τὰ
μὲν πρῶτα ἐγὼ ὑπεκρινάμην, τὰ δεύτερα δὲ ὁ
παῖς, τὰ τρίτα δὲ ὁ τύραννος αὐτός· τὸ ξέφος
δὲ πᾶσιν ὑπηρετήσεν.

ministrasse. Hoc *uniuersum* mea manu factum,
minus futurum erat. Iam ipsa nouitate clarius
est. Ac destructor totius tyrannidis ego sum:
opus autem ipsum in plures descriptum, vt in
fabula: primarum partium actor ego, secundarum
filius, tertiarum ipse tyrannus, gladius ministra-
uit *uniuersis*.

Sequebatur in Parisina Editione Declama-
tio D. *Erasmi Rotterodami*, non illa qui-
dem e Graeco conuersa, sed quae superiori
Declamationi Lucianae respondeat. Ve-
rum quia ad opera LVCIANI non
pertinet, eam ad calcem operis
reiecimus.

Ἀποκηρυττόμενος.

Ἀποκηρυχθεὶς τις, ἰατρικὴν ἐξέμαθ'· μανέν-
τα τὸν πατέρα, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἰατρῶν
ἀπεγνωσμένον ἰασάμενος Φαρμάκῃ δόσει, ἀ-
νελήφθη αὐθις εἰς τὸ γένος. μετὰ ταῦτα,
μεμνηυῖαν τὴν μητρικὴν ἰάσασθαι κελευόμε-
νος, ἀποκηρύττεται.

Ὅτι καινὰ μὲν ταῦτα, ὡς ἄνδρες δικασαί, εἰδὲ
παράδοξα, ὑπὸ τῷ πατρὶ ἐν τῷ παρόντι
γιγνόμενα· εἰδὲ νῦν πρῶτον τὰ τοιαῦτα ἐργίζε-
ται, ἀλλὰ πρόχειρος ἔστος ὁ νόμος αὐτῷ, καὶ
συνήθως ἐπὶ τῷτ' ἀφικνεῖται τὸ δικασήριον.
ἐκείνο

Abdicatus.

Argumentum.

Abdicatus aliquis Medicinam didicit. Patrem
furiosum, et ab aliis relictum medicis cum me-
dicamento dato sanasset, receptus est in fami-
liam. Post haec nouercam furiosam sanare ius-
sus cum non pareret, denuo abdicatur.

Non noua ista, Iudices, aut praeter spem a
patre iam sunt, neque nunc primum sic
irascitur; sed in promptu illi ista lex, consue-
to more ad hoc venit tribunal. Illa autem noua

ἐκεῖνο δὲ κακώτερον νῦν δυσυχῶ, ὅτι ἐγκλημα
 μὲν ἴδιον ἐκ ἔχω, κινδυνεύω δὲ τιμαρτίαν ὑπο-
 σχεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ μὴ πάντα δύνатаι
 πείθεσθαι τῷ κτετι κελεύοντι· ἔτι γένοιτ' ἂν ἀ-
 τοπώτερον; θεραπεύειν ἐκ πρεστώγατος, οὐκ
 ἔθ' ὡς ἡ τέχνη δύνатаι, ἀλλ' ὡς ὁ πατὴρ βέ-
 λεται· ἐβελόμεν μὲν ἐν τῇ ἰατρικῇ, καὶ τοιοῦ-
 τόν τι ἔχειν φάρμακον; ἢ μὴ μόνον τὰς μεμη-
 νότας, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀδίκως ὀργιζομένους πᾶσιν
 ἐδύνάτο, ἵνα καὶ τῷτο τὸ τῷ πατρὶ νοσήμα
 ἰασαίμην· νυνὶ δὲ τὰ μὲν τῆςμανίας αὐτῷ τέ-
 λεονπέπαυται· τὰ δὲ τῆς ὀργῆς μᾶλλον ἐπιτί-
 νεται. καὶ τὸ δεινέτατον, τοῖς μὲν ἄλλοις ἀπα-
 σι σωφρονεῖ, κατ' ἐμὲ δὲ τῷ θεραπεύσαντός
 μόνου μαινέται. τὸν μὲν οὖν μισθὸν τῆς θε-
 ραπείας

mea nunc est infelicitas, quod proprium quidem
 crimen non habeo, sed artis subire poenam pe-
 riclitor, si ea non potest per omnia istius impe-
 riis obsequi. Quo quid fieri potest absurdius?
 curare pro imperio, non iam quantum ars potest,
 sed ut vult pater. Vellem igitur medicina tale
 quoque medicamentum haberet, quod non fu-
 riosos solum, verum etiam iniuste irascentes pos-
 set liberare, quo patris etiam hunc morbum sa-
 narem. Iam vero furiosus ille morbus plane de-
 fiit; iracundus vero magis intenditur, et quod
 gravissimum est, aliis sapit omnibus, contra me
 vero, qui sanati, solum furit. Quam igitur
 cura-

ραπίει· ὁρᾷτε οἷον ἀπολαμβάνω, ἀποκηρυττά-
μενος ὑπ' αὐτῆ· πάλιν, καὶ τῇ γένεσι ἀλλοτριώ-
μενος δεύτερον, ὥσπερ διὰ τῆτ' ἀναληφθεὶς
πρὸς ὀλίγον, ἵν' ἀτιμότερος γένωμαι πολλάνισ
ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας.

Εγὼ δὲ ἐν μὲν τοῖς δυνατοῖς εἶδέν κελευσθῆ-
ναι περιμένω· πρῶτον γὰρ ἀκλήτος ἦκον ἐπὶ βοή-
θειαν· ὅταν δέ τι ἢ τελέως ἀπεγνωσμένον, εἰδὲ
ἐπιχειρεῖν βέλομαι. ἐπὶ δὲ τῆς γυναικὸς ταύ-
της εἰκότως, καὶ ἀτολμότερός εἰμι. λογίζομαι
γὰρ οἷα πάθοιμι· ἂν ὑπὸ τῇ πατρὸς ἀποτυχῶν·
θα εἰδὲ ἀρξάμενος τῆς θαλασσίας, ἀποκηρύττο-
μαι. ἄχθομαι μὲν ἐν, ὡς ἄνδρες δικάζω, ἐπὶ
τῇ μητρίᾳ, χαλαπῶς ἐχέσῃ, κρητὴν γὰρ ἦν.
καὶ ἐπὶ τῷ πατρὶ δι' ἐκείνην ἀνιωμένῳ. τὸ δὲ

μέγιστον

curationis mercedem accipiam, videtis, qui de-
nuo ab illo abdicor, familia iterum excludor,
quasi ea ipsa causa ad breue tempus receptus, ut
tanto fiam inhonestior domo eiectus saepius.

2. Ego vero in his quae possum, imperia non
exspecto, quare nuper invocatus veni ad auxilian-
dum. Vbi vero aliquid est plane desperatum,
neque adiuuere manum volo. In hac muliere
autem merito minus etiam audeo. Reputo enim,
quae a patre mihi impendeant, si excidam, qui
nondum coepta curatione abdicor. Quare graui-
ter equidem fero, iudices, nouercae morbum,
(bona enim erat) et patris ob eam rem tristitiam;

μέγιστον, ἐπ' ἑμαυτῷ ἀπειθεῖν δοκᾶντι, καὶ ἅ
 προσάττομαι ὑπουργεῖν οὐ δυναμένῳ, καὶ δι'
 ὑπερβολὴν τῆς νόσχ, καὶ ἀσθένειαν τῆς τέχνης
 πλὴν ἔ δίκαιον οἶμαι ἀποκηρύττεσθαι, τὸν δ'
 μὴ δύναται ποιεῖν, μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὑπισχνάμενον.

Δι' ἃς μὲν ἂν αἰτίας καὶ πρότερον ἀπεκήρυξέ
 με, ῥᾷδιον συνιδεῖν ἐκ τῶν παρόντων. ἐγὼ δὲ
 καὶ πρὸς ἐκείνας μὲν, ὡς οἶμαι, ἱκανῶς τῷ με-
 τὰ ταῦτα βίῳ ἀπελογησάμην, καὶ ταυτὶ δέ,
 ἃ νῦν ἐγκαλεῖ, ὡς ἂν οἷός τε ᾧ, ἀπολογήσο-
 μαι, μικρὰ ὑμῖν διηγησάμενος τῶν ἐμῶν. ὁ γὰρ
 δυσάγωγος καὶ δυσπειθὴς ἐγὼ, ὁ κατασχύων
 τὸν πατέρα, καὶ ἀνάξια πράττων τοῦ γένους,
 τότε

maxime vero, quod ipse obsequium recusare vi-
 deor, cum quae imperantur ministrare, tum ob
 morbi magnitudinem, tum propter imbecillita-
 tem artis, non possum. Verum enim vero iu-
 stum non arbitror abdicari eum, qui, quae face-
 re non potest, ea nec omnino promittat.

3. Propter quas causas prius me abdicauerit,
 facile ex praesentibus perspicitur. Ego vero ad
 illas quidem, ut puto, satis respondi ipsa vita,
 quae infecuta est: atque ea, quae nunc dat cri-
 mini, quantum potero, diluam, paucula de meis
 rebus ubi vobis enarrauerō. Ego enim ille in-
 tractabilis et refractarius, pudore ille patrem at-
 ti-
 ciens et indigna genere nostro perpetrans, tum
 qui-

τότε μὲν αὐτῷ τὰ πολλὰ ἐκείνα βοῶντι καὶ δια-
τεινομένῳ, ὀλίγα χρῆται ἀντιλέγειν, ὥσπερ
ἀπελθὼν δὲ τῆς εἰκίας, ἐνόμιζον μοι δικαστήριον
ἔσεσθαι μέγα, καὶ ψῆφον ἀληθῆ, τὸν μετὰ
ταῦτα βίον, καὶ τὸ φαίνεσθαι πάνπολι τῶν
τῷ πατρὶ ἐγκλημάτων ἐκείνων ἀφεςηκότες, καὶ
περὶ τὰ καλλίστα τῶν ἐπιτηδεύματων ἐσπεδα-
κότες, καὶ τοῖς ἀρίστοις συνόντας, προεωρώμην
δὲ καὶ τοιούτων τι, καὶ ὑπώπτευον ἤδη, ὡς οὐ
σφόδρα καθεσηκότες πατρὸς, ἀδίκως 1) ὀργί-
ζεσθαι, καὶ ἐγκλήματα ψευδῆ καθ' υἱὲ συντε-
λέειν, καὶ ἦσαν τινες, οἱ μανίας ἀρχὴν ταύτῃ
εἶναι

quidem, multum illa et contenta voce clamanti,
pauca reponenda putabam. Egressus autem do-
mo iudicium mihi magnum, et suffragium ve-
rum fore sperabam vitam post ea agendam, si ap-
pareret multum me a patris illis criminibus ab-
esse, qui et in optimis studiis elaborarem, et
cum *viris* versarer optimis. Praeuidebam vero
etiam tale quiddam, et suspicabar iamtum illud
non satis mente constantis patris *iudicium*, quod
iniuste irasceretur, et falsa contra filium crimina
componeret. Et erant, qui furoris initium ista
L 4 puta-

1. Ἀδίκως] Arbitror, excidisse articulum τὸ
ante ἀδίκως, quo restituto omnia recte co-
haerebunt, Ita certe interpretatus sum. Ges-
ner.

εἶναι νομίζοντες, καὶ ἀπειλὴν, καὶ ἀκροβολισμόν, ἐκ ἐς μακρὰν ἐπιπεσμένους τῷ κακῷ, μίσος ἀλόγον, καὶ νόμον ἀπηνῆ, καὶ βλασφημίας προχείρους, καὶ δικαστήριον σκυθρωπὸν, καὶ βοήν, καὶ ὀργήν, καὶ ὅλως, χολῆς μετὰ πάντα. διὸ δὴ τάχα μοι καὶ ἰατρικῆς δεήσειν ποτὲ προσεδόκων.

Ἀποδημήσας οὖν, καὶ τοῖς εὐδοκίμοις τῶν ἐπὶ τῆς ἀλκονοματικῆς ἰατρικῆς συγγενέμενος, καὶ πόνοι πολλοί, καὶ προθυμία λιπαρεῖ χρησάμενος, ἐξέμαθον τὴν τέχνην. ἐπανελθὼν δὲ, καταλαμβάνω τὸν πατέρα, σαφῶς ἤδη μεμηνότα, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἰατρῶν ἀπογνωσμένον, ἐκ ἐς βάθος ὀρώντων, ἐδ' ἀκριβῶς Φιλοκρινέντων τὰς νόσους· πλὴν ὅπως γε εἰκὸς ἦν
ποιεῖν

putarent, et minas, et quaedam quasi praeludia mali non multo post ingruentis, odium irrationale, legem immitem, conuicia in promptu, triste iudicium, et clamorem, et iram, et omnino bile plena omnia. Propter haec sane, opus mihi forte aliquando medica arte futurum, exspectabam.

4. Peregrinatus ergo, et probatissimorum apud externos medicorum consuetudinē, tum labore multo et studio indefesso vsus, artem perdidici. Redux patrem inuenio, aperte iam furem, et a patriis medicis depositum, qui scilicet intima non peruiderent, neque accurate satis morbos discernere. Verum quod decebat facere
filium

ποιεῖν χρησὸν υἱὸν, ἔτε ἐμνησικακήσα τῆς ἀπο-
κηρύξεως, ἔτε μετὰ πεμττος γενέσθαι περισ-
μεινα. εὐδὲ γὰρ εἶχόν· τι αὐτῷ ἴδιον ἐγκαλεῖν,
ἀλλὰ πάντα ἐκείνα ἦν ἀλλότρια τὰ ἀμαρτήμα-
τα, καὶ ὥσπερ ἔφην ἤδη, τῆς νόσου. παρελθὼν
ἐν ἀκλήτος, ἐκ εὐθύς ἰασάμεν, ἔ· γὰρ οὕτω
ποιεῖν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν, εὐδὲ ταῦτα ἡ τέχνη παρ-
ανεῖ, ἀλλὰ πάντων πρῶτον διδάσκόμεθα συν-
ορᾶν εἴτε ἰάσιμόν ἐστὶ τὸ νόσημα, εἴτ' ἀνίηκεσον
καὶ ὑπερβεβηκὸς τὰς ὅρας τῆς τέχνης. καὶ τη-
νικαῦτα, ἦν μὲν εὐμεταχειρίζον ἦ, ἐπιχειρῶμεν,
καὶ πᾶσαν σπαδὴν ἐσφερόμεθα σῶσαι τὸν νο-
σῶντα· ἦν δὲ κεκράτηκὸς ἤδη, καὶ νενικηκὸς τὸ
πάθος ἰδωμεν, εὐδὲ τὴν ἀρχὴν προσεκτόμεθα,
νόμον

filium bonum, neque abdicationis memoriam
adhibui, neque dum arcesserem expectavi. Ne-
que enim proprium quidquam ipsius, quod accu-
sarem habebam; sed aliena illa peccata erant o-
mnia, atque ut modo dicebam, morbi. Acce-
dens igitur inuocatus, non statim curavi, neque
enim mos est nobis ita facere, neque ars hoc prae-
cipit, sed docemur primo omnium considerare,
sanabilisne sit morbus, an incurabilis, et fines
artis egressus? ac tum, si tractabilis sit, manum
admouemus, et diligentiam adferimus omnem
ad seruandum aegrotum. Sin videamus superasse
morbum ac vicisse, omnino non aggredimur,

νόμον τινὰ παλαιὸν τῶν προπατόρων τῆς τέχνης
 ἱατρῶν Φυλάττοντες, οἱ Φάσι μὲν δεῖν ἐπιχει-
 ρεῖν τοῖς κεκρατημένοις. ἰδὼν ἔν τόν πατέρα
 ἔτι ἐντὸς τῆς ἐλπίδος, καὶ τὸ πάθος ἄχ' ὑπὲρ
 τὴν τέχνην ἐπιπολὺ τηρήσας, καὶ ἀκριβῶς ἐξαρ-
 τήσας ἕκασον, ἐπεχείρην ἤδη, καὶ τὸ Φάρμακον
 τεθαρρήκōτως ἐνέχεον, καὶ τοὶ πολλοὶ τῶν
 παρόντων ὑπώπτεον τὴν δόσιν, καὶ τὴν ἑασθ'
 διαβάλλον, καὶ πρὸς κατηγορίας παρεσκευάζοντα.

Παρὴν δὲ καὶ ἡ μητρὶς Φοβεμένη, καὶ ἀπει-
 σῆσα, ἔ τῷ μισεῖν ἐμὲ, ἀλλὰ τῷ δεδιέναι, καὶ
 ἀκριβῶς εἰδέναι πονήρως ἐκείνον διακείμενον. ἡ-
 πίσατο γὰρ μόνη τὰ πάντα σπῶσα, καὶ ὁμο-
 δαίτος τῇ νόσῳ. πλὴν ἀλλ' ἐγώ γε οὐδὲν ἀπο-
 δειλιά-

servantes legem antiquam progenitorum artis me-
 dicae, qui negant infatum: admonendam his, qui
 superati iam sint. Videns igitur patrem intra
 spem, malum artis fines non multum egressum,
 observatis et accurate exploratis omnibus, ma-
 num iam admovebam, audacter infundebam me-
 dicamentum; multis licet praesentium suspectam
 dationem habentibus, calumniantibusque cura-
 tionem, et ad accusandum se parentibus.

5. Aderat etiam noverca metuens ac diffidens,
 non quod odio me haberet, sed quod metueret,
 et male illum habere, accurate sciret. Sciebat
 enim sola omnia, quae semper una, et in con-
 iunctu quasi morbi esset. Verum enim vero nihil
 ego

δειλιάσας (ἡπειζάμην γὰρ ἔ' ψευδόμενά με τὰ
σημεῖα, ἔδὲ προδῶσσαν τὴν τέχνην) ἐπῆγον
τὴν ἰασιν ἐν καιρῷ τῆς ἐπιχειρήσεως. καὶ τοῖς
καίμοι τινες τῶν Φίλων συνεβέβηον μὴ θραύ-
συνεσθαι, μὴ καὶ διαβολὴν τινα μείζω ἐνέγκη
μοι τὸ ἀποτυχεῖν, ὡς ἀμυνομένῳ τὸν πατέρα
Φαρμάκῳ, καὶ μησημακῆσαντι, ὧν ἐπεπρόνθη
ὑπ' αὐτῶ. καὶ τὸ κεφάλαιον, σῶος μὲν οὗτος
εὐθύς ἦν, καὶ ἐσωφρόνει πάλιν, καὶ πάντα διὰ
γίγνωσκεν· οἱ παρόντες δὲ ἐθαύμαζον, ἐπῆνοι
δὲ καὶ ἡ μητρὺς, καὶ Φανερὰ πᾶσιν ἦν χαίρειν
σα, καί μοι εὐδοκιμῶντι, καί μοι σωφρονῶντι.
ἔτος δ' ἐν (μαρτυρεῖν γὰρ αὐτῷ ἔχω) μήτε μελ-
λήσας, μήτε σύμβολον τινα περὶ τῶν πρὸς
λαβῶν,

ego deterreri me passus, qui scirem, non futu-
rum ut signa me fallerent, ut ars me proderet,
curationem, quo tempore coeperam, vrsi: licet
consultentibus mihi amicis quibusdam, ne aude-
rem, ne frustratus euentus calumpniam mihi quan-
dam iudicaret maiorem, ut qui vlcisci vellem
patrem medicamento, et memoriam adhiberem
eorum, quae ab illo passus essem. In summa,
saluus ille mox esse, resipiscere, dignoscere o-
mnia: laudare nouerca, et palam gaudere, quod
bene audirem ego, quod ille resipuisset. Hic
igitur, testari hoc ipsi possum, neque cunctatus,
neque adhibito consiliario, cum audisset ab his,
qui

λαβάν, ἐπεὶ δὲ τὸ πᾶν ἤκασε τῶν παρόντων,
 ἔλυε μὲν τὴν ἀποκήμεν, υἱὸν δὲ ἐξ ὑπαρχῆς
 ἀποσεῖτό μα, σωτήρα καὶ εὐεργέτην ἀποκλῶν,
 ἀκρίβη πείραν εἰληφέναι ὁμολογῶν, καὶ περὶ τῶν
 ἔμπροσθεν ἐκείνων ἀπολογούμενος. τὸ γένος
 μέσον εὐφραίνε μὲν πολλὰς, ὅσοι παρήσαν χρη-
 σοί· ἐλύπει δ' ἐκείνας, ὅσοις ἀποκήμεν υἱοῦ,
 ἡδίων ἀναλήψως. εἶδον γοῦν τότε ἐ πάντας
 ὁμοίως ἡδόμενας τῷ πράγματι, ἀλλ' εὐθύς τις
 νοε καὶ χροαν τρεπόμεν, καὶ βάσμα τετα-
 ραγμένον, καὶ πρόσωπον ὠργισμένου, οἷον ἐν
 φθόνα καὶ μίσος γίγνεται. ἡμεῖς μὲν οὖν, ὡς
 εἰκός, ἐν εὐφροσύναις καὶ θυμηδαῖς ἤμεν, ἀλ-
 λήλας ἀπειληφότες.

H

qui adfuerant omnia, soluit abdicationem, fi-
 lium in se sibi de nouo adsumpsit, seruatorem et bene-
 meritum appellans, fassus experimentum se iam
 certum habere, excusans illa superiora. Id fa-
 ctum exhilarauit quidem multos, qui aderant viri
 boni, contristauit autem, quibus abdicatione filii
 iucundior receptione fuerat. Videbam igitur tunc
 non aequaliter omnes delectari negotio, sed sta-
 tim cuiusdam et versum colorem, et conturbatum
 visum, et vultum iratum, quale quid ex inuidia
 et odio solet fieri. Nos igitur, vt facile est ad
 existimandum, in iucunditate et animi oblecta-
 tione esse, qui recepissemus alter alterum.

Ἡ μητρὸς δὲ μετὰ μικρὸν εὐθὺς νοσῆν ἤρξατο, νόσον, ᾧ ἄνδρες δικασαί, χαλεπὴν καὶ παράλογον. ἀρχόμενον γὰρ εὐθὺς τὸ δεινὸν παρὰ Φύλαξα· ἔγὰρ ἀπλῆν, ἐδ' ἐπιπόλαιον τῆς μάχης τὸ εἶδος, ἀλλὰ τι παλαιὸν ὑποικεῖν ἐν τῇ ψυχῇ κακὸν ἀπέρρηξε, καὶ ἐς τὰ μ. Φανὲς ἐξενίκησε. πολλὰ μὲν ἐν καὶ ἄλλα ἡμῖν ἐστὶ σημεῖα τῶν ἀνιάτως μεμνηνόντων. ἐν δὲ ἐκείνῳ καιρῷ ἐπὶ τῆς γυναικὸς ταύτης παρὰ Φύλαξα· πρὸς μὲν γὰρ τὰς ἄλλας, ἡμερωτέρᾳ καὶ πραεῖᾳ ἐστὶ, καὶ παρόντων, εἰρήνην ἄγει ἢ νόσος· ἂν δὲ τίνα ἰατρὸν ἴδῃ, καὶ τὰτ' ἀκέραιον μόνον, κατ' ἐκείνου μάλιστα παροξύνεται· ὅπερ καὶ αὐτὸ τὰτο, τὰ πονήρως καὶ ἀνηκέσως ἔχειν ἐστὶ τεκμήριον. ταῦθ' ὁρῶν,

6. Nouerca autem paullo post statim aegrotare coepit, morbum, iudices, difficilem et irrationabilem; incipiens enim statim malum obseruari. Neque enim simplex, aut innatans modo furoris species; sed antiquum aliquod desidens in animo malum rüptis quasi vinculis euicit in publicum. Sunt quidem alia quoque signa nobis multa sine spe sanationis furentium: vnum autem illud novum hac in muliere obseruari. Etenim ad reliquos mitior est et mansueta, praesentibus iis, inducias agit morbus: at si quem medicum videat, et hoc solum nomen audiat, ad illud maxime exacerbatur: quod quidem ipsum quam male illa habeat et insanabiliter, est indicium. Haec videns

ὄρσων, ἐγὼ μὲν ἡνιόκην, καὶ τὴν γυναῖκα ὠκτεί-
ρα ἀξίαν ἔσαν 2), καὶ παρὰ τὸ προσήκον δυσ-
χοῦσαν.

Ο πατὴρ δὲ ὑπὸ ιδιωτείας (ἐ γὰρ οἶδεν ἔτε
ἀρχὴν τῆ κατέχοντος κακῆ, ἔτε τὴν αἰτίαν,
ἔτε τὸ μέτρον τῆ πάθης), ἐκέλευεν ἰᾶσθαι, καὶ
τὸ ὅμοιον ἐγγέαι Φάρμακον. ὤετο γὰρ ἐν εἴ-
ναι μανίας εἶδος, καὶ μίαν τὴν νόσον, καὶ τὰ ῥ-
ῥώσημα ταυτὸν, καὶ παραπλησίαν τὴν θερα-
πείαν δεχόμενον. ἐπεὶ δὲ, ὅπερ ἀληθέστατον,
ἀδύ-

dens aegre tuli equidem, et miseratus sum femi-
nam, quod merebatur, praeter fas infortunatam.

7. At pater prae imperitia, qui neque princi-
pia mali, quod eam tenet, neque causam, ne-
que modum nouit, curare illam iussit, atque
idem infundere ei medicamentum: putauit enim
vnum esse furoris genus, morbum vnum, infir-
mitatem eandem, quae similem curationem reci-
peret. Cum vero, quod verissimum est, nego
fieri

2. Ἀξίαν ἔσαν] Vt multa hic sunt oblique,
ambigue, figurate denique in nouercam di-
cta, quae seruare in conuersione nostra stu-
duimus: ita hic insignis est ambiguitas. Pot-
est enim illud ἀξίαν ἔσαν varie accipi, me-
rebatur, digna erat, quae in furorem ex in-
uidia incideret. At priuignus videri vult
dicere, illam misericordia sua dignam sibi
visam. Gesner.

ἀδύνατον εἶναι Φημι σώζεσθαι τὴν γυναῖκα, καὶ ἡττᾶσθαι ὑπὸ τῆς νόσου ἐμολογῶ, ἀγανακτεῖ, καὶ ἐργίζεται, καὶ Φησὶν ἐκόντα καθυφίσθαι, καὶ προδιδόναι τὴν ἀνθρωπον, ἐγκαλῶν ἐμοὶ τὴν ἀσθενεῖαν τῆς τέχνης. καὶ πάσχει μὲν σὺνηθές τοῖς λυπεμένοις· ἐργίζονται γὰρ ἅπαντες τοῖς μετὰ παρρησίας τᾶληθῇ λέγουσι. πλὴν ἐγὼ γε ὡς ἂν οἷός τε ὦ, δικαιολογήσομαι πρὸς αὐτόν, καὶ ὑπὲρ ἐμαυτῆς, καὶ τῆς τέχνης.

Καὶ πρῶτόν γε ἀπὸ τῆς νόσου ἀρξομαι, καθ' ὃν ἔτις με ἀποκηρύξαι βέλεται, ἵν' εἰδῇ ἕκ ἑσθ' ὁμοίαν ἔσαν αὐτῷ νῦν τε καὶ πρότερον τὴν ἐξουσίαν. οὐ γὰρ ἅπασιν, ὦ πάτερ, ὁ νομοθέτης, οὐδὲ πάντας υἱέας οὐδὲ ὁσάνεις ἂν ἐθέλωσιν ἀποκηρύττειν συγκεχώρηκεν, ἔδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις,

ἄλλῃ

fieri posse ut seruetur mulier, cum superari eam a morbo fateor; indignatur, irascitur, me ultro ait subtrahere me, et mulierem prodere; ob artis imbecillitatem me accusat. Atque usu illi venit, quod solet dolentibus: irascuntur enim omnes his, qui libere vera illis dicunt. Verum ego, quantum potuero, causam apud illum dicam, et pro me, et pro arte.

8. Ac primum a lege incipiam, ex qua abdicare me vult, ut sciat, non iam similem esse sibi ut prius potestatem. Neque enim, Pater, omnibus, neque omnes filios, neque quoties voluerint, abdicare legislator permittit, neque omni-

bus

ἀλλ' ὥσπερ τοῖς πατράσι τὰ τηλικαῦτα ὀργίζε-
σθαι ἐφῆκεν, ἔτω καὶ τῶν παιδῶν προνοήσεν,
ὥς μὴ ἀδίκως αὐτὸ πάσχωσι. καὶ διὰ τῆτο ἐκ
ἐλευθέραν ἐφη γίνεσθαι, ἔδ' ἀκριτον τὴν τι-
μωρίαν, ἀλλ' εἰς δικαστήριον ἐκάλεσσε, καὶ δοκι-
μασίας ἐκένθισε, τὰς μὲν πρὸς ὀργὴν, μὲντε δια-
βολὴν τὸ δίκαιον κρινέοντας. ἦδει γὰρ πολλοῖς
πολλὰς αἰτίας ὀργῆς παρισταμένας, καὶ
τὸν μὲν ψευδεῖ τινι διαβολῇ πειθόμενον, τὸν δὲ
οἰκίῃ πιστεύοντα ἢ γυναικίῳ ἐχθρῷ. ἔκιν ἡγεῖ-
το ἀδίκασον γίνεσθαι τὸ πρᾶγμα, οὐδ' ἐξ
ἐρήμης τὰς παῖδας εὐθὺς αἰκίσκεσθαι, ἀλλὰ καὶ
ὕδωρ ἐγγχεῖται, καὶ λόγος ἀποδίδεται, καὶ ἀν-
εξέτασον ἔδεν καταλείπεται.

Ἐπεὶ

bus de causis. Sed quemadmodum patribus sic
irasci permisit, ita etiam filiis, ne iniuste hoc pa-
tiantur, prospexit. Ac propterea non liberam
esse dixit, neque sine iudicio poenam, sed ad tri-
bunal eos vocavit, et aestimatores sedere iussit,
neque irate, neque calumniose quid iustum sit
iudicaturos. Norat enim multis saepe irrationa-
biles irae causas esse, et alium mendaci cuidam
calumniae fidem habere, alium seruo credere aut
mulierculae inimicae. Quare voluit non sine iu-
dicio hoc negotium transigi, neque inauditos fi-
lios statim damnari, sed aequa illis quoque infun-
ditur, et ratio redditur, et nihil non examina-
tum relinquitur.

9. Quan-

Ἐπεὶ τοίνυν ἔξεσι καὶ τῷ μὲν ἐγκαλεῖν μόνῃ δ
 πατὴρ κύριος, τῷ κρῖναι δὲ εἰ εὐλογα αἰτιᾶται,
 ὑμεῖς οἱ δικάζοντες. αὐτὸ μὲν ὃ μοι ἐπιφέρει,
 καὶ ἐφ' ᾧ νῦν ἀγανακτεῖ, μηδέπω σκοπεῖτε·
 πρότερον δ' ἐκεῖνα ἐξετάσατε, εἰ ἔτι δοτέον ἀ-
 ποκηρύττειν αὐτῷ ἅπαξ ἀποκηρύξαντι, καὶ χρη-
 σαμένῳ τῇ παρὰ τὸ νόμῃ ἐξουσίᾳ, καὶ ἀποπλη-
 ρώσαντι τὴν πατρικὴν ταύτην δυναστείαν· εἴτ'
 αὐθις ἀναλαμβάνοντι, καὶ λύσαντι τὴν ἀποκήρυ-
 ξιν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀδικώτατον εἶναι Φημι τὸ
 τοιαῦτον, ἀπεράντως γενέσθαι καὶ τῶν παίδων
 τὰς τιμωρίας, καὶ πολλὰς τὰς καταδικὰς, καὶ
 τὸν φόβον αἰδίου, καὶ τὸν νόμον ἄρτι μὲν συν-
 εργίζεσθαι, μετὰ μικρὸν δὲ λύεσθαι, καὶ πά-
 λιν

9. Quandoquidem igitur licet; et accusatio-
 nem solam in potestate habet pater, iudicium au-
 tem, an cum ratione accuset, vestrum est, iudi-
 ces: ipsum quidem quod mihi obiicit, et de quo
 nunc indignatur, nondum considerate; prius vero
 illud exquirite, sitne concedendum illi abdicare;
 qui semel iam abdicauit, et potestate legis usus
 est, illudque patrum imperium expleuit, deinde
 vero rursus recepit, abdicationemque rescidit.
 Equidem iniustissimum esse tale quid aio, infinitas
 sic fieri filiorum poenas, et condemnationes mul-
 tas, et metum perpetuum, et legem nunc qui-
 dem adiuuare iras, paullo post autem solui, et
 Luc. Op. T. IV. M rur-

λιν ὁμοίως ἰσχυρὸν εἶναι, καὶ ὅλως, ἄνω καὶ
 κάτω σρέφεσθαι τὰ δίκαια, πρὸς τὸ ἐπὶ καιρῷ
 δοκεῖν τοῖς πατράσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον ἄξιον
 ἐφίεσθαι, καὶ ἀγανακτῆντι συναγανακτεῖν, καὶ
 κύριον τῆς τιμωρίας ποιεῖν τὸν γεγενηκότα. ἦν
 δ' ἅπαξ ἀναλώσῃ τὴν ἐξουσίαν, καὶ καταχρή-
 σῃται τῷ νόμῳ, καὶ ἐμπλησθῇ τῆς ὀργῆς, εἴ-
 τα, μετὰ ταῦτα ἀναλάβῃ, χρησὸν εἶναι μετα-
 πεισθεῖς, ἐπὶ τέτων ἀνάγκη μὲν μένειν, καὶ
 μηκέτι μεταπηδᾶν, μηδὲ μεταβελύεσθαι, μη-
 δὲ μεταποιεῖν τὴν κρίσιν. τῷ μὲν γὰρ τὸν γεν-
 ηθέντα πονηρὸν ἢ χρησὸν ἀποβήσεσθαι, ἔδεν,
 εἶμαί, γνώρισμα ἦν. καὶ διὰ τῷ τοῦ ἀναξίτου
 τῷ

rursus aequè valere, atque omnino sursum deor-
 sum iura verti, prout quoque tempore videatur
 patribus. Sed primo quidem aequum est permit-
 tere *aliquid*, et in partem indignationis venire,
 et puniendi potestatem tribuere ei, qui genuit.
 Cum vero semel consumserit potestatem, cum le-
 ge abusùs fuerit, cum expleverit iram, deinde
 post haec receperit, bonum esse contra priorem
 sententiam persuasus: in his iam necessario ma-
 nendum, nec transfiliendum, neque mutandum
 consilium, neque iudicium retractandum. Vtrum
 enim filius malus, an bonus futurus esset, signo
 dignosci nullo poterat: ac propterea indignos fa-
 milia

τῷ γένει παραιτῆσθαι συγκεχώρηται, τοῖς ὅ-
τε ἠγνόων ἀναδρεψαμένοις.

Ὅταν δὲ μὴ κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' ὑπ' ἐξουσίας
αὐτός τις ὑφ' ἑαυτῷ καὶ δοκιμάσας ἀναλάβῃ,
τίς ἐτι μηχανὴ μεταβάλλεσθαι, ἢ τίς ἐτι χρεῖ-
σις ὑπόλοιπος τῷ νόμῳ; Φαίη γὰρ ἂν πρὸς σέ ὁ
νομοθέτης, εἰ πονηρὸς ἔτος ἦν, καὶ τῷ ἀποκη-
ρυχθῆναι ἄξιός, τί παθὼν ἀνεκάλεις; τί δ'
αὖθις ἐπανῆγες ἐς τὴν κρίσιν; τί δ' ἔλυσες τὸν
νόμον; ἐλεύθερος γὰρ ἦσθα, καὶ τῷ μὴ ποιεῖν
ταῦτα κύριος. ἔ γάρ δὴ ἐντρυφᾷ σοι δοτέον
τοῖς νόμοις, ἔδὲ πρὸς τὰς σὰς μεταβολὰς ἀνά-
γεσθαι τὰ δικασήρια, ἔδ' ἄρτι μὲν λύεσθαι,
ἄρτι δὲ κυρίως εἶναι τὰς νόμους, καὶ τὰς δικαστὰς
καθ' ἡ-

milis reprobare concessum est iis, qui tum cum
ignorarent, aliere.

IO. Vbi vero non necessitate quadam, sed li-
bera potestate pro se aliquis quem probavit, re-
cepit; quomodo iam mutare sententiam potest,
aut quis legis usus ei relictus est? Dixerit enim
ad te legislator: *Si malus hic fuit et abdicari dignus,*
quid tibi in mentem venit ut renocares; quid rursus
reduxisti in domum? quid legem rescidisti? liber
enim eras, integrum tibi erat hoc non facere. Ne-
que enim concedendum tibi est, ut ad animi tui lu-
bidinem utaris legibus, neque ad tuas inconstantias
circumagas iudicia; neque ut nunc abrogentur, nunc
valeant leges; ex iudices sedcant testes, vel ministri

καθῆσθαι μάρτυρας· μᾶλλον δὲ ὑπηρετάς τῶν
 σοὶ δοκούντων· ὅτε μὲν καλᾶζοντας, ὅτε δὲ διαλ-
 λάττεντας, ὁπότεαν σοὶ δοκῇ. ἅπαξ γεγέννη-
 κας, ἅπαξ ἀνατέτροφας, ἅπαξ καὶ τὸ ἀπο-
 κηρύττειν ἀντὶ τῶντων ἔχεις, καὶ τότε, ἢν δι-
 καίως αὐτὸ ποιεῖν δοκῇ· τὸ δ' ἅπαυσον τῆτο,
 καὶ αἰδίδιον, καὶ πολὺ, καὶ ῥάδιδιον, μείζον ἤδη
 τῆς πατρικῆς ἐσιν ἐξουσίας.

Μὴ δὴ, πρὸς Διὸς, ὦ ἄνδρες δικασαί, συγ-
 χωρήσητε αὐτῷ, ἐκείσιον τὴν ἀνάληψιν πεποι-
 μένω, καὶ λύσαντι τὴν γινῶσιν τῆ πάλαμ δικα-
 στήριε, καὶ ἀκυρώσαντι τὴν ὀργὴν, αὐθις ἐπὶ τὴν
 αὐτὴν τιμωρίαν ἀνακαλεῖν, καὶ ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν
 τὴν πατρικὴν ἀνατρέχειν, ἥς ἔξωρος ἤδη, καὶ
 ἔωλος

*potius, eorum, quae tibi placent, nunc punientes,
 nunc reconcilians, prout tibi visum fuerit. Semel
 genuisti, aluisti semel, semel etiam abdicandi pro
 his potestatem habes, idque ium, si iuste illud videar-
 is facere. Illud autem indefinenter facere et per-
 petuo, et saepe, et temere, maius iam est potestate
 patria.*

II. Nolite sane, obsecro, iudices, concedere
 illi, postquam sponte receptionem fecit, et supe-
 rioris iudicii cognitionem reddidit irritam, et
 iram suam retractavit, ut ad eandem rursus poe-
 nam me reuocet, ad patriam potestatem recurrat,
 cuius iam tempus illi praeteriit, et olim dies ela-
 psus

ἑὺλος ἢ προθεσμία, καὶ μόνω τάτω ἀκυρος, καὶ
 προαδαπανημένη. ὁρᾶτε γάρ πε καὶ ἐν τοῖς
 αἰλλοῖς δικασηρείς, ὡς ἀπὸ μὲν τῶν κληρῶ λα-
 χόντων δικαζῶν, ἦν τις ἄδικον οἶηται γεγενῆ-
 σθαι τὴν κρίσιν, δίδωσιν ὁ νόμος ἐς ἕτερον ἐφεύ-
 και δικασήριον. ἦν δέ τινες θεόντες αὐτοὶ συν-
 θῶνται δικαζᾶς, καὶ πρὸς ὅμοιοι ἐπιτρέψωσι.
 διαιτᾶν, ἐκ ἔτι. οἷς γὰρ ἐξῆν μηδὲ τὴν ἀρχὴν
 ἀμμεῖν, εἰ τάτῃς τις αὐθαίρετος εἴλετο, σέ-
 γεν ἐς δίκαν τοῖς ἐγνωσμένοις. ἔτω δὲ καὶ
 σὺ, ὃν ἐξῆν μηκέτ' ἀναλαμβάνειν, εἰ μὴ ἂν ἄ-
 ξιος ἐδόκει τῷ γένει, τᾶτον εἰ χρησὸν ἡγήσα-
 μενος εἶναι πάλιν ἀνείληφας, ἐκ ἔτ' ἀποκηρύτ-
 τειν εἴσεις. ὅτι γὰρ ἐκ ἄξιος αὐδὲς παθεῖν ταῦτα,
 ὑπ'

pfus est, quaeque illo solo actu vim suam amī-
 sit et consumpta est. Videtis quodam modo in aliis
 etiam iudiciis, ut a iudicibus sortitione lectis, si
 quis iniustum factum putet iudicium, permittat
 lex ad aliud prouocare et abire tribunal: sin ali-
 qui ultro de iudicibus conuenerint, et delectis
 a se permiserint arbitrium, non iam *permittat*.
 Quibus enim initio licebat non stare, hos si quis
 sua sponte legerit, iustum est, eorum illum co-
 gnitione contentum esse. Ita sane tu etiam, quem
 licebat non iterum recipere, si indignus genere
 tuo videretur; hunc si, bonum arbitratus esse,
 denuo recepisti, non iam poteris abdicare. Non
 enim dignum esse, qui ista denuo a te patiatur,

ὕπ' αὐτῷ ἔμμεμαρτύρηται, καὶ χρηστὸς ἤδη ἀνωμολόγηται. ἀμετανόητον ἂν τὴν ἀνάληψιν, καὶ τὴν διαλλαγὴν βέβαιον εἶναι προστήκει, μετὰ κρίσιν ἄτω πολλήν, καὶ δύο δικαστήρια, ἓν μὲν τὸ πρῶτον, ἐφ' ᾧ παρητήσω, δευτέρον δὲ τὸ σὸν, ὅτε μετεβλεψύσω, καὶ ἀνάδασον ἐποίησας· τὰ πρότερον ἐγνωσμένα λύσας, βεβαλοῖς τὰ μετ' ἐκείνα βεβλευμένα. μένε τοίνυν ἐπὶ τῶν τελευταίων, καὶ Φύλαττε τὴν σαυτῷ κρίσιν· πατέρα σε εἶναι δεῖ. τῷτο γὰρ ἔδοξέ σοι, τῷτ' ἔδοκίμασας, τῷτ' ἐκύρωσας.

Ἐγὼ μὲν ἔδ' εἰ μὴ Φύσει παῖς ἦν, Θέμενος δὲ, ἀποκηρύττεται ἡθέλες, ἐξεῖναι ἂν σοι ὥρμην.
δ γὰρ

tu ipse testatus, et bonum iam esse confessus es. Quare receptionem poenitentiae non iam subiectam, ratam conciliationem esse conuenit, post multum adeo iudicium, et duo tribunalia, vnum prius illud, quo me eiecisti, alterum tuum ipsis, cum mutato consilio irritum prius illud fecisti. Cum priora decreta rescindis, firmas quae post ea deliberasti. Mane ergo in ultimis, tuere iudicium tuum: patrem te esse oportet; ita enim ipsi tibi placuit, hoc probasti, hoc sanxisti.

12. Equidem neque, si non natura essem filius, sed adoptatum me abdicare velles, licere tibi

ὁ γὰρ τὴν ἀρχὴν 3) μὴ ποιεῖν δυνατόν ἦν; τὸτ'
 ἀδικον λύειν ἅπαξ γενόμενον. τὸν δὲ καὶ φύσει
 καὶ αὐθις προαίρεσει καὶ γνώμῃ ἐσπεποιημένον,
 πῶς εὐλογοναὺ ἀποδείσθαι, καὶ πολλάκις τῆς
 μιᾶς οἰκειότητος ἀποσερεῖν; εἰδ' οἰκείης ὧν ἐτύγ-
 χανον, καὶ τὸ μὲν πρῶτον πονηρὸν οἰόμενος, ἐπέ-
 δεσας, μεταπεισθεὶς δὲ ὡς εἰδὲν ἡδίκην, ἐλευ-
 θερον ἀφῆκας εἶναι, ἃρ' ἂν σοι πρὸς καιρὸν ἐρ-
 γισθέντι, αὐθις ἐξῇν ἐς τὴν ὁμοίαν δαλείαν ἐπ-
 ἀνάγειν; εἰδαμῶς. τὰ γὰρ τοιαῦτα βέβλια καὶ
 διὰ παντὸς κύρια ὑπάρχειν οἱ νόμοι ἀξιοῦσιν.
 ὑπὲρ

tibi putarem. Quod enim omnino non facere li-
 cebat, illud, vbi semel factum, dissolvere ini-
 quum est. Illum autem qui natura, deinde rur-
 sus voluntate et sententia tua *in domum* adscitus
 est, quomodo rationabile est rursus expellere, et
 vno familiae iure priuare saepius? Si vero seruus
 fuisset, tanque primo, malum me putans, vin-
 xisses; ac deinde mutata persuasione arbitratus,
 nihil me iniustum egisse, liberum dimisisses;
 numquid tibi aliquando irato liceret in similem
 me seruitutem retrahere? Minime. Haec talia
 enim firma et perpetuo rata esse leges iubent. De

M 4

eo

3. τὴν ἀρχὴν] Hic significari *initio*, certum est;
 quare vides non vbiq̃ue valere: *omnino*, *prae-*
cipue. Reitz.

ὑπὲρ μὲν ἐν τῷ μηκῆτι ἐξεῖναι τῷ ἀποκηρύττειν, ὃν ἅπαξ ἀποκηρύξας, ἐκὼν ἀνέλαβεν, ἔτι πολλά εἰπεῖν ἔχων, ὁμῶς παύσομαι.

Σκέψασθε δὲ ἤδη οἷον ὄντα καὶ ἀποκηρύξαι με· καὶ εἰδέπω τὸ τοῦ Φημι, ὡς τότε μὲν ἰδιώτην, νῦν δ' ἱατρὸν. ἄδεν γὰρ ἂν πρὸς τὸ τοῦ τέχνης συναγωνέσαστο, εἰ δ' ὅτι τότε μὲν νέον, νῦν δὲ ἡδὴ καὶ προβεβηκότα, καὶ τὸ πισὸν τοῦ μηδὲν ἀδικῆσαι ἂν παρὰ τῆς ἡλικίας ἔχοντα· μικρὸν γὰρ ἴσως καὶ τὸ τοῦ. ἀλλὰ τότε μὲν, εἰ καὶ μηδὲν ἡδίκημένος, ὡς ἂν ἔγωγε φαίην, ἀλλ' εἰ εὖ πεπονθώς, παρητῆτο τῆς οἰκίας· νῦν δὲ σωτῆρα ἐναγχος, καὶ εὐεργέτην γεγεννημένον, εἴ τί γένοιτ' ἂν ἀχαριστότερον, σωθέντα δι' ἐμέ, καὶ

eo igitur, quod non liceat isti abdicare, quem semel a se abdicatum sponte receperit, licet multa adhuc quae dicam superflint, tamen desinam.

13. Videte autem nunc, qualem me hominem abdicatum eat: Et nondum hoc dico, tum imperitum, iam vero medicum; nihil enim ad hanc rem ars iuuerit: neque, tum iuuenem, nunc autem iam prouectum, qui ab ipsa iam aetate argumentum habeam, iniuriam me non temere facere: paruum enim fortasse hoc etiam fuerit. Verum illo tempore, licet iniuria nulla laesus, ut ego possem dicere, tamen nec auctus beneficio, domo me exclusit: iam vero seruatorem recens et bene de se meritum, quo quid fieri possit ingratius?

καὶ τῆλικόν κίνδυνον διαπείθευγόντα, τοῖς τοι-
στοῖς εὐθὺς ἀμείβασθαι, τῆς θραυκείας ἐκείνης
ἐδ' ἓνα λόγον ἔχοντα, ἀλλ' ἔτιω ῥαδίως ἐπιλα-
λῆσθαι, καὶ ἐπὶ τὴν ἐρημίαν ἐλαύνειν, τὸν ἐΦη-
σθέντ' 4) ἀνδραίως, ἐφ' οἷς ἀδίκως ἐξεβέβλη-
το,

tius? servatum mea opera, tali superato periculo,
talem statim mercedem persolvere: nec vlla cura-
tionis illius ratione habita, statim obliuisci, et
in solitudine eicere eum, qui iure meminisse
poterat, quam iniuste eiectus fuerit, sed idem

M 5

non

4. Τὸν ἐΦησθέντ'] Ego, quem locum hic ob-
tinere potuerit ἐΦησθέντα, plane non video;
cum vis eius verbi ad obsequium inuiti, tri-
stis, queruli, pertinere non possit. Quo-
modo quaeso δικαίως *delectari* potest, abdi-
catus, ut sibi videtur, iniuste? Neque enim
de martyre vel confessore Christiano sermo
est, qui gaudeat sibi contigisse ut patiat
aliquid etc. Multo minus δικαίως locum ha-
bet, cum, iniustam fuisse priorem quoque
abdicationem, ponat filius. Verbo, locus
planissime corruptus, nec vero sanabilis diffi-
culter, si et contextum orationis in consi-
lium adhibeas, et cogites saeculo octavo
Christiano figuras literarum σ et μ itemque
 Φ et ν misceri non difficulter potuisse. Le-
gendum omnino videtur, τὸν *μνησθέντ' ἀν-*
δικαίως sic optime connexa et Lucianicè
deuincta erit oratio, quod ex interpretatione
nostra intelligitur. *Gesner.*

το, μὴ μόνον δ' ἐμνησκακῆσαντα, ἀλλὰ καὶ
σώσαντα, καὶ σωφρονεῖν παρασκευάσαντα;

Οὐ γὰρ μικρὸν, ὦ ἄνδρες δικάσαι, εἰδὲ τὸ
τυχὸν εὖ πεπαιηκῶς αὐτόν, ὅμως τῶν τοιῶτων
νῦν ἀξιῶμαι. ἀλλ' εἰ καὶ ἔτας ἀγνοεῖ καὶ τότε,
πάντες ὑμεῖς ἴσε οἷα ποιῶντα αὐτόν, καὶ πά-
σχοντα, καὶ ἔπως διακείμενον, ἐγὼ παραλα-
βὼν, τῶν μὲν ἄλλων ἰατρῶν ἀπεγνωκότων, τῶν
δ' οἰκείων Φευγόντων, καὶ μηδὲ πλησίον προσι-
εῖναι τολμώντων, τοιῶτον ἀπέφηνα, ὥς καὶ κατ-
ηγορεῖν δύνασθαι, καὶ περὶ τῶν νόμων διαλέγε-
σθαι. μᾶλλον δὲ ὁρᾷς, ὦ πάτερ, τὸ παρά-
δειγμα, τοιῶτον ὄντα σε παρ' ὀλίγον, οἷα νῦν
ἡ γυνὴ ἐστὶ, πρὸς τὴν ἀρχαίαν Φρόνησιν ἐπανή-
γαγον.

non solum memoriam iniuriæ non adhibuit, ve-
rum salutem præstitit et sanitatem.

14. Neque enim paruum est, Iudices, neque
quotidianum beneficium, quo affeci illum, qui
talibus nunc *poenīs* me dignum censet. Sed etsi
forte iste ignoret quæ tum acta sunt; at vos no-
stis, qualia agentem illum et patientem, et quo-
modo affectum, ego illum receperim, desperan-
tibus reliquis medicis, familiaribus autem fugien-
tibus, ac ne prope quidem accedere ausis, ac ta-
lem reddiderim, qui etiam accusare possit, et de
legibus disputare. Potius *hoc dicam*, vides, pa-
ter, tui *status* specimen. Talis fere cum esses,
qualis nunc mater est, ad pristinam te mentem
reuo-

γαγον. ἔ δίκαιον ἔν τοιαύτην μοι γενέσθαι ἀντ' ἐκείνων τὴν ἀμοιβήν, ἥδ' ἐ κατ' ἐμῆ σε μόνον σωφρονεῖν. ὅτι γὰρ μὴ μικρὰ ὑπ' ἐμῆ εὐηργέτησαι, καὶ ἀπ' αὐτῶν ὧν ἐγκαλεῖς, δῆλόν ἐστιν. ὃν γὰρ, ὡς ἐν ἐσχάτοις ἔσαν τὴν γυναῖκα, καὶ παμπονήρως ἔχασαν, ἐκ ἰώμενον, μισεῖς, πῶς ἔ πολὺ μᾶλλον, ὅτι σε τῶν ὁμοίων ἀπῆλλαξα, ὑπεραγαπᾷς, καὶ χάριν ὁμολογεῖς, τῶν ἔτω δεινῶν ἀπῆλλαγμένος; σὺ δέ, ὅπερ ἀγνωμονέσαστον, σωφρονήσας, εὐθὺς ἐς δικαστήριον ἄγεις, καὶ σεσωσμένος κολάζεις, καὶ ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο μῖσος ἀνατρέχεις, καὶ τὸν αὐτὸν ἀναγιγνώσκεις νόμον. καλὸν γὰρ τὸν μισθὸν ἀποδί-
δως

reuocaui. Non igitur iustum est eam mihi pro illis mercedem tribui, teque aduersus me solum sapere. Minime enim paruum tibi beneficium a me tributum esse, ex ipsa tua accusatione manifestum est. Quem enim odio iam habes, qui non sanam vxorem tuam cum extremis conflitantem malis, et pessime omnino habentem, cur non multo potius vehementer amas, quod similibus te liberaui, et gratiam habes tantis inalis solutus? Tu vero, quod ingratiſſimum, receptamente statim trahis ad tribunal, et seruatus punis, et ad antiquum illud odium recurris, et legem eandem legis. Praeclaram igitur arti mercedem

δὼς τῇ τέχνῃ, καὶ ἀξίας ἀμοιβὰς τῶν Φαρμάκων, ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ὑγιαίνων μόνον.

Ἑμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες διμασά, τὸν εὐεργέτην ἔγωγε κολάζειν ἐπιτρέψετε, καὶ τὸν σώσαντα ἐξελαύνειν, καὶ τὸν σωφρονίσαντα μισεῖν, καὶ τὸν ἀναστήσαντα τιμωρεῖσθαι; ἔκ, ἣν γε τὰ δίκαια παιῆτε. καὶ γὰρ εἰ τὰ μέγιστα νῦν ἀμαρτάνων ἐτύγχανον, ἣν μοί τις ἐ μικρὰ προσφειλομένη χάρις, ἐς ἣν ἀποβλέποντα τῆτον, καὶ ἥς μεμνημένον, καλῶς εἶχε, τῶν μὲν παρόντων καταφρονεῖν, δι' ἐκείνα δὲ πρόχειρον τὴν συγνώμην ἔχειν καὶ μάλιχα εἰ τηλικαύτη τις ἢ εὐεργεσία τυγχάνοι, ὥς πάντα ὑπερπαίειν τὰ μετὰ ταῦτα. ὅπερ οἶμαι καί μοι πρὸς τῆτον ὑπάρχειν,

eadem exfoluis, et digna medicamentorum prae-
mia, qui contra solum medicum sapias.

15. Vos autem, Iudices, huic permittetis punire bene de se meritum, servatorem expellere, sanae mentis restitutorem odisse, afficere supplicio, qui *iacentem* erexit? Minime, si quidem iuste agatis. Etenim si maxima nunc peccata commisisset; ante debebatur mihi gratia non parva, ad quam iste respiciens, cuius recordatus, iure meritoque praesentia contemnerent, in promptu propter ista haberet veniam: maxime vero, si tale tantumque sit beneficium, ut longe ea quae post facta sunt, superet. Quod quidem apud
istum

έρχην, ὃν ἔσωσα, καὶ ὃς τῷ βίᾳ πάντες χρεώ-
σης ἐσί μοι, καὶ ὧ τὸ εἶναι, καὶ τὸ σωφρονεῖν,
καὶ τὸ συνιέναι παρέσχημαι, καὶ μάλιστα ὅτε οἱ
ἄλλοι πάντες ἤδη ἀπεγνώκесαν, καὶ ἥττως εἶ-
ναι ὁμολόγηεν τῆς νόσου.

Τῷτο γὰρ μείζον οἶμαι ποιεῖν τὴν ἐμὴν εὐε-
ρεσίαν, ὥς ἔτε υἱὸς ὢν τότε, ἔτε ἀναγκαζίαν
τῆς θεραπείας ἔχων αἰτίαν, ἀλλ' ἐλεύθερος καθ-
εώς, καὶ ἀλλότριος, τῆς Φυσικῆς αἰτίας ἀ-
φαιμένος, ὅμως ἔ περιεῖδον, ἀλλ' ἐθέλοντῆς,
ἄκμητος, αὐτεπάγγελτος, ἦκον, ἐβοήθησα,
προσελπήρησα, ἰασάμην, ἀνέστησα, καὶ τὸν
πατέρα ἐμαυτῷ διεφύλαξα, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀπο-
κηρύξεως ἀπελογησάμην, καὶ τῇ εὐνοίᾳ τὴν ὁρ-
γὴν

istam mihi ita se habere arbitror, quem servaue-
rim, qui vitam mihi ipsam debeat, cui quod est,
quod sapit, quod intelligit, praestiterim, idque
eo maxime tempore cum reliqui omnes spem ab-
ieciissent; seque impares morbo facti essent.

16. Illa enim re augeri beneficium meum ex-
istimo, quod neque filius eo tempore, neque ne-
cessariam habens curationis causam, sed in liber-
tate constitutus, alienus, naturali necessitudine
solutus, tamen non neglexi *patrem*; sed sponte,
inuocatus, meo ipsius instinctu veni, opem tuli,
assiduus fui, sanaui, excitaui, patrem servaui
meum, causam de abdicatione dixi, iram *illius*
mea

γὴν ἔπαυσα, καὶ τὸν νόμον ἔλυσα τῇ Φιλοσοφίᾳ, καὶ μεγάλης εὐεργεσίας τὴν ἐς τὸ γένος ἐπάνορον ἐπριάμην, καὶ ἐν ἔτῳ ἐπισφαλῆ καί ῥῳ τὴν πρὸς τὸν πατέρα πίσιν ἐπεδείξαμην, καὶ μετὰ τῆς τέχνης ἑμαυτὸν εἰσεποίησα, καὶ γνήσιος υἱὸς ἐν τοῖς δεινοῖς ἀνεφάνην. πόσα γὰρ οἶσαθε παθεῖν με, πόσα καμῆν, παρόντα, ὑπηρετῶντα, καιροφυλακτῶντα· νῦν μὲν, εἰκόντας τῇ τῷ πάθεις ἀκμῇ· νῦν δέ, τὴν τέχνην ἐπάγοντα, πρὸς ὀλίγον ἐνδιδόντος τῷ κακῷ; ἔτι δὲ τῶν ὄντων ἀπάντων τέτων 5) ἐν τῇ ἰατρικῇ τὸ ἐπισφαλέςατον, τὰς τοιᾶντας ἰᾶσθαι, καὶ πλησιάζειν ἔτῳ διακειμένοις. ἐς γὰρ τὰς πλησίον

mea beneuolentia fedauī, legem dissolui pietate, magnoque beneficio reditum in familiam redemi, atque ancipiti adeo tempore ostendi meam in patrem fidem, et vna cum arte me ipsum *quasi* adoptauī, germanumque me filium difficili tempore ostendi. Quae enim subiisse me putatis? quantum laborasse praesentem, ministrantem, tempora obseruantem omnia, cum nunc viribus summis morbi concederem, nunc remittenti aliquantum malo, artem opponerem. Est vero omnium in Medicina hoc periculosissimum, curare tales, et ad ita constitutos accedere. Saepe enim in proximios

5. Τάτων] Videtur legendum τῷτο. Sic certe interpretatus sum. *Gesner.*

εἶον πολλάκις ἀφιάσι τὴν λύτταν, ἐπιζέσαν-
τος τῷ πάθῃ. καὶ ὣμως πρὸς ἄδὲν τέτων ἀπ-
ώκησα, ἔδ' ἀπεδειλίασα. συνὼν δὲ καὶ πάν-
τα τρέπον ἀντεξεταζόμενος τῇ νόσῳ, τὸ τελευ-
ταῖον ἐκράτησα τῷ Φαρμάκῳ.

Μὴ γὰρ τῷτ' ἀνέσας εὐθέως ὑπολάβῃ τις;
παῖος δὲ ἢ πόσος ὁ κάματος ἐγγεῖα Φάρμακον;
πολλὰ γὰρ πρὸ τέτῃ γενέσθαι δεῖ, καὶ προσδο-
ποιῆσαι τῇ πόσει, καὶ προπαρασκευάσαι ῥῆδιον
ἐς ἴασιν τὸ σῶμα, καὶ τῆς ἀπάσης ἕξεως Φρον-
τίσαι, κενῆντα, καὶ ἰσχυαίνοντα, καὶ οἷς χρὴ
τρέφοντα, καὶ κινῆντα ἐς ὅσον χρήσιμον, καὶ
ὑπνασέπεινόντα, καὶ ἡρεμίας μηχανώμενον, ἄ-
περ

ximos quoque rabiem, efferuescente morbo, e-
mittunt. Ego tamen ad nihil horum vel patien-
tiam amisi, vel despondi animum. Sed congre-
diens et omni modo contra morbum decertans,
medicamento tandem illum expugnaui.

17. Noli enim, si quis ista audis, statim pu-
tare, *Qualis aut quantus labor est infundere medi-
camentum?* Multa enim ante hoc fieri oportet, et
viam munire potioni, et parare habile ad cura-
tionem corpus, et habitus totius habere ratio-
nem, euacuando, extenuando, iis, quibus o-
portet, nutriendo, et mouendo quantum opus
est, et somno parando, et machinanda quiete,
ad

περ οἱ μὲν ἄλλο τι νοσῶντες, ῥαδίως πεισθεῖεν
 ἂν· οἱ μεμνηότες δέ, διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ
 νῆ(6), δυσάγωγοι, καὶ δυσηνιόχῃτοι, καὶ τῷ
 ἱατρῷ ἐπισφαλεῖς, καὶ τῇ θεραπείᾳ δυσκατα-
 γώνισοι. ὅταν γὰρ πολλὰς ποιήσωμεν, ἤδη
 πλησίον γενέσθαι τῷ τέλους, καὶ ἐλπίσωμεν,
 ἐμπεσόν τι μικρὸν ἀμάρτημα, ἐπακμάσαντος τῷ
 πάθους, ἅπαντα ῥαδίως ἐκείνα ἀνέτρεψε, καὶ
 ἀνεπόδισε τὴν θεραπείαν, καὶ τὴν τέχνην διέ-
 σφηλε.

Τὸν

ad quae morbo laborantes alio facile inducantur,
 furiosi autem propter mentis libertatem, duci re-
 gique difficiles, periculosi medico, et curatione
 vix superabiles. Cum enim saepe effecimus, ut
 prope finem simus, cum speramus; incidens par-
 vulum quoddam peccatum, ingrauescente de-
 nuo morbo, omnia illa facile euertit, retro a-
 git curationem, artem fallit.

18. Eum

6. Τῷ νῆ] Νῆς cogitandi vis hic est, et ima-
 gines rerum formandi. Haec ab imperio
 rationis τῷ λόγῳ libera, et effrenis temere
 huc illuc impellitur, aegreque adeo ad quie-
 tem et tranquillitatem reducit. Quam ita-
 que *mentis libertatem*, verbum de verbo red-
 didi, hanc maluissem tali circumscriptione
 verborum exprimere, *propter mentem excussis*
rationis frenis libere nugantem. Gesner.

Τὸν ἔν ταῦτα πάνθ' ὑπομεμενηκότα, καὶ ἔ-
 τω χαλεπῷ νοσήματι προσπαλαίσαντα, καὶ
 πάθος ἀπάντων παθῶν τὸ δυσπαλιότατον νε-
 νικηκότα, ἔτι τὰτω ἀποκηρύττειν ἐπιτρέψετε,
 καὶ τὰς νόμους ὡς βέλεται ἐρμηνεύειν κατ' εὐ-
 εργέτη, συγχωρήσετε, καὶ τῇ Φύσει πολεμεῖν
 αὐτὸν ἑάσετε; ἐγὼ τῇ Φύσει πενθόμενος, σώ-
 ζω καὶ διαφυλάττω, ὧ ἄνδρες δικασταί, τὸν
 πατέρα ἐμαυτῷ, καὶ ἀδικῇ ἔτος· εἰ δὲ τὸν εὐ-
 εργετηκότα παῖδα τοῖς νόμοις, ὡς Φησιν, ἀκο-
 λυθῶν διαφθείρει, καὶ τῷ γένει ἀποστρέφει, μι-
 σόπαις ἔτος, ἐγὼ Φιλοπάτωρ γίνομαι· ἐγὼ
 τὴν Φύσιν ἀσπάζομαι, ἔτος τὰ τῆς Φύσεως
 παρορῶ, καὶ καθυβρίζει δίκαια. ὦ πατὴρ,
 μισῶν-

18. Eum igitur, qui illa omnia sustinuit, qui
 cum graui adeo aegritudine conflictatus est, qui
 morbum morborum omnium superatu difficilli-
 mum vicit, isti adhuc abdicare permittetis, et
 pro sua lubricitate interpretari leges contra optime
 de se meritum patiemini, et contra ipsam pugna-
 re naturam finetis? Ego naturae obsecutus, iu-
 dices, seruo et custodio mihi patrem, etiam si
 iniuriam ipse *mibi* faciat. Si vero filium a quo
 beneficium accepit, legibus, vt ait, obtemperans
 perdit, et genere priuat, ipse liberorum osor est,
 amans ego patris; ego amplector naturam, ipse
 naturae vim despicit, et ius ipsum contumeliose
 conculcat. Vah patrem iniuste odio habentem,
 Luc. Op. T. IV. N vah

μισῶντος ἀδίκως· ὦ παῖδες, Φιλῶντος ἀδικώ-
τερον. ἐγκαλῶ γὰρ ἑμαυτῷ, τῷ πατρός ἀναγκά-
ζοντος, ὅτι μισῶμενος, ἔδεον Φιλῶ, καὶ Φι-
λῶ πλέον ἢ προσῆκε. καίτοι γε ἡ Φύσις τοῖς
πατέρας τὰς παῖδας μᾶλλον, ἢ τοῖς πασι τὰς
πατέρας ἐπιτάττει Φιλεῖν. ἀλλ' ἔτος ἐκὼν
καὶ τὰς νόμους παρορᾷ, οἳ τὰς ἐδὲν ἡδικοῦσας
παῖδας τῷ γένει φυλάττεσι, καὶ τὴν Φύσιν,
ἣ τὰς γεννήσαντας ἔλκει πρὸς πόθον τῶν γεγεν-
νημένων παλύν, ἔχ' ὅπως μείζους ἀρχὰς εὐνοίας
ἔχων πρὸς ἐμὲ, μείζονα τὰ δίκαιά μοι τῆς εὐ-
νοίας ἐσφέρει, καὶ ἐπιδίδωσιν· ἢ, τόγε ἐλατ-
τον, ἐμὲ μιμεῖται, καὶ ζηλοῖ τῷ Φίλτρει. ἀλλ',
οἵμοι τῆς συμφορᾶς, προσέτι καὶ μισῶ Φιλεῖν-
τα,

vah filium amantem etiam iniustius! Me enim
ipsum accuso, patre ita cogente, qui exotus prae-
ter officium amem, et magis amem quam conue-
nit: cum tamen natura patribus magis iniungat
amare liberos, quam hisce patres. Sed iste ultro
et leges despicit, quae liberos nullius iniuriae
reos seruant generi, et naturam, quae parentes
ad vehemens eorum qui nati sunt desiderium
trahit; tantum abest, ut, cum maiores habeat
benevolentiae erga me causas, maiora etiam be-
nevolentiae officia mihi tribuat atque cumulet,
aut certe, me imitetur, et amoris mei se prae-
beat aemulum. Sed heu calamitatem! inluper
etiam

τα, καὶ ἀγαπῶντα ἐλαύνει, καὶ εὐεργετῶντα ἀδικεῖ, καὶ ἀσπαζόμενον ἀπικηρύττει, καὶ τὰς Φιλόπαιδας νόμους, ὡς μισόπαιδας κατ' ἐμῆ με-
ταχειρίζεται. ὦ μάχης, ἣν ἐσάγεις πατέρες τοῖς νόμοις κατὰ τῆς φύσεως.

Οὐκ ἔστι ταῦτα, ἐκ ἑσιν ὡς θέλεις. κακῶς ἐρ-
μηνεύεις, ὦ πατέρες, καλῶς κειμένους τὰς νόμους.
ἔ πολεμεῖ φύσις καὶ νόμος ἐν ταῖς εὐνοίαις· ὡκο-
λαθῶσιν ἀλλήλοις ἐνταῦθα, καὶ συναγωνίζονται
τῇ λύσει τῶν ἀδικημάτων. ὑβρίζεις τὸν εὐερ-
γέτην, ἀδικεῖς τὴν φύσιν, τί καὶ τὰς νόμους συν-
αδικεῖς τῇ φύσει; ἔς καλὰς, καὶ δίκαιας, καὶ
Φιλόπαιδας εἶναι θέλοντας, ἔ συγχωρεῖς, καὶ
ἐνός

etiam odit amantem, et diligentem exigit, et
bene merentem afficit iniuria, et amplectentem
abdicat, et leges liberis fauentes, tanquam in-
fensas liberis in me torquet. Vah pugnam, qua
committis, pater, leges et naturam.

19. Non sunt, non sunt ista vt tu vis. male in-
terpretaris, pater, leges bene constitutas. non
pugnant natura et lex circa beneuolentiam; se-
quuntur hac in re se inuicem, et mutuo se dissol-
uendis iniuriis adiuuant. Contumeliose tractas
bene de te meritum: in naturam iniurius es. Quid
etiam leges vna cum natura iniuria complecteris?
quas, bonae, iustae, liberorum amantes esse
cum velint, tales esse non concedis, cum eas

ἐνὸς παιδὸς ὡς κατὰ πολλῶν κινῶν πολλάνις,
καὶ ἡσυχάζειν ἐκ ἐῶν ἐν ταῖς τιμωρίαις, τὰς ἐν
ταῖς τῶν παίδων πρὸς τὰς πατέρας εὐνοίαις ἡ-
συχάζειν ἐθέλοντας· καίτοι γε ἐπὶ τοῖς μηδὲν
ἡμαρτηκόσι, μηδὲ κειμένῃς. καὶ μὴν οἱ γε νόμοι
καὶ ἀχαριστίας δικάζεσθαι διδάσκι κατὰ τῶν τὰς
εὐεργέτας μὴ ἀντευποιούντων. ὁ δὲ πρὸς τῷ μὴ
ἀμείβεσθαι, καὶ ἐπ' αὐτοῖς οἷς εὖ πέπονθε κο-
λάζειν ἀξιῶν, σκέψασθε εἴ τινα ὑπερβολὴν ἀδι-
κίας ἀπολέλοιπεν. ὥς μὲν ἔν τε ἀποκηρύττειν
ἔτι τῷ τῷ ἔξῃ, ἀπαξ ἤδη τὴν πατρικὴν ἐξ-
σίαν ἀποπληρώσαντι, καὶ χρησαμένῳ τοῖς νό-
μοις, ἔτε ἄλλως δίκαιον, εὐεργέτην ἐς τὰ τηλι-
καῦτα

contra vnum filium, tanquam aduersus plures,
saepius moueas, et quiescere non patiaris a poe-
nis, quae in liberorum aduersus patres beneuo-
lencia quiescere cupiunt, atque adeo iis, qui ni-
hil peccarunt, neque sunt propositae. Et sane
ingrati animi iudicium dant leges contra eos, qui
bene de se meritis gratiam non retulere. Ille au-
tem, qui praeterquam quod vicem non reddit,
insuper propter ipsa quibus affectus est beneficia
punire cupit, considerate, si quem iniuriae ex-
cessum reliquerit. Quae cum ita sint, neque in-
tegrum amplius isti esse abdicare, qui semel iam
patriam potestatem expleuerit, et vsus sit legi-
bus: neque alioquin iustum esse, bene adeo me-
ritum

καὺτα γεγενημένον ἀπωθᾶσθαι, καὶ τῆς αἰτίας παραιτᾶσθαι, ἱκανῶς, οἶμαι, δεδεικται.

Ἦδη δὲ καὶ ἐπ' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἐλθωμέν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ τὸ ἔγκλημα ἐξετάσωμεν· ὃ ποῖόν ἐστιν. ἀνάγκη δὲ αὖθις ἐπὶ τὴν γνώμην ἀναδραμεῖν τᾷ νομοθέτῃ. ἵνα γὰρ σοι τᾷτο πρὸς ὀλίγον δῶμεν, τὸ ἐξεῖναι ὅσας ἂν ἐθέλῃς ἀποκηρύττειν, καὶ κατὰ γὰρ τᾷ εὐεργέτῃ προσέτι τὴν ἐξασίαν ταύτην συγχωρήσωμεν, εἰ ἀπλῶς οἶμαι, ὅδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις ἀποκηρύξεις· καὶ δὲ τᾷδ' ὁ νομοθέτης φησὶν, ὅ, τι ἂν τύχῃ ὁ πατὴρ αἰτιασάμενος, ἀποκηρυττέτω, καὶ ἀπὸ χρηθελῆσαι μόνον, καὶ μέμψασθαι. τί γὰρ ἂν, εἴδει δικαστήρις; ἀλλ' ὑμᾶς ποιεῖ τᾷτο, ὧ ἄνδρες

δικα-

ritum reiici, et expelli domo, satis, puto, demonstratum est.

20. Iam vero ad ipsam quoque causam veniamus abdicationis, et crimen ipsum, quale sit, examinemus. Opus vero est. rursus ad sententiam legislatoris recurrere. Vt enim tibi hoc ad paruum tempus damus, licere abdicare, quoties velis, et contra bene meritum insuper hanc tibi potestatem concedamus: non tamen simpliciter, puto, neque omnibus de causis abdicatis. Neque hoc ait legislator, *Quidquid accusauerit pater, abdicato, et sufficit velle tantum, et arguere.* Quid enim opus fuisset iudicio? Sed vos, iudices, in-

δικασαί, σκοπεῖν, εἴτ' ἐπὶ μεγάλαις καὶ δικαίαις
ὁ πατὴρ ὀργίζεται, εἴτε καὶ μὴ. ἔκην τοῦτο
ἤδη ἀξιάσατο. ἀρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν μετὰ τὴν
μανίαν εὐθύς.

Τὰ μὲν δὴ πρῶτα τῆς σωφροσύνης τῆ πατρὸς,
λύσις ἦν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ σωτὴρ, καὶ εὐ-
εργέτης, καὶ πάντα ἦν ἐγώ. καὶ ἔδεν, εἶμαι,
τέτοια ἐγκλημα προσεῖναι ἐδύνατο. τὰ μετὰ
ταῦτα δὲ, τί τῶν πάντων αἰτιᾷ; τίνα θερα-
πείαν, τίνα ἐπιμέλειαν ἢ παρήκα; πότε ἀπέ-
κοιτος ἐγενόμην; τίνας πότες ἀκαίρους, τίνας
κώμους ἐγκαλεῖς; τίς ἀσωτεία; τίς πορνοβοσκὸς
ὑβρίζω; τίς ἠτιάσατο; ἔδὲ εἷς. καὶ μὴν ταῦ-
τα

bet considerare, magnissime et iustis de causis ira-
scitur pater, an minus. Igitur hoc iam exquirite.
Incipiam autem ab his, quae furorem statim con-
secuta sunt.

21. Primum quidem quod sanitate restituta
egit pater, hoc fuit, quod abdicationem rescidit;
iure servator, bene meritus, et omnia eram ego.
Nec ullum in his crimen, puto, esse potuit. Eo-
rum autem, quae secuta sunt, omnium quid ac-
cusat? quem cultum, quam curam filii praeter-
misi? quando abnoctavi? quas computationes in-
tempestivas, quas comminationes accusas? quae
luxuria mea est? quis leno pulsatus? quis accusa-
vit me? nemo unus. Atqui haec sunt, propter
quae

τὰ ἔσιν, ἐφ' οἷς μάλιστα ὁ νόμος ἀποκηρύττεται
ἐφίησιν. ἀλλὰ νοσῆν ἤρξατο ἡ μητρυιὰ· τί ἔν
ἐμοὶ τῆτ' ἐγκαλεῖς, καὶ νόσος δίκη ἀπαιτεῖς;

Οὔ, φησιν. ἀλλὰ τί; ὅτι θεραπεύειν προσ-
παττούμενος, εὐ θέλεις, καὶ διὰ τῆτ' ἂν ἄξιός
εἴης ἀποκηρύξεως, ἀπειθῶν τῷ πατρί. ἐγὼ δὲ
τὸ μὲν οἶα προσάτταντι αὐτῇ, ὑπακούειν εὐ δυ-
νάμενος, ἀπειθεῖν δοκῶ; πρὸς ὀλίγον ὑπερθή-
σομαι. πρότερον δ' ἀπλῶς ἐκείνῳ φημι, ὡς εὖ
πάντα προστάττειν ἔως τέτω δίδωσιν ὁ νόμος,
ἔτ' ἐμοὶ τὸ πείθεσθαι πᾶσι πάντως ἀναγκάζον.
ἐν δ' ἔν τοις τῶν προσηγμάτων τὰ μὲν ἀνεύθυ-
νά ἔσι, τὰ δ' ὀργῆς, καὶ τιμωρίας ἄξια· ἔτι
νοσῆς

quo maxime abdicare lex permittit. Sed aegro-
tare coepit nouerca. Quid igitur? me hoc no-
mine accusas? et morbi rationem a me repetis?

22. Non, inquit. Quid ergo? *Quod curare
eam iussus non vis; et propter hoc dignus fucis ab-
dicatione, parere recusans patri. Ego vero, qua-
lia praecipienti patri, cum obsequi non possim,
obedientiam negare videar, dispartire paulum dif-
feram. Prius vero simpliciter illud dico, Neque
isti lex permittit iniungere omnia, neque parere
omnibus omnino mihi necessarium. In his ergo,
quae imperantur a patre, alia quidem alieno ar-
bitrio non sunt obnoxia, alia vero ira atque sup-
plicio, si violentur, digna: si aegrotas ipse, ego*

ροσῆς αὐτός, ἐγὼ δὲ ἀμελῶ· εἴαν τῶν κατ' οἶκον ἐπιμελείσθαι κελεύης, ἐγὼ δὲ ὀλιγωρῶ· εἴαν τὰ κατ' ἀγρὸν ἐπισκοπεῖν προσάττης, ἐγὼ δὲ ὀκνῶ. πάντα ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα εὐλόγως ἔχει τὰς προφάσεις, καὶ τὰς μέμψεις πατρικίας· τὰ δ' ἄλλα, εἴ μιν ἐστὶ τοῖς παισὶν, ὄντα τῶν τεχνῶν, καὶ τῆς τέτων χρήσεως, καὶ μάλιστα εἰ μηδὲν αὐτὸς ὁ πατὴρ ἀδικοῖτο. ἐπεὶ τοι ἂν τῷ γραφεῖ πατὴρ προσάττη, ταῦτα μὲν τέκνον γράφε, ταυτί δὲ μή· καὶ τῷ μασσαῷ, τὴν δὲ μὲν τὴν ἀρμονίαν κρεῖε, τὴνδε δὲ μή· καὶ τῷ χαλκεύοντι, τοιαῦτα μὲν χάλκευε, τοιαῦτα δὲ μή· ἄρα ἂν τις ἀνάσχοιτο ἀποκηρύττοντα, ὅτι μὴ κατὰ τὰ ἐκείνω δοκῶντα ὁ παῖς χρητὰν τῇ τέχνῃ.

Οὐδὲ

vero negligam, si rem familiarem curare iubeas, ego vilipendam, si rem rusticam inspicere iniungas, ego piger. Omnia haec, et quae sunt in eodem genere, rationabiles habent causas et reprehensiones patrias: sed altera illa in nostra, liberorum, potestate sunt, quae nimirum ad artes, earumque usum pertinent, in primis si ipse pater nulla inde laedatur iniuria. Quandoquidem si pictori pater iniungat, *Ista quidem, fili, pinge; illa non;* et musico, *Hanc pulsa harmoniam, illam non;* et fabro, *Talia fabricare, talia non:* num quis ferat abdicare volentem, quod filius non prout ipsi placet, arte utatur?

23. Ne-

Οὐδὲ εἷς, οἶμαι, τὸ δὲ τῆς ἀτρεμῆς, ὅσην
 σεμνότερόν ἐστι, καὶ τῷ βίῳ χρησιμώτερον, το-
 σούτῳ καὶ ἐλευθεριώτερον εἶναι προσήκει τοῖς
 χρημένοις; καὶ τίνα προνομίαν ἔχειν τὴν τέ-
 χνην δόξαν τῇ ἐξουσίᾳ τῆς χρήσεως ἀναγκά-
 ζεσθαι δὲ μηδέν, μηδὲ προσάττεσθαι, πρᾶγμα
 ἱερὸν, καὶ θεῶν παιδεύμα, καὶ ἀνθρώπων σο-
 φῶν ἐπιτήδευμα· μηδ' ὑπὸ δαλείαν γενέσθαι
 νόμον, μηδ' ὑπὸ φόβον, καὶ τιμωρίαν δικαστη-
 ρία, μηδ' ὑπὸ ψῆφον, καὶ πατρὸς ἀπειλήν, καὶ
 ὀργὴν ἰδιωτικὴν. ὥςτε καὶ εἰ τᾷτό σοι σαφῶς
 ἔτωσί, καὶ διαρρήδην ἔλεγον, ἔβέλομαι, ἔδὲ
 θεραπεύω δυνάμενος, ἀλλ' ἐμαυτῷ μόνῳ τὴν τέ-
 χνην οἶδα, καὶ τῷ πατρὶ, τοῖς δ' ἄλλοις ἀπα-
 σιν ἰδιώτης εἶναι βέλομαι· τίς τύραννος οὕτω
 βίαιος,

23. Nemo vnus, arbitror. Medicina vero quo
 honestior est et vitae vtilior, tanto liberior esse
 debet vtentibus; et praerogatiuam habere hanc
 artem iustum est in ipsa vtendi potestate; cogi
 autem nihil, nec imperari, rem sanctam, tradi-
 tam a Diis, sapientium virorum studium; nec
 feruituti legum subiici, neque metui et poenae
 iudicii neque suffragio, et minis patris, et irae
 hominum imperitorum. Itaque etiamsi hoc aperte
 tibi ac diserte dixissem, *Nolo, neque curo, licet
 possim, sed mihi soli artem noui, atque patri, re-
 liquis omnibus indoctus esse volo:* quis tyrannus

βίαιος, ὡς ἀναγκάσαι ἂν καὶ ἄκοντα χρῆσθαι τῇ τέχνῃ; τὰ γὰρ τοιαῦτα, ἰκετείας καὶ δεήσεων, ἔ νόμοις καὶ ὀργαῖς, καὶ διμασηρίοις ὑπάγειν, οἶμαι, προσήκει· παιδεσθαι τὰν ἰατρὸν χρὴ, καὶ κελεύεσθαι, βάλεσθαι, ἔ φοβεῖσθαι; ἐπὶ τὴν θεραπείαν ἐκ ἄγασθαι, ἐκόντα δὲ ἐρχόμενον ἡδεσθαι· πατριῆς δ' ἀνάγκης ἁμοιβῆς, ἀτελῆς ἡ τέχνη, ὅτι γε τοῖς ἰατροῖς καὶ δημοσίοις αἱ πόλεις τιμὰς, καὶ προεδρίας, καὶ ἀτελείας, καὶ προνομίας δίδουσι.

Ταῦτα μὲν ἔν ἀπλῶς ἂν εἶχον εἰπεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ καὶ σὺ διδάξαμένε με, καὶ πολλὰ ἐπιμεληθέντος, καὶ ἀναλαβάντος, ὡς μάθοιμι, πρὸς

ita violentus, qui cogere audeat, et inuitum arte sua uti aliquem velit? Haec enim talia supplicationibus et precibus, non legibus et iris, et iudiciis subicere, puto, convenit. Perfuasione vinci medicum oportet, non imperio; velle, non terreri; ad curationem non compelli, sed sponte venientem gaudere. Necessitatis autem a patre impositae expers et immunis ars est, cum medicis publice etiam civitates, honores, et sedem antiquiorem, et immunitates, et praerogativas tribuant.

24. Haec igitur haberem, quae simpliciter pro arte dicerem, etiam si tibi, cum docendum me curasses, et providisses multum, et in doctrinam meam

πρὸς μίαν ὁμῶς θεραπείαν, καὶ ταύτην δυνατὴν
ἔσσαν, ἀντέλεγον. νυνὶ δὲ καὶ κἀκεῖνο ἐννόησον, ὡς
παντὰ πασιν ἀγνώμον ποιῆς, ἐκ ἑῶν με χρῆ-
σθαι μετ' ἐλευθερίας ἐμῷ κτήματι. ταύτην
ἐγὼ τὴν τέχνην ἔχ' ἕως ὧν σὸς ἐξέμαθον, ἐδὲ
τῷ σῷ νόμῳ ὑποκειμένος, καὶ ὁμῶς αὐτὴν με-
μάθηκά σοι, καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀποτέλαυκας,
ἐδὲν παρὰ 7) σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων. τίνα
διδά-

meam impendisses, in vna tamen hac curatione,
eaeque meae potestatis, repugnarem. Iam vero
illud etiam cogita, quam praeter omnem ratio-
nem facias, cum meo me peculio libere uti non
pateris. Hanc ego artem, cum tuus non essem
filius, edidici, cum tuae legi subiectus non essem:
et tamen tibi eam didici: primus fructum illius
percepisti. Nihil a te ad discendum praesidii ha-
beo.

7. Μεμαθηκά σοι — ἐδὲν παρὰ] Transpo-
nantur. *Guierus*. Mens *Guieri* videtur hacc
esse, legendum nempe ordine mutato: καὶ
ὁμῶς αὐτὴν μεμάθηκά σοι, ἐδὲν παρὰ σὲ
πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, καὶ πρῶτος αὐτῆς
ἀποτέλαυκας. Et sic sane sensus vulgatae
non cohaerens fit apertissimus. *Reitz*.

Πρῶτος αὐτῆς ἀποτέλαυκας] Non bene ista
continuantur, πρῶτος αὐτῆς ἀποτέλαυκας,
ἐδὲν παρὰ σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, *Primus*
artis medicae, quam ego didici, fructum per-
cepisti o pater, nihil habens a te ad discendum
filius. Nec est, quod dicas, nominativum
hic

διδάσκαλον ἐμισθώσω; τίνα Φαρμάκων πα-
ρασκευήν; οὐδ' ἡκτιναοῦν· ἄλλὰ πενόμενος
ἐγώ, καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπορούμενος, καὶ
ὑπὸ

beo. Quem magistrum conduxisti? quem medi-
camentorum apparatus *emisti*? Nihil quidquam.
Sed pauper ego, et necessariis rebus destitutus,
mise-

hic poni pro genitiuō consequentiae: nihilō
enim minus contorta erit, et minime Lucia-
nea oratio. At erit digna Luciano, si delem
vnica literula sic legamus et interpungamus;
Καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλυκας. Οὐδέν
παρὰ σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχω. Τίνα δι-
δάσκαλον κ. τ. λ. Hoc certe in interpretan-
do secutus sum. *Gesner*. Non inficior emen-
dationem a Gesnero propositam ita corrigere
vulgatam, vt sensus sic melior prodeat; nec
dubitarem sic edere, si filius adhuc discens
inducatur; sed cum non amplius sit discipu-
lus, at iam in arte magister, magis natura-
lis et simplex fit oratio *Guieti* more in ordi-
nem redacta. At si ordinem inuerti non
placēt, pro ἔχων possis legere, παρέχων.
Nam παρὰ facile omitti potuit propter latis
prope praecedens παρὰ. Ita vt παρέχων
tum ad patrem pertineat, sensusque sit: *pri-
mas artis meae fructum percepisti; nihil a te
(de tuo) ad discendum praebens*. Habes hic,
Lector, tres coniecturas; tu elige *Gesneri*
aut *Guieti* emendationem, quas meae prae-
pono. *Reitz*.

ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἐλεχθεὶς, ἐπαίδευσάην.
καὶ μοι τοιαῦτα παρὰ τῷ πατρὶ ἦν πρὸς τὸ
μαθεῖν ἐφρόδια, λύπη, καὶ ἔρημία, καὶ ἀπορία,
μῖσος οἰκείων, καὶ ἀποστροφὴ συγγενῶν. ἀντὶ
τάτων τοίνυν χρῆσθαι μετὰ τῇ τέχνῃ ἀξιοῖς, καὶ
δεσπότης εἶναι θέλεις τῶν ὅτ' ἐκ γέσθαι δεσπό-
της, πεπορισμένων. ἀγάπα, εἴ τι σε καὶ πρό-
τερον ἔκων ἢ προσφείλων, εὖ ἐποίησα, μηδε-
μίαν μὴδὲ τῷ γε χάριν ἀπαιτεῖσθαι δυνάμενος.

Οὐ δὴ δεῖ τὴν εὐπορίαν τὴν ἐμὴν, ἀνάγκην εἶς
τὸ λοιπὸν μοι γενέσθαι, ἔδὲ τὸ, ἐκόντα εὐερ-
γετῆσαι, ἀφορμὴν τῷ ἄκοντα κελεύεσθαι κα-
ταστῆναι, οὐδ' ἔθος ὑπάρξαι τοῦτο, τὸ ἄπαξ
τινὰ ἰασάμενον, πάντας εἰς αἰὶ θεραπεύειν,
ἐπό-

*misericordia magistrorum eruditus sum. Talia
mihi erant a patre ad discendum viatica, tristitia,
solitudo, inopia, odium familiare, auersatio
cognatorum. Pro his igitur uti arte mea postu-
las, et dominus esse eorum, quae suppeditata
mihi sunt, cum dominus non esses. Satis habe-
to, si quid tibi prius ultro, cum nihil deberem,
benefeci, cum nullam, nedum huiusce tanti mu-
neris, gratiam possem reposci.*

25. Non sane debet beneficentia mihi mea ne-
cessitas reliquo tempore fieri, neque, quod vo-
lens bene merui, causa constitui, cur inuito im-
perari possit: neque illa consuetudo existere, ut
qui semel aliquem sanaverit, omnes in perpetuum
tuum

ἐπόσας ἂν ὁ θεραπευθεὶς θέλῃ· ἐπεὶ δεσπότας
 ἂν ἔτω καθ' ἡμῶν εἶμεν τὰς θεραπευομένους
 κσεροτονηκότες, καὶ μισθὸν τὸ δαλεῦσθαι αὐ-
 τοῖς, καὶ τὸ πάντα κελεύειν ὑπηρετεῖν προδε-
 δωκότες· ἔ τί γένοιτ' ἂν ἀδικιώτερον; δίστι σε
 νοσήσαντα χαλεπῶς ἔτως ἀνέστησα, διὰ τὸτο
 νομίζεις ἐξῆναί σοι καταχρῆσθαι μετ' ἡ τέχνη;
 Ταῦτα μὲν ἂν εἶχον ἂν λῆγειν, εἰ καὶ δυνατὰ
 μοι ἔτος προσέταπτεν. ἐγὼ δὲ μὴ πάντως
 ἄπασι, μηδὲ πρὸς ἀνάγκην ὑπήμουν. νῦν δὲ ἡ-
 δὴ σκέψασθε καὶ οἷά φησιν αὐτὲ τὰ ἐπιτάγματα·
 ἐπεὶ γὰρ ἐμὲ ἰάσω, φησί, μεμνηνότες, μέ-
 μνην δὲ καὶ ἡ γυνή, καὶ τὰ ὅμοια πάσχει (τὸ-
 το γὰρ οἶσται) καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀπ-
 ἐγνω-

trum curet, quotquot is, qui curatus est, volue-
 rit. Alioquin dominos ea ratione in nos consti-
 tuerimus quos curamus, et mercedem vitro ipsis
 dederimus, servienti illis, et quidquid imperent
 ministrandi: quo quid fieri possit iniustius? Quo-
 niam te difficili adeo morbo laborantem suscitavi,
 propter ea licere tibi putas abuti arte mea?

26. Haec haberem dicere, etiam si ea mihi iste
 imperaret, quae possem; ego vero nec omnibus
 omnino, neque ex necessitate coactus, parerem.
 Nunc vero iam considerate etiam, qualia sint
 istius imperia. Cum enim me sanaveris, inquit,
furiusum; furiosa autem sit etiam uxor eodemque
modo affecta, sic enim arbitratur, et ab aliis simi-
liser

ἐγνωσται, δύνασθαι δὲ εὖ πάντα ὡς ἔδειξας, ἰὼ
καὶ ταύτην, καὶ ἀπέλλαττε ἤδη τῆς νόσου. τῷ-
το δὲ ἔτιωσί μὲν ἀπλῶς ἀκῆσαι, πάνυ εὖλογον
ὦν δόξειε, καὶ μάλιστα ἰδιώτῃ, καὶ ἀπείρῳ ἰα-
τρικῆς. εἰ δέ με ἀκῆσετε ὑπὲρ τῆς τέχνης δι-
καιολογημέναι, μάθοιτ' ἂν ὡς ἔτε πάντα ἡμῶν
δυνατά ἐσιν, ἔθ' αἷ τῶν νοσημάτων φύσεις πα-
ραπλήτσιοι, ἔτ' ἴσας ἢ αὐτῇ, ἔτε φάρμακα τὰ
αὐτὰ ἐπὶ πάντων ἰσχυρὰ, καὶ τότε ἔσοι δῆλον,
ὡς παμπολὺ τῷ μὴ βέλεσθαι τι, τὸ μὴ δύνα-
σθαι διαφέρει. ἀνάσχεσθε δέ με τὰ περὶ τέ-
των φιλοσοφῆντος, καὶ μὴ ἀπειροκαλον, μηδ'
ἐξαγώνιον, μηδ' ἀλλότριον, ἢ ἀκαιρον ἡγήση-
σθε τὸν περὶ τῶν τοιούτων λόγον.

Πρῶτα

*liter deposita; possis autem tu omnia, quod ostendi-
sti: sana hanc etiam, et morbo libera. Hoc au-
tem si ita simpliciter audias, rationabile omnino
videatur, indocto praesertim, et medicinae im-
perito. Si vero me audieritis causam pro arte
dicentem, intelligetis, neque omnia esse in no-
stra potestate, neque naturas morborum esse si-
miles, neque curationem eandem, neque eadem
medicamenta valida ad omnia. Et tunc appare-
bit, quantum distent, non velle aliquid, et,
non posse. Sed ferte me de hisce rebus philoso-
phantem, nec ineptam, aut euagantem extra
causam, aut alienam aut intempestivam earum
rerum disputationem putate.*

27. Ac

Πρῶτα μὲν δὴ σωμάτων Φύσεις, καὶ κράσεις
 ἔχ' αἱ αὐταί, καὶ ὅτι μάλιστα ἐκ τῶν ὁμοίων
 συνεστάναι ὁμολογῶνται. ἀλλὰ τὰ μὲν τῶνδε,
 τὰ δὲ τῶνδε, μᾶλλον ἢ ἑλαττον μετέχει. καὶ
 λέγω τῆτο ἔτι περὶ τῶν ἀνδρείων, ὡς εἰς ταῦ-
 τα πᾶσιν ἴσα, ἢ ὅμοια, ἔτε τῇ κράσει, ἔτε
 τῇ συστάσει, διάφορα γὰρ δὴ καὶ μεγέθει, καὶ
 εἴδει, ἀνάγκη καὶ τὰ νοσήματα ἐγγίγνεσθαι αὐ-
 τοῖς· καὶ τὰ μὲν, εὐίατα εἶναι, καὶ πρὸς τὴν
 θεραπείαν ἀναπεπταμένα, τὰ δὲ, τέλειον ἀπε-
 γνωσμένα, καὶ ῥαδίως ἀλισκόμενα, καὶ κατὰ
 κράτος ὑπὸ τῶν νοσημάτων λαμβανόμενα. τὸ
 τοίνυν οἶεσθαι πάντα πυρετὸν, ἢ πᾶσαν Φθόνην,
 ἢ περιπνευμονίαν, ἢ μανίαν, μίαν καὶ τὴν αὐ-
 τήν

27. Ac primum quidem naturae corporum ac
 temperaturae non sunt eadem, licet maxime si-
 milibus ea constare *elementis* notum sit; sed illo-
 rum alia aliorum maiorem minoremque partem ha-
 bent. Et loquor adhuc de solis virorum corpo-
 ribus: cum neque haec paria omnibus aut similia
 sunt, neque temperatura, neque consistentia; di-
 versos sane et magnitudine et specie morbos in
 illis existere necesse est; et alia quidem sanatu
 esse facilia, et curationi opportuna; alia autem
 plane desperata, quae et capiuntur facile, et vi a
 morbis superentur. Putare igitur febrim omnem,
 aut tabem, aut pulmonum morbum, aut furo-
 rem

τὴν ἔσταν τῷ γένει, ὁμοίαν ἐπὶ παντὸς εἶναι
σώματος, ὃ σωφρονέντων, ἔδὲ λελογισμένων,
ὥς τὰ τοιαῦτα ἐξητακίτων ἐστὶν ἀνθρώπων·
ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐν μὲν τῷδε, ἐκείδιον ἰᾶσθαι, ἐν
δὲ τῷδε, ἐκ ἔτι. ὥσπερ, οἶμαι, καὶ πυρὸν,
ἦν τὸν αὐτὸν ἐς διαφόρους χώρας ἐμβάλης, ἄλ-
λως μὲν ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ βαθείᾳ, καὶ ποτι-
ζομένη, καὶ εὐηλίῳ, καὶ εὐηνέμῳ, καὶ ἐξαιργασ-
μένη, ἀναφύσεται, εὐδαλῆς, οἶμαι, καὶ εὐ-
τροφος, καὶ πολύχες καρπὸς, ἄλλως δὲ ἐν ὄρει,
καὶ ὑπολίθῳ γηδίῳ, ἄλλως δὲ ἐν εὐσηλίῳ, ἄλ-
λως δὲ ἐν ὑπηρείᾳ, καὶ ὅλως, διαφόρως κατ'
ἐκάστας τόπους. ἔτω δὲ καὶ τὰ νοσήματα παρὰ
τὰς ὑποδεξαμένους τόπους, ἢ εὐφρα, ἢ εὐτροφᾶ,
ἢ

rem, vnum eundemque esse in omni corpore, ge-
nere similem, non est hominum prudentium, qui
rationes harum rerum subduxerint, et exquisue-
runt. Verum idem morbus in hoc sanatu facilis
est, in alio non item. Quemadmodum, puto,
triticum si idem in diuersos agros spargas, aliter
in campestri et profundo, et irriguo, et aprico;
et bonis ventis opposito, et culto, enascetur;
laetum puto, et pingue, et fructus inde multi-
plex: aliter autem in monte, et lapidoso tenui-
que solo; aliter in eo quod solem non habet, ali-
ter ad montis radices, et in vniuersum pro loco-
rum diuersitate diuersimode. Sic vero etiam mor-
bi pro locis, qui eos suscipiunt, aut facile auge-
scunt,

ἡ ἐλάττω γίγνεται. τῆτο τοίνυν ὑπερβὰς ὁ πατήρ, καὶ ἔλον ἀνεξέταστον καταλιπὼν, ἀξιοῖ πᾶσαν μανίαν τὴν ἐν ἅπαντι σώματι, ὁμοίαν εἶναι, καὶ τὴν θεραπείαν ἴσην.

Πρὸς δὲ τέτοις τοσούτοις ἔσιν, ὅτι τὰ γυναικεῖα σώματα πάμπόλυ τῶν ἀνδρείων διαφέρει, πρὸς τε νόσῃ διαφορὰν, καὶ πρὸς θεραπείας ἐλπίδα, ἢ ἀπόγνωσιν, ῥᾶδιον καταμαθεῖν. τὰ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρῶν εὐπαγῇ, καὶ εὐτονα, πένοις, καὶ κινήσει, καὶ ὑπαιθρίῳ διαίτῃ γυμνασμένα, τὰ δὲ, ἐκλυτα, καὶ ἀσυμπαγῇ, ἐν σκιά τετραφημένα, καὶ λευκὰ αἵματος ἐνδεία, καὶ θερμοῦ ἀπορίας, καὶ ὑγροῦ περιττοῦ ἐπιρροία· εὐκλωτότερα τοίνυν τῶν ἀνδρείων, καὶ ταῖς

scunt, ac nutriuntur, aut minuuntur. Hoc igitur praeteriens pater, ac vniuersum inexploratum relinquens, postulat furorem omnem, in quocunque sit corpore, similem esse, et parem eius curationem.

28. Praeter haec vero tot ac tanta, illud etiam facile est ad intelligendum, corpora muliebria, multum a virilibus distare, tum ad morbi differentiam, tum ad spem vel desperationem curationis. Virorum quippe corpora solida, nervosa, laboribus et motionibus, et subdiali victu exercitata: altera vero soluta, mollia, in vmbra nutrita, alba sanguinis et caloris defectu, et humoris multi affluentia; magis proinde, quam sunt virilia,

ταῖς νόσοις ἐκκείμενα, καὶ τὴν ἰασιν ἔ περιμέ-
νοντα, καὶ μάλιστα πρὸς μανίας εὐχερέστερα. ἅτε
γὰρ πολὺ τὸ ἐργίλον, καὶ κῆΦον, καὶ ὀξυκίνη-
τον ἔχειν, ὀλίγην δὲ τὴν τῆ σώματος αὐτῆ
δύναμιν, ῥαδίως ἐς τὸ πάθος τῆτο κατολισθαί-
νουσιν.

Οὐ δίκαιον τοίνυν παρὰ τῶν ἰατρῶν τὴν ὁ-
μοίαν ἐπ' ἀμφοῖν θεραπείαν ἀπαιτεῖν, εἰδότας
ὡς πολὺ τὸν μέσῳ, βίῳ παντὶ, καὶ πράξεσιν
ὅλαις, καὶ πᾶσιν ἐπιτηδεύμασιν, ἐξ ἀρχῆς εὐ-
θύς κεχωρισμένων. ὅταν τοίνυν λέγῃς, ὅτι μέ-
μηνε, προστίθει ὅτι καὶ γυνὴ ἔσα μέμηνε· καὶ
μὴ σύγχρῃ ταῦτα πάντα τῷ τῆς μανίας ὑπά-
γων ὀνόματι, ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ δοκῶντι· ἀλλὰ
χωρί-

virilia, obnoxia et exposita morbis, et curatio-
nem non sustinentia, et ad furores praesertim
magis inclinata. Cum enim multum iracundiae
habeant et leuitatis, et valde sint irritabiles, cor-
poris autem parum robusti, facile in hunc mor-
bum labuntur.

29. Iniustum ergo fuerit a medicis similem vtro-
rumque curationem poscere, cum sciamus quam
multum intersit, inter homines vita tota, et o-
mnibus actionibus, et studiis omnibus, statim
a principio inde separatos. Cum ergo dicis, eam
furere, hoc adde, mulierem furere: nec confun-
de ista omnia sub furoris nomen cogens, quod
vnum idemque videtur: sed separa, ut etiam est

χωρίσας ὥσπερ ἐς καὶ ἐν τῇ φύσει, τὸ δυνα-
τὸν ἐφ' ἐκάστω σκέπει. καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅπερ ἐν
ἀρχῇ τῶν λόγων εἰπὼν μέμνημαι, τῷτο πρῶ-
τον ἐπισκοποῦμεν, φύσιν σώματος τῷ νοσῶντος,
καὶ κράσιν, καὶ τίνος πλείονος μετέχει, καὶ εἰ
θερμότερον, ἢ ψυχρότερον, ἢ ἀκμάζον, ἢ παρ-
ηβηκός, καὶ μέγα, ἢ μικρόν, καὶ πιμελές, ἢ
ὀλιγόσαρκον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. καὶ ὅπως
ἂν τις αὐτὰ προεξετάσῃ, πάνυ ἀξιόπιστος ἂν
εἴη, ἀπογινώσκων τί, ἢ ὑπισχνέμενος.

Ἐπεὶ καὶ τῆς μανίας αὐτῆς μυρία εἶδει ἐς, καὶ
καμπόλλας ἔχει τὰς αἰτίας, καὶ ἔδὲ τὰς προσ-
ηγορίας αὐτὰς ὁμοίας. ἔ γὰρ ταυτὸν παρανοεῖν,
καὶ παραπαίειν, καὶ λυττᾶν, καὶ μεμηνέναι,
ἀλλὰ

in natura: quid in vnoquoque fieri possit, confi-
dera. Nos etenim, quod initio orationis huius
me dicere memini, primum videmus naturam
corporis et temperamentum; et cuius *qualitatis*
plus habeat, et vtrum calidius an frigidius, ma-
turae aetatis an iam inclinatae, magnum an par-
vum, pingue an extenuatum, et omnia in eo
genere. Et sane si quis ista ante explorauerit, si-
de omnino dignus fuerit, siue spem superesse ne-
get, siue promittat aliquid.

30. Quandoquidem etiam furoris ipsius sex-
centae sunt species, isque multas habet causas,
neque appellationibus similes. Neque enim idem
est desipere, delirare, rabiosum esse, furere; sed
haec

ἀλλὰ ταῦτα πάντα τῷ μᾶλλον ἢ ἥττον ἔχουσαι
 τῇ νόσῳ, ὀνόματά ἐστιν· αἰτίαι τε, τοῖς μὲν ἀν-
 δράσιν ἄλλαι, ταῖς δὲ γυναῖξιν ἕτεραι, καὶ τῶν
 ἀνδρῶν αὐτῶν, τοῖς μὲν νέοις ἄλλαι, τοῖς δὲ
 πρεσβυτέροις διάφοροι, οἷον, νέοις μὲν πλήθος ὡς
 τὸ πολὺ, γέρεσι δὲ διαβολὴ ἀκαίρος, καὶ ὀργὴ
 ἄλογος πολλάκις κατ' οἰκείων ἐμπεσῶσα, τὸ μὲν
 πρῶτον, διατάραξεν, εἴτα, κατ' ὀλίγον ἐς μα-
 νίαν περιστρέψῃ· γυναικῶν δὲ πολλὰ καθικνεῖ-
 ται, καὶ ῥαδίως ἐς τὴν νόσον ἐπάγεται, μάλιστα
 δὲ μῖσος κατὰ τιнос πολὺ, ἢ φθόνος ἐπ' ἐχ-
 θρῷ εὐτυχῶντι, ἢ λύπῃ τις, ἢ ὀργῇ· κατ' ὀ-
 λίγον ταῦτα ὑποτυφόμενα, καὶ μακρῷ χρόνῳ
 ἐντρεφόμενα, μανίαν ἀποτελεῖ.

Τοιαῦ-

haec omnia vel asperioris vel mitioris morbi no-
 mina sunt. Tum causae in viris aliae, aliae in
 mulieribus; ipsorumque virorum aliae in iuveni-
 bus, diuersae in senibus; verbi causa, in iuue-
 nibus multitudo plerumque *bilis et acutum humo-*
rum; in senibus vero calumnia intempestiua, et
 irrationabilis ira; contra familiares saepe ingruens,
 primo perturbare *solet animus*, deinde paulatim
 in furorem agere. Mulieres autem multa infe-
 stant, quibus facile in hunc morbum concitantur,
 maxime vero odium contra aliquem vehemens,
 aut inuidia aduersus inimicum felicem, aut dolor
 aliquis aut ira. Haec paulatim sub cineribus quasi
 gliscentia, et alia longa tempore, furorem efficiunt,

Τοιαῦτά σοι, ὦ πάτερ, καὶ ἡ γυνὴ πέπονθε, καὶ ἴσως τι λελύπηκεν αὐτὴν ἔναγχος. οὐδὲν γὰρ ἐκείνη ἐμίσει, πλὴν ἔχεται γέ, καὶ ἐκ ἂν ἐκ τῶν πικρόντων ὑπ' ἰατρῶ θεραπευθῆναι δύναιτο, ὡς εἶγε ἄλλος τις ὑπόσχοιτο, εἴ τις ἀπαλλάξειε, μίσει τότε ὡς ἀδικῶντα ἐμέ. καὶ μὴν καὶ ἐγὼ, ὦ πάτερ, ἐκ ἂν ἐκνήσαιμι εἰπεῖν, ὅτι εἰ καὶ μὴ τελέως ἔτι ἀπέγνωσο, ἀλλὰ τις ἔτι σωτηρίας ἐλπίς ὑπεφαίνεται, ἐκ ἂν ἔδὲ ἔτι ῥαδίως προσηψάμην, ἔδ' αὖ προχεΐρω φάρμακον ἐγγέαι ἐτόλμησα, θεδιδὼς τὴν τύχην, καὶ τὴν παρὰ τῶν πολλῶν δυσφημίαν· ὁρᾷς ὡς οἷονται πάντες εἰνά τι μῖσος πρὸς τὰς προγόνους πάσαις μητρυαῖς, καὶ ὥσι χρησαί, καὶ τινα κοινὴν

31. Talia, Pater, vxori tuæ euenerunt, et forte nuper aliquid illam dolore affecit: nihil enim illa oderat: veruntamen tenetur, neque a præsensentibus *malis* sanari medici opera potest. Quare si quis alius promiserit, si quis liberauerit eam; tum odio me, tanquam iniuriæ auctorem, persequere. Quin illud, pater, non pigebit dixisse: etiam si non ita plane desperata res esset, sed aliqua adhuc salutis spes adfulgeret; ne sic quidem ita facile attingerem, nec promte medicamentum auderem infundere, fortunam veritus et *imminentem* a multis infamiam. Vides, vt omnes arbitrentur, esse quoddam in priuignos odium novercis omnibus, quantumvis bonæ sint, et communem

κοινήν μανίαν ταύτην γυναικίαν αὐτὰς μεμηνέ-
ναι; τάχα ἔντις ὑπώπτευσεν, ἄλλως χωρήσαν-
τος τῷ κακῷ, καὶ τῶν Φαρμάκων ἔδυνηθέντων,
κακοήθη καὶ δολερὰν τὴν Θεραπείαν γεγονέναι.

Καὶ τὰ μὲν τῆς γυναικὸς, ὦ πάτερ, ἔτως
ἔχει· καὶ πάνυ σοι τετηρηκῶς λέγω· ἔποτε
ῥᾶρον ἔξει, καὶν κυριάκις πῆλ τῷ Φαρμάκῳ· διὰ
τῷτ' ἐπιχειρεῖν ἐκ ἄξιον, εἰ μὴ πρὸς μόνον τὸ
ἀποτυχεῖν με κατεπαίγεις, καὶ κκοδοξίῳ περι-
βαλεῖν θέλεις. ἔασον ὑπὸ τῶν ὁμοτέχνων Φθο-
νέσθαι. εἰ δὲ με ἀποκηρύξης πάλιν, ἐγὼ μὲν,
καίτοι πάντων ἔρημος γενόμενος, ἔδὲν κατὰ σὲ
δεινὸν εὖξομαι. τί δ' ἂν, ὅπερ μὴ γένοιτο, αὖ-
θις

munem quendam muliebrem furorem omnes fu-
rere. Facile igitur aliquis, si secus malum eue-
niat, nec potentia satis sint medicamenta, suspi-
cetur, malignam et subdolan curacionem fuisse.

32. Ita fé habent, Pater, res vxoris tuæ: et
omnino tibi post obseruationem institutam dico;
nunquam illa habebit mollius, si decies millies
de medicina biberit; propterea conari non est ope-
rae pretium, nisi me ad hoc solum vrges, vti
excidam conatu, et infamiam vis mihi contrahere.
Patere, vt inuideant mihi artis æmuli. Si
vero denuo me abdicaueris, nihil equidem, licet
desertus ab omnibus, malum tibi imprecabor.
Quid si vero, quod abominor, redeat morbus?

Θις ἡ νόσος ἐπαινέηται; (Φιλῆ γὰρ πως τὰ τοιαῦτα ἐρεθίζόμενα, παλινδρομεῖν) τί με πρῆξαι δεήσει; Θραπεύσω μὲν εὖ. ἴσθι καὶ τότε, καὶ ἔποτε λείψω τὴν τάξιν, ἣν τὰς παῖδας ἔταξεν ἡ Φύσις, εὐδὲ τῷ γένει τὸ ἐπ' ἑαυτῷ ἐπιλήσσομαι. εἴτ' ἂν σωφρονήσης, αὐθις ἀναλαμβάνειν πῶποτε πιθεῖσά με δεῖ; ὄρῳς ἤδη, καὶ ταῦτα ποιῶν, ἐπισπᾷ τὴν νόσον, καὶ ὑπομιμνήσκεις τὸ πάθος· χθρὲς, καὶ πρῶν, ἐκ τηλικύτων κακῶν ἀνασφύλας, διατείνῃ, καὶ βοᾷς, καὶ τὰ μέγιστον, ὀργίζῃ, καὶ πρὸς μῖσος τρέπῃ, καὶ τὰς κόμας ἀνακαλεῖς. οἴμοι πατέρ, τοιαῦτ' ἦν σου καὶ τῆς πάλαι μανίας τὰ προοίμια.

Solent enim quodammodo tales, si irritentur, recurrere, quid mihi faciendum erit? Curabo quidem tunc etiam, bene noueris, et stationem, in qua collocauit natura liberos, nunquam deferam, neque vnquam generis mei obliuiscar. Deinde ubi resipueris, rursus quondam terecepturum me, credendum est. Vides iam, dum ista facis, arcessis morbum; et malum quasi admones. Heri et nudius tertius e tantis malis recreatus contendis, et clamas, et, quod maximum, irasceris, et ad odium verteris, et leges iterum aduocas. Hei mihi! Pater, talia erant etiam superioris furoris tui exordia!

Φάλαρις πρῶτος.

Επεμψεν ἡμᾶς, ὦ Δελφοί, ὁ ἡμέτερος δυνά-
 σης Φάλαρις, ἄξοντάς τῳ θεῷ τὸν ταῦρον
 τῷτον, καὶ ὑμῖν διαλεξομένους τὰ εἰκότα ὑπέρ
 τε αὐτῷ ἐκείνῃ, καὶ ὑπὲρ τῷ ἀναθήματος. ὧν
 μὲν ἂν ἕνεκα ἤκομεν, ταῦτά ἐσιν· ἃ δέ γε πρὸς
 ὑμᾶς ἐπέσειλεν· Ἐγώ, Φησιν, ὦ Δελφοί, καὶ
 παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἑλλήσι, τοιῷτος ὑπο-
 λαμβάνεσθαι, ὅποιός εἰμι, ἀλλὰ μὴ ἔποιεν ἢ
 παρὰ τῶν μισέντων καὶ φθονέντων φήμη ταῖς
 τῶν ἀγνοόντων ἀκοαῖς παρεδίδωκεν, ἀντὶ τῶν
 πάντων ἀλλαξάμεν ἂν. μέλιστα δὲ παρ' ὑμῖν,
 ὅσω ἴερόι τέ ἐσε, καὶ πάρεδροι 1) τοῦ Πυθίου,
 καὶ

Phalaris Prior.

Misit nos, Delphi, dynasta noster Phalaris, qui
 ferremus Deo taurum hunc, et apud vos, quae
 opportuna viderentur, de ipso pariter ac de munere
 differeremus. Cuius igitur rei gratia venimus, haec
 est. Quae autem vobis nuntiari iussit, ista: Equi-
 dem, inquit, Delphi, cum apud omnes Graecos
 talis haberi, qualis sum, non quatenus orta ab ini-
 micis et invidis fama ignorantium auribus tradi-
 dit, rebus omnibus redemerim, tum in primis
 apud vos, in quantum et sacrosancti estis, et ac-

O 5

colae

1. Πάρεδροι] Qui in eodem folio sedent, eius-
 dem

καὶ μονονὲ σύννομοι, καὶ ὁμωρόφιοι τῷ θεῷ. ἡ-
γῆμαι γὰρ, εἰ ὑμῖν ἀπαλογησαίμην, καὶ πείσαι-
μι μάτην ὡμὸς ὑπεκλῆσθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀ-
πασι δι' ὑμῶν ἀπολογημένος ἔσσεσθαι. καλῶ
δὲ, ὧν ἐρῶ, τὸν θεὸν αὐτὸν μάρτυρα, ὃν οὐκ
ἔνι δὴ πᾶ παραλογίσασθαι, καὶ ψευδεῖ λόγῳ παρ-
αγαγεῖν. ἀνθρώπους μὲν γὰρ ἴσως ἐξαπατῆσαι
ἐάδιδον· θεὸν δὲ, καὶ μάλιστα τῷτον, διαλαθεῖν
ἐδύνατον.

Ἐγὼ γὰρ ἔ τῶν ἀφανῶν ἐν Ἀγκάραγι ὢν,
ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος εὖ γεγονώς, καὶ τραφεὶς
ἐλευθε-

colae Pythii, et tantum non contubernales sub
eodem tecto Dei. Arbitror enim, si probare vo-
bis caussam possim, et persuadere, temere crude-
lem me putari; etiam reliquis omnibus per vos
me fore purgatum. Aduoco autem eorum, quae
dicam, testem illum Deum, quem non licet mi-
mirum arguto sermone fallere, vel mendaci ora-
tione circumuenire. Etenim homines forte falle-
re facile est, Deum autem, hunc maxime, ut quis
subterfugiat, fieri non potest.

2. Ego enim non ignobilium Agrigenti vnus,
sed si quis alius bene natus, et educatus liberali-
ter,

dem honoris imperiique participes, de Diis
non modo vſitatum, sed et de mortalibus,
quos ad Deorum dignitatem euectos συνθρό-
νας et παρθέρας vocabant. Reitz.

Φλευθερίως, καὶ παιδείᾳ προσεσχηκῶς, αἰεὶ δια-
 τέλῃ, τῇ μὲν πόλει δημοτικὸν ἑμαυτὸν παρό-
 χων, τοῖς δὲ συμπολιτευομένοις, ἐπιεικῇ, καὶ
 μέτριοι. βίαιον δὲ, ἢ σκαιὸν, ἢ ὑβριστικόν, ἢ
 αὐθιγῶδες, ἔδει ἔδεν ἐπικαλεῖσθαι μετὰ τῷ προτέ-
 ρῳ ἐκείνῳ βίῳ. ἐπειδὴ δὲ ἑώρων τὰς τάναντία
 μοι πολιτευομένας ἐπιβελούοντας, καὶ ἐξ ἅπαν-
 τος τρέψα ἀνελθεῖν με ζητῶντας (διήρητο δὲ ἡ-
 μῶν τότε ἡ πόλις) μίαν ταύτην ἀποφυγὴν καὶ
 ἀσφάλειαν εὗρισκον, τὴν αὐτὴν ἅμα καὶ τῇ πό-
 λει σωτηρίαν, εἰ ἐπιθέμενος τῇ ἀρχῇ, ἐκείνας
 μὲν ἀναστρέφω, καὶ παύσαιμι ἐπιβελούοντας,
 τὴν πόλιν δὲ σωφραεῖν καταναγκάσαιμι. καὶ
 ἦσαν

ter, studiis doctrinae animum applicui, semper
 popularem me in ciuitate praestiti, iisque, qui
 mecum in republica versarentur, aequum et mo-
 deratum. Vim autem a me factam, aut sinisterti-
 tatem, aut superbam contumeliam, aut nimiam
 pertinaciam ad suum omnia arbitrium referentem,
 nemo vnquam in priori illa vita mea accusauit.
 Cum vero viderem, qui mihi obtrecentarent in re-
 publica, eosdem insidias mihi struere, et omni
 modo necem meam quaerere, dissidiis autem tum
 nostra vexabatur ciuitas, solum illud perfugium
 et securitatem inueni, eandemque simul salutem
 ciuitatis, si vindicato mihi imperio, cum reprim-
 merem illos insidiatores, tum ciuitatem sana sequi
 consilia cogerem. Erant etenim non pauci qui
 ista

ἦσαν γὰρ ἐκ ὀλίγοι ταῦτ' ἐπαινῶντες ἄνδρες μά-
τρισι, καὶ Φιλοπόλιδες, οἱ καὶ τὴν γνώμην ἡδε-
σαν τὴν ἐμὴν, καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἀνάγκην.
τέτοις συναγωνισαῖς χρησάμενος, φρόνως ἐκρά-
τησα τῆς ἐπιχειρήσεως.

Τέντεῦθεν οἱ μὲν ἐκ ἐπι ἀτάρακτον, ἀλλ'
ὕψηκον· ἐγὼ δὲ ἤρχον, ἡ πόλις δ' ἀσασίαςος
ἦν. σφαγὰς δὲ, ἡ ἐλάσεις, ἡ δημεύσεις, ἀδὲ
κατὰ τῶν ἐπιβεβαλευκότων εἰσμαζόμεν, καίτοι
ἀναγκαῖον τὰ τοιαῦτα τολμᾶν ἐν ἀρχῇ τῆς δι-
καστίας μάλιστα. Φιλανθρωπίαν γὰρ, καὶ πραΰ-
τητι, καὶ τῷ ἡμέρῳ, καὶ ἰσοτιμίᾳ, θαυμα-
σίως ἐγὼ ἤλπιζον ἐς τὸ πείθεσθαι προσάξασθαι
τέτκας. εὐθύς γέν τοῖς μὲν ἐχθροῖς ἐσπείσμεν,
καὶ

ista laudarent viri moderati, et ciuitatis amantes,
qui et consilium scirent meum, et conatus illius
necessitatem. Hisce adiutoribus usus, facile co-
gitata perfeci.

3. Ab eo inde tempore nihil illi amplius tur-
bare, sed obsequi; imperium vero ego tenere,
ciuitas ipsa seditionibus esse libera. Caedes au-
tem, aut exilia, aut publicationes bonorum, ne-
que contra hos, qui infidiati mihi fuerant, exer-
cui, quamquam necessarium talia audere, in prin-
cipio potestatis maxime. Humanitate enim, et
mansuetudine, et miti atque ciuili ratione eos
tractandi, mirifice sperabam ad obsequium illos
me redacturum. Quare celeriter induciis et pace
facta

καὶ δηλαδὴ μὴν, καὶ συμβέλοισι καὶ συνεξίοις ἐ-
 χρώμεν τοῖς πλείοσι αὐτῶν. τὴν δὲ πόλιν αὐ-
 τὴν ὅρων ὀλιγωρία τῶν προεσώτων διεφθαρμέ-
 νην, τῶν πολλῶν κλεπτόντων, μᾶλλον δὲ ἀρ-
 παζόντων τὰ κοινὰ, ὑδάτων τε ἐπιρροίαις ἀνα-
 κτητάμην, καὶ οἰκοδομημάτων ἀνασάσσειν ἐκόσ-
 μησα, καὶ τειχῶν περιβολῇ ἐκράτυνα, καὶ τὰς
 προσόδους, ὅσαι ἦσαν κοιναὶ τῇ τῶν ἐφεσώτων
 ἐπιμελείᾳ, ῥαδίως ἐπὶ ἤρξασα, καὶ τῆς νεολαίας
 ἐπεμελόμεν, καὶ τῶν γερόντων πρένουν, καὶ
 τὸν δῆμον ἐν θέαις καὶ διανομαῖς, καὶ πανηγύρε-
 σι, καὶ δημοθοινίαις, διῆγον· ὕβρεις δὲ παρθέ-
 νων, ἢ ἐφύβων διαφθοραὶ, ἢ γυναικῶν ἀπα-
 γωγαί, ἢ δορυφόρων ἐπιπέμψεις, ἢ δεσποτικῇ
 τις ἀπειλῇ, ἀποτρόπαιά μοι καὶ ἀνῆσα ἦν.

Ἡδη

facta conciliatus sum hostibus, et consilio atque
 conuictu plerorumque usus sum. Urbem porro
 ipsam videres magistratuum negligentia perditam,
 quum vulgo homines furtis, vel rapinis potius,
 rem publicam vastarent; hinc aquaeductibus re-
 creauī, hinc aedificiis excitatis exornaui, hinc
 moenibus circumpositis muniui, publicosque re-
 ditus eorum, quos praefeci, cura auxi facile, et
 iuuentutis curam suscepi, et prospexi senibus, et
 populum spectaculis, congiariis, diebus festis, et
 epulis publicis, detinui. Virginum vero contu-
 meliae, aut corruptiones adolescentum, aut con-
 iuges abductae, aut immissi satellites, aut heriles
 epinae, res auditu etiam mihi abominabiles.

4. Iam-

Ἦδη δὲ καὶ περὶ τῆ ἀφῆναι τὴν ἀρχὴν, καὶ καταθέσθαι τὴν δυναστείαν, ἐσκοπέμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς παύσαιτο ἂν τις ἐννοῶν. ἐπεὶ τό γε ἄρχειν αὐτὸ, καὶ πάντα πράττειν, ἐπαχθὲς ἦδη, καὶ σὺν Φθόνῳ καματηρὸν ἐδόκει μοι εἶναι· τὰ δ' ὅπως μηκέτι τοιαύτης τινὸς θεραπείας δεῖσεται ἡ πόλις, τῆτ' ἐζήταν ἔτι· καὶ γὰρ μὲν ὁ ἀρχαῖος περὶ ταῦτα εἶχον. οἱ δὲ ἤδη τε συνίσαντο ἐπ' ἐμῆ, καὶ περὶ τῆ τρόπῃ τῆς ἐπιβελῆς, καὶ ἀποστάσεως ἐσκοπῶντο, καὶ συνωμοσίας συνεκρότουσαν, καὶ ὅπλα ἡθροίζον, καὶ χρήματα ἐπορίζοντο, καὶ τὰς ἀσυγείτονας ἐπέκαλῶντο, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ Λακεδαιμονίης καὶ Ἀθηναίων ἐπρεσβεύοντο. ἃ μὲν γὰρ
περὶ

4. Iamque de diuittendo imperio, de potestate deponenda, cogitabam, illud solum deliberrans, quomodo secura hoc facere quis posset? cum ipsum imperare, et agere omnia, iam molestum mihi, et cum inuidia laboriosum videretur. Iamque illud quaerebam, quomodo *eu adduci res posset*, ut tali quadam curatione non amplius indigeret ciuitas. Atque ego antiquae nimium simplicitatis homo haec agitabam. At illi iam contra me confurgere, ac de infidiarum defectionisque ratione dispicere, et comparare coniuratos, et arma congerere, et conferre pecunias, et vicinos aduocare, et in Graeciam ad Spartanos Atheniensesque legatos, mittere. Quae de
me

περὶ ἐμῶ αὐτῶ, εἰ ληφθεῖν, ἐδεδόκτο ἤδη αὐτοῖς, καὶ ὅπως με αὐτοχειρία διασπάσασθαι ἠπείλυν, καὶ ἅς κολάσεις ἐπενόων, δημοσίᾳ σρεβλέμενοι ἐξείπον. τῶ μὲν δὴ μηδὲν παθεῖν τοιῶτον, οἱ θεοὶ αἴτιοι, Φωράσαντες τὴν ἐπιβελήν. καὶ μάλιστ' αὖ γὰρ ὁ Πύθιος, ὀνείρατά τε προδείξας, καὶ τὰς μηνύσοντας ἕκαστα ἐπιπέμπων.

Ἐγὼ δὲ ἐνταῦθα ἤδη ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, ἐπὶ τῶ αὐτῶ δέξας τῶν τῶ λογισμῶ γενεμένους ἀξιῶ περὶ τῶν τότε πρακτέων μοι συμβαλεῦσαι, ὅτε ἀφυλάκτως ὀλίγα δεῖν ληφθεῖς, ἐζήταν τινα σωτηρίαν περὶ τῶν παρόντων. πρὸς ὀλίγον ἐν τῇ γνώμῃ ἐς Ἀκράγαντα παρ' ἐμὲ ἀποδημήσαντες,

me ipso, si caperer, iam decreta ipsis essent, et ut suis me manibus discerpere minati sint, quasque poenas extogitauerint, in publica tormentorum quaestione facti sunt. Quod quidem nihil tale passus sum, Dii causa fuerunt, deprehendendis insidiis; et in primis quidem Pythius, qui somnia mihi ostenderet, et indices omnium ad me mitteret.

5. Iam hic ego vos, Delphi, rogo, ut in eodem metu *animis et cogitatione* constituti, ipsi consulatis, quid mihi tum faciendum fuerit, cum tantum non per imprudentiam meam captus, salutis aliquam in re praesenti viam quaererem. Parumper igitur *animis Agrigentum* ad me peregrinati,

τες, καὶ ἰδόντες τὰς παρασκευὰς αὐτῶν, καὶ
 τὰς ἀπειλὰς ἀκούσαντες, εἶπατε τί δεῖ ποιεῖν
 Φιλανθρωπία χρήσασθαι πρὸς αὐτοὺς ἔτι καὶ
 Φεῖδυσθαι, καὶ ἀνέχεσθαι, ὅσον αὐτίκα μελλή-
 σοντα πείσεσθαι τὰ ὕστατα; μᾶλλον δὲ γυμνήν
 ἤδη ὑπέχεν τήνσφαγὴν, καὶ τὰ φίλτατα ἐν ὀφ-
 θαλμοῖς 2) ὄραν ἀπολλύμενα; ἢ τὰ μὲν τοιαῦτα
 πάνυ ἡλιθίᾳ τινὸς εἶναι, γενναῖα δὲ, καὶ ἀνδρώδη
 διανοηθέντα, καὶ χολὴν ἔμφρονος, καὶ ἡδιν-
 μέναι

nati, conspectis illorum apparatibus, minis illorum
 auditis, dicite mihi, quid agendum sit? vtrum hu-
 inanitate porro in illos vti *me vultis*, et parcere et
 tolerare, iam statim vltima ab illis subiturum?
 aut potius nudum iam iugulum praebere, et prae
 oculis interire videre, *quae mihi sunt carissima*?
 an ista quidem plane stupidi hominis esse *censetis*,
 meque fortiter viriliterque cogitantem, ac bile viri
 pru-

2. Ἐν ὀφθαλμοῖς] Gaudet hac locutione *Ho-*
mer. In quibus tamen pleonasmum praepo-
 sitionis ἐν statuere possis, quia saepissime
 ὀφθαλμοῖσιν ἰδεσθαι sine praepositione di-
 cit. In nostro tamen non adeo simplex est
 pleonasm. sed significat *coram videre*, nec prae-
 positio commodè abesse poterit. At si totum
 ἐν ὀφθαλμοῖς tamen pleonasmum esse statuas
 quod ὄραν sufficiat, non nego quidem: ve-
 rum aio tamen neutrum esse otiosum. *Reiss.*

μένε ἀνδρὸς ἀναλαβόντα, μετελθεῖν ἐκείνης·
 ἑμαυτῷ δ' ἐκ τῶν ἐνόντων, τὴν ἐς τὸ ἐπιόν
 ἀσφάλειαν παρασχεῖν; ταῦτ' οἶδ' ὅτι συνεβα-
 λεύσατε ἄν.

Τί ἔν ἐγὼ μετὰ τῆτ' ἐποίησα, μετασειλάμε-
 νος τὰς αἰτίαις, καὶ λόγῃ μεταδὲς αὐτοῖς, καὶ
 πὰς ἐλέγχας παραγαγῶν, καὶ σαφῶς ἐξελέγ-
 χας ἔκαστα, ἐπεὶ μὴδ' αὐτοὶ ἔτι ἕξαννοι ἦσαν,
 ἡμυνόμην ἀγανακτῶν τὸ πλεόν, ἔχ' ὅτι ἐπεβε-
 βουλευμην, ἀλλ' ὅτι μὴ εἰάθην ὑπ' αὐτῶν ἐν
 ἐκείνῃ τῇ προαιρέσει μέναι, ἣν ἐξ ἀρχῆς ἐνεση-
 σάμην. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνης, φυλάττων μὲν ἐ-
 μωτὸν, διατελῶν ἐκείνων δὲ τὰς αἰεὶ ἐπιβου-
 λεύοντας μοι κολάζων· εἶθ' οἱ ἄνθρωποι ἐμὲ
 τῆς

prudentis atque iniuria laesi assumpta, illos vlcisci,
 mihi que pro praesenti facultate, futuri temporis
 securitatem praestare? Haec, novi ego, mihi
 consuleretis.

6. Quid igitur post ea feci? Arcessitos noxios,
 et causae dicendae copia illis facta, prolatis ar-
 gumentis, plane de singulis convictos, quando-
 quidem negare nec ipsi poterant, vltus sum, ae-
 gerrime ferens, non quod factae mihi essent in-
 fidiae, sed quod mihi per illos integrum non
 esset in illa ratione permanere, quam initio in-
 stitueram. Atque ab eo inde tempore ita viuo,
 vt me custodiam, illorum vero ex numero eos,
 qui mihi semper insidiantur, puniam. Deinde

τῆς ὀμότητος αἰτιῶνται, ἐκ ἐτι λογιζόμενοι
 παρὰ ποτέρεα ἡμῶν ἦν ἡ πρώτη τέτων ἀρχή·
 συνελόντες δὲ τὰν μέσῳ, καὶ ἐφ' οἷς ἐκολάζον-
 το, τὰς τιμωρίας αὐτὰς ἡτιῶντο, καὶ τὰς δο-
 κέσας ἐν αὐταῖς ὀμότητας. ὅμοιον ὡς εἴ τις
 παρ' ὑμῖν ἱερόσυλόν τινα ἰδὼν ἀπὸ τῆς πέτρας
 ῥιπτέμενον, ἃ μὲν ἐτόλμησε, μὴ λογιζοίτο, ὡς
 νύκτωρ ἐς τὸ ἱερὸν παρῆλθε, καὶ κατέσπασε τὰ
 ἀναθήματα, καὶ τῷ ξοάνῃ ἤψατο, κατηγοροίη
 δὲ ὑμῶν πολλὴν τὴν ἀγριότητα, ὅτι Ἕλληνές τε,
 καὶ ἱεροὶ εἶναι λέγοντες, ὑπεμείνατε ἄνθρωπον
 Ἕλληνα πλησίον τῷ ἱερῷ (καὶ γὰρ ἔκ παντὸς πόρ-
 ρῳ τῆς πόλεως εἶναι λέγεται ἡ πέτρα) κολάσει
 τοιαύτη περιβαλεῖν. ἀλλ', οἶμαι, αὐτοὶ τε
 κατα-

crudelitatis me accusant homines, non cogitantes
 illud, ab vtro nostrum prima horum origo fit.
 Nimirum omiffis iis, quae erant in medio, et
 propter quae puniebantur, poenas accusabant
 ipsas, et quæ viderentur in illis *versari* crudeli-
 tates. Perinde ac si quis apud vos sacrilegum de
 rupe videns praecipitari, quæ ille ausus sit, non
 cogitet, vt noctu in templum intrauerit, ac do-
 naria detraxerit, signumque *ipsum* contrectarit;
 sed multam vestram feritatem accuset, qui Grae-
 cos vos et sanctos homines cum dicatis, sustinue-
 ritis tamen Graecum hominem prope templum
 (etenim non procul ab vrbe dicitur esse rupes illa)
 tali supplicio afficere. Sed ipsi puto ridebitis,
 si

καταγελάσεσθε, ἣν ταῦτα λέγει τις κατ' ὑμῶν,
καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐπαινέσονται ὑμῶν τὴν κα-
τὰ τῶν ἀσεβάντων αἰμότητα.

Τὸ δ' ὅλον, οἱ δῆμοι ἐκ ἐξετάζοντες ὁπείῳς
τις ὁ τοῖς πράγμασιν ἐφεσῶς ἐσιν, εἴτε δίκαιος,
εἴτ' ἀδικος, αὐτὸ ἀπλῶς τὸ τῆς τυραννίδος ὄνο-
μα μισῶσι, καὶ τὸν τύραννον· καὶ Αἰακός, ἡ
Μίνως, ἡ Ῥαδάμανθυς ἢ, ὁμοίως ἐξ ἅπαντος
ἀνελεῖν σπεύδουσι, τὰς μὲν πονηρὰς αὐτῶν πρὸ
ὀφθαλμῶν τιθέμενοι, τὰς δὲ χρηστὰς, τῇ κοι-
νωνίᾳ τῆς προσηγορίας, τῷ ὁμοίῳ μίσει συμ-
περιλαμβάνοντες. ἐγὼ γ' ἐν αἰῶνι καὶ παρ' ὑμῶν
τοῖς Ἕλλησι πολλὰς γενέσθαι τυράννας σοφοὺς
ὑπὸ Φαύλῳ ὀνόματι δοκῶντι, χρηστὸν καὶ ἡμε-
ρον

si quis talia contra vos dicat, et reliqui omnes
laudabunt vestram contra impios crudelitatem.

7. In vniuersum populi, non explorato qualis
sit, qui rebus praeest, iustusne an iniustus,
ipsum simpliciter nomen tyrannidis odio habent;
et tyrannum, etsi Aeacus, aut Minos, aut Rhada-
manthus fuerit, similiter vniuersim student tol-
lere, dum malos eorum ob oculos sibi ponunt,
bonos autem, ob communionem nominis, odio
simili complectuntur. Equidem audio, apud
vos etiam Graecos, multos tyrannos fuisse sapien-
tes, sub nomine, quod male vulgo audit, man-
suetum et placidum ostendentes ingenium: et

ρον ἡθος ἐπιδεδεγμένους· ὧν ἐνίων καὶ λόγους εἰ-
 ναι βραχεῖς ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀποκειμένους, ἀ-
 γάλματα καὶ ἀναθήματα τῷ Πυθίῳ.

Ὅρατε δὲ καὶ πᾶς νομοθέτας τῷ κολασιῳ
 εἶδει τὸ πλεονέμεντας, ὡς τῶν γε ἄλλων ἔδεν
 ὁ Φελός, εἰ μὴ φόβος προσεΐη, καὶ ἐλπίς τῆς
 κολάσεως. ἡμῖν δὲ τῆτο πολλῷ ἀγαπησιώτερον
 τοῖς τυράννοις, ὅσω πρὸς ἀνάγκην ἐξηγήμεθα,
 καὶ μισῶσι τε ἅμα, καὶ ἐπιβλαψαῖν ἀνθρώ-
 ποις σύνεσμεν, ὅπῃ μὴδὲ τῶν μορμολυκείων ὁ
 Φελός τι ἡμῖν γίνεται, ἀλλὰ τῷ περὶ τῆς Ἰ-
 δρας μύθῳ τὸ πρᾶγμ' ἔοικεν. ὅσω γὰρ ἂν ἐκ-
 κόπτωμεν, τοσῶδε πλείους ἡμῖν ἀναφύοντα
 τῷ

quorundam adeo ex illo numero, brevia dicta in
 vestro templo reposita, *quasi* signa quaedam et
 donaria, Pythio.

8. Videtis legistatores etiam poenali sanctioni
 plurimum tribuere, cum reliquorum nullus sit
 usus, nisi metus adsit et expectatio poenae. No-
 bis vero tyrannis multo magis illud necessarium
 est, in quantum inuitis imperamus, et cum ho-
 minibus versamur, qui odio nos habent et insi-
 diis appetunt, ubi terriculamentis laruatis nihil
 proficitur; sed Hydrae fabulam res refert: quo
 plures enim exciderimus, tanto plures subna-
 scuntur

τοῦ κολάζειν ἀφορμαί. Φέρειν 3) δ' ἀνάγκη,
καὶ τὰ ἀναφύομενον ἐκκόπτειν αἰεὶ, καὶ ἐπι-
καίειν, νῆ Δία, κατὰ τὸν Ἰόλτων, εἰ μέλλοι-
μεν ἐπικρατήσειν. τὸν γὰρ ἅπαξ εἰς τὰ τοιαῦ-
τα ἐμπεσῆν ἠναγκασμένον, ὁμοιον χρὴ τῇ ὑπο-
θέσει καὶ αὐτὸν εἶναι· ἢ Φειδόμενον τῶν πλη-
σίον, ἀπολωλέναι. ὅλως δέ, τίνα οἴσθ' ἐξ ὧς
ἄγχιον, ἢ ἀνήμερον ἀνθρώπου εἶναι, ὡς ἡδεσθαι
μασι-

scuntur puniendi occasiones. Auferre autem oportet quod subnascitur, et excidere semper, et vrere Iolai instar, vincere si velimus. Eum enim qui semel in hanc vitam incidere coactus est, oportet aut similem esse argumento, *quod agendum suscepit*, aut, dum aliis parcit, ipsum perire. Quem vero omnino putatis hominem ferum adeo et immitem esse, qui delectetur flagellandis *aliis*, et

P 3

plora-

3. Φέρειν] Nisi placet verbo, Φέρειν hic tribuere auferendi significationem, videndum an non fuerit in libris antiquis ἀφαίρειν. Gesner. Si *tolerandi, perseverandi* sensu accipias, stare poterit vulgata: quo sensu notum est, Φέρειν πόνους, id quod non mera est passio, sed et actionem inuoluit. Nemini tamen hoc obtrudo: nam cum Φέρειν modo sit *adferre*, modo etiam significet *auferre*, ideo posteriore hoc sensu cum Gesn. accipere malim. Reitz.

μασιγῆντα καὶ οἰωνῶν ἀκρόντα, καὶ σφαττο-
μένους ὀρώντα, εἰ μὴ ἔχοι τινὰ μεγάλην τῷ κο-
λάζειν αἰτίαν; ποσάνεις γὰρ ἐδάκρυσα μασιγα-
μένων ἄλλων, ποσάνεις δὲ θρηνῆν καὶ ὀδύρεσθαι
τὴν ἐμαυτῷ τύχην ἀναγκάζομαι, μείζω κόλασιν
αὐτὸς καὶ χρονιωτέραν ὑπομένων; Ἄνδρι γὰρ
Φύσει μὲν ἀγαθῷ, διὰ δ' ἀνάγκην πικρῷ, πο-
λὺ τῷ κολάζεσθαι τὸ κολάζειν χαλεπώτερον.

Εἰ δὲ δεῖ μετὰ παρρησίας εἰπεῖν, ἐγὼ μὲν εἰ
αἵρεσίς μοι προτεθείη, πότερα βέλομαι, κολά-
ζειν τινὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖν, εὖ ἴξε,
ὡς ἔδεν μελλήσας, ἐλοίμην ἂν τεθνᾶναι μᾶλλον,
ἢ μηδὲν ἀδικούντας κολάζειν. εἰ δέ τις Φαίη,
βέλει, ὦ Φάλαρι, αὐτὸς τεθνᾶναι ἀδίκως, ἢ
δικαίως

ploratu illorum audiendo, et spectandis caedibus,
nisi magnam aliquam habeat puniendi causam?
Quoties ego, dum flagellis alii caederentur illa-
crimaui, quoties deplorare lamentarique meam
fortunam cogor, maiorem ipse et longiorem poe-
nam sustinens! Viro enim natura bono, sed quem
acerbum esse cogat necessitas, punire multo quam
puniri difficilius est.

9. Si vero libere dicendum est, equidem optio-
ne proposita, vtrum malim iniuste quosdam pu-
nire, quam ipse mori; scitote me nulla cuncta-
tione interposita mortem potius electurum, quam,
qui nihil iniuste egerint, punire. Si quis vero
dicat, Vtrum vis, Phalari, ipse iniuste mori, an
iuste

δικαίως κολάζειν τὰς ἐπιβέλκας, τῷτο βελοί-
μην ἄν. αὐτοῖς γὰρ ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, συμβου-
λκας καλῶ, πότερον ἀμεινον εἶναι ἀδίκως ἀποθα-
νεῖν, ἢ ἀδίκως σώζειν τὸν ἐπιβεβελυκότα; οὐ-
δεῖς ἄτως, οἶμα, ἀνόητός ἐστιν, ὃς ἐκ ἂν προ-
τιμήσειε ζῆν μᾶλλον, ἢ σώζων τὰς ἐχθρὰς ἀπο-
λωλάναι. καίτοι πόσας ἐγὼ καὶ τῶν ἐπιχειρη-
σάντων μοι, καὶ Φανερῶς ἐληλεγμένων, ὅμως
ἔσωσα; οἷον Ἀκανθὸν τετονί, καὶ Τιμοκράτην,
καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ, παλαιῶς συν-
ηθείας τῆς πρὸς αὐτὰς μνημονεύσας.

Ὅταν δὲ βεληθῇτε τὰ μὲν εἰδέναι, τὰς εἰς-
φοιτῶντας εἰς Ἀκράγαντα ξένας ἐρωτήσατε,
ὅποιός ἐγὼ περὶ αὐτὰς εἰμι, καὶ εἰ Φιλανδρῶ-
πως

iuste punire insidiatores? hoc sane *posterius* ma-
luerim. Denuo enim vos, Delphi, in consilium
mihi aduoco; meliusne sit iniuste mori, an iniu-
ste seruare insidiatorem? Nemo ita, puto, stu-
pidus est, quin viuere potius praeferat, quam
inimicis seruandis ipse perire. Quamquam quot
ego eorum etiam, qui insidias mihi struxerant,
manifeste licet conuictos, tamen seruauī? velut
Acanthum hunc et Timocratem, et Leagoram il-
lius fratrem, memoria antiquae cum illis consue-
tudinis adhibita.

10. Si vero meam vitae rationem nosse volue-
ritis, peregrinos Agrigentum venientes interro-
gate, qualem me illis praebeam, vtrum humane

πως προσφέρωμαι τοῖς καθαίρουσιν, ὥς γε καὶ σκοπὰς ἐπὶ τῶν λιμένων ἔχω, καὶ πευθῆνας, τίνες καὶ ὅθεν καταπεπλευκασιν, ὥς κατ' αἰρίαν τιμῶν, ἀποπέμποιμι αὐτάς. ἔνιοι δὲ καὶ ἄξε-
πίτηδες φοιτῶσι παρ' ἐμέ, οἱ σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἐφεύγασιν τὴν συνεσίαν τὴν ἐμήν· ὥσπερ ἀμέλει καὶ πρώην ὁ σοφὸς Πυθαγόρας ἦκεν ὡς ἡμᾶς, ἀλλὰ μὲν ὑπὲρ ἐμᾶ ἀκηκῶς. ἐπεὶ δ' ἐπειράθη, ἀπῆλθεν ἐπαινῶν με τῆς δικαιο-
σύνης, καὶ ἐλαῶν τῆς ἀναγκαιᾶς ὁμότητος. εἴ-
τα οἶσθε τὸν πρὸς τοὺς ὀθνεῖους Φιλάνθρω-
πον, οὕτως ἀδίκως τοῖς οἰκείοις προσφέρεισθαι, εἰ μὴ τι διαφερόντως ἡδίκητο.

Ταῦ-

tractem, qui eo deferuntur: qui in portibus spe-
culatores habeam, exploraturos, qui et vnde na-
vibus venerint? ut pro dignitate cuiusque hono-
ratos dimittam. Quidam vero etiam dedita opera
ad me ventitant, Graecorum sapientissimi, nec
consuetudinem meam refugiant. Ut nempe et-
iam nuper sapiens Pythagoras ad nos venit, qui
cum alia de me audisset, experimento facto di-
scessit, meam laudans iustitiam, et necessariae mi-
sertus crudelitatis. Deinde putatis, hominem per-
eigrinis adeo humanum, iniuste tractaturum suos,
nisi insigni affectum iniuria?

Ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ ἐμαυτῶ ἀπολελόγημαι
 ὑμῖν, ἀληθῆ, καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνε μᾶλλον,
 ὥς ἐμαυτὸν πείθω, ἢ μίσος ἄξια. ὑπὲρ δὲ τῆ
 ἀνάθήμετος, κατὰ ὑμᾶς ἀκῆσαι ὅθεν καὶ ὅπως
 τὸν ταῦρον τῆτον ἐκτησάμην, ἐκ ἐκδὸς αὐτὸς
 τῷ ἀνδριαντοποιῷ. μὴ γὰρ ἔτω μανείην, ὥς
 τοιούτων ἐπιθυμῆσαι κτημάτων. ἀλλὰ Περί-
 λαος ἦν τις ἡμεδαπὸς, χαλκεὺς μὲν ἀγαθός,
 πονηρὸς δὲ ἀνθρωπος· ἔτος πάμπλου τῆς ἐμῆς
 γνῶμης διημαρτηκώς, ὥς το χαριεῖσθαι μοι, εἰ
 καὶνὴν τινα κόλασιν ἐπινοήσειεν, ὥς ἐξ ἅπαντος
 κολάζειν ἐπιθυμῶντι. καὶ δὴ κατασκευάσας
 τὸν βῆν, ἥκέ μοι νομίζων, κάλλιστον ἰδεῖν, καὶ
 πρὸς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένον· κινήσεως γὰρ
 αὐτῷ καὶ μυκηθμοῦ ἔδει μένον πρὸς τὸ καὶ
 ἔμφυ-

II. Atque hæc quidem pro me dixi, vera, iusta,
 laude potius quam odio digna. Iam de donario
 vos audire tempus est, quomodo dominus huius
 tauri factus sim, quem non locauerim statuario.
 Absit enim a me ille furor, ut tale quid possidere
 eupiam. Sed fuit Perilaus aliquis nostras, faber
 bonus, sed homo *idem* pessimus. Hic multum a
 coniectando animo meo aberrans, gratum se mi-
 hi facturum rebatur. tanquam poenis omnino
 gaudenti, si novam quandam poenam excogitasset.
 Fabrefactum igitur bouem mihi attulit, pulcher-
 rima specie, et ad exactissimam similitudinem ela-
 boratum: solo enim motu et mugitu deficiebatur,

ἐμψυχον εἶναι δοκεῖν. ἰδὼν δὲ, ἀνέκραγον εὐ-
 θύς, ἄξιον τὸ κτῆμα τῷ Πυθίᾳ· πεμπτῆς δ'
 ταῦρος τῷ θεῷ. ὁ δὲ Περίλαος παρεστώς, τί
 δ' εἰ μάθοις, ἔφη, τὴν σοφίαν τὴν ἐν αὐτῷ,
 καὶ τὴν χρεῖαν, ἣν παρέχεται; καὶ ἀνοίξας ἅμα
 τὸν ταῦρον κατὰ τὰ νῶτα, ἦν τινεα, ἔφη, κο-
 λάξεν ἐθέλης, ἐμβιβάσας εἰς τὸ μηχανήμα τῷ-
 το, καὶ κατακλείσας, προσιδέναι μὲν τὰς αὐ-
 λὰς τὰςδε πρὸς τὰς μυκτῆρας τῷ βόος, πῦρ δ'
 ὑποκαίειν κελεύειν· καὶ ὁ μὲν οἰμώζεται, καὶ
 βοήσεται, ἀλήκταις ταῖς ὀδύναις ἐχόμενος· ἡ
 βοὴ δὲ, διὰ τῶν αὐλῶν μέλη σοι ἀποτελέσει,
 οἷα λιγυρώτατα, καὶ ἐπαυλήσει θρηνώδες, καὶ
 μυκήσεται γοερώτατον, ὥς τὸν μὲν, κολάζεσθαι,
 σὲ δὲ τέρπεσθαι μεταξὺ καταυλόμενον.

Ἐγώ

quo minus animatus esse videretur. Ad primum
 autem conspectum exclamaui, dignum opus,
 quod habeat Pythius. Mittendus hic taurus Deo.
 Adstans autem Perilaus, *Quid si*, inquit, *noris*
artem in illo adhibitam, et quem usum praebeas?
et, simul aperiens prope tergum bouem, si quem pu-
nire, inquit, volueris, imposito illo in hanc machi-
nam, eaque clausa, applicari has tibias iube naribus
bouis, et succendi ignem. Sic iste eiulabit et clama-
 bit, dolore infinito cruciatus; clamor autem iste per
 tibias modulos tibi efficiet canoros maxime, et ibrenis
 aptos sonos accinet, ac lugubre quiddam magict: adeo
 ut dum ille punitur, tibiae tu sonis interim demulcere.

12. Ego

Ἐγὼ δὲ ὡς τῷτ' ἤκουσα, ἐμυσάχθην τὴν καὶ
κομηχανίαν τῷ ἀνδρὶ, καὶ τὴν ἐπίνοιαν ἐμίση-
σα τῷ κατασκευάσματος, καὶ οἰκείαν αὐτῷ τι-
μωρίαν ἐπέθηκα. καὶ ἄγε δὴ, ἔφην, ὦ Περί-
λαε, εἰ μὴ κενὴ ἄλλως ὑπόσχεσις ταῦτά ἐστι,
δεῖξον ἡμῖν αὐτὸς εἰσελθὼν, τὴν ἀλήθειαν τῆς
τέχνης, καὶ μίμησαι τὰς βοῶντας, ἵν' εἰδῶμεν
εἰ καὶ ἂν Φῆς μέλη, διὰ τῶν αὐλῶν φθέγγεται.
πεῖθεται μὲν τέτοις ὁ Περίλαος· ἐγὼ δὲ, ἐπεὶ
ἔνδον ἦν, κατακλείσας αὐτὸν, πῦρ ὑφάπτειν
ἐκέλευον, Ἀπολάμβανε εἰπὼν τὸν ἄξιον μισθὸν
τῆς θαυμαστῆς σε τέχνης, ἵν' ὁ διδάσκαλος τῆς
μουσικῆς πρῶτος αὐτὸς αὐλῆς. καὶ ὁ μὲν δίκαια
ἐπασχεῖ, ἀπολαύων τῆς αὐτῷ εὐμηχανίας· ἐγὼ
δὲ,

12. Ego vero his auditis, infelix artificium ho-
minis abominatus, et exofus ingenium huius ma-
chinae, propriam illi poenam imposui: et, *Age
sane*, inquam, *Perilae*, nisi vana temere illa sunt
promissa, ostende nobis ingressus ipse veritatem artis
tuae, et imitare clamantes, ut sciamus verum, quos
prædicas modulos, ii per tibias sonent. Obsequi-
tur Perilaus: at ego, cum intus esset, concluso
homine, ignem succendi iussi, *Habe tibi*, dicens,
*dignam mercedem admirabilis illius artis tuae, ut
magister illius Musices primus ipse canas.* Atque
ille digna factis suis passus est, fructum percipiens
ingeniosæ machinationis. Caeterum ego viuen-
tem

δὲ, ζῶντα, καὶ ἔτι ἔμπνευ ὄντα τὸν ἄνδρα, ἐξαιρεθῆναι κελεύσας, ὡς μὴ μιάνεις τὸ ἔργον ἐναποθανῶν, ἐκείνον μὲν ἄταφον κατὰ κρημνῶν ῥίπτειν ἐκέλευσα· καθάρσας δὲ τὸν βῆν, ἀπέπαιψα ὑμῖν ἀνατεθισόμενον τῷ θεῷ· καὶ ἐπιγράψαι γε ἐπ' αὐτῷ ἐκέλευσα τὴν πᾶσαν διήγησιν· τῷ ἀνατιθέντος ἐμῶ τένομαι, τὸν τεχνίτην τὸν Περίλαον, τὴν ἐπίνοιαν τὴν ἐκείνην, τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐμήν, τὴν πρέπσαν τιμωρίαν, τὰ τῷ σοφῷ χαλκῆως μέλη, τὴν πρώτην πῆραν τῆς μουσικῆς.

Τμῆς δὲ, ὦ Δελφοί, δίκαια ποιήσετε, θύσαντες μὲν ὑπὲρ ἐμῶ μετὰ τῶν πρέσβων, ἀναθέντες δὲ τὸν ταῦρον ἐν καλῷ τῷ ἱερῷ, ὡς πάντες εἶδῃεν ὅτις ἐγὼ πρὸς τὰς πονηρὰς εἰμι, καὶ ὅπως

tem adhuc et spirantem hominem eximi iussi, ne intra moriendo opus pollueret, et insepultum per praeceps abiici. Expiatum vero bouem vobis mihi dedicandum Deo, et inscribi totam narrationem iussi, meum, dedicantis, nomen, artificem Perilaum, ipsius commentum, meam iustitiam, poenam decentem, sapientis fabri modulus, primum Musices experimentum.

13. Vos vero, Delphi, quod iustum est feceritis, si pro me cum Legatis rem sacram feceritis, dedicaueritisque taurum honesto sacri loco, ut sciant omnes, qualis ego in malos sum, et quomodo

ὅπως ἀμύνομαι τὰς περιττὰς ἐς κακίαν ἐπιθυ-
μίας αὐτῶν. ἱκανὸν γὰρ καὶ τῷτο μόνον δηλώ-
σαι με τὸν τρέπον, Περίλαος κολασθεὶς, καὶ ὁ
ταῦρος ἀνατεθείς, καὶ μηκέτι Φυλαχθεὶς πρὸς
ἄλλων κολαζομένων αὐλήματα, μηδὲ μελωδήσας
ἄλλο ἔτι, πλὴν μόνον τὰ τῷ τεχνίτῃ μυκήμα-
τα· καὶ ὅτι ἐν μόνῳ αὐτῷ καὶ πείραν ἔλαβον
τῆς τέχνης, καὶ κατέπευσεν τὴν ἄμυστον ἐκείνην
καὶ ἀπάνθρωπον ὥδην. καὶ τὰ μὲν παρόντα
ταῦτα παρ' ἐμῇ τῷ θεῷ. ἀναθήσω δὲ καὶ ἄλ-
λα πολλάκις, ἐπειδὴν μοι παράσχη μηκέτι δεῖ-
σθαι κολάσεων.

Ταῦτα μὲν, ὦ Δελφοί, τὰ παρὰ τῷ Φαλά-
ριδος, ἀληθῆ πάντα, καὶ οἷα ἐπράχθη ἕκαστα·
καὶ

modo viciscar nimias illorum ad mala cupiditates.
Sufficit enim vel hoc solum ad declarandum inge-
nium meum, Perilaus punitus, dedicatus taurus,
neque servatus amplius ad aliorum puniendorum
cantus, nulla dum alia melodia edita, praeter so-
los artificis inugitus: et quod in illo solo et expe-
rimentum cepi artis, et finem imposui cantui illi
a Musis et humanitate abhorrenti. Et in prae-
sens ista quidem a me Deo oblata sunt. Dedi-
cabo autem saepe etiam alia, si hoc mihi praeesti-
terit, ut poenis non amplius indigeam.

14. Haec, Delphi, quae a Phalaride, dicere iussi
sumus, vera omnia, et qualia gesta sunt singula.
Ac

καὶ δίκαιαι ἂν εἴημεν πιστεύεσθαι ὑφ' ὑμῶν, μαρ-
 τυρῶντες, ὡς ἂν καὶ εἰδότες, καὶ μηδεμίαν τῶ ψεύ-
 δεσθαι νῦν αἰτίαν ἔχοντες. εἰ δὲ εἴ καὶ δεηθῆναι
 ὑπὲρ ἀνδρὸς μάτην πονηρῶ δοκῶντος, καὶ ἄκοντος
 κολάζειν ἡγαγκασμένα, ἰκετεύομεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ
 Ἀκράγαντινοι, Ἕλληνες τε ὄντες, καὶ τὸ ἀρχαῖ-
 ον Δωριεῖς, προσήσεσθαι τὸν ἄνδρα, φίλον εἶναι
 ἐθέλοντα, καὶ πολλὰ καὶ δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ ἔκασον
 ὑμῶν εὖ ποιῆσαι ὠρμημένον. λάβετε ἔν αὐτοῖ τὸν
 ταῦρον, καὶ ἀνάθετε, καὶ εὐξασθε ὑπὲρ τε τῆς Ἀ-
 κράγαντος, καὶ ὑπὲρ αὐτῶ Φαλαρίδος, καὶ μήτε
 ἡμᾶς ἀπράκτους ἀποπέμψητε, μήτ' ἐκείνον ὑβρί-
 σητε, μήτε τὸν θεὸν ἀποσερήσητε καλλίστ' τε
 ἅμα, καὶ δικαιοτάτ' ἀναδήματος.

*Ac digni videmur esse, quibus fides habeatur a vobis,
 cum perhibeamus testimonium, tanquam qui sciamus,
 et nullam iam mentiendi causam habeamus. Si vero
 etiam preces interponendae sunt pro viro, qui sine
 causa videtur malus, quique praeter voluntatem
 suam punire cogitur, supplicamus vobis nos Agrigen-
 tini, qui Graeci sumus, et antiqua origine Dores,
 ut admittatis virum, amicum vobis esse cupientem,
 et multa in vos publice et priuatim in singulos ve-
 strum bona conferre paratum. Accipite ergo ipsi
 taurum et dedicate, et pro Agrigento, ipsoque Pha-
 laride vota facite: et nec infecta re nos dimiseritis,
 nec illum affeceritis contumelia, nec Deum pulcher-
 rimo iustissimoque donario priuaueritis.*

Φάλα-

Φάλαρις δεύτερος.

Οὐτε Ἀκραγαντίνων, ὧ ἄνδρες Δελφοί, πρό-
 ξενος ὢν, ἔτε ιδιόξενος αὐτῷ Φαλάριδος,
 ἔτ' ἄλλην ἔχων πρὸς αὐτὸν, ἢ εὐνοίας ἰδίαν αἰ-
 τίαν, ἢ μελλέσης Φιλίας ἐλπίδα· τῶν δὲ πρέσ-
 βων ἀνέσας τῶν ἡκόντων παρ' αὐτῷ, ἐπεικῇ
 καὶ μέτρια διεξιόντων, καὶ τὸ εὐσεβὲς ἅμα, καὶ
 τὸ κοινῇ συμφέρον, καὶ μάλιστα τὸ Δελφοῖς πρέ-
 πον προορώμενος, ἀνέστην παρηνέσων ὑμῖν, μή-
 τε ὑβρίζειν ἄνδρα δυνάστην εὐσεβῆντα, μητ' ἀ-
 νάθημα ἔδη τῷ θεῷ καθωμολογημένον, ἀπαλ-
 λοτριᾶν· καὶ ταῦτα, τριῶν τῶν μεγίστων ἐς
 αἰεὶ ὑπόμνημα γενησόμενον, τέχνης καλλίστης
 καὶ ἐπινοίας κακίστης καὶ δικαίας κολάσεως.

Ἐγὼ

Phalaris Alter.

Neque cura mihi Agrigentinarum hospitum pu-
 blice data, Delphi, neque priuatum cum
 Phalaride hospitium intercecit, neque aliam ha-
 beo aut peculiarem beneuolentiae erga illum caus-
 sam, aut futurae spem amicitiae. Caeterum au-
 ditis Legatis ab eo venientibus, aequa et modera-
 ta differantibus, atque id quod pium, et publice
 utile est, et Delphos maxime decet, spectans, sur-
 rexi adhortaturus vos, ut neque contumelia affi-
 ciatis virum potentem, religiosum, neque dona-
 rium iam nuncupatum Deo, abalienetis, quod
 trium maximarum rerum omni aeuo monumentum
 futurum est, artis praestantissimae, commentum
 pessimi, et iusti supplicii.

2. Equi-

Ἐγὼ μὲν ἔν, καὶ τὸ ἐνδοῖσθαι ὑμᾶς ὅλως πε-
 ρεῖ τέττα, καὶ δημιεργὰς ἡμῖν προθεῖναι τὴν δια-
 σκεψιν, εἰ χρεὶ δέχεσθαι τὸ ἀνάθημα, ἢ ὅπι-
 στω αὐθις ἀποπέμπειν, ἀνόσιον ἤδη εἶναι νομί-
 ζω· μᾶλλον δέ, ἐδ' ὑπερβολὴν ἀσεβείας ἀπο-
 λελοιπέναι· ἐδὲν γὰρ ἄλλ' ἢ ἱεροσυλία τὸ πρᾶ-
 γμά ἐστί, μακροῦ τῶν ἄλλων χαλεπωτέρα, καὶ
 ὅσω τῶ τὰ ἤδη ἀνατεθέντα συλαῖν, τὸ μηδέ τῇν
 ἀρχὴν τοῖς ἀνατιθέναι βελομένοις ἐπιτρέπειν
 ἀσεβέζερον.

Δέομαι δὲ ὑμῶν Δελφὸς καὶ αὐτὸς ὢν, καὶ
 τὸ ἴσον μετέχων τῆς τε δημοσίᾳ εὐκλείας, εἰ
 φυλάττοιτο, καὶ τῆς ἐναντίας δόξης, εἰ ἐκ τῶν
 παρόντων προσγένειτο, μὴτ' ἀποκλείειν τὸ ἱε-
 ρόν

2. Equidem ipsum hoc, dubitare vos omnino
 hac de re, ipsum hoc, quod eam proposuere
 nobis magistratus disputationem, *Sit ne recipien-
 dum donarium, an retro rursus remittendum?* irre-
 ligiosum esse arbitror, vel potius, nullum im-
 pietati gradum ultra quem ascendat, reliquisse.
 Nihil enim aliud quam sacrilegium hoc est, longe
 aliis grauius, quanto nimirum maior est impie-
 tas, quam spoliare dedicata, ne permittere qui-
 dem dedicare volentibus.

3. Rogo autem vos, Delphus ipse quoque, et
 in partem veniens tum publicae bonae famae; si
 ea seruetur, tum contrariae opinionis, si qua ex
 praesenti negotio contrahatur, ne claudatis sa-
 crum-

ρὸν τοῖς εὐσεβῶσι, μήτε τὴν πόλιν πρὸς ἅπαν-
τας ἀνθρώπους διαβάλλειν, ὡς τὰ πεμπόμενα
τῷ θεῷ συκοφαντῶσαν, καὶ ψήφῳ καὶ δικαση-
ρίῳ δοκιμάζουσαν τὰς ἀνατιθέοντας. ἔδει γὰρ
ἔτι ἀναθεῖναι τολμήσειεν ἄν, εἰδὼς ἔπρροση-
σόμενον τὸν θεόν, ὃ, τι ἂν μὴ πρότερον Δελ-
φοῖς δοκῇ.

Ὁ μὲν ἔν Πύθιος, τὴν δικαίαν ἤδη περὶ τῆς
ἀναθήματος ψήφον ἤνεγκεν. εἰ γὰρ ἐμίσει τὸν
Φάλαριν, ἢ τὸ δῶρον αὐτὸ ἐμυσάττετο, ῥάδιον
ἦν ἐν τῷ Ἴονίῳ μέσῳ καταδύσαι αὐτὸ, μετὰ
τῆς ἀγέλης ὀλκάδος. ὃ δὲ πολὺ τέναντίον ἐν
εὐδίᾳ τε διαπεραιωθῆναι, ὡς Φασι, παρέσχεεν
αὐτοῖς, καὶ σῶς ἐς τὴν Κίρρην κατᾶραι.

Ω

crum religiosiſ, neque ciuitati noſtræ infamiam
apud omnes homines concilietis, quaſi ea quæ
mittuntur Deo calumnietur, et calculo iudicio-
que exploret, qui aliquid dorant. Nemo enim
amplius donare quidquam temere audebit, ſi ſciat,
non admiſſurum eſſe Deum, quod non prius
Delphis *admittendum* videatur.

4. Ac Pythius euidem iuſtum iam de donario
ſuffragium tulit. Si enim odiſſet Phalarin, aut
munus illius abominaretur, facile illi erat medio
in Ionio illud, cum ipſa nauī, quæ uehebat, de-
mergere. Verum ille contra per ſerenitatem vti
tralicerent, vt aiunt, ipliſ tribuit, et ſalui ad
Cirrham vti appellerent.

Luc. Op. T. IV.

Q

5. Qua

Ὡ καὶ δῆλον, ὅτι προσίεται τὴν τῷ μονάρχῃ εὐσεβειαν. χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ψηφισαμένους, προσθεῖναι καὶ τὸν ταῦρον ταυτὸν τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἱερῷ. ἐπεὶ πάντων ἂν εἴη τῶν ἀτοπώτατον, πέμψαντά τινα μεγαλοπρεπὲς ἔτῳ δῶρον θεῷ, τὴν καταδικάζουσαν ἐκ τῷ ἱερῷ ψῆφον λαβεῖν, καὶ μισθὸν κομίσασθαι τῆς εὐσεβείας, τὸ κερῖσθαι μηδὲ τῷ ἀνατιθέναι ἄξιον.

Ὁ μὲν ἔν τ' ἀναντία μοι ἐγνωκώς, καθάπερ ἐκ τῷ Ἀγρίαντος ἄρτι καταπεπλευκώς, σφαγὰς τινας, καὶ βίας, καὶ ἀρπαγὰς, καὶ ἀπαγωγὰς ἐτραγώδει τοῦ τυράννου, μόνον οὐκ αὐτόπτης γεγενῆσθαι λέγων, ὃν ἴσμεν εὐδ' ἄχρι τῷ πλοίῳ

5. Qua re etiam manifestum est, admitti ab eo monarchae pietatem. Oportet autem vos quoque eadem decernere, et adiacere hunc taurum reliquis templi ornamentis. Omnium enim absurdissimum fuerit, magnifici adeo muneris Deo missi auctorem, damnans ex templo suffragium referre, et mercedem hanc religionis suae habere, ut ne dignus quidem sit habitus qui aliquid donet.

6. Ille quidem, qui contraria mihi decreuit, quasi qui Agrigento modo huc appulerit, caedes quasdam, et vim factam, et rapinas, et abductiones tyranni tragica oratione retulit, tantum non visa a se narrari dicens; quem tamen neque

ad

πλοῖς ἀποδεδημηκότα. χρὴ δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα, μηδὲ τοῖς πεπονθένον φάσκεισι πάνυ πιστεῦειν διηγεμένοις. ἄδελον γὰρ εἰ ἀληθῆ λέγασιν, ἔχ' ὅπως αὐτὰς, ἃ μὴ ἐπισάμεθα, κατηγορεῖν.

Εἰ δ' ἔν τι καὶ πέπρακται τοιοῦτον ἐν Συμελίᾳ, πᾶτ' ὁ Δελφοῖς ἀναγκαῖον πολυπραγμονεῖν, εἰ μὴ ἀντὶ ἱερέων ἤδη δικαστὴ εἶναι ἀξιόμεν' καὶ δέον θύειν, καὶ τ' ἄλλα θεραπεύειν τὸν θεόν, καὶ συνανατιθεῖναι, εἰ πέμψῃς τις, σκοπῶντες καθήμεθα, εἴ τινες τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰόνιον δικαίως ἢ ἀδίκως τυραννῶνται.

Καὶ τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐχέτω ὅπῃ καὶ βέλτεται· ἡμῶν δὲ ἀναγκαῖον, αἶμα, τὰ ἡμέτερα αὐτῶν

ad nauem usque peregrinatum esse, nouimus. Oportet autem talia ne his quidem, qui se passos esse dicunt, omnino credere narrantibus; cum, utrum vera dicant, incertum sit: nedum ut ipsi, quae non certo scimus, accusemus.

7. Vtrum igitur tale quidquam in Sicilia factum sit, hoc Delphis necesse non est studiose quaerere; nisi pro sacerdotibus iam iudices esse postulamus; et cum inactare nos oportebat, et reliquum Dei cultum peragere, et vna ponere donaria si quis mittat, sedemus disceptaturi, si qui trans Ionium mare iuste aut iniuste tyrannidem gerant.

8. Aliorum quidem res quomodo cumque lubuerit se habeant. Nobis autem necessarium ar-

αὐτῶν εἰδέναι, ὅπως τε πάλα διέκειτο, καὶ
 ὅπως νῦν ἔχει, καὶ τί ποιῶσι λῶον ἔσαι. ὅτι
 μὲν δὴ ἐν κρημνοῖς τε οἰκῶμεν αὐτοί, καὶ πέτρας
 γεωργῶμεν, ἔχ' Ὀμηρον χρὴ περιμένειν, δηλώ-
 σοντα ἡμῖν, ἀλλ' ὁρᾶν πάρεσι ταῦτα· καὶ ὅσον
 ἐπὶ τῇ γῇ, βαθεῖ λιμῶ ἀεὶ συνῆμεν ἄν. τὸ δ'
 ἱερὸν, καὶ ὁ Πύθιος, καὶ τὸ χρηστήριον, καὶ
 οἱ θύοντες, καὶ οἱ εὐσεβῆντες, ταῦτα Δελ-
 φῶν τὰ πεδία, ταῦθ' ἡ πρόσδοτος, ἐντεῦθεν
 ἡ εὐπορία, ἐντεῦθεν αἱ τροφαί. χρὴ γάρ
 τὰ ληθῇ πρὸς γε ἡμᾶς αὐτοὺς λέγειν, καὶ τὰ
 λεγόμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν καὶ
 ἀνῆροτα φῦεταί· τὰ πάντα ὑπὸ γεωργῶ τῶ
 θεῷ, δς ἂ μόνον τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν
 ἀγαθὰ

bitror nostra ipsorum scire, cum vt olim consti-
 tuta fuerint, tum vti nunc se habeant, et quid
 facientibus melius futurum sit. Ac nos in prae-
 cipitiis habitare, et saxa arare, non Homerus no-
 bis expectandus est, qui nos doceat; sed videre
 ista licet: et quantum ad terram, prolixa semper
 cum fame essemus. Sed templum, et Pythius,
 et oraculum, et maestantes, et religiosi, hi Del-
 phorum agri, hi reditus, hinc bona copia, hinc
 alimenta, (oportet enim vera, inter nos quidem
 certe, dicere,) et quod a poetis dicitur, sine se-
 mine nostro, sine aratro, proueniunt omnia:
 agrum nostrum colente Deo, qui non ea solum,
 quae apud reliquos Graecos nascuntur, bona no-
 bis

ἀγαθὰ γιγνόμενα παρέχει, ἀλλ' εἴ τι ἐν Φρυγίῳ,
ἢ Λυδοῖς, ἢ Πέρσαις, ἢ Ἀσσυρίοις, ἢ Φοινίξιν,
ἢ Ἰταλιώταις, ἢ Ὑπερβορέοις αὐτοῖς, πάντα
εἰς Δελφὸς ἀφικνεῖται. καὶ τὰ δευτέρα μετα-
τὸν θεὸν ἡμεῖς τιμώμεθα ὑφ' ἀπάντων, καὶ
εὐποροῦμεν, καὶ εὐδαιμονοῦμεν· ταῦτα τὸ ἀρχαῖον
ταῦτα τὸ μέχρι νῦν, καὶ μὴ παυσάμεθα γε-
ῖν βιῶντες.

Μέμνηται δὲ εἰς πῶποτε ψῆφον ὑπὲρ ἀνα-
θήματος παρ' ἡμῖν ἀναδοθεῖσαν, εἰς κωλυθέν-
τα τινα θύειν ἢ ἀνατιθέναι. καὶ διὰ τῆς, οἴ-
μαι, καὶ αὐτὸ εἰς ὑπερβολὴν ἠύχεται τὸ ἱερὸν,
καὶ ὑπερπλετῇ ἐν τοῖς ἀναθήμασι. δεῖ τοίνυν
μὴδ' ἐν τῷ παρόντι καινοτομεῖν μηδέν, μηδὲ
παρὰ

bis praebebat; sed si quid apud Phrygas, Lydos,
Perlas, Assyrios, aut Phoenices, aut Italos, aut
ipsos Hyperboreos, nascitur, Delphos omnia per-
ueniunt. Et secundo post Deum loco nos colimur
ab omnibus, et abundamus, et beati sumus. Haec
antiqua ratio, haec adhuc obtinet, et vtinam ita
vivere non desinamus!

9. Recordatur autem nemo vnquam suffragium
de donario apud nos latum, nec prohibitum
quemquam, quo minus sacrificaret, vel dedicaret
aliquid. Ac propter hoc ipsum, puto, supra mo-
dum auctum est sacrum, et abundat donarius. Qua-
re nec in praesenti nouandum quidquam, neque
praeter

παρὰ τὰ πατρίᾳ νόμον καθιστάναι, Φιλοκρίτειν
τὰ ἀναθήματα, καὶ γενεαλογεῖν τὰ πεμπόμενα,
ὅθεν, καὶ ἄφ' ὅτε, καὶ ἐποῖα· δεξαμένους δὲ
ἀπραγμόνως ἀνατιθέναι, ὑπηρετῶντας ἀμφοῖν,
καὶ τῷ θεῷ, καὶ τοῖς εὐσεβέσι.

Δοκεῖτε δέ μοι, ὦ ἄνδρες Δελφοί, ἄριστα βε-
λεύσεσθαι περὶ τῶν παρόντων, εἰ λογίσεσθε
πρῶτον ὑπὲρ ὅσων καὶ ἡλίκων ἐστὶν ἡ σκέψις·
πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῆς θεᾶς, καὶ τῆς ἱερᾶς, καὶ θυ-
σιῶν, καὶ ἀναθημάτων, καὶ ἐθῶν ἀρχαίων, καὶ
θεσμῶν παλαιῶν, καὶ δόξης τῆς μαντείας· ἔπει-
τα, ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ τῶν συμφερόν-
των τῷ τε κοινῷ ἡμῶν, καὶ ἰδίᾳ ἐκάστῳ Δελ-
φῶν· ἐπὶ πᾶσι δὲ, τῆς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις
εὐκλείας

praeter patrium morem lex constituenda, vt scrupulose iudicentur donaria, et eorum quae mittuntur origo inquiratur, vnde, a quo, et qualia sint? sed accepta sine operosa quaestione dedicare, tum Deo ministrantes, tum religiosis.

10. Videmini autem mihi, Delphi, sic demum optime de praesentibus iudicaturi, si primum consideraueritis, de quor quantisque rebus sit quaestio. Primo quidem de Deo, et templo, et victimis, et donariis, et moribus antiquis, et legibus vetustis, et gloria oraculi: deinde de tota ciuitate, et his, quae cum reipublicae nostrae, cum priuatim unicuique Delphorum conducant: super omnia vero de bona aut mala apud omnes

εὐκλείας ἢ κακοδοξίας. τέτων γὰρ ἐκ οἶδα εἴ
τι μείζον, εἰ σωφρονεῖτε, ἢ ἀναγκαιότερον ἡ-
γήσησθε ἂν.

Περὶ μὲν ἔν ὧν βεβηυόμεθα, ταῦτά ἐσιν. ἔ
Φάλαρις τύραννος εἷς, ἔδὲ ταῦρος ἕτος, οὐδὲ
χαλκὸς μόνον, ἀλλὰ πάντες βασιλεῖς, καὶ πάν-
τες δυνάσαι, ὅσον νῦν χρῶνται τῷ ἱερῷ, καὶ
χρυσὸς, καὶ ἄργυρος, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια, πολ-
λὰ πολλαῖς ἀναπεθεσόμενα τῷ θεῷ. πρῶτον
μὲν γὰρ τὸ κατὰ τὸν θεὸν ἐξετασθῆναι ἄξιον.

Τίνος ἔν ἐνεκά, μὴδ' ὥς αἰεὶ, μὴδ' ὥς πᾶ-
σαι τὰ περὶ τῶν ἀναθημάτων ποιήσομεν; ἢ τί
μεμφόμενοι τοῖς παλαιοῖς ἔθεσι, καινοτομήσο-
μεν; καὶ ὃ μὴδὲ πώποτε, ἀφ' ἧ τὴν πόλιν οἰ-
κῶμεν,

mnnes homines fama. Hisce enim si quid maius,
magisque necessarium, modo sanum abhibeatis
iudicium, existimetis, non noui.

II. Haec ergo sunt, de quibus deliberamus;
non Phalaris vnus tyrannus, neque taurus iste,
neque aes tantum; sed reges omnes, et omnes
Dynastae, qui iam sacro vtuntur, et aurum,
et argentum, et quaecumque alia pretiosa dedi-
canda sunt in posterum Deo. Primo quidem,
quod ad Deum pertinet, explorata dignum.

12. Qua igitur de causa non vt semper, neque
vt olim, quae ad donaria referuntur, faciemus?
aut quid reprehendentes in vetusto more nouabi-
mus; et quod nunquam a nobis, ex quo urbem

κᾶμεν, καὶ ὁ Πύθιος χρᾶ, καὶ ὁ τρίπους φθέγγεται, καὶ ἡ ἱέρεια ἐμπνεῖται, γεγέννηται ἡμῖν, νῦν κατασησόμεθα, κρίνεσθαι, καὶ ἐξετάζεσθαι, τὰς ἀνατιθέοντας; καὶ μὴν ἐξ ἐκείνων μὲν τᾷ παλαιῷ ἔθους, τᾷ ἀνέδην καὶ πᾶσιν ἐξεῖναι, ὁρᾶτε ὅσων ἀγαθῶν ἐμπέπλησαι τὸ ἱερόν, ἀπάντων ἀνατιθέντων, καὶ ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν ἐνίων δωραμένων τὸν θεόν.

Εἰ δ' ὑμᾶς αὐτὰς δοκιμασὰς, καὶ ἐξετασὰς ἐπισήσετε τοῖς ἀναθήμασιν, ὅκινῶ μὴ ἀπορήσωμεν τῶν δοκιμασθησμένων ἔτι, ἔθενός ὑπομένοντος, ὑπόδικον αὐτὸν καθιστάναι, καὶ ἀναλίσκοντα, καὶ καταδαπανῶντα, παρ' αὐτῷ κρίνεσθαι,

habemus, et Pythius respondet, et tripus loquitur, et sacerdos inspiratur, factum est, nunc constituemus, vt iudicentur, et explorentur, qui aliquid dedicant? Atqui ex antiquo illo more, quo promiscue et omnibus hoc licet, videtis quot quantisque bonis templum impletum sit, dedicantibus omnibus, et supra vires suas quibusdam Deo donantibus.

13. Si vero vos cognitores quaesitoresque donariis constitueritis, metuo ne non habeamus amplius, quae explorentur; cum futurum sit, vt nemo sustineat reum se constituere, et sumtibus atque impensis e sua re familiari factis insuper iudicari, et pe-

νεσθαι, καὶ ὑπὲρ τῶν ὅλων κινδυνεύειν. ἢ τίνι βιωτὸν, εἰ κριθήσεται τῷ ἀνατιθέναι ἀνάξιος.

et periclitari adeo de capite. Quis enim viuendum sibi putet, si indignus, qui donet aliquid, iudicetur.

Ἀλέξανδρος, ἢ Ψευδόμαντις.

Σὺ μὲν ἴσως, ὦ Φίλτατε Κέλσε, μικρόν τι τῷτο καὶ φαῦλον εἶει τὸ πρόσταγμα, προστάττειν τὸν Ἀλεξάνδρῃ σοι τῷ Ἀβωνοτειχίτῃ τῷ γόητος βίβιν, καὶ ἐπινοίας αὐτῷ, καὶ τολμήματα, καὶ μαγγανείας εἰς βιβλίον ἐγγράψαντα πέμψαι τὸ δέ, εἴ τις ἐθέλοι πρὸς τὸ ἀκριβὲς ἔκασον ἐπεξιέναι, καὶ μείον ἐσιν, ἢ τὰς Ἀλεξάνδρῃ τῷ Φιλίππῃ πράξεις ἀναγράψαι τοσῶτος εἰς κακίαν ἔτος, ὅσος εἰς ἀρετὴν ἐκεῖνος. ὅμως δὲ εἰ
μετὰ

Alexander, seu Pseudomantis.

Paruum tu forte, Celse carissime, et leue existimas, quod iussisti, Alexandri me tibi Abonoteichitae impostoris vitam, et commenta, et ausus, et praestigias, in librum relatas mittere. At illud, si quis accurate velit singula persequi, non minus est, quam Alexandri Philippi F. actiones describere. Quantus enim ille ad virtutem, tantus hic ad malitiam. Verumtamen si cum ve-

μετὰ συγγνώμης ἀναγνώσεσθαι μέλλοις, καὶ τὰ ἐνδέοντα τοῖς ἰσορᾷμένοις προσλογιῆσθαι, ὑποστήσομαι σοι τὸν ἄθλον, καὶ τὴν Αὐγείᾳ βασιάν, εἰ καὶ μὴ πᾶσαν, ἀλλ' εἰς δυνάμιν γε τὴν ἐμαυτῷ, ἀνακαθήρασθαι πειράσομαι, ὀλίγους ὅσας τῶν κοφίνων ἐκφθήσας, ὡς ἀπ' ἐκείνων τεκμαίροιο πόση πᾶσα, καὶ ὡς ἀμέτρητος ἦν ἡ κόπρος, ἣν τρεπχίλιοι βόες ἐν πολλοῖς ἔτεσι ποιῆσαι ἐδύναντο.

Αἰδῶμαι μὲν ἔν' ὑπὲρ ἀμφοῖν, ὑπὲρ τε σοῦ, καὶ ὑπὲρ ἐμαυτῷ· σὲ μὲν, ἀξιῶντος μνήμη καὶ γραφῇ παραδοθῆναι ἄνδρα τρισκατάρατον· ἐμῷ δὲ, σπερδὴν ποιημένῃ ἐπὶ τοιαύτῃ ἰστορίᾳ, καὶ πράξεσιν, ἀνθρώπων, ὃν οὐκ ἀναγινώσκεσθαι
πρὸς

nia lecturus es, et, quae deerunt narrationi imputare et adiicere de tuo, laborem tibi illum sustinebo, et Augiae stabulum, et si non uniuersum, certe pro viribus repurgare studebo, paucos certe aliquot cophinos egerens, ut ex illis certe iudicare possis, quantum omne quam immensum fuerit stercus, quod ter mille boues pluribus annis facere potuerunt.

2. Ac verecundia quadam afficior amborum nomine, tuo pariter ac meo: tuo, qui petas memoriae et scriptis commendari hominem omnibus modis execrabilem: meo, qui studium in tali historia ponam et actionibus hominis, quem
non

πρὸς τῶν πεπαιδευμένων ἦν ἄξιον, ἀλλ' ἐν παν-
 δήμῳ τινὲ μεγάλῳ θεάτρῳ ὁρᾶσθαι, ὑπὸ πιθί-
 κων, ἢ ἀλωπέκων σπαραττούμενον. ἀλλ' ἦν τις
 ἡμῖν ταύτην ἐπιφάνη τῇ αἰτίᾳ, ἔχομεν καὶ
 αὐτοὶ εἰς παράδειμά τι τοῖόντον ἀνευεγκεῖν. καὶ
 Ἀρρίανος γὰρ ὁ τῷ Ἐπικτήτῃ μαθητῇ, ἀνὴρ
 Ῥωμαίων ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ παιδείᾳ παρ' ὅ-
 λον τὸν βίον συγγενόμενος, ὁμοίον τι παθὼν,
 ἀπολογήσασθ' ἂν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν. Τιλλιβόρου
 γὰρ τῷ ληστῇ κλέφτης βίον ἀναγράψαι ἠξίωσεν.
 ἡμεῖς δὲ πολὺ ὠμωτέρῃ ληστῇ μνήμην ποιησόμε-
 θα, ὅσω μὴ ἐν ὕλῃ καὶ ὄρεσιν, ἀλλ' ἐν πόλεσιν
 ἔστος ἐλήψευσεν, ὃ Μινύαν μόνην, καὶ τὴν Ἰδην
 καὶ τὴν

non legi conueniebat ab eruditis hominibus, sed
 in maximo theatro totisque populis confluentibus
 frequentissimo, spectari a faniis lacerandum aut
 vulpibus. Verum si quis hoc nos crimine accu-
 set, habebimus ipsi exemplum ad quod illum
 ablegemus. Etenim Arrianus Epicteti discipulus,
 vir ex primis Romanorum et tota vita in doctri-
 nae studiis versatus, cui simile quid usu venit,
 causam etiam pro nobis dixerit. Tillibori enim
 latronis vitam scribere ipse quoque dignatus est.
 Nos autem crudelioris longe latronis monumen-
 tum faciemus, quatenus non in silua et montibus,
 sed in urbibus hic latrocinatus est, qui non Mi-
 nyam solam neque Idam percurrerit, neque so-
 las

κατατρέχων, ἐδὲ ὀλίγα τῆς Ἀσίας μέρη τὰ ἐρη-
μότερα λεηλατῶν, ἀλλὰ πάσαν, ὡς εἶπεν, τὴν
Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐμπλήσας τῆς λησιείας τῆς
αὐτῆς.

Πρότερον δέ σοι αὐτὸν ὑπογράψω τῷ λόγῳ,
πρὸς τὸ ὁμοιότατον εἰκάσας τὴν μορφήν, ὡς ἂν
δύνωμαι, καίτοι μὴ πάνυ γραφικός τις ὢν. τὸ
γὰρ δὴ σῶμα, ἵνα σοι καὶ τῆτο δείξω, μέγας
τε ἦν, καὶ καλὸς ἰδεῖν, καὶ θεοπρεπὴς ὡς ἀλη-
θῶς· λευκὸς τὴν χροάν, τὸ γένειον ἔ πάνυ λά-
σιος, κόμην τὴν μὲν ἰδίαν, τὴν δὲ καὶ πρόσθε-
τον ἐπικείμενος, εὖ μάλα εἰκασμένην, καὶ τὰς
πολλὰς, ὅτι ἦν ἀλλοτρία, λεληθυῖαν. ὀφθαλ-
μοὶ πολὺ τὸ γαστρὸν καὶ ἔνθρον διεμφαίνοντες·
Φώνη-

las Asiae partes desertiores fit depredatus: sed
omne, fere dixerim, Romanorum imperium la-
trocinio suo oppleuerit.

3. Prius vero ipsum tibi oratione describam,
formamque illius quam simillime potero, non
multum licet pingendi arte valeam, delineabo.
Corpore enim, ut hoc etiam tibi ostendam, et
magnus erat, et honesta specie, et quae Deo di-
gnum aliquid re vera prae se ferret: Colore can-
didus, mento non nimis hirsuto, comatus tum
sua coma, tum adscita, praeclare illa assimulata,
ut plerorumque oculos, alienam esse, fugeret:
oculi viuaci lumine, et Deo plenum ostendentes:

VOX

Φώνημα ἥδισόν τε αἶμα καὶ λαμπρότατον· καὶ ὅλως, ἔδαμόθεν μεμπτός ἦν ταῦτά γε.

Τοῖος δὲ μὲν τὴν μορφήν· ἡ ψυχὴ δὲ καὶ ἡ γνώμη, ἀλεξίκακε Ἡράκλεις, καὶ Ζεῦ ἀποτρόπαιε, καὶ Διόσκαροι σωτῆρες, πολεμίοις, καὶ ἐχθροῖς ἐντυχεῖν γέγοντο, ἢ συγγενέσθαι τοι-
 ἔτω τινί. συνέσει μὲν γὰρ καὶ ἀγχινοῖα, καὶ δριμύτητι, πάμπλου τῶν αἰλῶν διέφερε· καὶ τόγε περίεργον, καὶ εὐμαθές, καὶ τὸ μνημονι-
 κόν, καὶ πρὸς τὰ μαθήματα εὐφυές, πάντα ταῦτα εἰς ὑπερβολὴν ἕκαστα ὑπῆρχεν αὐτῷ· ἐ-
 χρῆτο δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ χεῖριζον· καὶ ὄργανα ταῦ-
 τα γενναῖα ὑποβεβλημένα ἔχων, αὐτίκα μάλα
 τῶν

vox suavissima simul et splendidissima: et paucis
 ut absolvam, nulla pars, quantum ad haec, repre-
 hensionem habebat.

4. Talis quidem erat forma. Animus autem
 et mens hominis, aueruncator Hercules, et Iu-
 piter depulso, et servatores Ioui liberi! in ho-
 stes nostros et inimicos potius incidamus, quam
 versemur cum tali. Nam intelligentia, et soler-
 tia, et acumine, multum alios excelluit, tum
 curiositas, et docilitas, ac memoria, et ingenium
 disciplinae capax, omnia haec, et ad excelsum vs-
 que singula ipsi aderant. Verum utebatur illis
 pessime: et cum instrumenta ista virtutis in po-
 testate haberet, mox famosissimae malitiae homi-
 num,

τῶν ἐπὶ κακίᾳ διαβοήτων ἀκρότατος ἀπετελέ-
σθη, ὑπὲρ τὰς Κέρνωπας, ὑπὲρ τὸν Εὐρύβα-
τον, ἢ Φρυγῶνδαν, ἢ Ἀριστόδημον, ἢ Σώστρατον.
αὐτὸς γὰρ τῷ γαμβρῷ Ρετιλλικανῷ ποτε γρά-
φων, καὶ τὰ μέτριώτατα ὑπὲρ αὐτῶ λέγων,
Πυθαγόρα ὁμοίως εἶναι ἤξει. ἀλλὰ ἰλεως μὲν ὁ
Πυθαγόρας εἶη, σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τὴν γνώμην
θεσπέσιος· εἰ δὲ κατὰ τῶτον ἐγεγέννητο, παῖς
αὖν, εὖ οἶδα, ὅτι πρὸς αὐτὸν εἶναι ἔδοξε· καὶ
πρὸς Χαρίτων, μὴ με νομίσης ἐφ' ὕβρει ταῦτα
τῷ Πυθαγόρᾳ λέγειν, ἢ συνάπτειν περιώμενον
αὐτὰς εἰς ὁμοιότητας τῶν πράξεων. ἀλλ' εἴ
τις τὰ χεῖρισα καὶ βλασφημότατα τῶν ἐπὶ
διαβολῇ περὶ τῷ Πυθαγόρᾳ λεγομένων, οἷς ἔγω-
γε

num, summus ipse factus est, supra Cercopas,
supra Eurybatum, aut Phrynondam, aut Aristo-
demonum, aut Sostратum. Ipse enim suo genero
Rutiliano aliquando scribens, et modestissime
de se loquens, Pythagorae similis esse praedica-
bat. Sed propitius sit mihi Pythagoras, sapiens
vir et diuina mente praeditus. Si vero huius ae-
tate vixisset, puer, bene nōui, ad illum visus
esset. Et per Gratiarum numen noli putare, me-
contumeliae in Pythagoram causa ista dicere, aut
quo componere illos audeam, quantum ad actio-
num similitudines. Verum si quis pessima quae-
que, et contumeliosissima, quae per calumniam
dicuntur de Pythagora, quibus ego fidem vt ve-
ris

γε ἢ ἂν πεισθεῖν, ὡς ἀληθέσιν ἔσιν, ὅμως συναγάγοι ἐς τὸ αὐτὸ, πολλοσὺν ἂν μέρος ἅπαντα ἐκεῖνα γένοιτο τῆς Ἀλεξάνδρου βενότητος. ὅλως γὰρ ἐπινόησόν μοι, καὶ τῷ λογισμῷ διατύπωσον ποικιλωτάτην τινὰ ψυχῆς κρᾶσιν, ἐκ ψεύδους, καὶ δόλων, καὶ ἐπισηκιῶν, καὶ κακοτεχνιῶν συγκεκμημένην, ῥαδίαν, τολμηράν, παρὰβολον, φιλόπονον ἐξεργάσασθαι τὰ νοηθέντα, καὶ πιθανὴν καὶ ἀξιόπιστον, καὶ ὑπεκκριτικὴν τῷ βελτίονος, καὶ τῷ ἐναντιωτάτῳ τῆς βλαήσεως εἰοικυῖαν. ἔδεις γέντοπρῶτον ἐντυχῶν, ἢ ἀπῆλθε δόξαν λαβὼν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς εἴη πάντων ἀνθρώπων χρηστότατος, καὶ ἐπιεικέστατος, καὶ προσέτι ἀπλοϊκώτατος τε, καὶ ἀφελέστατος.

ris nunquam adhibuero, tamen in vnum conducat omnia; vix minima pars ea fuerit eius quae in Alexandro fuit calliditatis. Omnia enim cogita mihi, et in animo effinge, variam vehementer animae temperaturam, ex mendacio, dolis, periuriis, malis artibus compositam, agilem, audacem, periculis se obicientem, laboriosam in perficiendis cogitatis, probabilem, quae fidem facile inueniat, quae optima simulet, et maxime his, quae vult, aduersari videatur. Nemo igitur, qui primo illum conuenisset, non sic ab eo discessit, vt putaret, omnium illum hominum optimum, et aequissimum, et adhaec simplicissimum, atque ab omni fuce alienum. Super ea vero

λέξαιτος. ἐπὶ πᾶσι δὲ τέτοις, τὸ μεγαλουργεῖν προσῆν, καὶ τὸ μηδὲν αἰεὶ μικρὸν ἐπινοεῖν, ἀλλ' αἰεὶ μεγίςοις ἐπέχειν τὸν νῦν.

Μειράκιον μὲν ἔν ἐτι ὢν, πάνυ ὠραῖον, ὡς ἔνῃν ἀπὸ τῆς καλᾶμης τεκμαίρεσθαι, καὶ ἀνέειν τῶν διηγεμένων, ἀνέδην ἐπόρευε, καὶ συνῆν ἐπὶ μισθῷ τοῖς βελομένοις. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, λαμβάνει τις αὐτὸν ἐρασιγίας γόης, τῶν μαγείας καὶ ἐπωδᾶς θεσπεσίης ὑπισχνυμένων, καὶ χάριτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς, καὶ θησαυρῶν ἀναπομπὰς I), καὶ κλήρων διαδοχὰς. ἔτος ἰδὼν εὐφυᾶ παῖδα, καὶ

vero omnia inerat quaedam in viro magnificentia, et quod nihil unquam cogitaret paruum, sed rebus semper maximis mentem applicaret.

5. Cum igitur adolescens adhuc esset formosus admodum, quod licebat e stipula *quasi et reliquiis formae* colligere, et audire a narrantibus, effuse impudicus, pretio copiam sui faciebat rogantibus. Inter alios ducit illum amator aliquis, praestigator, ex eorum genere, qui magicas artes et divinas incantationes pollicentur, et philtrea venerea, et inimicorum illicia, et thesauros eruendos, et hereditates. Hic videns ingeniosum puerum, et

- I. Ἀναπομπὰς] Nam promittunt magi se suis incantationibus thesauros alte sub terra defoscos, sursum euocatu-
 Reitz.

καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν αὐτῆ πράξεων ἐτοιμό-
τατον, ἔμειον ἐρῶντα τῆς κακίας τῆς αὐτοῦ,
ἢ αὐτὸς τῆς ἑρας τῆς ἐκείνης, ἐξεπαίδευσέ τε
αὐτόν, καὶ διετέλει ὑπεργῶ, καὶ ὑπηρετή, καὶ
διακόνῳ χρωόμενος. ὁ δ' αὐτὸς ἐκείνος, δημοσία
μὲν δῆθεν ἰατρός ἦν, ἠπίσσωτο δὲ κατὰ τὴν Θῶ-
νος τῆ Αἰγυπτίᾳ γυναῖκα,

Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολ-
λὰ δὲ λυγρά.

Ὦν, ἀπάντων κληρονόμος, καὶ διάδοχος αὐτὸς
ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ διδάσκαλος ἐκείνος, καὶ ἐρα-
τῆς, τὸ γένος Τυανεύς, τῶν Ἀπολλωνίῳ τῷ
Τυανεῖ τῷ πάνυ συγγενομένων, καὶ τὴν πᾶσαν
αὐτῆ τραγωδίαν εἰδότες. ὅρῳς ἐξ οἷας σοι δια-
κριβῆς ἀνθρώπον λέγω;

Ἦδη

et ad suarum actionum ministeria paratissimum,
non minus suae cupidum malitiae, quam ipse
florem illius aetatis deperierat: instituit illum, et
adiutorem, ministrum, atque famulo perpetuo visus
est. Caeterum ipse ille publica quidem professio-
ne medicus, sciebat non minus, quam Thonis
illius Aegyptii vxor,

Pharmaca multa remissa bona, ast idem mala multa;
Quorum iste omnium heres et successor factus
est. Fuerat autem magister illius et amator Ty-
aneus genere, ex familiarissimis Apollonii Tyanei,
qui omnem illius tragoediam nossent. Vides
qua tibi schola hominem narrem?

Luc. Op. T. IV.

R

6. Jam

Ἦδη δὲ πώγωνος ὁ Ἀλέξανδρος συμπλάμενος,
 καὶ τῇ Τυανέως ἐκείνῃ ἀποθανόντος, ἐν ἀπορίᾳ
 καθεστώς, ἀπηνθηκυίας ἅμα τῆς ὥρας, ἀφ' ἧς
 τρέφεσθαι ἐδύνατο, ἐκ ἔτι μικρὸν ἔδῃ ἐπενόει·
 ἀλλὰ κοινωνήσας Βυζαντίῳ τινὶ χρονογράφῳ,
 τῶν καθισέντων ἐς τὰς ἀγῶνας πολὺ καταρατο-
 τέρω τὴν φύσιν (Κοκκωνᾶς δὲ ἐπεκαλεῖτο, σί-
 μα) περιήσαν γοητεύοντες, καὶ τοὺς παχέας
 τῶν ἀνθρώπων (ἔγω γὰρ αὐτοὶ τῇ πατρίᾳ τῶν
 μάγων Φωνῇ τὰς πολλὰς ἐνομάζουσιν) ἀποκείρον-
 τες. ἐν δὲ ταῖτοις, καὶ Μακρίν γυναῖκα πλε-
 σίαν, ἔξωρον μὲν, ἐράσμιον δὲ ἔτι εἶναι βουλο-
 μένην, ἐξευρέντες, ἐπεσιτίσαντό τε τὰ ἀρκύν-
 τα παρ' αὐτῆς, καὶ ἠκολούθησαν ἐκ τῆς Βιθυ-
 νίας

6. Iam barbatus Alexander, mortuoque illo
 Tyanensi, in paupertate constitutus, cum iam
 defloruisset aetatula, qua ali poterat, nihil par-
 vum cogitabat: sed societate inita cum Byzantio
 quodam annalium scriptore ex eo genere, qui in
 certamina descendunt, multum etiam execrabilio-
 ris ingenii homine, Cocconas, puto, vocabatur,
 circumstant praestigiis utentes, et pingues ho-
 minum (sic ipsi patrio magorum nomine vulgus
 appellabant) detondentes. In hisce vero etiam e
 Macedonia mulierem diuitem, effoetam illam qui-
 dem, sed quae amabilis esse vellet, cum inuenis-
 sent, annonae quantum opus esset ab illa nasti,
 e Bi-

νίας εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πελλαία δὲ ἦν ἐκεῖνη, πάλαι μὲν εὐδαίμονος χωρίον κατὰ τὰς Μακεδόνων βασιλέας, νῦν δὲ ταπεινὰ καὶ ὀλίγους τὰς οἰκήτορας ἔχοντας.

Ἐνταῦθα ἰδόντες δράκοντας παμμεγέθους, ἡμέρους πάνυ, καὶ τιθασσοὺς, ὥς καὶ ὑπὸ γυναικῶν τρέφεσθαι, καὶ παιδίσι συγκαθεύδειν, καὶ πατούμενους ἀνέχεσθαι, καὶ θλιβομένους μὴ ἀγανακτεῖν, καὶ γάλα πίνειν ἀπὸ θηλῆς κατὰ ταῦτα τοῖς βρέφesi, (πολλοὶ δὲ γίνονται τοιοῦτοι παρ' αὐτοῖς, ὅθεν καὶ τὸν περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος μῦθον διαφοιτῆσαι πάλαι εἰμὸς, ὁπότε ἐκύει τὸν Ἀλέξανδρον, δράκοντος τινὸς, οἶμα, τοιούτου συγκαθεύδοντος αὐτῇ) ὠνοῦν-

e Bithynia illam in Macedoniam secuti sunt. Ex Pella autem ea fuit, beato quondam oppido Macedonum regum temporibus, iam vero paucos eosque humiles ciues habente.

7. Hic visis draconibus ingenti specie, mansuetis plane et cicuribus, qui etiam alerentur a mulieribus, et iacerent cum pueris, et calcari se patrentur, atque vrgeri non aegre ferrent, et infantis instar lac e mamma fugerent. Multi autem tales apud illos nascuntur, vnde etiam illam de Olympiade fabulam olim exiisse probabile est, cum Alexandrum vtero ferret, tali, puto, angue cum

ὠνοῦνται τῶν ἐρπετῶν ἐν τῷ κάλλισον, ὀλίγων ὀβολῶν.

Καὶ κατὰ τὸν Θουκυδίδην, ἄρχεται ὁ πόλεμος ἐνθένδε ἤδη. ὡς γὰρ ἂν δύο κήπιτοι, καὶ μεγαλότολμοι, καὶ πρὸς τὸ κακουργεῖν προχειρότατοι, ἐς τὸ αὐτὸ συνελθόντες, ῥαδίως κατένεύσαν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ὑπὸ δουρὶν τέτοιον μεγίστον τυραννέμενον, ἐλπίδος, καὶ φόβου· καὶ ὅτι ὁ τρίτων ἐκατέρῳ ἐς δέον χρησασθαι δυνάμενος, τάχιστα πλετῆσειεν αὐν. ἐν αἰμοφωτέροις γὰρ, τῷ τε δεδιῶτι, καὶ τῷ ἐλπίζοντι, ἑωρῶν τὴν πρόγνωσιν ἀναγκασιότατην τε, καὶ ποθεινοτάτην ἔσαν, καὶ Δελφὸς ἔτω πάλα πλετῆσαι, καὶ αἰοιδίμους γενέσθαι, καὶ Δῆλον,

καὶ

illa cubante. Emunt horum serpentium vnum pulcherrimum paucis obolis.

8. *Et hinc*, ut ait Thucydides, *iam belli principia*. Tanquam enim pessimi duo mortales, et audacissimi, et ad maleficium promptissimi, societatem coeuntes, facile intelligebant, a duobus hisce maximis quasi tyrannis vitam regi, spe et metu, eumque, qui alterutro horum, prout opus sit, uti queat, ad diuitias celeriter peruenturum. In utroque enim horum, quoties vel metueretur aliquid, vel speraretur, videbant futuri scientiam et maxime necessariam et in primis desiderabilem esse: eaque ipsa ratione Delphos olim diuites factos esse atque celebres, et *Deum*, et *Clarum*,

et

καὶ Κλέρον, καὶ Βραγχίδας, τῶν ἀνθρώπων
αἰεὶ, δι' ὧς προῤῥιπον τυράννης, τὴν ἐλπίδα, καὶ
τὸν φόβον, Φοιτώντων ἐς τὰ ἱερά, καὶ προ-
μαθεῖν τὰ μέλλοντα δεομένων, καὶ δι' αὐτὸ ἐ-
κυτόμβας θυόντων, καὶ χρυσᾶς πλίνθας ἀνα-
τιθέντων. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους σρέφοντες, καὶ
κυκλώντες, μαντεύον συζησασθαι καὶ χρησέριον
ἐβλαβύοντα. εἰ γὰρ τῷτο προχωρήσειεν αὐτοῖς,
αὐτίκα πλεῖστοί τε καὶ εὐδαίμονες ἔσσεσθαι ἤλ-
πιζον. ὅπερ μεζόνως ἢ κατὰ τὴν πρώτην προσα-
δοκίαν, ἀπηντήσεν αὐτοῖς, καὶ κρεῖττον διεφά-
κη τῆς ἐλπίδος.

Τὰν τευθεν τὴν σκέψιν ἐποιᾶντο, πρῶτα μὲν
περὶ τῷ χωρίῳ, δεύτερον δὲ, ἥτις ἡ ἀρχὴ, καὶ
ὁ τρόπος αὖ γένοιτο τῆς ἐπιχειρήσεως. ὁ μὲν
οὖν

et Branchidas, hominibus semper, propter eos,
quos tyrannos dixi, spem ac metum, ad templa
euntibus, et praediscere futura cupientibus, ac
propter ipsum hecatombas sacrificantibus, et au-
reos lateres dedicantibus. Haec inter se versan-
tes ac miscentes, de oraculo constituendo deli-
berarunt. Hoc enim si sibi processisset, statim
se diuites ac beatos sperabant futuros; quae qui-
dem res magis illis, quam pro prima expecta-
tione, respondit, et spe melior apparuit.

9. Hinc dispiciebant primum de loco, deinde
quod principium, quae ratio esset incepti. Coc-

οὖν Κοικιώνᾱς, τὴν Χαλκηδόνᾱ ἐδοκίμαζεν ἐπι-
 τήδειον εἶναι, καὶ ἐμπορέων χωρίον, τῇ τε Θρᾷ-
 κῇ καὶ τῇ Βιθυνίᾳ προσοικῆν, ἔχ' ἑκάς ἑδὲ τῆς
 Ἀσίας, καὶ Γαλατείας, καὶ τῶν ὑπερκειμένων
 ἔθνων ἀπάντων. ὁ δὲ Ἀλεξάνδρος, ἔμπαλιν τὰ
 οἴκοι πρᾶκρινε, λέγων, ὅπερ ἀληθές ἦν, πρὸς
 τὴν τῶν τοιούτων ἀρχὴν καὶ ἐπιχείρησιν, ἀν-
 θρώπων δεῖν παχέων καὶ ἡλιθίων τῶν ὑποδει-
 ξομένων, οἷός τες Πάφλαγόνας εἶναι ἔφασκεν,
 ὑπεροικῆντας τὸ τῷ Ἀβώνῃ τεῖχος, δεισιδαί-
 μονας τὲς πολλὰς, καὶ ἡλιθίας, καὶ μόνον εἰ
 Φανείῃ τις αὐλητὴν, ἢ τυμπανιστὴν, ἢ κυμβά-
 λαις κροτοῦντα ἐπαγόμενος, κοσκίνῳ, τὸ τοῦ
 λόγου,

conas quidem Chalcedonem probabat aptam, quod
 commercia multa haberet, atque Thraciae pariter
 ac Bithyniae esset contermina, nec procul dista-
 ret Asia, nec Gallograeci, gentesque quae su-
 periascent omnes. Vicissim Alexander suam pa-
 triam praeferre, dicens quod verum erat, ad ta-
 lium rerum initia et conatum opus esse homini-
 bus pinguibus et stupidis, qui recipiant, quales
 esse Paphlagonas dicebat, eos qui ad Aboni ca-
 strum habitarent, supersticiosum vulgus, et sto-
 lidos, qui si quis modo illis se ostendat, qui ti-
 bicinem, aut tympanistam, aut strepentem cym-
 balis adhibeat, qui cribrò, ut in proverbio est
 vati-

λέγου, μαρτυρούμενος, αὐτίκα μάλ᾽ αὖ πάντας
κεχηγμένους πρὸς αὐτὸν, καὶ ὥσπερ τινα τῶν ἐπ-
αγνίων προσβλέποντας.

Ὀλίγης δὲ περὶ τῆτο γάσεως αὐτοῖς γενομέ-
νης, τέλος ἐνίκησεν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ ἀφικό-
μενοι εἰς τὴν Χαλκηδὸνα (χρήσιμον γάρ τι ὅμως
ἡ πόλις αὐτοῖς ἔχειν ἔδοξεν) ἐν τῷ Ἀπόλλω-
νος ἱερῷ, ὅπερ ἀρχαιότατόν ἐστι Χαλκηδονίοις,
καταρῦτται δέλας χαλκῆς, λεγῶσας, ὡς αὐ-
τίκα μάλ᾽ ὁ Ἀσκληπιὸς σὺν τῷ πατρὶ Ἀπόλ-
λωνι, μέτεισιν 2) εἰς τὸν Πόντον, καὶ καθέξει
τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος. αὐτὰ αἱ δέλοι ἐξε-
πίτη-

vaticinetur, statim omnes hiantē ore, tanquam cae-
lestium quendam, illum adspiciant.

10. Hac de re cum aliquamdiu discedissent,
vincit tandem Alexander: ac delati Chalcedonem
nam vtile tamen aliquid vrbs ea habere illis visa
est, in templo Apollinis, quod antiquissimum
est Chalcedonenſibus, tabulas defodiunt aeneas,
in quibus scriptum esset, propediem Aesculapium
cum patre suo Apolline, in Pontum venturum
esse, et Aboni castram inhabitaturum. Hae ta-

R 4

bulae

2. Μέτεισιν] Praesens pro futuro; sic ἐσι pro
ἔσται et similia. Id vero in verbo εἶμι per-
petuum fere esse, vid. Commentt. ad *Ari-*
stoph. Plut. 70. vbi ἄπειμι, abibo; et
Hemst. idem dicentem ad T. I. Somn. §. 7.
Reitz.

πίτηδες εὐρεθεῖσθαι, διαφροιτῆσαι ῥαδίως τῷτον
 τὸν λόγον ἐς πᾶσαν τὴν Βιθυνίαν καὶ τὸν Πόν-
 τον ἐποίησαν, καὶ πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐς τὸ
 τῷ Ἀβώνῃ τεῖχος. καὶ κτεῖνοι γὰρ καὶ νεῶν αὐτί-
 κα ἐψηφίσαντο ἐγείρειν, καὶ τὰς θεμελίους ἤδη
 ἔσκαπτον. ἐνταῦθα ὁ μὲν Κοκκωνῆς ἐν Χαλ-
 κηδόνι καταλείπεται, διττὰς τινὰς καὶ ἀμφι-
 βόλους καὶ λοξὰς χρησμάς συγγράφων. καὶ μετ'
 ὀλίγον ἐτελεύτησε τὸν βίον, ὑπὸ ἐχθρῆς, εἴ-
 μαι, δηχθεῖς.

Προαισπόμεπται δὲ ὁ Ἀλεξάνδρος κομῶν ἤδη,
 καὶ πλοκάμης καθεμένος, καὶ μεσόλευκον χι-
 τῶνα πορφυρεῖν ἐνδεδυκώς, καὶ ἱμάτιον ὑπὲρ
 αὐτῷ λευκὸν ἀναβεβλημένος, ἄρπην ἔχων κατὰ
 τὸν

bulae dedita opera inuentae, facile hunc sermo-
 nem per vniuersam Bithyniam atque Pontum di-
 stulere, et multum ante alias *urbes*, ad Aboni
 castrum. Illi enim et templum statim excitare
 decreuerunt, et fundamentis fossam iam fodie-
 bant, cum Cocconas quidem Chalcedone relin-
 quitur, ambigua quaedam et duplicia atque per-
 plexa oracula scribens, nec ita multo post diem
 obiit, morsus, opinor, a vipera.

II. Praemittitur autem Alexander iam coma-
 tus, demissisque cincinnis, tunicam indutus pur-
 puream ex albo virgatam, et pallium superinie-
 ctum gerens candidum, falcem gestans qualis
 Persei,

τὸν Παρσέα, ἀφ' ἧς αὐτὸν ἐγενεαλόγηι μητρό-
θεν, καὶ οἱ ὄλθροισι ἐκεῖνοι Παφλαγόνες, εἰδό-
τες αὐτὰ ἄμφω τὰς γυνάκας ἀφανεῖς καὶ ταπει-
νὰς, ἐπίστευον τῷ χρησμῷ λέγοντι,

Περσίδης γενεῇ, Φοίβη Φίλος ἔτος ὀφείται,
Δῖος Ἀλέξανδρος, Ποδαλείρις αἷμα λε-
λογχῶς.

Οὕτως ἄρα ὁ Ποδαλείριος μάχλος καὶ γυναικο-
μανῆς τὴν φύσιν, ὡς ἀπὸ Τρίκκης ἄχρι Πα-
φλαγονίας σέλλεσθαι 3) ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου
μητέρα. εὖρητο δὲ χρησμὸς ἤδη, ὡς Σιβύλλης
προμαντεύσαμένης,

Εὐξείνου Πόντοιο παρ' ἧϊός' ἄγχι Σινώπης,
Ἔσται

*Persei pingitur, a quo maternum genus deduce-
bat. Et perditū illi Paphlagonēs, qui scirent
utrosque illius parentes humiles atque ignobiles,
oraculo credidēre dicenti,*

*Perfides genus hic, Phoebo catusque, videtur,
Diuus Alexander, Podaliri sanguine cretus.*
Hic ergo Podalirius, libidinosus, et natura ad
furorem usque mulierosus, qui a Tricca inde us-
que in Paphlagoniam in Alexandri matrem arre-
xerit. Inuentum etiam oraculum, quasi Sibyllae
praedicentis:

Littora ad Euxini Ponti vicina Sinopae,

R 5

Ad

3. Στέλλεσθαι] Versio Gesn. εὐσεσθαι seruat.

Ἐσαί τις κατὰ Τύρσιν ὑπ' Αὐσονίοισι προ-
φήτης,

Ἐκ πρώτης δεκανὺς μονάδος, τρισσῶν δε-
κάδωντε,

Πένθ' ἑτέρας μονάδας, καὶ εἰκοσάδε τρι-
άριθμον,

Ἀνδρὸς ἀλεξητῆρος 4) ὁμωνυμίην τετρα-
κυκλον.

Εἰς-

*Ad Turres erit Ausonio sub Rege Propheta,
Post primam ostendens monadem, ternas deca-
dasque,*

*Quinque alias monadas, viginti et ter nume-
rata:*

Nomen Alexeteris habens ex orbe quaterno.

12 Ad-

4. Τύρσιν — ἀλεξητῆρος] Ineptorum versuum bonam interpretationem dare, ne si possem quidem, vellem. Τύρσις muros, moenia, castrum, significat: notatur itaque Ἀβωνγ-τεῖχος. *Ausoniorum* mentio indicat sub imperatore Romano rem geri debere. *Monas* est A, *tres decades* Λ etc. Ἀλεξητῆρος nomen retinendum fuit in versione. Metuebat astutus Apollo, ne non satis clare apud Paphlagonas signasset nomen Prophetæ sui per notas numerales ΑΛΕΞ. nisi adiiceret, eas primas quatuor literas esse in voce Ἀλεξητῆρος. *Gesner.*

Εἰσβαλὼν γὰρ ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τοιαύτης
 τραγωδίας, διὰ πολλὰ εἰς τὴν πατρίδα περίβλε-
 πτός τε καὶ λαμπρὸς ἦν, μεμνηνέαι προσποιώ-
 μενος ἐνίοτε, καὶ ἄφρων ὑποπιμπλάμενος τὸ σό-
 μα· ῥαδίως δὲ τῷτο ὑπῆρχεν αὐτῷ, σκεθίου
 τῆς βαφικῆς βοτάνης τὴν εἶζαν διαμασσησαμέ-
 νω. τοῖς δὲ θεῖόν τι καὶ φοβερόν ἐδόκει ὁ ἄφρων.
 ἐπεποιήτο δὲ αὐτοῖς πάλα, καὶ κατεσκεύασε
 κεφαλὴν δράκοντος ὀθονίνην, ἀνθρωπόμορφόν τε
 ἐπιφαίνεσθαι, κατάγραφος, πᾶν εἰκασμένη,
 ὑπὸ θριξίν ἱππείαις ἀνοίγεσθαι τε καὶ αὐθις ἐπι-
 κλείεσθαι τὸ σόμα· καὶ γλῶττα, οἷα δρακόντων,
 διττὴ, μέλαινα προέκυπτεν, ὑπὸ τριχῶν καὶ
 αὐτὴ ἐλκομένη. καὶ ὁ Πελλαῖος δὲ δράκων πρὸς
 πῆρχα,

12. Adueniens igitur cum hac histrionia Ale-
 xander post aliquod interuallum in patriam suam,
 conspicuus erat et splendidus, furere interdum
 se simulans, et spuma os oppletum habens, quod
 facile illi contingebat, struthii, tinctoriae herbae
 radicem mandenti: at illis diuinum quiddam et
 terribile spuma illa videbatur. Factum autem
 illis et praeparatum olim caput Draconis linteum,
 humanae formae affine quiddam habens, pictum,
 accurate assimilaturn, equina seta aperiens os et
 iterum claudens; et lingua qualis serpentum, bi-
 fulca, nigra, prominebat, fetis et ipsa mobilis.
 Pellaeus autem ille Draco ipsis iam ante fuerat,
 qui

πῆρχε, καὶ οἶκοι ἐτρέφετο, κατὰ καιρὸν ἐπι-
 Φανησόμενος αὐτοῖς, καὶ συντραγωδήσων, μάλ-
 λον δὲ πρωταγωνιστὴς ἐσόμενος.

Ἦδη δὲ ἀρχεσθαι δεόν, μηχανᾶται τι τοῖον-
 δε· Νύκτωρ γὰρ ἐλθὼν ἐπὶ τὰς θεμελίους τῆς
 νεῶς τὰς ἄρτι ὀρυττομένας (συνειζητήσῃ δὲ ἐν αὐ-
 τοῖς ὕδασι, ἢ αὐτόθεν ποθὲν συλβεϊσόμενον, ἢ
 ἐξ ἔρανῶ πεσόν) ἐνταῦθα κατατίθεται χήνειον
 ὥνιον προκεκενωμένον, ἔνδον φυλάττον ἐρπετόν
 τι ἀρτιγέννητον· καὶ βυθίσας τῆτο ἐν μυχαῖ
 τῶ πηλῶ, ὁπίσω αὐτὸς ἀπηλλάττετο. ἔωθεν
 δὲ γυμνὸς εἰς τὴν ἀγορὰν προπηδήσας, διάζωμα
 δὲ περὶ τὸ αἰδοῖον ἔχων, κατάχρυσον καὶ τῶ-
 τα, καὶ τὴν ἄρπην ἐκείνην φέρων, αἰών ἅμα
 τὴν

qui domi alebatur, suo tempore appariturus, et
 adiuturus tragoediam, vel primarum potius par-
 tium ipse actor futurus.

13. Cum iam faciendum esset initium, tale
 quid machinatur. Accedens noctu ad fundamen-
 ta templi recens effossa, in quibus aqua constite-
 rat, vel ibidem vndeunque collecta, vel caele-
 stis, deponit ibidem anserinum ouum ante ex-
 cauatum, in quo inclusus serpens recens natus.
 Hoc in recessu quodam luti defixo, domum re-
 dit. Postridie vero nudus in forum profiliens,
 segestri circa pudenda vinctus aureo illo quoque,
 illamque falcem gestans, solutam simul comam
 qua-

τὴν κόμην ἄνετον, ὥσπερ οἱ τῇ μητρὶ ἀγείρον-
 τές τε, καὶ ἐνθεάζοντες, ἐδημηγόρει' ἐπὶ βω-
 μὸν τινα ὑψηλὸν ἀναβὰς, καὶ τὴν πόλιν ἐμα-
 κάρησεν, αὐτίκα μάλ' α δειξομένην 5) ἐναργῆ τὸν
 θεόν. οἱ παρόντες δὲ (συνδεδραμημένοι γὰρ σχε-
 δὸν ἅπαντα ἡ πόλις, ἅμα γυναιξί, καὶ γέρονσι
 καὶ παιδίοις) ἐτεθήπτεσκον, καὶ ἤυχοντο, καὶ
 προσεκύνεον. ὁ δὲ Φωινὴς τινὰς ἀσήμεος Φθαρ-
 γόμενος, οἷα γένοιντ' ἂν Ἑβραίων, ἢ Φοινίκων
 ἐξέπληττε τοὺς ἀνθρώπους, οὐκ εἰδόμενος ὅ, τι
 λέγοι·

quatiens, ut qui matri deorum ceteram colligunt
 fanatici, concionatur conscenso altari quodam
 excelsso, beatam urbem praedicat, quae praesen-
 tem iam statim Deum susceputura esset. Qui prae-
 sentes erant; concurrerat enim tota fere ciuitas
 cum mulieribus, senibus, pueris, stupere, pre-
 cari, adorare. At ille verbis quibusdam prola-
 tis obscuris, quales fuerint forte Ebraeorum aut
 Phoenicum, perculit homines, quid sibi vellet
 nescien-

5. Δειξομένην] Haec lectio mihi fere melior
 videbatur, quam si δεξομένην dixisset; non
 modo quia *palam* additur, quo significatur,
 Deum ante non conspicuum, nunc omnibus
 spectandum iri propositum; sed et quia c. IX
 praedixit, *cum adpariturum*. At si quem se-
 quens ἡκειν magis mouet, et quod δεῖξ. non
 actiua, sed media forma hic ponatur, ille
 δεξομένην legat: *Reitz.*

λέγοι· πλὴν τῷτο μόνον, ὅτι πᾶσιν ἔγκατεμί-
γνυε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Ἀσκληπιόν.

Εἴτ' ἔθει δρόμῳ ἐπὶ τὸν ἐσόμενον νεώ· καὶ
ἐπὶ τὸ ὄρυγμα ἐλθὼν, καὶ τὴν προφρονεμαμέ-
νην τῷ χρησθεῖα πηγὴν, ἐμβαῖς εἰς τὸ ὕδωρ, ὕ-
μνας τε ἤδεν Ἀσκληπιῷ καὶ Ἀπόλλωνος μεγά-
λῃ τῇ Φωνῇ, καὶ ἐκάλει τὸν θεὸν ἦκειν τύχῃ
τῇ ἀγαθῇ εἰς τὴν πόλιν· εἴτα Φιάλην αἰτήσας,
ἀναδόντος τινός, ῥαδίως ὑποβαλὼν, ἀνιμᾶται
μετὰ τῷ ὕδατος καὶ τῷ πηλῷ τὸ ὦν ἐκείνο, ἐν
ᾧ ὁ θεὸς αὐτῷ κατεκέλευσε, κηρῷ λευκῷ, καὶ
ψιμμουθίῳ τὴν ἀρμογὴν τῷ πώματος ξυγκεκολ-
λημένον· καὶ λαβὼν αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας, ἔχεν
ἔφασκεν ἤδη τὸν Ἀσκληπιόν. οἱ δέ, ἀτενὲς ἀπέ-
βλε-

nescientes, praeter illud solum, quod omnibus
immiscebat Apollinem et Aesculapium.

14. Tum curriculo petit futurum templum, de-
latulque ad fossam, praeparatamque ante oraculi
scaturiginem, in aquam ingressus, hymnosque
magna voce canit Aesculapii et Apollinis. Deum-
que faustis auspiciis in urbem venire iubet. Tum
phialam poscit, quam cum dedisset aliquis, fa-
cile subiicit, hauritque cum aqua et luto puum
illud, in quo Deum ipse incluserat, commissuris
operculi cera alba et cerussa ferruminatis. Hoc
in manus sumto, habere se iam proclamat Aescu-
lapium. At illi defixis oculis videre quid tandem
fieret,

βλεπον ὅ, τι καὶ γίγνοιτο, πολὺ πρότερον θαυ-
μάσαντες τὸ ὦν ἐν τῷ ὕδατι εὐρημένον. ἐπεὶ
δὲ καὶ κατὰξας αὐτὸ ἐς κοίλην τὴν χεῖρα, ὑπε-
δέξατο τὸ τᾶ ἔρπετᾶ ἐκείνῃ ἐμβρυον, καὶ σὶ
παρόντες εἶδον κινούμενον, καὶ περὶ τοῖς δακτύ-
λοις εἰλόμενον, ἀνέκραγεν εὐθύς, καὶ ἡσπάζον-
το τὸν θεόν, καὶ τὴν πόλιν ἐμακάριζον, καὶ
χανδὸν ἕκαστος ἐνεπίμπλατο τῶν εὐχῶν, θησαν-
τες, καὶ πλέτας, καὶ ὑγιείας, καὶ τὰ ἄλλα
ἀγαθὰ αὐτῶν παρ' αὐτᾶ. ὁ δὲ δρομαῖος αὐθις
ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἴστο, Φέρων ἅμα καὶ τὸν ἀρτι-
γέννητον Ἀσκληπιὸν δις ταχθέντα, οὔτε ἄλλος
ἄπαξ τρίτονται ἄνθρωποι, ἐκ ἐκ Κορωνίδος,
μὰ Δί', οὐδ' ἐκ κορώνης, ἀλλ' ἐκ χηνὸς γεγεν-
νημένον.

fieret, qñi multum ante iam admirati essent o-
vum in aqua inuentum. Cum vero fracto illa
in cauam manum susciperet foetum serpentis, vi-
derentque praelentes moueri illum et circa digi-
tos volui, exclamant statim, et Deum salutant,
et beatam ciuitatem praedicant, et magno hiatus
omnes plenisque faucibus precantur, thesauros,
diuitias, sanitates, bona reliqua, ab eo sibi quis-
que expetunt. At ille curriculo rursus domum
repetit, ferens secum etiam recens natum Aeseu-
lapium, bis natum, cum alii semel tantum na-
scantur homines, non ex Coronide, medius fi-
dius, neque ex cornice, sed ex anseris natum.
Popu-

νημένον. ὁ δὲ λέως ἅπας ἠκολέθει, πάντες ἔν-
θεοι, καὶ μεμηνότες ὑπὸ τῶν ἐλπίδων.

Ἡμέρας μὲν ἔν οἱκοι ἔμεινεν, ἐλπίζων ὅπερ ἦν,
ὑπὸ τῆς Φήμης αὐτίκα μάλα παμπόλλας τῶν
Παφλαγόνων συνδραμεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ὑπερεπέ-
πληστο ἀνθρώπων ἡ πόλις, ἀπάντων τὰς ἐγχε-
φάλας καὶ τὰς καρδίας προεξηρμένων, ἔδεν ἔοι-
κότων σιτοφάγοις ἀνδράσιν, ἀλλὰ μόνῃ τῇ μορ-
φῇ μὴ ἔχῃ πρόβατα εἶναι διαφερόντων, ἐν οἷ-
σι κω τινὶ ἐπὶ κλήνης καθεζόμενος, μάλα θεο-
πρεπῶς ἐσαλμένος, λαμβάνει εἰς τὸν κόλπον
τὸν Πελλαῖον ἐκεῖνον Ἀσκληπιῶν, μέγιστον τε,
καὶ κάλλιστον, ὡς ἔφην, ὄντα. καὶ ὅλον τῷ αὐ-
τῷ τραχήλῳ περιεπλήσας, καὶ τῇ ἑρᾷ ἔξω ἀ-
φείς

Populus autem vniuersus sequitur, fanatico omnes
instinctu pleni, et prae spe furentes.

15. Dies igitur aliquot domi manet, sperans
futurum quod reserat, ut a fama illa plurimi mox
Paphlagonες concurrerent. Cum autem supra
modum plena hominibus vrbs effet, qui iam ante
cerebra pariter et corda detonsa haberent, nulla
re similes hominibus frumento vesci solitis, sed
sola forma ab ouibus distincti, in quadam aedi-
cula in lecto assidens, vestitu, qui plane Deum
deceret, longo iadutus, sinu suscipit Pellaeum
illum Aesculapiam, maximum, ut dixi, pul-
cherrimumque: ac totam suae cervici circumpo-
nens, cauda extra vestem reiecta, (adeo autem
magnus

Φεῖς (πολὺς δὲ ἦν, ὡς καὶ ἐν τῷ προόκοιπῳ προ-
 κεχρῆσθαι αὐτῶ, καὶ χαμαὶ τὸ μέρος ἐπισύρεσθαι.)
 μένην. τὴν κεφαλὴν ὑπὸ μάλης ἔχων, καὶ ἀπο-
 κρύπτων, ἀνεχόμενα πάντα ἐκείνου, προὔφαινε
 τὴν ὀδυνίνην κεφαλὴν κατὰ θάτερα τῶ χιτῶνος,
 ὡς δῆθον ἐκείνη τῶ φαινομένου πάντως ἔσαν.

Εἰτά μοι ἐπινόησον οἰκίστην ἃ πάντῃ Φαίδρον,
 ἃ δὲ ἐς κόρον τῶ φωτὸς δεχόμενον, καὶ πλήθος
 ἀνδρῶπων συγκλῦδων, τεταραγμένων, καὶ
 προσεκπεπληγμένων, καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἐπαιω-
 ρουμένων· οἷς εἰσελθοῦσι, τεράσιον ὡς εἰκὸς
 τὸ πρᾶγμα ἐφάνετο, ἐκ τῶ τέως μικρῶ ἐρ-
 πετῶ, ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τοσῶτον δράκοντα
 πεφηνέναι· καὶ ταῦτα, ἀνθρωπόμορφον, καὶ
 τιθασ-

magnus erat draco, vt et in gremio ipsius prouo-
 lutus iaceret, et humi pars ipsius traheretur) ca-
 put solum sub ala habens et abscondens, susti-
 nente illo omnia, linteum illud caput inter tuni-
 cam protendit, velut nimirum illius draconis, qui
 videndum se praebebat, omnino esset.

16. Tum cogita mihi aediculam non omnino
 illustrem, neque quantum satis est lucis capien-
 tem; et multitudinem hominum confluentium,
 perturbatorum, et iam ante admiratione perculso-
 rum: et ad spes sublаторum, quibus ad primum
 ingressum potentiosa nec immerito res videbatur,
 ex paruo tum serpente, intra paucos dies Draco-
 nem tantum prodiisse eumque humana forma ca-
 • Luc. Op. T. IV. S. pitis,

τιθασσόν. ἠπείγοντο δὲ αὐτίκα πρὸς τὴν ἔξο-
δον· καὶ πρὶν ἀκριβῶς ἰδεῖν, ἐξηλάυνοντο ὑπὸ
τῶν αἰεὶ ἐπεσονόντων. ἐτετρώπητο δὲ κατὰ τὸ
ἀντίθυρον ἄλλη ἔξοδος, οἷόν τι τὰς Μακεδόνας
ἐν Βαβυλῶνι ποιῆσαι ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ νοσῶντι λό-
γος, ὅτε ὁ μὲν ἤδη πονήρως εἶχεν, οἱ δὲ, περι-
σάντες τὰ βασίλεια, ἐπόθεν ἰδεῖν αὐτὸν, καὶ
προσεπεῖν τὸ ὕστατον. τὴν δὲ ἐπίδειξιν ταύ-
την ἔχ' ἅπαξ ὁ μιὰρὸς, ἀλλὰ πολλάκις ποιῆσαι
λέγεται, καὶ μάλιστα εἴ τινες τῶν πλεσίων ἀφί-
κοιντο νεαρώτεροι.

Ἐνταῦθα ὦ Φίλε Κέλσε, εἰ δὲ τὰληθῆ λέ-
γην, συγγνώμην χρὴ ἀπονέμειν τοῖς Παφλαγό-
σι, καὶ Ποντικοῖς ἐκείνοις, παχέσι καὶ ἀπαιδεύ-
τοις

*piis, et mansuerum: vrgebantur autem statim
ad exitum, et ante quam accurate vidissent, exi-
gebantur ab his, qui noui semper accederent.
Perforatus autem fuerat e regione ianuae exitus
alius, quale quid Macedonas Babylone fecisse,
aegrotante Alexandro, sermo est, cum ille male
iam haberet; illi vero Regiam circumstantes vi-
dere illum desiderarent, et vltimum alloqui. Cae-
terum hanc ostensionem non semel impurus ho-
mo, sed saepe fecisse dicitur, praesertim si qui
ditiores recens aduenissent.*

17. Hic, mi Celse, si verum dicendum est,
ignoscere par est Paphlagonibus illis et Ponticis,
pingui ingenio, et ~~mer~~ruditis hominibus; si con-
tacto

τοῖς ἀνθρώποις, εἰ ἐξηπατήθησαν ἀπτόμενοι
 τῷ δράκοντος (καὶ γὰρ τῷτο παρείχε τοῖς βου-
 λομένοις ὁ Ἀλέξανδρος) ὁρῶντές γε ἐν ἀμυδρῷ
 τῷ Φωτὶ τὴν κεφαλὴν δῆθεν αὐτῷ ἀνείχασάν
 τε καὶ συγκλείσαν τὸ σῶμα, ὥς πάνυ τὸ μη-
 χάνημα ἐδεῖτο Δημοκρίτη τινός, ἢ καὶ αὐτοῦ
 Ἐπικράτη, ἢ Μητροδώρη, ἢ τινος ἄλλου, ἀδα-
 μαντίνην πρὸς ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τὴν γνώ-
 μην ἔχοντος, ὡς ἀπισήσαι, καὶ ὅπερ ἦν εἰκάσαι,
 καὶ εἰ μὴ εὐρεῖν τὸν τρόπον ἐδύνατο, ἐκείνο γὰρ
 προπεπεισμένον, ὅτι λέληθεν αὐτὸν ὁ τρόπος τῆς
 μαγικανείας, τό δ' ἐν πᾶν ψεῦδός ἐστι, καὶ γε-
 νέσθαι ἀδύνατον.

Κατ' ὀλίγον ἔν καὶ ἡ Βιθυνία, καὶ ἡ Γαλατία,
 καὶ ἡ Θράκη συνέρρει, ἐκάστω τῶν ἀπαγγελλόν-
 των,

taeto ipso Dracone, (nam hoc quoque volenti-
 bus dabat Alexander) decepti sunt, cum viderent
 certe in tenui luce caput ipsius, aperiens pariter
 os et claudens: adeo ut plane indigeret machina-
 tio illa Democrito quodam, aut ipso Epicuro, aut
 Metrodoro, aut alio quodam, inuictam ad haec
 et talia mentem habente, qui diffideret, et quid
 res esset coniiceret, et si ipsum inuenire modum
 non posset, at illud certe iam ante persuasum ha-
 beret, licet ipsum ratio praestigiarum fugiat, to-
 tum tamen hoc mendacium esse, ac fieri non posse.

18. Paullatim igitur et Bithynia, et Gallograe-
 cia, et Thrace confluit, vnoquoque renuntian-

των, ὡς τὸ εἰκὸς, λεγόντος, ὡς καὶ γεννώμενον ἴδοι τὸν θεόν, καὶ ὑπερὸν αἵψαιτο μετ' ὀλίγον παμμεγέθους αὐτῷ γεγενημένους, καὶ τὰ πρόσωπον ἀνθρώπου εὐκότος· γραφαὶ τε ἐπὶ τέττω, καὶ εἰκόνες, καὶ ξόανα, τὰ μὲν ἐκ χαλκῷ, τὰ δὲ ἐξ ἀργύρου εἰκασμένα, καὶ ὄνομα γε τῷ θεῷ ἐπιτεθέν· Γλύκων γάρ ἐκαλεῖτο, ἐκ τινὸς ἐμμέτρους, καὶ θεῖς προστάγματος· ἀνεφώνησε γὰρ Ἀλέξανδρος·

Εἰμὶ Γλύκων, τρίτον αἶψα Διὸς, Φάος ἀνθρώποισι 6).

Καὶ

tium, ut credere par est, dicente, et nascentem a se visum Deum, et postea contactum, cum ingens brevi tempore interiecto factus esset, et vultum haberet humano similem. Super haec picturae, et imagines, et simulacra, ex aere partim, partim ex argento assimilata: et nomen Deo impositum, Glycon enim appellabatur, ex divino iussu carmine concluso. Exclamarat enim Alexander:

Tertius ecce, Glycon, sanguis Iouis, atque hominum lux.

19. Et

6. Φάος ἀνθρώποισι] Sic Graecos vocare hominem qui ingens emolumentum, magnam salutem adfert hominibus, monet Bos ad *Evang. Ioan. I, 4. Reisz.*

Καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, ἔπειρ' ἕνεκα τὰ πάντα
ἐμεμηχανητό, καὶ χρᾶν τοῖς δομένοις, καὶ θε-
σπίζειν παρ' Ἀμφιλόχῃ τῷ ἐν Κιλικίᾳ τὸ ἐνδό-
σιμον λαβὼν 7) (καὶ γὰρ καὶ ἐκείνος μετὰ τὴν
τῷ πατρὶος τελευτὴν τῷ Ἀμφιαρέῳ, καὶ τῶν
ἐν Θήβαις ἀφανισμὸν αὐτῶν, ἐκπύων τῆς οἰ-
κίας, εἰς τὴν Κιλικίαν ἀφικόμενος, ἐκονήρωσεν
ἀπὴν λαξῆ; προθεσπίζων καὶ αὐτὸς τοῖς Κιλιξί-
ταις μέλλοντα, καὶ δὴ ὁβολὰς ἐφ' ἐκάστῳ χρησμάτι
λαμβάνων) ἐκείθεν ἐν τῷ ἐνδόσιμον λαβὼν ὁ
Ἀλέξανδρος, προλέγει πᾶσι τοῖς ἀφικόμενοις,

19. Et cum tempus esset eius rei, propter quam
instituta fuerant omnia, *nimirum* oracula edendi
rogantibus ac vaticinandi, praecentorem quasi
secutus Amphilochem, qui in Cilicia colitur. Et
enim ille quoque post Amphiarai patris mortem,
cum Thebis ille periisset, electus domo et in Ci-
liciam delatus, non male rem gessit, praedicens
et ipse futura Cilicibus, et duo pro unoquoque
oraculo obolos accipiens. Ab hoc igitur quasi
cantus initio accepto Alexander, aduenientibus

83. *omni-*
7. Τὸ ἐνδ. λαβ.] Τὸ ἐνδόσιμον λαβεῖν ἐμυσ-
cis interpretari malui, quam ex equestri ra-
tione, ubi pedis ictum et concussas habenas
notat, quibus equus admonetur eundem
esse. *Gesner.*

ὡς μαρτυρεῖται ὁ θεός, ῥητὴν τινα ἡμέραν προ-
 οπών. ἐκέλευσε δὲ ἕκαστον, ἵδούτο ἂν καὶ μά-
 λιστα μαθεῖν ἐθέλοι, ἐς βιβλίον ἐγγράψαιτα,
 καταρράσαι τε, καὶ κατασημῆναι καὶ κηρῶ, ἢ
 πηλῶ, ἢ ἄλλῳ τοιάντῳ· αὐτὸς δὲ λαβὼν τὰ βι-
 βλία, καὶ ἐς τὸ ἀδυτον καταβδὼν (ἤδη γὰρ ὁ
 πρὸς ἐγγήγετο, καὶ ἡ σκηνὴ παρεσκευάστο) κα-
 λέσσειν ἔμελλε κατὰ τάξιν τὰς δεδωκότας, ὑπὸ
 κήρυκι, καὶ θεολόγῳ· καὶ ὡς παρὰ τῷ θεῷ ἁ-
 κῶν ἕκαστα, τὸ μὲν βιβλίον ἀποδώσειν σεση-
 μασμένον ὡς εἶχε, τὴν δὲ πρὸς αὐτὸ ἀπόκρισιν
 ὑπογεγραμμένην πρὸς ἔπος 8), ἀμειβομένα τῷ
 θεῷ περὶ ὅτι τις ἔροιτο.

Ἦν

omnibus denuntiat, oracula redditurum deum,
 diemque certum praedicat. Iubet autem, vnum-
 quemque, quod sibi opus sit et maxime velit di-
 scere, in libellum inscribere, eumque trajectum
 filo obsignare cera, aut crotā, aut id genus re
 alia. Iple autem in adytum ubi descendisset, (iam
 enim aedificatum erat templum, et parata scena)
 ordine vocaturus eo erat per praeconem, et ad-
 hibito Theologo, illos, qui dedissent, et auditis
 quasi a Deo omnibus, libellum cuique suum ut si-
 gnatus fuit, redditurus, responsumque illius sub-
 scriptum (inscriptum) carmine, reponente Deo,
 de quocumque aliquis interrogasset.

20. Erat

8. Πρὸς ἔπος] Hic significat *pro te nata*, vel
ad

· Ἦν δὲ τὸ μηχανήμα τέτο, ἀνδρὶ μὲν οἷω σοί,
 εἰ δὲ μὴ Φορτικόν εἶπεν, καὶ αἶψά μοι, πρόδη-
 λον, καὶ γινώσκαι ρήδιον, τοῖς δὲ ἰδιώταις, καὶ
 κορύζης μετοῖς τὴν εἶνα, τεράστιον, καὶ πάνυ ἀ-
 πίσιον ὁμοίαν· ἐπινοήσας γὰρ ποικίλας τῶν σφρα-
 γίδων πᾶς λύσεως, ἀνεγίνωσκε τε τὰς ἐρωτήσεις
 ἑκάστας, καὶ τὰ δοκῶντα πρὸς αὐτὰς ἀπεκρίνα-
 τα, εἴται κατελήσας αὐτοῖς, καὶ σημηνάμενος,
 ἀπεδίδωκε μετὰ πολλῆ δαύματος ταῖς λαμβάνου-
 σι. καὶ πολὺ ἦν παρ' αὐτοῖς τό, πόθεν γὰρ ἔ-
 πος ἠπίσταντο, ἃ ἐγὼ πάνυ ἀσφαλῶς σημηνάμε-
 νος,

20. Erat vero machinatio ista, viro quidem
 qualis tu, et, si non est insolens dictu, etiam
 qualis ego sum, manifesta, et cognitu facilis;
 imperitis autem et *obesae* ac plenae pituita naris
 hominibus, prodigiosa, et vndique incredibili
 similis. Excogitatis enim diversis soluendi sigilla
 generibus, legit interrogationes singulas, et quae
 viderentur ad eas respondit, tum inuolutas ite-
 rum et obsignatas, reddidit multa cum admira-
 tione accipientibus: et frequens inter illos haec
 erat oratio, unde enim iste sciret, quae firmiter ad-

S. 4

modum.

ad rem adposuit, quod quidem notum. Nam
 etsi carmine respondere solitus sit, et locutio
 ἔδεν πρὸς ἔπος, nihil ad rem, quoque idem
 fit quod nihil ad rhytmum, tamen πρὸς ἔ-
 πος γράφειν significare carmine conscribere,
 non video. Reita.

νος, αὐτῷ ἔδωκα ὑπὸ σφραγίδας δοσιμῆτοίς,
 εἰ μὴ θεός τις ἀληθῶς ἀπάντας γυνώσκων ἦν;
 Τίνες ἐν αἰ-σπίνονται; ἴσως, ἐρίου με; ἀκούω
 τοίνυν, ὥς ἔχουσ' ἐλάνχον τὰ τοιαῦτα, ἢ πρῶ-
 τη μὲν ἑαίνει, ὡ Φίλτατε Κέλσε· βελόνῃ πυ-
 ρώσας, τὰ ὑπὸ τῆς σφραγίδος μέρος πῆκτροῦ
 διατρήσων, ἐξήρει, καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, τῇ
 βελόνῃ αὐτίς ἐπιχλιάνας τὸν κηρὸν, τὸν τε κα-
 τ' ὑπὸ τῷ λίνῳ, καὶ τὸν αὐτὴν τῆς σφραγίδος
 ἔχοντα, ῥαδίως συνεπόλλα. ἕτερος δὲ τρόπος
 ὁ διὰ τῶ λεγομένῃ καλλυρία· σκευαστὸν δὲ τὸ
 εἶναι ἐκ πίττης Βρυττίας, καὶ ἀσφάλτε, καὶ λί-
 θε τῇ διαφανῇ τετρίμμένῃ, καὶ κηρῷ, καὶ μα-
 σίχης· ἐκ γὰρ τῶν πάντων ἀναπλάσας τὸ
 καλλυ-

modum obsignata ipsi dedi sub sigillis imitatu diffi-
cillimis, nisi reuera Deus esset cognoscens omnia?

21. *Quae sunt igitur, forte me interrogabis, illa*
comimenta? Audi ergo, ut hab eas, qui convin-
cas talia. Primum, Cesse carissime, illud est:
Acu ignita partem ceræ, quae infra signum est,
vbi liquefecit; signum ipsum detraxit, lectoque
libello, acus ope liquefactam iterum ceram, tum
quae infra sub lino est, tum eam, quae sigillum
ipsum continet, facile conglutinavit. Altera est
ratio per illud, quod vocatur collyrium. Parat-
ur hoc e pice Bruttia, et asphalto, et speculari
lapide trito, ceraque et mastiche. Factum ex his
omni-

κολλύριον, καὶ θερμῆς πυρὸς, σιᾶλῳ τὴν σφρα-
γίδα προχρίσας, ἐπιτίθει, καὶ ἀπέματτε τὸν
τύπον· οὕτως αὐτίκα ξηρῶ ἐκείνη γενομένη, λυ-
σας· ῥαδίως, καὶ ἀναγνῶς, ἐπιτίθεις τὸν κηρὸν,
ἀντύπῃ, ὡς περ ἐν λίθῃ τὴν αὐτὴν σφραγίδα
εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ ἐφαρμύαν. τρίτον ἄλλο
πρὸς τέτοις ἄκρσον· τιτάνη γὰρ ἐς κόλλαν ἐμ-
βαλὼν, ἢ κολλῶσι τὰ βιβλία, καὶ κηρὸν ἐν τῇ
ῥῃ πειρήσας, ἐτι ὑγρὸν ὄντα ἐπιτίθει τῇ σφρα-
γίδι, καὶ ἀφελὼν (αὐτίκα δὲ ξηρὸν γίγνεται,
καὶ κέρματος, μᾶλλον δὲ σιδήρεα παγιώτερον)
τέτῳ δὴ ἔχειτο πρὸς τὸν τύπον. ἔσι δὲ καὶ ἄλλα
πολλὰ πρὸς τέτο ἐπινενεχυμένα, ὧν ἐκ ἀναγκ-
αῖον μνησθῆναι ἀπάντων, ὡς μὴ ἀπειροκαλοὶ
εἶναι

omnibus collyrium, et igni calefactum, in si-
gnum, salia prius madefactum, imposuit, et
typum expressit. Deinde collyrio celeriter sicca-
to, solutas facile tabellas legit; tum cera impo-
sita idem sigillam optime conueniens archetypo,
tanquam gemma expressit. Tertiam aliam prae-
ter has rationem audi. Calcem glutini, quo li-
bros glutinant, iniectam, et in massam cerae si-
milem redactam, mollem adhuc sigillo impone-
bat; ablata deinde (nam siccatur statim, et cornu,
quin ferro fit solidior) ad exprimendum utebatur.
Sunt vero alia etiam multa ad hoc ipsum excogi-
tata, quorum mentionem facere omnium nihil

εἶναι δοκοίημεν, καὶ μάλιστα σὺ, ἐν οἷς κατὰ μά-
γων συνέγραψας, καλλίσαις τε αἵμα, καὶ ὠφελι-
μωτάτοις συγγράμμασι, καὶ δυναμένοις σωφρα-
γίζειν τὰς ἐντυγχάνοντας, ἵκανά παραδεδυμένοι,
καὶ πολλὰ τέτων πλείονα.

Ἐχρη δὲν, καὶ ἐθέσπιζε, πολλῇ τῇ συνέσει ἐν
ταῦτα χρώμενος, καὶ τὸ εἰκαστικὸν τῇ ἐπινοίᾳ
προσάπτων, τοῖς μὲν λοξὰ καὶ ἀμφίβολα
πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος, τοῖς δὲ
καὶ πάντῳ ἀσαφῆ. χρησμωδικὸν γὰρ καὶ τοῦ-
το αὐτῷ ἔδεκε. τοὺς δὲ ἀπέτρεπεν, ἢ προὔ-
τρεπεν, ὡς αἰεὶνὸν ἔδοξεν αὐτῷ εἰκάζοντι.
τοῖς δὲ θραπείας πρᾶξε καὶ διαίτας, εἰδὼς
(ὅπερ

opus est, ne inepti videamur; praesertim cum
tu in libris, quos contra magos scripsisti, pulcher-
rimis pariter atque vtilissimis, quique prudentes
reddere lectores possunt, satis multa proposue-
ris, et multo his nostris plura.

22. Oracula ergo fundebat, et responsa dabat
diuina, multa hic prudentia usus: et probabili-
tatem adiungens commentis suis, qui perplexa
quibusdam et ambigua responderet ad interroga-
tiones, aliis vero plane obscura: etenim hoc et-
iam ad oracula pertinere ipsi videbatur: alios au-
tem vel dehortatus est, vel impulit, prout me-
lius esse coniiceret. Aliis curationes praecepit et
victus rationem, qui, quod primum dicebam,
multa

(ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔφην) πολλὰ καὶ χρήσιμα φάρμακα. μάλιστα δὲ εὐδοκίμων παρ' αὐτῷ αἱ κυτμίδες, ἀκόπῃ τι ὄνομα πεπλασμένον, ἐκ λίπης αἰγείας συντεθειμένον. τὰς μέντοι ἐλπίδας, καὶ προκοπὰς, καὶ κλήρων διαδοχὰς εἰσαυθίς ἀεὶ ἀνεβάλλετο, προστιθείς ὅτι ἔσαι πάντα, ὅπῃ ταν ἐθέλῃσω ἐγὼ, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ προφήτης με δεηθῇ, καὶ εὐξήται ὑπὲρ ὑμῶν.

Ἐτέτακτο δὲ καὶ μισθὸς ἐφ' ἐκάστῳ χρησμῷ, δραχμὴ καὶ δύο ὀβολῶ. μὴ μικρὸν δὲ οἰηθῆς, ὦ ἐταῖρε, μηδ' ἐλίγον γεγενῆσθαι τὸν πόρον τῆτον, ἀλλ' εἰς ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ μυριάδας ἐκάστῃ ἑταῖς ἡθροίζεν, ἀνὰ δέκα καὶ πεντεκαίδεκα χρήσας τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ ἀπλησίας ἀντιδιδόντων.

multa etiam vtilia medicamenta sciret. Maxime vero probabantur illi cytmides, fictum nomen vnguenti ad lassitudinem et dolorem, ex caprino adipē confecti. Spes vero, et bonorum incrementa, et hereditatum successiones in futurum semper reiiciebat, adiiciens, *sint omnia, si voluerō ego, sive Alexander Prophetamēus rogaverit, et vota pro vobis fecerit.*

23. Constituta autem erat etiam merces vnicuique responso drachma, et cum duobus obolis. Ne paruum putes, amice, aut minutum fuisse hunc redditum; ad septuaginta vel octuaginta milia quotannis congeffit, dena vel quindena responsa hominibus prae inexplebili cupiditate sibi reddi

των λαμβάνων δέ, ἂν αὐτὸς ἐχρῆτο μόνος, ἔδ' εἰς πλετόν ἀπεθυσαύριζεν, ἀλλὰ πολλοὺς ἤδη περὶ αὐτὸν ἔχων συνεργαί, καὶ ὑπηρέτας, καὶ πευθῆνας, καὶ χρησιμοποιοί, καὶ χρησιμοφύλακας, καὶ ὑπογραφεάς, καὶ ἐπισφραγιστάς, καὶ ἐξηγητάς, ἅπασιν ἐνεμέν ἐκάςω τὸ κατ' αἰῶνα.

Ἦδη δέ τινάς καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξέπεμπε, Φήμας ἐμποιήσοντας τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τῶν μαντεί, καὶ διηγησομένους, ὡς προεῖποι, καὶ ἀνεύροισι δραπέτας, καὶ κλέπτας, καὶ ληστὰς ἐξελέγχοισι, καὶ θυσιαρεῖς ἀνορύξαι παράσχοι, καὶ νοσούντας ἰάσαιτο, ἐνίοις δέ καὶ ἤδη ἀποθανόντας ἀναστήσειε. δρόμος ἔν καὶ ὠθισμός ἀπανταχό-

reddi petentibus. Quae autem acceperat, iis non solus usus est, neque in thesauros reposit: sed cum multos iam circa se haberet adiuuantes, et operarios, et exploratores, et scriptores oraculorum pariter ac custodes, et exceptores, et ob-signatores, et coniectores, illis omnibus suam cuique partem pro dignitate tribuit.

24. Iam vero in peregrinas etiam regiones quosdam emiserat, qui famam apud gentes excitarent de oraculo, ac narrarent, ut praedicoat, et inueniat fugitivos, ac fures et latrones conuincat, et effodendos thesauros praebat, sanetque aegrotos, ut aliquot iam mortuos resuscitauerit. Concurrit igitur et virgantium se undique turba orta est.

ταχρόθεν ἐγίγνετο, καὶ θυσίαι, καὶ ἀναθήμα-
τα, καὶ διπλάσια τῷ προφήτῃ καὶ μαθητῇ
τῷ θεοῦ. καὶ γὰρ αὐτὸς καὶ οὗτος ἐξέπεσεν ὁ χρη-
σμός,

Τιέμεναι κέλομαι τὸν ἐμὸν θεράποντα προ-
φήτην.

Οὐ γάρ μοι κτεάνων μέλεται ἄγαν, ἀλλ'
ὑποφήτῃ.

Ἐπεὶ δὲ ἤδη πολλοὶ τῶν νῦν ἐχόντων, ὡς περ
καὶ ἐκ μέθης βαθείας ἀναφέροντες, συνίσαντο
ἐπ' αὐτόν, καὶ μάλιστα ὅσοι Ἐπικῆρε ἐταῖροι
ἦσαν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπεφώρατο ἡρέμα ἢ
πᾶσα μαγανεία, καὶ συσκευὴ τῷ ὄραματος,
ἐκφέρει φοβητῆρ' ἐπ' αὐτὰς, λέγων, ἀθῶν
ἐμπεπλῆσθαι καὶ Χριστιανῶν τὸν Πόντον, οἱ πε-
ρὶ αὐ-

est: Hinc sacrificia, et donaria, et duplex Pro-
phetæ discipuloque Dei merces. Nam haec et-
iam fors exierat:

*Vatem ornare meum iubeo vos atque mini-
strum:*

Diuitias nec enim curo, sed curo Prophetam.

25. Cum multi iam prudentes viri, quasi ex
profunda se ebrietate recipientes, contra ipsum
confisterent, in primis quotquot Epicuri sodales
essent, et in urbibus deprehensæ paullatim essent
omnes illius praestigiae, ac totus fabulae appa-
ratus, terriculentum quoddam contra illos ex-
pedit, dicens Atheis plenum esse et Christianis Pon-
Pon-

εἰ αὐτῷ τολμῶσι τὰ κάκια βλασφημεῖν, οὐς
 ἐκέλευε λίθοις ἐλαύνειν, εἴγε ἐθέλῃσιν ἰλεω ἔ-
 χειν τὸν θεόν. περὶ δὲ Ἐπικύρου, καὶ τοιούτων
 τινα χρησμὸν ἀπεφθέγγετο. ἐρομένη γάρ τι-
 νος τί πράττει ἐν ἅδῃ ὁ Ἐπικύρος; μελυβδαί-
 νας, ἔφη, ἔχων πέδας, ἐν βορβόρῳ κἀθηται.
 εἶτα θαυμάζεις εἰ ἐπὶ μέγα ἤρθη τὸ χρηστήριον,
 ὁρᾷν τὰς ἐρωτήσεις τῶν προσιόντων συνετάς,
 καὶ πεπαιδευμένας; ὅλως δὲ, ἄσπονδος καὶ ἀκή-
 ρυκτος αὐτῷ ὁ πόλεμος πρὸς Ἐπικύρου ἦν, μά-
 λα εἰκότως. τίνι γὰρ ἄλλῳ δικαιοτέρῳ προσε-
 πολέμει γόης ἄνθρωπος, καὶ τερατεία Φίλος,
 ἀλτρεία δὲ ἔχθιστος, ἢ Ἐπικύρῳ; ἀνδρὶ τὴν
 φύσιν τῶν πραγμάτων καθεωρακῶτι, καὶ μόνῳ
 τῇν.

Pontum, qui audeant pessima de se maledicta
 spargere, quos lapidibus iussit abigi, si propi-
 tium habere vellent Deum. De Epicuro tale red-
 didit oraculum. Interrogante quodam, *Quid*
agat apud inferos Epicurus? Plumbeis, inquit, pe-
dicis vinctus desidet in coeno. Deinde miraris, si
 ad magnam gloriam elatum est oraculum, cum
 videas interrogationes accedentium prudentes adeo
 atque eruditas? Vniuersum implacabile ipsi et in-
 finitum bellum erat contra Epicurum. nec profe-
 cto iniuria. Contra quem enim iustius pugnaret
 homo praestigiator, et portentosarum fraudum
 amans, veritatis autem inimicissimus, quam con-
 tra Epicurum, hominem, qui naturam rerum
 per-

τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλήθειαν εἰδύτι; οἱ μὲν γὰρ Ἀμφί τὸν Πλάτωνα, καὶ Χρύσιππον, καὶ Πυθαγόραν Φίλοι, καὶ εἰρήνη βαθεῖα πρὸς ἐκείνας ἦν. ὁ δὲ ἄτεγκτος Ἐπίκωρος (ἔγω γὰρ αὐτὸν ὠνόμαζεν) ἔχθιστος, δικαίως πάντα ταῦτα ἐν γέλῳ τικαὶ παίδιᾳ τιθέμενος. διὸ καὶ τὴν Ἀμαστριν ἐμίσει μάλιστα τῶν Ποντικῶν πόλεων, ὅτι ὑπὶς αὐτοῦ, τὰς περὶ Λεπίδον καὶ ἄλλας ἰμοίους αὐτοῖς, πολλὰς ἐνόντας ἐν τῇ πόλει· ἔδὲ ἐχρησμώδησε πώποτε Ἀμαστριανῶ ἀνδρί· ὁπότε δὲ καὶ ἐτόλμησεν ἀδελφῶ συγκλητικῶ χρησμώδησαι, καταγελάσως ἀπήλλαξεν, ἔχ εὐρὼν ἔτ' αὐτὸς πλάσασθαι χρησμὸν δεξιὸν, ἔτε τὸν ποιῆσαι πρὸς καιρὸν αὐτῷ δυνησόμενον. μεμφομένῳ γὰρ αὐτῷ σομάχου ὀδύνην, προσάξαι βουλόμενος

perspexisset, solusque verum in illis vidisset? Nam Platonici, Stoici, Pythagorei amici, profunda cum illis pax. Sed Epicurus ille molliri nescius; sic enim ipsum appellabat, inimicissimus, qui iuste omnia ista pro risu et ludibrio sibi haberet. Propter ea etiam Amastrin oderat maxime urbium Ponticarum, quod sciebat, Lepidum, et alios illi similes plures, in ea urbe esse: nec unquam Amastriano cuiquam oraculum reddidit. Cum vero ausus etiam esset fratri Senatorii viri respondere, ridicule discessit, cum nec ipse posset responsum fingere callidum, nec inueniret, qui in tempore illud facere sibi posset. Querenti enim illi ventriculi dolores, cum comedendum impe-
rare

νος ὕειον πόδα μετὰ μαλάχης ἐσκευασμένον ἐ-
 πείειν, ἔτως ἔφη.

Μάλβακα χοιρείων ἱερῇ κυμίνευσσι πύδων.

Πολλάκις μὲν, ὡς προεῖπον, ἔδειξε τὸν δρα-
 κοντα τοῖς δεομένοις, ἔχ ὅλον, ἀλλὰ τὴν ἐραν
 μάλισα· καὶ τὸ ἄλλο σῶμα προβεβληκώς, τὴν
 κεφαλὴν δὲ ὑπὸ κόλπῃ ἀθέατον φυλάττων.
 ἐδελήσας δὲ καὶ μειζόνως ἐκπλήξας τὸ πλῆθος
 ὑπέσχετο καὶ λαλῶντα παρέξειν τὸν θεὸν αὐ-
 τὸν, ἄνευ ὑποφύτῃ χρησμοδῶντα· εἶτα οὐ
 χαλεπῶς γεράνων ἀρτηρίας συνάψας, καὶ διὰ
 τῆς κεφαλῆς ἐκείνης τῆς μεμηχανημένης πρὸς
 ὁμοιότατα διείρας, ἄλλῃ τινὸς ἐξωθεν ἐμβοῶν-
 τος, ἀπεκρίνετο πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῆς Φωνῆς
 διὰ

rare vellet suillum pedem, cum malua paratum,
 sic dixit,

Maluaca porcinae sacrato vase cumina.

26. Saepe quidem, vt dixi antea, ostendit dra-
 conem rogantibus, non totum, sed caudam ma-
 xime et reliquum corpus protendens, caput au-
 tem in sinu, vbi videri non posset, occultans.
 Cum vero magis percellere multitudinem vellet,
 promisit se loquentem etiam Deum illis praestitu-
 rum, oracula reddentem sine vatis excipientis mi-
 nisterio. Commissis deinde non difficulter gruum
 arteriis, et per caput illud, ad similitudinem hu-
 mani fabricatum, transmissis, alio quodam extra
 inclamante, ad interrogata respondit, voce per
 linteum

διὰ τῷ ὀφονίᾳ ἐκείνῳ Ἀσκληπιῷ προσηπτιχῆς.
ἐκαλεῖντο δὲ οἱ χρησμοὶ ἔτοι αὐτόφωνοι, καὶ
ἐ πᾶσιν ἐδίδοντο, ἐδὲ ἀνέδην, ἀλλὰ τοῖς εὐπα-
ρῦφοις, καὶ πλεσίοις, καὶ μεγαλοδώροις.

Ὁ γὰρ Σευηριανῷ δοθεὶς ὑπὲρ τῆς ἐς Ἀρμε-
νίαν εἰσόδου, τῶν αὐτοφώνων καὶ αὐτὸς ἦν.
προτρέπων γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τὴν εἰσβολὴν, οὕτως
εἶπεν·

Πάρεθας Ἀρμενίας τε θοῶ ὑπὸ δουρὶ δα-
μάσας,

Νοσήσεις Ῥώμην, καὶ Θύμβριδος ἀγλαὰν
ῥῶδω,

Στέμμα φέρων κροτάφοισι, μεμιγμένον
ἀκτίνεσσιν.

Εἶπ'·

lintheum illum Aesculapium accidente. Vocaban-
tur oracula ista vocalia, nec reddebantur omni-
bus, neque pro lubitu, sed vestitis magnifice, et
locupletibus, et magna munera offerentibus.

27. Itaque illud Seueriano datum, de suo in
Armeniam introitu, e vocalium numero ipsum
quoque fuit. Adhortans illum ad impressionem
faciendam, sic dixerat:

Paribosque Armeniosque basta domiture fu-
renti,

Vrbem ad Romanam Tiberisque fluentia redibis,
Permixa radiis lauro tua tempora vinctus.

Luc. Op. T. IV.

T

Dein-

Εἴτ' ἐπειδὴ πεισθεὶς ὁ ἡλίθιος ἐκείνος Κελτὸς,
εἰσέβαλε, καὶ ἀπὴλλάξεν, αὐτῇ στρατιᾷ ὑπὸ τῷ
Ὀθρυάδῃ κατακοπεῖς, τῶτον μὲν τὸν χρησμὸν
ἐξαιρεῖ ἐκ τῶν ὑπομνημάτων, ἐντίθῃσι δ' ἄλ-
λον ἀντ' αὐτῶ.

Μὴ σὺ γ' ἐπ' Ἀρμενίας ἐλάαν στρατὸν, ἔγὰρ
ἄμεινον,

Μὴ σοὶ θηλυχίτων τις ἀνὴρ τέξῃ ἀπο λυ-
γρὸν

Πότμῳ ἐπιπροίεις, παύσῃ βιότοιο Φάκς τε.

Καὶ γὰρ αὖ καὶ τῷτο σοφώτατον ἐπενόησε,
τὰς μεταχρονίᾳς χρησμάς ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν κα-
κῶς προτεθεσπισμένων, καὶ ἀποτετευγμένων.
πολλὰ γὰρ τοῖς μὲν νοσήσι, πρὸ τῆς τελευ-
τῆς,

Deinde cum persuadere sibi passus stolidus ille
Gallus, irruptionem fecisset, sed male ei (nam
cum exercitu suo ab Othryade caesus est) expe-
ditio cessisset: hoc oraculum exemit e commen-
tariis, posuitque pro eo aliud:

Ducere in Armenios noli: nec enim bene ceder.

Ne tibi femineo vir amictu triste per arcum

Immittens fatum perimat cum lumine vitam.

28. Nam illud quoque callidum fuit viri com-
mentum, oracula post euentum facta, quibus
emendarentur ea, quae male praedicta aberrave-
rant. Saepe enim aegrotantibus ante mortem sa-
nita-

τῆς, ὑγίαιαν ἐπηγγέλλετο, ἀποθανόντων δέ,
χρησμούς ἄλλος ἔτοιμος ἦν παλινωδῶν,

Μηκέτι δίζησθαι νῆσοιο λυγρῆς ἐπαρωγὴν·
Πότμος γὰρ προΦανῆς, ἐδ' ἐκφυγέειν δυ-
νατὸν σοι.

Εἰδὼς δὲ τὰς ἐν Κλάρῳ, καὶ Διδύμοις, καὶ
Μαλλῶ, καὶ αὐτὰς εὐδοκιμῶντας ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ
μαντικῇ ταύτῃ, Φίλκς αὐτὰς ἐποίηϊτο, πολλὰς
τῶν προσιόντων πέμπων ἐπ' αὐτὰς, λέγων·

Ἐς Κλάρον ἴσσο νῦν, τέμῃ πατρὸς ὡς ὅπ'
ἀκέρση.

καὶ πάλιν·

Βραγχίδεων ἀδύτοισι πελάζεο, καὶ κλύε
χρησμῶν.

καὶ αὖθις·

Ἐς

nitatem promiserat: mortuis autem illis oracu-
lum praesto aliud fuit, quo prius retractaretur,

Auxilium tristi modo desine quaerere morbo;

Nam fatum apparet, tibi nec vitare licebit.

29. Caeterum quod sciret etiam Clarios, ac Di-
dymaeos et Mallenses celebrari simili vaticinandi
arte, eos sibi conciliauit, multis eorum, qui ad
se venirent eo ablegandis, dicens:

Iam Claron ito mei vocem patris auditurus:
et rursus:

Branchiaden adytis accede, oracula et audi.
et iterum:

Ἐς Μαλλὸν χώρει, θεσπίσματα τ' Ἀμφι-
λόχοιο.

Ταῦτα μὲν ἐντὸς τῶν ὅρων μέχρι τῆς Ἰω-
νίας, καὶ Κιλικίας, καὶ Παφλαγονίας, καὶ Γα-
λατίας. ὥς δὲ καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν διεφοίτησε
τῷ μαντεῖϊ τὸ κλέος, καὶ εἰς τὴν Ῥωμαίων πό-
λιν ἐνέπεσεν, ἄδεις ὅσιν ἄλλος πρὸ ἄλλου ἡ-
πείγετο· οἱ μὲν αὐτοὶ ἰόντες, οἱ δὲ πέμπον-
τες, καὶ μάλιστα οἱ δυνατώτατοι, καὶ μέγιστον
ἄξιωμα ἐν τῇ πόλει ἔχοντες· ὧν πρῶτος
καὶ κορυφαῖος ἐγένετο Ῥατιλιανὸς, ἀνὴρ
τὰ μὲν ἄλλα καλὸς καὶ ἐν πολλαῖς πράξε-
σι 9) Ῥωμαῖκαῖς ἐξητασμένος, τὰ δὲ περὶ τοὺς
θεοὺς

*Ad Mallum, Amphibolique auditum oracula
vade.*

30. Haec quidem intra terminos, usque ad Io-
niam, et Ciliciam, et Paphlagoniam, et Gallo-
graeciam. Cum vero in Italiam usque percre-
bisset oraculi fama, et in Romanorum urbem
incidisset; nemo fuit, quin alius prae alio festi-
naret; alii quidem venientes ipsi; alii vero mit-
tentes alios: et in primis potentissimi, maxima-
que dignitate in ciuitate praediti. Primus ho-
rum et caput quasi Rutilianus fuit, vir caetera
bonus et honestus, et in multis magistratibus
Romanis probatus: sed circa Deos religioso quo-
dam

9. Τὰ ἔξῃ] Verte magistratibus. Guietus.

Πράξι-

θεῶς πάντῃ νοσῶν, καὶ ἀλλόκοτα περὶ αὐτῶν
 πεπιστευκώς, καὶ εἰ μόνον ἀληθιμὸν περὶ
 θον, ἢ ἐξεφανωμένον θεάσαστο, προσπίπτων
 αἰεὶ, καὶ προσκυνῶν, καὶ ἐπιπολὺ παρεσῶς, καὶ
 εὐχόμενος, καὶ τὰ γὰρ παρ' αὐτῶν κίτῶν. οὗ-
 τος τίνυν ἀνέσας τὰ περὶ τῶν χρηστηρίων, μικρῶν
 μὲν ἐδέησεν ἀφείας τὴν ἐγχεχειρισμένην τάξιν,
 εἰς τὸ τῶν Ἀβώνων τείχος ἀναπτῆναι. ἐπεμπε-
 δ' οὖν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις· οἱ δὲ πεμπόμενοι,
 ἰδιῶται τινες οἰκέται ῥαδίως ἐξαπατηθέν-
 τας.

dam morbo laborans, et absurdas de iis persua-
 siones habens, qui si qua vinctum lapidem aut
 coronatum videret, accideret statim adorandi cau-
 sa, multumque adstans vota faceret, bonaque ab
 illo peteret. Hic de oraculo cum audisset, pa-
 rum aberat, quin mandato sibi munere relicto,
 ad Abomi castra aduolaret: misit certe alios super
 alios. Missi vero qui essent, imperiti quidam ser-

T 3

vi,

Πράξεσι.] Quia Soulius iam sic mutauerat ex
 tribus Codd. et quartum quoque sic habere
 cognoui, quatuor Missi hoc dandum censui,
 ut illorum consensum vulgatae praeferrem,
 in lectione, quarum utraque defendi potest.
 Πράξεις hic de negotiis publ. possunt accipi;
 nam de bellicis eo minus putem accipiendum,
 quod Ῥωμαϊκαῖς additur, quod urbanis re-
 bus magis proprium, Ἐξετάζεσθαι autem
 pro εὐδοκιμεῖσθαι. Reitz.

τες, ἐπανήεσαν, τὰ μὲν ἰδόντες, τὰ δὲ ὡς ἰδόν-
τες καὶ ὡς ἀκέσαντες διηγέμενοι, καὶ προσπι-
μετρῶντες ἔτι πλείω τέτων, ὡς ἐντιμότεροι εἶεν
παρὰ τῷ δεσπότῃ. ἐξέκχιον γὰρ τὸν ἄθλιον γέ-
ροντα, καὶ εἰς μανίαν ἐρρώμενην ἐνέβαλλον.

Ὁ δὲ, ὡς ἂν τοῖς πλείοις καὶ δυνάτωτάτοις
Φίλος ὢν, περιήει, τὰ μὲν διηγέμενος ὡς ἀκέ-
σεις παρὰ τῶν πεμφθέντων, τὰ δὲ καὶ παρ'
αὐτῷ προστιθείς. ἐνέπλησε δ' ἔν τὴν πόλιν,
καὶ διεσκέλευσεν ἔτος, καὶ τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τὰς
ἡκείστας διεθορύβησεν, εἰ αὐτίκα καὶ αὐτοὶ ἡ-
παίγοντο ἀκῆσά τι τῶν κατ' αὐτές. ὁ δὲ τὰς
ἀφικνεμένους Φιλοφρόνως ὑποδεχόμενος, ξενίοις
τε καὶ τῇς ἄλλαις δωρεαῖς πολυτελέσιν ἐργαζό-
μενος

vi, facile decepti post reditum, alia a se visa,
alia tanquam visa et audita narrant, et plura his
corollariorum instar adiiciunt, ut gratiosiores nem-
pe essent apud dominum. Accendunt ergo mi-
sellum senem et in robustam illum insaniam con-
iiciunt.

31. At ille qui amicus esset plerisque et poten-
tissimis, circumire et narrare partim quidem ut
audierat ex his quos miserat, partim etiam de suo
adiecta. Implet igitur urbem, et commouet hic
vir, et de aula plerosque sollicitat, qui statim
ipsi quoque festinant de suis rebus aliquid audi-
turi. At noster blande qui exciperet venientes,
hospitibusque et aliis magni pretii muneribus
suos

μενος αὐτοῦ, ἀπέπεμπεν, ἐκ ἐπαγγελῆντας μό-
νον τὰς ἐρωτήσεις, ἀλλὰ καὶ ὑμνήσοντας τὸν
θεόν, καὶ τεράσια ὑπὲρ τῶν μαντείε καὶ αὐτοῦ
ψευδομένους.

Ἀλλὰ καὶ μηχανᾶται τι ὁ τρισηκτάρατος ἐκ
ἄστροφον, ἐδὲ τῶν προστυχόντος ληστῆ ἄξιον.
λέων γὰρ τὰ πεμπόμενα βιβλία, καὶ ἀναγινώ-
σκων, εἴ τι εὖροι ἐπισφαλές καὶ παρακεκινδυ-
νωμένον ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι, κατέϊχεν αὐτός, καὶ
ἐκ ἀπέπεμπεν, ὡς ὑποχειρίας, καὶ μονονεχί
δέλως διὰ τὸ δέος ἔχοι τὰς πεπομφότας, με-
μνημένους οἷα ἦν αὐτῶν ἡρόντο. συνίης δὲ οἷας εἰκὼς
τὰς πλυσίως καὶ μέγα δυναμένους τὰς πύσεις πυν-
θάνε-

suos faceret, dimisit illos, qui non renuntiarent
modo interrogata, sed Deum etiam celebrarent,
et prodigiola de oraculo, seque ipso mentirentur.

32. Ac machinatur quiddam homo execrabilis,
non insipiens. et latrone minime vulgari dignum:
soluens enim libellos sibi missos et legens, si quid
inueniret audax et periculosum in interrogationi-
bus, retinuit ipse nec remisit, ut obnoxios et tan-
tum non seruos sibi retineret isto metu eos, qui
miserant, memores nimirum, qualia fuissent, de
quibus interrogassent. Probe autem intelligis quas
interrogationes proponi a diuitibus et potentibus

θάνατος. ἐλάμβανεν ἔν πολλὰ παρ' ἐκείνων, εἰδότες ὅτι αὐτὰς ἐντὸς ἔχει τῶν ἀρκύων.

Βέλομαι δέ σοι καὶ Ῥατιλλιανῶ δοθέντων χρησμῶν ἐνίς τις εἰπεῖν· πυνθανομένη γὰρ αὐτῷ περὶ τῆ παιδὸς ἐκ προτέρας γυναικὸς, παιδείας ὥραν ἔχοντος, ὅν τινα προσήσαιο διδάσκαλον τῶν μαθημάτων αὐτῆς; ἔφη·

Πυθαγόρην, πολέμων τε διάκτορον ἐσθλὸν αἰοδόν.

Εἴτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τῆ παιδὸς ἀποθανόντος, ὁ μὲν ἠπόρει, καὶ ἔδεν εἶχε λέγειν πρὸς τὰς αἰτιωμένας, παρὰ πόδας ἄτως ἐληλεγμένα τῆ χρησμῶ. ὁ δὲ Ῥατιλλιανὸς αὐτὸς Φθάσας ὁ βέλτιστος, ἀπελογεῖτο ὑπὲρ τῆ μαντείας, λέγων, τῆτο αὐτὸ προδεδηλωκέναι τὸν θεόν, καὶ
δι'

probabile fit. Ab his ergo multa accepit, qui scirent se intra illius retia conclusos.

33. Volo autem tibi oraculorum Rutiliano datorum quaedam dicere. Interroganti de filio suo e priori vxore suscepto, qui iam ad aetatem institutionis capacem peruenisset, *Quem discendi magistrum ei praeficeret?* respondit:

Pythagoram, egregieque canentem praelia vatem. Puero deinde paucis post diebus mortuo, ipse quidem aestuare, nec habere quod accusantibus responderet, oraculo ita rebus praesentibus refutato. At ipse bonus vir Rutilianus ultro suscepta oraculi defensione dixit, hoc ipsum indicatum a Deo,

δι' αὐτὸ, ζῶντα μὲν κελεύσαι μηδένα διδάσκα-
λον ἐλέσθαι αὐτῷ, Πυθαγόραν δὲ καὶ Ὅμηρον
πάλαμ τεθνεώτας, οἷς εἰκὸς τὸ μεираκιον ἐν ἅδῃ
νῦν συνεῖναι. τί τοίνυν μέμφεσθαι ἄξιον Ἀλεξάν-
δρῳ, εἰ τοιούτοις ἀνθρωπίστοις ἐνδίατρίβειν ἤξις;
Αὔθις δὲ πυνθανομένῳ αὐτῷ τὴν τίνος ψυ-
χὴν αὐτὸς διεδέξατο; ἔφη

Πρῶτον Πηλείδης ἐγένε· μετὰ ταῦτα Μέ-
νανδρος·

Εἴθ' ἐς νῦν Φαίην, μετὰ δ' ἔσσεαι ἡλιάς
ἄκτις,

Ζήσεις δ' ἐγδώκοντ' ἐπὶ τοῖς ἐκατὸν λυκά-
βαντας.

Ὁ δ' ἐβδομηκοντάτης ἀπέθανε μελαγχολήσας,
καὶ δὲ περιμείνας τὴν τῷ θεῷ ὑπόσχεσιν.

Καὶ

Deo, ac propterea, non vitium illi praeceptorem
capi iussisse, sed Pythagoram atque Homeram
vita olim functos, quibuscum versari nunc pue-
rum apud inferos probabile sit. Quid vero repre-
hendendus est Alexander, si tales inter homi-
niones versari voluit?

34. Rursus interroganti, cuius ipse animam na-
ctus esset? ait:

*Pelides primum fueras, post ista Menander,
Tum, qui nunc vivis; radius post omnia Solis,
Cum supra centum octoginta exegeris annos.*

At ille septuagenarius diem suum obiit, morbo
atrabiliario, non expectata promissione Dei.

Καὶ ἔτος ὁ χρησμὸς τῶν αὐτοφώνων ἦν. ἐρο-
μένῳ δὲ αὐτῷ ποτε καὶ περὶ γάμου, ῥητῶς ἔφη·

Γῆμον Ἀλεξάνδρε τε Σελήναις τε θυγάτρα.

Διεδεδώκει δὲ πάλαι λόγον ὡς τῆς θυγατρὸς,
ἣν εἶχεν, ἐκ Σελήνης αὐτῷ γενομένης· τὴν γὰρ
Σελήνην ἐρωτὶ αἰῶνα αὐτῆ, καθευδοντά ποτε
ἰδῶσαν, ὅπερ αὐτῇ ἔθος, κοιμωμένων ἐρᾶν τῶν
καλῶν. ὁ δ' ἔδεν μελλήσας ὁ συνετώτατος Πρ-
τιλλιανός, εὐθύς ἔπεμπεν ἐπὶ τὴν κόρην, καὶ
τὰς γάμους συνετέλει ἐξηκοντούτης νυμφίος,
καὶ συνῆν, τὴν πενθερὰν Σελήνην ἐκατόμβαις
ῥαίς ἰλασκόμενος, καὶ τῶν ἐπικρανίων εἰς καὶ
αὐτὸς οἰόμενος γεγονέναι.

Ο δ'

35. Etiam hoc erat vocalium vnum oraculorum.
Interroganti quondam de nuptiis diserte dixit:

Ducito Alexandro natam Lunaeque puellam.

Nempe olim rumorem sparferat, filiam, quam
habebat, ex Luna sibi natam esse. Lunam
enim amore ipsius captam, quum dormientem
vidisset. Mos scilicet illius, dormientes formosos
amare. Prudentissimus autem ille Rutilianus ni-
hil cunctatus, statim misit ad arcessendam puel-
lam, nuptias celebrauit sexagenarius sponsus, et
cum illa cubuit, placata prius focru Luna, totis
hecatombis, putansque se quoque iam caelestium
vnum esse factum.

36. At

Ὁ δ' ὡς ἄπαξ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραγμάτων ἐλάβετο, μείζω αἰεὶ προσεπένθει, καὶ πάντοσε τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἐπεμπε χρησιμοφόρους, ταῖς πόλεσι προλέγων, λοιμῆς καὶ πυρκαϊᾶς φυλάσσεσθαι, καὶ σεισμῶς, καὶ ἀσφαλῶς βοηθήσειν, ὥς μὴ γένοιτό τι τῶν, αὐτὸς ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς. ἓνα δὲ τινα χρησμὸν αὐτόφωνον καὶ αὐτόν, εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη ἐν τῷ λοιμῷ διεπέμψατο. ἦν δὲ τὸ ἔπος ἐν·

Φοῖβος ἀκερσεύμενος λοιμῶν νεφέλην ἀπερύκει.
Καὶ τῷτο ἦν ἰδεῖν τὸ ἔπος πανταχῶς ἐπὶ τῶν πυλῶν γεγραμμένον, ὥς τῷ λοιμῷ ἀλεξιφάρμακον.
τό δ' ἐς τὸναντίον τοῖς πλείστοις πρὸςχώρει. κατὰ γὰρ τινα τύχην αὐτὰ μάλιστα αἱ οἰκίαι ἐκένωθη-

36. At ille cum semel res Italicas attigisset, maiora semper adinuenit, et per omnes Romani imperii partes misit oraculorum nuntios, praedicens ciuitatibus, pestilentias et incendia ut caueant, et terrae motus: promissitque illis, ne quid tale fiat, valide se adiuturum. Vnum sane oraculum vocale ipsum quoque ad omnes gentes de pestilentia misit: erat autem verficulus vnus:

Intrusus nubem pestis depellit Apollo:

Eratque videre hunc versum vbique inscriptum portis, tanquam depellendae luis remedium. Hoc vero contra plerisque euenit. Forte enim fortuna quadam illac maxime domus exhaustae sunt; quibus

νώθησαν, ἐν αἷς τὸ ἔπος ἐπεγέγραπτο. καὶ μὴ
 με νομίσης τῷτο λέγειν ὅτι διὰ τὸ ἔπος ἀπώλ-
 λυντο, ἀλλὰ τύχη τινὶ ἔτως ἐγένετο. τάχα
 δὲ οἱ πολλοὶ καὶ καταθαρσύνοντες τῷ εἴχῳ, ἡμέ-
 λαν, καὶ ῥαθυμότερον διητῶντο, ἔδεν τῷ χρη-
 σμῷ πρὸς τὴν νόσον συντελεῖντες, ὡς ἂν ἔχον-
 τες προμαχομένας αὐτῶν τὰς συλλαβάς, καὶ τὸν
 ἀκρεσκεκόμην Φθίβον ἀποτοξεύοντα τὸν λοιμόν.

Πευθῆνας μέντοι ἐν αὐτῇ Ῥώμῃ κατεσῆσατα
 πᾶντο πολλὰς τῶν συνωμοτῶν, οἱ τὰς ἐκάστου
 γνώμας διηγγέλλον αὐτῷ, καὶ τὰς ἐρωτήσεις
 προεμήνουν, καὶ ὧν μάλιστα ἐφίενται· ὡς ἔτοι-
 μον αὐτὸν πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, καὶ πρὶν ἤκειν
 τὰς πεμπομένας, καταλαμβάνεσθαι.

Καὶ

quibus inscriptus fuerat versiculus. Et ne putes
 me hoc dicere, per ipsum illos versiculum per-
 iisse. Quin forte quadam ita factum est. Forte
 etiam vulgo homines fiducia versiculi, negligen-
 tius agebant, omissa victus cura, nihil adiuuan-
 tes oraculum contra vim morbi, qui haberent
 propugnaturas pro se *illius* syllabas, et intonsum
 Phoebum telis abacturum pestilentiam.

37. Verum etiam exploratores in ipsa Roma
 multos sane constituerat coniuratorum, qui sen-
 tentias vniuscuiusque sibi nuntiarent, et ante in-
 dicarent interrogationes, quaeque maxime cupe-
 rent, ut paratum ad responsiones, iam ante ad-
 ventum suum missi inuenirent.

38. Et

Καὶ πρὸς μὲν τὰς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἰο), ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα προσημανᾷτο. τελετὴν τε γὰρ τινα συνίσταται, καὶ δαδυχίας, καὶ ἱεροφαντίας, τριῶν ἐξῆς αἰεὶ τελεσμένων ἡμερῶν. καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ, πρῶτόρησις ἦν, ὡς περ Ἀθήνησι, τότε αὕτη· εἴ τις ἄθεος, ἢ Χριστιανός, ἢ Ἐπικουρείος, ἢ καὶ κατὰσκοπος τῶν ὀργίων, Φευγέτω· οἱ δὲ πισεύοντες τῷ θεῷ, τελείσθωσαν τύχη τῇ ἀγαθῇ. εἴτ' εὐθύς ἐν ἀρχῇ ἐξέλασις ἐγίγνετο. καὶ ὁ μὲν ἡγεῖτο, λέγων, ἔξω Χριστιανός. τὸ δὲ πλῆθος ἅπαν ἐπεφθέγγετο, ἔξω Ἐπικουρείος. εἴτα Λητῆς ἐγίγνετο λοχεία, καὶ Ἀπόλ-

38. Et ad res Italicas haec et similia praeparabat. Mysteria etiam quaedam instituit, et facum gestationes, et sacrorum disciplinam, tribus deinceps diebus festo ritu peractis. Ac primo die edicebatur, vt Athenis, in hanc formulam, *Si quis Atheus, aut Christianus, aut Epicureus venerit, orgiorum speculator, fugito: qui autem Deo credunt, initiantur bonis auspiciis!* Deinde statim a principio fiebat exactio. Atque ipse initio dicebat *Foras Christianos!* Multitudo vniuersa subiiciebat, *Foras Epicureos!* Tum Latonae agebatur
 * puer-

10. Τὰς ἐν τῇ Ἰτ.] Videtur legendum τὰ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. Neque enim est, quo commode referatur τὰς. Ita certe interpretatus sum. *Gesner.*

Ἀπόλλωνος γοναί, καὶ Κορωνίδος γάμος, καὶ Ἀσκληπιὸς ἐτίκτετο. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ Γλύκωνος ἐπιφάνεια καὶ γένεσις τῷ Θεῷ.

Τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, Ποδαλειρίᾳ τε ἦν καὶ τῆς μητρὸς Ἀλεξάνδρου γάμος. Δαδὶς δὲ ἐκαλεῖτο, καὶ δᾶδες δὲ ἐκαίοντο. καὶ τελευταῖον, Σελήνης καὶ Ἀλεξάνδρου ἔρως, καὶ τικτομένη τῷ Ῥετιλλίανῃ ἢ γυνή. ἐδαδᾶχει δὲ καὶ ἱεροφάντει ὁ Ἐνδυμίων Ἀλέξανδρος, καὶ ὁ μὲν καθεύδων δῆθεν, κατέκειτο ἐν τῷ μέσῳ. κατῆει δὲ ἐπ' αὐτὸν ἐκ τῆς ὀροφῆς ὡς ἐξ ἔρανῃ ἀντὶ τῆς Σελήνης, Ῥετιλλία τις ὠραιωτάτῃ, τῶν Καίσαρος οἰκονόμων τινὸς γυνή, ὡς ἀληθῶς ἐρῶσα τῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἀντερωμένῃ ὑπ' αὐτῷ, καὶ ἐν ὀφθαλ-

puerperium, et Apollinis partus, et Coronidis nuptiae, et nascebatur Aesculapius: altero autem die Glyconis aduentus et natiuitas Dei.

39. Tertio, Podalirii erant et matris Alexandri nuptiae. Dadis (*facularia*) autem illa dies vocabatur, et faces accendebantur. Tandem agebantur Lunae et Alexandri amores, nascentisque uxor Rutiliani. Facem porro gestabat, et praeibat ceremonias alter Endynion, Alexander. Ac ipse quidem dormiens iacebat in medio, descendebat autem ad illum ex tecto tanquam e caelo pro Luna, Rutilia quaedam formosissima, procuratorum Caesaris cuiusdam uxor, vere illa amans Alexandrum, et amata vicissim ab illo, atque in oculis

ὀφθαλμοῖς τῷ ἐλεφρίῳ ἐκείνης ἀνδρὸς, Φιλήμα-
τά τε ἐγίγνετο ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περιπλοκαί, εἰ
δὲ μὴ πολλὰ ἦσαν αἱ ὁᾶδες, τάχ' ἂν τι καὶ τῶν
ὑπὸ κόλπῳ ἐπράττετο. μετὰ μικρὸν δὲ εἰσῆει
πάλιν ἱεροφαντικῶς ἐσκευασμένος ἐν πολλῇ τῇ
σιωπῇ· καὶ αὐτὸς μὲν ἔλεγε μεγάλη τῇ Φωνῇ,
ἐν Γλύκων. ἐπεφθέγγοντο δὲ αὐτῷ ἐπακολου-
θῶντες, Εὐμολπίδαϊ δῆθεν καὶ Κήρυκες. τινες
Παφλαγόνες, καρβατίνας ὑποδεδεμένοι, πολ-
λὴν τὴν σκοροδάλμην ἐσυγγάνοντες, ἐν Ἀλέ-
ξανδρῳ.

Πολλάνις δὲ ἐν τῇ δαδελχίᾳ καὶ τοῖς μουσικοῖς
σκιρτήμασι γυμνωθεὶς ὁ μὴρὸς αὐτῷ ἐξεπίτη-
δες, χρυσῆς διεφάνη, δέρματος, ὡς εἰκὸς, ἐπὶ
χρυσῷ

oculis miseri illius viri, osculaque intercedebant
in medio, et complexus; si vero minus multae
essent faces, forte etiam quiddam eorum quae
sub veste fieri solent, patratum est. Paruo au-
tem interiecto temporis spatio rursus intrabat, ut
Antistitem cerimoniarum decet, exornatus multo
cum silentio: magnaue voce dicebat, *Io Glycon*.
Succlamabant autem illum secuti, Eumolpidae
nimirum et Ceryces quidam e Paphlagonia, car-
batinis calceati, acrem alii odorem multum ru-
stantes, *Io Alexander*.

40. Saepe autem in illa facum gestatione et
mysticis saltationibus nudatum ipsius de industria
femur, aureum apparuit, circumposita, ut pro-
babile

χρύσεα περιτεθέντος, καὶ πρὸς τὴν αὐγὴν τῶν
λαμπάδων ἀποσίμβοντος. ὥς τε καὶ γενομένης
ποτὲ ζητήσεως δύο τισὶ τῶν μωροσόφων ὑπὲρ
αὐτῆς, εἴτε Πυθαγόρου ψυχὴν ἔχει διὰ τὸν χρυ-
σῆν μηρὸν, εἴτε ἄλλην ὁμοίαν αὐτῇ, καὶ τὴν ζή-
τησιν ταύτην αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐπανενεγκόν-
των, ὁ βασιλεὺς Γλύκων χρησμῷ ἔλυσε τὴν ἀ-
πορίαν.

Πυθαγόρου ψυχὴ, ποτὲ μὲν φθίνει, ἄλλο-
τε δ' αὖξει.

Ἡ δὲ προφητεία, δίκης φρενὸς ἐστὶν ἀπορ-
ῥώξ.

Καὶ μιν ἔπεμψε πατὴρ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐπα-
ρωγόν.

Καὶ πάλιν ἐς Διὸς εἰσι, Διὸς βληθεῖσα κε-
ραυνῷ.

Προ-

babile est, pelle inaurata, et ad lucernarum splen-
dorem refulgente. Itaque exorta aliquando di-
sputatione de illo inter duos stultitiae illius con-
sultos; *vernam Pythagorae animam haberet propter
aureum illud femur, an aliam illius similem?* eam-
que quaestionem ad ipsum Alexandrum referen-
tibus; Glycon rex oraculo dubitationem illam
dissoluit:

*Pythagorae vicibus mens alma peritque reditque:
Varis at est animus Iouiali e mente propago:
Missus adest iussu patris auxiliator honestis,
His redit ad patrem Iouiali fulmine tactus.*

41. Cum

• Προλέγων δὲ πᾶσιν ἀπέχεσθαι παιδείας συν-
 σίας, ὡς ἀσεβὲς ὄν, αὐτὸς τοῖόνδε τι ὁ γενναί-
 δας ἐτεχνήσατο. ταῖς γὰρ πόλεσι ταῖς Ποντι-
 καῖς καὶ ταῖς Παφλαγωνικαῖς, ἐπήγγελλε θεο-
 πρόπας πέμπειν ἐς τριετίαν, ὑμνήσοντάς παρ'
 αὐτῷ τὸν θεόν. καὶ ἔδει δοκιμασθέντας, καὶ
 προκριθέντας τὰς εὐγενεστάτας, καὶ ὠραιότα-
 τας, καὶ κάλλει διαφέροντας πεμφθῆναι. οὗς
 ἐγκλείσάμενος, ὥσπερ ἀργυρωνήτοις ἐχρῆτο συγ-
 καθεύδων, καὶ πάντα τρόπον ἐμπαροινῶν. καὶ
 νόμον δὲ ἐπεποίητο, ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη,
 μηδένα τῷ αὐτῷ σώματι δεξιῶσθαι, μηδὲ Φι-
 λήματι ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις προτεί-
 νων τὴν χεῖρα κῦσαι, μόνας τὰς ὠραίους κατε-
 Φίλει.

41. Cum pueri concubitu omnibus interdice-
 ret, tanquam re impia, ipse tale quid vir inge-
 niosus commentus est. Ciuitatibus Ponticis at-
 que Paphlagonicis iniunxit, vt diuini cultus mi-
 nistros sibi in triennium mitterent, qui laudes
 Dei apud se canerent: oportebatque probatos ac
 praelatos caeteris generosissimos quosque, et for-
 mosissimos et honestissimos, mitti: quibus in-
 clusis tanquam emtis pecunia sua utebatur, dor-
 miens cum illis et omni genere intemperantis
 contumeliae in illos vtens. Insuper legem tulerat,
 ne quis duodeuiginti annis maior inter sa-
 lutandum complectendumque ipsum oscularetur;
 verum aliis manum ad osculum cum offerret, so-

Φίλει· καὶ ἐκαλῶντο οὗτοι ἑαυτοὺς ἐντὸς τοῦ Φιλή-
ματος.

Τετραῦτα ἐντροφῶν τοῖς ἀνοήτοις διετέλει,
γυναικῶς τε ἀνέδην διαφθεῖρων, καὶ παιδεί-
συνών. καὶ ἦν μέγα καὶ εὐκτόν, ἕκαστῳ, εἴ-
τινος γυναικὶ προσβλέψειεν· εἰ δὲ καὶ Φιλήμα-
τος ἀξιώσειεν, ἀδράαν τὴν ἀγαθὴν τύχην ᾗ-
το ἕκαστος εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ εἰσέρησασθαι·
πολλὰ δὲ καὶ ἡύχουν II) τετοκέναι παρ' αὐ-
τοῦ, καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμαρτύρουν ὅτι ἀληθῆ λε-
γουσιν.

Ἐθέρ-

los actate florentes osculabatur: dicebanturque
hi intra osculum esse.

42. Hunc ad modum stupidis hominibus ad
delicias usque illudebat, corrumpebat, prout
collibitum esset, mulieribus, et pueris constu-
prandis. Et magnum erat unicuique atque opta-
bile, si cuius uxorem adspiceret: si vero osculo
etiam dignaretur, confertim ut bona fortuna in
domum suam influeret, futurum unusquisque pu-
tabat. Multae vero etiam se peperisse ex eo glo-
riabantur, et vera illas dicere, mariti illis testa-
bantur.

43. Vo-

II. Ἠύχον] Si ab εὐχομαι formatum esset hoc
verbum, ἡύχοντο ex marg. Ald. recepissem,
quia actiuum εὐχω non est in usu, nec εὐχέω
satis probatum; sed quum sit ab αὐχέω, re-
cte se habet vulgata. Reitz.

Ἐθέλω δέ σοι καὶ διάλογον διηγήσασθαι τῷ
Γλύκωνος, καὶ τῷ Σακέρδωτος, Τιανῷ τινος ἀν-
θρώπῳ, ὁποῖα τινὸς τὴν σύνεσιν εἴσῃ ἀπὸ τῶν
ἐρωτήσεων. ἀνέγνω δὲ αὐτὸν, χρυσοῖς γραμ-
μασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ, ἐν τῇ τῷ Σακέρδω-
τος οἰκίᾳ. εἶπε γάρ μοι, ἔφη, ὦ δέσποτα Γλύ-
κων, τίς εἶ; ἐγὼ ἦδ' ἔς, Ἀσκληπιὸς νέος. ἄλ-
λος παρ' ἐκείνον τὸν πρότερον. πῶς λέγεις; οὐ
θέμις ἀκῆσαι σε τὸ τό γε. πόσα δὲ ἡμῖν ἔτη
παρμενεῖς χρησιμῶδῶν; τρίτον πρὸς τοῖς χι-
λίοις. εἶτα, ποῖ μετασῆσῃ; ἐς Βάκτρα καὶ τὴν
ἐκεῖ γῆν. δεῖ γὰρ ἀπολαῦσαι καὶ τὰς βαρβάρους
ἐπιδημίας τῆς ἐμῆς. τὰ δ' ἄλλα χρησιμῆρα, τὸ
ἐν Διδύμοις, καὶ τὸ ἐν Κλαζῶν, καὶ τὸ ἐν Δελ-
φοῖς,

43. Volo tibi etiam colloquium referre Glyco-
nis et Sacerdotis, Tianiensis cuiusdam hominis,
qui quam prudens fuerit, ex interrogationibus
discere poteris. Legi autem illud colloquium, au-
reis literis scriptum in Tio urbe in domo Sacer-
dotis. Nempe, Dic mihi, inquit, Domine Gly-
con, quis es? Ego, inquit ille, Aesculapius iunior,
diuersus ab illo priore. Quomodo ais? Non fas
est te hoc audire. Quot vero annos manebis apud
nos et dabis responsa? Tres supra mille annos. De-
inde quo te conferes? Bactra, et ad vicinam regio-
nem: oportet enim barbaros etiam frui mea inter
homines peregrinatione. Oracula vero reliqua, Di-
dymaeum, Clarium, Delphicum, habent progenito-

Φοῖς, ἔχῃσι τὸν προπάτορα τὸν Ἀπόλλω χρη-
 σμωδῶντα· ἢ ψευδεῖς εἰσιν οἱ νῦν ἐκπίπτοντες
 ἐκεῖ χρησμοί; μὴδὲ τίς ἐθελήσῃς εἰδέναί, σὺ
 γὰρ θύμις. ἐγὼ δὲ τίς ἔσομαι μετὰ τὸν νῦν
 βίον; κάμηλος, εἴτα ἵππος, εἴτ' ἀνὴρ σοφός,
 καὶ προφήτης ἢ μείων Ἀλεξάνδρου. τοιαῦτα
 μὲν ὁ Γλύκων τῷ Σακέρδωτι διηλέχθη. ἐπὶ
 τέλει δὲ χρησμὸν ἑμμετρον ἐφθέγγετο, εἰδὼς
 αὐτὸν Λεπιδῷ ἐταῖρον ὄντα·

Μὲ πείθῃ Λεπιδῷ· ἐπεὶ οἱ λυγρὸς οἶτος
 ὀπηδεῖ.

Πάνυ γὰρ ἐδεδείκε τὸν Ἐπίκουρον, ὡς προεῖπον,
 ὡς τινα ἀντίτεχνον, καὶ ἀντισοφιστὴν τῆς μαγ-
 γανείας αὐτῆς.

Ἔνα

*rem meum Apollinem reddentem sibi oracula. Num
 mendacia sunt, quae ibi exeunt oracula? Neque
 hoc scire postules, neque enim fas est. Ego vero
 quid ero post hanc vitam? Camelus, post equus,
 post vir sapiens, et Propheta non minor Alexandro.
 Haec cum Sacerdote Glycon locutus est. In fine
 autem oraculum versu conclusum pronuntiauit,
 cum Lepido sodalem esse sciret:*

Ne Lepido credas, tristis manet exitus illum.

Vehementer enim, ut ante dixi, metuebat Epi-
 curum, tanquam hominem arte sua et sapientia
 praestigias ipsius oppugnantem.

Ἐνα γὲν τινὰ τῶν Ἐπικυρεῖων τολμήσαντα καὶ διελέγχειν αὐτὸν ἐπὶ πολλῶν παρόντων, εἰς κίνδυνον ἔμικρόν κατέστησεν. ὁ μὲν γὰρ προσελθὼν ἔλεγε μεγάλη τῇ Φωνῇ, Σὺ μέντοι γε, ὦ Ἀλέξανδρε, τὸν δαῖνα Παφλαγῶνα προσαγαγεῖν οἰκέτας αὐτῷ τῷ ἡγεμένῳ τῆς Γαλατίας, τῇ ἐπὶ θανάτῳ ἀνέπεισας, ὡς ἀπακτονότας τὸν υἱὸν αὐτῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παιδευόμενον, ὁ δὲ νεανίσκος ζῇ, καὶ ἐπανελήλυθε ζῶν μετὰ τὴν τῶν οἰκετῶν ἀπώλειαν, θηρίοις ὑπὸ σῶ παραδοθέντων. τοιοῦτον δὲ τι ἐγεγέννητο. ἀναπλεύσας ὁ νεανίσκος εἰς Αἴγυπτον ἄχρι τῷ Κλύσματος (12), πλοῖε ἀναγομένη, ἐπείσθη καὶ αὐτὸς

εἰς

44. Vnum igitur quendam Epicureorum audientem etiam multis praesentibus ipsum confutare, in periculum non paruum adduxit. Ille enim accedens ait magna voce, *At tu, Alexander, Paphlagoni* (quem nominabat) *persuasisti, ut apud Praesidem Gallograeciae postulare servos suos ultimi supplicii, tanquam qui filium suum Alexandreae doctrinae causa versantem interfecissent. Vivit autem adolescens, et saluus rediit post servorum interitum, bestiis a te obiectorum. Factum vero eiusmodi quid fuerat. Adolescens, qui adverso flumine nauigarat in Aegyptum ad Clysmam usque, solvente commodum naui persuaderi sibi*

V 3

passus

12. Κλύσματος] Interpretatio nostra et verbis Lucia-

εἰς Ἰνδίαν πλεῦσαι, καὶ πειδῆντες ἐβράδυνεν, οἱ
 δυσυχεῖς ἐκείνοι οἰκέται αὐτῶ, οἰηθέντες ἢ ἐν
 τῷ Νεῖλῳ πλέοντα διεφθάρθαι τὸν νεανίσκον,
 ἢ καὶ ὑπὸ ληστῶν, (πολλοὶ δὲ ἦσαν τότε) ἀνι-
 ρῆσθαι, ἐπανῆλθον ἀπαγγέλλοντες αὐτῶ τὸν ἀ-
 φανισμόν. εἴτα ὁ χρησμὸς, καὶ ἡ καταδίκη-
 μεθ' ἣν ἐπέστη ὁ νεανίσκος, διηγούμενος τὴν
 ἀποδημίαν. ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγεν.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ ἐλέγ-
 χῳ, καὶ μὴ φέρων τοῦ ὀνειδούς τὴν ἀλή-
 θειαν, ἐκέλευε τοὺς παρόντας λίθοις βάλλειν
 αὐτὸν, ἢ καὶ αὐτοὺς ἐναγχεῖς ἔσσεσθαι, καὶ Ἐ-
 πικρά-

passus est, vt et ipse nauigaret in Indiam. Cum-
 que cunctaretur, infelices illi serui ipsius, rati
 aut in Nili nauigatione periisse adolescentulum,
 aut a latronibus, qui multi tum erant, sublatum,
 redierunt, amissum illum nuntiantes. Tum *se-*
cutum est oraculum, et condemnatio, post quam
 adfuit iuuenis, suam peregrinationem enarrans.
 Haec ille dixit.

45. Alexander vero indigne ferens se redargui,
 veraeque reprehensionis impatiens, iussit, qui
 praesentes erant lapidibus illum petere, alioquin
 ipsos quoque deuoti capitis futuros, eiusque ad-
 iutores

Luciani satisfacere nobis videbatur, constan-
 tique vsui verbi ἀνάγεσθαι quod *soluere*, *na-*
uigationem incipere significat; et Geographi-
 cae nulli obseruationi contradicere. *Gesner.*

πικάρης 13) κληθήσεσθαι. τῶν δὲ βάλλειν ἀρ-
ξαμένων, Δημόστρατος τις ἐπιδημῶν τῷ Πόντῳ,
πρῶτος περιχυθεὶς, ἐρρύσατο τῷ θανάτῳ τὸν
ἄνθρωπον, μικρὸν δὲ καταλυσθεύς, πάν-
τῃ δικαίως. τί γὰρ ἔδει μόνον Φρονεῖν ἐν τοσού-
τοις μεμνηνότες; καὶ παραπελαῦσαι τῆς Παφλα-
γόνων μωρίας; καὶ τὰ μὲν κατ' ἐκείνον, τοι-
αῦτα.

Εἰ δὲ τινι προσκακισμένων κατὰ τὰς τῶν
χρησμῶν (πρὸ μιᾶς δὲ τῆς τῷ θεσπίσειν ἐν-
γνετο,)

intores vocatum iri. Cum iam lapidare incipe-
rent, Demonstratus aliquis peregrinatus in Ponto,
circumfusus primum homini, morti illum eripuit,
cum parum abesset, quin obrueretur lapidibus:
merito ille quidem. Quid enim referebat solum
sapere inter tot insanientes, et luere alienam Pa-
phlagonum stultitiam? Et haec de illo eiusmodi
erant.

46. Si vero eorum alicui, qui aduocarentur or-
dine oraculorum (hiebat autem hoc pridie quam
V 4 respon-

13. Ἐπικάρης] Si constans sit lectio, non du-
bito, ad ipsam appellationem respexisse vel
Lucianum, vel ipsum adeo Alexandrum;
idque expressi, cum ambiguitatem non ferat
Latinus sermo. Ἐπίκαρον proprie esse, qui
adiunget oppugnatum ab aliis, obseruat Schol.
ad Il. B, 130. Gesner.

γνωστο,) καὶ ἐρομένε τῷ κήρυκος εἰ θεσπίζοι;
 τῷ δὲ ἀνέειπεν ἔνδοθαι· Ἐς κόρυμβας, ἐκ ἐτιτὸν
 τοιαῦτον ἄτε εἴη τις ἐδέχετο, ἄτε πυρὸς, ἢ
 ὕδατος ἐκοινώνει, ἀλλ' ἔδει γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνε-
 σθαι (14), ὡς ἀσεβῆ, καὶ ἄθεον, καὶ Ἐπικού-
 ρειον· ἥπερ ἦν ἡ μεγίστη λοιδορία.

Ἐν γὰρ καὶ γελοιότατον ἐποίησεν ὁ Ἀλέξαν-
 δρος· εὐξὼν γὰρ τὰς Ἐπικύρου κυρίας δόξας, τὸ
 κάλλιστον, ὡς οἶσθα, τῶν βιβλίων, καὶ κεφα-
 λαιωδῶς περιέχον τῆς τάνδρος σοφίας τὰ δόγ-
 ματα, κομίσας ἐς τὴν ἀγορὰν μέσσην, ἑκαυσεῖν
 ἐπὶ ξύλων συκίνων, ὡς δῆθεν αὐτὸν καταφλέ-

γων,

responderet) atque interrogante praecone, *An re-
 sponderet?* intus diceret: *Ad cornus!* hunc talem
 neque tectum amplius recipiebat, neque ignem
 ei neque aquam impertiebat quisquam; sed coge-
 batur e terra vna vagari ad aliam, tanquam im-
 pius homo, et atheus, et Epicureus, quod qui-
 dem maximum erat conuicium.

47. Vnum ergo maxime ridiculum fecit Ale-
 xander. Cum inuenisset sententias Epicuri prin-
 cipes, pulcherrimum, quod nosti, illius libro-
 rum et capitalem, qui placita sapientiae huius
 viri contineat, in medium forum prolatas scul-
 neis lignis cremavit, quasi ipsum videlicet exu-
 reret,

14. Ἐλαύνειν] Ἐλαύνειν γῆν, *peruagari ter-
 ram*. Sic infra *Rhet. pr. c. 5.* et *Aelian. l. 33.*
Reitz.

γων, καὶ τὴν σποδὸν εἰς θάλασσαν ἐξέβαλεν, ἔ-
τι καὶ χρησμὸν ἐπιφθεγγάμενος·

Πυρπολῶσιν κέλομαι δόξας ἀλαοῦ γέροντος·

Οὐκ εἰδὼς ὁ κατάρατος ὅσων ἀγαθῶν τὸ βί-
βλίον ἐκείνο τοῖς ἐντυχῆσιν αἴτιον γίνεται, καὶ
ὅσων αὐτοῖς εἰρήνην, καὶ ἀταραξίαν, καὶ ἐλευθε-
ρίαν ἐνεργάζεται, δειμάτων μὲν καὶ Φασμάτων,
καὶ τεράτων ἀπαλλάττον, καὶ ἐλπίδων μεταίων,
καὶ περιττῶν ἐπιθυμιῶν· νῦν δὲ καὶ ἀλήθειαν
ἐντιθέν, καὶ καθαῖρον, ὡς ἀληθῶς, τὰς γνώ-
μας, ἔ δαδὶ καὶ σκίλλῃ, καὶ ταῖς τοιαύταις
Φλυαρίαις, ἀλλὰ λόγῳ ὀρθῷ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ
παρρησίᾳ.

Ἐν

retet, et in mare abiecit cineres, oraculo ad-
iecto:

Edico decreta senis comburere caeci;

Ignorabat nempe homo execrabilis, quantorum
bonorum liber ille legentibus causa fiat, quan-
tam in illis pacem, tranquillitatem, libertatem
efficiat, qui a timoribus, et spectris, et prodigiis
non minus, quam a spe vana et non necessariis
eupiditatibus eos liberet; sed intelligentiam et ve-
ritatem inferat, et vere mentes purget non face,
aut squilla, et nugis similibus, sed recta ratione,
et veritate, et libertate.

Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ἔν τι καὶ μέγιστον τόλμη-
μα τῷ μιαιφῶν ἀνδρὸς αἴκισον· Ἐχὼν γάρ οὐ μι-
κρὰν ἐπίβασιν ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ, καὶ τὴν αὐλὴν,
καὶ τὸν Ῥετιλιανὸν εὐδοκιμῶντα [παρόδον, 15)]
διαπέμπεται χρησμὸν τῷ ἐν Γερμανίᾳ πολέμου
ἀντιμά-

48. Inter reliqua vero unum quoddam et au-
dacissimum facinus impuri hominis audi. Cum
aditus faciles haberet ad Regiam atque aulam, et
Rutilianum gratia florentem, mittit ad illum ora-
culum vigente bello Germanico, cum Divus
Mar-

15. Παρόδον] Adparet et *Gesnerum* hoc voca-
bulum cum *lenis* eiectum velle, quod in
versione id non attigerit; nec ego ingererem,
si abesse a pluribus viderem. Posses autem
παρόδιον legere, ac vertere: *habens Rutilia-
num adiutorem*: pro *fulcro* enim columnae,
ex *Plat. Dom. Kuhn. ad Polluc. VI. S. 121.*
adfert, vncinis tamen inclusi ut suspectum.
Alioqui eum παρόδος significet carmen quod
chorus primus in theatro canebat, ut *prolo-
gus* tam de oratore ipso quam de sermone ac-
cipitur: ita possis et παρόδος utrouis more
accipere, et cogitare an *Rutilianus* non item
hic dicatur *praeceptor* Alexandri, qui prae-
stigiatori suo praeludat ac populum alliciat?
Sed totum παρόδον eiicere, quam nimis ar-
gutari malo. Si vero probare possem, id
introducτοrem significare, omnino retinerem.
Reitz.

ἀκμάζοντος· ὅτε θεὸς Μάρκος ἤδη τοῖς Μαρκο-
μάνοις καὶ Κκαδίσι συνεπλέετο. ἤξι' δὲ ὁ χρη-
σμὸς δύο λέοντας ἐμβληθῆναι. ζῶντας ἐς τὸν
Ἰστρον μετὰ πολλῶν ἀρωμάτων, καὶ θυσιῶν μεγα-
λοπρεπῶν. ἄμεινον δὲ αὐτὸν εἰπεῖν τὸν χρησμόν.

Ἐς δῖνας Ἰστροιο διηπετέος ποταμοῖο,

Ἐμβαλέειν κέλομαι δοιὺς Κυβέλης θερά-
ποντας,

Θῆρας ὀρεित्रεφέας· καὶ ὅσα τρέφει Ἰνδι-
κὸς ἀήρ·

Ἀνθεα, καὶ βοτάνας· εὐώδεας· αὐτίκα δ'
ἔσται

Νίκη, καὶ μέγα κῦδος, αἰ' εἰρήνη ἔρα-
τεινῇ.

Γενομένων δὲ τάτων, ὡς προσέταξε, τὰς μὲν
λέοντας, ἐκνηξαμένους ἐς τὴν πολεμίαν, οἱ βάρ-
βαροι

Marcus iam Marcomannis et Quadis esset implici-
tus. Postulabat autem illud oraculum Leones
duo coniici viuos in Istrum multis cum aromatis,
et sacrificiis magnificis. Sed melius est ipsum po-
nere oraculum:

Istri vorricibus, lapsis diuinitus undis,

Praecipitare duos Cybelès, edico, ministros

Montibus eductos: et, quos alit Indicus aer

Flores, atque herbas fragrantés, cuenietque

Mox victoria, maxima gloria, paxque benigna.

Factis autem hisce vti iusserat, leones cum in ho-
sticum enataissent, lignis conficere barbari, vti
canes

βαρὶ ξύλοις κατεσφάσαντο, ὥς τινα κύνας, ἢ λύκας ξενικάς. αὐτίκα δὲ τὸ μέγιστον τραῦμα τοῖς ἡμετέροις ἐγένετο, δισμυρίων περ σχεδὸν ἀνδρῶν ἀπολομένων. εἴτα ἠκολέθησε τὰ περὶ Ἀκυληϊαν γενόμενα, καὶ ἡ παρὰ μικρὸν τῆς πάλης ἐκείνης ἀλφαις. ὁ δὲ, πρὸς τὰ ἀποβαθνὸς τὴν Δελφικὴν ἐκείνην ἀπολογία, καὶ τὸν τῷ Κροίσῳ χρησμὸν ψυχρῶς παρήγε, νίκην μὲν γὰρ προσηπτεῖν τὸν θεόν, μὴ μόντοι δηλῶσαι, Ῥωμαίων ἢ τῶν πολεμίων.

Ἦδη δὲ παλῶν ἐπιρρέοντων, καὶ τῆς πόλεως αὐτῶν θλιβομένης ὑπὸ τῷ πλήθει τῶν ἐπὶ τὸ χρηστήριον ἀφικνεμένων, καὶ τὰ ἐπιτήδεια διαρκῆ μὴ ἐχέσης, ἐπινοεῖ τὰς νυκτερινὰς καλεμέ-

νες

canes quosdam, aut lupos peregrinos: statimque maximum vulnus nostri accipere, vicies mille fere vno loco amissis. Deinde consecuta sunt ea, quae ad Aquileiam contigere, vrbisque illa pene capta. At ille ad euentum *excusandum*, Delphicam illam defensionem, et Croesi oraculum frigide protulit, victoriam nempe praedixisse Deum, neque tamen declarasse, Romanorumne ea esset an hostium?

49. Iam vero confluentibus multis, ipsaque vrbe pressa a multitudine venientium ad oraculum, nec satis rerum necessariarum habente, oracula excogitat, quae nocturnā vocaret. Sumtis enim

enim

νες χρησμάς. λαμβάνων γὰρ τὰ βιβλία, ἐπακοιμᾶτο, ὡς ἔφαπτεν αὐτοῖς, καὶ ὡς ὄναρ παρὰ τοῦ θεοῦ ἀκούων ἀπεκρίνετο, οὐ μέντοι σαφείς τοὺς πολλοὺς, ἀλλὰ καὶ ἀμφιβόλους, καὶ τεταραγμένους, καὶ μάλιστα εἴ ποτε θεῶσαιτο περιεργότερον τὸ βιβλίον κατεσφραγισμένον. ὁ γὰρ παρακινδυνεύων τὸ ἐπελθὼν ἄλλως ἐπὶ σφραγεῖ, χρησμοῖς πρέπον καὶ τὸ τοιῆστον οἰόμενος· καὶ ἦσαν τινες ἐξηγηταὶ ἐπὶ τῷ καδόμενοι, καὶ μισθὸς ἐκ ἐλίγης ἐκλέγοντες παρὰ τῶν τὰς τοιᾶντας χρησμάς ἀπολαμβάνόντων ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει καὶ διαλύσει αὐτῶν. καὶ τῷ αὐτῶν τὸ ἔργον ὑπόμισθον ἦν. ἐτέλεον γὰρ οἱ ἐξηγηταὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τάλαντον Ἀττικὸν ἐκάτερος.

Ἐνίο-

enim libris, incubabat, prout dicebat, et quasi per quietem audita a Deo respondebat *oracula*, non tamen aperta pleraque, sed ambigua et perturbata; in primis si quando videret curiosius obfigmatum libellum. Periculum enim *aperiendi* non subiens, quidquid in mentem veniret, subscribebat temere, oraculis illud quoque convenire ratus. Et erant constituti ad hoc ipsum interpretes, qui mercedes non tenues acciperent, interpretationis et explicationis causa, ab his, quibus talia oracula reddita fuerant. Hoc quoque illorum opus tributarium erat: pendebant enim interpretes Alexandro talentum unusquisque Atticum.

50. In-

Ἐνίοτε δέ, μήτε ἐραμένῃ τινός, μήτε περὶ
Φθέντος, ἀλλ' ἑδὲ ὅλως ὄντος, ἐχρησμάδεις
πρὸς ἐκπλήξιν τῶν ἀνθρώπων, οἷον καὶ τὸτο·

Δίξεναι ὅστις σὴν ἄλοχον μάλα πάγχυ λε-
ληθώς

Καλλιγένειαν ὑπὲρ λεχέων σκλάβει κατὰ
δῶμα;

Δῖλος πρωτογενῆς, τῷ δὴ σύ γε πάντα
πέποιθας.

Ὡπύεις γὰρ ἐκείνον, ὃδ' αὖθις σὴν πάρε-
κοιτιν,

Ἀντίδοσιν ταύτην ὕβριως ἰδίας ἀποτίνων.

Ἀλλ' ἐπὶ σοὶ δὴ Φάρμακ' ἀπ' αὐτῶν λυγρὰ
τέτυκται,

Ὡς μήτ' εἰσαίοις, μήτ' εἰσερχάς αὖ πειᾶσιν.
Εἰρη-

50. Interdum vero, licet neque interrogaret
quisquam, neque missus esset, quin neque o-
mnino esset, (ad quem pertineret oraculum) ora-
cula fundebat ad stuporem hominum insipientium;
quale est hoc quoque:

Scire cupisne tuam quis nuptam, Calligeniam,
In stratis furtim subigat lecto sub herili?

Servus Proxogenes, is, cui tute omnia credis.

Is tibi quod dederat, dat ei rursus tua coniux;

Vindictam is repetit factis pro turpibus istam.

Tristitia iamque tibi per virosque venena parata;

Ut neque quae faciunt videas, nec ea audiat

auris.

Ad

Εὐρήσεις δὲ κάτω ὑπὸ σὺ λέχει ἀγχίθε
τοίχῃ,

Πρὸς κεφαλῆς· καὶ σὴ θεράπεινα σύγεις
καλυψώ.

Τίς, ἂν Δημόκριτος διαταράχθῃ, ἀκέσας ἐνό-
ματα, καὶ τόπας ἀκριβῶς; εἴτα μετ' ὀλίγον
κατέπτυσεν ἂν, συνεῖς τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν;

Ἀλλὰ καὶ βαρβάροις πολλάνις ἔχρησεν, εἰ τις
τῇ πατρίῳ ἔροιτο Φωνῇ Συριεῖ, ἢ Κελτικῇ, οὐ
ῥαδίως ἐξευρίσκων τινὰς ἐπίδημάντας ὁμοεθνεῖς
τοῖς δεδωκόσι. διὰ τὸ καὶ πολὺς ἐν μέσῳ
χρόνος ἦν τῆς τε δόσεως τῶν βιβλίων, καὶ τῆς
χρησιμωδίας, ὡς ἐν τοσούτῳ κατὰ σχολὴν λυσι-
τό τε οἱ χρησμοὶ 16) ἀσφαλῶς, καὶ εὐρίσκον-

το

Ad murum inuenies haec, ex supposita cubili

Ad caput: est horum tua conscia serua Calypso.

Quis non Democritus confundatur auditis nomi-
nibus accurate et locis, ac deinde paullo post non
despuat intellectum illorum contentum?

51. Verum respondit saepe etiam barbaris, si
quis patria lingua interrogaret, Syriace aut Cel-
tice, non facile inueniens commorantes in vrbe
eiusdem gentis, cuius essent, qui darent libellos.
Propterea et multum temporis intercedebat inter
datos libellos, et ipsa oracula, vt interea per o-
tium soluerentur libelli secure, inuenirenturque
qui

16. Λύοντο — χρησμοὶ] Λύειν χρησμούς est
inter-

το οἱ ἐρμηνεύσαι δυνάμενοι ἑκάστα, οἷος καὶ ὁ τῷ
Σκύθῃ δοθεὶς χρησμὸς ἦν·

Μόρφῃ 17) ἐβάργαλις εἰς σκίην χιτῶν χιτῶν
λείπει Φάος.

Ἄλλως

qui interpretari possent singula. Quale etiam fuit
oraculum Scythae datum:

*Morphi ebargulis Chuenchicranc morietur at
aliter.*

52. Rur-

interpretari oracula. Sed hac de re hic sermo non est, verum de resignandis caute, et iterum obsignandis libellis eorum, qui oracula poscerent. Itaque *χρησμάς* accipio illos libellos, s. tabellas, in quibus subscribendum erat interrogationi oraculum. Ita paullo post *χρησμοὶ ὀκτώ* sunt *quaestiones*, siue *petitiones oraculorum octo*. *Gesner.*

17. Μόρφῃ] Vestigia quaedam linguae Scythicae vid. in *Wachteri Glossario Germanico*. Vel in specimine, quod prodiit Lipsiae an. 1727. in praef. §. XIV. *Mori marusa* mare mortuum, quod *mor* iis erat *mare*, et *maru*, *mori*. *mork*, mors. Sed rimari per tempus non licet; quia non confido omnia explorari posse; tantum tamen forsitan adparebit, credo; mortem alicui praedici hoc carissime, nec plane desperarem ex Persica lingua et Cimbrica reliquiis pleraque eruere. *Reitz.*

"Αἴκως πάλιν, ἔτε παρόντι, ἔτε ὅλως τινὶ ὄντι ἔφη ἄνευ μέτρε, ἀναστρέφειν ὀπίσω. ὁ γὰρ πέμψας σε, τέθνηκεν ὑπὸ τῷ γείτονος Διοκλέους τήμερον, ληστῶν προσελθόντων Μάνγῃ, καὶ Κέλῃ, καὶ Βουβάλου, οἳ καὶ ἤδη δέδενται ληφθέντες.

Ὅλγας δὲ καὶ τῶν ἐμοὶ δοθέντων ἀκουσον. ἐρομένε γὰρ μὲ, εἰ Φαλακρὰς ἐστὶν Ἀλέξανδρος; καὶ κατασημηναμένε περιέργως, καὶ προφανῶς, ὑπογράφεται χρησμὸς νυντερήσιος,

Σαβαρδαλάχε μάλαχ Ἄττις ἄλλος ἦν.

Καὶ πάλιν ἐμὲ ἐρομένε ἐν δύο βιβλίοις διαφόροις τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, πόθεν ἦν Ὅμηρος ὁ ποιητής; ἐπ' ἄλλου καὶ ἄλλου ὀνόματος, τῷ
ἐτέρῳ

52. Rursus neque praesenti, neque omnino viventi cuiquam dixit extra versum, *Retro abi: qui enim te misit, interfectus est a Diocle vicino hodie, recedentibus latronibus Mango, et Celere, ex Bubalo, qui etiam capti iam sunt et vincti.*

53. Pauca etiam eorum quae reddita mihi sunt, audi. Interrogante me, *An calvus sit Alexander?* et curiose obliquante atque manifeste, subscribitur nocturnum oraculum

Sabardalachu malach Attis alius erat.

Rursus, cum duobus libris interrogassem diuersis, et sub nominibus diuersis, interrogationem eandem, *Cuius Homerus Poeta fuisse?* alteri sub-

ἐτέρῳ μὲν ὑπέγραψεν, ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τῷ ἐμῷ
γεχνίσκῃ· ἐρωτηθεὶς γὰρ ἐφ' ὃ, τι ἦκε, θρασυ-
πείαν, ἔφη, αἰτήσων πρὸς ὁδύνην πλευρᾷ·

Κυτμίδι σε χρίσθαι κέλομαι, δροσίην τε
καὶ Λητῆς.

Τῷ δὲ ἐτέρῳ, ἐπειδὴ καὶ τῷτο ἠκηκίσει, ὡς ἐρο-
μένῃ τῷ πέμψαντος, εἴτε μοι πλευσάμην ἐπ' Ἰτα-
λίαν, εἴτε πεζοπορήσας λῶσαν, ἀπεκρίνατο ἄδεν
πρὸς τὸν Ὅμηρον·

Μὴ σύ γε πλωέμεναί, περὶν δὲ καθ' αἶμον
ὄδευε.

Πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ἐπεμηχανησάμην
μὴν αὐτῷ· οἷον καὶ ἐκείνο. μίαν ἐρώτησιν ἐπε-
ρωτήσας, ἐπέγραψα τῷ βιβλίῳ κατὰ τὸ ἔθος·
τῷ

scripsit, deceptus a meo puero, qui quaerenti,
Cuius rei causa veniret? responderat, *petitum cu-*
rationem ad dolorem lateris: ab hoc igitur indu-
ctus, scripsit:

Cymide te iubeo ac Latonae roribus ungi.

Alteri autem, cum et hoc audisset, interrogare
eum qui mitteret, *navigare melius esset in Ita-*
liam, an pedestre iter facere? respondit nihil ad
Homerum:

Nauibus ire caue, pedibus sed iter peragendum.

54. Multa enim in eo genere et ipse illi machina-
tus sum, ut illud quoque. Vnam modo quaestio-
nem cum rogarem, inscripsi libro ex consuetudi-
ne:

τῷ δαΐνους χρησμοὶ ὀκτώ, ψευδάμενός τι ὄνομα, καὶ τὰς ὀκτὼ δραχμὰς, καὶ τὸ γιγνόμενον ἔτι πρὸς ταύταις πέμψας· ὃ δὲ πιθεύσας τῇ ἀποστομῇ τῷ μισθῷ, καὶ τῇ ἐπιγραφῇ τῷ βιβλίῳ, πρὸς μίαν ἐρώτησιν (ἣν δὲ αὕτη· πότε ἀλώσεται μαργαρεῦων Ἀλέξανδρος;) ὀκτὼ μοι χρησμὰς ἐπεμψεν, ἕτε γῆς, Φασιν, ἕτε ἔρηνου ἀπτομένους, ἀνοήτες δὲ καὶ δυσνοήτας ἀπαντας. ἅπερ ὕστερον αἰσθόμενος, καὶ ὅτι Ῥατιλλιανὸν ἐγὼ ἀπέτρεπον τῷ γάμῳ, καὶ τῷ πάνυ προσκεῖσθαι ταῖς τῷ χρηστηρίῳ ἐλπίσιν, ἐμίσει, ὡς τὸ εἶκος, καὶ ἔχθιστον ἠγεῖτο. καὶ ποτε περὶ ἐμῷ ἐρομένῳ τῷ Ῥατιλλιανῷ, εἶπεν·

Νυκτι-

ne: *Illius* (ponebam fictum nomen) *oracula octo*, et drachmas octo, quodque insuper efficitur, mihi. At ille mercedi missae credens, et inscriptioni libelli, ad unam quaestionem, erat autem haec: *Quando deprehendetur ut praestigiator Alexander?* octo mihi responsa misit, quae neque terram, aiunt, neque caelum tangerent, sensu carentia autem et difficilia uniuersa. Quae postea cum sensisset, et illud quoque, dehortatum me esse Rutilianum a nuptiis, et ne nimis intentus esset spei ab oraculo ostensae, oderat me, ut facile est ad existimandum, et inimicissimum sibi putabat: interrogantique aliquando de me Rutiliano responderebat:

Νυκτιπλάχοις δάροις χαίρει, κοίταις τε
δυσάγνοις.

Καὶ ὅλως ἔχθιστος εἰκότως ἦν ἐγώ· καῖπειδὴ
ἐσελθόντα με εἰς τὴν πόλιν ἤσθετο, καὶ ἔμα-
θεν ὡς ἐκεῖνος εἶην ὁ Λακιανὸς (ἐπηγόρευεν δὲ καὶ
στρατιώτας δύο, λεγχοφόρον καὶ κοντοφόρον,
παρὰ τῷ ἡγαμένῳ τῆς Καππαδοκίας, Φίλα τότε
ὄντος, λαβὼν, ὡς με παραπέμφειαν μέχρι πρὸς
τὴν θάλατταν) αὐτίκα μετασέλλεται δεξιῶς
πάνυ, καὶ μετὰ πολλῆς Φιλοφροσύνης. ἐλθὼν
δὲ ἐγὼ καταλαμβάνω πολλὰς περὶ αὐτόν· συνε-
πηγόμην. δὲ καὶ τὰς στρατιώτας τύχῃ τινὶ ἀγα-
θῇ. καὶ ὁ μὲν. πρῶτενέ μοι. κῦσαι τὴν δεξιάν,
ὥσπερ εἶώθει τοῖς πολλοῖς, ἐγὼ δὲ προσφύς
ὡς

Noctiuago gaudet coitu incestoque cubili.

55. Et in summa infensissimum merito sibi me
habuit. Cumque sensisset in urbem me ingres-
sum, et didicisset me illum esse Lucianum (ad-
duxeram autem mecum milites duo, hastatum et
contarium, quos a praefide Cappadociae, qui
amicus tum erat, acceperam, qui me ad mare
usque deducerent) statim inuitari me iubet de-
xtere sane et cum multa humanitatis significatione.
Adueniens ego multos cum illo deprehendo, ad-
duxeram autem mecum bona fortuna mea, mili-
tes. Et ille protendit mihi osculandam manum,
ut solebat vulgo: at ego applicito oré tanquam
ad

ὡς Φιλήσων, δῆγματι χρησῶ· 18) πάνυ μικρὰ
 ὄντων χωλὴν αὐτῷ ἐποίησα τὴν χεῖρα. οἱ μὲν ἄν
 παρόντες, ἄγχευ με καὶ παῖεν ἐπειρῶντο, ὡς
 ἱερόσυλον. καὶ πρότερον ἔτε ἀγανακτήσαντες
 ὅτι Ἀλέξανδρον αὐτόν, ἀλλὰ μὴ προφήτην
 προσέειπον. ὁ δὲ πάνυ γεννικῶς κατεργήσας, κα-
 τέπαυέ τε αὐτάς, καὶ ὑπισχνεῖτο τιθασσόν με
 ῥηδίων ἀποφασεῖν; καὶ δείξεν τὴν Γλύκωνος ἀ-
 ρετήν, ὅτι καὶ τὰς πάνυ τραχυνομένας Φίλουθ
 ὑπεργάζετο, καὶ μετασησάμενος ἅπαντας, ἐδί-
 πασολογεῖτο πρὸς μέ, λέγων· πάνυ με εἰδέναι
 καὶ τὰ ὑπ' ἐμῇ Ρατυλλίανῳ συμβεβηκόμενα·
 καὶ

ad osculum; praeclaro morfu tantum non clau-
 dam feci viro manum. Praesentes ergo angere
 me et pulsare tentabant, pro sacrilego, iam prius
 irati quod Alexandri ipsum nomine non Prophe-
 tae salutaueram. Ille vero generosa illud patien-
 tia sustinens, et ipsos sedauit, promisitque se man-
 suctum facile me redditurum, et vinum Glyconis
 ostensurum, qui valde asperos ad amicitiam ad-
 duceret. Tum arbitris remotis, mecum expo-
 stulat, dicens: *Me sibi omnino notum, et quid Ru-*

X 3

tiliano

18. Δῆγματι χρησῶ] Bene monuerat Solan.
 conferendum infra *Symposi*. Inuenies enim
 ibi c. 4. χρησῶ τραύματι similiter dictum
 de magno vulnere, vel potius *opportuno*, i. e.
 quali et quo loco voluit is qui intulit. *Reitz.*

καὶ τί παθὼν, ταῦτά με εἰργάσω, δυνάμενος
 ὑπ' ἐμῆ ἐπὶ μέγα προαχθῆναι παρ' αὐτῶ; καὶ γὰρ
 ἄσμενος ἤδη ἐδεχόμην τὴν φιλοφρασύνην ταύ-
 την, ὅρων οἱ κινδύνε καθεῖσθαι· καὶ μετ' ὀλί-
 γον προήλθον φίλος γεγεννημένος. καὶ τῷτο οὐ
 μικρὸν θαῦμα τοῖς ὁρώσιν ἔδοξεν, ἔγω μὲν ῥα-
 δίας γενομένης μεταβολῆς.

Εἶτα δὴ με ἐκπλεῖν προαρεμένε, ξένε, καὶ
 δῶρα πολλὰ πέμψας (μόνος δὲ σὺν τῷ Ξενο-
 φῶντι ἐτυχον ἐπιδημῶν, τὸν πατέρα καὶ τοὺς
 ἐμὲς ἐς Ἀμαστρίν προσηπεπομφαῖς) ὑπισχυῖται
 καὶ πλοῖον αὐτὸς παρέχεσθαι καὶ ἐρέτας τὰς ἀπά-
 ξοντας· καὶ γὰρ μὲν ὤμην ἀπλῆν τι εἶναι, καὶ δε-
 ξιόν. ἐπεὶ δὲ κατὰ μέσον τὸν πόρον ἐγενόμην,
 δακρύ-

*ziliano auctor fuerim: et, quæ de causa, inquit,
 hæc mihi fecisti, cum possis a me in magnum gra-
 dum apud ipsum prouehi? Hic ego lubens iam il-
 lam humanitatem accepi, videns quo in periculo
 constitissem; ac paullo post prodii factus illi ami-
 cus. Idque miraculum videbatur non paruum
 videntibus, ita facili circa me mutatione facta.*

56. Postea cum inde nauigare vellem, xenii
 muneribusque multis missis; (solus autem cum
 Xenophonte iter faciebam, patrem et meos Ama-
 strim prae miseram) promittit etiam nauim se prae-
 biturum et remiges, qui me abducerent. Ac
 simpliciter illum et dextre facere ista putabam
 equidem. Cum vero medio in traiectu essem,
 flentem

δακρύοντα ἐρῶν τὸν κυβερνήτην, καὶ τοῖς ναύ-
ταις τι ἀντιλέγοντα, ἐν ἀγαθῇ εἶχον παρ' ἐνὶ τῶν
μελλόντων τὰς ἐλπίδας. ἦν δὲ αὐτοῖς ἐπεσταλ-
μένον ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀραμένους ῥίψαι ἡμᾶς
εἰς τὴν θάλασσαν· ὅπερ εἰ ἐγγεγνήτο, ῥαδίως
αὐτῷ ἐπιπολέμητο τὰ πρὸς ἐμὲ. ἀλλὰ δακρύων
ἐκείνος ἔπεισε καὶ τὰς συναύτας μηδὲν δεινὸν ἡ-
μᾶς ἐργάσασθαι· καὶ πρὸς ἐμὲ ἔφη, "Ετη ἐξή-
κοντα, ὡς ὄρεας, ἀντεπλήπτον βίον καὶ ὅσιον
προβεβηκυῖαι, ἐν ᾧ βυβλοῖμην ἐν τέτρῳ τῆς ἡ-
λικίας καὶ γυναῖκα καὶ τέκνα ἔχων, μιάνην Φθί-
νω τὰς χεῖρας· δηλῶν ἐφ' ὅπερ ἡμᾶς ἀνειλή-
φει, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου προστεταγ-
μένα.

Κατα-

flentem videns gubernatorem, et nautis aliqua
in re contradicentem, non multum boni de his,
quae futura essent, sperabam. Erat autem illis
ab Alexandro praeceptum, uti arreptos nos in
mare praecipitarent: quod si factum esset, facile
contra me debellatum erat. Sed ille lacrimis suis
reliquis etiam nautis persuasit, ne quid durum
in nos consulerent; atque ad me, *sexaginta an-
nos, inquit, ut vides, irreprehensam et sanctam
vitam cum vixerim; nolim hac aetate, qui coniugem
habeam et liberos, caede maculare manus*: indicans,
quo nos consilio recepisset, et quae sibi essent
mandata ab Alexandro.

Καταθέμενος δὲ ἡμᾶς ἐν Αἰγιαλοῖς, ὧν καὶ ὁ
καλὸς Ὅμηρος (19) μέμνηται, ὁπίσω ἀπῆλυν-
εν. ἔνθα ἐγὼ παραπλέοντας εἰς τὴν Βοσπόρου-
ν ἐς τινὰς πρεσβείας, παρ' Εὐπάτορος τ' Ἰβαν-
λέως εἰς τὴν Βιθυνίαν ἀπιόντας ἐπὶ κομισθῇ τῆς
ἐπετείας συντάξεως, καὶ διηγησάμενος αὐτοῖς τὸν
περισσάντα ἡμᾶς κίνδυνον, καὶ δεξιῶς αὐτῶν τυ-
χῶν, ἀναληφθεὶς ἐς τὸ πλοῖον, διασάξασα ἐς
τὴν Ἀμασίην, παρὰ τοσούτον ἐλθὼν ἀπαθανεῖν.
τὲν τεῦθεν καὶ αὐτὸς ἐπεκορυσσόμην αὐτῷ, καὶ
πάντα κάλων ἐνέκην, ἀμύνασθαι βελόμενος, καὶ
πρὸ

57. Cum autem exposuisset nos Aegialis, quo-
rum etiam pulcher Homerus meminit, retro na-
vigarunt. Ibi ego praeternavigantes cum inue-
nissem Bosporanos quosdam legatos, ab Eupatore
Rege abeuntes in Bithyniam ut annum tributum
afferrent, atque enarrassem illis impendens nobis
periculum, benevolosque illos nactus, et rece-
ptus in nauim, Amastrim saluus peruenio, cum
in propinquum adeo mortis discrimen adductus
fuissem. Hinc et ipse in illum concitatus, o-
mnem funem, *aiunt*, mouebam, vlcisci homi-
nem

19. Καλὸς Ὅμηρος] Pulchrum nominat Ho-
merum, vt Sappho poëtriam pulchram vo-
care solebat Socrates apud *Maximum Tyrium*,
diff. 8. p. 90. *Dauis*. διὰ τὴν ὥραν τῶν με-
λῶν, καὶ τοὶ μικρὰν οὔσαν καὶ μέλαιναν.
Gesner.

πρὸ τῆς ἐπιβαλῆς ἤδη μισῶν αὐτόν, καὶ ἔχθρ-
σον ἡγάμενος διὰ τὴν τῷ τρόπῳ μισαίαν, καὶ
πρὸς τὴν κατηγορίαν ἐρμήμην, πολλὰς συναγα-
γίνας ἔχων, καὶ μάλιστα τὰς ἀπὸ Τιμοκράτους
τῷ Ἡρακλεώτῃ Φιλοσόφῃ. ἀλλ' ὁ τότε ἡγού-
μενος Βιθυνίας καὶ τῷ Πόντῃ, αὐτὸς ἐπέσχε-
μονοναχί ἱκετεύων καὶ ἀντιβόλων πύσασθαι.
διὰ γὰρ τὴν πρὸς Ῥατιλλιανὸν εὐνοίαν, μὴ αὐ-
τὸν δύνασθαι, καὶ εἰ φανερώς λάβοι ἀδικῶντα, κα-
λᾶται αὐτόν. ἔγω μὲν ἀνεκώπην τῆς ὀργῆς,
καὶ ἀνεπράμην, καὶ ἐν δέοντι θρασυνόμενος ἐφ'
ἔγω δικαστῶ διακειμένῃ.

Ἐκεῖνο δὲ πῶς ἔμεγα ἐν ταῖς ἄλλαις τὸ τόλ-
μημα τῷ Ἀλεξάνδρῃ, τὸ αἰτῆσαι παρὰ τῷ αὐ-
τοκρά-

nem cupiens, quem et ante infidias iam odissem,
et infensissimum propter morum impuritatem ha-
berem: iamque accusationem meditabar, subscri-
ptores habens multos, praesertim philosophos e
schola Timocratis Heraclitae. Sed qui tunc Bi-
thyniam et Pontum regebat, impedit ipse, tan-
tum non supplicans obsecransque uti quiescerem.
Se enim propter amicitiam Rutilianam, non posse,
manifestis in criminibus licet deprecensum, sup-
plicio afficere. Itaque ab impetu repulsus ac-
quiesci, intempestive audax sub iudice sic affecto
futurus.

58. Illa vero nonne magna in reliquis audacia
Alexandri, quod petiit ab Imperatore, nomen

τοκράτορος μετωνομασθῆναι τὸ Ἀβόνος τείχος
καὶ Ἰονόπολιν κληθῆναι, καὶ νόμισμα καινὸν
ἐγνευχαγαγμένον, τῇ μὲν τῷ Γλύκωνος, κατὰ
θάτερα δὲ Ἀλεξάνδρου, στήματα 20) τὸ τοῦ
πάππου Ἀσκληπιῶ, καὶ τὴν ἄρπην εὐκνήην τοῦ
πατρομήτορος τῷ Περσέως ἔχοντος;

Προειπὼν δὲ διὰ χρησμῶ παρ' ἐαυτοῦ, ὅτι
ζήσας εἴμαρται αὐτῷ ἔτη πενήκοντα καὶ ἑκα-
τὸν, εἴτα κεραιῶν βληθέντα ἀποθανεῖν, εὐκτί-

54

mutari Aboni castro, eamque urbem Ionopolin
vocari: et quod nouus nummus percussus est,
hinc Glyconis imaginem habens, ab altera vero
parte Alexandri, coronam aui sui gerentis, Ae-
sculapii, et falcem illam materni progenitoris sui
Persei?

59. Cum vero praedixisset reddito de se ora-
culo, vitam sibi fato attributam annorum quin-
quaginta et centum, deinde fulminis ictu se mo-
ritu-

20. Στήματα] Non occurrebat, quod po-
tius στήματων nomine intelligerem, quam
corona laurea, quam, ab Apolline forte pa-
tre suo acceptam, tribuit illi Festus sub ti-
tulo: *In insula*. p. 189. Ed. Amstel. Et mox
ipse noster τὸ ἱεροφαντικὸν καὶ προφητι-
κὸν σῆμα nominat, quo σφραγισθῆναι vo-
lebant successores Alexandri huius. Sic apud
Aristoph. Plut. 39. Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν
στήματων. Gesner.

σω τάλει, ἐδὲ ἐβδομήκοντα ἔτη γεγονώς, ἀπέ-
θανεν, ὡς Ποδολεῖρις μὲς, διασαπείς τὸν πό-
δα μέχρι τῆς βεβῶνος, καὶ σκυλήμων ζέσας,
ὅτεπερ καὶ ἐΦωράθη Φαλακρός ὢν, παρέχων
τοῖς ἰατροῖς ἐπιβρέχεν αὐτῶ τὴν κεφαλὴν διὰ
τὴν ὀδύνην· ὃ ἐκ αὐτῆς ποιῆσαι ἐδύναντο, μὴ οὐ-
χὶ τῆς Φενάκης ἀΦηρημένης.

Τοιοῦτο τέλος τῆς Ἀλεξάνδρου τραγωδίας, καὶ
αὕτη τῶ παντὸς δράματος ἡ καταστροφὴ ἐγένε-
το· ὡς εἰκάζειν προνοίας τινὸς τὸ τοιοῦτο, εἰ
κατὰ τύχην συνέβη. ἔδει δὲ καὶ τὸν ἐπιτά-
φιον 21) αὐτῶ ἀξιὸν γενέσθαι τῶ βίῃ, καὶ ἀ-
γῶναι

riturum: miserrimo fine, annos nondum septua-
ginta natus, periit, ut filius Podalirii, putrefa-
cto ad inguen usque pede, et scatens vermibus:
quo tempore etiam caluus esse deprehensus est,
dum praebebat propter dolorem medicis caput per-
fundendum, quod nisi ablato ficticio capillamen-
to facere non poterant.

60. Ille finis tragoediae Alexandri, haec to-
tius fabulae conuersio fuit, ut coniecere quis pos-
sit, a quadam hoc providentia fuisse, etli forte
tantum fortuna euenerit. Oportebat autem et-
iam parentari ei prout ista vita dignum erat, et
certa-

21. Τὸν ἐπιτάφιον] Quia Latinis *epitaphium*
neutro genere efferri solet, credent etiam
tirones τὸ ἐπιτάφιον scribendum. Sed ma-
sculi-

γῶνα τινὰ συστήσασθαι ὑπὲρ τῆ χρηστηρίας τῶν
 συνωμοτῶν, καὶ γοήτων, ὅσοι περὶ Φαῖοι ᾤσαν,
 ἀπελθόντων ἐπὶ διαιτητὴν τὸν Ῥετιλλικόν, τί-
 να χρὴ προκριθῆναι αὐτῶν, καὶ διαδόξασθαι τὸ
 μαντεῖον, καὶ σεφανωθῆναι τῷ ἱεροφάντικῳ
 καὶ προφητικῷ σέμματι. ἦν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ
 Παῦτος ἰατρὸς τὴν τέχνην, πολιῶδης 22) ὥς
 ἔτε

certamen institui pro oraculo *obtinendo*, cum con-
 furatorum praestigiatorumque principes ad Ruti-
 lianum arbitrum venirent, quis ipsorum praelatus
 reliquis suscipere deberet oraculum, coronarique
 sacerdotali illa et prophetica corona. Erat inter
 illos etiam Paetus arte Medicus, ciuis, (iam fere
 canus)

sculino genere Graeci vtuntur, quia intelli-
 gitur ἄγών. Vid. Bos. de Ellipsi. p. 8. Sed
 et λόγος intelligitur alibi. Vid. eund. p. 81.
Reitz.

22. Πολιῶδης] Etsi nescio qua auctoritate *Sal-*
murienfis Ed. id exhibeat ab omnibus priscis
 Edd. recedens, quae πολίτης habent; ta-
 men eius lectionem retinere malui quam
 πολίτης restituere, quod ad sensum nihili est.
 Medicum enim senem hic denotari ex statim
 sequentibus aequae ac praecedentibus patet,
 et sic iam *Erasmus* legisse verosimile est, qui
canus vertit. Deest πολιῶδης in Lexicis vul-
 garibus, sed habet *Steph.* vnum eius exem-
 plum. *Reitz.*

ἄτε ἰατρῷ πρέποντα, ἄτε πολιῷ ἀνδρὶ ταῦτα ποιῶν. ἀλλ' ὁ ἀγωνοθέτης Ῥετιλιανός, ἀσφαυνώτους αὐτὰς ἀπέπεμψεν, αὐτῷ τὴν προφητείαν φυλάττων μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν.

Ταῦτα, ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν δείγματος ἕνεκα γράψαι ἤξιώσα, καὶ σοὶ μὲν χαρίζομενος ἀνδρὶ ἐταίρῳ, καὶ Φίλῳ, καὶ ὃν ἐγὼ πάντων μάλιστα θαυμάσας ἔχω, ἐπὶ τε σοφίᾳ, καὶ τῷ πρὸς ἀλήθειαν ἔρωτι, καὶ τρόπῳ πραότητι, καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ γαλήνῃ βίᾳ, καὶ δεξιότητι πρὸς τὰς συνέντας. τὸ πλεον δέ, ἔπερ καὶ σοὶ ἥδιον, Ἐπικέρῳ τιμωρῶν, ἀνδρὶ ὡς ἀληθῶς ἱερῷ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν φύσιν, καὶ μό-

νω

canus) qui quod neque medicum deceret, neque canum hominem, hac in re egit. Sed praeses huius certaminis Rutilianus, non coronatos remisit, Prophetae munus illi, postquam hinc discesserat, adhuc seruans.

61. Haec, amice, pauca de multis scribere speciminis causa volui, partim quidem tibi gratificatus, sodali, et amico, quemque ego maxime admiror, cum propter sapientiam et veritatis amorem, et mores mansuetos, tum propter sequitatem, et vitae tranquillitatem, dexteritatemque in conuictu: partim vero Epicuri vici-
scendi causa, viri vere sancti, et diuino ingenio,
quique

νῶ μετ' ἀληθείας τὰ καλὰ ἐγνώκοτι, καὶ παρα-
 δεδωκότι, καὶ ἐλευθερωτῇ τῶν ὁμιλησάντων αὐ-
 τῷ γενομένῳ. οἶμαι δὲ, ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχῆσι,
 χρησιμὸν τι ἔχειν δόξει ἡ γραφή, τὰ μὲν διεξ-
 λέγχεσα, τὰ δὲ ἐν ταῖς τῶν εὖ Φρονέντων γνώ-
 μαις βεβαιῶσι.

quique solus cum veritate quae pulchra sunt co-
 gnouerit, tradideritque, liberatorque auditorum
 suorum factus sit. Puto vero *aliis* etiam qui in-
 eiderint, vtile quiddam continere visum iri hanc
 scriptionem, quae alia quidem refellat, alia vero
 in bene sentientium animis confirmet.

Περὶ ὀρχήσεως.

ΛΤΚ. **Ε**πεὶ τοίνυν, ὦ Κράτων, δεῖνῃν τινα
 ταύτην κατηγορίαν ἐκ πολλῶ, οἶμαι,
 παρεσκευασμένος κατηγορήκας, ὀρχήσεών τε,
 καὶ αὐτῆς ὀρχησιμῆς, καὶ προσέτι ἡμῶν γε τῶν
 χαιρόν-

De Saltatione.

LYC. **Q**uandoquidem ergo, Crato, grauem
 hanc accusationem, olim, puto, ad
 eam paratus, protulisti saltationum et ipsius sal-
 tandi artis, et nostrum insuper, qui tali specta-
 culo

χειρόντων τῇ τοιαύτῃ θεᾷ, ὡς ἐπὶ Φαύλῳ καὶ
 γυναικίῳ πράγματι μεγάλην σπαδὴν ποιημέ-
 νων, ἄκυστον ὅσον τῷ ὄρθῳ διημάρτηκας, καὶ ὡς
 λήληθας σεαυτὸν, τῷ μεγίστῃ τῶν ἐν τῷ βίῳ
 ἀγαθῶν κατηγορῶν καὶ συγγνώμῃ σοι, εἰ ἐξ
 ἀρχῆς βίῳ αὐχμηρῶ συζῶν, καὶ μόνον τὸ σιλη-
 ρὸν ἀγαθὸν ἡγούμενος, ὑπ' ἀπειρίας αὐτῶν, κατ-
 ηγορίας ἄξιον εἶναι νενομίκας.

ΚΡΑΤ. Ἀνὴρ δέ τις ὢν, ὦ λῶζε, καὶ ταῦ-
 τα, παιδείᾳ σύντροφος, καὶ φιλοσοφίᾳ τὰ μέ-
 τρια ὁμιληκῶς, ἀφόμενος, ὦ Λυκίνε, τῷ περὶ
 τὰ βελτίῳ σπαδάσειν, καὶ τοῖς παλαίοις συνεῖ-
 ναι, κάθησαι καταυλόμενος, θηλυδρίαν ἀνδρω-
 πον ὄρῶν, ἐσθῆσι μαλακαῖς, καὶ ἄσμασιν ἀκο-
 λάστοις

culo gaudemus, vt qui in vili et muliebri nego-
 tio magnum studium adhibeamus: audi iam,
 quantum a recta via aberres, et quam imprudens
 maximum in vita bonum accuses. Et ignoscen-
 dum tibi, si ab initio inde tristi vitae generi ad-
 fuetus, et, quod durum est, solum bonum esse
 iudicans, prae ignorantia earum rerum, dignas
 accusatione putasti.

2. CRATO. Tu vero quis vir es, o bone, is-
 que eruditioni innutritus, et cum philosophia ver-
 satus mediocriter, qui relicto optimarum rerum
 studio, et antiquorum consuetudine, sedens ti-
 biis mulcendum te praebeas, effeminatum spe-
 ctans hominem, molli vestitu, et lascivis canticis deli-

λάσοις ἐναβρυνόμενον, καὶ μιμέμενον ἐρωτικὰ γυναικῶν τῶν πάλα, τὰς ραυχλοτάτας Φαίδρας καὶ Παρθενόπας, καὶ Ῥοδόπας τινὰς, καὶ ταῦτα πάντα ὑπὸ κρέμασι, καὶ τερφετίσμασι, καὶ ποδῶν κτύπῳ καταγέλασα ὡς ἀληθῶς πράγματα, καὶ ἤκιστα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ, καὶ οἷῳ σοὶ πρέποντα· ὥς ἐγωγε πυθόμενος ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ θεᾷ σχολάζοις, ἐκ ἡδέσθην μόνον ὑπὲρ σέ, ἀλλὰ καὶ ἡμιάθην, εἰ Πλάτωνος καὶ Χρυσίππου καὶ Ἀριστοτέλους ἐκλαθόμενος, κέθισαι, τὰ ὁμοιαπέπονθῃς τοῖς τὰ ὦτα πτέρῳ κνωμένοις· καὶ ταῦτα, μυρίων ἄλλων ὄντων ἀκροσμάτων καὶ θαμάτων σπαδαίων, εἰ τῶν τις δέοιτο τῶν κυκλιμένων·
αὐλη-

delicatum, et amatorias imitantem ex antiquitate mulierculas, libidinofissimas, Phaedras, et Parthenopas, Rhodopas quasdam: et haec omnia ad pullationes, et frequentamenta, et pedum (*scamillarumque*) strepitus; quae res oppido ridiculae, et minime virum liberalem et tui similem decentes. Itaque ipse ego cum audirem taliter spectaculo vacare, non erubui modo vicem tuam, sed moleste tuli, si Platonis, et Chrysippi, et Aristotelis oblitus sed eas, iis similis, qui pinula aures titillant: idque cum sexcentae sint honestae aurium et oculorum voluptates, si quis illos in circulis tibicines desideret, et qui ad citharam.

αὐλητῶν, καὶ τῶν κιθάρῃ τὰ ἔννομα 1) προσά-
 θόντων, καὶ μάλιστα τῆς σεμνῆς τραγωδίας, καὶ
 τῆς Φαιδρεύτατης κομῳδίας, ἅπερ καὶ ἐναγωνία
 εἶναι ἔξιστομαι.

: Πολλῆς ἔν, ὦ γενναῖε, τῆς ἀπολογίας σοι δεῖ-
 κει πρὸς τὰς πεπαιδευμένους, εἰ βέλει μὴ παν-
 τάπασιν ἐκκεκρίσθαι, καὶ τῆς τῶν σπαδαίων ἀ-
 γέλης ἐξεληλασθαι. καίτοι τότε ἄμεινον ἐκείνῳ
 ἔστιν, οἶμαι, ἀρνήσει τὸ πᾶν ἰάσασθαι, καὶ μη-
 δὲ τὴν ἀρχὴν ὁμολογεῖν τι ταῖςτον παραγενομή-
 σθαι σοι. πρὸς δὲ τᾶπιόν, ὅρα ὅπως μὴ λά-
 θης ἡμῖν ἐξ ἀνδρὸς τῆ παλαι, Λυδὴ τις ἢ Βαί-
 κη

tharam legitimos modos accinunt; illa praefertim
 grauis tragoedia, et comoedia hilaris, quae et-
 iam certaminum publicorum materia esse merue-
 runt.

3. Quare longa tibi, o generose, defensione
 opus erit apud eruditos, si eiici non omnino ve-
 lis, et ab honestis viris segregari. Quamquam
 illud, puto, optimum erit, negatione totum hoc
 sanare, neque fateri omnino tale quidpiam abs
 te peccatum esse. In futurum quidem vide, ne
 inscientibus nobis ex viro, qui olim fueras, Ly-
 da

1. Τὰ ἔννομα] Τὰ ἔννομα sunt cantica con-
 cinna, quae ad modum canuntur. contra,
 ἄνομα. νόμος enim, quando de re musica
 sermo est, modum denotat. Bos.

Luc. Op. T. IV.

Y

χη γενόμενος. ὅπερ ἔσόν ἂν ἔγκλημα εἴη μόνον,
ἀλλὰ καὶ ἡμῶν, εἰ μὴ σε κατὰ τὸν Ὀδυσσεά τ᾽
λωτ᾽ ἀποσπάσαντες, ἐπὶ ταῖς συνήθεις διατρι-
βάς ἐπαναξομεν, πρὶν λάθης τελείως ὑπὸ τῶν
ἐν τῷ θεάτρῳ σιτηνῶν κατεσχημένος. καί τοι
ἐκεῖναί μιν, τοῖς ὡσεὶ μόνοις ἐπεβέβηον, καὶ διὰ
τοῦτο κηροῦ ἐδέσσε πρὸς τὴν παράπλουν αὐτῶν.
σὺ δὲ καὶ δι' ὀφθαλμῶν εἰκας ὅλος δεδουλώ-
σθαι.

ΛΤΚΙ. Παπαί, ὦ Κράτων, αἷς καί χαρὰν
τινα ἔλυσας ἐφ' ἡμᾶς τὸν σαυτ᾽ ἑῷνα. πλην
τόγε παρὰ δέσμημα τὴν τῶν Λωτοφάγων καὶ Σει-
ρήνων εἰκόνα, πάνυ ἀνομοιοτάτην μοι δοκεῖς εἰ-
ρηκέναι, ὧν πέπονθα. παρ' ὅσον τοῖς μὲν τ᾽
λωτ᾽

da quaedam aut Baccha factus sis: quod quidem
non tuum solius crimen fuerit, sed etiam nostrum,
nisi te Vlyssis instar a loto abstractum ad consueta
studia prius reduxerimus, quam non sentiens ab
illis, in theatro Sirenibus occuperis. Quamquam
illae solis infidiabantur auribus, propter quod cera
opus erat, ut quis praeternaugaret: at tu etiam
per oculos omnino in servitutem videris redactus.

4. LYCL. Vah, Crato, quam asperum in nos
laxasti canem tuum. Verumtamen exemplum
illud, illam Lotophagorum et Sirenium imagi-
nem, usque quaque dissimilem eorum protulisse
mihi videris, quae mihi accidunt: in quantum
his

λωτῷ γευσάμενοις, καὶ τῶν Σειρήνων ἀκῆσασινι, ὁλεθροῦ ἦν τῆς τε ἐδωδῆς, καὶ τῆς ἀκροάσεως τῆς ἐπιτίμιον. ἐμοὶ δὲ, πρὸς τῷ τὴν ἡδονὴν παρὰ πολὺ ἡδίω πεφηνέναι, καὶ τέλος ἀγαθὸν ἀποβέβηκεν. ἔ· γὰρ εἰς λήθην τῶν οἴκοι, ἔδ' εἰς ἀγνοσίαν τῶν κατ' ἐμαυτὸν περιίσαμεν, ἀλλ' εἰ χρεὶ μηδὲν ἐκινήσαντα εἰπεῖν, μακρῷ πιτυτώτερος, καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ διορατικώτερος, ἐκ τοῦ θεάτρου σοὶ ἐπανελήλυθα. μᾶλλον δὲ τὸ τῷ Ὁμήρῳ αὐτὸ εἰπεῖν καλὸν, ὅτι ὁ τοῦτο ἰδὼν τὸ θεῖμα·

— τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς.

ΚΡΑΤ. Ἡράκλεις, ὦ Λυκίε, οἷα πέπονθας, ὅς ἔδ' αἰσχύνη ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ σεμνυνομέ-

νης

his qui Lotum gustauerant, quique audierant Sirenas, interitus, tanquam praemium eius illius auditionisue propositum erat; mihi vero, praeterquam quod voluptas multo suavior visa est, etiam finis euenit bonus. Neque enim in obliuionem rerum domesticarum, neque ignorantiam mei ipsius incidi; sed si absque cunctatione dicendum est, multum prudentior et perspicacior ad negotia vitae ex theatro redii. Quin Homeri illud dicere fas est, qui vidit illud spectaculum:

Doctior is patrias lapsus peruenit ad oras.

CRAT. Hercules, Lycine, quid tibi est, quem adeo non pudeat harum rerum, ut tibi etiam pla-

γῶ ἔοικας. τὸ γὰρ δεινότατον τῶν ἐστίν, ὅτι
μηδὲ ἰάσεως τινὰ ὑμῖν ὑποφαίνεις ἐλπίδα, ἐ-
παπνεῖν τολμῶν τὰ ἔτῳς αἰσχροῖα, καὶ κατὰ-
πτυσσῃ.

ΛΥΚ. Εἰπέ μοι, ὦ Κράτων, ταυτὶ δὲ περὶ
ὀρχήσεως, καὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ γενομένων
ιδῶν, πολλάκις αὐτὸς ἐπιτιμᾷς, ἢ ἀπεράτορας ὦν
τῷ θεάματι, ὅμως αἰσχροὺς αὐτὸ καὶ κατὰπτυ-
σον, ὡς Φῆς, νομίζεις; εἰ μὲν γὰρ εἶδες 2), ἐξ
ἴσου ἡμῖν καὶ σὺ γεγένησθα· εἰ δὲ μὴ, ἔρα μὴ ἄ-
λογος ἡ ἐπιτίμησις εἶναι σε δόξη, καὶ θρασυῖα,
κατηγορεῖντος, ὧν ἀγνοεῖς. ΚΡΑΤ. Ἐτι γὰρ

τῶν

cere iis videare. Grauiissimū enim hoc est, quod
neque cōrationis vllam nobis spem ostendis, qui
laudare audeas turpia adeo ac despuenda.

5. LYC. Dic mihi, Crato, istane de saltatione
atque his, quae in theatro fiunt, reprehendis,
cum saepe ea videris; aut spectaculum nunquam
a te vsurpatum tamen turpe et despuendum, ut
ais, arbitrare? Si enim vidisti, nobis exaequa-
tus es: sin minus; vide, ne irrationabilis repre-
hensio tua esse videatur, et audax, qui quae
nescis, ea tamen accuses. CRAT. Nempe illud

ad huc

2. Εἰ μὲν γὰρ εἶδες] Puto hic dilemmate uti
Lucianum. Aut vidisti, aut non vidisti spe-
tacula. Si illud, non est, quod nobis ob-
iicias; idem enim fecisti; si hoc, parum
idoneus es iudex. *Gesner.*

τὸ μοι τὸ λοιπὸν ἦν ἐν βαθεῖ τῷ πώγωνι,
 καὶ πολιᾷ τῇ κόμῃ, καθῆσθαι μέσον ἐν τοῖς γυ-
 ναιοῖς, καὶ τοῖς μειηνόσιν ἐκείναις θεαταῖς, κρο-
 τᾶντά τε προσέτι, καὶ ἐπαίνας ἀπρεπεστάτους
 ἐπιβρωῶντα, ἐλέθρῳ τινὶ ἀνθρώπῳ εἰς ἑδὲν δέον
 κατακλωμένῳ; ΛΥΚ. Σύγγνωσά γε ταῦτα,
 ὦ Κράτων· εἰ δέ μοι πεισθεῖς ποτὲ, καὶ ὅσον
 πείρας ἐνεκαπαράσχεις ἑαυτὸν, ἀναπετάσας
 τὰς ὀφθαλμούς, εὖ οἶδα, ὡς ἔκ ἀνάσχοιο αἰ,
 μὴ ἔχῃ πρὸ τῶν ἄλλων θᾶν ἐν ἐπιτηδεῖν κα-
 ταλαμβάνων· ὅθεν καὶ ὄψει ἀκριβῶς, καὶ ἀκρί-
 σῃ ἅπαντα. ΚΡΑΤ. Μὴ ὥραιοις ἄρα ἰκοίμην,
 εἴ τι τοῖστον ἀνασχοίμην ποτὲ, ἔς' ἃν θασύς τε
 εἴην τὰ σκέλη, καὶ τὸ γένειον ἀπαράτιλτος, ὡς
 νῦν

adhuc mihi supererat, cum proluxa istac barba,
 et cano capillo federe medium inter mulierculas,
 et spectatores furiosis similes, plaudentem insu-
 per, et laudes indecentissimas inclamantem per-
 dito alicui homini, praeter decorum se frangenti.
 LYC. Ignoscendum tibi, Crato. Si vero mihi
 obsecutus aliquando, vel experimenti causa te
 des *ad spectandum*, et oculos aperias: bene noui;
 te nihil intermissurum, quo ante alios spectacu-
 lum idoneo loco occupes, unde et videas accu-
 rate omnia, atque audias. CRAT. Male vero
 peream, si quid tale unquam sustineam, quam-
 diu quidem hirsuta crura habuero, et mentum

νῦν γε καὶ σέ ἤδη ἐλεῶ, τελέως ἡμῖν ἐμβεβακ-
χευμένον.

ΔΥΚ. Βέλει ἔν ἀφήμενος, ὦ ἐταῖρε, τῶν
βλασφημιῶν τέτων, ἀνῆσά με τι περὶ ὀρχή-
σεως λέγοντος, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καλῶν, καὶ ὡς
ἔτερπνὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμός ἐστι τοῖς
θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει, καὶ ὅσα διδάσκει,
καὶ ὡς ῥυθμίζει τῶν ὁρῶντων τὰς ψυχὰς, καλ-
λίστοις θεάμασιν ἐγγυμνάζουσα, καὶ ἀρίστοις ἀκού-
σμασιν ἐνδιατρίβουσα, καὶ κοινόν τι ψυχῆς καὶ
σώματος κάλλος ἐπιδεικνυμένη; τὸ γὰρ καὶ με-
τὰ μουσικῆς καὶ ῥυθμῆς, ταῦτα πάντα ποιεῖν,
ἔψόγος ἂν αὐτῆς, ἀλλ' ἔπαινος ἂν εἴη. ΚΡΑΤ.
Ἐμοί

non vulsum: itaque tui me iam miseret, plane
bacchico furore correpti.

6. LYC. Vis igitur, amice, omissis maledictis
hiscē, audire me de saltatione aliquid dicentem,
et quae in illa bona infint, et quam non ad de-
lectationem modo pertineat, sed utilis etiam sit
spectantibus, et quot ad res instituat, et quae
doceat, quamque in ordinem redigat spectantium
animos, dum pulcherrimis illos in spectaculis
exercet, et optimis in rebus audiendis continet,
et communem quandam animi atque corporis
pulchritudinem ostendit. Quod enim etiam cum
musica et rhythmo facit haec omnia, ea non re-
prehensio illius, sed laus fuerit. C R A T. Mihi
quidem

Ἐμοὶ μὲν ἔ' πάνυ σχολὴ μεμνηνότες ἀνθρώπου
ἀκροᾶσθαι, τὴν νόσον τὴν αὐτῇ ἐπαινῶντος, σὺ
δὲ, εἰ βάλῃς, ληρόν τινα κατασιεδάσαι με, ἔ-
τοιμος Φιλικὴν ταύτην λεπταργίαν ὑποσῆναι, καὶ
παρσχέειν τὰ ὦτα, καὶ ἄνευ κηρῶ παρακούειν
τῶν Φαύλων διωάρμενος. ὥς ἤδη σιαπήσομαι σοί,
καὶ λέγῃς ἑπὶ ὅσα ἐθέλοις, ὡς μηδὲ ἀκούοντός τινος.

ΑΤΚ. Εὖγε, ὦ Κράτων, καὶ τέττα, ἐδού-
μην μάλιστα. εἴσῃ γὰρ κατ' ὀλίγον εἰ λήρος. εἴ-
ναι σοὶ δοῖται τὰ λεχθησόμενα. καὶ πρῶτόν γε
ἐκείνο πάνυ ἡγνοηέναι μοι δοκεῖς, ὡς ἔνεώτε-
ρον τὸ τῆς ὀρχήσεως ἐπιτήδευμα τέττο ἔστιν, ἔδῃ
χθές καὶ πρῶτὴν ἀρξάμενον, οἷον κατὰ τὰς πρό-
παρο-

quidem non omnino otium est, ad furiosum ho-
minem audiendum, qui morbum laudet suum.
Interea tu si velis nugis me tuis perfundere, pa-
ratus sum hoc tibi amici ministerium subire, et
praeberē aures, qui sine cera etiam tanquam non
auditas transmittere res nauci possim. Itaque
iam silentium tibi praebebo, et dic quidquid vo-
lueris, quasi nemo plane audiret.

7. LYC. Bene sane, Crato, hoc maxime pe-
tebam. Scies enim paullo post, num nugae tibi,
quae dicturus sum, videantur. Ac primo qui-
dem illud omnino videris mihi ignorare, quam
non recens sit hoc saltandi studium, neque heri
aut nudius tertius coeperit, verbi causa proge-
nitorum nostrorum aetate, eorumue, qui ho-

πάτορας ἡμῶν, ἢ τὰς ἐκείνων, ἀλλ' οἱ γε τὰ ληθέστατα ὀρχήσεως πέρι γενεαλογῶντες, ἅμα τῇ πρώτῃ γενέσει τῶν ὅλων Φαῖσιν ἂν σοι καὶ ὀρχησιν ἀναΦῦναι, τῷ ἀρχαίῳ ἐκείνῳ Ἐρωτι συνάναΦανῆσαν. ἡ γένεσις τῶν ἀσέριον, καὶ ἡ πρὸς τὰς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκή καὶ εὐρυθυμος αὐτῶν κοινωνία, καὶ εὐτακτος ἀρμονία, τῆς πρωτογόνου ὀρχήσεως δείγματα ἐσι. κατ' ὀλίγον δὲ αὐξανομένη, καὶ τῆς πρὸς τὸ βέλτιον αἰεὶ προσθήκης τυγχάνουσα, νῦν ἔοικεν εἰς τὸ ἀκρότατον ἀποτετελεῖσθαι, καὶ γεγενῆσθαι ποικίλον τι, καὶ παναρμόνιον, καὶ πολὺ μισρον ἀγαθόν.

Πρῶτον δὲ Φασι Ῥέαν ἡσθεῖσαν τῇ τέχνῃ, ἐν Φρυγίᾳ μὲν τὰς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δὲ τοὺς Κρη-

rum fuere maiores; sed qui verissimas tibi saltationis origines enarrant, illi cum primo omnium ortu natam tibi dixerint, quippe quae cum antiquo illo Amore simul in conspectum prodierit. Etenim illa astrorum chorea, planetarum illa ad inerrantes coniunctio, et concinna illorum communio, et ordinatus ille concentus, prinigeniae illius saltationis documenta sunt. Cum autem paulatim creverit, et accessionem subinde in melius nata sit, iam ad summum videtur perfecta, et euasisse varium quoddam, et consentiens undique, et musarum plurimum bonum.

8. Primum autem dicunt Rheam, delectatam arte, in Phrygia Corybantes, Curetes autem in Creta,

Κρητὰς ὄρχεῖσθαι κελεύσαι, καὶ ἑ τὰ μέτριά
 ὦνατο τῆς τέχνης αὐτῶν. οἱ γὰρ περισσυχέ-
 νοι διεσώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥς· καὶ σῶσρα
 εἰκέντως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλαιν ὁμολογοῖν αὐτοῖς,
 ἐκφυγὼν διὰ τὴν αὐτῶν ὄρχησιν τὰς πατρώας
 ὁδόντας· ἐν ὅπλοις δὲ αὐτῶν ἡ ὄρχησις ἦν, τὰ
 ξίφη μεταξὺ κροτέντων πρὸς τὰς ἀσπίδας, καὶ
 πηδῶντων ἐνθεόν τι, καὶ παλεμικόν. μετὰ δὲ,
 Κρητῶν οἱ κρᾶτισοι ἐνδεγῶς ἐπιτηδεύσαντες αὐ-
 τὸ, ἄριστοι ὄρχησαὶ ἐγένοντο, ἔχι οἱ ἰδιῶταί
 μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτεροι, καὶ πρω-
 τεύειν ἀξιῶντες. ὁ γὰρ Ὅμηρος τὸν Μερειόνην
 ἐκ αἰσχύναι βεβλόμενος, ἀλλὰ κοσμησάμ, ὄρχη-
 σήν

Creta, saltare iussisse, nec mediocrem retulit ar-
 tis illorum fructum. Illi enim circum saltando
 Iouem illi seruauerunt, vt credibile sit etiam Io-
 vem fateri, se salutis suae illis praemia debere,
 qui saltationis illorum beneficio dentes patris sui
 effugerit. Armata autem fuit illorum saltatio,
 qui interim gladios incuterent clypeis, et tan-
 quam diuinitus immisso furore bellico insultarent.
 Postea vero Cretensium fortissimi quique, ope-
 roso studio hoc agentes, saltatores optimi facti
 sunt, neque de plebe modo homines et priuati,
 sed regibus proximi, et qui ad primatum adspi-
 rarent. Homerus enim Merionen non contume-
 liosa nota afficere volens, sed ornare, saltatorem

εἴην προσεῖπε, καὶ ἔτις ἄρα ἐπίσημος ἦν, καὶ
 γνώριμος ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ, ὥςτε καὶ οἱ
 Ἕλληνες μόνον ταῦτα ἠπίσαντο περὶ αὐτῆς, ἀλλ-
 λά καὶ αἱ Τρῶες αὐτοὶ, καί τοι πολέμιοι ὄντες.
 εἰρῶν γὰρ, οἶμα, καὶ τὴν ἐν τῷ πολέμῳ αὐ-
 τῆς καφότητα, καὶ εὐφροσύνην, ἣν ἐξ ὀρχήσεως
 ἐκίετο. Φησὶ δὲ τὰ ἔπη ὧδέ πως.

Μηριόνη, τάχῃ κέν σε καὶ ὀρχήσῃν περὶ ἐ-
 ντα,

Ἔγχοις ἐμὲν κατέπαυσε·

καὶ ὅμως οὐ κατέπαυσε αὐτόν. ἄτε γὰρ ἡσκη-
 μένος ἐν τῇ ὀρχησικῇ, ῥαδίως οἶμα διεδίδρασκε
 τὰς ἐπ' αὐτόν ἀφάσεις τῶν ἀκοντίων.

Πολλὰς

appellavit. Et ita sane insignis erat et notus o-
 mnibus hac arte, ut non Graeci solum haec de
 illo scirent, sed Troiani quoque, licet hostes.
 Videbant enim, puto, etiam ipsius agilitatem
 in pugna, et concinnam mobilitatem, quam sal-
 tatione sibi parauerat. Ita autem fere versus di-
 cunt:

*Merione quamquam saltator maximus audis,
 Ista tamen forsitan mea te confecerit hasta:*

Et tamen non confecit illum. Tanquam enim
 exercitatus saltandi arte, facile puto effugit emissa
 in ipsum iacula.

Πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας τῶν ἡρώων εἶπεν ἔχων τοῖς αὐτοῖς ἐγγεγυμνασμένους, καὶ τέχνην τὸ πρᾶγμα πεπονημένους, ἱκανὸν ἡγᾶμαι τὸν Νεοπτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάνυ δὲ διαπρέψαντα ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ, καὶ εἶδος τὸ κάλλισον αὐτῇ προστεθεικότα, Πυρρίχιον ἀπ' αὐτῆς κεκλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα ὑπὲρ τῶν παιδῶν πυνθανόμενος, μᾶλλον ἔχαιρεν, οἶμαι, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλκῇ αὐτῶν. Τοιγαρὲν τὴν Ἰλιον τέως ἀνάλωτον ἔσαν ἡ ἐκείνου ὀρχησικὴ καθεύλε καὶ εἰς ἑδάφος κατέρριψε.

Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δοκῶντες, παρὰ Πολυδεύκους, καὶ Κάτορος καρυατίζειν μαθόντες (ὀρχήσεως δὲ καὶ τῆτο εἶδος, ἐν

9. Multos autem alios etiam Heroum dicere cum possim iisdem in rebus exercitatos, qui illam tanquam artem habuere, satis puto, Neoptoleimum, Achillis filium, saltandi arte praestantissimum, qui genus pulcherrimum adiecit Pyrrhichiam ab ipsius nomine (*Pyrrho*) dictam: et Achilles audiens ista de filio, magis arbitror eis gauisus est, quam pulchritudine et virtute illius reliqua. Itaque Ilium inuictam ad eum diem urbem, illius saltatoria destruxit et solo aequauit.

10. Lacedaemonii quidem, qui fortissimi Graecorum esse videntur, a Polluce et Castore Caryaticam edocti (saltationis id genus est, quod Caryis,

ἐν Καρύαις τῆς Λακωνικῆς διδασκόμενον) ἅπαν-
 τα μετὰ μεσῶν ποιῶσιν, ἄχρι τῆς πολυμετεῖν
 πρὸς αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν, καὶ εὐτακτον ἔμβασιν
 τῆς ποδός· καὶ τὸ πρῶτον σύνθημα Λακεδαιμο-
 νίοις πρὸς τὴν μάχην ὁ αὐλὸς ἐνδίδωσι. τοιγαρ-
 ῶν καὶ ἐκράτην ἀπάντων, μασιμῆς αὐτοῖς καὶ
 εὐρυθυμίας ἡγεμένης. ἰδοὺς δ' ἂν καὶ τὰς ἐφη-
 βας αὐτῶν ἔμειον ὀρχεῖσθαι ἢ ὀπλομαχεῖν
 μανθάνοντας. ὅταν γὰρ ἀκροχαιρισάμενοι, καὶ
 παίσαντες, καὶ παισθέντες, ἐν τῷ μέρει παύ-
 σωνται, εἰς ὀρχησιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελευτᾷ,
 καὶ αὐλητῆς μὲν ἐν τῷ μέσῳ κέθηται ἐπαυλῶν
 καὶ κτυπῶν τῷ ποδί, οἱ δὲ, κατὰ σοῖχον ἀλ-
 λήλαις ἐπόμενοι, σχήματα παντοῖα ἐπιδείκνυν-
 ται.

ryis, Laconicae pago, discitur) cum musis o-
 mnia faciunt, adeo ut etiam ad tibiam et rhyth-
 mum pugnent, et ordinatum pedis ingressum;
 et primum signum pugnae Lacedaemoniis canat
 tibia. Igitur etiam vicerunt omnes musica duce,
 et motuum concinnitate, videasque illorum ado-
 lescentes non minus saltare, quam pugnare ar-
 mis discunt. Cum enim manibus iam conser-
 tis percussere, et percussi sunt, cum per vices
 quiescunt, in saltationem illis certamen exit. Ac
 sedet in medio tibicen, canens, pede solum per-
 cutiens: illi vero, ut in versus diuisi sunt, se in-
 vicem secuti habitus ostendunt omnis generis,
 ince-

ται, πρὸς ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν πολεμικά, καὶ μετ' ὀλίγον δὲ χορευτικά, ἃ Διονύῳ καὶ Ἀφροδίτῃ Φίλα.

Τοιγαρὲν καὶ τὸ ἄσμα, ὃ μεταξὺ ὀρχόμενον ἄδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπικλησίς ἐστι καὶ Ἑρωτων, ὡς συγκωμάζοιεν 3) αὐτοῖς, καὶ συνορχοῖντο. καὶ θάτερον δὲ τῶν ἁσμάτων (δύο γὰρ ἄδεται) διδασκαλίαν ἔχει ὡς καὶ ὀρχεῖσθαι. πρὸς ῥυθμὸν γάρ Φασιν, ὧ παῖδες, πύδα μετάβατε, καὶ κωμάξατε βέλτιον, τετάρτη, ἄμεινον ὀρχήσασθε. ὅμοια δὲ καὶ οἱ τὸν ὄρμον καλούμενον ὀρχόμενοι ποιῶσιν.

Ὁ δὲ

incedentes ad numeros, iam quidem bellicos, paullo post autem saltatorios, Baccho et Veneri gratos.

11. Quare etiam canticum, quod inter saltandum canunt, Veneris inuitatio est et Cupidinum, ut saltent secum, et tripudiant: alterum vero canticorum, duo enim canuntur, institutionem continet, quomodo saltandum sit. Porro enim aiunt, *o pueri promouete pedem, et saltate melius*. Similia vero faciunt illi quoque, qui Hormum saltant.

12. Est

3. Συγκωμάζοιεν] Hic pariter et paullo post ad συγκωμάζειν et κωμάζειν interpretationem addit; hic tectius, apertius deinde. Nempe videtur Dorum imprimis fuisse, quibus accensentur Lacedaemonii, verbo κωμάζειν, uti de saltatione hilari. Gesner.

Ὁ δὲ ὄρμος ὄρχησίς ἐστι κοινὴ ἐφήβων τε καὶ παρθένων, παρ' ἑνὰ χορευόντων, καὶ ὡς ἀληθῶς ὄρμῳ εἰκότων. καὶ ἡγεῖται μὲν ὁ ἐφήβος καὶ νεανικὰ ὄρχαμενος, καὶ ὅσοις ὕστερον ἐν πολέμῳ χρῆσεται, ἡ παρθένος δὲ ἔπεται κοσμίως, τὸ θῆλυ χορεύειν διδάσκουσα, ὡς εἶναι τὸν ὄρμον 4) ἐκ σωφροσύνης καὶ ἀνδρίας πλεκόμενον. καὶ αἱ γυμνοπαιδία δὲ αὐτοῖς 5) ὁμοίως ὄρχησίς ἐστιν.

Ἄ δὲ

12. Est autem Hormus saltatio communis adolescentium atque virginum, alterna serie choreas agentium, monilique, qui Hormus est, re veta similitum. Ac ducit choream iuuenis, iuveniles gressus saltans, et quibus deinde in bello usus est: sequitur virgo decenter saltare suum sexum docens, ut adeo sit *monile* quasi ex modestia et fortitudine plexum. Gymnopaediae similiter saltatio apud eos est.

13. Quae

4. Τὸν ὄρμον] Ratio appellationis ea videtur, quod ὄρμος in quantum *monile* est, habet bacas, uniones, gemmas, diuersas, ordine tamen certo alternoque eadem linea sibi iunctas. *Gesner.*
5. Γυμνοπαιδία] Festum erat apud Lacedaemonios celeberrimum, et in eo saltatio. Nudi saltabant chori duo, puerorum vnus, virorum alter. *du Soul.*

Ἄ δὲ Ὅμηρος ὑπὲρ Ἀριάδνης ἐν τῇ ἀσπίδι πεποίηκε, καὶ τὴν χορὴν, ἐν αὐτῇ Δαίδαλος ἤσκησεν, ὡς ἀνεγνωκότι σοι παρήμι· καὶ τὰς ὀρχησάς δὲ τὰς δύο, αἷς ἐκεῖ ὁ ποιητὴς κυβισητῆρας καλεῖ, ἡγεμένους τὴν χορὴν· καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ αὐτῇ ἀσπίδι λέγει· Κἔροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίνεον. ὡς τι κάλλισον τῆτο τῇ Ἠφαίστῃ ἐμποιήσαντος τῇ ἀσπίδι. τὰς μὲν γὰρ Φαίακας καὶ πᾶν εἶκος ἦν ὀρχήσθαι χαίρειν, ἀβρὰς τε ὄντας, καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ γοῦν Ὅμηρος τῆτο αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα πεποίηκε τὴν Ὀδυσσεά, καὶ τὰς μαρμαρυγὰς τῶν ποδῶν θεώμενον.

Ἐν

13. Quae autem Homerus de Ariadne in Clypeo Achillis describendo fecit carmina, et de choro, quem illi exercuit Daedalus, apud te, qui legeris, praetermitto, et saltatores duo, quos ibi poeta in caput saltantes appellat, chori duces. Et quae rursus ait in clypeo, *Saltantes iuvenes conuertebantur in orbem*, velut pulcherrimum hoc quiddam in clypeo Vulcanus elaborauisset. Phaeaces quidem maxime consentaneum erat saltatione gaudere, delicatos homines, et in felicitate omni vitam agentes. Itaque Homerus hoc maxime in illis miratum induxit Vlyssē, *Spectantemque pedes motu trepidante micantes*.

Ἐν μὲν γὰρ Θεσσαλίᾳ, τοσούτον ἐπέδωκε τῆς ἀρχησικῆς ἢ ἀσκήσεως, ὥστε τὰς προστάτας καὶ προπρωγιστὰς αὐτῶν, προσερχησῆρας ἐκάλειν καὶ δηλᾶσι τῆτο αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπιγεγραφαί, ὡς τοῖς ἀρισεύουσιν ἀνίστασαν. Πρῶκρινε γάρ, Φησι, προσερχησῆρα ἃ πόλιν καὶ αὐθις, Εἰλαπίωνι τὰν εἰκόνα ὁ δᾶμος εὖ ἀρχησαμένῳ τὰν μάχαν.

Ἐὼ λέγειν ὅτι παλαιὴν ἀρχαίαν ἀδεμίαν ἐστὶν εὐρεῖν, ἀνευ ἀρχήσεως, Ὁρφέως δηλατὴ καὶ Μεσσίας καὶ τῶν τότε ἀρίστων ἀρχησῶν κατασησαμένων αὐτάς, ὡς τι κάλλιστον καὶ τῆτο νομοθετησάντων σὺν ῥυθμῷ καὶ ἀρχῇσε μιῆσθαι. ὅτι δ' ἔτῳς ἔχει, (τὰ μὲν ὄργια σιωπᾶν ἄξιον, τῶν ἀμυνή-

14. In Thessalia tantum aucta fuerat saltatoriae exercitatio, ut suos duces et propugnatores Praefules dicerent: indicantque illud statuarum inscriptiones, quas viris fortibus ob rem bene gestam posuere, *Elegit* enim ait una, *Praesulem* civitas: et rursus, *Ilationi statuam dedit populus bene saltata pugna*.

15. Omitto dicere, quod initia antiqua inuenire nulla est sine saltatione, cum nempe Orpheus et Musaeus et qui optimi erant illa aetate saltatores, ea constituerint, qui tanquam pulcherrimum quiddam illud quoque in legibus posuerint, ut cum rhythmo et saltatione homines initiarentur. Rem ita se habere, ipsa quidem orgia tacere oportet,

ἀμυήτων ἕνεκα) ἐκείνο δὲ πάντες ἀκᾶσιν, ὅτι
σὰς ἐξαγορεύοντας τὰ μυστήρια, ἐξορχεῖσθαι λέ-
γασιν οἱ πολλοί.

Ἐν Δῆλῳ δὲ γε εἰδὲ αἱ θυσίαι ἄνευ ὀρχήσεως,
ἀλλὰ σὺν ταύτῃ, καὶ μετὰ μεσικῆς ἐγίνοντο.
παίδων χάρις συνελθόντες ὑπ' αὐλῷ καὶ κιθάρῃ
οἱ μὲν ἐχόρευον, ὑπὸρχεῖντο β) δὲ οἱ ἄριστοι,
προκει-

portet, propter non initiatos: at illud omnes
audiunt, eos qui enuntiant mysteria, extra sa-
crum chorum saltare vulgo dici.

16. In Delo autem neque sacrificia sine salta-
tione peragebantur, sed cum hac et cum musica
fiebant. Nempe puerorum chori conuenientes
ad tibiam ac citharam partim quidem agebant
choreas, partim vero cantum et modos praeibent
prae-

6. Ὑπὸρχεῖντο] Ὑπορχεῖσθαι non esse sub-
saltare vel saltationem aliis accommodare; sed
cantum accommodare saltantibus, vult Span-
hem. ad Callim. p. 514. Malui tamen con-
vertere ita, vt appareat, doctores esse illos
ὑπαρχαμένους ac magistros saltandi, quos
sequantur reliqui. Nimis apertus est locus
Arbenaelib. 14. p. 628. E. Συνέταττον οἱ
ποιηταὶ τὰς ὀρχήσεις, καὶ ἐχρῶντο τοῖς
σχημασι σημείοις μόνον τῶν ἀπομένων —
ὅθεν καὶ ὑπορχήματα τοιαῦτα ἠγόρευον.
Habet ὑπὸ in hac compositione eam vim,
quam in ὑπόδειγμα, ὑπογραμμὸς, ὑποτύ-
πωσις, et similibus. Etiam infra §. 66.
Luc. Op. T. IV. Z ὑπορχ-

προκηθέντες ἐξ αὐτῶν. τὰ γὰρ τοῖς χοροῖς γρα-
φόμενα τέτοις ᾠσματα, ὑπορχήματα ἐκαλεῖτο,
καὶ ἐμπέπληστο τῶν τοιᾶτων ἡ λύρα.

Καὶ τί σοι τὰς Ἑλλήνας λέγω, ἔπε καὶ Ἰνδοί,
ἐπειδὴν ἔωθεν ἀναστάντες, προσεύχωνται τὸν
Ἥλιον, ὥς ὡς περ ἡμεῖς τὴν χεῖρα κύσαντες, ἡ-
γάμεθα ἐντελῇ ἡμῶν εἰκοι τὴν εὐχὴν, ἀλλ' ἐκεί-
νοι πρὸς τὴν ἀνατολὴν σάντες, ἐρχήσεται τὸν Ἥ-
λιον ἀσπάζοντα, σχηματίζοντες ἑαυτὰς σιωπῇ,
καὶ μιμνήμενοι τὴν χορείαν τῆ θεᾶ· καὶ τῆτ' ἐστὶν
Ἰνδῶν καὶ εὐχὴ, καὶ χοροί, καὶ θυσιᾶ. διὸ καὶ
τέτοις ἰλεῖνται τὸν θεὸν δις, καὶ ἀρχομένης καὶ
δυομένης τῆς ἡμέρας.

Αἰθίο-

praestantissimi ex eorum numero delecti. Car-
mina igitur scripta his choris, vocabantur hyp-
orchemata, quorum pleni sunt poëtae Lyrici.

17. Et quid Graecos tibi commemoro, cum
etiam Indi, postquam mane surrexerunt, ado-
rent Solem, non ut nos, qui ubi manum sumus
osculati, perfectam putamus a nobis esse adora-
tionem: sed stantes in orientem conuersi saltatio-
ne Solem salutant, silentio conformantes se, et
Dei huius saltationem imitantes. Et haec est In-
dorum adoratio, et chori et sacrificium: quare
etiam his rebus bis placant Deum, tum incipien-
te die tum occidente.

18. Ae-

ὑπορχεῖσθαι dici, qui exemplum praeit sal-
tando reliquis, apparet. Sic ὑπαυλεῖ, qui
tibia modos praeit. *Gesner.*

Αἰθίοπες δέ γε καὶ πολεμῶντες, σὺν ὄρχήσει αὐτὸ δρῶσι· καὶ ἐκ ἂν ἀφίη τὰ βέλος Αἰθίοψ αἰγῆ, ἀφελὼν τῆς κεφαλῆς (ταύτη γὰρ ἀντὶ Φαρέτρας χρωῖνται, περιδρόντες αὐτῇ ἀκτινῇ δὸν τὰ βέλη) εἰ μὴ πρότερον ὄρχήσαιο καὶ τῷ σχήματι ἀπειλήσεις, καὶ προσεκφοβήσεις τῇ ὄρχήσει τὸν πολέμιον.

Ἄξιον δέ, ἐπεὶ τὴν Ἰνδικὴν καὶ τὴν Αἰθιοπίαν διεξεληλύθαμεν, καὶ ἐς τὴν γείτονα αὐτῶν Αἰγυπτὸν καταβῆναι τῷ λόγῳ. δοκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν Αἰγύπτιον, ἐκ ἄλλο τι ἢ ὄρχησῆναι τινα γενέσθαι λέγειν, μιμητικὸν ἀνθρώπων, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι, καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ
ὑδα-

18. Aethiopes autem etiam dum praeliantur, cum saltatione hoc faciunt: nec emisit sagittam vir Aethiops capite ablatam, (hoc enim utuntur pro pharetra, cui radiorum instar sagittas circumponant) nisi saltauerit prius et habitu minatus sit, et saltatione hostem ante terruerit.

19. Operae pretium autem est, cum Indiam et Aethiopiam narrauerimus, etiam in vicinam illis Aegyptum oratione descendere. Videtur enim mihi antiqua fabula Aegyptium Protea nihil aliud quam saltatorem quendam fuisse dicere, virum imitandi facultate magna praeditum, qui ad figuras se componere omnes, et mutare in

ὑδατός ὑγρότητα μιμῆσθαι καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐν
 τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λέοντος ἀγριότη-
 ται, καὶ παρδαλεως θυμὸν, καὶ δένδρεα δόνημα· καὶ
 ὅλως, ὅ, τι καὶ θελήσειεν. ὁ δὲ μῦθος παρα-
 λαβὼν πρὸς τὸ παραδοξότερον, τὴν Φύσιν αὐτῷ
 διηγήσατο, ὡς γιγνομέναι ταῦτα, ἅπερ ἐμιμέ-
 το· ὅπερ δὴ καὶ τοῖς νῦν ὀρχαζέμενοις πρόσσεξιν.
 Ἰδοὺς τ' ἂν οὖν αὐτοῦς πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν
 ὡκέως διαλλαττομένους, καὶ αὐτὸν μιμαζόμενος
 τὸν Πρωτέα. εἰκάζειν δὲ καὶ τὴν Ἑμψάν
 τὴν ἐς μυρίας μορφὰς μεταβαλλομένην, τοιαύτην
 τινα ἄνθρωπον ὑπὸ τῷ μύθῳ παραδεδοσθαι.
 Ἐπὶ τέτοις δίκαιον, μηδὲ τῆς Ῥωμαίων ὀρ-
 χήσεως ἀμνημονεῖν, ἣν οἱ εὐγενέστατοι αὐτῶν
 τῷ

omnia posset, adeo ut aquae mobilitatem imita-
 retur et celeritatem ignis motus vehementia, et
 leonis feritatem, et pardalis iracundiam, et agi-
 tationem arboris, et quidquid denique vellet.
 Sed fabula ea parte rem assumens, qua erat ad-
 mirabilior, naturam eius narrabat, quasi fieret
 illa omnia, quae imitaretur. Quod his etiam,
 qui nunc saltant, inest. Videas enim illos eo-
 dem tempore celeriter immutari, ipsumque ae-
 mulari Promethea. Coniicere licet, Empusam
 etiam illam in sexcentas species verti solitam, ex
 eo genere hominem a fabula esse traditam.

20. Praeter haec neque Romanorum saltatio
 oblivione praetermittenda est, quam generosissi-
 mi

τῶν πολεμικωτάτων τῶν θεῶν Ἄρει, οἱ Σάλιοι καλέμενοι (ἱερωσύνης δὲ τῆτο ὄνομα) ὀρχᾶνται σεμνοτάτην τε ἅμα, καὶ ἱερωτάτην.

Βιθυνὸς δὲ μῦθος καὶ ἔτος, ἡ πάντων Ἰταλιωτικῶν ἀλλότριος, οἱ τὸν Πρίαπον δαίμονα πολεμίστην, τῶν Τιτάνων εἰμαῖνα ἢ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, τῆτο ἔργον πεπαιημένων, τὸ ἐνόηκρια παιδεύειν, παραλαβόντα παρὰ τῆς Ἥρας τὴν Ἄρην, παῖδα μὲν ἔτι, σκληρὸν δὲ καὶ πέρα τῆς μετρίας ἀνδρικόν, μὴ πρότερον ὀπλομαχεῖν διδάξαι, πρὶν τέλειον ὀρχηστὴν ἀπειργάσασθαι. καὶ ἐπὶ τῇτῳ καὶ μισθὸς αὐτῷ παρὰ τῆς Ἥρας ἐγένετο, δαμάτην αἰεὶ τῶν ἐκ τοῦ πρὸλέμου περὶ γιγνομένων τῷ Ἄρει, παρ' αὐτῷ λαμβάνειν.

Τὰ

mi illorum, Salii vocantur, quae Sacerdotiū appellatio est, Deorum bellicosissimo, Marti, ob-eunt, grauiissimam sanctissimamque.

21. Bithyna autem fabula et ista est, ab Itali-cis non multum abhorrens, quae aiunt Priapum, bellatorem genium, Titanum puto vnum aut Dactylorum Idaeorum, disciplinam vibrandi ar-ma professum, acceptum a Iunone Martem, pue-rum illum quidem adhuc, sed durum et supra modum virilem, non prius armis pugnare do-cuisse, quam saltatorem perfectum reddidisset. Hac de re merces illi a Iunone attributa, vt de-cimam semper eorum, quae bello ad Martem peruenirent ab eo acciperet.

Τὰ μὲν γὰρ Διονυσιακὰ καὶ Βακχικὰ, οἷμά
σε μὴ περιμένειν ἐμὲ ἀκῆσαι, ὅτι ὀρχησῖς ἐκεί-
να πάντα ἦν. τριῶν γὰρ πόων τῶν γενικωτά-
των ὀρχήσεων, Κόρδακος, καὶ Σικιννίδος καὶ Ἐμ-
μελείας, οἱ Διονύσῃ θραύοντες οἱ Σάτυροι
ταύτας ἐφευρόντες ἀφ' αὐτῶν ἐκάσῃ ὠνάμα-
σαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρώμενος ὁ Διόνυ-
σος Τυρρηνὰς καὶ Ἰνδοὺς καὶ Λυδοὺς ἐχειρώσατο,
καὶ Φύλον ἔτω μάχιμον τοῖς αὐτοῖς διασσοῖς
κατωρχήσατο.

Ὡς, ὦ θαυμάσιε, ὅρα μὴ ἀνόσιον ἦ, κατ-
ηγορεῖν ἐπιτηδεύματος θεῖς τε ἅμα, καὶ μυσι-
κεῖ, καὶ τοσούτοις θεοῖς ἐσπαδασμένῃ, καὶ ἐπι-
τιμῇ αὐτῶν δρωμένῃ, καὶ τοσαύτην τέρψιν ἔ-
μα, καὶ παιδείαν ὠφέλιμον παρεχομένῃ. θαυ-
μάζω

22. Dionysiaca enim et Bacchica non puta te
expectare ut ex me audias, saltationem fuisse illa
omnia. Cum enim tria summa genera essent
saltationis, Cordax, Sicinnis et Emmeleia; mi-
nistri Dionysi Satyri has inventas a se nomina-
runt singulas. Et hac arte usus Dionysius Tyr-
rhenos et Indos et Lydos domuit, et gentem adeo
pugnacem iisdem thiasis inducendis subegit.

23. Quae cum ita sint, vir admirabilis, vide
ne impium sit accusare studium divinum simul,
et mysticum, et a tot diis cultum, et illorum ho-
nori exercitum, et tantam delectationem simul, et
utilem lufum praebens. Miror vero illam etiam
ratio-

μαίζω δέ σε κακῆϊνο, εἰδώς Ὅμηρος καὶ Ἡσιόδῳ
καλίστα ἐράσθην ὄντα σε (αὐθις γὰρ ἐπὶ πᾶσι ποιη-
ταῖς ἐκόνεσσι) πᾶς ἀντιφθέγγεσθαι οἰκίσκος
πολυμᾶς, - πρὸ πῶν πάντων ὄρχησιν ἐπαπείσει,
ὁ μὲν γὰρ Ὅμηρος τὰ ἡδίστα καὶ καλίστα κατα-
λάγων, ὑπᾶν καὶ φιλότητα καὶ μελπὴν, καὶ
ὄρχησιν μόνην ταύτην ἀμύματα ἐνόμασε, πρᾶστ
μαρτυρήσας, ἢ Δία, καὶ τὸ ἡδὺ τῇ μελπῇ
ἅπερ ἀμφοτέρω τῇ ὄρχησιν ἡ πόσις, καὶ πόσι
γλυκερά, καὶ ὄρχηθμός ἀμύμων, ὃν σὺ νῦν με-
μαῖσθαι ἐπιπασίς, καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς
ποιήσεως.

"Ἄλλω μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολέμῃα ἔργα,

"Ἄλλω δ' ὄρχησύν τε, καὶ ἡμετέραςαν αἰοιδῇν.

rationem tuam, cum amatorem te Homeri atque
Hesiodi in primis norim, rursus enim ad poetas
redeo; quomodo contradicere illis audeas, salta-
tionem ante omnia laudantibus. Etenim Home-
rus suavisissima et pulcherrima cum narrat, se-
cundum et amorem et cantum, et saltationem solam
hanc nominavit reprehensionis expertam, qui et
iam suavitatem suo testimonio cantui tribuat;
quorum utrumque sane saltatoriae adest, cum
cantus dulcis; tum saltatio reprehensionis experta,
quam tu tamen nunc reprehendere audes. Et rur-
sus alia parte pœseos

Istum namque Deus saccinuat bellipotentem,

Hunc alium choreaeque, et cantus amabilis ornat.

Ἰμερόεσσα γὰρ ὡς ἀληθῶς· ἢ μετ' ὀρχήσεως
εἶδη, καὶ δῶρον θεῶν τὰτα κάλλιστον. καὶ εἰσι-
κενεῖς δύο διμερῶς ἄτ' Ὀμηρὸς τὰ πάντα πρᾶγ-
ματά· πόλεμον καὶ εἰρήνην, τοῖς τ' ὀλέμον
μόνα ταῦτα εἰς κάλλος ἀντιτεθειμένα.

Ὁ δὲ Ἡσίοδος, ὁ παρ' ἄλλα θεῶν, ἀλλ'
ἰδὼν αὐτὸς εὐθεὶ εὐθὺς ὀρχεμέναι· τὰς Μῆσας,
ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν τὰτο περὶ αὐτῶν τὸ μέγιστον
ἐγνωμὸν δηγείτω, ὅτι περὶ κρήνην τοῖς δῶα πόσι
ἀπαλοῖσιν ὀρχεῦνται, τὰ πατρὸς τὸν βωμὸν πε-
ριχομένους· τὰ δ' αὖτ' ἐμὲν, ὦ γενναῖε, μόνον
καὶ θεομαχῶν, ὑβρίζεις εἰς τὴν ὀρχησίαν.

Ο Σω-

*Amabilis enim re vera cantus cum chorea, et do-
num Deorum hoc pulcherrimum. Et videtur in
classes duas diuisisse Homerus res omnes, bel-
lum et pacem, ac bellicis rebus sola hæc tanquam
pulcherrima opposuisse.*

24. Hesiodus vero, qui non audisset ab alio,
sed ipse vidisset mane statim saltantes Musas, in
principio carminis hanc maximam earum laudem
enarrat, quod

*Caeruleum circa fontem tenero pede saltant,
Ex patris circum ductant altare choreas.*

At tu, generose, tantum non Deos oppugnans
contumeliose de saltatoria loqueris.

Ὁ Σωκράτης δὲ, σοφώτατος ἀνὴρ, εἶπε πρὸς αὐτὸν περὶ αὐτῆς λέγοντι τῷ Πυθίῳ, ὃ μόνον ἐπῆνε τὴν ὀρχήσασθαι, ἀλλὰ καὶ ἐκμαθεῖν αὐτὴν ἡεῖς μέγιστον νόμων εὐρυθμία καὶ εὐμασία καὶ κινήσει ἐμμελεῖ, καὶ εὐσχημασμένη τῷ κινεμένῳ, καὶ ἂν ᾗδετο γέρον ἀνὴρ, ἐν τῶν σπουδαιοτάτων μαθημάτων καὶ τὰτο ἡγούμενος εἶναι, καὶ ἐμελλέ γε σκεῖνος περὶ ὀρχήσασθαι ὃ μετρίως σπουδασοῦμαι, ὅσπερ καὶ τὰ μικρὰ ἂν ὤκνει μάθαι, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα τῶν αὐλητρίδων ἐφοῖτα, καὶ παρ' ἐταίρας γυναικὸς οὐκ ἠπῆε σπουδαῖον τι ἀκθεῖν τῆς Ἀσπασίας· καί τοι σκεῖνος ἄρτι ἀρχομένην εἶρα τότε τὴν τέχνην, καὶ ἄδωπω εἰς τοσούτον κάλλος διηθρομένην.

25. At Socrates, vir sapientissimus, siquidem fides habenda dicenti hoc de ipso Pythio, non laudabat modo saltatoriam, sed discere etiam illam operae pretium putabat, qui plurimum tribueret concinnitati, et musicae venustati, et numerosis motibus, et decenti inter mouendum habitui; nec pudebat virum senem, qui nempe disciplinam hanc quoque maxime seriam putaret. Nec mediocriter ille circa saltatoriam elaboraturus erat, qui parua etiam impigre disceret, quin tibicinarum scholas frequentaret, et a meretrice Aspasia graue quiddam audire non dedignaretur. Quamquam ille nascentem demum videbat artem, et nondum ad tantam pulchritudinem *quasi* articulis

μῆσιν. εἰ δὲ τὰς νῦν ἐπὶ μέγιστον προαγωγόντας αὐτὴν ἐθεῖατο, εὖ αἶδα, πάντων ἂν ἐκεῖνός γε ἀφείμενος, μόνῳ τῷ θεάματι τάτω πᾶν νῦν ὦν προσεῖχε, καὶ τὰς παῖδας ἂν ὡς ἄλλο τι πρὸ αὐτῆς ἐδιδάξατο.

Δοκεῖς δέ μοι ὅταν κωμωδίαν καὶ τραγωδίαν ἐπαινῇς, ἐπιλελῆσθαι ὅτι καὶ ἐν ἑκατέρᾳ ἐκείνων ὀρχήσεως ἰδίον τι εἶδος ἐστίν, ὅσον τραγικῇ μὲν, ἡ Ἑμμέλεια, κωμωδικῇ δὲ ὁ Κόρδαξ, ἐνίοτε δὲ καὶ τρίτης, Σικιννίδος πρᾶσλαμβανομένης. ἐπεὶ δὲ ἐν ἀρχῇ καὶ προετίμησας τῆς ὀρχήσεως, τὴν τραγωδίαν καὶ τὴν κωμωδίαν, καὶ αὐλητὰς καὶ κλίβας, καὶ κιθαρωδίαν, ἐναγώνια ταῦτα, καὶ διὰ τῶ

omnibus perfectam. Si vero eos vidisset, qui nunc ad summum eam *fastigium* euexerunt, omnibus ille, bene noui, relictis, soli huic spectaculo aduertisset animum, nec prius quidquam pueros doceri iussisset.

26. Videris autem mihi cum comoediam laudas et tragoediam, oblitus esse, etiam in vnaquaque illarum suum quoddam saltationis genus anesse, nempe Tragicæ *pœsi* eam, quæ Emmeleia vocatur, Comicæ autem Cordacem: interdum vero tertium quoque, assumpta Sicinnide. Cum vero in principio etiam prætuleris saltationi Tragoediam et Comoediam, et illos in circulis tibicines, citharoedorum artem, quæ certaminis mate-

τὸ σέμν' ἀπὸ προσειπών· Φέρε νῦν ἀντεξέτασσω-
μεν τῇ ὀρχήσει ἕκαστον αὐτῶν· καί τοι τὸν
μὲν αὐλὸν, εἰ δοκεῖ, καὶ τὴν κιθάραν παρῶμεν·
μέρη γὰρ τῆς τῆ ὀρχήσεως ὑπηρεσίας καὶ ταῦτα·

Τὴν τραγωδίαν δὲ γε ἀπὸ τῆ σχήματος πρῶ-
τα καταμάθωμεν, οἷα ἐστίν, ὡς εἰδεδυθὲς ἄμα
καὶ φοβερὸν θέαμα εἰς μῆκος ἀρρένθιον ἡσκημέ-
νος ἄνθρωπος, ἐμβάταις ὑψηλοῖς ἐποχόμενος,
πρόσωπον ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνχτεινόμενον ἐπικρί-
μενος, καὶ ἑμὲ κεχηρὸς πάμμεγα, ὡς κατα-
πίεμενος τῆς θεατῆς· εἰ δὲ λέγειν προσερυθρία
καὶ προσασυρίδια, προσθετὴν καὶ ἐπιτεχνητὴν
παχύτητα προσποιούμενος, ὡς μὴ τῆ μῆκος ἢ
ἀρρένθ-

materiem, et ob id ipsum honesta, appellares:
age iam componamus vnumquodque eorum cum
saltatione. Quamquam tibiā citharamque, si
videtur, praetermittamus: partes enim istae quo-
que ministerii saltatoris.

27. Tragoediam vero a primo illius habitu,
qualis fit, contemplemur. Quam otiosum simul
et terribile spectaculum in longitudinem incon-
cinnam excultus homo, cothurnis inuectus altis,
personam impositam gerens, quae ultra caput
eminet, et os latissime hians, quasi deuoraturus
esset spectatores: omitto dicere, antepectoralia,
et anteuentralia, adsciticiam et artificialem crassi-
tatem assumens, ne inconcinnā longitudo in te-
nui

ἀρρεθμία ἐν λεπτῷ μᾶλλον ἐλέγχοιτο· εἴτ' ἐν-
δοθεν αὐτὸς κεκραγώς, ἑαυτὸν ἀνακλῶν 7) καὶ
κατακλῶν, ἐνίοτε καὶ περιῶδων τὰ ἰαμβεῖα,
καὶ τὸ δὴ αἰσχισον, μελωδῶν τὰς συμφοράς,
καὶ μόνῃς τῇς Φωγῇς ὑπεύθυνον 8) παρέχων ἐ-
αυτόν.

nunc corpore magis deprehendatur: deinde intra
personam ipse clamans, nunc sublata nunc de-
missa voce et fracta, nunc circumducta, canens
iambicos versus, et, quod turpissimum est, ad
modos praescriptos cantans *alienas* calamitates, et
soli se vocis auctorem praestans: reliqua enim
poetae

7. Ἐαυτὸν ἀνακλῶν] Ad verbum *refringens*
se et *infringens* interdum *circumcinciens*.
Nempe verbum κλάω ad vocem relatum vim
quamdam sono naturali et voci adeo illatam
notat. Ἀνακλῶν ἑαυτὸν est sursum vi qua-
dam agere vocem, ut altior, quam fort na-
tura, vox exeat: κατακλῶν contrarium est,
nempe infra modum illum et tonum natu-
ralem vocem deprimere: utraque ratio effi-
cit κεκλασμένον *fractum* aliquid, quis non
pleno gutture vox funditur, etc. περιῶδειν
autem ex compositionis ratione intelligo de
circumducta in altum et profundum eadem
syllaba cantici. Quod ἰαμβεῖα hic memo-
rantur, memipisse oportet, iambicis senariis
maiorem partem constare Tragoedias etc.
Gesner.

8. Ὑπεύθυνον] Cum proprie *reus* sit ὑπεύθυ-
νος,

αὐτόν. τὰ γὰρ ἄλλα τοῖς ποιηταῖς ἐμῆλθε προ-
πολλὰ ποτε γενομένοις. καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρο-
μάχη τις, ἢ Ἑκάβη ἐστὶ, Φορητὸς ἢ ὠδή. ὅ-
ταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελθὼν μονῳδῇ, ἐπι-
λαθόμενος αὐτῆς, καὶ μήτε τὴν λεοντὴν αἰδε-
σθῆις, μήτε τὸ ῥόπαλον ὃ περίκειται, σόλοικίαν
εὖ Φρονῶν εἰκότως Φαίη ἂν τις τὸ πρᾶγμα.

Καὶ γὰρ αὖ, ὅπερ ἐνεκάλεις τῇ ὀρχηστικῇ, τὸ
ἄνδρας ὄντας μιμεῖσθαι γυναῖκας· κοινὸν τοῦ-

το

poëtae qui olim fuere curarunt. Et quamdiu An-
dromache quaedam aut Hecuba est, quae agitur,
tolerabilis cantus. Cum vero ingressus in scenam
ipse Hercules solus canit, oblitus sui, nec leo-
ninam reueritus, neque clauam, quibus indutus
est, soloecismum eam rem prudens merito voca-
verit.

28. Rursus enim, quod reprehendebas saltato-
riam, quod viri nati imitentur mulieres, illud
commu-

nos, vel certè *ad rationem reddendam obliga-
tus*, quod non cadit nisi in eum, qui actio-
nis alicuius auctor est: hic mediam quandam
significationem habet, et simpliciter *aucto-
rem* notat. Tragico actori nihil neque ad
laudem neque ad turpitudinem imputatur,
praeter vocem, prout bene vel male pronun-
tiauit verba poëtae. Solius itaque vocis au-
ctor est. *Gesner.*

το καὶ τῆς τραγωδίας καὶ τῆς κωμωδίας ἔγκλημα ἂν εἴη. πλείους γοῦν ἐν αὐταῖς τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναῖκες.

Ἡ κωμωδία δὲ καὶ τῶν προσώπων αὐτῶν τὸ καταγέλασον μέρος τῷ τερπνῷ αὐτῇ νενόμικεν, οἷα Δάων καὶ Τιβίων καὶ Μαγειρῶν πρόσωπα· τὸ δὲ τῷ ὀρχηστῷ σχῆμα ὡς μὲν κόσμιον καὶ εὐπρεπές, οὐκ ἐμὲ χρή λέγειν· ὅηλα γὰρ τοῖς μὴ τυφλοῖς ταῦτα· τὸ δὲ πρόσωπον αὐτὸ, ὡς καλλίσον, καὶ τῷ ὑποκειμένῳ δράματι εἰκότος, καὶ κεληνός δὲ ὡς ἐκείνη, ἀλλὰ συμμεμυκός· ἔχει γὰρ πολλὰς τὰς ὑπὲρ αὐτῶν βοῶντας.

Πάλαι μὲν γὰρ αὐτοὶ καὶ ἦδον καὶ ὠρχᾶντο· εἴτ' ἐπειδὴ κινουμένων τὸ ἄσθμα τὴν ὥδην ἐπέταρατ-

commune Tragoediae pariter et Comoediae crimen fuerit: plures enim viris in-vtraque mulieres.

29. Comoedia vero ridiculas sibi personas ipsas quoque, vt partem delectationis attribuit, quales sunt Dauorum et Tibiorum et coquorum personae. Contra saltatoris habitus, quam ornatus et decorus sit, non opus est vti dicam. Manifesta enim sunt ista his, qui coeci non sunt. Persona autem ipsa vt pulcherrima est, et subiectae actioni apta: non hians vt ille, sed clauso ore: nam multos habet pro se clamantes.

30. Etenim olim iidem canebant saltabantque: deinde cum mouentium se spiritus difficilior com-

means

τάραττεν, ἄμενον ἔδοξεν ἄλλους αὐτοῖς ὑπάρ-
δειν.

Αἱ δὲ ὑποθέσεις κοινὰ ἀμφοτέροις, καὶ ἔδεν
τι διακεκριμένα τῶν τραγικῶν αἰ ὀρχήσικαί,
πλὴν ὅτι ποικιλώτερά αὐταί, καὶ πελυμαδέ-
στερά, καὶ μυρίας μεταβολὰς ἔχουσαι.

Εἰ δὲ μὴ ἐναγώνιος ἡ ὀρχησις, ἐκείνην Φημί
εἶναι αἰτίαν, τὸ δόξαι τοῖς ἀγωνοθέταις μείζον
καὶ σεμνότερον τὸ πρᾶγμα, ἢ ὥς εἰς ἐξέτασιν
καλεῖσθαι. ἐγὼ λέγειν ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, τῇ
Χαλκιδικῇ γένος ἡ ἀρίστη, καὶ τῆτο ὥσπερ τι
κόσμημα, τῷ παρ' αὐτοῖς ἀγῶνι προστέθεικεν.
Ἐθέ-

means turbaret cantum, commodius visum est
alios illis succinere.

31. Caeterum argumenta vtrisque communia,
neque differunt a Tragicis saltatoria, nisi quod
haec maiorem varietatem habent, et plus doctri-
nae, et mille mutationes.

32. Si vero certaminum publicorum materia
non est saltatio, eius rei hanc aio esse causam,
quod praesidibus certaminum maior res videtur
atque honestior, quam quae ad tale examen vo-
cetur. Omitto dicere illud, quod vrbs Italiae,
Chalcidici generis praestantissima, etiam hoc
quasi ornamentum quoddam certaminibus, quae
apud se aguntur, adiecit.

Ἐθέλω δέ σοι ἐνταῦθα ἤδη ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ τῶν παραλελειμμένων τῷ λόγῳ, παμπόλων ὄντων, ὡς μὴ δόξαν ἀγνοίας ἢ ἀμαθείας παράσχωμαι. ἔ γάρ με λέληθεν ὅτι πολλοὶ πρὸ ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγγεγραφότες, τὴν πλείστην διατριβὴν τῆς γραφῆς ἐποίησαντο, πάντα τῆς ὀρχήσεως τὰ εἶδη ἐπεξιόντες, καὶ ὀνόματα αὐτῶν καταλέγοντες, καὶ οἷα ἐκάστη, καὶ ὅφ' ὅτε εὗρέθη, πολυμαθείας ταύτην ἐπίδειξιν ἡγάμενοι παρέξειν. ἐγὼ δὲ μάλιστα μὲν τὴν περὶ ταῦτα φιλοτιμίαν, ἀπειρόκαλόν τε, καὶ ὀψιμαθῆ; καὶ ἐμαυτῷ ἄκαιρον οἶομαι εἶναι, καὶ διὰ τῆτο παρήμι.

Ἐπει-

33. Volo autem hic tibi iam causam dicere pro his, quae in oratione mea, et multa quidem, praetermissi, ne ignorantiae aut inscitiae opinionem praebeam. Neque enim fugit me, multos ante nos de saltatione qui scriberent, maiorem scriptorum suarum partem in eo consumsisse, ut omnes saltationis species percurrerent, et nomina illarum recenscerent, et quae esset unaquaeque, et a quo inuenta esset, rati, se hanc multiplicis doctrinae demonstrationem exhibituros. Ego vero in primis ambitiosum circa talia studium ineptum, et hominis feri studiorum, et mihi intempestivum esse arbitror, ac propterea omitto.

34. De-

"Ἐπειτα δὲ καὶ κείνός σε ἀξιῶ ἐννοεῖν καὶ με-
 μνησθαι, ὅτι μοι νῦν ἐπ' ἅσαν ὄρχησιν πρόκειται
 γενναλογεῖν, ἐδὲ τῷτον τὸν σκοπὸν ὑπερῆσά-
 μην τῷ λόγῳ, ὄρχήσεων ὀνόματα καταριθμή-
 σασθαι, πλὴν ἔσων ἐν ἀρχῇ ὀλίγων ἐπεμνήσθην
 τὰς γενικωτέρας αὐτῶν προχειρισάμενος. ἀλ-
 λὰ τόγε ἐν τῷ παρόντι μοι κεφάλαιον τῷ λό-
 γῳ, τῷτό ἐστι, τὴν νῦν ὄρχησιν καθεστῶσαν ἐ-
 παυνέσαι, καὶ δεῖξαι ὅσα ἐν αὐτῇ τερπνὰ καὶ
 χρήσιμα περιλαβῶσα ἔχει, ἐπ' αὐτῇ ἀρξαμένη
 ἐς τοσῶτον κάλλος ἐπιδιδόνα, ἀλλὰ κατὰ τὸν
 Σεβαστὸν μάλιστα. αἱ μὲν γάρ πρῶται ἐκείναι,
 ὥσπερ τινὲς ῥίζαι καὶ θεμέλιοι τῆς ὄρχήσεως
 ἦσαν· τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς, καὶ τὸν τελευτάτον
 καρπὸν

34. Deinde vero illud etiam te cogitare et me-
 minisse iubeo, mihi iam non propositum hoc
 esse, ut vniuscuiusque saltationis origines perfe-
 quar, neque hunc libro huic scopum a me con-
 stitutum, enumerare saltationum nomina, prae-
 ter pauca illa, quorum ab initio mentionem feci,
 cum summa earum genera proferrem. Sed sum-
 ma mihi praesentis libri haec est, laudare saltatio-
 nem ut nunc constituta est, atque ostendere quan-
 tum illa delectationis et utilitatis complexa ha-
 beat, cum non olim inceperit tanta pulchritudi-
 nis incrementa habere, sed Augusto maxime im-
 perante. Nam primae illae quasi radices quae-
 dam et fundamenta erant saltationis: sed florem

καρπὸν, ὅπερ νῦν μάλιστα ἐς τὸ ἀκρότατον ἀπο-
 τετέλεσται, τῷτο νῦν ὁ ἡμέτερος λόγος διεξέρ-
 χεται, παρεῖς τὸ θερμαῦς κρίζειν, καὶ γέραντον ἐρ-
 χεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα, εἰς μηδὲν τῇ νῦν ταύ-
 τη ἔτι προσήκοντα. εἰδὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ Φρύγιον
 τῆς ἐρχήσεως εἶδος, τὸ παροίνιον καὶ συμποτι-
 κὸν, μετὰ μέθης γιγνόμενον, ἀγροίκων πολλα-
 κίς πρὸς αὐλημα γυναικεῖον ἐρχομένων, σφο-
 δρα καὶ καματηρὰ πηδήματα, καὶ νῦν ἔτι ταῖς
 ἀγροικίαις ἐπιπολάζοντα, ὑπ' ἀγνοίας παρῆλ-
 πον, ἀλλ' ὅτι μηδὲν ταῦτα τῇ νῦν ἐρχήσῃ κοι-
 νωνεῖ. καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις, τὰ
 μὲν τινα εἶδη ἐπαινεῖ ταύτης, τὰ δὲ πάντα ἀπα-
 ξιοῖ,

illius, et perfectissimum fructum, qui nunc ma-
 xime ad summum perfectionis fastigium perue-
 nit, haec nunc oratio nostra persequitur, omisso,
 quid sit Thermaystrida vel gruem saltare, et re-
 liqua, quae nihil iam ad hodiernam pertineant.
 Neque enim illud Phrygium saltationis genus,
 vinolentum illud et in ebriorum conuiuviis exerce-
 ri solitum, rusticorum saepe ad tibicinae cantum
 saltantium saltus vehementes et laboriosos, qui
 nunc adhuc inter rusticos frequentantur, igno-
 rantia quadam praetermissi; verum quod haec ta-
 lia nihil cum hodierna saltatione commune ha-
 bent. Etenim Plato in legibus, quaedam huius
 genera laudat, quaedam vero plane reiecit, diui-
 dens

ξιοῖ, διαιρῶν αὐτὰ ἐς τε τὸ τερπνὸν καὶ τὸ
χρήσιμον, καὶ ἀπελαύνων αὐτῶν τὰ ἀσχημονέ-
ζερα, προτιμῶν δὲ καὶ θαυμάζων θάτερα.

Καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὀρχήσεως τοσαῦτα. τὸ γὰρ
πάντα ἐπέξιόντα μηχανεῖν τὸν λόγον, ἀπειρέκαλόν.
ἃ δὲ τὸν ὀρχησῆν αὐτὸν ἔχεν χρῆ, καὶ ὅπως δεῖ
ἡσκήσθαι, καὶ ἃ μέμασθαι, καὶ οἷς κρατύνειν
τὸ ἔργον, ἥδη σοι δίδειμι, ὡς μάθης, ἑτῶν ῥαδίων
καὶ τῶν εὐμεταχειρίζων ἔσαν τὴν τέχνην, ἀλ-
λὰ πάσης παιδεύσεως ἐς τὸ ἀκρότατον ἀφικνε-
μένην, ἑμμοσικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥυθμικῆς, καὶ
γεωμετρικῆς, καὶ τῆς σῆς φιλοσοφίας μάλιστα,
τῆς τε φυσικῆς καὶ τῆς ἡθικῆς, τὴν γὰρ δια-
λεκτι-

dens illa ipsa in delectationem et vtilitatem, et
reimouens inde indecora, praeferens autem et
admiratione prosequens altera.

35. Ac de saltatione ipsa tantum. Omnibus
enim persequendis producere orationem, ine-
ptum fuerit. Quae vero saltatorem ipsum habere
oporteat, quomodo exercitatus esse debeat, et
quae didicisse et quibus rebus confirmare opus
suum, iam tibi enarro, vti discas, non inter fa-
ciles et leues tractatu esse hanc artem, sed ad
summum omnis doctrinae fastigium pertinere, non
musicae modo, sed rhythmicae etiam, et geome-
tricae, et philosophiae illius tuae maxime, tum
naturalis tum moralis, nam disputatricem illius

λεκτικὴν αὐτῆς περιεργίαν ἀκαρὸν αὐτῇ νενόμι-
κεν. ἔ μὴν ἔδὲ ῥητορικῆς ἀφῆσθηκεν, ἀλλὰ καὶ
ταύτης μετέχει, καθ' ὅσον ἡθῶς τε καὶ πάθος
ἐπιδεικτικὴ ἐστίν, ὧν καὶ οἱ ῥήτορες γλίσχονται.
ἐκ ἀπήλλαντα δὲ καὶ γραφικῆς καὶ πλαστικῆς,
ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν ταύταις εὐρυθυμίαν μάλις α-
μυμένη φαίνεται, ὥς μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν
αὐτῆς, μήτε Ἀπελλῆν εἶναι δοκεῖν.

Πρὸ πάντων δὲ Μνημοσύνην καὶ τὴν θυγα-
τέρα αὐτῆς Πολύμνειαν ἴλεων ἔχειν αὐτῇ πρό-
κειται, καὶ μεμνηῖσθαι πειρᾶται ἀπάντων. κα-
τὰ γάρ τοι τὸν Ὀμηρικὸν Κάλχαντα τὸν ὄρχη-
σὴν εἰδέναι χρὴ τὰ τ' ὄντα, τὰτ' ἑσόμενα,
πρὶν ὄντα, ὥς μηδὲν αὐτὸν διαλανθάνειν, ἀλλ'
εἶναι

subtilitatem intempestivam sibi putavit. Verum
ab oratoria non remouit se, sed huius quoque
partem sibi vindicauit, in quantum mores atque
affectus declaret, cuius rei etiam oratores cupidi
sunt. Neque vero abhorret a pictura et plastice,
sed harum artium concinnitatem in primis imi-
tari deprehenditur, vt nihilo melior neque Phi-
dias, neque Appelles illa esse videatur.

36. Ante omnia vero Mnemosynen eiusque
Polymneian filiam propitiam habere illi proposi-
tum est, ac meminisse tentat omnium. More
enim Homerici illius Calchantis scire oportet sal-
tatore*m omnia quae sunt, et quae fient, quaeque*
fuere, vt nihil ipsum fugiat, sed prompta sit illo-
rum

εἶναι πρόχειρον τὴν μνήμην αὐτῶν. καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς ὑποθέσεως, μιμητικὴ τίς ἐστι ἐπισήμη, καὶ δεικτικὴ, καὶ τῶν ἐννοηθέντων ἐξαγορευτικὴ, καὶ τῶν ἀφανῶν σαφηνιστικὴ. καὶ ὅπερ ὁ Θουκυδίδης περὶ τοῦ Περικλέους ἔφη, ἔπαινον τὸν ἄνδρα, τὰτα καὶ τὰ τοῦ ἀρχηγῆς ἀκρότατον ἂν ἐγκώμιον εἴη, γινώσκει τε τὰ δέοντα, καὶ ἐρμηνεύσαι αὐτά. ἐρμηνεῖαν δὲ νῦν τὴν σαφηνείαν τῶν σχημάτων λέγω.

Ἡ δὲ πᾶσα τοῦ ἔργου χορηγία ἡ παλαιὰ ἰσορρομία ἐστίν, ὡς προεῖπον, καὶ ἡ πρόχειρος αὐτῆς μνήμη τε καὶ μετ' εὐπρεπείας ἐπίδειξις. ἀπὸ γὰρ χάρις εὐθύς, καὶ τῆς πρώτης τοῦ κόσμου γενέσεως ἀρξάμενον, χρὴ αὐτὸν ἅπαντα εἰδέναι, ἄλλοι

rum memoria. Et quantum ad capitale argumentum et propositum artis, scientia est imitandi, ostendendique et cogitata proferendi, et obscura declarandi: et quod Thucydides in laude Periclis dixit, illa summa etiam saltatoris laus fuerit, intelligere quid oporteat, et explicare. Explicationem autem nunc dico claram, vniuscuiusque habitus expressionem.

37. Apparatus omnis huius operis antiqua historia est, ut praedixi, et prompta illius tum memoria tum decora repraesentatio. Oportet enim illum, captis ab ipso statim Chao et prima mundi origine initiis, scire omnia, ad Cleopatram

ἄχρι τῶν κατὰ τὴν Κλεοπάτραν τὴν Αἰγυπτίαν.
 τῷ γὰρ τῷ διασῆματι περιωρίσθω ἡμῖν ἢ τῷ
 ὄρχησῃ πολυμαθεῖα, καὶ τὰ διὰ μέσε μάλισα
 ἴσω, Οὐρανῷ τομὴν, Ἀφροδίτης γονάς, Τιτά-
 νων μάχην, Διὸς γένεσιν, Ῥέας ἀπάτην, Λίθου
 ὑποβολήν, Κρόνου δεσμὰ, τὸν τῶν τριῶν Ἀδελ-
 φῶν κλῆρον.

Εἴτα ἐξῆς Γιγάντων ἐπανάσασιν, πυρὸς κλο-
 πὴν, ἀνθρώπων πλάσιν, Προμηθέως κόλασιν,
 Ἑρωτος ἰσχὺν ἐκατέρω καὶ μετὰ ταῦτα Δήλε
 πλάνην, καὶ Λητῆς ὠδίνεας, καὶ Πύθωνος ἀναι-
 ρεσιν, καὶ Τιτυῷ ἐπιβελήν, καὶ τὸ μέσον τῆς
 γῆς εὐρισκόμενον πτήσει τῶν αἰετῶν.

Δευ-

usque Aegyptiam. Hoc enim interuallo definia-
 tur nobis saltatoris scientia, eaque praefertim
 sciat, quae interiecta sunt, Caeli castrationem,
 natales Veneris, Titanum pugnam, Iouis nati-
 vitatem, fraudem Rheae, subiectumque lapidem,
 Saturni vincula, fratrum trium sortem.

38. Tum deinceps Gigantum seditionem,
 ignem furto subductum, homines formatos, Pro-
 methei poenam, vim utriusque Amoris. Et post
 ista Deli *insulae sublatos* errores, et Latonae par-
 tum, et Pythonem sublatum, Tityi infidias,
 mediumque telluris *locum* volatu aquilarum de-
 prehensum.

39. Den-

Δευκαλίωνα ἐπὶ τέταταις, καὶ τὴν μεγάλην ἐπὶ
 τέττε τῷ βίῃ ναυαγίαν, καὶ λάρνακα μίαν λεί-
 ψανον τῷ ἀνθρώποις γένει Φυλάττασαν· καὶ
 ἐν λίθων ἀνθρώπους πάλιν· εἴτα Ἰάκχῃ σπα-
 ραγμὸν, καὶ Ἦρας δόλον, καὶ Σεμέλης κατὰ-
 φλεξιν, καὶ Διονύσῃ ἀμφοτέρας τὰς γονάς, καὶ
 ὅσα περὶ Ἀθηνᾶς, καὶ ὅσα Ἠφαίστῃ, καὶ Ἐρι-
 χθονίῃ, καὶ τὴν ἔξω τὴν περὶ τῆς Ἀττικῆς,
 καὶ Ἀλιεῖόδιον, καὶ τὴν πρώτην ἐν Ἀρείῳ πά-
 γῳ κρίσιν, καὶ ὅλως τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν μυθo-
 λογίαν.

Ἐξαιρέτως δὲ τὴν Δήμητρος πλάνην, καὶ Κό-
 ρης εὐρεσίαν, καὶ Κελεῖ ξενίαν, καὶ Τριπτολέμῃ
 γεωργίαν, καὶ Ἰκαρίῃ ἀμπελουργίαν, καὶ τὴν Ἠ-
 ρεγύ-

39. Deucalionem super haec, et magnum hoc
 viutente saeculi naufragium, et arcam vnam re-
 liquias humani generis seruantein, et enatos rur-
 sus ex lapidibus homines. Tum Iachum lacerat-
 um, et Iunonis dolum, et combustam Semelen,
 et vtramque Dionysi natiuitatem, et quaecumque
traduntur de Minerua, et de Vulcano, et Erich-
 thonio, et contentionem de Attica, et *interfe-*
ctum a Marte Halirrhodium, et primum *de ea se*
 in Areopago iudicium, et Atticam in vniuersum
 mythologiam.

40. Praeter caetera vero errorem Cereris, in-
 ventamque Liberam, et Celei hospitium, et agri-
 culturam Triptolemi, et vineam ab Icario cul-

εργόνης συμφορὰν, καὶ ὅσα περὶ Βορέα, καὶ ὅσα
 περὶ Ὀρειθυίας, καὶ Θεσείως, καὶ Αἰγέως· ἔτε
 δὲ τὴν Μηδείας ὑποδοχὴν, καὶ αὐτὴς εἰς Πέρσας
 Φυγὴν, καὶ τὰς Ἐρεχθεῖως θυγατέρας, καὶ τὰς
 Πανδίωνος· ἅτε ἐν Θράκῃ ἔπαθον, καὶ ἔπραξαν.
 εἴτα ὁ Ἀνάμας, καὶ ἡ Φυλλίς, καὶ ἡ προτέρα δὲ
 τῆς Ἑλένης ἀρπαγὴ, καὶ ἡ στρατεία τῶν Διοσκύ-
 ρων ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ Ἴππολύτου πάθος,
 καὶ Ἡρακλειδῶν κἀποδοσ. Ἀττικὰ γὰρ καὶ
 ταῦτα εἰκότως ἂν νομίζοιτο· ταῦτα μὲν τὰ Ἀ-
 θηναίων, ὀλίγα πάνυ δείγματος ἕνεκα ἐκ πολλῶν
 τῶν παραλελειμμένων διήλθον.

Ἐξῆς δὲ τὰ Μέγαρα, καὶ Νῆσος, καὶ Σκύλλα,
 καὶ πορφυρεὺς πλόκαμος, καὶ Μίνως πάρος, καὶ
 περὶ

tam, et calamitatem Erigonēs, et quaecumque de
 Borea, et de Oreithyia, et Theseo, et Aegeo narran-
 tur. Ad haec receptionem Medae, et rursus fugam
 ad Persas, et Erechthei filias, et Pandionis, quae
 in Thracia vel passae sunt vel fecerunt. Postea
 tenendi sunt Acamas et Phyllis, et prior Helenae
 raptus, et Dioscurorum contra urbem expeditio,
 et quae acciderunt Hippolyto, et Heraclidarum
 reditus: Attica enim ista quoque videri possunt
 merito. Atque ista quidem Atheniensium, pau-
 ca sane speciminis ergo de multis omissis retuli.

41. Deinde *occurrunt* Megara, et Nisus, et
 Scylla et cincinnus purpureus, et profectio Mi-
 nois,

πῆρὶ τὴν εὐεργέτιν ἀχαρισίᾳ. τοῖς ἐξῆς ὁ Κιθαίρων, καὶ τὰ Θηβαίων, καὶ τὰ Λαβδακιδῶν πάθη; καὶ Κάδμω ἐπιδημία, καὶ βοὸς ὄκλασις, καὶ ὄφεις ὀδόντες, καὶ Σπαρτῶν ἀνάδοσις, καὶ αὐθις τῷ Κάδμῳ εἰς δράκοντα μεταβολή, καὶ πρὸς Λύραν τείχις, καὶ μανία τῷ τετχοποιῷ, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτῷ τῆς Νιόβης ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ ἐπὶ τῷ πένθει σιγή, καὶ τὰ Πενθῆως, καὶ Ἀκταίωνα, καὶ τὰ Οἰδίποδος, καὶ Ἡρακλῆς σὺν τοῖς ἀθλοῖς αὐτῷ ἅπασι, καὶ ἡ τῶν παίδων σφαγή.

Εἶθ' ἡ Κόρινθος πλέα καὶ αὕτη μύθων, τὴν Γλαύκην καὶ τὸν Κρέοντα ἔχουσα· καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν Βαλλεροφόντην καὶ τὴν Σθενέβοιαν, καὶ Ἡλίου

nois, ingratusque aduersus bene de se meritam animus: post quae sequuntur Cithaeron, et Thebanorum, Labdacidarumque res, et Cadmi peregrinatio, et bos procumbens, et dentes serpentis, et Spartorum exortus, ac rursus Cadmi in serpentem mutatio, et aedificatio *Amphionis* ad lyram, et furor structoris et vxoris illius Niobes magniloquentia, et in luctu silentium, et Penthei, et Actaeonis, et Oedipi res, et Hercules suis cum laboribus omnibus, et liberorum illius caedes.

42. Tum Corinthus plena et ipsa fabularum, quae Glaucon habeat et Creontem, et ante hos Bellerophontem et Sthenoboeam, et Solis atque

Ἠλίε μάχην, καὶ Περσειδῶνος· καὶ μετὰ ταῦτα τὴν Ἀθάμαντος μακρίαν, καὶ τῶν Νεφέλης παίδων ἐπὶ τῷ κρείττῳ τὴν διαέριον Φυγὴν, Ἰνου καὶ Μελικέρτα ὑποδοχὴν.

Ἐπὶ τέτοις τὰ Πελοπιδῶν καὶ Μυκῆνας, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς, καὶ πρὸ αὐτῶν, Ἰναχος, καὶ Ἰώ, καὶ ὁ Φρερὸς αὐτῆς Ἄργος, καὶ Ἄτρεὺς καὶ Θυέστης, καὶ Ἀερόπη, καὶ τὸ χρυσὸν δέρας, καὶ Πελοπείας γάμος, καὶ Ἀγαμέμνωνος σφαγὴ, καὶ Κλυταιμνήστρας τιμωρία. καὶ ἐπὶ πρὸ τούτων ἡ τῶν ἑπτὰ λοχαγῶν στρατεία, καὶ ἡ τῶν Φυγάδων γαμβρῶν τῷ Ἀδράστῃ ὑποδοχὴ, καὶ ὁ ἐκ' αὐτοῖς χρησμός, καὶ ἡ τῶν πεσόντων ἀταφία, καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα καὶ Μενεικῆος ἀπώλεια.

Καὶ

Neptuni pugnam: ac post haec Athamantis furem, et liberorum Nephelae aëriam in ariete fugam, Ino et Melicertam mari exceptos.

43. Post haec Pelopidarum res et Mycenae, tum quae ibi, ante hos quoque, gesta sunt: Inachus, atque Io, ipsiusque Argus Custos, et Atræus ac Thyestes, et Aerope, et aureum vellus, et Pelopeiae nuptiae, et caedes Agamemnonis, et poena Clytaemnestrae: et ante haec etiam septem ducum ad Thebas expeditio, receptioque generorum Adraști exulum, oraculumque de illis, et insepulti qui ibi ceciderant, et Antigones propter ista Menoeceique interitus.

44. Et

Καὶ τὰ ἐν Νεμέᾳ δέ, ἡ Ὑψιπύλη καὶ Ἀρχέ-
μορος, ἀναγκαϊότατα τῷ ὄρχησῃ μνημονεύμα-
τα. καὶ πρὸ αὐτῶν εἴσεται τὴν Δανάης παρ-
θένηυσιν, καὶ Περσέως γέννησιν, καὶ τῶν ἐπὶ
τὰς Γοργόνας ἄθλον αὐτῷ προηρημένον, ὧ οἰκεία
καὶ ἡ Αἰθιοπικὴ διήγησις, Κασσιέπεια καὶ Ἀν-
δρομέδα, καὶ Κεφεὺς, ὃς καὶ ἄστροισ ἐγκατέλε-
ξεν ἡ τῶν μετὰ ταῦτα πίσις. καὶ κείνα δὲ τὰ
ἀρχαῖα τὰ Αἰγύπτῳ καὶ Δαναῷ, εἴσεται καὶ
τὴν ἐπιθαλάμιον ἐπιβελήν.

Οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἡ Λακεδαιμόνων τοιαῦτα
παρέχεται· τὸν Ὑάκινθον, καὶ τὸν τῷ Ἀπόλ-
λωνας ἀνταγασὴν Ζέφυρον, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ δία-
κῳ τῷ μειρακίῳ σφαγὴν, καὶ τὸ ἐκ τῷ αἵματι
ἄνθος,

44. Et quae in Nemea acciderunt, Hypsipyle
et Archemorus, res saltatori memoratu maxime
necessariae. Et ante ista sciet custoditam Danaës
virginitatem, et natum ex ea Perseum, propo-
litumque illi contra Gorgonas certamen; cui do-
mestica etiam illa Aethiopica narratio, Cassiepeia
et Andromeda, et Cepheus, quos astris etiam ad-
numeravit fides posterior. Illa quoque antiqua
sciet de Aegypto et Danao, et illas in nuptiali
toro infidias.

45. Non pauca vero etiam Lacedaemon talia
paebet. Hyacinthum, et rivalem Apollinis Ze-
phyrum, et caedem pueri a disco, et florem ex
sanguine

ἄνθος, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ αἰάζουσαν ἐπιγραφὴν,
καὶ τὴν Τυνδάρειω ἀνάσασιν, καὶ τὴν Διὸς ἐπὶ τέ-
τῳ κατ' Ἀσκληπιῷ ὄργην. ἔτι δὲ καὶ τὸν Πά-
ριδος ξενισμόν, καὶ τὴν Ἑλένης ἀρπαγὴν, μετὰ
τὴν ἐπὶ τῷ μῆλῳ κρίσιν.

Νομισέον γὰρ τῇ Σπαρτιατικῇ ἰσορίᾳ, καὶ τὴν
Ἰλιακὴν συνῆφθαι, πολλὴν ἔσαν καὶ πολυπρόσ-
ωπον. καὶ ἔκαστον γὰρ τῶν ἐκεί πεσόντων,
δράμα τῇ σκηνῇ πρέσβεται. καὶ μεμνησθαι δεῖ
τέτων αἰεί, μάλιστα ἀπὸ τῆς ἀρπαγῆς οὐδὺς ἄ-
χρι τῶν ἐν τοῖς νόσοις γεγενημένων, καὶ τῆς Αἰ-
νεΐα πλάνης καὶ Διδῶς ἔρωτος, ὧν ἂν ἀλλότρια
καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀρέστην δράματα, καὶ τὰ ἐν
Σκυθίᾳ τῷ ἥρωϊ τετολμημένα. ἐκ ἀπώδᾳ δὲ
καὶ

sanguine, inscriptionemque in illo lugubrem:
et excitatum ab inferis Tyndarum, Iouemque
propterea iratum Aesculapio. Porro hospitium
Paridis, et Helenae raptum, post iudicium de
pomo.

46. Putandum enim, Spartanae historiae Iliacam quoque connexam esse, quae multa est et multarum personarum: de vnoquoque enim eorum qui ibi ceciderunt, actus aliquis scenae propositus est: et meminisse horum oportet semper, maxime statim inde a rapina usque ad ea, quae in reditu cuiusque facta sunt, et errorum Aeneae et Didis amorum, a quibus non alieni actus circa Oresten, et quae in Scythia Heros ille ausus est.

Nec

καὶ τὰ πρὸ τᾶτων, ἀλλὰ τοῖς Ἰλίουχοις συγγενῇ,
Ἀχιλλέως ἐν Σκύρῳ παρθένευσις, Ὀδυσσεὺς
μανία, καὶ Φιλοκτήτης ἐρημία, καὶ ὅλως, ἡ πᾶ-
σα Ὀδυσσεὺς πλάνη, καὶ Κίρκη, καὶ Τηλέγε-
νος, καὶ ἡ Αἰόλη τῶν ἀνέμων δυναστεία, καὶ τὰ
ἄλλα μέχρι τῆς τῶν μνηστῆρων τιμωρίας· καὶ
πρὸ τᾶτων ἡ κατὰ Παλαμήδους ἐπιβελή, καὶ ἡ
Ναυπλίου ὄργη, καὶ ἡ Αἴαντος μανία, καὶ ἡ θα-
τέρη ἐν ταῖς πέτραις ἀπώλεια.

Ἐχει πολλὰς ἀφορμὰς καὶ Ἥλις τοῖς ὀρχεῖ-
σθαι περρωμένοις, τὸν Οἰνόμαον, τὸν Μυρτί-
λον, τὸν Κρόνον, τὸν Δία, τὰς πρώτας τῶν Ὀ-
λυμπίων ἀγωνισίας.

Πολλή·

Nec abhorrent ab hisce quae ante gesta sunt, sed
cognata rebus Iliacis, Achillis in Scyro pro vir-
gine commoratio, furor *simulatus* Vlyssis, Philo-
ctetes destitutus, et tota, in vniuersum, Vlysses
peregrinatio, et Circe, et Telegonus, et Aeoli
in ventos potestas, et reliqua ad poenam vsque
procorum. Et ante haec structae Palamedi insi-
diae, et Nauplii irae, et furor Aiacis, et alterius
Aiacis in scopulis interitus.

47. Habet multas occasiones Elis quoque pro
saltare conantibus, Oenomaum, Myrtilum, Sa-
turnum, Iouem, primos Olympiorum certatores.

48. Mul-

Πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατ' Ἀρκαδίαν μυθολογία, Δάφνης Φυγή, Καλλισῆς θηρίωσις, Κενταύρων παροιμία, καὶ Πανὸς γοναί, Ἀλφειῶ ἔρως, καὶ ὕφαλος ἀποδημία.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Κρήτην ἀφίκη τῷ λόγῳ, πᾶμπολλα κακῆθεν ἡ ὄρχησις ἐρανίζεται, τὴν Εὐρώπην, τὴν Πασιφάην, τὰς Ταύρας ἀμφοτέρως, τὸν Λαβύρινθον, τὴν Ἀριάδνην, τὴν Φαίδραν, τὸν Ἀνδρόγεων, τὸν Δαίδαλον, τὸν Ἰκαρον, τὸν Γλαῦκον, τὴν Πολυίδεα μαντικὴν, τὸν Τάλω, τὸν χαλκῆν τῆς Κρήτης περίπολον.

Καὶ εἰς Αἰτωλίαν μετέλθης, κακῆ πολλὰ ἡ ὄρχησις καταλαμβάνει· τὴν Ἀλθαίαν, τὸν Μελέαγρον, τὴν Ἀταλάντην, τὸν δαλόν, καὶ πο-
ταμῶ

48. Multa quoque circa Arcadiam fabularum materies, Daphnes fuga, Callistus in feram mutatio, Centaurorum ebrii furores, Panis natiuitas, amor Alphei et iter sub mari.

49. Verum etiam in Cretam si commemoratio-
ne pergat, multa inde quoque sibi saltatio colligit, Europen, Pasiphaën, et vtrobique Tauros, Labyrinthum, Ariadnen, Phaedram, Androgeon, Daedalum, Icarum, Glaucum, Polyidi vaticinandi artem, Talum illum aeneum per Cretam erronem.

50. Et in Aetoliam si transferis, etiam ibi multa inuenit saltatio: Althaeam, Meleagrum, Atalantam, fatalem illum torrem, Herculis cum fluuio
luctam

ταμῷ καὶ Ἡρακλέες πάλιν, καὶ Σειρήνων γένε-
σιν, καὶ Ἐχινάδων ἀνάδοσιν, καὶ μετὰ τὴν μα-
νίαν Ἀλκμαίωνος οἴκησιν. εἶτα Νέσσον καὶ Δρι-
ανείρας ζήλοτυπίαν, ἐφ' ἣ τὴν ἐν Οἴτῃ πυραίν.

Ἔχει καὶ Θράκη πολλὰ τῷ ὀρχησομένῳ ἀναγ-
καῖα, τὸν Ὀρφέα, τὸν ἐκείνῃ σπαραγμὸν, καὶ
τὴν λάλῃ αὐτῷ κεφαλὴν τὴν ἐπιπλέσσαν τῇ
λύρᾳ, καὶ τὸν Αἴμον, καὶ τὴν Ῥοδόπην, καὶ τὴν
Λυκέρην κόλασιν.

Καὶ Θεσσαλία δὲ ἔτι πλείω παρέχεται, τὸν
Περίαν, τὸν Ἰάσονα, τὴν Ἀλκίησιν, τὸν τῶν
πεντήκοντα νέων σόλον, τὴν Ἀργῶ, τὴν λάλῃ
αὐτῆς τρόπιν.

Τὰ ἐν Λήμνῳ τὸν Αἰήτην, τὸν Μηδείας ὄνει-
ρου, τὸν Ἀψύρτη σπαραγμὸν, καὶ τὰ ἐν τῷ
παρά-

lyctam, Sirenum natales, et ortas Echinadas, et
furore discusso Alcmaeonis constitutam familiam.
Tum Nessum et Deianirae zelotypiam, ex ea-
que *Herculis* in Oeta rogam.

51. Habet etiam Thrace multa saltaturo ne-
cessaria: Orpheum, eius laniationem, caput illius
loquax lyrae innatans; et Haemum, et Rhodo-
pen, et Lycurgi supplicium.

52. Ac Thessalia multo etiam plura exhibet,
Peliam, Iasonem, Alcestin, quinquaginta iuue-
num classem, Argo, loquacem illius carinam.

53. Ea quae in Lemno acta sunt, Aeetem, Me-
deae somnium, laceratum Absyrtum, et gesta
in

παράπλω γεγόμενα· καὶ μετὰ ταῦτα τὸν Πρω-
τεσίλαον καὶ τὴν Λαοδάμειαν.

Καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν πάλιν διαβῆς, πολλὰ καὶ
κεῖ δράματα. ἡ γὰρ Σάμος εὐθύς καὶ τὸ Πολυ-
κράτης πάθος, καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς μέχρι
Περσῶν πλάνη· καὶ τὰ ἔτι ἀρχαιότερα, ἡ τῆς
Ταντάλης Φλυαρία, καὶ ἡ παρ' αὐτῷ θεῶν ἐξία-
σις, καὶ ἡ Πέλοπος κρεουργία, καὶ ὁ ἐλεφάντι-
νος ὤμος αὐτῆς.

Καὶ ἐν Ἰταλίᾳ δὲ ὁ Ἑριδανὸς, καὶ Φαέθων,
καὶ Αἴγυιοι ἀδελφοὶ θρηνῆσαι, καὶ ἡλεκτρον
δακρύσαι.

Εἴσεται δὲ ὁ τοιοῦτος καὶ τὰς Ἑσπερίδας, καὶ
τὸν Φρεξρὸν τῆς χρυσοῦς ὑπώρας δράκοντα, καὶ
τὸν

in praeternauiigando: et post ista Protefilaum et
Laodamian.

54. Et si in Asiam rursus transeas, multae ibi
etiam actiones. Statim enim occurrit Samus et
Polycratis calamitas, filiaeque ipsius ad Persas
usque error: et antiquiora adhuc, lingua Tantali
incontinens, Deorum apud illum epulae, macta-
tus Pelops *redditusque illi humerus eburneus*.

55. In Italia vero Eridanus, et Phaëthon, et
sorores illius populi plorantes electri lacrimas.

56. Norit talis etiam Hesperides, et custo-
dem aurei auctumni draconem, et Atlantis
labo-

τὸν Ἀτλάντος μόχθον, καὶ τὸν Γηρυόνην, καὶ τὴν ἐξ Ἐρυθραίας ἔλασιν τῶν βοῶν.

Οὐκ ἀγνοῇ δὲ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορφώσεις ἀπάσας, ὅσαι εἰς δένδρα, ἢ θηρία, ἢ ὄρνεα ἠλλάγησαν, καὶ ὅσαι ἐκ γυναικῶν ἄνδρες ἐγένοντο, τὸν Καινέα λέγω, καὶ τὸν Τειρεσίαν, καὶ τὰς τοιαύτας.

Καὶ ἐν Φοινίκῃ δὲ Μύρραν, καὶ τὸ Ἀσσύριον ἐκεῖνο πένθος μεριζόμενον 9). καὶ ταῦτα εἴσεται
καὶ

laborem, et Geryonem, et boues ex Erytheia ab actos.

57. Neque ignorabit fabulosas formarum immutationes, quae in arbores, aut bestias, aut aues mutatae sunt, et quae ex mulieribus viri factae, Caeneum dico et Tiresiam, et similes.

58. In Phoenice Myrrham, et Assyrium illum luctum alternum. Haec, inquam, norit. Insuper

9. *Μεριζόμενον*] *Μεριζόμενον* hic *alternum* vertere malui. Adonis, Myrrhae filius, alternis lugetur apud Assyrios, quam diu nempe est cum Proserpina, ἐν αἰδή, quam diu latet anni fertilitas, hieme quasi sepulta; deinde iterum gaudii materiem praebet, cum est cum Venere, secundam facit naturam etc. Igitur diuisus inter Venerem et Proserpinam Adonis alternis, quod dixi, apud Assyrios lugetur. *Gesner.*

καὶ τὰ νεώτερα δέ, ὅσα μετὰ τὴν Μακεδόνων
ἀρχὴν ἐτολμήθη ὑπὸ τε Ἀντιπάτρου, καὶ παρὰ
Σελεύκου ἐπὶ τῷ Στρατονίκῃς ἔρωτι.

Τὰ γὰρ Αἰγυπτίων μυθικώτερα ὄντα εἴσεται
μὲν, συμβολικώτερον δὲ ἐπιδείξεται, τὸν Ἐπα-
φον λέγων, καὶ τὸν Ὀσίριν, καὶ τὰς τῶν θεῶν
εἰς τὰ ζῶα μεταβολάς. πρὸ πάντων δὲ τὰ πε-
ρὶ τὰς ἑρωτας αὐτῶν, καὶ αὐτῆ τῇ Διός, καὶ
εἰς ὅσα ἑαυτὸν μετεσκέυασεν.

Εἴσεται δὲ καὶ τὴν ἐν αὐτῇ ἀπασαν τραγωδίαν,
καὶ τὰς κολάσεις, καὶ τὰς ἐφ' ἐκάστῃ αἰτίας, καὶ
τὴν Πειρίθου καὶ Θησέως ἀχρὶ τῆς αὐτῆς ἐταιρείαν.

Συνελόντι δὲ εἰπεῖν, ἔδεν τῶν ὑπὸ τῆ Ὀμή-
ρου καὶ Ἡσιόδου, καὶ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ
μάλι-

super vero etiam, recentiora, quae post magnum
illud Macedonum imperium suscepta sunt ab An-
tipatro, et a Seleuco amore Stratonices.

59. Aegyptiorum illa occultiora sciet quidem,
sed per signa tantum quaedam demonstrabit: E-
paphum dico, et Osirin, et mutatos in animalia
Deos: ante omnia vero amores illorum, ipsius-
que adeo Iouis, et in quos se habitus mutauerit.

60. Sciet etiam totam illam apud inferos tra-
goediam, supplicia, et singulorum causas, et
Perithoi atque Thesei ad inferos usque amicitiam.

61. Vt breuiter comprehendam, nihil eorum,
quae ab Homero et Hesiodo, et optimis poetis
et

μάλις τῆς τραγωδίας λεγομένων, ἀγνοήσει. ταῦτα πάνυ εὐλὶγα ἐκ πολλῶν, μᾶλλον δὲ ἀπείρων τὸ πλῆθος ἐξελών, τὰ κεφαλαιωδέερα κατέλεξα, τὰ ἄλλα τοῖς τε παηταῖς ἀδελφοῖς, καὶ τοῖς ἐρχομένοις αὐτοῖς δεικνύναι, καὶ σοὶ προσεξευρίσκειν κατ' ὁμοιότητα τῶν προσημμένων, ὥστε πάντα πρόχειρα καὶ πρὸς τὸν καιρὸν ἕκαστον τῷ ἐρχομένῳ προπεπορισμένα, καὶ προτεταμιευμένα κείσθαι ἀναγκαῖον.

Ἐπεὶ δὲ μιμητικὸς ἐστὶ, καὶ κινήμασι τὰ ἀδόμενα δείξειν ὑπισχνεῖται, ἀναγκαῖον αὐτῷ, ὅπερ καὶ τοῖς ῥήτοσι, σαφηνεῖν ἀσκεῖν, ὥς ἕκαστον τῶν δεικνυμένων ὑπ' αὐτῷ δηλοῦσθαι, μηδενὸς ἐξηγητῆ. δεόμενον. ἀλλ' ὅπερ εἶπεν ὁ Πυθικός

et maxime tragicis dicuntur, ignorabit. Haec pauca sane de multis, vel potius multitudinem de infinitis numero decerpens, enumeraui praecipua, reliqua tum poetis canenda relinquens, tum ipsis ostendenda saltatoribus, tibi que ad similitudinem praedictorum inuenienda, quae omnia in promptu, et unoquoque tempore iam ante praeparata, et in penu quasi reposita esse saltatori necesse est.

62. Quandoquidem vero imitator est, et motibus ostendere ea quae canuntur promittit, opus est illi, quemadmodum et oratoribus, exercere diluciditatem, ut unumquodque eorum, quae ostenduntur ab illo, declaratur, neque interprete opus habeat: sed quod dixit oraculum Py-

θικός χρησμός, δεῖ τὸν θεώμενον ἔρχησιν, καὶ
κωφᾷ συνιέναι, καὶ μὴ λαλέοντος (τᾷ ὀρχηστῇ)
ἀκούειν.

Ὁ δὲ καὶ Δημήτριον τὸν Κυνικὸν παθεῖν λέ-
γασιν. ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁμοίᾳ σοι κατηγορεῖ
τῆς ὀρχηστικῆς, λέγων τᾷ αὐλᾷ, καὶ τῶν συρίγ-
γων καὶ τῶν κτύπων, παρεργόν τι τὸν ὀρχηστὴν
εἶναι, μηδὲν αὐτὸν πρὸς τὸ δράμα συντελεῖντα,
κινέμενον δὲ ἄλογον ἄλλως κίνησιν καὶ μάταιον,
ἔθενός αὐτῇ νῦν προσόντος· τῶν δ' ἀνθρώπων
τοῖς περὶ τὸ πρᾶγμα γοητευομένων, ἐσθλῆτι Ση-
ρικῇ καὶ προσωπαίῳ εὐπρεπεῖ, αὐλῷ τε καὶ τε-
ρετίσμασι, καὶ τῇ τῶν ἀδόντων εὐφωνίᾳ, οἷς
κοσμεῖσθαι μηδὲν ἐν τῷ τᾷ ὀρχηστῇ πρᾶγμα. ὁ
τότε

thicum, oportet a spectatore saltationis et mutum
intelligi, et audiri nihil loquentem saltatorem.

63. Quod etiam Cynico Demetrio accidisse
aiunt. Cum enim et ipse similibus argumentis,
quibus tu, vsus accusaret saltatoriam, dicens ti-
biae et fistularum et percussionum accessionem
esse saltatorem, qui nihil ipse ad actionem con-
ferat, sed moueatur temere, motu quodam irra-
tionabili atque vano, quippe cui intellectus nul-
lus insit, fascinatīs interim hominibus per ea
quae adiuncta rei sunt, vestem Sericam, et per-
sonam decentem, et tibiam atque contillationes,
bonasque canentium voces, quibus exornari di-
ceret opus saltatoris, quod per se nihil esset: sal-
tator

πότε κατὰ τὸν Νέρωνα εὐδοκίμων ὀρχηστὴς, καὶ
 ἀσύνατος, ὡς φασιν, ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος, ἐν
 τε ἰστορίας μνήμη, καὶ κινήσεως καλλιειδενεγκῶν,
 ἐδεδήθη τοῦ Δημητρίου εὐγνωμονεστάτην, οἶμαι,
 τὴν δέξιν, ἰδεῖν ὀρχάμενον, ἔπειτα κατηγο-
 ρεῖν αὐτῶ, καὶ ὑπέσχετό γε ἄνθ' αὐλῶ, καὶ
 ἀσμάτων ἐπιδείξεσθαι αὐτῶ· καὶ ἔτως ἐποίη-
 σεν· ἡσυχίαν γὰρ τοῖς τε κτυπᾶσι, καὶ τοῖς
 αὐλῶσι, καὶ αὐτῶ παραγγείλας τῷ χορῶ, αὐ-
 τὸς ἐφ' ἑαυτῶ ὠρχήσατο τὴν Ἀφροδίτης καὶ
 Ἄρεος μοιχεῖαν, Ἡλίον μηνύοντα, καὶ Ἡφα-
 στον ἐπιβελεύοντα, καὶ τοῖς δεσμοῖς ἀμφοτέρους
 τὴν τε Ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρη σαγηνεύοντα,
 καὶ τοὺς ἐφεσῶτας θεοὺς ἕκαστον αὐτῶν, καὶ
 αἰδουμένην μὲν τὴν Ἀφροδίτην, ὑποδεδοικότα
 δὲ

tator qui tum floreret, Neronis temporibus, non
 imprudens, ut aiunt, sed si quis alius, et histo-
 riae memoria, et motus decentia, praestans, pe-
 tiit a Demetrio rem aequissimam, puto, ut sal-
 tantem se videret, deinde accusaret: promissitque,
 se absque tibia et canticis copiam sui facturum.
 Idque fecit. Imperato enim *scamilla* pulsantibus
 et infantibus tibias, choroque ipsi, silentio, ipse
 per se saltavit Martis atque Veneris adulterium,
 solem indicantem, insidiantem Vulcanum, et
 vincula vtriusque, Veneri ac Marti, iniicientem,
 adstantiumque Deorum unumquemque: et Ve-
 nereim quidem pudore suffusam, aliquantum

δὲ καὶ ἰκτετεύοντα τὸν Ἄρη, καὶ ὅσα τῇ ἰσορείᾳ ταύτῃ πρέσβειν, ὥς τὸν Δημήτριον ὑπερησθέντα τοῖς γιγνομένοις, τῷτον ἔπαινον ἀποδοῦναι τὸν μέγιστον τῷ ὀρχηστῇ. ἀνέκραγε γάρ, καὶ μεγάλη τῇ Φωνῇ ἀνεφθέγγετο· Ἀκῶ ἀνθρώπε ἂ ποιῆς, ἔχ' ὁρῶ μόνον, ἀλλὰ μοι δοκεῖς ταῖς χερσὶν αὐταῖς λαλεῖν.

Ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸν Νέρωνα ἑσμέν τῷ λόγῳ, βέλομαι καὶ βαρβάρῃ ἀνδρὸς τὸ ἐπὶ τῷ αὐτοῦ ὀρχηστῇ γενόμενον εἰπεῖν, ὅπερ μέγιστος ἔπανος ὀρχηστικῆς γένοιτ' αὖν. τῶν γὰρ ἐκ τῷ Πόντου βαρβάρων βασιλικὸς τις ἀνθρώπος κατὰ τι χρέος ἦκων ὡς τὸν Νέρωνα, ἐθεῖτο μετὰ τῶν ἄλλων τὸν ὀρχηστὴν ἐκείνον, ἔτω σαφῶς ὀρχε-
μενον,

metuentem vero et supplicantem Martem, et quaecumque insunt in hac historia; adeo ut supra modum his quae fierent delectatus Demetrius, hanc saltatori laudem maximam tribueret. Exclamavit enim et maximā voce: *audio*, inquit, *homo*, quae facis, non solum video: sed ipsis mihi manibus loqui videris.

64. Quando vero circa Neronem nostra versatur oratio, volo etiam, quid barbaro homini in eodem saltatore acciderit, commemorare, quae quidem maxima saltatoriae artis laus fuerit. Regii generis homo de Barbaris ad Pontum, qui negotii cuiusdam sui causa ad Neronem venerat, spectabat cum aliis saltatorem illum saltantem ita dilu-

μενον, ὡς καὶ τοὶ μὴ ἐπακούοντα τῶν ἀδομένων
(ἡμιέλλην γὰρ τις ὢν ἐτύγγανε) συνιέναι ἀπάν-
των. καὶ δὴ ἀπιὼν ἤδη εἰς τὴν οἰκίαν, τῷ Νε-
ρωνος δεξιζμένῃ, καὶ ὃ, τι βέλοιο αἰτεῖν κε-
λεύοντος, καὶ δώσων ὑπισχναμένῃ, Τὸν ὄρχη-
σὴν, ἔφη, δὲς τὰ μέγιστα εὐφρανεῖς. τῷ δὲ
Νέρωνος ἐρομένῃ, Τί ἂν σοι χρήσιμος γένοιτο
ἐκεῖ; Προσοίμης, ἔφη, βαρβάρους ἔχω, οὐχ
ὑμογλώττης, καὶ ἐρμηνέων οὐ ῥάδιον εὐπορεῖν
πρὸς αὐτάς. ἦν ἂν τινος δέωμαι, διανεύων οὗ-
τος ἕκαστά μοι ἐρμηνεύσει. τοσῶτον ἄρα καθί-
καστο αὐτῷ ἡ μίμησις τῆς ὀρχήσεως, ἐπίσημός
τε καὶ σαφὴς φανεῖσα.

Ἦ δὲ

dilucide, vt, licet ea quae cantabantur non asse-
queretur, semi-Graecus enim erat, omnia tamen
intelligeret. Itaque cum reditum iam pararet,
Nerone illum complectente, et, quidquid vel-
let, iubente petere, atque dare pollicente, Bea-
veris, inquit, si saltatorem illum mihi dederis. In-
terrogante autem Nerone, Qui nam tibi utilis ibi
esse possit? Accalas, inquit, habeo barbaram lin-
guae diuersae, et difficile est interpretes ad illos nan-
cisci: si quid igitur opus habuero, hic nutibus suis
omnia mihi explicabit. Adeo in animum illius de-
scenderat imitatio saltationis, quae insignis et di-
lucida illi videretur.

Ἡ δὲ πλείη διατριβὴ καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ῥη-
 χησικῆς ἢ ὑπόκρισις ἐστίν, ὡς ἔφην, κατὰ τὰ
 αὐτὰ καὶ τοῖς ῥήτορσιν ἐπιτηδευομένη, καὶ μά-
 λιστα τοῖς τὰς καλεσμένας ταύτας μελέτας διε-
 ξίσιν. οἷδε I) γὰρ καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπ-
 αινεμένη, τῷ ἐοικέναι τοῖς ὑποκειμένοις προσώ-
 ποις, καὶ μὴ ἀπὸ δὲ εἶναι τὰ λεγόμενα τῶν εἰσ-
 αγομένων ἀρισεύων II), ἢ τυραννοκτόνων, ἢ πε-
 νήτων,

65. Caeterum maxima occupatio et scopus sal-
 tatoriae artis est actionis assimilatio, vti dixi, cui
 eodem modo rhetores dant operam, et illi maxi-
 me, qui eas quas declamationes vocamus, per-
 sequuntur. Solet enim in illis quoque laudari
 vehementer, cum congruunt personis subiectis,
 eaque quae dicuntur non abhorrent ab his, qui
 introducuntur viris fortibus, aut tyrannicidis,
 aut

10. Οἷδε] Puto dedisse Lucianum εἶωθε.
 Certe ita interpretatus sum. *Gesner.* Illud
 οἷδε certe intolerabile videtur, sed quia va-
 riis modis corrigi potest, et aequè in οἷδε
 — ἐπαινέμενοι ac in αἶ δὲ + εἶναι. Aequè
 in εἶωθε, quam in ἡ δὲ mutari, ideo ni-
 hil muto, quia incertum est, quid Lucianus
 reliquerit. *Gesneri* εἶωθε optimum videre-
 tur, si cum ἐπαινέμενη satis cohaerere pos-
 set. Etsi enim alias participium pro infiniti-
 uo usitatum, cum hoc verbo id noster sal-
 tem adhibere non solet. *Reitz.*

11. Ἀρισεύων] Non satis assequitur vna vox
 Lati-

νήτων, ἢ γεωργῶν, ἀλλ' ἐν ἐνάτῳ τέτων τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἐξαιρέτον δείκνυσθαι.

Ἐθέλω γὰρ σοι καὶ ἄλλας βαρβάρους ῥῆσιν ἐπὶ τέτοις εἰπεῖν. ἰδὼν γὰρ πέντε πρόσωπα τῷ ὀρχηστῇ παρεσκευασμένα (τσοῦτον γὰρ μερῶν τὸ δῶμα ἦν) ἐζήτει, ὅνα ὀρῶν τὸν ὀρχηστὴν, τίνες οἱ ὀρχησόμενοι καὶ ὑποκρινόμενοι τὰ λοιπὰ προσώπων εἶεν; ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν ὅτι ὁ αὐτὸς ὑποκρίνεται, καὶ ὑπορχήσεται τὰ πάντα, Ἐλελή-
θεις,

aut pauperibus, aut agricolis; sed in unoquoque horum, quod proprium est, quod eximium, demonstratur.

66. Volo autem tibi etiam alterius Barbari de hisce rebus dictum referre. Videns enim quinque personas saltatori paratas, tot nempe partium erat actio, et unum modo videns saltatorem, interrogavit, *Quinam saltaturi et acturi reliquas personas essent?* Cum vero audisset, eundem acturum, et modos praeiturum omnes, *Nesciebam*,
B b 5 inquit,

Latina vim quae subiecta est τοῖς ἁριστεῦσι. Sunt enim, qui insigne et eminens fortitudinis documentum edidere, quod praemio dignum leges iudicant, qui non bene tantum sed optime, comparatione aliorum, gesserunt rempublicam. Latina declamatorum schola fortes vocat simpliciter, aut fortiter fecisse dicit. Gesner.

Θεῖς, ἔφη, ὦ βέλτισε, σῶμα μὲν τέτο ἐν, πολλὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων. ταῦτα μὲν ὁ Βάρβαρος.

Οὐκ ἀπεικίτως δὲ καὶ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὀρχηστὴν παντόμιμον καλεῖσιν, ἀπὸ τῆς δρωμένης σχεδόν. καλὴ γὰρ καὶ ἡ ποιητικὴ παραίνεσις ἐκείνη, τὸ, ὦ παῖ, Πεντίε θηρὸς πετραίη νόον ἔσχων, πάσαις πολέεσσιν ὁμίλει, καὶ τῷ ὀρχηστῇ ἀναγκάια. καὶ δεῖ προσφύντα τοῖς πράγμασι συνοικεῖν ἑαυτὸν ἐκάσω τῶν δρωμένων. τὸ δὲ ὅλον, ἥθη καὶ πάθη δείξειν καὶ ὑποκρινεῖσθαι ἢ ὀρχηστὴς ἐπαγγέλλεται, νῦν μὲν ἔρῳντα, νῦν δὲ ὀργιζόμενον τινεὶ εἰσάγχεα, καὶ ἄλλον μεμνηνότεν, καὶ ἄλλον λελυπημένον, καὶ ἅπαντα ταῦτα

inquit, vir optime, te corpus quidem hoc unum, animas autem multas habere. Haec Barbarus.

67. Non absurde autem Itali saltatorem appellant Pantomimum, (*imitatorem omnium*) ab eo quod fit fere. Pulchra enim illa quoque poetica adhortatio: *Fili, beluae in saxismarinae* (Polypi) *modo adhaerens urbes populosque frequenta*, et saltatori necessaria, oportetque rebus adhaerescen-tem familiarem se et quasi domesticum unicuique eorum, quae aguntur, reddere. Atque in univ-
ersum mores atque affectus se demonstraturam atque actione expressuram, saltatio pollicetur, nunc amantem, nunc irascentem aliquem inducens, et furem alium, affectum alium tristi-
cia,

ταῦτα μεμετρημένως. τὸ γὰρ παραδοξότατον, τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἄρτι μὲν Ἀθάμας μεμηνώς, ἄρτι δὲ Ἰνὼ Φεβραμένη δείκνυται· καὶ ἄλλοτε Ἀτρεὺς ὁ αὐτός, καὶ μετὰ μικρὸν Θυέστης, εἴτα Αἰγισθος, ἢ Ἀερόπη· καὶ πάντα ταῦτα εἰς ἄνθρωπος ἐστὶ.

Τὰ μὲν ἔν ἄλλα θεάματα καὶ ἀνέσματα ἐνὸς ἐκάσθε ἔργε τὴν ἐπίδειξιν ἔχει. ἢ γὰρ αὐλὸς ἐστίν, ἢ κιθάρα, ἢ διὰ Φωνῆς μελωδία, ἢ τραγικὴ δραματουργία, ἢ κωμικὴ γελοιοποιία. ὁ δὲ ὄρχησθης τὰ πάντα ἔχει συλλαβών. καὶ ἔνεσι ποιήσιν καὶ παυμιγῇ τὴν παρασκευὴν αὐτῷ ἰδεῖν, αὐλόν, σύριγγα, ποδῶν κτύπον, κυμβάλα ψέφον, ὑποκριτῶν εὐφωνίαν, ἀδόντων ὁμοφωνίαν.

Ἔτι

tia, et sua vnumquodque mensura. Quod enim in primis admirabile est, eodem die iam quidem Athamas furens, iam perterrita Ino ostenditur: et alias idem est Atreus, ac paullo post Thyestes, tum Aegysthus, aut Aërope, et omnia haec vnus homo est.

63. Igitur spectacula quidem reliqua et acroamata, vnius cuiusdam operis specimen edunt: aut enim tibia est aut cithara, aut vocis cantus, aut tragica actionis repraesentatio, aut comica risus affectatio: et saltator omnia complexus habet, et licet varium illius et mixtum ex omnibus apparatus videre, tibiam, fistulam, pedum percussionem (*scamillum*) cymbali strepitum, actoris vocalitatem, canentium concentum.

69. Por-

Ἔτι δὲ τὰ μὲν ἄλλα θατέρω τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔργα ἐσὶ· τὰ μὲν ψυχῆς, τὰ δὲ σώματος. ἐν δὲ τῇ ὀρχήσει ἀμφοτέρω συμμεινικται, καὶ γὰρ διανοίας ἐπίδειξιν τὰ γιγνόμενα ἔχει, καὶ σωματικῆς ἀσκήσεως ἐνέργειαν. τὸ δὲ μέγιστον ἡ σοφία τῶν δρωμένων, καὶ μηδὲν ἔξω λόγου. Λεσβιώνᾳς γὰρ ὁ Μιτυληναῖος, ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθός, χειριστόφης τὰς ὀρχήσας ἀπακάλει, καὶ ἦει ἐπὶ τὴν θεὰν αὐτῶν, ὡς βελτίων ἀναστρέψων ἀπὸ τῆς θεάτρης. Τιμοκράτης δὲ ὁ διδάσκαλος αὐτῆς ἰδὼν ποτε ἅπαξ ἐκ ἐξεφίτηδες ἐπιστάς, ὀρχήσῃν τὰ αὐτῆς ποιοῦντα, Οἷα με, ἔφη, θαύματος ἢ πρὸς φιλοσοφίαν αἰδῶς ἀπεσέρεγκεν.

Ei

69. Porro reliqua alterius vtrius partis in homine opera sunt, partim animae, partim corporis: at in saltatione commixta sunt vtraque. Nam et intellectus demonstrationem habent, quae ibi fiunt, et corporalis exercitationis efficaciam: maximum autem est sapientia in his quae aguntur, et nihil extra rationem. Lesbonax igitur Mytilenaeus, vir honestus et bonus, manu sapientes vocabat saltatores, atque ad spectacula eorum ibat, tanquam melior e theatro reuersurus. Timocrates autem illius magister, cum vidisset semel, non dedita opera adstans, edentem opus suum saltatorem, *Quali*, dixit, *spectaculo philosophiae me verecundia priuauit?*

70. Si

Εἰ δ' ἔσιν ἀληθῆ ἃ περὶ ψυχῆς ὁ Πλάτων λέγει, τὰ τρία μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρχηστῆς δεικνύσει, τὸ θυμικόν, ὅταν ὀργιζόμενον ἐπιδείκνυται, τὸ ἐπιθυμητικόν, ὅταν ἐρῶντας ὑποκρίνεται, τὸ λογιστικόν, ὅταν ἕκαστα τῶν παθῶν χαλινάγωγῃ· τῷτο μὲν γὰρ ἐν ἅπαντι μέρει τῆς ὀρχήσεως, καθάπερ ἡ ἀφῆ ἐν ταῖς κισθήσεσι, παρῆσπαρται. καλλῆς δὲ προνοῶν, καὶ τῆς ἐν ταῖς ὀρχήμασι εὐμορφίας, τί ἄλλο, ἢ τὸ τῷ Ἀριστοτέλει ἐπακηθεῦσι, τὸ κάλλος ἐπικανόντος, καὶ μέρος τρίτον ἡγεμένον τὰ γὰρ καὶ τῷτο εἶναι ἡμῶν δέ τινος καὶ περιττότερόν τι νηανιευομένης ὑπὲρ τῆς τῶν ὀρχησικῶν προσωπείων σιωπῆς ἔτι καὶ αὐτὴ Πυθαγορικόν τι δόγμα αἰνίττεται.

"Ετι

70. Si vera sunt, quae de anima dicit Plato; tres partes illius pulchre saltator ostendit; iram, cum irati personam gerit, cupiditatem cum amantes agit; rationem, cum passionem unamquamque frenis quasi moderatur, quod quidem in unaquaque saltatione, quemadmodum in sensibus tactus, disseminatum est. Pulchritudini vero dum prospicit, et speciei in saltationibus, quid aliud quam verum esse Aristotelis illud demonstrat, laudantis pulchritudinem, et tertiam hanc quoque boni partem esse dicentis. Audiui etiam, qui iocundiliter lasciuiet de personarum saltatoriarum silentio, etiam hoc Pythagoricum quoddam dogma inueni.

"Ετι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, τῶν μὲν τὸ τερπνόν, τῶν δὲ τὸ χρήσιμον ὑπισχνυμένων, μόνῃ ἢ ὀρχησις ἄμφω ἔχει. καὶ πόλῳ γε τὸ χρήσιμον ὠφελιμώτερον, ὅσω μετὰ τῷ τερπνῷ γίγνεται. πόσω γὰρ τῷτο ὄρῳ ἢ διον, ἢ πυκτεύοντας νεανίσκας, καὶ αἵματι ῥεομένους, καὶ παλαίοντας ἄλλους ἐν κέντρῳ, ὅς ἢ ὀρχησις πολλάκις ἀσφαλέςτερον ἅμα καὶ εὐμορφότερον καὶ τερπνότερον ἐπιδείκνυται. τὴν μὲν ἔν γε σύντονον κίνησιν τῆς ὀρχησικῆς, καὶ εὐφράς αὐτῆς, καὶ περιαγωγὰς, καὶ πηδήματα, καὶ ὑπτιασμούς, τοῖς μὲν ἄλλοις τερπνὰ εἶναι συμβέβηκεν ὁρῶσι· τοῖς δὲ ἐνεργῶσιν αὐτοῖς, ὑγιεινέτατα. γυμνασίων γὰρ τὸ κάλλιστόν τε ἅμα καὶ

71. Praeterea cum studia alia partim quidem iucunditatem, partim vero vtilitatem promittant, sola vtrumque habet saltatio. Ac tanto plus prod-est vtilitas, quatenus cum iucunditate contingit. Quanto enim hoc videre iucundius, quam pugnis contendentes iuuenes, et sanguine fluentes, luctantesque alios in puluere, quos saltatio saepe tutius simul, et forinofius repraesentat et iucundius. Contentior ergo ille motus saltatoriae, et conuersiones, et circumductiones, et saltus, et resupinati flexus corporis, aliis videntibus iucunda visu accidunt; ipsis vero efficientibus saluberrima. Exercitationum quippe omnium pulcher-
rimam

καὶ εὐρυθυμότατον τᾷτο Φαίην ἂν ἔγωγε εἶναι, μαλάττον μὲν τὸ σῶμα, καὶ κάμπτον, καὶ κερφίζον, καὶ εὐχερὲς εἶναι πρὸς μεταβολὴν διδάσκον, ἰσχύον τε ἔμικρὰν περιποιῶν τοῖς σώμασι.

Πῶς ἂν ἔμπαναρμάνιον τι χρῆμα ἢ ἔρχῃσις, θήγασα μὲν τὴν ψυχὴν, ἀσιῶσα δὲ καὶ τὸ σῶμα, τέρεπρασκα δὲ τὰς ὀφθαλμούς, διδάσκασα δὲ πολλὰ τῶν πάλας ὑπ' αὐλοῖς, καὶ κυμβάλοις, καὶ μελῶν εὐρυθυμία, καὶ κηλήσει, διὰ τε ὀφθαλμῶν, καὶ ἀκοῆς; εἰ γὰρ Φωνῆς εὐμοιρίαν ζητεῖς, πᾶς ἂν ἀλλοτρίοις εὐροῖς, ἢ ποῖόν ποτε πολυφωνότερον ἀκροῖμα, ἢ ἐμμελέςερον; εἰ τε αὐλῆ καὶ σύριγγος τὸ λιγυρώτερον, ἅλις καὶ τέτων ἐν ἐρχήσει ἀπολαύσαι σοι πάρεσιν, ἔω λέγειν ὥς
ἀμεί-

rimam simul hanc et maxime concinnam esse, equidem dixerim, quae subigat corpus, et flectat, et leuius reddat, et ad omnem mutationem expeditum esse doceat, roburque non paruum conciliet.

72. Quidni ergo res vndique conueniens saltatio, animum acuens, exercens corpus, oblectans videntes, multaque antiqua docens, inter tibiae, et cymbala, et canticorum concinnitatem oculos auresque demulcens. Si igitur vocis oblectationem quaeris, vbi alias inuenias? aut quem audias vocum plurium modulationemque concantum? siue tibiae fistulaeque argutiores sonos; satis etiam his frui in saltatione tibi datur. Omitto dicere,

ἀμείνων τὸ ἦθος, ὁμιλῶν τῇ τοιαύτῃ θεᾷ, γε-
νησῇ, ὅταν ὁρᾷς μὲν τὸ θέατρον μισθὸν μὲν τὰ
κακῶς γιγνόμενα, ἐπιδακρύον δὲ τοῖς ἀδικημέ-
νοις· καὶ ὅλως τὰ ἤδη τῶν ὁρώντων παιδαγωγῆν.

Ὁ δ' ἔσι μάλισα ἐπὶ τῶν ὀρχηστῶν ἐπαινεῖσαι,
τᾶτο ἤδη ἐρῶ. τὸ γὰρ ἰσχύειν τε ἅμα καὶ ὑγρό-
τητα τῶν μελῶν ἐπιτηδεύειν, ὁμοίως παραδο-
ξαν εἶναι μοι δοκεῖ, ὥς εἴ τις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ
Ἡρακλέας τὸ καρτερόν, καὶ Ἀφροδίτης τὸ αἰ-
βρόν δεικνύοι.

Ἐθέλω δὲ ἤδη καὶ ὑποδείξαι σοι τῷ λόγῳ,
ὅποιον χρὴ εἶναι τὸν ἀριστον ὀρχηστὴν ἐν τε ψυχῇ
καὶ σώματι. καίτοι τῆς μὲν ψυχῆς προεῖπον

τα

dicere, te meliorem etiam quod ad mores futu-
rum, tali in spectaculo si verferis, cum videas
theatrum odisse, quae male fiunt, illacrimare
autem his qui opprimuntur iniuria, et in vniuer-
sum mores spectantium regere.

73. Quod autem maxime in saltatoribus lau-
dandum est, illud iam dicam. Quod robori si-
mul et mobilitati membrorum studere hic licet,
aeque admirabile mihi videtur, ac si quis eodem
momento Herculis robur, et delicatos Veneris
motus ostendat.

74. Volo iam illud oratione tibi declarare, qua-
lem esse optimum saltatorem anima pariter et
corpore oporteat. Quamquam animae pleraque
iam

τὰ πλεῖστα· μνημονικόν τε γάρ, καὶ εὐφύα, καὶ
 ξυνητόν, καὶ ὁξὺν ἐπινοῆσαι, καὶ καιρῶ μάλιστα
 ἐσοχάσθαι φημί δεῖν αὐτόν· ἔτι δὲ κριτικόν τε
 ποιημάτων, καὶ ᾠσμάτων, καὶ μελῶν τῶν ἀρί-
 στων διαγνωστικόν, καὶ τῶν κακῶς πεποιημένων
 ἐλεγκτικόν.

Τὸ δὲ σῶμα, κατὰ τὸν Πολυκλείτη κανόνα
 ἤδη ἐπιδείξεν μοι δοκῶ· μήτε γὰρ ὑψηλὸς ἄγαν
 ἔσω, καὶ πέρα τῆς μετρίας ἐπιμήκης, μήτε τα-
 πεινός, καὶ νανώδης τὴν φύσιν, ἀλλ' ἑμμετρος
 ἀκριβῶς· ἔτε πολύσαρκος, ἀπίθανον γάρ, ἔτε
 λεπτός· εἰς ὑπερβολὴν· σκελετωδὲς γάρ τοῦτο
 καὶ νεκρικόν.

Ἐθί-

iam dixi. Nam et memoria praeftare, et inge-
 niosum esse, et prudentem, et acutum in cogi-
 tando, et opportunitatibus recte uti oportere il-
 lum, aio: ad haec iudicare posse de poematibus,
 et cantica atque modulos optimos dignoscere et
 male facta redarguere.

75. Quantum vero ad corpus, ad Polycleti re-
 gulam illum iam demonstraturus mihi videor.
 Neque enim procerus sit nimium, et ultra mor-
 dum longus, neque humili statura et nano simi-
 lis: sed iustae exactaeque mensurae: neque car-
 nosus, neque enim probari sic potest, neque ad
 excessum usque tenuis, ut sceleton referat aut
 mortuum.

Luc. Op. T. IV.

Cc

76. Vo-

Ἐθέλω γὰρ σοι καὶ δῆμα τινὸς ἔ Φαῦλα τὰ
 τοιαῦτα ἐπισημαίνεσθαι βοᾶς εἰπεῖν. οἱ γὰρ
 Ἀντιοχεῖς εὐφυσάτη πόλιν, καὶ ὄρχησιν μά-
 λιστα πρεσβεύσασα, ἔτως ἐπιτηρεῖ τῶν λεγομέ-
 νων, καὶ τῶν γεγενομένων ἕκαστα, ὡς μηδένα μη-
 δὲν αὐτῶν διαλανθάνειν. μικρὸν μὲν γὰρ ὄρχη-
 σῶν εἰσελθόντος καὶ τὸν Ἑκτορα ὄρχημένον, μιᾷ
 φωνῇ πάντες ἀνεβόησαν, ὡς Ἀστυάναξ 12),
 Ἐκτὼρ δὲ ποῦ; ἄλλοτε δέποτε μηκίστου τινὸς
 ὑπὲρ τὸ μέτριον ὄρχεῖσθαι τὸν Καπανέα ἐπι-
 χειρῶντος, καὶ προσβάλλειν τοῖς Θηβαίων τεί-
 χεσιν, Ὑπέρβηθι ἔφασαν τὸ τεῖχος, ἄδὲν σοι
 δεῖ

76. Volo tibi etiam populi cuiusdam, non
 mali ad talia notanda, clamores narrare. An-
 tiochenſes enim ingenioſiſſima ciuitas, et maxi-
 me ſaltationem commendans, ita quae dicuntur
 et fiunt ſingula obſeruat, vt neminem illorum
 quidquam effugiat. Paruo enim ingreſſo ſalta-
 tore et ſaltante Heſtorem, vna voce exclamarunt
 omnes, *Hic Aſtyanax, Heſtor autem ubi?* Alio
 vero tempore cum ultra modum longiſſimus ali-
 quis ſaltare Capaneum inciperet, et inuadere The-
 banorum moenia, *Transcende murum* dicebant,
ſcalis

12. Ὡς Ἀστυάναξ] Legendum ἔτος. Corru-
 ptio orta ex compendio, quo pronomen il-
 lud ſcribere ſolebant antiqui librarii. *Gefner.*

δεῖ κλίμακος. καὶ ἐπὶ τῇ παχείας δὲ καὶ πιμε-
λῆς ὀρχησῶ, πηδᾶν μεγάλα πειρωμένους, Δεόμε-
θα ἔφασαν Φεῖσαι τῆς θυμέλης 13). τὸ δὲ
ἐναντίον τῷ πάνυ λεπτῷ ἐπεβόησαν, Καλῶς
ἔχε, ὡς νοσῶντι. τέτων ἔ τῇ γελοῖα ἔνεκα
ἐπεμνήσθην, ἀλλ' ὡς ἴδης, ὅτι καὶ δῆμοι ὅλοι
μεγάλην σπεδὴν ἐποίησαντο ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ,
ὡς καὶ ἐνθυμίζον τὰ καλὰ, καὶ τὰ αἰσχρὰ αὐ-
τῆς δύνασθαι.

Εὐκίνητος δὲ τὸ μετὰ τῷτο πάντως ἔσω, καὶ
τὸ σῶμα λευμένους τε ἅμα, καὶ συμπεπηγώς, ὡς
λυγί-

scalis nihil opus habes. Ac de crasso pinguique
saltatore, magnos tentante saltus, *Dabemus*, aiunt,
parcere thymelae. Contra vehementer attenuato
succlamarunt velut aegrotanti, *Bene habebas!* Ho-
rum non ridiculi causa mentionem feci, sed ut
videas, populos quoque integros magnum in sal-
tatoria arte studium posuisse, ut etiam quae de-
ceant illam, quae dedeçant, quasi ad normam
possent exigere.

77. Mobilis deinde omnino fit *saltator*, et cor-
pore soluto pariter et compacto, ut et inflecti op-
C c 2 portu-

13. Τῆς θυμέλης] Thymelen, orchestrae par-
tem mediam, locum proprium, et in centro
totius theatri positum, eorum, qui specta-
culo esse deberent, satis eleganter ac diluci-
de declaravit Boindinus in Comment. Acad.
Inscriptt. Tom. I. p. 186. Edit. Holland. *Gesn.*

λυγίξεσθαι τε ὅπη καιρὸς, καὶ συνεξάσθαι καρτερῶς, εἰ τὰτ' ὀέοι.

Ὅτι δὲ ἐκ ἀπήλλαντα ὄρχησις καὶ τῆς ἐναγωνίης χειρονομίας, ἀλλὰ μετέχει καὶ τῶν Ἑρμῆ καὶ Πολυδεύκας καὶ Ἡρακλῆς ἐν ἀθλήσει καλῶν, ἰδοὺς ἂν ἐκάστη τῶν μιμήσεων ἐπισχῶν. Ἡροδότῳ μὲν ἐν τῇ δι' ὀμμάτων φαινόμενα, πιστότερα εἶναι τῶν ὥτων δοκεῖ. ὄρχησται δὲ καὶ τὰ ὥτων καὶ ὀφθαλμῶν πρόσεσιν.

Οὕτω δὲ θέλγει ὄρχησις, ὥς ἐάν ἐρῶν τις, εἰς τὸ θέατρον παρέλθοι, ἐσωφρονίσθῃ ἰδὼν ὅσα ἔρωτος κακὰ τέλη, καὶ λύπη ἐχόμενος, ἐξ-
έρχε-

portune, et firmiter consistere, vbi opus est, possit.

78. Non abhorrere autem saltationem nec ab illa vsitata in sacris certaminibus manuum gesticulatione, sed partem habere eorum, quae in Mercurii pariter et Pollucis et Herculis certaminibus pulchra sunt, videas, si vnicuique harum imitationum attendere animum volueris. Herodoto quidem ea, quae per oculos ad sensum perveniunt, fideliora esse auribus videntur: at saltationi aurium pariter et oculorum perceptiones adfunt.

79. Ita vero saltatio mulcet, vt si quis amans in theatrum veniat, resipiscat visis multis adeo malis amoris finibus. Et tristitia aliquis affectus exit

ἐρχεται τῷ θεάτρῳ Φαιδρότερος, ὥσπερ τι Φάρμακὸν ληθεδανόν, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν, νηπεν-
 θές τε καὶ ἄχολον πινόν. σημεῖον δὲ τῆς πρὸς
 τὰ γιγνόμενα οἰκειότητος, καὶ τῷ γνωρίζειν ἕκα-
 στον τῶν ὁρῶντων τὰ δεικνύμενα, τὸ δακρύειν
 πολλάκις τὰς θεατάς, ὁπόταν τι οἰκτρὸν καὶ
 ἐλπεινὸν φαίνεται. ἡ μὲν γὰρ Βακχικὴ ὄρχησις
 ἐν Ἰωνίᾳ μάλιστα, καὶ ἐν Πόντῳ σπινδαζομένη,
 καίτοι Σατυρικὴ ἔσα, ἔτιωκεχείρωται 14) τὰς
 ἀνθρώπους τὰς ἐκεῖ, ὥς κατὰ τὸν τεταγμένον
 ἕκαστοι καιρὸν ἀπάντων ἐπιλαθόμενοι τῶν ἄλ-
 λων, κάθονται δι' ἡμέρας, Τίτᾶνας καὶ Κορύ-
 βαντας, καὶ Σατύρους καὶ Βακόλας ὁρῶντες. καὶ
 ὄρχαν-

exit theatro hilarior, quasi epoto obliuionis quo-
 dam poculo, aut secundum poetam, *luctus bilis-
 que medela*. Quam vero familiaria sint naturae
 nostrae, quae fiunt in *saltatione*, et quam agno-
 scat unusquisque, quae demonstrantur, illud si-
 gnum est, quod lacrumantur saepe spectatores,
 quum triste aliquid et miserabile apparet. Bac-
 chica quidem saltatio, cui in Ionia praesertim et
 in Ponto seria datur opera, Satyrica licet sit, ita
 tamen qui ibi sunt homines subegit, ut statim tem-
 pore vniuersi reliquorum omnium obliti, totos
 dies sedeant, ac Titanas et Corybantes, Satyros-
 que, et pastores spectent: saltantque ista etiam ge-

Cc 3

nero-

14. Κεχείρωται] Rursus passiuum praeteritum
 actiue intelligendum. Reitz.

ὄρχενται γὰρ ταῦτα οἱ εὐγενέστατοι, καὶ πρω-
τεύοντες ἐν ἐκάσῃ τῶν πόλεων, ἔχ' ὅπως αἰδέ-
μενοι, ἀλλὰ καὶ μέγα φρονέοντες ἐπὶ τῷ πράγ-
ματι μᾶλλον περ, ἢ ἐπ' εὐγενείας καὶ λειτερ-
γίας καὶ ἀξιώμασι προγονικοῖς.

Ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρετὰς ἔφην τὰς ὀρχησικὰς, ἀ-
νε καὶ τὰς κακίας αὐτῶν. τὰς μὲν ἔν ἐν σώ-
ματι ἤδη ἔδειξα· τὰς δὲ τῆς διανοίας, ἕτως
ἐπιτηρεῖν, οἶμαι, δύναμις ἂν. πολλοὶ γὰρ αὐ-
τῶν ὑπ' ἀμαθίας (ἡμῆχανον γὰρ ἅπαντας εἶναι
σοφῆς) καὶ σολοικίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει ἐπι-
δείκνυνται· οἱ μὲν ἄλογα κινέμενοι, καὶ μηδὲν,
ὥς φασι, κρὸς τὴν χορδὴν. ἕτερα μὲν γὰρ ὁ
πᾶς, ἕτερα δ' ὁ ῥυθμὸς λέγει. οἱ δὲ εὐρυθμα
μὲν,

nerosissimi et principes vniuscuiusque ciuitatis,
quos tantum abest vt pudeat eius rei, vt potius
sibi valde in ea placeant, magis quidem, quam
nobilitate, aut muneribus, aut dignitatibus ma-
iorum.

80. Quandoquidem vero virtutes dixi saltato-
rias, audi nunc etiam vitia. Ac corporis quidem
quae sint, iam ostendi: mentis vero, sic puto
obseruare possis. Multi enim illorum prae insci-
tia, (neque vero fieri potest, vt omnes sint sa-
pientes) etiam graues Soloeicifimos in saltatione
committunt: alii quidem irrationabiliter mouen-
tes se, et nihil, aunt, ad chordam: alia enim
pes illorum, alia rhythmus indicat. Alii nume-
rose

μέν, τὰ πράγματα δὲ μετάχρονα ἢ πρόχρονα, οἷον ἐγὼ ποτε ἰδὼν μέμνημαι. τὰς γὰρ Διὸς γονὰς ὀρχόμενός τις, καὶ τὴν τ᾽ Κρόνον τετυο-
 Φαγίαν, παρωρχεῖτο τὰς Θυέστου συμφορὰς, τῷ ὁμοίῳ παρηγμένος. καὶ ἄλλος τὴν Σεμέλην ὑπεκρινόμενος βαλλομένην τῷ κεραυνῷ, τὴν Γλαύκην αὐτῇ εἰκάζε, μεταγενεστέραν ἔσαν. ἀλλ' οὐκ ἀπὸ γε τῶν τοιούτων ὀρχησῶν, ὀρχήσεως αὐτῆς, αἶμα, καταγνώσθον, οὐδὲ τὸ ἔργον αὐτὸ μισητέον, ἀλλὰ τοὺς μὲν, ὥσπερ εἰσιν, ἀμαθεῖς νομίζον. ἐπανατέον δὲ τοὺς ἐνόμους καὶ κατὰ ῥυθμὸν τῆς τέχνης ἱκανῶς ἔκαστα ἔρῳντας.

“Ολως

rose quidem illi, sed res ipsae aut post tempus iustum aut ante fiunt. Quale quid ego quondam videre me meminini. Iouis enim natales saltans aliquis, et Saturni in liberis suis vorandis crudelitatem, aberrabat saltatione in Thyestis mala, similitudine abductus: et alius Semelen agens dum feritur fulmine, Glaucen illi assimilavit tempore posteriorem. Sed non puto tales propter saltatores, ipsam damnandam esse saltationem, neque odio ipsum opus esse prosequendum, sed illos quidem pro imperitis, quales sunt, habendos, laudandos vero, qui legitime, et concinno artis ordine omnia faciunt.

Ὅλως δὲ τὸν ὀρχηστὴν δεῖ πανταχόθεν ἀπη-
κρίβωσθαι, ὥς εἶναι τὸ πᾶν εὐρυθεμον, εὐμορ-
φον, σύμμετρον, αὐτὸ αὐτῷ ἱσχυρὸς, ἀσυκο-
φανήτητον, ἀνεπλήηπτον, μηδαμῶς ἐλλειπὲς, ἐν
τῶν ἀρίστων κεκραμένον· τὰς ἐνθυμήσεις ὀξύν-
την παιδείαν βελύχον· τὰς ἐννοίας ἀνθρώπων
μάλιστα. ὁ γὰρ ἔπαινος αὐτῷ τότ' ἂν γίγνοιτο
ἐντελής παρὰ τῶν θεατῶν, ὅταν, ἕκαστος τῶν
ὀρώντων γνωρίζῃ τὰ αὐτῶ· μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐν
κατόπτρῳ, τῷ ὀρχηστῇ ἑαυτὸν βλέπῃ, καὶ ἃ
πάσχειν αὐτὸς, καὶ ἃ ποιεῖν εἴωθε. τότε γὰρ
ἔδὲ κατέχειν ἑαυτὰς οἱ ἄνθρωποι ὑφ' ἡδονῆς
δύνανται, ἀλλ' ἄθροοι πρὸς τὸν ἔπαινον ἐκχέον-
ται,

81. In vniuersum autem oportet vndique per-
fectum exactumque esse saltatorem, vt omnia
sint concinna, formosa, mensuris sibi responden-
tibus, omnia sibi similia, calumnia et reprehen-
sione superiora, deficient nusquam, temperata
sint ex optimis. Saltatorem ipsum oportet esse
acutum in cogitando, profunda eruditione, hu-
manissimo praeferatim animo. Nam tum denique
laus ipsi perfecta a spectatoribus contigerit, cum
spectantium vnusquisque sua quaedam agnoscet,
vel potius tanquam in speculo, sic in saltatore,
se ipsum videbit, quaeque sentire ipse, et quae
solet facere. Tunc enim ne continere quidem se
possunt prae gaudio homines, sed confertim in
laudes

ται; τὰς τῆς ἑαυτῆ ψυχῆς εἰκῆτος εἰκόνας ὁρῶν-
τες, καὶ αὐτὰς γνωρίζοντες. ἀτεχνῶς γὰρ τὸ
Δελφικὸν ἐκεῖνο τὸ ΓΝΩΘΙ ΣΕΑΤΤΟΝ ἐκ τῆς
θεᾶς ἐκείνης αὐτοῖς περιγίγνεται. καὶ ἀπέρχον-
ται ἀπὸ τῆ θεᾶτος, ὥστε χρὴ αἰρεῖσθαι, καὶ ἃ
φεύγειν, μεμαθηκότες, καὶ ἃ πρότερον ἠγνόουν
διδασκόμενοι.

Γίνεται δὲ ὥσπερ ἐν λόγοις, ἔτω καὶ ἐν ὁρχή-
σει ἢ πρὸς τῶν πολλῶν λεγομένη κακοζηλία, ὑπερ-
βαινόντων τὸ μέτρον τῆς μιμήσεως, καὶ πέρα τῆ
ἡδέοντος ἐπιτεινόντων, καὶ εἰ μέγα τί δεῖξαι δεοί,
ὑπερμέγεθες ἐπιδεικνυμένων· καὶ εἰ ἀπαλὴν, καὶ
ὑπερβολὴν θηλυνομένων· καὶ τὰ ἀνδρώδη, ἄχρε
τῆ ἀγρίας καὶ θηριώδους πρσαγόντων.

Οἶον

laudes effunduntur, suae quisque animae viden-
tes agnoscentesque imaginem. Plane enim Del-
phicum illud *NOSCE TE IPSVM* ex hoc
illis spectaculo paratur: abeuntque e theatro, quae
eligenda sint, quae fugienda, moniti, edocisque
quae ante ignorauerant.

82. Existit autem quemadmodum in oratione, sic
in saltatione etiam ea quae cacozelia vulgo dicitur,
eorum qui egrediuntur modum imitationis, et
ultra quam par est contendunt, et si quid ma-
gnūm ostendendum sit, immensum ostendunt;
et si molle, ad excessum usque effeminatum; ea-
que, quae virilia sunt, ad agrestem usque ferita-
tem producant.

Οἷον ἐγὼ ποτε μέμνημαι ἰδὼν κοιῶντα· ὄρχη-
 σήν, εὐδοκιμῶντα πρότερον, συνετὸν μὲν τᾶλλα,
 καὶ θαυμάζεσθαι ὡς ἀληθῶς ἄξιον, ἐκ οἷδα δὲ
 ἢ τινι τύχῃ εἰς ἀσχήμονα ὑπάρκισιν δι' ὑπερβα-
 λὴν μιμήσεως ἐξοκείλαντα. ὄρχόμενος γὰρ τὸν
 Αἴαντα, μετὰ τὴν ἥτταν εὐθύς μαινόμενον, εἰς
 τοσῶτον ὑπερεξέπεσεν, ὥστε ἔχ' ὑπεκρίνασθαι
 μανίαν, ἀλλὰ μαινέσθαι αὐτὸς εἰκότως ἂν τινι
 ἔδοξεν. ἐνὸς γὰρ τῶν τῷ αἰδηρῷ ὑποδήματι κτυ-
 πέντων, τὴν ἐσθῆτα κατέρρηξεν. ἐνὸς δὲ τῶν
 ὑπαυλέντων τὸν αὐλὸν ἀρπάσας, τᾶ' Οὐδυσσεὺς
 πλησίον ἐσῶτος καὶ ἐπὶ τῇ νίκῃ μέγα φρονῶντας
 διείλε τὴν κεφαλὴν κατεσθγῶν· καὶ εἶπε μὴ ὁ
 πῖλος ἀντέσχε, καὶ τὸ πολὺ τῆς πληγῆς ἀπεδέ-
 ξατο,

83. Quale quid ego quondam memini facien-
 tem videre saltatorem, qui ante haec florebat lau-
 dibus, prudentem illum quidem de caetero, et
 admiratione vere dignum, sed qui nescio quo
 fato in indecentem actionem per excessum imita-
 tionis incidisset. Saltans enim Aiace[m] furem, cum
 primum victus esset, adeo modum omnem
 egressus est, non ut ageret iam furem, sed fu-
 rere ipse facile alicui videretur. Vnius enim eo-
 rum qui ferrea solea humum feriebant, vestimen-
 ta lacerauit, modos autem tibia accinentium vni
 creptam tibiā, Vlyssis prope adstantis et victo-
 ria sibi placētis capiti ita impexit, ut diuideret,
 et nisi obstitisset pileus, maioremque plagae par-
 tem

ξάτο, ἀπολώλει ἂν ὁ κακοδαίμων Ὀδυσσεύς, ὀρχησῇ παραπαίοντι 15) περιπεσών· ἀλλὰ τότε θεάτρον ἅπαν συνεμεμένην τῷ Αἴαντι, καὶ ἐπὶ δῶν καὶ ἐβέων, καὶ τὰς ἐσθῆτας ἀπερέιπταν· οἱ μὲν συρφετώδεις, καὶ αὐτὸ τῷτο ἰδιῶται, τῷ μὲν εὐσχήμονος ἐκ ἐσοχασμένοι, ἄδὲ τὸ χεῖρον ἢ τὸ κρεῖττον ὀρώντες, ἄκραν δὲ μίμησιν τῷ πάθῃ τὰ τοιαῦτα οἴμενοι εἶναι· οἱ ἀξιοῦτεροι δὲ, συνιέν-

tem excepisset, pericrat nobis infelix Vlysses, qui in insanientem saltatorem incidisset. Verum totum adeo theatrum cum Aiace furebat; exultabant, clamabant, abiiciebant vestes. Neque de plebe homines, et plane idiotae, decorum ipsum non assecuti peius aut melius quid esset, non videbant, sed talia perfectissimam perturbationis esse imitationem putabant: urbaniores autem,

15. Παραπαίοντι] Accidit hic quoque, ut dictionis suavitatem assequi Latina lingua non possit. Παραπαίειν proprie et ad verbum est pulsando aberrare, ferire, quod non destinaueras: ponitur deinde, ut insanire, delirare certe, et a recta ratione aberrare significet. Hinc Pantomimus dum nimium εὐφαντασίωτος est, et furoris non imaginem tantum, sed ipsum quasi corpus animo concipit, ferit quod non debebat, παραπαίει, propria simul et translata significatione. Gesner.

συνιόντες μὲν, καὶ αἰδόμενοι ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις,
ἐκ ἐλέγχοντες δὲ σιωπῇ τὸ πρᾶγμα, τοῖς δὲ
ἐπαίνοις καὶ αὐτοὶ τὴν ἄνοιαν τῆς ὀρχήσεως ἐπι-
καλύπτοντες, καὶ ἀκριβῶς ὁρῶντες ὅτι ἐκ Αἴαν-
τος, ἀλλ' ὀρχησῶ μανίας τὰ γιγνόμενα ἦν. ἔ-
γὰρ ἄρκεσθαις τέταται ὁ γυναιῖος, ἀλλὰ καὶ μα-
κρῷ τέττα γελοιότερον ἐπραξέ. καταβάς γὰρ εἰς
τὸ μέσον, ἐν τῇ βάλῃ, δύο ὑπατικῶν μέσος ἐκα-
θέζετο, πάνυ δεδιότων μὴ καὶ αὐτῶν τινα ὥσ-
περ κριὸν μασιγῶσι λαβῶν· καὶ τὸ πρᾶγμα οἱ
μὲν ἐθαύμαζον, οἱ δὲ ἐγέλων, οἱ δὲ ὑπώπτευσον,
μὴ ἄρα ἐκ τῆς ἄγαν μιμήσεως εἰς τὴν τῷ πάθους
ἀλήθειαν ὑπηνέχθη.

Καὶ

tem, licet intelligerent, et puderet eos illorum
quas fierent, silentio tamen non arguebant fa-
ctum, sed laudibus ipsi quoque tegebant saltato-
ris amentiam, cum distincte viderent, non Aia-
cis furores, sed saltatoris esse, quae fiebant. Nec
enim satis habebat vir fortis ista fecisse, sed *ali-*
quid multo magis ridiculum hisce designabat.
Descendens enim in medium, in Senatu, me-
dius inter Consulares duos affidebat, valde me-
tuentes, ne de ipsis etiam aliquem vt arietem ar-
reptum flagellaret. Eamque rem alii quidem ad-
mirari, videre alii, alii suspicari, num quid ni-
mio imitandi studio, in verum furorem delatus
esset.

Καὶ αὐτὸν μέντοι, Φασὶν, ἀνανήψαντα ἔτω μετανοῶσα ἐφ' οἷς ἐποίησεν, ὥς τε καὶ νοσήσας ὑπὸ λύπης, ὡς ἀληθῶς ἐπὶ μανίᾳ κατεγνωσμένον· καὶ ἐδήλωσέ γε τῷτοσαφῶς αὐτός. αἰτνῶν γὰρ αὐθις τῶν συζασιωτῶν αὐτὸν τὸν Αἴαντα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς, παρασησάμενος τὸν ὑποκριτὴν, ἔφη πρὸς τὸ θέατρον· Ἰκανόν ἐστιν ἅπαξ μανῆναι. μάλιστα δὲ αὐτὸν ἠνίασεν ὁ ἀνταγωνιστής, καὶ ἀντίτεχνος· τῷ γὰρ ὁμοίᾳ Αἴαντος αὐτῷ γραφέντος· ἔτω κοσμίως καὶ σωφρόνως τὴν μανίαν ὑπεκρίνατο, ὡς ἐπαινεθῆναι, μείνας ἐντὸς τῶν τῆς ὀρχήσεως ὅρων, καὶ μὴ παροινήσας εἰς τὴν ὑπόκρισιν.

Ταῦτά.

84. Ipsum quidem aiunt, cum respuisset, adeo poenituisset factorum suorum, ut etiam in morbum ex aegritudine incideret, seque veri ipsae futoris damnaret. Et satis aperte hoc declarauit ipse. Cum enim rursus Aiacem ut sibi saltaret, factionis illius homines peterent, et actorem alium commendans dixit ad theatrum: *Satis est semel insaniisse.* Maxima vero illum molestia adfecit aduersarius in certamine et artis aemulus. Cum enim similis illi scriptus esset Ajax; adeo decenter, modeste adeo simulauit furorem, ut laudaretur, quod mansisset intra terminos saltationis, nec ebrioso quasi furore actionem violasset.

85. Haec

Ταῦτά σοι ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ παμπολλῶν
παρέδειξα ἐρχήσεως ἔργα καὶ ἐπιτηδεύματα, ὥς
μὴ πάνυ. ἄχθοιό μοι ἐρωτικῶς θεωμένῳ αὐτά.
εἰ δὲ βεληθείης κοινωνῆσαί μοι τῆς Θεάς, εὖ
οἶδα ἐγὼ πάνυ ἀλωσόμενόν σε, καὶ ὀρχησομα-
νήσοντά γε προσέτι. ὥς ἐδὲν δεήσομαι τὸ τῆς
Κίρκης ἐκεῖνο πρὸς σὲ εἰπεῖν· τὸ,

Θαῦμά μ' ἔχει, ὥς ἔτι πικρὸν τάδε φαίρε-
μαι ἐδέλχθης.

Θελχθήσῃ γάρ, καὶ μὰ Δί' ἐκ ὄνυ κεφαλῇν, ἣ
συὸς καρδίαν ἔχεις· ἀλλ' ὁ μὲν νόος σοι ἐμπεδώ-
τερος ἔσται, σὺ δὲ ὑφ' ἡδονῆς ἐδὲ ὀλίγον τᾷ Κυ-
κῶνος ἄλλῳ μεταδώσεις πιεῖν. ὅπερ γὰρ ὁ Ὅ-
μηρος περὶ τῆς Ἑρμῆ ῥάβδου τῆς χρυσοῦς λέγει·
ὅτι

85. Haec tibi, amice, pauca de plurimis pro-
posui saltationis opera atque studia, ne omnino
aegre feras me cupide illa spectare. Si vero in
partem venisse spectaculi mecum volueris, bene
noui captum te iri, et insuper ad furorem usque
amaturum saltationem. Itaque non opus habe-
bo Circes illud apud te dicere:

Mirror, nec puto demulctum te te esse veneno.

Demulceberis enim, et medius fidius non asini ca-
put, aut suis cor habebis; sed stabilior tibi mens
erit, tuque prae voluptate non parum de poculo
illo alii quoque bibendum imperties. Quod
enim de aurea Mercurii virga Homerus:

— Vi.

ὅτι καὶ ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει δι' αὐτῆς, ὣν ἐθέλει, τὰς δ' αὐτὲ καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει, τῷ-
το ἀτεχνῶς ἔρχησις ποιεῖ, καὶ τὰ ὄμματα θέλ-
γῃσα καὶ ἐγρηγορέναι ποιεῖσα, καὶ ἐπεγείρουσα
τὴν διάνοιαν πρὸς ἑκασατῶν δρωμένων. ΚΡΑΤ.
Καὶ μὴν ἤδη ἐγὼ, ὦ Λυκίνε, πείθομαι τέ σοι,
καὶ ἀναπεπταμένα ἔχω καὶ τὰ ὦτα καὶ τὰ ὄμ-
ματα. καὶ μέμνησό γε, ὦ Φιλότης, ἐπειδὰν
εἰς τὸ θέατρον ἴης, καὶ ἐμοὶ παρὰ σεαυτῷ θέαν
καταλαμβάνειν, ὡς μὴ μόνος ἐκείθεν σοφώτε-
ρος ἡμῖν ἐπανίστῃς.

— *Virorum hac dulci lumina somno*

Mulcet quum lubuit, somnos dispellit eadem:
Hoc planissime facit saltatio, tum demulcens ocu-
los tum vigilare illos faciens, et mentem ad sin-
gula quae fiunt excitans. CRAT. Quin nunc
iam, Lycine, in sententiam tuam traductus sum,
apertosque et hiantes habeo cum auribus oculos.
Ac memineris, amice, cum in theatrum ieris,
etiam mihi iuxta te occupare spectaculum, ne
solus inde nobis sapientior reuertaris.

Λεξιφάνης.

ΛΥΚ. **Λ**εξιφάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίου. ΛΕΞ.
 Νῆ Δί', ὦ Λυκίνε, γράμμα ἐστὶ τη-
 τινὸν τι τῶν ἐμῶν κομιδῇ νεοχμὲν. ΛΥΚ. Ἡ-
 δὴ γάρ τι περὶ αὐχμῶν ἡμῖν γράφεις; ΛΕΞ.
 Οὐ δῆτα, εἰδὲ αὐχμὸν εἶπον, ἀλλ' ὥρα σοι τὸ
 ἀρτιγραφεὶς ἔτω καλεῖν, σὺ δὲ κυψελόβυσα ἔογ-
 κας ἔχειν ὦτα. ΛΥΚ. Σύγγνωθι, ὦ ἐταῖρε.
 πολὺ γὰρ τῷ αὐχμῷ τὸ νεοχμὸν μέτεχει. ἀλλ'
 εἰπέ μοι, τίς ὁ νῆς τῷ συγγράμματι; ΛΕΞ.
 Ἀντισυμποσιάζω τὸν Ἀρίσωνος ἐν αὐτῷ. ΛΥΚ.
 Πολλοὶ μὲν οἱ Ἀρίσωνες· σὺ δὲ ὅσον ἀπὸ τῷ
 συμπο-

Lexiphanes.

LYC. **L**exiphanes ille pulcher cum libro *quid*
sibi vult? LEX. Per Iouem, Lycine,
 scriptum est hornum quoddam de meis, musteum.
 LYC. Nempe de musto aliquid nobis scribis?
 LEX. Minime equidem; neque mustum nomi-
 nauit: sed memineris musteum vocare quod mo-
 do scriptum est. At tu sordibus (Gr. Cypseli)
 obturatas habere aures mihi videris. LYC. Igno-
 sce mihi, sodalis, multum enim de musto ha-
 bet musteum. Sed dic mihi quod scripti consi-
 lium est? LEX. Conuiuio instruendo aemulor
filium Aristonis. LYC. Multi sunt Aristones:
 tu vero, quantum e conuiuii *mentionem* suspicor,
 dicere

συμποσίῃ, τὸν Πλάτωναί μοι δακῆς λέγειν. ΛΕΞ.
 Ὁρθῶς ἀνέγνως· τό δὲ λεγόμενον, ὡς ἄλλω
 παντὶ ἀνόητον ἂν ᾔην. ΛΥΚ. Οὐκ ἔστιν ὀλίγα μοι
 αὐτῷ ἀνάγνωθι τῷ βιβλίῳ, ὅπως μὴ παντὰ πα-
 ρεῖν ἀπολειπομένην τῆς ἐξιότητος. νέκταρος γάρ τι-
 νος ἔοικας οἶνοχοήσεν ἡμῖν ἀπ' αὐτῷ. ΛΕΞ.
 Τὸν μὲν εἰρώνα πεδοῖ κατάβαλε. σὺ δὲ εὐπορα
 ποιήσας τὰ ὦτα, ἤδη ἄκχε· ἀπέσω δὲ ἡ ἐπι-
 βύζρα ἡ Κυψελίς. ΛΥΚ. Λέγε θάρρῶν· ὡς
 ἔμοιγε ἔτε Κύψελός τις, ἔτε Περιάνδρος ἐν τοῖς
 ὡσὶ κἀθήται. ΛΕΞ. Σκόπει δὴ μεταξὺ ὅπως
 διαπεραίνομαι, ὦ Λυκίε, τὸν λόγον, εἰ εὐαρ-
 χὸς γε εἴμι, καὶ πολλὴν τὴν εὐλογίαν ἐπιδεικνύ-
 μενος, καὶ εὐλεξίς, ἔτι δὲ εὐώνυμος. ΛΥΚ.
 Ἔοι-

dicere mihi Platonem videris. LEX. Recte agno-
 visti: sed quam istud dictum ignorabile fuit cui-
 vis alii! LYC. Ergo mihi pauca lege de libro,
 ne omnino conuiuio illo excludar. Videris enim
 nectar nobis de illo ministraturus. LEX. Illum
 quidem cum irrisione simulatorem *animum et lin-*
guam solo allide: tu vero commeabiles fac aures,
 et iam audi: absit vero obturatrix illa Cypselis.
 LYC. Quin tu audacter dicito: neque enim Cy-
 pselus, neque (*filius illius*) Periander in auribus
 mihi residet. LEX. Considera autem interea: quo-
 modo peragam, Lycine, sermonem, num bene-
 principiatus sit, multamque beneloquentiam o-
 stendens, et bonis verbis constans, bonisque in-
 Luc. Op. T. IV. D d super

Ἔοικε τοιᾶτος εἶναι, σὺς γε ὢν, ἀλλ' ἀρξάμην ποτέ.

ΛΕΞ. Εἴτα δειπνήσομεν, ἥ δ' ὅς ὁ Καλλιμάχης·
 εἶτα τὸ δειλινὸν περιδινησόμεθα ἐν Λυκείῳ· νῦν
 δὲ ἤδη καιρὸς ἐστὶ χρίεσθαι τὸ ἡλιοκαῆς, καὶ πρὸς
 τὴν εἴλην θέρεσθαι, καὶ λουσαμένους, ἀρτοσιτεῖν·
 καὶ ἤδη γε ἀπιτητέα. σὺ δὲ ὦ παῖ, σπλεγγίδα
 μοι, καὶ βύρσαν, καὶ Φωσώνια, καὶ ῥύμματα,
 ναυσολεῖν ἐς τὸ βαλανεῖον, καὶ τέπιλκτρον κο-
 μίζειν. ἔχεις δὲ χαμάζε παρὰ τὴν ἐγγυοθή-
 κην δὺ' ὀβολῶ. σὺ δὲ τί καὶ πράξεις, ὦ Λεξι-
 Φανες, ἥξεις, ἢ ἐλινύσεις ἐπὶ αὐτόθι, καὶ γὰρ
 ἦν δ' ἐγὼ, τρίπαλαι λητκῶ. καὶ εὐπύρως τε γὰρ
 ἔχω, καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν τράμαν μαλακίζομαι, ἐπ'
 ἀσρά-

super nominibus. LYC. Videtur talis esse, tuus
 cum sit. Sed incipe tandem.

2. LEX. Tum coenabimus, inquit Callicles:
 tum ad vesperam giros faciemus in Lyceo. Nunc
 autem tempus estungi in sole, et ad vaporem illius
 calefieri, et cum laverimus, panem gustare. Et
 iam eundum. Tu vero puer, strigilem mihi, et pel-
 lem, et lintea, et saposnes, classe aduehito in bal-
 neum, et balnearoris mercedem ferto: babes autem
 humi prope armarium obolos duo. Tu vero quid
 ages, Lexiphanes, venies ne, an hic adhuc morabe-
 ris. Quin ego etiam, inquam, per olim est quod
 lauaturio: nec enim satis bene habeo, et circa peri-
 naeum infirmus sum, clitharia mula vectus. Aga-
 se

ἄσραβης ὄχηθεις. ὁ γὰρ ἄσραβηλάτης ἐπέ-
 σπαρχε, καίτοι ἀσκηλιάζων αὐτός· ἀλλὰ καὶ
 ἐν αὐτῷ ἐκ ἀκμῆς ἦν τῷ ἀγρῷ· κατέλαβον γὰρ
 τὰς ἐργάτας λιγυρίζοντας τὴν θερυνὴν ὥδην· τὰς
 δὲ τάφοντῷ ἐμῷ πατρὶ κατασκευάζοντας. συν-
 τυμβωρυχήσας σὺν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχῆσι
 τὰ ἀνδρᾶ, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχειροπονήσας,
 ἐκείνους μὲν διαΦῆκα, τῷ τε κρύας ἔνθακα, καὶ
 ὅτι καύματα ἦν. οἶσθα δὲ ὡς ἐν κρύει σφο-
 δρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δὲ περιελθὼν
 τὰ ἀρώματα, σκόροδά τε εὖρον ἐν αὐτοῖς πε-
 Φυκότα, καὶ γηπαττάλας τινὰς ἀνορύξας, καὶ
 τῶν σκανδίκων, καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος,
 ἔτι δὲ κᾶχυς πριάμενος (ἔπω δὲ οἱ λειμῶνας
 ἀνθο-

*so enim nimis urgebat, quamquam ipse claudicatio-
 nem per utres ludens. Sed neque in ipso rure fa-
 tigationis expertus fui: deprehendebam enim operas ae-
 stivam cantionem minurientes, partim vero sepul-
 crum parantes meo patri. Cum ergo effodissem
 cum illis sepulcrum, et his, qui ad ripas terram ag-
 gerant et ipse manibus laborem adiuvissem, illos qui-
 dem dereliqui, cum frigoris caussa, tum quod essent
 ustiones: nosti autem in frigore vehementi ustiones
 existere. Ego autem obiens veruacta, alliaque in-
 veni ibi nata, et effossis quibusdam terrae clavis, et
 scandicibus, et bracanis pro olere lectis, erutisque
 insuper cacbrybus, (nondum autem odorifera erant*

ἀνθοσμίας ἦσαν, ὡς αὐτοποδῆτ' ἰ βαδίζον) ἀνα-
 τεθείς ἐπὶ τὴν ἀσράβην, ἐδάρεν 1) τὸν ὄρρον.
 καὶ νῦν βαδίζω τε ὀδυνηρῶς, καὶ ἰδίῳ θαμὰ,
 καὶ μαλακῶ τὸ σῶμα, καὶ δέομαι διζνεῦσαι ἐν
 τῷ ὕδατι ἐπιπλεῖζον, χαίρω δὲ μετὰ καίματος
 ἀπολῶμενος.

Ἀποθρεῖξομαι ἔν καὶ αὐτὸς τὸν παῖδα 2), ὃν
 εἰνὸς ἢ παρὰ τῇ λεκιθοπώλιδι, ἢ παρὰ τῷ γε-
 μασι-

*prata, ut meis ipse pedibus ambulare mallet) in
 mulam iterum impositus excoriatus sum in perinaeo,
 et nunc incedo cum dolore et sudo frequenter, et
 languo corpore, atque opus habeo pernatere in aqua
 plurimum. Gaudeo autem fessus abluī.*

3. Decurram igitur ipse quoque ad puerum, quem
 credibile est aut apud pisorum venditricem, aut sal-
 samen-

1. Ἐδάρεν] Quod est in omnibus, quos vi-
 di, editis, nihili esse puto. Legi et inter-
 pretatus sum ἐδάρεν. Nota vocis δέρω signi-
 ficatio. Vidit idem, credo, *Micyllus*, qui
 vertit *attriui summum podicem*, melius ad in-
 tellectum: sed volebam propius adsequi ver-
 bilegulum *Lexiphanem*. *Gesner*.

2. Αὐτὸς τὸν παῖδα] Puto hic excidisse prae-
 positionem, legendumque ὡς τὸν παῖδα.
Κανοζηλία non videtur in omīssa praeposi-
 tione, sed in composito ἀποθρεῖξομαι. *Λε-
 κιθοπώλιδα* quae statim sequitur interpre-
 tari etiam licebat *ouorum venditricem*, si cre-
 dimus

μαιοπώλῃ με περιμένειν. καὶ τοὶ προηγόρευτα αὐτῷ ἐπὶ τὰ Σέληγη ἀπαντῶν. ἀλλ' εἰς καιρὸν ἄποσι αὐτὸς ἐμπολήσας γε ὡς ὁρῶ πυριάτην τέτινα, καὶ ἐγκρυφίας, καὶ γήτεια, καὶ Φύκας, καὶ οἶβον τετονί, καὶ λωγάνιον, καὶ τῷ βοὸς τὸ πολὺπτυχον ἔγκατον, καὶ Φώκτας. Εὐγε, ὦ Ἀττικίων, ὅτι μοι ἄβατον ἐποίησας 3) τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ, Ἐγὼ δὲ, ἥ δ' ὅς, σίλλος, ὦ δέ-

samentarium me expectare. Quamquam praedictum ipsi fueras, ut occurreret ad panes. Sed opportune hic ipse adest, mercatus, ut video, clibanarium panem, et alios subcinericios, et cepas, et fucas, et illum oebum, et illud multorum foliorum bouis inestinum, et phoctas, Euge Atticio, compendi mihi fecisti maiorem viae partem. Ego vero, inquit ille,
D d 3 *strabus,*

dimus scholiis ad h. l. et ad *Aristoph. Plut.* v. 427. *Gesner.*

3. "Ἀβατον ἐποίησας] Ἀβατος ex eo genere est, ex quo ἄχρηστος et ἀφόρητος, cum hoc non intolerabilem, sed nondum gestatum, illud non inutilem, sed nondum usurparum significat. ita nempe ἄβατος ὁδὸς non inaccessible, sed quam non opus fuit facere. Caeteram videtur Atticionem studio vocasse hunc seruum Lucianus, ut absurdam Atticismi affectationem notaret, ac deinde Onomacritum, ac postea Onomarchum quasi tu iudicem, principem nominum dicas. *Gesner.*

ὦ δέσποτα, γεγέννημαι, σὲ περιορῶν· σὺ δὲ πᾶ-
 χθές ἐδείπνεις; μῶν παρὰ Ὀνομακρίτῳ; ἢ μὰ
 Δί', ἣν δ' ἐγώ, ἀλλ' ἀγρόνδε ὥχόμεν, ψύτ-
 ταν κατατείνας 4), οἶσθα δὲ ὡς Φίλαγρός εἰμι,
 ὑμεῖς δὲ ἴσως ᾤεσθέ με λαταγεῖν κοττάβους·
 ἀλλ' εἰσιὼν, ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἡδύνειν, καὶ
 τὴν κάρδοπον σμῆν, ὡς θριδακίνας μάττοιτείμην.
 Ἐγὼ δὲ ξηραλοιφῆσω ἀπελθών. καὶ ἡμεῖς;
 ἦ δ' ὅς ὁ Φιλίνος, ἐγὼ τε καὶ Ὀνόμαρχος, καὶ
 Ἑλλάνικος ἐτὸς ἐψόμεθα. καὶ γὰρ ὁ γνώμων

strabus, bere, factus sum, te dum circumspicio.
Tu vero ubi coenabas beri? num apud Onomacri-
um? Non per Iovem, inquam, verum rus abie-
ram, cito percurrent: nosti autem quam finis amans
ruris. Vos autem forte putabatis me sonare cotta-
bos. Sed intro abi, haecque et alia condito, et ex-
purga matram; ut lactucinas nobis subigatis.

4. Ego vero ad siccamunctionem discedam. Nos
 vero, inquit Philinus, ego nempe, et Onomarchus
 et Hellanicus sequemur. Etenim gnomon median
 iam

4. Ψύτταν κατατείνας] Suspiciabar legendum
 ψύττα κατατείνων, atque ψύττα esse ὠνο-
 ματοπεποιημένον, celeritatem motus indi-
 cans: suadere id mihi videbatur praeter scholia
 ad h. l. ipse Hesychius, qui ψύττα, inquit,
 ἐπὶ τῷ ταχέως ἀποδραμεῖν λέγεται. Est
 autem hoc κακόζηλον maxime in scripto le-
 rio talia immiscere, Gesner.

ἐκιάζει μέσῃν τὴν πόλιν, καὶ δέος μὴ ἐν λου-
τρίῳ ἀπολυσώμεθα, κατόπιν τῶν Καριμάντων,
μετὰ τοῦ σύρφακος βύζην ὠσιζόμενοι. καὶ ὁ
Ἑλλάνικος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ δυσωπῶ, καὶ γὰρ
τὰ κάραι μοι ἐπιτεθόλωσθον, καὶ σκαρδαμυκτῶ
θαμὰ, καὶ ἀρτίδαυρός εἰμι, καὶ τὰ ὄμματά μοι
Φαρμακᾶ, καὶ δόρμασι Ἀσκληπιάδῃ τινὸς ὀφ-
θαλμοσόφου, ὃς ταραξας, καὶ ἐγχείας μοι φάρ-
μακον, ἀπερυθρίασαι ποιήσει τὰς ὀφθαλμούς,
καὶ μηκέτι λημαλέας εἶναι, μηδὲ διερεῖν βλέπειν.

Τοιαῦτα ἅττα διεξίοντες ἅπαντες οἱ παρόν-
τες, ἀπήειμεν· καὶ περὶ ἧς ἤκομεν εἰς τὸ γυ-
μνάσιον ἀπησθημένοι ἤδη, ὁ μὲν τις ἀκροχει-
ριασμῷ, ὁ δὲ τραχηλισμῷ, καὶ ὁρδοπάλῃ ἐχρῆ-
το,

*iam aream inumbrat, et metus est ne in turbidō
aliorum sordibus balneo abluamur, post Cariman-
tes, cum fece plebis confectim trudendi. Et Hella-
nicus, Ego vera, inquit, etiam aegre video; et
enim utraque mihi pupilla turbida est, ac frequen-
ter counitueo, et facilis lacrumarum sum, et medi-
camenta desiderant oculi, atque Asclepiade quodam
oculorum sapiente indigeo, qui confuso et infuso
medicamento faciat ut erubescere desinant, ut non
amplius lippesi fiat, neque humidum videant.*

5. Talia quaedam disparantes praesentes omnes,
abituimus. Et cum venissemus in Gymnasium, exue-
fisti iam, unus quidem exercitatione extremarum
manuum, alius supinandi, et luctae erectae ureba-

το, ὁ δὲ λίπα χρισάμενος, ἐκχυγίζετο, ὁ δὲ ἀντ-
 ἔβαλε τῷ κωρύκῳ, ὁ δὲ μολυβδαίνας χερμα-
 δίας ἀράγδην ἔχων, ἐχειροβόλει. εἴτα συντρι-
 βέντες, καὶ ἀλλήλους κατανωτισάμενοι, καὶ ἐμ-
 παίξαντες τῷ γυμνασίῳ, ἐγὼ μὲν καὶ Φιλῖνος
 ἐν τῇ θερμῇ πυλῶν καταιοηθέντες, ἐξήειμεν·
 οἱ λοιποὶ δὲ τὸ ψυχροβαφές κάρα δελφινίσαν-
 τες, παρένεον ὑποβρύχιοι θαυμασίως. ἀναστρέ-
 ψαντες δὲ αὐθις ἄλλος ἄλλα ἐδραῶμεν. ἐγὼ μὲν
 ὑποδησάμενός, ἐξυόμην τὴν κεφαλὴν τῇ ὁδῶν-
 τωτῇ ζύστρα. καὶ γὰρ ἔκ κηπίον, ἀλλὰ σκαφίον 5)
 ἐκεῖα-

*itur. Alius vero pingui unctus inflectebat se: alius
 obiciebat se corymbis: alius autem plumbeas manum
 implentes cum fragore manibus iactabat. Deinde
 contriti (frictione usque) cum tergis nos inuicem por-
 tassemus, atque illussissemus (lulsissemus in) Gy-
 mnasio, ego quidem et Philinus in labro calido per-
 fusi exiimus. At reliqui caput frigidae Delphino-
 rum instar immergentes, admirabiliter sub aqua ad-
 natabant. Reuersi autem rursus alio, alia alii fa-
 ciebamur. Ego quidem subligatus, radabam caput
 radula ex dente faba (pectebam) quippe non in
 simiam,*

5. Κηπίον. — σκαφίον] Duplex genus tonsu-
 rae hic indicari clarum est. Etiam hoc ap-
 paret, qui κηπίον tondetur illi non opus
 esse pectine, opus esse, qui σκαφίον. Iam
 κῆπον et κῆβον esse simiae genus, notum est.

Ita-

ἐκεκάρμην, ὡς ἂν εἴπῃ πρὸ πολλοῦ τὸν κόνινον, καὶ
τὴν καρυφαίαν ἀποκεκομηκώς. ἄλλος ἐθερμα-
τράγει, ὁ δὲ ἡμεῖς τὸν νῆσιν, ὁ δὲ ἀρακὰς ποιεῖν
τὰς ῥαφανίδας, ἐμυσίλατο τῷ ἰχθυηρῷ ζωμῇ,
ἄλλος ἡσθιε Φαυλίας, ὁ δὲ ἐρρόφει τῶν κριθῶν.

Καίπερ δὴ καιρὸς ἦν, ἐπ' ἀγκῶνος ἐδειπνᾶμεν,
ἔκειντο δὲ καὶ ὀκλαδία, καὶ ἀσκάντα. τὸ μὲν
δὲ δεῖπνον ἦν ἀπὸ συμφορῶν. 6) παρεσκευάσας
δὲ

*simiam, sed in scaphium confusus eram, qui non ita
pridem, barbam et verticem decolauerim (totoin-
derim,) alius lupinos edebat: alius vomebat ientu-
num: alius excauatis raphani frustis hauriebat ius
pisculentum: edebat alius phaulias: (oliuas) sorbe-
bat alius de bordeis.*

6. *Ac deinceps cum tempus esset, cubito nixi coe-
uabamus: positaе autem erant sellae et grabatuli.
Ac coena quidem ipsa erat de collationibus. Pa-*

Dd 5

rata

Itaque notatur forte tonsura ἐν χρωῖ, brevis
admodum, qua qui vtuntur, non habent
quod peccant: Scaphion forte liberat frontem,
aures, ceruicem, crinibus, qui tegere illas
partes possint, cranio autem, quod σκάφη
appellatur, pilorum tantum, quod peccati pos-
sit, relinquit. *Gesner.*

6. Ἀπὸ συμφορῶν] Συμφορῶν, quae calami-
tatem significat, posuit pro συμβολῇ colla-
tione, ex etymo scilicet. *Gesner.*

δὲ πολλὰ καὶ παρὰ τὰς δόξας, δόχῃλα ὕδα, καὶ σχελίδες,
καὶ ἡτρεϊαῖα, καὶ τοκάδος υἱὸς τὸ ἐμβρυοδόχον ἐντε-
ρον, καὶ λοβὸς ἐκ ταγῆνης, καὶ μυττωτὸς, καὶ ἀβουρ-
τάκη, καὶ τοιαῦτά τινες καρυκίαι, καὶ θρυμ-
ματίδες, 7) καὶ θρία, καὶ μελιττῆται. τῶν δὲ
ὑποβρυχίων τὰ σελάχια πολλὰ, καὶ ὅσα ἐστρά-
μιναι τὸ δέρμα, καὶ τεμάχῃ ποντικῶν τῶν ἐκ σαβ-
γάνης, καὶ κωπαίδες, καὶ ὄρνις σύντροφος, καὶ
ἀλεκτρυὼν ἤδη ἀπώδός, καὶ ἰχθὺς ἦν παράσι-
τος. καὶ οἷν δὲ ὅλον ἱπποκαῆ εἶχμεν, καὶ βεὸς
λειπογνώμονος κωλῆν. ἄρτοι μέντοι ἦσαν σι-
φαῖοι, καὶ φαῦλοι, καὶ ἄλλοι νεμῆνιοι, ὑπερήμε-
ραι

rata autem erant multa et varia, et bifida (pedum
extrema) suilla, laterum pulpae, sumina, et por-
cae foedae intestinum embryonem recipiens (vulua)
et lobus ex sartagine, et alliarum, et abyrtace, si-
milesque quaedam conditurae, et thryumarides, et
innoluta foliis, et mellita. Et e marinis cartila-
ginosa multa, et quae ebrium habent testaceum, et
frusta Pontica de sporta, et Copaicae (anguillae)
et gallina domestica, et gallus qui iam canere desit:
et piscis convictor. Quem autem etiam habuimus
totam in furno assatam, atque edentuli bovis pe-
dem anteriorem. Verum panes erant filiginiei non
mali, et alii de nouilunio, qui sero ad festum ve-
nerant,

7. Θρυμματίδες] Placentae genus. aliis intri-
tum. Guierusi

φοι τῆς ἐορτῆς· καὶ λάχανά τε ἀπόγεια, καὶ
τὰ ὑπερφύη· οἶνος δὲ ἦν ἔγερων, ἀλλὰ τῶν
ἀπὸ βύρσης, ἥδη μὲν ἀγλευκῆς, ἀπεπτος δὲ ἔτι.

Ποτήρια δὲ ἕκαστο παντοῖα ἐπὶ τῆς δελφινί-
δος τραπέζης, ὁ κρυψιμέτωπος, καὶ τρυήλης
Μεντοραργῆς, εὐλαβῆ ἔχων τὴν κέρκον, καὶ
βομβυλίδος, καὶ δειροκύπελον, καὶ γηγενῆ ποτε-
λά, οἷα Θηρικλῆς ὥπτα, εὐρυχαδῆ τε, καὶ ἄλ-
λα εὖσομα. τὰ μὲν Φωκαῶθεν, τὰ δὲ Κνιδό-
θεν· πάντα μέντοι ἀνεμοφέρητα, καὶ ὑμενά-
σρακα. κυμβία δὲ ἦν, καὶ Φιαλίδες, καὶ πο-
τήρια γραμματικά, ὥς τε μεσὸν ἦν τὰ κυλικεῖν.

Ο

*nerant, et olera ium quae sub terrâ, ium quae
supra illam crescunt. Vinum autem erat non se-
nex, sed de vires, non illud quidem adhuc mustum,
sed nondum tamen percoctum.*

7. *Pocula posita erant omnis generis in Delphica
mensa, fronzicetum illud, et triclauium illud,
Mentoris opus, caudam habens capiendo commodam,
et bilbiens (angusti colli) et ceruicatum illud, et
terrigena multa, qualia assabat Thericles, late hian-
tia, et alia ore commodo, e Phocaea quaedam, alia
e Cnido, omnia quidem, quae ventus auferret (prae
leuitate) et testam membranae (instar tenuem) ha-
bentia. Cymbia autem erant, et phialae minutae,
et literata pocula: itaque plenum erat pocularium
(poculorum armarium.)*

8. Sed

Ὁ μὲντοι ἱππολέβης, ὑπερπαφλάζων, ἐς καὶ
Φαλὴν ἡμῖν ἐπέτρεπε τὰς ἀνδρακας. ἐπίνομον
δὲ ἀμυσι, καὶ ἤδη ἀκροθώρακας ἤμεν· εἴτ' ἐ-
χρίμεθα βακχαρίδι. καὶ εἰσεκύλισέ τις ἡμῖν
τὴν ποδοκτύπην, καὶ τραγωνίσριαν. μετὰ δὲ ὁ
μὲν τις ἐπὶ τὴν κατήλιφα ἀναρρίχισάμενος,
ἐπιφόρημα ἐζήτει, ὁ δὲ ληκίνδα ἐπαιζεν, ἄλλος
ἐρρίκινετο σὺν γέλῳ τὴν ὀσφύν.

Καὶ ἐν ταυτῷ λελεχμένοι, εἰσεκώμασαν ἡμῖν
αὐτεπαγγέλτοι, Μεγαλώνυμος τε ὁ διαδοδίφης,
καὶ Χαιρέας ὁ χρυσοτέκτων, ὁ κατὰ νῶτα ποι-
κίλος, καὶ ὁ Ὠοκάταξις Εὐδήμος. καὶ γὰρ ἡρό-
μην αὐτὰς, τί παθόντες ὀψέ ἤκοιεν. ὁ μὲν ἔν
Χαιρέας, Ἐγὼ ἦδ' ὅς, λείρον τινα ἐκρόταν, καὶ
ἐλλό-

8. Sed lebes camini supra modum ebulliens in ca-
pus nobis euerit carbones. Bibimus autem amysti-
da: et iam bene poti eramus, cum vugeremur bac-
charide: atque intro voluit nobis aliquis pedisonam
(saltatricem) et trigonistriam (psaltriam) Postea
alius quidem in cantherium enisus, insultum para-
bat: alius ludebat crepitu: alius crispabat cum risu
lumbum.

9. Eodem tempore loti commissatum non vocati
ad nos venire Megalonymus ille causarum subactor,
et Chaereas aurifaber ille tergo varius, et ille con-
fractor ouorum Eudemus. Et ego interrogaui illos,
Qua causa sero adeo venirent? Ac Chaereas qui-
dem: Ego, inquit, segmentum quoddam conciuna-
bam,

ἐλλόβια, καὶ πέδας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ, καὶ
 διὰ τὸτο ὑμῖν ἐπιδείπνιος ἀΦῖγμα. Ἐγὼ δὲ
 ἦδ' ὅς ὁ Μεγαλώνυμος, περὶ ἄλλα εἶχον· ἦν μὲν
 γὰρ αἰδικός ἡ ἡμέρα, ὡς ἴσε, καὶ ἄλογος· ὡς ἂν
 εὐεχέλωττίας ἔσης ἅτε ῥησιμετρεῖν εἶχον, ἅτε
 ἡμερόλεγδον, ὡς ὑδρονομεῖσθαι. πυθόμενος δὲ
 ὅτι ὁ βρατηγὸς ὀπτὸς ἐστὶ, λαβὼν ἄχρηστα ἱμά-
 τια, εὐήτρια, καὶ ἀφόρητα ὑποδήματα, ἐξέ-
 φρησα ἑμαυτόν.

Εἶτ' εὐθὺς ἐντυγχάνω δαδᾶχῳ τε, καὶ ἱερο-
 Φάντῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀρρήτοποιοῖς, Δεινίαν
 σύρασιν ἄγδην ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, ἔγκλημα ἐπά-
 γοντας, ὅτι ὠνόμαζεν αὐτὰς, καὶ ταῦτα εὖ εἰ-
 δὼς, ὅτι, ἐξ ἔπερ ὠσιώθησαν, ἀνώνυμοι τὲ
 εἰσι,

*bam, et inanes, et compedes filiae, ac propterea
 post coenam vobis adsum. Ego vero, inquit Me-
 galonymus, aliud agebam. Erat enim, ut scitis,
 sine iudicio, sine oratione dies, cum igitur lingui-
 stitium esset, neque admetiri verba habebam, nec
 aquae demensum ubi acciperem. Cognito autem, vi-
 sibilem esse (adiri posse) Praetorem, sumtis vesti-
 bus inusitatis (novis) boni staminis, calceis autem
 ingestis (novis) extuli me ipsum.*

10. Deinde statim incido in facigerum et biero-
 phantam et reliquos infanda (sacra occulta, my-
 steria,) facientes, qui Diniam raptim in ius trabe-
 rent, crimen obiiicientes hoc, quod illos nominasset,
 idque cum bene sciret, a quo tempore consecrati
 essent,

εἰσι, καὶ ἐκέτι ὀνομαστοί, ὡς ἂν ἱερώνυμοι ἤδη γεγεννημένοι. Οὐκ οἶδα, ἦν δ' ἐγὼ, ὃν λέγεις, τὸν Δεινίαν· ἐκάλει δ' ἔν με τᾶνομα. Ἔσιν, ἦδ' ὅς, ἐν τοῖς σκειραφείοις ἐγκαψικίδαλος ἄνθρωπος, τῶν αὐτοληκύθων, καὶ τῶν αὐτοκαβδάλων, αἰὶ κεριῶν, ἐνδρομίδας ὑποδόμενος, ἢ βαυκίδας, ἀμφιμάσχαλον ἔχων. Τί ἔν, ἦν δ' ἐγὼ, ἔδωκεν ἀμηγέπη δίκην, ἢ λάξ πατήσας ὦχετο; Καὶ μὴν ἐκεῖνός γε, ἦδ' ὅς, ὁ τέως αὐλάμενος 8), ἤδη ἔμπεδός ἐστιν. ὁ γὰρ στρατηγός, καὶ τὰ ἀτιμωγέλοῦντι καρπώδεσμά τε αὐτῷ

περι-

essent, anonymos esse nec iam nominabiles (nomine suo appellandos) qui sacro iam nomine gaudeant. Non noui, inquam, quem dicas Diniam. Vocabat igitur me nomine. Est, inquit, in foris aleatoris cepiuorus homo; ex illo genere qui lecythum ipsi sibi portant, qui farinam ipsi sibi subigunt, semper horrido capillitio sunt, endromides aut baucides soleas semper gerens, habensque tunicam virinque manicatam. Quid ergo, inquam, deditne poenas aliquo modo, an iactatis calcibus abiit? Quia ille, inquit, qui tum saltauerat, iam immortalis est. Praetor enim, licet segregare (et subducere) se

veller,

8. Αὐλάμενος] Verti quasi legeretur ἄλλόμενος, saltans, exultans lascive, vt respondeat illi λάξ πατήσας. Si quis αὐλάμενος melius intelligat, libenter festinatum a me esse confitebor. Gesner.

περιθείς, καὶ περιδέλαιον ἐν ποδομαίαις, καὶ πο-
δοσφάβαις, ἐποίησεν εἶναι· ὥς ἐν δεσμοῖς ὢν,
ὑπέβδυσκέ τε ὁ κακοδαίμων ὑπὸ τῷ θεῷ, καὶ
πορδαλέες ἦν, καὶ χρήματα ἀντίψυχα διδόναι
ἤθελεν.

Ἐμὲ δὲ, ἥ δ' ἔς ὁ Εὐδημος, ὑπὸ τὸ ἀμερικνε-
φὲς μετεσεύλατο Δαμασίου, ὁ πάλαι μὲν ἀθλη-
τῆς, καὶ πολυνίκης, νῦν δὲ ἡδὴ ὑπὸ γήρως ἑξαθα-
λος ὢν. οἶσθα τὸν χαλκῆν τὸν ἐσῶτα ἐν τῇ
ἀγορᾷ. καὶ τὰ μὲν πιττῶν 9), τὰ δὲ εὐων,
διετέ-

veller, et manicis circumdatis et collari, in cippis et
peruo illum esse fecit. Quare vincus infelix sup-
pedebat prae metu, et crepitabundus erat, et opes
pretium animae dare volebat.

II. Me autem, Eudemus inquit, summo crepu-
sculo arcessiuit Damasias, Athleta olim et multorum
victor, iam vero prae senectute expers certaminum.
Nosti aeneum illum in foro stantem (cuius statua
est in foro) et partim quidem coquendo, partim
assando

9. Πιττῶν] Πιττῶν quid sit, nescio an ali-
quis doceat: πιττῶν picans, quod alii ha-
bent, nondum reperio, qui huc faciat. Eu-
demus ὠνοκάταξις, quasi tu dicas οὐσιφρακτορ,
eoquus videtur, vocatus summo mane ad
nuptiales epulas parandas. Εὐὲν quod apud
Homerum torrere est, adurere, pilos v. g.
suis mactati, forte hoc ipso intellectu hic ca-
pitur, forte quidam ea tempestate proculi-
nae

διετέλεσα. ἐξομιεῖν γὰρ ἔμελλε-τῆμερον εἰς ἀν-
δρὸς τὴν θυγατέρα, καὶ ἤδη ἐκάλυπτεν αὐτήν.
εἶτα μερμέριόν τι κακὸν ἔμπεσόν, διέκοψε τὴν
ἐρετήν. ὁ γὰρ υἱὸς αὐτῆς ὁ Δίων, ἐκ οἷδ' ἐφ'
ὅτῳ λυπηθεὶς, μᾶλλον δὲ θεοσεχθία σχεθεὶς,
ἀπῆγξεν ἑαυτὸν. καὶ, εὖ ἴσσε, ἀπολώλει ἄν, εἰ
μὴ ἐγὼ ἐπιστὰς, ἀπηγχώνισά τε αὐτὸν, καὶ παρ-
έλυσα τῆς ἐμβροχῆς, ἐπιπολύ τε ὀκλαῖζ παρα-
καθή-

*affando occupatus fui. Elocare enim destinabat ho-
die virg filiam, et iam illam comebat. Deinde so-
licitum malum quoddam incidens festum diem tur-
bavit. Filius enim illius Dio, nescio qua re dolens,
vel potius, deorum odio implicitus, ipse se suspendit.
Et, scitote, perierat, nisi superueniens ego, abla-
quicasssem illum, et soluissem a nexu, multumque
geni-*

nae altero opere *affare* posuerunt, cui πῶσ-
σων, πῆπτων, πέπτων, coquens cognatum
significatione est, et a πισσῶν vel πυσσῶν
non nisi apice vno alteroque abhorret. Id
igitur interea secutus sum. Si tamen vtrum-
que participium *πιττῶν* et *εὖων* ad infamem
prope artem dropacistarum et *glabradorum*,
pice et pilathris mollium hominum quid-
quid vsquam pilorum est cuellentium, re-
ferre malis, ipsa verba non repugnant; sed
non video, qui *ωσπᾶταξις* huc conuenire
possit. *Gesner.*

καθήμενος, ἐπινύσσω τὸν ἄνθρωπον, βαυκαλέω,
καὶ διακωδονίζων, μή πῃ ἔτι συνεχῆς εἴη τῇ
Φάρυγγα. τὸ δὲ μάλιστα ὀνῆσαν, ἐκῆτο ἦν, ὅτι
ἀμφοτέραις κατασχὼν αὐτὴ τὰ ἄκρα διεπίεσα.

Μῶν ἐκείνον, ἦν δ' ἐγὼ, Φῆς Δίωνα, τὸν κα-
ταπύγωναι, καὶ λακκοσχῆαν, τὸν μύρτωναι καὶ
σχινοτρώκταν νεανίσκον, ἀναφλῶντα, καὶ βλι-
μάζοντα, ἦν τινι πεώδη καὶ πέσθωνα αἰσθη-
ταί μιν ἔδῶν. ἐκείνός γε καὶ κερακῆος. ἀλλὰ τοῖ
γε τὴν θεόν, ἣ δ' ὅς δ' Εὐδήμος, θαυμάσας.
Ἄρτεμις γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ αὐλῇ, σκο-
πάδειον ἔργον. ταύτῃ προσπεσόντες, ὅ, τε Δα-
μασίας, καὶ ἡ γυνὴ αὐτῆς, πρεσβύτες ἤδη, καὶ
τῇν

*geniculatum affidens, fodiens hominem, titillans,
explorans undique, ne qua adhuc continens (com-
pressus, elisus) esset gula. Quod autem maxime
profuit, illud erat, quod ambabus illius extrema te-
neus compressi.*

12. Numquid illum, inquam ego, Dionem ais,
cinaedum, laxo ex pendente scroto, illum effemina-
rum, et lentiscum rodeniem adolescentem, illum
masturbantem et lascive concubitantem, si quem bene
vasatum, et improbe mutoniatum senserit, illum ad-
mittens. Ille quidem et parcellarius: sed Deam, in-
quit Eudemius, adoraus, Diana enim illis est in me-
dia aula, scopadeum opus, huic igitur supplicantes,
Damasius et uxor illius, senex iam, et caua caput
Luc. Op. T. IV. Ee accura-

τὴν κεφαλὴν πολὺαὺς ἀκριβῶς, ἰκέτευον ἐλεῆσαι
σφᾶς· ἡ δὲ αὐτίκα ἐπέειπεν· καὶ σῶς ἦν, καὶ
νῦν Θεόδωρον, μᾶλλον δὲ περιφανῶς Ἀρτεμίδω-
ρόν ἔχουσι τὸν νεανίσκον· ἀνέθεσαν ἔν αὐτῇ τὰ
τε ἄλλα, καὶ βέλῃ, καὶ τόξα, ὅτι χαίρει τού-
τοις· τοξότις γάρ, καὶ ἐκὼς βόλος, καὶ τηλέμα-
χος ἡ Ἀρτεμις.

Πίνωμεν ἔν, ἥδ' ὅς ὁ Μεγαλὼνυμος, καὶ γὰρ
καὶ λάγυνον τέτονι παρηβηκότος, ἔκω ὑμῖν κο-
μίζων, καὶ τυρᾷ τρυφαλίδας, καὶ ἐλαίας χαμαι-
πετῆς· φυλάττω δ' αὐτὰς ὑπὸ σφραγίσιν θρι-
πηδεσάτοις, καὶ ἄλλας ἐλαίας νευσᾶς, καὶ πῆ-
λινά ταυτὶ ποτήρια, ὀξύοσρακα, εὐπυνδάκνῳτα,
ὥς ἐξ αὐτῶν πίνοιμεν, καὶ πλακῆντα ἐξ ἐντέρων
κρωβυ-

*accurate, obsecrabant, ut sui miseretur: at illa
statim innuit, et saluus erat; et nunc Theodorum
(Deodatum), aut magis aperte Artemidorum (Dia-
nidatum) habent adolescentulum. Dedicarunt igi-
tur illi tum alia, tum tela et sagittas, quod his
gaudet: sagittaria enim, et procul-iaculans, emi-
nus-pugnans est Diana.*

13. *Bibimus ne igitur, inquit Megalonymus.
Etenim lagenam hancce effoeti vini, vobis attuli,
et casei recentis massas, et oliuas caducas, (seruo
autem illas sub sigillis vermium opera praeclare ero-
fis) et alias oliuas colymbades, (natatiles) et lu-
rea ista pocula, acutitestacea, bono fundo, ut ex
illis bibamus: et placentam ex intestinis cincinnato
plexu*

κρωβλώδῃ τὴν πλοκήν· σὺ δ', ὦ παῖ, πλύνον
μοι τὲ ὕδατος ἔγχει, ὥς μὴ καρηβαρεῖν ἀρξαί-
μην, κατὰ σοι τὸν παιδοβοσκὸν καλῶ ἐπὶ σέ.
ἴσε γὰρ ὡς ὀδυνῶμαι, καὶ διέμπιλον ἔχω τὴν κε-
φαλὴν.

Μετὰ δὲ τὸν ποτὸν συνουθήσομεν, οἷα καὶ
ἄττ' εἰώθαμεν· ἐγὰρ ἀκαίρον δὴ περθεὶν ἐνοίγο-
φλύον. ἐπαινῶ τέ το, ἦν δ' ἐγώ, καὶ γὰρ ἔ-
τι περ ὄφελος ἐσμέν τῆς Ἀττικίσσεως ἄκρον. εὖ
λέγεις, ἦ δ' ἔς ὃ Καλλικλῆς. τὸ γὰρ ἐρεσχελεῖν
ἀλλήλας συχνάκις, λαλησθιγάνη γίγνεται. ἐγὼ
δὲ, ἦ δ' ὅς ὃ Εὐδήμος, κρύος γὰρ ἐστίν, ἥδιον ἂν
εὐζωροτέρῳ ὑποπυκνάζοιμι· καὶ μὲν χειμοδνῆς
εἰμι, καὶ χλιανθεῖς, ἥδιον ἀκούοιμι τῶν χει-
ροσό-

plexu formatam. At tu, puer, plus mihi aquae
infunde, ne grauari caput incipiam, deinde tibi
puerulum (paedagogum) contra te aduocem. Sci-
tis enim quam cruciet, et quam compactum atque
minime peruium vaporibus caput habeam.

14. Post parum autem coniugabimur, qualia et
quae soleamus: neque enim intempestiuum sane in
vino garrere. Laudo hoc, inquam: etenim flos ipse
et medulla sumus Atticissationis. Beneidicis, inquit
Callicles: saepe enim inuicem nugari cotricula fit lo-
quelae. Ego vero, inquit Eudemus, frigus enim
est, lubentius meraciore pocula suffrequentarem,
etenim frigora enectus sum: et calefactus lubentius
E e 2 audirem

ροσόφων τούτων, τοῦ τε αὐλητοῦ, καὶ τῆς βαρβιτωδοῦ.

Τί ταῦτα εἶπες, ὦ Εὐδήμη, ἦν δ' ἐγώ· ἀλογίαν ἡμῖν ἐπιτάττετε ὡς ἀσάμοις ἔσι, καὶ ἀπεγλωττισμένοις· ἐμοὶ δὲ ἡ γλώττα τε ἡδὴ λογιᾷ, καὶ δὴ ἀνηγγέλῃν γε ὡς ἀρχαιολογήσω ὑμῖν, καὶ κατανίψω ἀπὸ γλώττης 10) ἅπαντας· ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον εἰργάσω με, ὥσπερ εἴ τις ὀλκιάδα τριέμενον ἐν ἄρῃ πλέυσαν, ἐμπνευμάτωμένῃ τῇ ὀδύσσῃ, εὐφραῖσάν τε, καὶ

ἀκροκου-
audirem manusapientes illos, et cibicinem, et bar-
biticinem.

15. Quid haec, inquam, Eudeme, indictionem (silentium) nobis iniungis, quasi ore carentibus, et elinguaris. Mibi vero et lingua iam sermocinaturus, et iam prouehabar, ut qui antiquo apud vos sermone usus essem, et nunc vos de lingua mea conspuiturus omnes. At tu simile quid fecisti, ac si quis trium velorum onerariam nauem, secundo nauigantem, sinuaris velis scaphae, felici cursu per sum-
mos

10. Κατανίψω ἀπὸ γλώττης] Illud, credo, apparet hic qui Homerum legerunt, κατανίψω hoc derivandum a κατανίφω, respici- que ad Homericum Nestora, eiusque ἐπεα νικφάδεσσιν ἐσκότα χερμαρίησιν: ut neque Horatii lectoribus ignotus esse potest ille Fur- ritus, qui hibernas cana nunc conspuir Alpes, ad quem interpretatio nostra alludit. Gesner,

ἀκροκυματῶσαν, ἔκτορας τινὰς ἀμφισόμας, καὶ
 ἰσχυάδας σιδηρεῖς ἀφείς, καὶ ναυσιπέδας, ἀνα-
 χαιτίσοι τῷ δρόμῳ τὸ ῥόδιον, φθόνα τῆς εὐη-
 νεμίας. ἔκῃν, ἡδ' ὅς, σὺ μὲν, εἰ βέλεις, πλεῖ
 καὶ νῆϊ καὶ θεῇ κατὰ τῷ κλύδωνος· ἐγὼ δὲ ὑπό-
 γειος; πίνων ἅμα, ὥσπερ δ' τῷ Ὀμήρῳ Ζεὺς, ἢ
 ἀπὸ Φαλαίρων 11) ἢ ἀπὸ τῆς ἀκρερανίας, ὅψο-
 μαί διαφερόμενος σέ τε, καὶ τὴν ναῦν πρῶμνη-
 θεν ἀπὸ τῷ ἀνέμῳ καταρρεμένην 12).

ΛΤΚ.

*mos fluctus latam, dimissis quibusdam tenacibus an-
 cipitibus, aut habenis ferreis, et compedibus nauium,
 comis retrahat impetuosum illud cursus, inuidia
 venti ferentis. Igitur, inquit ille, tu quidem, si
 volueris, nauiga et nata et curre per fluctum: ego
 vero e terra, bibens interim, ut Homericus ille Iu-
 piter, aut de glabri montis specula, aut de caeli
 arce, videbo te differri, ac nauim de puppi a vento
 secundo flatu impelli.*

E e 3

16. LYC.

11. Ἀπὸ Φαλαίρων] Φαλαίραι vel Φάλα-
 κρα speciatim Idae montis vertex, vnde
 Homericus Iupiter imperat non minus, quam
 de caelo. *Gesner.*

12. Καταρρεμένην] Vt caetera in hac metapho-
 ra nauigationis absurdissima et vere κακό-
 ζηλα sunt, ita hoc praesertim: καταρρεῖσθαι
 est permīngi, sed de nomine ἄρος et ἄριος
 dat illi Lexiphanes intellectum, quem in-
 terpretatio exprimit. Tales sunt lusus in

ΛΥΚ. Ἄλλος ὦ Λεξιφάνες καὶ ποτὲ καὶ ἀναγνώσεως. ἐγὼ γὰρ ἤδη μεθύω σοι καὶ ναυτιῶ, καὶ ἦν μὴ τάχιστα ἐξιέσω ταῦτα πάντα ὅποσα διεξελήλυθας, εὖ ἴσθι, κορυβαντιάσειν μοι δοκῶ, περιβουβήμενος ὑφ' ὧν κατασκευάσας με ὀνομάτων. καίτοι τὸ μὲν πρῶτον, γελᾶν ἐπῆκε μοι ἐπ' αὐτοῖς· ἐπεὶ δὲ πολλὰ, καὶ πάντα ὅμοια ἦν, ἤλθεν σε τῆς καταδαιμονίας, ὁρῶν εἰς Λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπτωκότα καὶ νοσῶντα νόσον τὴν μεγίστην, μᾶλλον δὲ μεταγχολῶντα.

Ζητῶ

16. LYC. Satis Lexiphanes, conuiuii et lectio-
nis: ego enim iam ebrius tibi sum et nausco, ac
nisi celeriter euomuero haec omnia, quae recita-
sti, Corybanticum, scito, morbum nactus
mihi videor, circumsonantibus, quibus perfudi-
sti me, verbis. Quamquam primum ridere illa
subibat. Cum vero multa essent, et similia in-
ter se omnia, miseratus sum infelicitatem tuam,
qui viderem, in labyrinthum te incidisse e quo
fuga nulla sit, et morbo laborare maximo, vel
atra potius bili esse percitum.

17. Quae-

ἔκτορες, ἰσχυάδες, et aliis, in quibus scili-
cet etyma dum spectat, alienam et nouam
significationem confingit. *Gesner.*

Ζητῶ ἔν πρὸς ἑμαυτὸν, ὁπόθεν τὰ τοσαῦτα
κακὰ συνελέξω, καὶ ἐν ὁπόσῳ χρόνῳ, καὶ ὅπως
κατακλείσας εἶχες τοσῶτον ἔσμον ἀτόπων καὶ
διασρόφων ὀνομάτων, ὧν τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίη-
σας, τὰ δὲ κατορωρυγμένα ποθεν ἀνασπῶν,
κατὰ τὸ ἱαμβεῖον,

“Ολοία θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφορὰς·
τοσῶτον βόρβορον συνερανίσας, κατήντησάς
με, μηδὲν σε δεπὸν ἐργασμένον. δοκεῖς δὲ μοι
μήτε Φίλον τινα, ἢ οἰκεῖον, ἢ εὐναν ἔχειν, μή-
τε ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πώποτε, καὶ παρρησίαν ἄ-
γοντι ἐντετυχημένῳ, ὃς τάληθές εἰπὼν, ἔπαυ-
σεν ἂν σε ὑδέρω μὲν ἐχόμενον, καὶ ὑπὸ τῷ πά-
θῃ διαρραγῆναι κινδυνεύοντα, σαυτῷ δὲ εὐ-
σαρκον

17. Quaere igitur apud me ipse, unde tot
mala collegeris, et quanto tempore atque vbi tan-
tum examen absurdorum distortorumque nomi-
num concluderis, quorum partem quidem ipse
fecisti, partim vero sepulta alicunde eruisti, *ut*
ex iambico illo tibi dici possit, Poreas male morta-
lium mala eligens! tantum coeni collectum in me
effudisti, qui nulla te iniuria laeserim. Videris
autem mihi neque amicum quemquam, aut fa-
miliarem, aut beneuolum habere, neque in vi-
rum liberum vnquam, et fiducia vtentem inci-
disse, qui vera dicendo liberaret te aquoso tumo-
re correptum, et, ne a morbo illo rumparis, pe-
riclitantem, dum te corpus fecisse putas, et fir-

σαρκὸν εἶναι δεκῆντα, καὶ εὐρωσίαν αἰόμενον τὴν
 συμφορὰν, καὶ ὑπὸ μὲν τῶν ἀνοήτων ἐπαινέ-
 μενον, ἀγνοούντων ἅ πάσχεις, ὑπὸ δὲ τῶν πε-
 παλδευμένων, εἰκότως ἐλεέμενον.

Ἄλλ' εἰς καλὸν γὰρ τέτονι Σώπολιν ὄρω τὸν
 ἱατρὸν πρσιόντα, φέρε τέτῳ ἐγχειρίσαντές
 σε, καὶ διαλεχθέντες ὑπὲρ τῆς νόσου, ἱατὴν τι-
 τὰ σοι εὐρώμεθα, συνστός γὰρ ἀνὴρ, καὶ πολ-
 λὰς ἤδη παραλαβὼν ὥσπερ σὲ ἡμιμανεῖς καὶ κο-
 ρυζῶντας, ἀπὴλλαξεν, ἐγχείας φάρμακον. χαῖρε
 Σώπολι, καὶ τέτονι Λεξιφάνην παραλαβὼν ἐ-
 ταῖρον, ὥς οἶσθα, ἡμῖν ὄντα, λήρῃ δὲ νῦν, καὶ ξέ-
 νῃ περὶ τὴν Φωνὴν νόσῳ ξυνόντα, καὶ κινδυνεύοντα,
 ἤδη τελέως ἀπολωλέναι, σῶσον ἐνίγῃ τῷ τρόπῳ.

Λ Ε Ξ.

mam validudinem esse, quae calamitas est: et ab in-
 sanis quidem laudaris, morbum tuum ignorantibus,
 eruditis autem misericordiam moues merito.

18. Verum enim vero, accedentem enim video
 praeclarum hunc Sopolin medicum, huic te com-
 mendemus, age, et sermone de morbo instituto
 curationem tibi aliquam inueniamus. Prudens
 enim vir est, qui iam multos tui similes furori
 proximos, et pituita laborantes, medicamento
 infuso liberavit. Salve Sopolis, et assumtum hunc
 Lexiphanem, sodalem, ut nosti, meum, verum
 in delirio iam et peregrino circa linguam morbo
 versantem, et ne iam plane perierit, periclitan-
 tem, serua quacunque demum ratione licuerit.

19. LEX.

ΛΕΞ. Μὴ ἐμὲ, Σώπολι, ἀλλὰ τεττονὶ Λυκί-
νον, ὃς περιφανῶς μακκοῦ, καὶ ἄνδρας πεφρενω-
μένους ὀλισθογνώμεν οἶσται, καὶ κατὰ τὸν Μνη-
σάρχην τὸν Σάμιον, σιωπὴν καὶ γλωτταργίαν
ἡμῖν ἐπιβάλλει· ἀλλὰ μὰ τὴν ἀνάσχοντον Ἀ-
θηνᾶν, καὶ τὸν μέγαν θηριαμάχον Ἡρακλέα,
ἐδ' ὅσον τῷ γρυ καὶ τῷ Φνεί φροντιῶμεν αὐτῷ
ὀττεύομαι ἐν μηδὲ ὅλως ἐντυγχάνειν αὐτῷ· εἰσι-
κα δὲ καὶ ῥινκυσήσῃν 13), τοιαῦτα ἐπιτιμῶν-
τος

19. LEX. Non me, Sopolì, sed huncce Ly-
cinum, qui manifeste maccus est, et homines
cordatos labi sententia arbitratur, vt Samius ille
Mnesarchi F. silentium nobis et linguotium im-
ponit. Sed per impudentem (*quam nemo pudore
afficiet*) Mineruam, et magnum monstripugna-
cem Herculem, neque gry neque phnei illum
curabimus, quare abominor etiam omnino in il-
lum incidere. Videor mihi etiam nasum corru-
gaturus, cum tot ipsius reprehensiones audiam:

E e 5

et

13. Ῥινκυσήσῃν] Verbum ῥινκυσήσῃν nec in-
telligo, nec vnde deriuatum sit commini-
scor, neque cur *ringi* dederit Micyllus vi-
deo; nisi quod de origine nominis αὐσηρὸς
forte somniare aliquid lubeat. Certe *os con-
trahunt* austera; quae molesta sunt *corrugant*
nares, bilis sedem. Sed hoc est hariolari, vt
et illud, quod cogitabam; an ῥινκυσήσῃν
q. d. *nasò vt tibia canere*, locum habere pos-
sit;

τος αἰών. καὶ ἤδη γὰρ ἄπειμι παρὰ τὸν ἐταί-
ριον Κλεπίαν, ὅτι πυνθάνομαι χρόνῳ ἤδη ἀνά-
θαρτον εἶναι αὐτῷ τὴν γυναῖκα, καὶ ταύτην νο-
σεῖν, ὅτι μὴ ῥεῖ ὥς ἐκέτι ἐδ' ἀναβάνει αὐ-
τὴν, ἀλλ' ἄβατος καὶ ἀνήροτός ἐστι.

ΣΩΠ. Τί δὲ νοσεῖ, ὦ Λυκίνε, Λεξιφάνης;
ΛΤΚ. Αὐτὰ ταῦτα, ὦ Σώπολι, ἐκ ἀκούεις,
οἷα φθέγγεται; καὶ ἡμᾶς τὲς νῦν προσομιλῶν-
ταί καταλιπὼν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῶν διαλέ-
γεται, διασρέφων τὴν γλῶτταν, καὶ ταυτὶ τὰ
ἀλλόκοτα συντιθεῖς, καὶ σπεκδὴν ποιῶμενος ἐπ'
αὐ-

et iam quidem abeo ad fodalitium meum Cli-
niam, quod audio tempore iam *satis longo* im-
puram (*non purgatam*) illi esse mulierem, eam-
que aegrotare, quod non fuit. Itaque non am-
plius inscendit illam, sed inuia et inarata est.

20. SOP. Quid vero aegrotat, Lycine, Lexi-
phanes? LYC. Ipsum hoc, Sopolis, non audis?
quae loquatur, et nobis qui iam cum ipso ver-
samur, relictis, ante mille annos *recepto sermone*
nobiscum loquitur, linguam ipsam peruertens,
et absurda illa componens, studiumque in illis
collo-

fit; quod ad risum de nare etiam cum sibi-
lo profusum, et *uncis naribus indulgentem*,
quod Persius ait, referebam. Quin video
praesidium huic lectioni et interpretationi in
vetustis Scholiis esse. Itaque huc inclino.
Gesner.

αὐτοῖς, ὡς δὴ τι μέγα ὄν, εἴτι ξενίζοι καὶ τὸ
καθεστηκὸς νόμισμα τῆς Φωνῆς παρακόπτοι.
ΣΩΠ. Μὰ Δί', εἰ μινραν τινα λέγεις τὴν νόσον,
ὦ Λυκίνε. βουδνητέα γέν τῷ ἀνδρὶ πάση μη-
χανῇ, καὶ κατὰ θεὸν γὰρ, τῶν χωλωτῶν τινι
Φάρμακον τατὶ κερσάμενος ἀπῆειν, ὡς πίων
ἐμέσεις· Φέρε πρῶτος αὐτὸς πίθι, ὦ ΛεξιΦα-
νες, ὡς ὑγιῆς ἡμῖν καὶ καθαρὸς γένοιτο, τῆς τοι-
αύτης τῶν λόγων ἀτοπίας κενωθεῖς· ἀλλὰ πεί-
σθητί μοι, καὶ πίθι, καὶ ῥάων ἔσῃ. ΛΕΞ.
Οὐκ οἶδ' ὃ καὶ δράσετέ με, ὦ Σώπολι, σὺ τε,
καὶ Λυκῖνος, πιπίσκοντες ταταὶ τῷ Φαρμάκῳ.
δέδοικα γέν μὴ πτώμα γένοιτό μοι τῆτο τῶν
λόγων τὸ πόμα. ΛΥΚ. Πίθι, καὶ μὴ μέλ-
λε,

collocans, quasi magnum quiddam esset, si vt
peregrinum se instituat, et constantem linguae
monetam adulteret. SOP. Non paruum profe-
cto morbum, Lycine, narras. Succurrendum
igitur omni ope viro, et diuina quadam sorte
atribilario cuidam hoc poculum temperavi, iam-
que ibam ad illum, vt eo potu vomeret. Age
prius ipse bibe, Lexiphanes, vti sanus nobis et
purus fias, exhausta illa sermonum absurditate.
Quin obsequere mihi et bibe, habebisque mol-
lius. LEX. Nescio quid acturi mecum sitis, So-
poli, tuque Lycine, potantes me hoc medica-
menti poculo. Metuo enim ne loculum mihi
verborum paret hoc poculum. LYC. Bibe, ne
cuncta-

λε, ὡς ἀνθρώπινα ἤδη φρονοίς, καὶ λέγεις.
 ΛΕΞ. Ἰδὲ πείθομαι, καὶ πίομαι. Φεῦ, τί
 τέτο; πολὺς βαρβαρυγμός. ἐγγαστρέβυθόν 14)
 τινὰ εἰκὼν πεπωκέναι.

ΣΩΣΤ. Ἀρξάμ δὴ ἐμεῖν βαβαί. πρῶτον τε
 τί τὸ μῶν. εἶτα μετ' αὐτὸ, ἐξελήλυθε τὸ,
 καῖτα' εἶτα ἐπ' αὐτοῖς, τὸ, ἡ δ' ὅς, καὶ ἀμη-
 γέπη, καὶ λῶσε, καὶ δῆπεθεν, καὶ συνεχὲς τὸ
 ἄττα. βίασαι δ' ὁμῶς, καὶ κάθες εἰς τὴν Φά-
 ρυγγα

cunctare, vt humanum iam sapias et loquare.
 LEX. En obsequor, et bibo, phy; quid hoc
 est? multus intestinorum tumultus. Videor mi-
 hi profunda ventris mouens daemonium glutuisse.

21. SOST. Incipe ergo vomere. Vah, pri-
 mum hoc μῶν; deinde post illud exiit καῖτα.
 Tum post illa, et ἡ δ' ὅς et ἀμηγέπη, et λῶσε,
 et δῆπεθεν, et frequens illud ἄττα. Attamen
 vim tibi adhibe, demitte in gulam digitos. Non-
 dum

14. Ἐγγαστρέβυθον] Ἐγγαστρίμυθον, puto,
 in mentem venit, quisquis vocem hanc in-
 solentem et forte ἀπαξ λεγομένην inspicit.
 Verum meminerimus, quis loquatur: est
 ille Lexiphanes, verborum faber abstruso-
 rum, qui emoueri sibi ima ventriculi queri-
 tur. Lusit igitur et ex ἐγγαστρίμυθῳ con-
 cinnant ἐγγαστρέβυθον, quasi tu dicas, in
 ventris ima, et fundum ipsum, se pene-
 trantem. *Gesner.*

φυγγα τὰς δακτύλους, εἰδὼ τὸ ἱκταρ ἐμήμε-
 κας, εἰδὼ τὸ σκορδινᾶσθαι, εἰδὼ τὸ τευτάζεσθαι,
 εἰδὼ τὸ σκύλλεσθαι, πολλὰ ἔτι ὑποῤῃδυνε, καὶ
 μεσὴ σοι αὐτῶν ἡ γαστήρ. ἀμείνον δὲ εἰ καὶ κα-
 τῷ διαχωρήσειεν ἂν ἓνα. ἡ γὰρ σιληπορδία,
 μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται συνεκπεσῶσα μετὰ
 τῶν πνεύματες. ἀλλ' ἤδη μὲν καθαρὸς ἔσσις
 πλὴν εἴ τι μεμάνηκεν ὑπόλοιπον ἐν τοῖς κάτω ἐν-
 τέροις· σὺ δὲ τὸ μετὰ τῆτο, παραλαβὼν αὐ-
 τόν, ὦ Λυκίνε, μεταπαίδευε, καὶ δίδασκε ἃ
 χρὴ λέγειν.

ΛΥΚ. Οὕτω ποιήσωμεν, ὦ Σώπολι, ἐπειδὴ-
 περ ἡμῖν προωδοποιήται τὰ παρὰ σὲ· καὶ πρὸς
 ἃς τὸ λοιπόν, ὦ Λεξιφάνες, ἡ συμβολή. εἰ-
 περ ἄρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπαινεῖσθαι ἐπὶ λό-

γοις,

dum enim ἱκταρ euomuiſti, neque σκορδινᾶσθαι,
 neque τευτάζεσθαι, neque σκύλλεσθαι. Multa
 adhuc ſubiēre, plenuſque tibi illis venter. Melius
 fuerit, ſi deortum etiam quaedam decedant. Σι-
 ληπορδία enim magnum crepitum edet cum ſpi-
 ritu vna elabens. Sed iam purus hic eſt, niſi ſi
 quid manſit reliquum in inferioribus inteſtinis.
 Verum tu poſtea aſſumtum, Lycine, aliter in-
 ſtitue et doce quae dicenda ſunt.

22. LYC. Sic faciemus, Sopoli, quandoqui-
 dem via nobis a te munita eſt. Ac tuum de
 caetero eſt conſilium, Lexiphanes. Si volueris
 vere laudari ab oratione, et in multitudine cele-
 brari,

γοις, καὶ τοῖς πλήθεσιν εὐδοκίμειν, [τὰ μὲν
 ποιαῦτα πάντα Φεῦγε, καὶ ἀποτρέπε, ἀρξά-
 μενος δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ὑπὸ δι-
 δασκάλοις αὐτὰς ἀναγνὰς, μέτιθι ἐπὶ τὰς ῥήτο-
 ρας, καὶ τῇ ἐκείνων Φωνῇ συντραφεῖς, ἐπὶ τὰ
 Θουκυδίδε καὶ Πλάτωνος ἐν καιρῷ μέτιθι, πρὸς
 λὰ καὶ τῇ καλῇ κωμῳδίᾳ, καὶ τῇ σεμνῇ τραγω-
 δίᾳ ἐγγυμνασάμενος. παρὰ γὰρ τῶν ἅπαντα
 τὰ κάλλιστα ἀπανθισάμενος, ἔσῃ τις ἐν λόγοις·
 ὡς νῦν γε ἐλελήθεις σαυτὸν τοῖς ὑπὸ τῶν κορο-
 πλάθων εἰς τὴν ἀγορὰν πλαττομένοις ἐοικώς,
 πεχρωσμένος μὲν τῇ μίλτῳ καὶ τῷ κυανῷ, τὸ δ'
 ἔνδθεν, πῆλινός τε καὶ εὐθρεπτός ὢν.

Ἐὰν ταῦτα ποιῇς, πρὸς ὀλίγον τὸν ἐπὶ τῇ
 ἀπαιδευσίᾳ ἔσυχον ὑπομείνας, καὶ μὴ αἰδέσθῃς

μετα-

brari, talia quidem omnia fuge, et auersare.
 Facto autem initio a poetarum optimis, cum ma-
 gistrorum opera eos cognoueris, ad oratores transi,
 eorumque linguae innutritus, ad Thucydidis et
 Platonis libros tempestive transi, multum in pul-
 chra etiam Comoedia et Tragoedia graui exer-
 citandus. Ab his enim si pulcherrima quaeque
 florum instar decerpseris, eris aliquid in eloquen-
 tiae studio, qui nunc imprudens similis fuisti his,
 quae a figulis in forum finguntur, rubrica quidem
 ac caeruleo pictus, cum intra luteus sis et fragilis.

23. Haec si feceris, et pauxillo tempore insci-
 tiae reprehensionem sustinueris, neque discere
 de

μεταμάνθανων, θαρρῶν ὁμιλήσεις τοῖς πλήθε-
 σι, καὶ ἔκαταγλασθήσῃ, ὥσπερ νῦν, εἰδὲ δια-
 σώματος ἐπὶ τῷ χεῖρονι τοῖς ἀρίστοις ἔσῃ, Ἑλλη-
 να καὶ Ἀττικὸν ἀποπαλόντων σε, τὸν μηδὲ βαρ-
 βάρων ἐν τοῖς σαφεστάτοις ἀριθμεῖσθαι ἄξιον.
 πρὸ πάντων δὲ ἐκείνο μέμνησέ μοι, μὴ μίμνῃ-
 σθαι τῶν ὀλίγων πρὸ ἡμῶν γενομένων σοφιστῶν
 τὰ φαυλότατα, μηδὲ περισσίδειν 15) ἐκείνα, ὥσ-
 περ νῦν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα καταπατεῖν, ζη-
 λῆν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγμάτων. μηδὲ
 σε θελγέτωσαν αἱ ἀνεμῶναί τῶν λόγων, ἀλλὰ
 κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νόμον, ἡ σερραῖ σοι τρο-
 Φῇ

de nouo te pudeat: cum fiducia multitudinem al-
 loqueris, neque deridere vt nunc, neque in
 detēriorem partem in ore eris praestantissimorum,
 Graecum te Atticumque per contemptum vocan-
 tium, qui neque in barbarorum disertissimis nu-
 merari dignus sis. Ante omnia vero hoc mihi
 memento, ne imiteris Sophistarum, qui paullo
 ante nos fuere, pessima, neque studiose illa con-
 fecteris, vti nunc; verum talia conculces, ex-
 empla autem antiqua aemuleris. Neque demul-
 ceant te verborum inodori et caduci flores: sed
 ex lege athletarum, solidus tibi cibus consuetus
 sit.

15. Περισσίδειν] Interpretantur *depasscere*: neu-
 trum bene percipio. Suspicio *περιέπειν*
 fuisse, quod studium et euram intentiorem
 significat. *Gesner*.

Φῆ συνήθης ἔσω, μάλισα δὲ χάρισι καὶ σαφηνείᾳ θύε, ὧν πάμπολυ λίαν νῦν ἀπελέλεψο.

Καὶ ὁ τύφος δὲ καὶ ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ κακοήθεια, καὶ τὸ βρενθύνεσθαι, καὶ λαρυγγίζεσθαι ἀπέσω, καὶ τὸ διασιλαίνεσθαι τὰ τῶν ἄλλων, καὶ εἶσθαι ὅτι πρῶτος ἔσῃ αὐτός, ἣν τὰ πάντων τυκοφαντῆς. καὶ μὴ κακῆναι ἑμικρὸν, μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἀμαρτάνεις, ὅτι ἔ πρότερον τὰς διανοίας τῶν λέξεων προπαρεσκευασμένος ἔπειτα κατακοσμοῖς τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἦν πρὶν ῥῆμα ἐκφυλον εὗρης, ἢ αὐτὸς πλασόμενος οἰηθῇ εἶναι καλόν, τέτρω ζητεῖς διάνοιαν ἐφαρμόσαι, καὶ ζημίαν ἡγῇ, ἂν μὴ παραβύσης αὐτό περ, καὶ τῷ λεγομένῳ μὴδ' ἀναγκασθῇ

fit. Maxime verb. Gratiis et Perspicuitati litato, a quibus longissime iam relictus es.

24. Tumor vero et instantia, et mala consuetudo, et gravitatis illa ac sonorae dictionis affectatio absit, et infectatio aliorum, et ne putes primum te fore ipsum, si omnium scripta calumniaris. Etenim illud quoque non parvum, sed potius maximum peccas, quod non prius, quam verba, sententias comparatas, verbis deinde exornas nominibusque; sed si qua verbum extra suam tribum quasi oberrans inueneris, aut ipse confictum a te pulchrum putaveris, huic stude aptare sententiam, et danatum iudicas, si illud non aliquorsum infercias, etiamsi ei, quod dicitur

μαῖον ἢ· οἷον πρῶην, τὸν ἐμάλωπα, ἐδὲ εἰδὼς
 ὅ, τι σημαίνει, ἀπέρριψας, ἐδὲν εἰοκότα τῷ
 ὑποκειμένῳ. καὶ οἱ μὲν ἰδιῶται πάντες ἐτεθή-
 σκεισαν, ὑπὸ τῷ ξένῳ πληγέντες τὰ ὦτα· οἱ δὲ
 πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ σοὶ καὶ τοῖς
 ἐπαινῶσιν, ἐγγέλων.

Τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκείνῳ ἐστίν,
 ὅτι ὑπεράττικος εἶναι ἀξιῶν, καὶ τὴν Φωνὴν εἰς
 τὸ ἀρχαιότατον ἀπηκριβωμένος, τοιαῦτα ἐνίκα,
 μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐγκαταμηνύεις τοῖς λό-
 γοις, ἃ μηδὲ παῖς ἄρτι μανθάνων ἀγνοήσκειν.
 οἷον ἐκεῖνα πῶς οἶει κατὰ γῆς δύναι ἡυχόμεν,
 ἀκέων σε ἐπιδεικνυμένῳ· ὅτε χιτώνιον μὲν,
 καὶ τὸν ἀνδρεῖον ὥς λέγεσθαι· θαλάρια δὲ, καὶ
 τὰς

tur plane necessarium non fit. Vt nuper ἐμάλωπα illud, cum neque quid significaret scires, proiecisti, nihil argumento conueniens. Atque imperiti quidem omnes obstupescabant, cum aures illorum feriret peregrinitas: sed eruditi utroque, et te, et laudatores illos risere.

25. Maxime autem ridiculum illud est, quod, cum super omnes esse Atticos postules, et ad antiquissimam rationem linguam expoliisse, tamen talia quaedam, potius vero plurima immisces orationi, quae neque puer modo discens ignorare possit: ut illa, quid putas? terram mihi hiscere optabam, cum audirem te, specimen eloquentiae edentem χιτώνιον etiam virorum dici puta-

τὲς ἄρρενας τῶν ἀκολέθων ἀπενάλας· ἂ τις
 ἔκ οἶδεν ὅτι χιτῶνιον μὲν, γυναικὸς ἐσθῆς, δε-
 λάρια δὲ τὰ θήλεα καλᾷσι; καὶ ἄλλα πολὺ τέ-
 των προφανέσερα, οἷον τὸ, ἵπτατο, καὶ τὸ,
 ἀπαντῶμενος, καὶ τὸ, καθεσθεῖς, εὐδὲ μετοι-
 κικὰ τῆς Ἀθηναίων Φωνῆς. ἡμεῖς δὲ ἐδὲ ποιη-
 τὰς ἐπαινῶμεν τὲς κατὰ γλῶτταν γραφόντας
 ποιήματα· τὰ δὲ σὰ, ὡς περὶ μέτροις παρὰ
 βάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιπλάδης βωμὸς ἂν εἴη,
 καὶ ἡ τῷ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἰ τις ἔτι
 τέτων τὴν Φωνὴν κακοδαίμονέσερος· ἂν ταῦτα
 ζηλώσης, καὶ μεταμάθῃς, ἄριστα βεβηλευμένος
 ὑπὲρ σεαυτῆ ἔσῃ. ἣν δὲ λάθῃς αὐτίς εἰς τὴν
 λιχνείαν καταλισθὼν, ἐμοὶ μὲν ἀπεπληρώ-
 ται,

re, δελάρια autem etiam mares pedifsequos ap-
 pellares: quae quis nescit, χιτῶνιον mulierum
 esse vestitum, δελάρια autem feminas modo illos
 vocare; et alia multo his apertiora, quale est
 ἵπτατο, et ἀπαντῶμενος et καθεσθεῖς, quae
 neque aliunde delata domicilium in Attico ser-
 mone acceperunt. Nos vero neque poëtas lau-
 damus poëmata scribentes ad quae glossario opus
 est. Tua vero, vt pedestria metris comparem,
 sicut Dosiadae ara fuerint; aut Alexandra Lyco-
 phronis, et si quis adhuc est linguae quam isti
 infeliciores. Haec si studiose dediscas, optime
 tibi consulueris. Sin imprudens iterum in de-
 licias illas fallente velut vestigio labaris, admoni-
 tione

ται ἡ παραίνεσις, σὺ δὲ σεαυτὸν αἰτιάσῃ, ἄνθρωπε
καὶ ξυνῆς χείρων γενόμενος.

tione ego defunctus sum, tu vero te accusabis,
si quidem aliquando deteriore te factum intel-
liges.

Ευνῦχος.

ΠΑΜΦ. Πόθεν, ὦ Λυκίνε, ἢ τί γελῶν ἡμῶν
ἀφίξαι; αἰεὶ μὲν γὰρ Φαίδρος ὧν
τυγχάνεις. τὰτὶ δὲ πλέον τῷ συνήθεις ἔνια
μοι δοκεῖ, ἐφ' ὅτῳ μὴδὲ κατέχειν δυνατός εἰ-
πὼν γέλωτα. ΛΥΚ. Ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἤκω σοι,
ὦ Πάμφιλε· τῷ γέλωτος δὲ αὐτίκα κοινωνὸν
ποιήσομαι σε, ἣν ἀκρότης οἶα δίκη διαζομένη
παρεγενάμην, φιλοσόφων πρὸς ἀλλήλους ἐρίζον-
των. ΠΑΜΦ. Καὶ τῷτο μὲν ὡς ἀληθῶς γε-
λοῖον

Eunuchus.

PAMPH. Vnde nobis, Lycine, aut quid ridens
aduenis? Nam semper quidem hi-
laris esse soles: hoc autem solito plus mihi vide-
tur, in quo neque risum continere potes. LYC.
E foro tibi adsum, Pamphile: risus autem sta-
tim faciam te participem, si audieris, cui caussae
disceptandae interfuerim contendentibus inter se
philosophis. P A M P H. Illud ipsum quidem

λαῖον λέγεις, τὸ, φιλοσεφᾶντας δικάζεσθαι
πρὸς ἀλλήλους· δέον, εἰ καὶ τι μέγα εἴη, κατ'
εἰρήνην ἐν σφίσι διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα.

ΛΥΚ. Πόθεν, ὦ μακάριε, κατ' εἰρήνην ἐκεί-
νοι, οἳ γε συμπεσόντες, ὅλας ἀμάξας βλασφη-
μιῶν κατεσπένδασαν ἀλλήλων, κεκραγότες καὶ
ὑπερδιατεινόμενοι; ΠΑΜΦ. Ἦπερ, ὦ Λυκίνε,
περὶ τῶν λόγων διεφέροντο, τὰ συνήθη ταῦτα,
ἐτερόδοξοι τυγχάνοντες. ΛΥΚ. Οὐδαμῶς· ἀλλ'
ἐτεροῖόν τι τέτο ἦν. ἐμόδοξοι γὰρ ἄμφω, καὶ
ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων· δίκη δὲ ὁμοῦς συνεισή-
κει, καὶ δικασαὶ ψηφοφορῶντες ἦσαν οἱ ἄριστοι,
καὶ πρεσβύτατοι καὶ σοφώτατοι τῶν ἐν τῇ πό-
λει, καὶ ἐφ' ὧν αὐτὶς ἡδέσθη, παρὰ μέλος τι
Φθεγ-

vere ridiculum narras, philosophos iure inter se
experiri, qui debeant, si quid etiam sit magnum,
pacate inter se criminia dissolvere.

2. LYC. Vnde illi, sodalis, pacate? qui com-
missi inter se plaustra conuiciorum tota in se con-
gesserunt inuicem, clamantes et ultra quam pos-
sent contententes? PAMPH. Numquid de literis
disceptabant solennia illa, cum diuersae essent
sententiae atque sectae, L Y C. Minime. Sed
aliud quiddam hoc erat. Eiusdem enim ambo
sententiae, et disciplinae eiusdem. Et tamen iu-
dicium constitutum est, et suffragia ferebant iu-
dices optimates, et aetate maxime prouecti et sa-
pientissimi ciuitatis: apud quos merito pudet ali-
quem

Φθεγγάμενας, ἔχ' ὅπως ἐς τοσαύτην ἀνασχυρ-
τίαν τρεπόμενος. ΠΑΜΦ. Οὐκᾶν λέγοις ἂν
ἤδη τὸ κεφάλαιον τῆς αἰκῆς, ὡς καὶ αὐτὸς εἶ-
δείην ὃ, τι σοι τὸ κεκμηκὸς εἴη τὸν τασᾶτον
γέλωτα.

ΛΥΚ. Συντέτακται μὲν, ὦ Πάμφιλε, ὡς
οἶσθα, ἐκ βασιλέως μισθοφορὰ τις ἐφαύλη
κατὰ γένη τοῖς Φιλοσόφοις, Στωϊκοῖς λέγω,
καὶ Πλατωνικοῖς, καὶ Ἐπικουρείοις, ἔτι καὶ τοῖς
ἐκ τῆ Περιπύτῃ, τὰ ἴσα τέτοις ἅπασιν. ἔδει
δὲ ἀποθανόντος αὐτῶν τίνος, ἄλλον ἀντικαθί-
σασθαι, δοκιμασθέντα ψήφῳ τῶν ἀρίστων. καὶ
τὰ ἄλλα, ἐβόει τις ἦν, κατὰ τὸν ποιητὴν,
ἐὸ ἱερήιον, ἀλλὰ μύρια κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν, ἐφ'
ὅτῳ

quem, extra numerum quidquam dicere, ne-
dum vt eo impudentiae progrediatur. PAMPH.
Quin tu igitur dicis iam caput causae, vt et ipse
sciam, quid tantum tibi risum mouerit.

3. LYC. Constituta sunt, quod nosti, Pam-
phile, ab imperatore salaria non contemnenda
generatim philosophis, Stoicis dico, et Platoni-
cis, et Epicureis, insuper etiam Peripateticis,
aequalia omnibus. Oportebat autem in mortui
alicuius locum surrogari, probatum suffragiis opti-
matum. Praemium certaminis non *bubula pellis*
erat, secundum poetam, *neque victima*, sed de-
cies millenae quotannis drachmae, vt iuuenes do-

ὅτω συνείναι τοῖς νέοις. ΠΑΜΦ. Οἶδα ταῦτα· καί τινα Φασὶν αὐτῶν ἐναγχος ἀποθανεῖν, τῶν περιπατητικῶν οἶμαι τὸν ἕτερον. ΛΥΚ. Αὕτη, ὦ Πάμφιλε, ἡ Ἑλένη, ὑπὲρ ἧς ἐμοναμάχουν πρὸς ἀλλήλους· καὶ ἄχρει γε τέττα, γελοῖον εἶδέν ἦν ἐκείνοις, ὡς τὸ Φιλοσόφης εἶναι Φάσκοντας, καὶ χρημάτων καταφρονεῖν· ἔπειτα ὑπὲρ τέτων, ὡς ὑπὲρ πατρίδος κινδυνεύσης, καὶ ἰσθῶν πατρῶων, καὶ τάφων προγονικῶν, ἀγωνίζεσθαι. ΠΑΜΦ. Καὶ μὴν καὶ τὸ δόγμα τέττο γε ἐστὶ τοῖς Περιπατητικοῖς, τὸ μὴ σφόδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ τρίτον τι ἀγαθὸν καὶ τέττα οἶσθαι. ΛΥΚ. Ὅρθῳς λέγεις. Φασὶ γὰρ ἐν ταῦτα. καὶ κατὰ τὰ πατρια ἐγίγνετο αὐτοῖς ὁ πόλεμος.

Τζ

ceret. PAMPH. Noui ista, et aiunt quendam illorum nuper inortuum, Peripateticorum puto alterum. LYC. Haec, Pamphile, Helena erat, pro qua depugnabant inter se inuicem: et hactenus ridiculum illis erat nihil aliud, quam quod qui philosophos se dicerent esse, et pecunias contemnere, deinde pro his, tanquam pro patria periclitante, et sacris patriis, et sepulcris maiorum suorum, decertarent. PAMPH. Quin etiam hoc dogma est Peripateticis, non valde contemnere diuitias, sed tertium quoddam bonum illud quoque putare. LYC. Recte dicis. Aiunt scilicet ista, et ex patria disciplina bellum ab iis gestum est.

Τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, ἤδη ἄκμα. πολλοὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοι, τὸν ἐπιτάφιον τῷ ἀποθανόντος ἐκείνῃς ἠγωνίζοντο. δύο δὲ μάλιστα ἦσαν οἱ ἀμφήριςοι αὐτῶν, Διοκλῆς τε ὁ πρεσβύτης, οἷσθα ὃν λέγω, τὸν ἐρισικὸν, καὶ Βαγώας ὁ εὐνῆχος εἶναι δοκῶν· τὰ μὲν ἔν τῶν λόγων προηγωνίσαντο αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐμπειρίαν ἐκάτερος τῶν δογμάτων ἐπεδείκνυτο, καὶ ὅτι τῶν Ἀριστοτέλους, καὶ τῶν ἐκείνῳ δοκούντων, εἶχετο· καὶ μὰ τὸν Δι', ἐδέτερος αὐτῶν ἀμείνων ἦν.

Τὸ δ' ἔν τέλος τῆς δίκης ἐς τῷτο περιέστη· ἀφήμενος γὰρ ὁ Διοκλῆς τῷ δεικνῆναι τὰ αὐτοῦ, μετέβηκεν ἐπὶ τὸν Βαγώαν, καὶ διελέγχεεν ἐκπειρᾶτο, μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ· κατὰ ταυτὰ δὲ

4. Quæ autem post consecuta sunt, iam audi. Multi enim alii quoque in funebribus defuncti ludis pugnabant. Duo autem maxime erant, quorum anceps certamen, Diocles senex, nosti quem dico, contentiosum illum: et Bagoas, qui putatur eunuchus. Ac doctrinae certamen iam ante certatum illis fuerat, peritiamque dogmatum vterque demonstrauerat, seque Aristoteli eiusque sententiis addictum esse. Et sane, neuter illorum erat melior.

5. Finis ergo causæ huc euasit. Diocles omisso ostendere sua *merita*, ad Bagoam transit, et vitam maxime illius reprehendere tentauit: es-

δὲ καὶ ὁ Βαγῶας, ἀντεξήταζε τὸν ἐκείνου βίον.
ΠΑΜΦ. Εἰκότως, ὦ Λυκίνε· καὶ τὰ πλείω γε
τῷ λόγῳ περὶ τέττα μᾶλλον ἔχρην εἶναι αὐτοῖς·
ὥς ἔγωγε, εἰ δικάζων ἐτύγχανον, ἐπὶ τῷ τοι-
στῷ τὸ πλεῖον διατρέψαι ἂν μοι δοκῶ, τὸν ἄμει-
νον βιᾶντα μᾶλλον, ἢ τὸν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῖς
προχειρότερον ζητῶν, καὶ οἰκειότερον τῇ νίκῃ
νομίζων.

ΛΥΚ. Εὖ λέγεις, καὶ μὲ ἐμόψηφον ἐν τέττα
ἔχεις. ἐπεὶ δὲ ἅλις μὲν εἶχον βλασφημιῶν, ἅ-
λις δὲ ἐλέγχων, τὸ τελευταῖον, ἤδη ὁ Διοκλῆς
ἔφη, μηδὲ τὴν ἀρχὴν θειμὶτὸν εἶναι τῷ Βαγῶα
μεταποιεῖσθαι Φιλοσοφίας, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῇ
ἀρισείων, εὐνέχω γε ὄντι, ἀλλὰ τὰς τοιᾶντούς
ἔχ

dem ratione vero etiam Bagoas contra in illius
vitam inquisiuit. PAMPH. Merito illud quidem,
Lycine: ac maior pars orationis versari illis circa
hoc potius debebat. Equidem si iudex essem,
in hoc praecipue immoraturus mihi videor, quae-
ramque potius, vter melius vixerit, quam qui
promptior sit oratione, eumque magis affinem vi-
ctoriae iudicem.

6. LYC. Bene dicis: meque ea in re suffragan-
tem tibi habes. Cum vero satis haberent conui-
ciorum et criminum, denique iam negavit Dio-
cles, omnino fas esse Bagoae tractare philosophiam,
et praemia illius affectare, qui eunuchus sit: ta-
les

ἔχ' ὅπως τέτων ἀποκλειῖσθαι ἡξίει, ἀλλὰ καὶ
 ἱερῶν αὐτῶν, καὶ περιρρύντηρίων, καὶ τῶν κοι-
 νῶν ἀπάντων συλλόγων, δυσοιώνισόν τι ἀπο-
 Φαίνων, καὶ δυσάντητον θέαμα, εἴ τις ἔωθεν
 ἐξιών ἐκ τῆς οἰκίας, ἴδοι τοιζτόντινα. καὶ πο-
 λὺς ἦν ὁ περὶ τῆς λόγος, ἔτε ἄνδρα ἔτε γυ-
 ναῖκα εἶναι τὸν εὐνῆχον λέγοντος, ἀλλὰ τι σύν-
 θετον, καὶ μικτόν, καὶ τερατῶδες, ἔξω τῆς
 ἀνθρωπείας φύσεως. ΠΑΜΦ. Καινόν γε τὸ
 ἔγκλημα Φῆς, ὦ Λυκίῃ, καὶ ἡδὴ γελαῖν καὶ αὐ-
 τὸς, ὦ ἑταῖρε, προάγομαι, τῆς παραδόξε ταύ-
 τῆς κατηγορίας ἀκῶν. τί δ' ἔν ἄτερος; ἄρα
 τὴν ἡσυχίαν ἤγαγεν; ἢ τί πρὸς ταῦτα καὶ αὐ-
 τὸς ἀντειπεῖν ἐτόλμησε;

Λ Τ Κ.

les veto non modo his rebus excludendis affir-
 mauit, sed sacris ipsis, et lustralibus vasis, et
 communibus vniuersis coetibus; ostendens inau-
 spicatum et abominabile spectaculum, si quis
 mane domo egressus, talem quendam viderit.
 Et fuit illi multus hac de re sermo, cum neque
 virum neque feminam esse eunuchum diceret,
 sed compositum quiddam, et mixtum et prodi-
 giosum, et a natura humana abhorrens. PAMPH.
 Nouum crimen narras, Lycine, iamque ipse ad-
 risum, sodalis, adducor, inexpectatam accusa-
 tionem audiens. Quid igitur alter? Numquid
 quieuit? an ipse quoque contra haec dicere quid-
 quam ausus est?

Ff 5

7. LYC.

ΛΥΚ. Τὰ μὲν πρῶτα ὑπ' αἰδῶς, καὶ δαδίας
 (οἰκῶν γὰρ αὐτοῖς τὸ τοιᾶτον) ἐπιπαλὺ ἐσιώ-
 πα, καὶ ἡρεθρία, καὶ ἰδίων Φανερός ἦν· τέλος
 δὲ λεπτόν τι καὶ γυναικῆιον, ἐμφθεγξάμενος, ἔ-
 δίκαια ποιεῖν ἔφη τὸν Διοκλέα, Φιλοσοφίας
 ἀποκλείοντα, εὐνᾶχον ὄντα, ἧς καὶ γυναιξί μετ-
 εῖναι· καὶ παρήγοντο Ἀσπασία, καὶ Διοτίμα,
 καὶ Θερμηλία, συναγορεύσασαι αὐτῷ· καὶ τις
 Ἀκαδημαῖκός εὐνᾶχος ἐκ Κελτῶν, ὀλίγον πρὸ
 ἡμῶν εὐδοκιμήσας ἐν τοῖς Ἑλλήσιν. ὁ Διοκλῆς
 δὲ καίκεϊνον αὐτὸν, εἰ περιῆν, καὶ τῶν ἐμαίων
 μετεποιεῖτο, εἰρξεν αὖν, ἔ καταπλαγεῖς αὐτῶ
 τὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξαν· καὶ τινὰς καὶ αὐ-
 τὸς ἀπεμνημόνευε λόγους, καὶ πρὸς ἐκείνον ὑπά-
 τε

7. LYC. Primo quidem prae pudore, ac metu,
 quod familiare his est, multum tacebat, aestua-
 bat, et manifeste sudabat: tandem vero tenuē
 quiddam sonans ac muliebre, inique facere dixit
 Dioclem, qui philosophia arceat eum qui sit eu-
 nuchus, quam mulieres etiam vindicare sibi pos-
 sint, adducebanturque Aspasia, ac Diotima, et
 Thargelia, quae causam ipsius iuvarent; atque
 aliquis Academicus e Gallia eunuchus, qui paullo
 ante nostram aetatem inter Graecos floruerit. At
 Diocles illum ipsum quoque, siquidem fuisset,
 et eadem tractasset, arcebat, nihil commotus
 ipsius apud vulgus gloria: et quaedam ipse me-
 morabat dicta, in illum quoque a Stoicis, et Cy-
 nicis

Στωϊκῶν καὶ Κυνικῶν μάλιστα εἰρημένως πρὸς τὸ
γελοιότατον, ἐπὶ τῷ ἀτελεῖ τῷ σώματι.

Ἐν τέτοις ἦν τοῖς δικασταῖς ἡ διατριβή· καὶ
τὸ κεφάλαιον ἤδη τῷ σκέμματι τῆτο ἐτύγγα-
νεν· ὃν, εἰ δοκιμασθὸς εὐνέχως ἐπὶ φιλοσοφίαν
παρελθεῖν, καὶ νέων πρῶτασίαν ἐγχειρισθῆναι
ἀξιῶν· τῷ μὲν καὶ σχῆμα καὶ σώματος εὐμοι-
ρίαν προσεῖναι φιλοσόφῳ δεῖν λέγοντος, καὶ τὸ
μέγιστον, πῶγων βαδὺν ἔχειν αὐτὸν, καὶ τοῖς
προσιῶσι καὶ μανθάνειν βελομένοις ἀξιόπιστον,
καὶ πρέποντα ταῖς μυρίαις, ὥς χρηρὰ βασι-
λέως ἀποφέρεισθαι· τὸ δὲ τῷ εὐνέχῃ, καὶ τῶν
βακῆλων χεῖρον εἶναι. τὰς μὲν γὰρ καὶ πεπει-
σθαι

nicis maxime, ridicule in corporis illud vitium
inest.

8. In his agebant iudices, et caput caussae iam
in eo vertebatur, probandusne esset eunuchus,
philosophiam profiteri, et adolescentium prae-
fecturam sibi demandari postulans? altero dicente,
Habitum et integritatem partium omnium cor-
poris inesse philosopho debere, praesertim, pro-
lixam eum barbam habere, quae fidem ei apud
accedentes et discere volentes auctoritatemque
praestet, dignam denique decem millibus, quae
ab imperatore acciperet. Eunuchi vero conditio-
nem, electorum etiam statu deteriorem. Hos
enim tamen aliquando expertos esse virilitatem;
hunc

ῥᾶσθαί ποτε ἀνδρείας, τᾷτον δὲ ἐξ ἀρχῆς εὐ-
 θύς ἀπαινεύεσθαι, καὶ ἀμφίβολόν τι ζῶον εἶναι
 κατὰ ταυτὰ ταῖς κορώναις, αἷ μήτε περισσεύει,
 μήτε κίραξιν ἐναριθμοῖντο ἂν.

Τῷ δὲ ἑ σωματικὴν λέγοντος εἶναι τὴν κρίσιν,
 ἀλλ' ἄλλην ψυχῆς, καὶ τῆς γνώμης ἐξέτασιν
 δεῖν γίνεσθαι, καὶ τῆς τῶν δογμάτων ἐπιστή-
 μης. εἶθ' ὁ Ἀριστοτέλης ἐκαλεῖτο μάρτυς τοῦ
 λόγου, εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ἑρμεῖαν τὸν
 εὐνέχον, τὸν ἐκ τῷ Ἀταρνέως τύραννον, ἄχρι
 τῷ καὶ θύειν αὐτῷ κατὰ ταυτὰ τοῖς θεοῖς.
 καίτοι καὶ ἐτόλμα προστιθέναι ὁ Βαγώας τοιῶ-
 τον, ὡς πολὺ ἐπιτηδεύότερος εὐνέχος τοῖς νέοις
 διδάσκαλος, οὐδὲ διαβολὴν τινα πρὸς αὐτὸς
 ἐνδέ-

hunc autem ab initio statim abscissum, et ambi-
 guum quoddam animal esse, cornicum instar,
 quae neque in columbis neque in coruis nume-
 rentur.

9. Altero autem contendente, Non corporis
 hoc esse iudicium, sed robur animi *speῦταρι*, et
 examen mentis oportere fieri, atque scientiae do-
 gmatum: tum Aristoteles citabatur testis eius ora-
 tionis, qui supra modum admiratus sit Hermiam
 eunuchum, Atarnensem tyrannum, usque eo,
 ut etiam illi eodem modo quo Diis rem sacram
 faceret. Quin etiam illud adiiicere ausus est Ba-
 goas, Multo aptiorem esse adolescentibus eunu-
 chum magistrum, in quo neque haerere aliqua
 illo-

ἐνδέξασθαι δυνάμενος, καὶ τῷ Σωκράτῃ ἐκεί-
 νο ἐγκλημα παθεῖν ἂν, ὡς διαφθεῖρων τὰ με-
 ρακια. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὸ ἀγέννητον μάλιστα ἐσηώ-
 Φθη, χαριέντως τᾷτο ὡς γὰρ ὤετο, προσέρρι-
 ψεν. εἰ γὰρ ἀπὸ πώγωνος, ἔφη, βαθέος κρι-
 νεσθαι δέσι τὰς φιλοσοφῶντας, τὸν τράχον ἂν
 δικαιότερον προκριθῇναι πάντων.

Ἐν τῷ τρίτῳ ἄλλος παρεξῶς (τὸ δὲ ὄνο-
 μα ἐν ἀφανεί κείσθω) Καὶ μὴν, ἔφη, ὡς ἄνδρες
 δικασαί, ἔτοσί ὁ τὰς γνάθας λεῖος, καὶ τὸ φώ-
 νημα γυναικεῖος, καὶ τὰ ἄλλα εὐνέχῳ εἰκνῶς, εἰ
 ἀποδύσαιο, πάνυ ἀνδρεῖος ὑμῖν φανεῖται· εἰ
 δὲ μὴ ψεύδονται οἱ περὶ αὐτῶν λέγοντες, καὶ μοι-
 χὸς ἐάλω ποτὲ, ὡς ὁ Ἀἰών. Φησὶν, ἄρδρα ἐν
 ἄρδρα

illorum respectu calumnia possit, neque Socratis
 illud crimen locum habere, quasi corrumpere
 adolescentulos. Cum in mentum imberbe in-
 primis iacta quaedam essent, lepide hoc, ut sibi
 quidem videbatur, adiecit. Si enim, inquit, a
 barba prolixa iudicari philosophos oporteat, ca-
 prum iustius praeferrī omnibus.

10. Inter haec tertius alius superueniens, cu-
 ius nomen in obscuro relinquitur, Verum tamen;
 inquit, iudices, iste leuibus genis, muliebri
 voce, et reliqua eunucho similis, si exuatur, vi-
 rilis valde vobis videatur. Si vero non men-
 tiuntur, qui de isto narrant, etiam moechus ali-
 quando deprehensus est, membra, quod ait ta-
 bula

ἄρθροις ἔχων· ἀλλὰ τότε μὲν ἐς τὸν εὐνῆχον ἀναφυγὼν, καὶ τῆτο κρησφύγετον εὐρόμενος, ἀφείθη, ἀπισησάντων τῇ κατηγορίᾳ τῶν τότε δικαστῶν, ἀπὸ γε τῆς Φανερεῆς ὀψεως. νῦν δὲ καὶν παλινωδῆσαί μοι δοκᾷ, τῇ προκειμένῃ μεσθῇ ἔνεκα.

Τῶν δὴ λεγομένων, παρὰ πάντων μὲν γέλωτος ἐγένετο, ὡς τὸ εἰκός. Βαγῶας δὲ μᾶλλον ἐταράττετο, καὶ παντοῖος ἦν ἐς μυρία τραπόμενος χρώματα, καὶ ψυχρῷ τῷ ἰδρῶτι ῥεόμενος, καὶ ἔτε συγκατατίθεσθαι τῷ τῆς μοιχείας ἐγκλήματι καλῶς ἔχεν ὥσπερ, ἔτε ἀχρεῖον αὐτῷ τὴν κατηγορίαν ταύτην ἐς τὸν παρόντα ἀγῶνα ἡγεῖτο εἶναι. ΠΑΜΦ. Γελοῖα, ὦ Λυκί-

νε,

bula Solonis, in membris habens. Sed tum quidem ad eunuchum se recipiens, inuento illo per-
fugio, absolutus est, fidem criminis, qui tum iudicabant, negantibus, ex specie manifesta: iam vero etiam retractaturus mihi videatur propositae mercedis causa.

II. His vero dictis, omnium quidem risus, ut facile est ad existimandum, ortus est. Bagoas vero magis etiam est perturbatus, in mille formas atque colores versus, frigidoque sudore diffuens: qui neque honestum putaret adulterii crimen non refutando fateri, neque vero inutile sibi crimen ad praefens certamen iudicaret. PAMPH. Ridi-
cula

νε, ὡς ἀληθῶς ταῦτα, καὶ ἔοικεν ἂν τὴν τυχε-
σαν ὑμῖν διατριβὴν παρεσχῆσθαι. τὸ δ' ἔν τέ-
λος τι ἐγένετο, καὶ πῶς ἐγνώσαν ὑπὲρ αὐτῶν οἱ
δικασαί;

ΛΥΚ. Οὐχ ὁμόψηφοι πάντες ἦσαν, ἀλλ' εἰ
μὲν ἡξίεν ἀποδύσαντας αὐτόν, ὥσπερ τὰς ἀρ-
γυρωνήτας ἐπισκοπεῖν, εἰ δύναιτο φιλοσοφεῖν
τάγε πρὸς τῶν ὄρχεων· οἱ δὲ ἔτι γελοιότερον
μετασειλαμένους τινὰς τῶν ἐξ οἰκῆματος γυναι-
κῶν, κελεύειν αὐτόν συνεῖναι, καὶ ὀπυῖειν, καὶ
τινα τῶν δικασῶν τὸν πρεσβυτάτον τε καὶ πι-
στέτατον ἐφεσῶτα ὄρῃν εἰ φιλοσοφεῖ. μετὰ δὲ
ἐπεὶ πάντας γέλως κατεῖχε, καὶ ἀδείς ὅστις οὐ
τὴν γαστέρα ἤλγει βρασσόμενος ὑπ' αὐτῶ, ἐγνώ-
σαν

cula profecto ista, quaeque non vulgarem vobis
oblectationem videantur praeuisse. Sed quid
tandem factum est, et quomodo iudices de illis
decreuerunt?

12. LYC. Non in eadem omnes erant senten-
tia, sed alii postulabant illum exutum instar mari-
cipiorum inspicere, possetne, quantum quidem
ad testiculos, philosophari? alii, magis ridicule
arcessitis quibusdam de lupanari mulierculis, iu-
bere illum congrēdi, et inire, et iudicium ali-
quem, aetate maximum et fide dignissimum assiste-
re, ac, num philosophetur, videre. Postea vero,
cum risus occupasset omnes, et nemo esset cui non
concul-

σαν ἀναπόμπιμον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐκπέμψαι τὴν δίκην.

Καὶ νῦν ἄτερος μὲν πρὸς τὴν τῶν λόγων ἐπίδειξιν, ὡς Φασι, γυμνάζεται, καὶ παρασκευάζεται καὶ κατηγορίαν συγκροτεῖ, καὶ τὸ τῆς μοιχείας ἔγκλημα ὑποκινεῖ, ἐναντιότατον αὐτῷ καὶ ἄτος κατὰ τὰς Φαύλας τῶν ῥητόρων τῶτο ποιῶν, καὶ εἰς τὰς ἀνδρας τὸν ἀντίδικον ἐκ τῷ ἐγκλήματος καταλέγων. τῷ Βαγῳᾷ δὲ ἔτετρα, ὡς Φασι, μέλει, καὶ ἀνδρίζεται τὰ πολλὰ καὶ διὰ χειρὸς ἔχει τὸ πρᾶγμα, καὶ τέλος, κρατήσεν ἐλπίζει, ἣν ἐπιδείξῃ ὡς ἄδεν χείρων ἐστὶ τῶν τὰς ἵππους ἀναβαινόντων ὄνων. αὕτη γὰρ, ὦ ἑταῖρε, Φιλοσοφίας ἀρίστη κρίσις εἴκειν εἶναι, καὶ

concussa dolerent ilia, decreuerunt reicere et remittere caussam in Italiam.

13. Et nunc alter quidem ad eruditionis ostentationem vt aiunt, exercet se et comparat, et accusationem componit, et adulterii crimen mouet, maxime sibi contrarium: isque more malorum causfidicorum hoc agit, et inter viros aduersarium suum hoc ipso crimine recenset. Bagoae autem alia, aiunt, cura tenet, et pro viro se gerit frequenter, et prae manu rem habet, et denique superaturum se sperat, si ostendat, nihilo se afinis, qui equas incunt, deteriozem. Illud enim, fodalis, optimum videtur Philosophiae criterium esse,

καὶ ἀπέδειξίς ἀναντίλεκτος. ὥς καὶ τὸν υἱὸν
(ἐτι δέ μοι κομιδῇ νέος ἐστίν) εὐξαίμην ἂν, οὐ
τὴν γνώμην, ἐδὲ τὴν γλῶτταν, ἀλλὰ τὸ αἰ-
δοῖον ἔτοιμον ἐς Φιλοσοφίαν ἔχειν.

esse, haec demonstratio cui contradici nihil pos-
sit. Itaque filium (est autem mihi admodum iu-
venis) optauerim, non mentem neque linguam,
sed verecundam partem philosophiae aptam ha-
bere.

Περὶ τῆς ἀστρολογίης.

Αμφί τε ἔρανῶ, ἀμφί τε ἀσέρων ἡ γραφή·
ἐκ αὐτέων ἀσέρων, ἐδ' αὐτέε περὶ ἔραν-
ῶ, ἀλλὰ μαντείας, καὶ ἀληθείης, ἣ δὲ ἐκ τε-
τέων ἐς ἀνθρώπων βίον ἔρχεται. ὁ δέ μοι λό-
γος ἐχ ὑποδημοσύνην ἔχει, ἐδὲ διδασκαλίην
ἐπαγγέλλεται ὅπως ταύτην τὴν μαντοσύνην δι-
νεκτέον, ἀλλὰ μέμφομαι ἑκόσοι σοφοὶ ὄντες,
τὰ

De Astrologia.

De coelo deque stellis haec scriptio est: non
ipsis de astris, ipso de caelo, sed de diui-
natione ac veritate, quae ab hisce ad hominum
vitam peruenit. Neque vero praecepta hic libel-
lus habet, neque disciplinam promittit, quomo-
do excellere hac diuinatione quis possit, sed re-
prehendo, quotquot docti cum sint, alia quidem
Luc. Op. T. IV. Gg exer-

τὰ μὲν ἄλλα ἐπασκέουσι, καὶ πᾶσι τοῖς ἑωυτέων
ἀπηγέονταί· μάνην δ' ἀστρολογίην ἔτε τιμέουσι,
ἔτ' ἐπασκέουσι.

Καὶ ἡ μὲν σοφίη παλαιή, ἔδὲ νέον ἐς ἡμέας
ἀπίκητο, ἀλλ' ἔστιν ἔργον ἀρχαίων βασιλέων,
θεοφιλῶν. οἱ δὲ νῦν, ἀμαθίη καὶ ῥαθυμίη,
καὶ προσέτι μισοπονίη, κείνοισί τε ἀντίξοα φρο-
νέουσι, καὶ εὖτ' ἂν ἀνδράσιν ἐπικυρέωσι ψευδέα
μαντευομένοισιν, ἄσρων τε κατηγορέουσι, καὶ
αὐτὴν ἀστρολογίην μισέουσι, ἔδὲ μιν ἔτε ὑγίεια
ἔτε ἀληθῆα νομίζουσιν, ἀλλὰ λόγον ψευδέα, καὶ
ἀνεμώλιον, ἔδὲ δικαίως, ἐμοὶ δοκεῖ, φρονέοντες.
ἔτε γὰρ τέκτονος αἰδρεῖν, τεκτοσύνης αὐτῆς
ἀφυΐη, ἔδὲ αὐλητέω ἀμυσίη, μυσικῆς ἀσοφίη.
ἀλλ'

exercent, et suis omnibus enarrant, solam autem
astrologiam neque honorant, neque exercent.

2. Ac sapientia quidem *huius rei*, antiqua, ne-
que recens demum ad nos venit, sed opus est
antiquorum regum Dis carorum. Verum qui
nunc sunt, inscitia et socordia, atque insuper la-
boris odio, cum contraria illis sentiunt, tum si
quando in homines incidunt falsa diuinantes, et
sidera accusant, et ipsam oderunt astrologiam,
eamque neque sanam neque veram arbitrantur,
sed disciplinam mendacem et ventosam, inique,
vt mihi videtur, sentientes. Neque enim fabri
inscitia, fabrilis ipsius artis mala indoles; neque
imperitia tibicinis, musicae ipsius est inertia.
Sed

ἀλλ' οἱ μὲν ἀμαθῆς τῶν τεχνέων, ἐκάστη δ' ἐν
ἐωυτῇ σοφῇ.

Πρῶτον μὲν ὧν Αἰθίοπες τόνδε τὸν λόγον ἀν-
θρώποισι κατεσχέσαντο. αἰτία δὲ αὐτοῖσι, τὰ
μὲν ἢ σοφίῃ τῇ ἔθνους (καὶ γὰρ τὰλλα τῶν ἄλ-
λων σοφώτεροι Αἰθίοπες.) τὰ δὲ καὶ τῆς οἰκῆ-
σεως ἢ εὐμοιρίῃ· αἰεὶ γὰρ σφέας εὐδίῃ καὶ γα-
ληναίῃ περιέεσται· ἔδὲ τῶν τῇ ἔτεος τροπέων
ἀνέχονται, ἀλλ' ἐν μιῇ ὥρῃ οἰκέουσιν. ἰδόντες
ὧν πρῶτα τὴν σεληναίην καὶ ἕς πάμπαν ὁμοίην
φαινομένην, ἀλλὰ πολυσιδέα τε γιγνομένην, καὶ
ἐν ἄλλοτε ἄλλῃ μορφῇ τρεπομένην, ἐδόκειεν αὐ-
τοῖσι τὸ χρεῖμα θούματος καὶ ἀπορίας ἄξιον.
ἔνθεν δὲ ζητούντες, εὗρον τουτέων τὴν αἰτίαν,
ὅτι

Sed isti quidem artium imperiti, vnaquaeque au-
tem ars per se sapiens est.

3. Primi ergo Aethiopes hanc rationem homi-
nibus constituerunt. Causa illis partim sapientiae
gentis, nam reliquis etiam in rebus sapientiores
caeteris Aethiopes; partim etiam habitandi fors
commoda. Semper enim illos serenitas et tran-
quillitas circumiacet, neque anni vices patiuntur,
sed in vna eademque tempestate habitant. Cum
igitur cernerent lunam non eandem semper appa-
rere, sed plures accipere species, et in aliam alias
formam verti: visa est illis res admiratione et du-
bitatione digna. Inde igitur quaerendo inuene-
runt

ὅτι οὐκ ἴδιον τῇ σεληναίῃ τὸ Φέγγος, ἀλλὰ οἱ παρ' ἡελίου ἔρχεται.

Εὐρον δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀσέρων τὴν Φορὴν, τὰς δὲ πλάνητας ἡμεῖς καλέομεν (μᾶνοι γὰρ τῶν ἄλλων ἀσέρων κινέοντα) Φύσιν τε αὐτέων, καὶ δυνασεῖν, καὶ ἔργα, τὰ ἑκάστος ἐπιτελέεσιν. ἐν δὲ καὶ ἑνόματα αὐτέοισιν ἐπέθεσαν, ἕκ ὀνόματα, ἕως ἐδόκεον, ἀλλὰ σημεῖα.

Ταῦτα μὲν ὧν Αἰθίοπες ἐν τῷ ἄρηνῳ ἐπέβλεψαν· μετὰ δὲ, γείτοσιν ἔσιν Αἰγυπτίοισιν, ἀτελέα τὸν λόγον παρεῖδον, Αἰγύπτιοι δὲ παρὰ σφέων ἐκδεξάμενοι ἡμερεγέα τὴν μαντικὴν, ἐπὶ μέζον ἡγεῖραν μέτρα τε τῆς ἑκάστης κινήσεως ἐσημῆναντο, καὶ ἐτέων ἀριθμὸν, καὶ μηνέων καὶ
ὥρέων

runt causam harum rerum, quod non sua lunae lux, verum a sole illi venit.

4. Inuenerunt vero aliorum quoque siderum motum, quos quidem planetas nos vocamus, soli enim reliquorum siderum mouentur: naturamque illorum et potestatem, et opera, quae singuli efficiunt. Imposuerunt autem illis quoque nomina: non iuda nomina, ut videbantur, sed signa ipsarum naturarum.

5. Haec igitur Aethiopes in caelo conspexerunt. Post vicinis suis Aegyptiis imperfectam artem tradiderunt: Aegyptii vero, quam accepere ab illis ex parte modo altera absolutam diuinandi rationem, in maius extulerunt, mensuram motus quicuiusque signarunt, et annorum numerum,

αἰρέων διατάξαντο. καὶ μηνέων μὲν σφίσι μέτρον ἡ σεληναίη, καὶ ἡ ταύτης ἀναστροφὴ ἐγένετο· ἔτεος δὲ ἡέλιος, καὶ ἡ τῆς ἡελίος περίφορος.

Οἱ δὲ καὶ ἄλλα ἐμήσαντο πολλῶν μὲν τετέων. ἐν γὰρ δὴ τῆς παντὸς ἡέρος, καὶ ἀστέρων τῶν ἁλ-
λων, ἀπλανέων τε, καὶ εὐσταθέων, καὶ ἑδαμῶς
κινεομένων, δωδέκα μοίρας ἐτάμοντο ἐν τοῖσι
κινεομένοισι (I), καὶ οἰκεία ζῶα ἔοντα, ἕκαστον
αὐτέων ἐς ἄλλην μορφήν μεμιμέσται, πὰ μὲν
ἐνάλια, τὰ δὲ ἀνθρώπων, τὰ δὲ θηρῶν, τὰ δὲ
πτηνῶν, τὰ δὲ κτηνέων.

Ἀπὸ

rum, et mensium atque horarum ordinarunt. Et
mensium quidem illis modus luna eiusque con-
versio fuit, anni autem sol, atque solis circuitus.

6. At ipsi alia quoque his multo maiora ma-
chinati sunt. Ex omni enim aëre, et stellis re-
liquis incerrantibus atque fixis, et haudquaquam
mouentibus se, duodecim partes refecerunt, in
quibus illae alterae mouerentur. His cum affi-
gnassent suum cuique animalia, in aliam singula
formam expressere, marina alia, alia vero homi-
num, alia bestiarum, volucrum alia, alia iu-
mentorum.

Gg 3

7. Vn-

- I. Ἐν τοῖσι κινεομένοισι] Non puto hunc lo-
cum esse integrum, sed verba quaedam tem-
porum iniuria excidisse. Interpretationem
interim dedi, non quam verba subiicerent,
quippe quae non intelligebam, sed quam res
ipsa postulare visa est. *Gesner.*

Ἀπὸ τέων δὴ καὶ ἰρὰ τὰ Αἰγύπτια πολυεῖδεα ποιεῖται. ἔ γὰρ πάντες Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν δωδεκα μοιρέων πασέων ἐμαντεύοντο, ἄλλοι δὲ ἀλλοίησι μοίρησιν ἐχρέοντο· καὶ κριὸν μὲν σέβχσιν, ὀκόσοι ἐς κριὸν ἀπέβλεπον· ἰχθύας δὲ ἔ σιτέονται, ὀκόσοι ἰχθύας ἐπεσημήναντο· ἔδὲ τράγον κτείνχσιν ὅσοι αἰγόνχρων ἦδεσαν· καὶ οἱ ἄλλοι τᾶλλα ὡς ἕκαστοι, ἱλάσκονται. ναὶ μὴν καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν τῷ ἡερίχ ταύρχ σεβίζονται. καὶ ὁ Ἄπις αὐτέοις χρῆμα ἰρώτατον, τὴν χώρην ἐπινέμεται, καὶ οἱ ἐκεῖ μαντήϊόν τε ἀνantiθέασι, σημήϊον τῆς ἐκείνχ τῷ ταύρχ μαντικῆς.

Οὐ μετὰ πολλὸν δὲ καὶ Λίβυες ἐπέβησαν τῷ λόγχ· καὶ γὰρ τὸ Λιβύων μαντήϊον τῷ Ἀμμωνος,

7. Vnde etiam sacra apud Aegyptios multorum generum fiunt. Nec enim Aegyptii omnes ex duodecim partibus *iisdem* omnibus diuinabant; sed aliis alii partibus diuersisque utebantur. Atque arietem quidem colunt, quotquot respiciebant Arietem: pisces non edunt, qui pisces *nominis illo* signauerant: neque caprum mactant, qui cunque nouerant Capricornum: atque alii alia, ut cuique *visum est*, placant. Sane etiam taurum in honorem caelestis tauri colunt, atque est illis Apis res sanctissima, qui regionem illorum depascatur, cui oraculum ibi constituerint, signum diuinationis illius *caelestis tauri*.

8. Non ita multo post Libyes etiam hanc rationem amplexi sunt. Nam Libyum etiam oraculum

νος, καὶ τῆτο ἐς τὸν ἡέρα καὶ ἐς τὴν τετέκ σοφίην εἴρητο, παρὰ 2) τὸν Ἀμμωνα, καὶ ἔτοι κριο-
πρόσωπον ποιέονται.

Ἔγνωσαν δὲ τετέων ἕκαστα καὶ Βαβυλώνιοι, ἔτοι μὲν λέγασσι καὶ πρὸ τῶν ἄλλων· ἐμοὶ δὲ δο-
κεί, πολλὸν ὕψερρον ἐς τετέας ὁ λόγος ἀπίνετο.

Ἕλληνες δὲ ἔτε παρ' Αἰθιοπῶν, ἔτε παρ' Αἰγυπτίων ἀστρολογίης πέρι εἰδέν ἤκησαν, ἀλλὰ σφίσιν Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρε καὶ Καλλιόπης, πρῶ-
τος τὰ δε ἀπηγήσατο, ἔ μάλα ἐμφανέως, εἰδὲ ἐς Φάος τὸν λόγον προήνεγκεν, ἀλλ' εἰς γοη-
τείην, καὶ ἱερολογίην, αἷη διανοίη ἐκείνη. πηξά-

μενος

culum Ammonis, ipsum quoque ad caelum eius-
que sapientiam, relatum est: quatenus Ammo-
nem hi etiam arietis vultu sibi faciunt.

9. Agnouerunt autem horum singula etiam Ba-
bylonii. Hi enim dicunt, etiam ante alios; mi-
hi vero videtur, multo post ad ipsos hanc ratio-
nem peruenisse.

10. Graeci autem neque ab Aethiopibus neque
ab Aegyptiis de astrologia quidquam audire:
sed ipsis Orpheus Oeagri et Calliopes F. primus
haec enarrauit: non ille manifeste valde; neque
in lucem totam rationem protulit, sed ad incan-
tationem et sacramenta quaedam, sola mens illi

G g 4

specta-

2. Παρὰ] Tenui mutatione παρὰ mutandum
in παρ' ὅ, quod cum sententia postulare
videretur, in interpretando secutus sum.
Gesner.

μνος γὰρ λύρην, ὄργιά τε ἐποιεῖτο, καὶ τὰ ἱερά
 ἤειδεν· ἡ δὲ λύρη, ἐπτάμιτος ἔσσα, τὴν τῶν
 κινεομένων ἀσέρων ἀρμονίην συνεβάλλετο. ταῦ-
 τα Ὀρφεὺς διζήμενος, καὶ ταῦτα ἀνακινέων,
 πάντα ἔθελγε, καὶ πάντων ἐκράττειν. οὐ γὰρ
 ἐκείνην τὴν λύρην ἔβλεπεν, εὐδὲ οἱ ἄλλης ἔμελε
 μασσαργίης, ἀλλ' αὕτη Ὀρφέως ἡ μεγάλη λύρη.
 Ἑλληνές τε τὰδε τίμειντες, μοίρην ἐν αὐτῷ οὐ-
 ρανῷ ἀπέκριναν, καὶ ἀσέρες πολλοὶ καλέονται
 λύρη Ὀρφέως, ἣν δὲ κατε Ὀρφέα ἰδὼς, ἡ λί-
 θοισιν, ἡ χροίῃ μεμιμημένον ἐν μέσῳ ἔζεται ἱε-
 λος αἰδούντι, μετὰ χερσὶν ἔχων τὴν λύρην· ἀμ-
 φι δέ μιν ζῶα μυρία ἔσηκεν, ἐν οἷς καὶ ἄνθρωπος,
 καὶ

spectabat. Lyra enim constructa faciebat orgia,
 et sacra canebat. Lyra autem septem chorda-
 rum quae esset, errantium stellarum harmoniam
 symbolo quodam signabat. Haec inquirens Or-
 pheus, et haec mouens, mulcebat omnia, et
 omnia vincebat. Neque enim illam, *quam fe-*
cerat sibi, lyram spectabat, neque alia illi cor-
 di erat musica; sed haec magna lyra Orphei.
 Honorantes vero ista Graeci, partem ipso in
 caelo ei decreuerunt, et stellae plures lyra vo-
 cantur Orphei. Si vero videris aliquando Or-
 phea, vel lapidibus, vel colore assimilatum, in
 medio sedet canenti similis, in manibus habens
 lyram: circa ipsum autem animalia stant sex-
 centa, in quibus homo etiam, et taurus, et leo,
 eo-

καὶ ταῦρος καὶ λέων· καὶ τῶν ἑκακῶν· εὖ τ' ἂν
ἐκείνα ἴδῃς, μέμνησό μοι τεττέων, κοίη ἐκείνου
αἰοιδῇ, κοίη δὲ καὶ ἡ λύρη, κοῖος δὲ καὶ ταῦρος,
ἡ ἐκοῖος λέων, Ὀρφέως ἐπαΐσχιν, ἣν δὲ τὰ λέ-
γω αἷτια γνοίης, σὺ δὲ καὶ ἐν τῷ ἔρανῳ δέρκεο
ἑκακῶν τεττέων.

Λέγασσι δὲ Τειρεσίην, ἄνδρα Βοιωτίον, τῷ δὲ
κλέος μαντοσύνης περὶ πολλὸν αἰεῖται, τῷ τόν
τόν Τειρεσίην ἐν Ἑλλήσιν εἰπεῖν, ὅτι τῶν πλα-
νεομένων ἀστέρων, οἱ μὲν θῆλεες, οἱ δὲ ἀρρενες
ῥόντες, ἐκ ἴσα ἐκτελέσσι· τῷ καὶ μιν διφυεῖς
γενέσθαι, καὶ ἀμφίβιον Τειρεσίην μυθολογέ-
σιν, ἄλλοτε μὲν θῆλυν, ἄλλοτε δὲ ἀρρενα.

Ἀτρεῶς δὲ καὶ Θυέσσω περὶ τῇ πατρῷῃ βα-
σιληῇ Φιλόνοικεόντων, ἥδη τοῖσιν Ἑλλήσιν ἀνα-
φαν-

eorumque singuli. Ea vero cum videris, ho-
rum mihi memento, qualis ille sit cantus, qua-
lis lyra, qualis etiam taurus, et qualis leo, Or-
pheum audiant. Si vero quas dico causas noffes,
tum tu etiam in caelo vnum quodque videres.

11. Aiunt vero Tiresiam, virum Boeotium,
cuius diuinandi gloria multum elata est, hunc
igitur Tiresiam inter Graecos dixisse ferunt, er-
rantium siderum alia quae sint feminina, alia ve-
ro masculina, non eadem efficere: unde etiam il-
lum duplicis naturae fuisse atque vitae Tiresiam
fabulantur, alias feminam, alias vero marem.

12. Atreo autem et Thyeste de regno paterno
contententibus, iam Graeci aperte astrologiam

Φινδὸν ἀστρολογίης τε καὶ σοφίης τῆς ἑρμηνείας
 μάλιστα ἔμελλε. καὶ τὸ ξυνὸν τῶν Ἀργείων, ἄρχου
 ἐγνώσαν ἑαυτῶν, ὅσις τῷ ἑτέρῳ σοφίην προφε-
 ρέσερος. ἔνθα δὴ Θυέσης μὲν κριὸν σφίσι τὸν ἐν
 τῷ ἄρανῳ σημηνάμενος, ὑπέδειξεν· ἀπὸ τέω δὲ
 ἄρνα χρύσειον Θυέσῃ γενέσθαι μυθολογέειν.
 Ἀτρεὺς δὲ τῷ ἡελίῳ πέρι καὶ τῶν ἀνατολέων αὐ-
 τέας λόγον ἐποιήσατο, ὅτι αἱ ἐς ὁμαίην Φορὴν
 ἡελίος τε, καὶ ὁ κόσμος κινέονται, ἀλλ' ἐς ἀντί-
 ξοον ἀλλήλοις ἀντιδρομέεσι. καὶ αἱ νῦν δύσεις
 δοκέσαι τῷ κόσμῳ δύσεις εἶναι, τοῦ ἡελίου
 ἀνατολῆς εἶσι. τάδε εἰπόντα, βασιλῆά μιν
 Ἀργεῖοι ἐποιήσαντο, καὶ μέγα κλέος ἐπὶ σοφίῃ
 αὐτέας ἐγένετο.

Ἐγὼ

et caelestem sapientiam vehementer sectabantur:
 et commune Argiuorum regnare *cum* apud se de-
 creuerunt, qui altero quantum ad hanc sapien-
 tiam esset praestantior. Hic Thyestes quidem
 arietem illis, qui in caelo est, designatum mon-
 strauit: a quo auream ouem Thyesti fuisse fabu-
 lantur. Atræus vero de sole, et ortibus illius fer-
 monem habuit, non versus eandem plagam so-
 lem atque mundum moueri, sed contrarium sibi
 inuicem cursum tenere: et qui nunc occidens
 fit, et mundi occidens videatur, solis ortum esse.
 Haec illum dicentem Regem solum Argiui fece-
 runt, magnaquæ fuit sapientiae illius gloria.

13. Ego

Ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντεω τοιαύδε φρονέω· πτηνὸν μὲν οἱ γενέσθαι ἵππον ἐμάλια πείθονται, δοκέω δὲ μιν ταύτην τὴν σοφίην μετέποντα, ὑψηλά τε φρονέοντα, καὶ ἄστροισι ὁμιλέοντα, ἐς ἔραν ἐχὶ τῷ ἵππῳ ἀναβῆναι, ἀλλὰ τῇ διανοίῃ.

Ἴσα δὲ μοι καὶ ἐς Φρίξον τὸν Ἀθάμαντος εἰρησθῶ, τὸν δὴ κριῶ χρυσέῳ δι' αἰθέρος ἐλαῖσαι μυθέονται. καὶ μέντοι καὶ Δαίδαλον τὸν Ἀθηναῖον (ξεῖνη μὲν ἡ ἰσορίη, δοκέω γέ μιν ἐκῆξω ἀστρολογίης) ἀλλὰ οἱ αὐτὸς μάλιστα ἐχρήσατο, καὶ παιδί τῷ ἑωυτῷ κατηγήσατο.

Ἰκαρος δὲ νεότητι καὶ ἀτασθαλίῃ χρεόμενος, καὶ ἐκ ἐπιεικτᾶ διζήμενος, ἀλλ' ἐς πόλον ἀεθρεῖς
τῷ

13. Ego vero etiam de Bellerophonte eadem sentio. Alatum quidem equum illi fuisse, persuaderi mihi non patior; Puto autem illum sapientiae huius studiosum, sublimia cogitasse, et versatum cum astris, in caelum non equi opera adscendisse, sed animo.

14. Eadem mihi etiam in Athamantis Phryxum filium dicta sunt, quem ariete aureo per aethera vectum fabulantur. Quin etiam Daedalus Atheniensem: peregrina quidem et mira historia: sed puto illum non fuisse ab astrologia alienum. Verum ea cum ipse maxime usus, tum filium eam suum docuit.

15. Icarus autem iuventute et temeritate usus, et inconcessa quaerens, sed animo in polum ipsum subla-

τῷ νῷ, ἐξέπεσε τῆς ἀληθείης, καὶ παντὸς ἀ-
 πεσφάλη τῷ λόγῳ, καὶ ἐς πέλαγος κατηνέχθη
 ἀβύσσων πρηγμάτων· τὸν Ἕλληνας ἄλλως μυ-
 θολογέουσι, καὶ κόλπον ἐπ' αὐτέῳ ἐν τῇδε τῇ
 θαλάσῃ Ἰκάρειον εἰκὴ καλέουσι.

Τάχα δὲ γὰρ Πασιφάη παρὰ Δαίδαλῳ ἀνέ-
 σασα ταύρῳ τε πέρι, τῷ ἐν τοῖς ἄστροισι Φαινο-
 μένῃ, καὶ αὐτῆς ἄστρολογίης, εἰς ἔρωτα τῷ λό-
 γῳ ἀπίκετο, ὅθεν νομίζουσιν ὅτι Δαίδαλός μιν
 τῷ ταύρῳ ἐνύμφευσεν.

Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ κατὰ μέρη τὴν ἐπισήμην διε-
 λόντες, ἕκαστοι αὐτέων ἄλλα ἐπενοήσαντο, οἱ
 μὲν τὰ ἐς τὴν σεληναίην, οἱ δὲ τὰ ἐς Δία, οἱ δὲ
 τὰ ἐς ἥλιον συναγείραντες, δρόμῳ τε αὐτέων
 πέρι κινήσεως, καὶ δυνάμεως.

Καὶ

sublatus, vero excidit, et ab tota ratione aberravit,
 et in mare decidit negotiorum fundo ac fine caren-
 tium. De quo aliam fabulam narrant Graeci, et ab
 illo sinum in hoc mari temere vocant Icarium.

16. Fortasse etiam Pasiphaë quae audisset ex
 Daedalo de tauro fidere in astris lucente, et ipsa
 astrologia in amorem doctrinae devenit: unde pu-
 tant eam a Daedalo conciliatam tauro esse.

17. Sunt vero etiam qui diuisa in partes disci-
 plina, alia singuli excogitarunt, alii quae ad lu-
 nam pertinent, alii, quae ad Iouem, alii quae
 ad solem, colligentes, deque cursu illorum, mo-
 tu, et potestate.

18. At-

Καὶ Ἐνδυμίων μὲν, τὰ ἐς τὴν σεληναίην διατάξατο.

Φαέθων δὲ, τῇ ἡλίῳ δρόμον ἐταμῆρατο, ὃ μὲν γε ἀτρεκέως, ἀλλ' ἀτελέα τὸν λόγον ἀπολιπὼν, ἀπέθανεν. οἱ δὲ τάγε ἀγνοέοντες, ἡλίῳ παῖδα Φαέθοντα δοκέεσι, καὶ μῦθον ἐπ' αὐτῷ ἔδαμῶ πειθὸν διηγέονται. ἐλθόντα γάρ μιν παρὰ τὸν ἥλιον τὸν πατέρα αἰτέειν τὸ τῷ Φωτὸς ἄρμα ἡνιοχεύειν, τὸν δὲ δύναι τε οἱ, καὶ ὑποθέσθαι τῆς ἵππασίης τὸν νόμον. ὁ δὲ Φαέθων, ἐπειδὴ ἀνέβη τὸ ἄρμα, ἡλικίῃ καὶ ἀπειρίῃ, ἄλλοτε μὲν πρέσγειος ἡνιόχευεν, ἄλλοτε πολλὸν τῆς γῆς ἀπαιρέμενος· τὰς δὲ ἀνθρώπους κρύος τε καὶ θάλπος ἐκ ἀνασχετὸν διέφθαιρεν. ἐπὶ τοῖσι

18. Atque Endymion quidem quae ad lunam pertinent ordinavit.

19. Phaëthon autem solis cursum designavit, non sane exploratis omnibus, sed imperfectam artem relinquens mortuus est. Qui autem ista ignorant, solis filium Phaëthontem putant et fabulam de eo nulla parte credibilem narrant: venisse nempe ad Solem patrem, ab eoque petiisse, ut lucis currum regere sibi liceret, illum vero dedisse, et legem aurigationis subiecisse. At Phaëthon consenso curru prae iuventute et imperitia alias quidem terrae nimis vicinus aurigatur, alias nimium a terra sublatus, unde homines frigore calorque intolerabilis perdidit. Inter haec Iovem indi-

τοῖσι δὴ τὸν Δία ἀγανακτέοντα βαλεῖν πρῆξῃ
 Φαέθοντα μεγάλῳ. πεσόντα δέ μιν αἱ ἀδελ-
 Φαὶ περιζᾶσαι, πένθος μέγα ἐποίηον, ἔς τε μετ-
 έβαλλον τὰ εἶδεα, καὶ νῦν εἰσιν αἰγυριοί; καὶ
 τὸ ἤλεκτρον ἐπ' αὐτέῳ δάκρυον σαλάσσειν. ἔχ-
 ἔτω ταῦτα ἐγένετο, ἔδὲ ὅσιον αὐτέοισι πείθε-
 σθαι, ἔδὲ ἥελιος παῖδα ἐποίησατο, ἔδὲ ὁ παῖς
 αὐτέῳ ἀπέθανε.

Λέγουσι δὲ καὶ ἄλλα Ἕλληνας πολλὰ μυθώδεα,
 τοῖσιν ἐγὼ ἔ μάλα τι πείδομαι. κῶς γὰρ δὴ
 ὅσιον πιβεῦσαι παῖδα Αἰνείην τῆς Ἀφροδίτης
 γενέσθαι, καὶ Διὸς Μίνω, καὶ Ἄρεος Ἀσκάλα-
 φον, καὶ Αὐτόλυκον Ἑρμῶ; ἀλλ' ἔτοι ἕκαστος
 αὐτέων θεοφάνας ἐγένοντο, καὶ σφίσι γενομέ-
 νοισι, τῷ μὲν ἡ Ἀφροδίτῃ, τῷ δὲ ὁ Ζεὺς,
 τῷ

indignatum fulmine magno Phaëthontem feriisse;
 Cadentem circumstantes sorores luctus habuere
 magnos, donec formas mutarent; et nunc sunt
 populi, lacrumamque super eo electrum stillant.
 Non ita gesta haec sunt, nec fas est fidem iis ad-
 iungere. Neque filium Sol genuit, neque filius
 ipsi mortuus est.

20. Dicunt autem alia multa fabulosa Graeci,
 quibus ego non multum fidei tribuo. Quomodo
 enim fas sit credere filium Aeneam fuisse Vene-
 ris, et Iouis Minoem, et Martis Ascalaphum, et
 Autolycum Mercurii? At singuli horum cari Deo
 fuere, nascentesque hunc Venus, hunc Iupiter,
 hunc

καὶ δὲ ὁ Ἄρης ἐπέβλεψεν. ἰκόσοι γὰρ δὴ ἀν-
 θρώποισι ἐν τῇ γενεῇ ταύτῃ οἰκοδεσποτέουσιν,
 ἴτοι ὅπως τοιαύτας ἐαυτοῖσι πάντα ἔκτε-
 λέσσι, καὶ χροίην, καὶ μορφὴν, καὶ ἔργα, καὶ
 διανοίην. καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μίνως, Διὸς ἡγεο-
 μένκ, καλὸς δὲ Λινεΐης Ἀφροδίτης Βαλῆσαι ἐχέ-
 νετο· κλέπτης δὲ Αὐτόλυκος, ἡ δὲ οἱ κλεπτι-
 κὴ ἐξ Ἑρμῆω ἀπίκετο.

Οὐμμενεν ἀδὲ τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς ἔδῃσεν, ἀδὲ ἐς
 τάρταρον ἐρρίψεν, ἀδὲ τὰ ἄλλα ἐμήσατο, ὁκό-
 σα ἀνθρώποι νομίζουσιν· ἀλλὰ φέρεται γὰρ ὁ
 Κρόνος τὴν ἔξω Φορὴν, πολλὸν ἀπ' ἡμέων, καὶ
 οἱ νωθρήτε ἡ κίνησις, καὶ ἀρῆϊσιν τοῖσι ἀνθρώ-
 ποισι ὀρέσονται. διὸ δὴ μιν ἐσάναυ λέγουσιν,
 ὁκως

hunc Mars respexerunt. Quicunque enim ho-
minibus in hac genitura domum, ut domini vel
decani, regunt, illi tanquam parentes familia sibi
omnia efficiunt, et colorem, et formam, et ope-
ra, et animum: ac rex quidem Minos Ioue duce,
pulcher autem Aeneas Veneris voluntate fuit: fur
autem Autolycus, furandæque illi ars a Mercurio
venit.

21. *Iam vero neque Saturnum Iupiter vinxit,*
neque in tartarum detrussit, neque reliqua ma-
chinatus est, quæ putant homines. Sed enim
fertur Saturnus per orbem extimum procul a no-
bis, estque illi languidus motus, neque obser-
vatu facilis hominibus. Propterea nempe stare
Luc. Op. T. IV. Hh illum

ὥτως πεπεδημένον. τὸ δὲ βάθος τὸ πολλὰν τῆ
ἡέρος, τάρταρος καλεῖται.

Μάλιστα ἐκ τε Ὀμήρου τῶ ποιητέω, καὶ τῶν
Ἡσιόδου ἐπέων μάθοι ἂν τις τὰ πάσαι τοῖς ἀ-
στρολογέουσιν ἐμφωνέοντα. εὖτ' ἂν δὲ τὴν σει-
ρὴν τῶ Διὸς ἀπηγῆται, καὶ τῶ ἡελίᾳ τὰς βο-
λὰς, τὰ δὴ ἐγὼ ἡμᾶτα εἶναι συμβάλλομαι, καὶ
τὰς πόλιας, τὰς ἐν τῇ ἀσπίδι Ἡφαίστος ἐποίη-
σατο, καὶ τὰν χορὸν, καὶ τὴν ἀλωὴν. τὰ μὲν
γὰρ ὁνόσα ἐς τὴν Ἀφροδίτῃ αὐτέω καὶ τῶ Ἄ-
ρεος τὴν μισχεῖν λείκεται, καὶ τὰ ἐμφανέα,
ἢ ἀλλοθεν ἢ ἐκ τῆς δὲ τῆς σοφίης πεποιημένα.
ἢ γὰρ δὴ ὧν Ἀφροδίτης καὶ τῶ Ἄρεος ὁμοδρομίᾳ
τὴν Ὀμήρου ἀοιδὴν ἀπεργάζεται. ἐν ἄλλοις δὲ

ἔπεσι

illum aiunt tanquam vinctum compedibus. In-
gens autem caeli profunditas tartarus vocatur.

22. Maxime ex Homeri poëtae et Hesiodi ver-
sibus discat aliquis, de quibus olim cum Astro-
logis conuenerit. Quando vero catenam Iouis
refert, et solis iacula, hos utique dies esse coni-
cio; et vrbes, quas in clypeo Achillis fecit Vul-
canus, et chorum, et vineam, ad astrologiam
perrinere arbitror. Nam illa quidem, quae in
Venerem ab illo et in Martis adulterium dicta
sunt, ipsa quoque manifesto non aliunde, quam
ex hac sapientia ficta sunt. Coniunctio nempe
Veneris et Martis Homeri cantum efficit, ac veri
aliquid habere ostendit. Aliis vero versibus ope-

ἔπειτα τὰ ἔργα ἐκάστω αὐτέων διωρίσατο, τῇ Ἀ-
Φραδίτῃ μὲν ἐπιπῶν·

Ἀλλὰ σὺν ἡμερόσιντα μετέρχεο ἔργα γάρ μοι αἰ-
τὰ δὲ τῷ πολέμῳ·

Ταῦτα δ' Ἀρηϊ Θούῃ, καὶ Ἀθήνῃ πάντα
μελήσει.

Ἀπὸρ οἱ παλαῖοι ἰδόντες, μάλιστα μαντήσαν
ἔχρόντα, καὶ ἡ πάρεργον αὐτέην ἐπαιέοντο· ἀλλ'
ἔτε πόλιν ὤκισον, ἔτε τείχεα περιβάλλοντο,
ἔτε Φόνες ἐργάζοντο, ἔτε γυναῖκας ἐγάμισαν,
πρὶν ἂν δὴ παρὰ μάκτεων ἀκῆσαι ἕκαστα· καὶ
ἄρ' οὐδ' αὖτ' αὐτοῖσι ἐν ἔξῳ ἀστρολογίης
ἦν· ἀλλὰ παρὰ μὲν Δελφοῖς παρθένος ἔχει τὴν
προφητεῖαν, σύμβολον τῆς παρθένου τῆς Ἀραμένης,
καὶ

ra vniuscuiusque illorum definiuit, cum Veneti
dicit:

*Dulcia nempe tibi sunt conuivia curae:
de bellicis autem:*

*Mars celer ista quidem Pallasque armata pa-
trabunt.*

23. Quae cum viderent veteres, maxime uti-
bantur diuinationibus, nec obiter illam tracta-
bant: sed nec vrbes condebant, neque ducebant
moenia, nec praelium committebant, neque vxq-
res ducebant ante, quam a vatibus audirent sin-
gula. Etenim neque oracula illis expertia astro-
logiae erant. Verum Delphis quidem virgo va-
ticipandi munus habet, caelestis virginis symbo-
lum.

καὶ δράκων ὑπὸ τῷ τρίποδι φθέγγεται, ἐπὶ καὶ
ἐν τοῖσι ἄστροισι δράκων φάνεται. καὶ ἐν Διδύ-
μοις δὲ μαντήϊόν τ' Ἀπόλλωνος, ἑμοὶ δοκεῖ,
καὶ τῶτο ἐκ τῶν ἡερίων Διδυμῶν ὀνομαζεται.

Οὕτω δὲ αὐτέροισι χρημῖα ἰρώτατον ἡ μαντο-
σύνη εἰσέκειν, ὥςτε δὴ Ὀδυσσεύς, ἐπεὶ δὲ ἐκάμε
πλανηόμενος, ἐδελήσας ἀτρικῆς αἰετοῦ περὶ τῶν
αὐτοῦ κρηγμάτων, ἐς τὸν αἰθέρα ἀπέβητο, καὶ
ἔφρα ἰδὴ γέκυς, καὶ ἀτερπὲς χῶρον, ἀλλ' ἐς
ἀσγῆς ἐλθεῖν Τειρεσίην ἐπεθυμέων. καὶ ἐπεὶ δὲ
ὡς τὸν χῶρον ἤλθεν, ἐνθα ἡ Κίρκη ἐσήμηνε, καὶ
ἔδοκίμει τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἐσφαξε, πολ-
λὰν γεκυῶν παρεόντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μη-
τρὸς τῆς ἐοῦτ' ἑ, τὰ αἵματος πικρὴν ἐσθλόντων,
ἂ πρό-

sum: et Draco sub tripode vocem emittit, que-
niam inter sidera quoque lucet Draco. Quod au-
tem Didymis est Apollinis oraculum, ut mihi
videtur, ipsum quoque a cælestibus Geminis
(Didymis) dictum.

24. Adeo res sanctissima illis visa divinatio est.
Itaque Vlysses cum in errore illo suo laboraret,
verum audire cupiens de rebus suis, ad inferos
descendit, non Cerneret ut functos vira, illacra-
bile regnum; sed in colloquium Tiresiæ venire
qui desideraret. Et cum venisset in locum, quem
pesignauerat Circe, et fossam fodisset, macasset-
que oves; mortuis multis præsensibus, interque
illos matre iphus, ac bibere de sanguine volen-
tibus,

ἡ πρότερον ἀφῆκεν ἔδει, ἔδδ' αὐτῇ τῇ μητρὶ, πρὶν Τειρεσίην γεύσασθαι, καὶ ἐξαναγκάσαι, ὅτ' εἶν' οἱ τὰ μαντήιον· καὶ ἀνέσχετο διψῶσαν ἰδέων τῆς μητρὸς τὴν σκηνήν.

Λακεδαιμονίοισι δὲ Λυκῆργος τὴν πολιτείαν πᾶσαν ἐκ τῶ ἔραν' διατάξατο, καὶ νόμον ἀφίσιον ἐποιήσατο μηδαμᾶ μηδὲ ἐς πόλεμον προχωρεῖν, πρὶν τὴν σεληνάην πληρεῖ γενέσθαι· ἡ γὰρ ἴσῃν ἐνόμιζεν εἶναι τὴν δυναστείην, καὶ ἀναμάρτης τῆς σεληνάης, καὶ ἀφανιζομένης· πάντα δὲ μὴ αὐτὴ διοικέσθαι.

Ἄλλ' αὖ μῆνοι Ἀρκάδες ταῦτα ἔκ' ἐδέξαντο, ἔδδ' ἐτίμησαν ἀστρολογίην· ἀνοίῃ δὲ καὶ ἀσοφίῃ λεγασί καὶ τῆς σεληνάης ἔμμεναι προγενέσσοι.

Oi
tibus, non prius permittit cuiquam, nec ipsi matri adeo, quam Tiresias gustasset, eumque ipse coëgisset edere sibi oraculum, sustinuitque sitientem matris umbram videre.

25. Lacedaemoniis autem Lycurgus rem omnem publicam ex caeli rationibus constituit, et legem illis poluit, ne. vtiquam in bellum ante procederentur, quam plena luna esset. Neque enim aequalem putabat esse potentiam augeſcentis lunae et decreſcentis, omniaque ab illa administrari.

26. Sed soli ista Arcades non recepere, neque in honore habuerunt Astrologiam; sed amentia quadam et insipientia dicunt ipsa se Luna esse antiquiores.

Οἱ μὲν ὦν πρὸ ἡμῶν ἔτω κάρτα ἦσαν Φιλο-
 μάντιες, οἱ δὲ νῦν, οἱ μὲν αὐτέων ἀδυνάτα ἐ-
 ναί λέγουσιν ἀνθρώποισι τέλος εὑρασθαι μαντα-
 κῆς. ἔ γάρ ἐναί μιν ἔτε πρῆξιν, ἔτε ἀληθείαν·
 ὁ δὲ πρὸν Ἄρεα ἢ τὸν Δία ἐν τῷ ἔρασι, ἡρώων ἐνε-
 κα κινέσθαι, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀνδρῶπιόνων προ-
 γράτων ἀδεμήν, ὡρην ἐκείνοι ποιεῖνται, ἔδ'
 ἔστιν αὐτοῖσι κτῆρος τάδε κοινωνίη· κατὰ σφῆρας
 δὲ χρῆται τῆς περιφορῆς ἀναστρέφονται.

Ἄλλοι δὲ ἀστρολογίην ἀψευδέα μὲν, ἀνωφελέα
 δ' εἶναι λέγουσιν. ἔ γάρ ὑπὸ μαντοσύνη ἀλλὰ σφ-
 σεσθαι, ὁκόσα τῆσι μοίρησι δοκούντα ἐπέρχεται.

Ἐγὼ

27. Maiores igitur nostri valde adeo diuinationis erant studiosi: sed qui nunc sunt, partim illi quidem fieri posse negant, ut inueniant homines finem certumque fundamentum diuinationis. Neque enim fidam illam esse, neque veram: neque Martem aut Iouem in caelo nostra causa moueri; sed humanarum rerum curam illos plane nullam habere, neque communionem adeo ipsis cum hisce rebus nostris ullam intercedere; sed suae rei causa, atque quod necessarius sit ille ipsis circuitus, conuerti.

28. Alii vero astrologiam mendacii quidem, sed eandem utilitatis quoque expertem aiunt. Neque enim ob diuinationem immutari, quae fatu-
 rum decreto eueniant.

29. Ego

Ἐγὼ δὲ πρὸς τὰδε ἄμφω ἐκείνα ἔχων εἰπεῖν,
ὅτι οἱ μὲν ἀστέρες ἐν τῷ ἕρπυϊ τὴν σφετέρην εἰ-
λέονται, παρέργον δὲ σφίσι τῆς κινήσεως τῶν
κατ' ἡμέας ἕκασον ἐπιγίγνεται. ἢ ἐθέλεις ἵπ-
πες μὲν θεόντος, καὶ ὀρνίθων, καὶ ἀνδρῶν κλο-
νεομένων λίθους ἀνασκαλεύεσθαι, καὶ κάρφεα δο-
υέσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τῷ δρόμῳ, ὑπὸ δὲ τῇ
δίῃ τῶν ἀστέρων μηδὲν ἄλλο γίνεσθαι; καὶ εἰς
μὲν ὀλίγῃ πυρὸς ἀπορροίῃ ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ
τὸ πῦρ ἔ' δι' ἡμέας καίει τι, ἔδὲ οἱ μέλει τῷ
ἡμετέρῳ θάλλεος· ἀστέρων δὲ ἐδεμίνῃ ἀπορροίῃ
δεχόμεθα; καὶ μέντοι τῇ ἀστρολογίῃ τὰ μὲν
Φαῦλα ἐσθλὰ ποιῆσαι ἀδύνατά ἐστιν, ἔδὲ ἀλλά-
ξαι τί τῶν ἀπορρέοντων πρηγμάτων· ἀλλὰ τὰς

χρεο-

29. Ego autem ad hæc ambo illa habeo dice-
re, Stellas quidem in caelo suam sibi viam volui,
sed obiter, præter suum illum motum, nostra
quoque peragunt. Aut vis tu equo quidem cur-
rente, aut auibus, hominibusque commotis emo-
veri lapides, et festucas agitari a vento, quem
effecit cursus; a stellarum autem vertigine aliud
nihil fieri? Et ex paruulo quidem igni aliquid ad
nos defluit, et tamen ignis non propter nos urit
quidquam, neque ille nos ut calefiamus curat:
stellarum autem influxum non recipimus? Et
sane Astrologiae quae mala sunt in melius
mutare non licet, neque mutare quidquam re-
rum quae inde fluunt; sed qui ea utuntur, illis
prodest

χρεομένους τὰ δὲ ὠφελεῖ, τὰ μὲν ἐσθλὰ εὐδαι-
 τας ἀπιζόμενα, πολλὸν ἀπόπροσθεν εὐφρανέει
 τὰ δὲ Φαῦλα εὐμαρέως δέχονται. ἡ γὰρ σφισι
 ἀγνωστοὶ ἐπέρχεται. ἀλλ' ἐν μελέτῃ καὶ προσ-
 δοκίῃ ζητῖδια καὶ πρηῖα ἡγεῖται. τὰ δὲ ἀστρολο-
 γίης πέρι ἐγὼν ὑπολαμβάνω.

prodest eatenus: bonā euentura praemonitos
 multo ante exhilarant, mala autem facilius acci-
 piunt: neque enim imprudentes opprimunt, sed
 exercitatione et expectatione facilia leniaque du-
 cuntur. Haec de astrologia mihi videntur.

H istoriae verae liber primus	1
Historiae verae liber secundus	65
Tyrannicida	127
Abdicatus	163
Phalaris prior	217
Phalaris alter	239
Alexander, seu Pseudomantis	249
De Saltatione	334
Lexiphanes	416
Eunuchus, seu Pamphilus	451
De Astrologia (non videtur Luciani)	465

L I P S I A E

EX OFFICINA SOMMERII.